

Holy Bible

Aionian Edition®

Ruáingga Injil Córif
Rohingya Kitabul Mukaddos

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Ruáingga Injil Córif
Rohingya Kitabul Mukaddos

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 6/26/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
The Word for the World International, 2024

Formatted by Speedata Publisher 5.1.16 (Pro) on 7/26/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Ruáingga at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ruáingga at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
- 06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.
- 07/26/25 - 526 translations now available in 287 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Moti	11
Markus	39
Lukás	57
Yohánna	87
Hamól	110
Romiól	140
1 Kórintiol	153
2 Kórintiol	166
Galatiól	174
Íficiól	179
Filíppaiól	184
Kolóciól	187
1 Tisóloniól	190
2 Tisóloniól	193
1 Timóti	195
2 Timóti	199
Titus	202
Filimon	204
Hibraniól	205
Yakub	214
1 Fitor	218
2 Fitor	222
1 Yohánnna	224
2 Yohánnna	228
3 Yohánnna	229
Yohúdah	230
Zahéri	231

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Isá ye hoór de, “Ó Baf, itará re maf goró; kiyólla-hoile itará kii gorér de híyan itará no zane.”

Baade ítara lotári mari ítarar bútore Íbar hoorsuor ore bák goijjé.

Luke 23:34

Moti

1 Isá Mosih óilde Dawud or nosól or, aar Dawud óilde Ibrahím or nosól or. Isá Mosihr fissán or foriso endilla: **2** Ibrahím or fua Isahák; Isahák or fua Yakub; Yakub or fua Yohúdah edde yóggwar báiyain. **3** Yohúdahr fua Fares edde Zera, aar ítarar maa accíl Tamar; Fares or fua Hisron; Hisron or fua Ram. **4** Ram or fua Amminadab; Amminadab or fua Nacon; Nacon or fua Sálmon. **5** Sálmon or fua Boaz, yóggwar maa accíl Rahába; Boaz or fua Obed, yóggwar maa accíl Ruút; Obed or fua Jesi. **6** Jesir fua baáñcca Dawud. Dawud or fua Sóloman, yóggwar maa óilde Borciba, zibá age Uriyar bou accíl. **7** Sóloman or fua Rehobom; Rehobom or fua Abiya; Abiyar fua Asa. **8** Asar fua Jehócafat; Jehócafat or fua Joram; Joram or fua Uziya. **9** Uziyar fua Jotam; Jotam or fua Aház; Aház or fua Hézekiya. **10** Hézekiyar fua Manasé; Manasér fua Amon; Amon or fua Josíya. **11** Josíyar fua Jekoníya edde yóggwar báiyain. Ítarar zormo oñtté óoil zeñtté Isráil koum ore bondi banai Babilon dec ot loizar. **12** Iín óilde ítarar re bondi banai Babilon ot loizai baade: Jekoníyar fua Cáltiyel, Cáltiyel or fua Zerubabel. **13** Zerubabel or fua Abihúd; Abihúd or fua Eliyakím; Eliyakím or fua Azor. **14** Azor or fua Sádok; Sádok or fua Akim; Akim or fua Elihúd. **15** Elihúd or fua Eliyazar; Eliyazar or fua Matan; Matan or fua Yakub. **16** Aar Yakub or fua óilde Moriyam or hócom Yusúf. Hé Moriyam ottu Isá zormo óoil, zibá re Mosih boulí hoó. **17** Héndilla góri Ibrahím ottu lóti Dawud foijjonto soiddó fissán. Dawud ottu lóti Babilon ot bondit loiza foijjonto soiddó fissán; aar bondi banai Babilon ot loiza ttu lóti Mosih foijjonto soiddó fissán. **18** Isá Mosihr zormo endilla gori óiye: Íbar maa Moriyam or zuragatá Yusúf lói óoil, montor ítarar milmilab goríbar age, Pak-Ruhr kudurute híba hámil óiye de faa giyéh. **19** Híbar hócom Yusúf forhësgar manúc accíl. Yóggwa ttu zettót Moriyam ore maincór muúntu córom dító mone no hoór, híba ttu zuitégori alok óizaytoi niyot goijjíl. **20** Yóggwa ye híyan báfer de októt, Mabud or ek fírista ye yóggwa re cóppon ot dahá dí hoór de, “Ó Dawud or nosól Yusúf, Moriyam ore biyá goitté no dooraiyó, kiyólla-hoile híbar ferot ze Fua óiye Íba Pak-Ruhr kudurute óiye deh. **21** Híba ttu éggwa Morotfua óibo, tuñí Íbar nam Isá rakíba, kiyólla-hoile Íba ye Nizor manúc ókkol ore ítarar guná ttu basaibó.” **22** Híin beggún etollá óiye, zeéne Mabude nobir duara

hoóil de yián fura ó, **23** “Soó, ek kuwári mayafua hámil óibo, aar híba ttu éggwa Morotfua óibo, ítarar Íbar nam rakíbo de Immanuel,” ziyán or torjuma óilde, ‘Alla añárar fúañti.’ **24** Baade Yusúfe gúm ottu urí undilla goijjé zendilla gorí bolla Mabud or fírista ye yóggwa re hókum díyl, yóggwa ye Moriyam ore biyá gorífelaiye, **25** montor híba ttu Fua wa zormo nó óiyo foijjonto híba llói milmilab nó goré. Baade yóggwa ye Fua war nam Isá raikkíl.

2 Yohúdiya elakar baáñcca Hérud or hale, Betélhem cóor ot Isá zormo ói baade, fuk mikká ttu hoozzon fondít Jerúsalem ot aiccé, **2** aái hoór de, “Yohúdi ókkol or Baáñcca zibá zormo óiye Íba horé? Añára fuk mikká Íbar tara dekí Íba re sóida goittó aiccí deh.” **3** Híyan fúni baáñcca Hérud ferecan óigilgoi, héndilla Jerúsalem or manúc beggún óu. **4** Yóggwa ye ðoóñr imam ókkol edde alem ókkol beggún ore ekkán ot dolagorí, ítarar ttu Mosih horé zormo óíbar asé híyan zasai goijjíl. **5** Ítarar yóggwa re hoór de, “Yohúdiya elakar Betélhem ot, kiyólla-hoile nobi ye endilla leikké: **6** ‘Ó Yohúdiya elakar Betélhem, Yohúdiyar hókumot-goróya ókkol or bútore tui honó mikká ttu cón̄ro no; kiyólla-hoile tor bútottu eén ézzon Hókumot-goróya aibó, zibá ye Añr bona Isráili re soraibó.’” **7** Hétunot Hérude fondít tún ore aiddone matai zaniiloiyé de, tara wa borabor hotúnnot dahá gyfyl. **8** Baade yóggwa ye ítarar re eén hoói Betélhem ot diferáyiye, “Tuáñra zai hé gura Fua wa re cündorgori tuwogói. Íba re loot faille añré hóbor díyo, zeéne añí yó aái Íba re sóida gorí fari.” **9** Ítarar baáñccar hotá fúni bacá lóiyé, aar ítarar fuk mikká ze tara deikkíl, yíba Fua wa ziyóñt asé ínyot zai nó týa foijjonto ítarar age-age zaat accíl. **10** Tara wa dekí ítarar ódorbaára kúci óiye. **11** Ítarar góri gán ot foóñsi yore, Fua wa re Íbar maa Moriyam or fúañti deikké; baade ítarar meít fori Íba re sóida goijjé. Tarfore ítarar nizor baccú gún kúli cúna, luban edde mur añtor ókkol Íba re hádiya diiyé. **12** Aar Hérud or hére waafes no zaito cóppon ot Allar torfóttu úñciyari fai, ítarar arek boli nizor mulluk ot firi giiyégoi. **13** Fondit tún zaigói baade, Mabud or ek fírista ye Yusúf ore cóppon ot dahá dí hoór de, “Uró, Fua edde Íbar maa re looi Ijíp ot dáizogoi. Añí zetódin nó hoói hétodin foijjonto hére tákiyo, kiyólla-hoile Hérude Fua wa re mariféhai bolla tuwaibó.” **14** Hétunot Yusúf urí rait tákite Fua edde Íbar maa re looi, Ijíp olla bacá lóiyé, **15** aar Hérud nó more foijjonto hére táikkil. Híyan etollá

óye, zeéne Mabude nobir duara hoóil de yián fura ó, "Añí Añr Fua re Ijíp ottu ñahai ainní." 16 Hérude zeñtté Fonđit túné yóggwa re béoñt díye de zainné, yóggwa ttu bicí guccá uiñt; aar hé fonđit tún ottu ze októr hotá zanilól hé októr ísaf mozin, Betélhem ot edde híyan or atehañsór zaga ókkol ot dui bosór edde yár nisor zedún morotfuain asé, ítarar hañse manúc diferái ítara beggún ore marifélaye. 17 Híyane nobi Yarmýahru duara hoóil de yián fura óye, 18 "Ramá cóor ot eggwá abas fúna gíyeh, hañdanir edde bicí ferecanir. Rahéla ye nizor fuain dor lla hañder, aar tosólli kobul no gorér, kiyólla-hoile ítara ar nái." 19 Zeñtté Hérud morigiyói, Mabud or ek firista ye Yusúf ore Ijíp ot cóppon ot dahádiye, 20 aar hoór de, "Uró, Fua edde Íbar maa re looi Isráil mulluk ot waafes zoogói, kiyólla-hoile zetará niki Fua wa re zane marifélaito tuwaáil ítara morigiyói." 21 Tói Yusúf urí, Fua edde Íbar maa re looi Isráil mulluk ot waafes aáigiyoi. 22 Montor yóggwa ye zettót endilla fúinne, Arkeláyose Yohúdiyat tar baf Hérud or zagat hókumot gorér, tói yóggwa hére zaite dooraiyé. Baade cóppon ot Allar torfóttu úñciyari fai, Galil elakat giyégoi, 23 aar zai Nasárat nam or ekkán cóor ot bocót gorát doijje. Héndilla etollá óye, zeéne nobi ókkol or duara hoóil de yián fura ó, "Íba re Nasári howá zaybo."

3 Ek din bápłismadoya Yaháya aái, Yohúdiyar moidan zagat endilla hoói tobolik gorát doijje, 2 "Touwá goró, kiyólla-hoile asmani raijo ñáke aáigiyoi." 3 Yóggwa óilde ubá zibár baabute nobi Yesáyah ye hoóil de, "Moidan zagat ezone guzori-guzori één hoór, 'Mabud or foñt toiyar goró; Íbar rasta uzu goró.'" 4 Yaháya ye uñt or keñc loi banaiya hoor fiñdító, aar yóggwar keeñil ot samarar duali baindá tákito. Yóggwar hána accíl de fíring edde zoofíl or modú. 5 Hé októt Jerúsalem ottu, tamám Yohúdiya ttu, edde Jordán hál or sairókul ttu manúc ókkol yóggwar hañse giyé, 6 aar nizor-nizor guná ókkol cíkar gorí, ítara Jordán hál ot yóggwa ttu bápłisma loiyé. 7 Yóggwa ye zeñtté Féroci ókkol edde Sadukái ókkol boóut zone bápłisma loito yóggwar hañse aiyér de deikké, yóggwa ye ítara re hoór de, "Ó háf or fuain ókkol! Aibár gozzob ottu dáizayboi lla tuáñra re hone úñciyari díye? 8 Touwá lói mil há de héndilla gulagala ókkol doro, 9 aar nizor dil ot endilla kíyal nu ainnó de ki, 'Añára ttu toh baf ísafe Ibrahím asé.' Añí tuáñra re hoóir, Alla ye sailé e cíl lun ottu yó Ibrahím olla fuain foida

gorí fare. 10 Aar ehón toh gas or gurat kuróil raká gíyeh. Hétolla, ze gas ot gom gula no dóre, yíba re hari ooin ot félaidiya zaybo. 11 Añí de tuáñra touwá goijjó de héntolla éna tuáñra re fanít bápłisma díh; montor añí baade zibá aiyér, Íbar tokka añr túaro doóñr. Añí Íbar centár boi bolla úddwa laayek no. Íba ye tuáñra re Pak-Ruh edde ooin loi bápłisma díbo. 12 Íbar kula Íbar át ot asé; Íba ye Nizor hóñla re cündorgori sáf goríbo, aar Íbar giyuñ re gudam ot zoma goríbo, montor suwa gún ore Íba ye honódin no nifé de ooin ot furat difélaibo." 13 Hé din ókkol ot, Isá bápłisma loito Galil ottu Jordán hál or hañsat Yaháyar hére aiccé. 14 Montor Yaháya ye Íba re endilla hoói maná goittó kucíc goijjíl, "Añr ttu éna Tuáñr hañsóttu bápłisma loibar zorur, aar Tuñí añr hañse aiccó dé?" 15 Montor Isá ye zuwabe yóggwa re hoór de, "Ebar yián óito döh, kiyólla-hoile endilla gori añaña ttu, Alla ye saár de híyan fura gorár zorur." Tói yóggwa razi óye. 16 Isá bápłisma loi mottor, faní ttu kul ot uiñtégai. Hétunot asman kúligiyoi, aar Íba ye dekér de, Allar Ruh hoitor or dóilla ói lami aái Íbar uore boiyér. 17 Aar héñtite asman ottu éggwa abas aiccé, één hoór de, "Íba Añr adorja Fua, Ibá re lói Añí bicí kúci."

4 Yárbaade Pak-Ruh ye Isá re moidan zagat loigiyé, zeéne Íba re Ibilíce entán goré. 2 Salic din salic rait ruza rakí baade Íba ttu búk laiggé. 3 Hé októt entán-goroya aái Íba re hoór de, "Zodi Tuñí Allar Fua de óile, e fattór gún ore rutí óizaytoi hókum döh." 4 Montor Íba ye zuwabe hoór de, "Pak-kalam ot endilla asé, 'Manúc siríf rutí loi base de no, bólke Allar muk ottu neele de hárr hotá lói beh base.'" 5 Tói hé Ibilíce Íba re pak cóor gán ot loizai, baitul-mukaddos or tullit tíyagaraiye, 6 baade Íba re hoór de, "Zodi Tuñí Allar Fua de óile, nise záp maro; kiyólla-hoile pak-kalam ot toh endilla asé, 'Íba ye Tuáñr baabute Nizor firista ókkol ore hókum díbo; tói ítara nizor áte Tuáñre dórifelaibo, zeéne Tuáñr téngé honó fattór ot duk no faa.'" 7 Isá ye ítare hoór de, "Pak-kalam ot toh yián óu asé, 'Tuñí tuáñr Mabud Alla re entán no goriba.'" 8 Tarfore Ibilíce Íba re eggwá uñsol faár ot loizai, duniyair tamám raijo ókkol edde hín or fura cáandari daháye. 9 Tói íte hoór de, "Zodi Tuñí merit fori añré sóida goró, añí iín beggún Tuáñre diifélayum." 10 Isá ye ítare hoór de, "Cóitan, dur ó! Pak-kalam ot endilla asé, 'Tuñí tuáñr Mabud Alla re beh sóida goriba, aar siríf Íbar beh ebaadot goriba.'" 11 Hétunot Ibilíce Íba re eri giyégoi, aar firista ókkol

aái Íba re hédmot gorát doijje. **12** Zeñtté Isá ye Yaháya re ziyól ot diá de fúinne, Íba Galil ot giiyó; **13** aar Nasárat cór félai, Zebulun edde Naftálir zagat ñír hañsa loi asé de Kaparnahúm cór ot zai tákkegoi. **14** Híyan etollá óiye, zeéne nobi Yesáyahr duara hoóil de yián fura ó, **15** “Zebulun or elakat edde Naftálir elakat, doijjar rastat, Jordán hál or okule, Beyohúdi ókkol or Galil ot, **16** ze manúc ókkol andár ot accíl, ítara ekkán ðoóñr foór deikké, zetará moot or andárja mulluk ot accíl, ítarar hañse foór óiye.” **17** Hé októt lóti Isá ye één hoói tobolik gorát doijje, “Touwá goró, kiyólla-hoile asmani raijo dáke aágigiyoi.” **18** Isá Galil Ñír hañsa báy áñri zaar de októt, Íba ye duwá bái deikké, yáni Sáimon, zibá re Fitor ñaikké edde Íbar bái Enderiyas ore. Héñtte ítara ñiit zal marer, kiyólla-hoile ítara zailla accíl. **19** Íba ye ítara re hoór de, “Añr fisáli doro, Añi tuáñra re manúc dóre de zailla banaiyúm.” **20** Ítara éhon or bútore ítarar zal lun eri, Íbar fisáli doijje. **21** Híyan ttu aró hoddúr giyyé rár, Íba ye aró dui bái deikké, yáni Zebedair fua Yakub ore edde yóggwar bái Yohánna re. Héñtte ítara noowr uore ítarar baf Zebedair fúañti zal tuner. Íba ye ítara re mataiyé, **22** hétunot ítara éhon or bútore nowgán edde baf ore eri, Íbar fisáli doijje. **23** Isá ye Galil or agagura zai-zai Yohúdir mujilíc-hána ókkol ot taalim dito edde raijor kúchóbor tobolik goittó, aar maincór fottí kisím or biyaram edde fottí kisím or ocük ókkol gom goittó. **24** Íbar hóbor Siíriyar agagura fóligligoi; aar maincór biyaramma zetará ttu ñoilla-bodoilla biyaram asé edde duk faar, zetará búte-faiya, zetará ttu súañfíra asé, zetará añtur, ítara beggún ore Íbar hañse ainné, aar Íba ye ítara re gom goijjé. **25** Galil ottu, Dekapólis ottu, Jerúsalem ottu, Yohúdiya ttu, edde Jordán hál or farkul ottu dol-dol manúc Íbar fisá doijjil.

5 Manúc or dol dekí Isá eggwá faár or uore uiñégói, aar Íba boiccé rár, Íbar cárít tun Íbar hére aiccé. **2** Hétunot Íba ye Nizor muu kúli ítara re endilla taalim diyat doijje: **3** “Mubarek uitará, zetará ruúhanir gorif, kiyólla-hoile asmani raijo toh ítarar. **4** Mubarek uitará, zetará ferecanit asé, kiyólla-hoile ítara tosólli faibo. **5** Mubarek uitará, zetará cída, kiyólla-hoile ítara toh duniyai miras faibo. **6** Mubarek uitará, zetará Allar moncá mozin goittó búkki edde tiráci, kiyólla-hoile ítara hé moncá furafuri fura óibo. **7** Mubarek uitará, zetará rahám dil ola, kiyólla-hoile ítara re

rahám gorá zaybo. **8** Mubarek uitará, zetará dil sáf, kiyólla-hoile ítara Alla re dekíbo. **9** Mubarek uitará, zetará sólluk goríde, kiyólla-hoile ítara re Allar fuain howá zaybo. **10** Mubarek uitará, zetará Allar moncá mozin goróne zulúm faa, kiyólla-hoile asmani raijo toh ítarar.” **11** “Mubarek tuáñra, zeñtté maincé Añr lla bóuli tuáñra re beizzoti goré, zulúm goré, edde na hókkot tuáñrar baabute hárr ðóilla bura-ára ókkol hoó. **12** Héñtte tuáñra kúci goijjó edde kúci óiyo, kiyólla-hoile tuáñra lla asman ot ðoóñr boccíc asé. Tuáñrar age ze nobi ókkol accíl ítara re yó mainc héndilla zulúm goittó. **13** “Tuáñra óilade duniyair nun; montor zodi nun or dok zaagói, hín ore keéngori abar nuncá gorí fara zaybo? Hín toh ar honó ham ot nu aiyé. Hín ore baáre félaidiya zah, aar maincór úñran ot fore. **14** “Tuáñra óilade duniyair nur. Faár or uore bañdá gýyeh de cór toh lukai rakí fara no zah. **15** Honó maincér serak dórai báñir or tole raké de nái, bólke boirónir uore beh raké, tói híyane góri ot asé de beggún ore foór déh. **16** Héndilla góri, tuáñrar foór maincór muúntu zolouk, zeéne ítara tuáñrar gom ham ókkol dekí tuáñrar asmani Baf or mohíma goré. **17** “Tuáñra endilla no ñáaijjo de ki, Añi Muúsar Córíyot yáh nobi ókkol or cíkka baatél goittó aiccí. Añi hín baatél goittó aiccí de no, bólke fura goittó aiccí deh. **18** Añi tuáñra re sóyi hoóir, zetódin asman zöbin tiki tákibo, Córíyot óu tiki tákibo, héntu honó noktá yáh zer zober no búzibó zetódin hín beggún fura nó óiyo. **19** Hétolla, zee niki hé hókum ókkol ottu ebbe cónrø ekkán hókum ore baatél goré aar oinno zon ore yó héndilla goittó cíka, ítare asmani raijjet ebbe cónrø howá zaybo; montor zee niki hín amól goré edde cíka, ítare asmani raijjet ðoóñr howá zaybo. **20** “Kiyólla-hoile Añi tuáñra re hoóir, zodi tuáñrar forhésari alem ókkol or edde Féroci ókkol or forhésgarir túaro bicí no, tuáñra asmani raijjet bilkúl góli no faribá. **21** “Tuáñra fúinnila de ki, agor zóbanar maincórre endilla howá gýyl, ‘Kún no goriba, zee niki kún goré, ítar ttu adalot ot zuwab diya foribó.’ **22** Montor Añi tuáñra re hoóir, zee niki nizor báior uore guccá goré, ítar ttu adalot ot zuwab diya foribó. Aar zee niki nizor bái ore, ‘Tui behazor,’ hoó, ítar ttu bor adalot ot zuwab diya foribó. Aar zee niki nizor bái ore, ‘Tui bekuf’ hoó, íte zuzuk or ooin or sáñzar laayek óibo. **(Geenna g1067)** **23** “Hétolla tuñi kurbani-gáñr uore kurbani peec goribarcot, zodi tuáñr ttu monot ure de ki, tuáñr bái ottu tuáñr ulða kessú hoibár asé,

24 hétunot tuáñr kurbani hé kurbani-gáñr muúntu eri zaiyogói. Zai yore age tuáñr bái lói bonizogói, baade aái yore tuáñr kurbani diyogái. 25 “Tuáñr lla bisar goittó zaar de manúc lói foñt ot tákite toratori maamela hól gorífelaiyo, arnóile íte tuáñre joc or át ot gosáidibo, aar joce tuáñre fulic or át ot gosáidibo, baade tuáñre ziyól ot difélaibo. 26 Añí tuáñre sóiyi hoóir, tuñí ahéri foicá nó doo foijjonto héntu hálas ói no faribá. 27 “Tuáñra endilla howá gýl de fúinnila, ‘Zená no goríba.’ 28 Montor Añí tuáñra re hoóir, zodi honókiye honó mayafua re bura kíyale saá, íte nizor dile-dile híba llói zená gorífelaiye. 29 Zodi tuáñr den dák or suké tuáñre gunár uzu tane, tóoile yíba neelai félaido. Kiyólla-hoile tuáñr guñra gaa zuzuk ot zaar túaro, tuáñr gaar ekkán híssa no tékon tuáñr lla beétor. (**Geenna g1067**) 30 Zodi tuáñr den áte tuáñre gunár uzu tane, tóoile híyan hari félaido. Kiyólla-hoile tuáñr guñra gaa zuzuk ot zaar túaro, tuáñr gaar ekkán híssa no tékon tuáñr lla beétor. (**Geenna g1067**) 31 “Endilla yó howá gýl, ‘Zee niki nizor bou ore sárifele, íte híba re sárhabos douk.’ 32 Lekin Añí tuáñra re hoóir, zee niki nizor bou ore zenár hosúr lói bade oinno honó hosúri lói sárifele, íte híba re zená gorába; aar zee niki sárifelaiya mayafua re biyá goré, íte yó zená goré. 33 “Tuáñra aró fúinnila de ki, agor zobanar maincór endilla howá gýl, ‘Misá hosóm na háiyo, bólke tuñí ziyán olla hosóm háiyo, híyan Mabud or hañse fura goríba.’ 34 Lekin Añí tuáñra re hoóir, tuáñra bilkúl hosóm na háiyo, asman or name yó na háiyo, kiyólla-hoile híyan toh Allar toktó. 35 Zobin or name yó na háiyo, kiyólla-hoile híyan toh íbar foo rakíbar banggú. Jerúsalem or name yó na háiyo, kiyólla-hoile híyan óilde bor Baáñccar cóor. 36 Nizor matá dóri yó hosóm na háiyo, kiyólla-hoile tuñí toh ekkán sul úddwa dóla yáh hala gorí no faro. 37 Montor tuáñra baná eddúr hoiyó, óile ‘óí’ aar no óile ‘no’, yár baáre ziín aiyé híin óilde Ibilíc or torfóttu. 38 “Tuáñra endilla howá gýl de fúinnila, ‘Suk or bodol suk, aar dat or bodol dat.’ 39 Montor Añí tuáñra re hoóir, honó hóraf manúc lói mukabela no goijjó. Bólke zee niki tuáñre den dák or galsaba saí suwar mare, ítaré oh dák óu fíraidiyo. 40 Aar zodi honókiye tuáñr kuruta loifélaito tuáñr lla mooddima goittó saá, ítaré tuáñr saddr óu diifélaivo. 41 Zodi honókiye tuáñre ek mail zaito bolazuri goillé, ítar fúañti duí mail zaiyo. 42 Zee niki tuáñr ttu mage, ítaré diiyo; aar zee niki tuáñr ttu udár saá, ítaré no fíraivo. 43 “Tuáñra endilla howá

gýl de fúinnila, ‘Nizor atehañsór maincór muhábbot goríba, aar ducon ore nañfórot goríba.’ 44 Montor Añí tuáñra re hoóir, tuáñr dar ducon ókkol ore muhábbot goijjó; aar zetará tuáñr dar uore zulúm goré, ítaré lla dua goijjó, 45 zeéne tuáñra tuáñr asmani Baf or fuain tóoro; kiyólla-hoile íba ye toh gom hóraf duní gún or uore íbar beil or foór deh, aar forhésgar or uore edde kuham-goróyar uore zór díferá. 46 Zodi tuáñra cídu tuáñra re muhábbot goré de ítaré re muhábbot goró, tóoile súwab kiyólla faiba? Házana-tulóya ókkole úddwa kí héndilla no goré né? 47 Aar zodi tuáñra cídu tuáñr dar báiyain dore sólam dóh, tóoile tuáñra oinno manúc ókkol or túaro bicí kii gorór? Beyohúdi ókkole úddwa kí héndilla no goré né? 48 Hétolla tuáñr asmani Baf zendilla furafuri sóiyi, héndilla tuáñra yó furafuri sóiyi ó.”

6 “Hóboroddar, tuáñr dar forhésgar ham maincór muúntu ítaré re dahái bolla no goijjó; arnóile tuáñra tuáñr asmani Baf ottu honó boccíc no faiba. 2 “Hétolla zeñtté tuñí sótka goró, héñtté cíañ matai elan no goijjó, zendilla munafék ókkole maincór ttu taarif fai bolla mujílíc-hána ókkol ot edde rasta-rasta goré. Añí tuáñra re sóiyi hoóir, ítaré ítarar boccíc furafuri faifélaivo. 3 Montor zeñtté tuñí sótka goró, héñtté tuáñr den áte kii gorér de híyan tuáñr ban át ore zainto no diyó, 4 zeéne tuáñr sótka gorá aiddone ó. Tói tuáñr Baf, zibá ye aiddon ot deké, íba ye tuáñre boccíc diibo. 5 “Zeñtté tuáñra dua goró, munafék ókkol or dóilla no óíyo; kiyólla-hoile ítaré maincór dahái bolla beh mujílíc-hána ókkol ot edde rastar kuna-kuna týai yore dua gorá fosón goré. Añí tuáñra re sóiyi hoóir, ítaré ítarar boccíc furafuri faifélaivo. 6 Montor zeñtté tuñí dua goró, tuáñr kamárrar bútore góli, duwar bañdífelai tuáñr Baf or hañse dua goríyo, zibá aiddone asé. Tói tuáñr Baf, zibá ye aiddon ot deké, íba ye tuáñre boccíc diibo. 7 Zeñtté tuáñra dua goró, Beyohúdi ókkol or dóilla behazor hotá ókkol no duaráiyo, kiyólla-hoile ítaré týare de, ítarar bicí hotár zoriya ítarar dua kobul óíbo. 8 Hétolla hoóir, tuáñra ítarar dóilla no óíyo; kiyólla-hoile tuáñr asmani Bafe toh íba ttu magibár age lóti tuáñr dar zorurot zane. 9 Hétolla tuáñra endilla dua goijjó: ‘Ó añárar asmani Baf, Tuáñr nam pak mana zouk. 10 Tuáñr raijjo aiyóuk. Tuáñr moncá zendilla asman ot fura ó, héndilla duniyait óu fura óuk. 11 Aijjar hána añára re aijja doo. 12 Añárar hosúri maf goró, zendilla zetará

añára llói hosúri goijjé, ítara re añára yó maf goijjí. **13** Añára re entán ot foitto no diyó, bólke Íbilíc ottu basai rakó. Kiyólla-hoile raijjo, taakot aar mohíma toh hámica Tuáñr.’ **14** Kiyólla-hoile zodi tuáñra oinno zon or hosúri maf goró, tóole tuáñrar asmani Bafe yó tuáñra re maf gorídibo. **15** Montor zodi tuáñra oinno zon or hosúri maf no goró, tóole tuáñrar Bafe yó tuáñrar hosúri maf no goríbo. **16** “Tuáñra ruza rakó de októt nakmuk hala no goijjó, zendilla munafék ókkole goré, kiyólla-hoile ítara siyára bodole de toh ruza raikké de híyan maincórē dahái bolla. Añí tuáñra re sóiyi hoóir, ítara ítarar boccíc furafuri faiféhaiye.

17 Montor tuní zeñtté ruza rakó, matát tel diyo, aar muk díuiyo, **18** zeéne tuní ruza raikkó de híyan maincér no, bólke tuáñr Bafe zane, zibá aiddon ot asé. Tói tuáñr Baf, zibá ye aiddon ot deké, íba ye tuáñre boccíc diibo. **19** “Nizor lla dón-cómbootti duniyait zoma no goijjó, zeré fuke edde zooñre borbad diféle, aar zeré sur ókkole berá haři sur gorífele. **20** Bólke nizor lla dón-cómbootti asman ot zoma goró, zeré no fuke aar no zooñre nac goré, aar zeré sur ókkole berá haři sur no goré. **21** Kiyólla-hoile tuáñrar dón-cómbootti zeré, tuáñrar dil tákibo de yó hére. **22** “Gaar serak óilde suk; héttola tuáñr suk gom asé de óile, tuáñr guñra gaa foore furaiya óibo. **23** Montor tuáñr suk hóraf de óile, tuáñr guñra gaa andáre furaiya óibo. Hétolla, tuáñr bútore ze foór asé híyan zodi andár de óile, tóole hé andár hotó gutguitá óibo fáñllar! **24** “Honókiye dui girós or hédmot gorí no fare; kiyólla-hoile íte ezzon ore nafórot goríbo aar ar ezzon ore muhábbot goríbo; yáto ezzon loi ūk tákibo aar ar ezzon ore hékarot goríbo. Tuáñra ekku fúañti Allar edde dón-doulot or hédmot gorí no faribá. **25** “Hétolla Añí tuáñra re hoóir, kii háiyum yáh kii fiýum hoi zindigi lla sintu no goijjó; aar kii fiñdýum hoi gaa lla sintu no goijjó. Zindigi ki hánar túaro kimoti no né, aar gaa ki hoorsuor or túaro kimoti no né? **26** Asman or faik ókkol or baabute báfiso; híine toh no cíñre, no daa, aar no gudam ot zoma goré, toóu tuáñrar asmani Bafe híin ore háaba. Tuáñra kí híin or túaro kimoti no né? **27** Tuáñra hone sintu gorí nizor hóiyat ore ek gónða barái faribá de asó? **28** “Hoorsuor olla kiyá sintu goró? Báfiso, moidan or fúl ókkol keéngori bari uré; híine toh no meénnnot goré aar no fúñta haře. **29** Montor Añí tuáñra re hoóir, baáñcca Sólomane úddwa yóggwar tamám dón-doulot lói híin ekgwár dóilla nizoré háñzai faijjé de nái. **30** Hétolla, zodi Alla ye

moidan or kér ore héndilla góri háñza, ziín aijja asé aar hailla ooin ot félaidiya zah; tóole ó hom biccác ola ókkol, íba ye tuáñra re aró bicí no háñzaibo né? **31** Hétolla hoóir, ‘Añára kii háiyum? Kii fiýum?’ yáh ‘Kii fiñdýum?’ hoóí sintu no goijjó. **32** Kiyólla-hoile Beyohúdi ókkole éna híin beggún or fisé lagí táké. Tuáñrar asmani Bafe toh zane, tuáñra ttu híin beggún lager deh. **33** Age Allar raijor edde Íbar moncá mozin solibár talac ot tákó, tói tuáñra re híin beggún óu diiya zaybo. **34** “Hétolla, hailla lla sintu no goijjó; kiyólla-hoile haillar dine hailla lla sintu goríbo. Din or duk din olla kafí.

7 “Hosúri no doijjo, tói tuáñrar hosúri yó dóra no zaybo. **2** Kiyólla-hoile zendilla gori tuáñra hosúri dóra, héndilla góri tuáñrar hosúri yó dóra zaybo; aar tuáñra ze mafe diiba, tuáñra re yó hé mafe diiya zaybo. **3** “Tuñi tuáñr bái or suk ot asé de hál lan kiyá dekór, montor tuáñr nizor suk ot asé de hodda gán ót no gorór? **4** Nizor suk ot hodda tákí baade tuñi keéngori tuáñr bái ore hoóir, ‘Aiyó, añí tuáñr suk ottu hál lan neelaifélo, baade tuáñr bái or suk ottu hál lan neelai bolla sáf góri dekiba. **6** “Kuñir ore honó pak jiníc no diiyo, aar cúwór ókkol or muúntu tuáñrar mukta no félaiyo, arnóile híine híin ore ténge úñran maribó, aar fíri aáí yore tuáñra re hán-hán gorífelaibo. **7** “Mago, tuáñra re diiya zaybo; tuwo, tuáñra faiba; duwar baijjo, tuáñra lla duwar kúla záybo. **8** Kiyólla-hoile zee niki mage, íte faa; zee niki tuwa, íte tuwai faa; aar zee niki duwar baijja, ítar lla kúla zaybo. **9** “Tuáñrar bútore endilla manúc hon asé, nizor fua ye ruñi magilé fattór diibo dé? **10** Yáto mas magilé háf diibo dé? **11** Hé ísafe, zodi tuáñra hóraf ói baade úddwa tuáñrar fuain dore gom-gom jiníc ókkol dii zano, tóole tuáñrar asmani Bafe zetará íba ttu mage ítara re aró hotó gom jiníc ókkol diibo fáñllar! **12** “Hétolla, hárr kessút oinno zon ore uúin goró ziín tuáñra soó de ítara tuáñra re goróuk, kiyólla-hoile híyan óilde beh Tourat or edde nobi ókkol or cíkka. **13** “Siyon doroza báy gólo, kiyólla-hoile borbadir uzu loiza de rasta fárot aar híyan or doroza corá; híyan báy góloya bicí asé. **14** Montor zindigir uzu loiza de rasta kutahaijtá aar híyan or doroza siyon, híyan ore fooya hom. **15** “Misá nobi ókkol ottu úñciyar tákko, zetará tuáñrar hañse bérásóol or sóンna dóri aiyé, montor bútore ítara búka rangkuñir or dóilla. **16**

Tuáñra ítara re ítarar gulagalaye siníba. Maincé kí keñřabon ottu anggur aar keñřar záddwa ttu duñir gula fare? 17 Borabor héndilla, gom gas ot gom gula dóre, aar hóraf gas ot hóraf gula dóre. 18 Gom gas ot toh hóraf gula dóri no fare, aar hóraf gas ot gom gula dóri no fare. 19 Ze gas ot gom gula no dóre, yíba re toh haři ooin ot félaidiya zah. 20 Hétolla hoóir, tuáñra ítara re ítarar gulagalaye siní faribá. 21 “Zetará Añré, ‘Malik, Malik,’ ðake, ítara hárr ekzon asmani raijjot góli faribó de héen no, montor siríf uite faribó zee niki Añr asmani Baf or moncá mozin goré. 22 Hé din Añré boóut kiyé hoibó de, ‘Malik, ó Malik, añára Tuáñr name Allar kalam boiyan goijjílam de no né? Tuáñr name bút ókkol dáfailam de no né? Aar Tuáñr name boóut keramot ókkol óu goijjílam de no né?’ 23 Héntte Añí ítara re sáf-sáf góri hoiyúm de, ‘Añí tuáñra re honó októt no sinítam; kuham-goróya ókkol, Añr héntu dur ó.’ 24 “Hétolla, zee niki Añr boiyan iín fúni amól goré, íte endilla ezzon buddíman manúc or dóilla óibo, zee niki nizor góri fattór or uore banaiyé. 25 Baade zór aiccé, faníban óiye, aar boiyar baái hé góri gán ot dósadiye; toóu híyan fori nó zagói, kiyólla-hoile híyan or buniyadi tohfattór ot dálá gíyeh. 26 Montor zee niki Añr boiyan iín fúni amól no goré, íte eén ézzon bekuf manúc or dóilla óibo, zee niki nizor góri balur uore banaiyé. 27 Baade zór aiccé, faníban óiye, aar boiyar baái hé góri gán ot dósadiye; hétnut híyan fori ebbe nac óigiyoi.” 28 Zeñtté Isá ttu hotá híin hoiyá óiye, íbar hé taalim fúni manúc ókkol ammúk óigiyoi, 29 kiyólla-hoile Íba ye ítara re ítarar alem ókkol or dóilla góri no bólke ezzon adíkar olar dóilla góri taalim dito.

8 Zeñtté Isá faár or uottú laimmégai, becábicí manúc ókkol íbar fisá doijje. 2 Hé októt ezzon kurus biyaramma ye aái Íba re sóida gorí hoór de, “Ó Malik, Tuñí sailé añré pak-sáf gorí faribá.” 3 Isá ye Nizor át baráy yóggwa re dóri hoór de, “Añí saái; pak-sáf óizogoi.” Tói éhon or bútore yóggwa kurus biyaram ottu pak-sáf óigiyoi. 4 Baade Isá ye yóggwa re hoór de, “Saiyó, yián honókiyo re no hoiyó; bólke zoo, nizoré imam or hañse dahógoi, aar maincór hañse gobá ó fan, Muúsa ye hókum díye de hé kurbani dogói.” 5 Zeñtté Isá Kaparnahúm cóor ot góille, hétnut ezzon cáap, zíbá ek cót fóous or sóddar, aái Íba re fóriyat gorér de, 6 “Malik, añr gulam añfur ói góri fori tákke; íte kúb duk faar.” 7 Isá ye yóggwa re hoór

de, “Añí aái ítare gom goijjúm.” 8 Montor cáap pwá ye hoór de, “Ó Malik, Tuñí añr góri or sal or nise aibár añí laayek no. Siríf muké hoó, tói añr gulam gom óizayboi. 9 Kiyólla-hoile añí nize yó ar ezzon or hókumot or tole así, aar fóous ókkol añr nise asé. Añí ezzon ore ‘zaa,’ hoile, íte zaa, ar ezzon ore ‘ai,’ hoile, íte aiyé, aar añr gulam ore ‘yián gor,’ hoile, íte híyan goré.” 10 Híyan fúni Isá taajup óigiyoi, aar zetará Íbar fisá dori accíl ítara re hoór de, “Añí tuáñra re sóiyi hoóir, Añí ettór doóñr iman Isráili ókkol or bútore úddwa honókiyo ttu loot nó fai. 11 Añí tuáñra re hoóir, fuk edde fosím ottu boóut zon aibó, aar ítara Ibrahím, Isahák, edde Yakub or fúañti asmani raijjot háito boibó. 12 Montor zetará raijjot tákon accíl, ítara re baáre andár ot félaidiya zaybo; hére hañdahari edde date dat kirkiraní óibo.” 13 Baade Isá ye cáap pwá re hoór de, “Zoogói; tuñí zeén óibo bóuli biccác goijjó, héen tuáñr lla óuk.” Borabor hétnut yóggwar gulam mwa gom óigiyoi. 14 Yárbaade zeñtté Isá Fitor or góri ot aiccé, Íba ye dekér de, Fitor or hóuri gaatzore bisánat fori tákke. 15 Íba ye yóggwar át dóijje rár yóggwa ttu gaatzor giyégoi; baade yóggwa uří Íba re meémandari gorát doijje. 16 Háñz óiye rár, maincé Íbar hañse búte-faiya boóut zon ore ainníl. Íba ye jin ókkol ore muk zobane dáfaiye, aar zetará biyaramma accíl ítara beggún ore gom goijjé. 17 Híyan etollá óiye, zeéne nobi Yesáyahr duara hoóil de yián fura ó, “Íba ye añárar komzuri ókkol loifélaie, aar añárár biyaram ókkol dur gorífelaiye.” 18 Zeñtté Isá ye Íbar sairókul ttu ek dol manúc deikké, Íba ye ummot ókkol ore diír oh hañsat zai bolla hókum díye. 19 Hétunot ezzon alem aái Íba re hoór de, “Ustat, Tuñí zeré zaiba añí yó hére Tuáñr fisáli zaiyum.” 20 Isá ye yóggwa re hoór de “Cíyal ókkol ottu gañt asé aar faik ókkol ottu bahá asé, montor Manúc or Fua ttu Nizor matá rakí bolla úddwa honó mikká zaga nái.” 21 Ar ezzon ummote Íba re hoór de, “Malik, age añí zai añr baf ore dohón gorí aiyí.” 22 Montor Isá ye yóggwa re hoór de, “Añr fisáli aiyó, muruda ókkole ítarar nizor muruda re dohón goróukgoi.” 23 Baade zeñtté Isá ekkán noow ot uiňté, Íbar ummot ókkol óu Íbar fisá doijje. 24 Atíkka diít eggwá eén doóñr tuwán cúru óiye, zeén níki noow gán goir or bútore góliargoi. Montor Isá gúm ot accíl. 25 Ummot tune Íbar hañse aái Íba re tulídi hoór de, “Ó Malik, añára re basol Añára morizayrgói!” 26 Íba ye ítara re hoór de, “Ó hom biccác ola ókkol, tuáñra doorór

kiyá?" Tói Íba uří boiyar edde goir ore dóoňk díye rár, furafuri támaigiyoi. 27 Manúc ítara taajup ói hoór de, "Ibá hondilla manúc? Boiyare edde faní ye úddwa de Ibár hotá mane!" 28 Baade zeñtté Isá ðiír okule Gadariniól or mulluk ot foónicce, duí zon búte-faiya manúc hobor ottu neelaiaté Íba llói dola óiye. Ítara eén hótara accíl, zeén níki honó manúc hé foñt báy zai no faitto. 29 Atíkka ítara guzori-guzori hoór de, "Ó Allar Fua, Tuáñr ttu añára llói kii ham asé? Októ nó óite Tuñí hónó eré añára re toziya dito aiccó de né?" 30 Hére ítarar héntu hoddúr duré ðoóñr ek zák cíwor sorer de accíl. 31 Bút tune Íba re fóriyat gorér de, "Zodi Tuñí añára re neelaifélo, tóoile oh cíwor or zák kwar bútore duñraido." 32 Íba ye hín ore hoór de, "Zoogói." Hétunot hín neeli aái cíwor gún or bútore góillegoi; tói guñra zák kwa faár or haindá báy zure ðiít duñri giiyé aar fanít ñuffi morigiyói. 33 Soroya gún duñrdiyé, aar cóor ot zai beggún hóbor díye, fúañti-fúañti búte-faiya manúc cún or uore kii óiye de híyan óu hoiyé. 34 Tói tamám cóor or manúc ókkol Isá llói milto neillé. Ítara Íba re deikké rár, ítarar elaka ttu zaitogóí Íba re fóriyat goijjé.

9 Isá noow ot uří, ðíí faráí Nizor cóor ot aiccé. 2 Hétunot hodún maincél bisánat neiþta ek añtur manúc ore Íbar hañse ainné. Ítarar iman dekí Isá ye añtur manúc cwa re hoór de, "Ó fut, hímmot gor; tor guná maf gorídiya gíyeh." 3 Híyan fúni hoozzon aleme dile-dile hoór de, "E Manúc cwa ye toh kuféri gorér!" 4 Isá ye ítarar báfani re zani hoór de, "Tuáñra dile-dile hóraf kiyá báfor? 5 Hoíté hon nán aásan, ki 'Tor guná maf gorídiya gíyeh,' aar náki 'Uří áñí?' 6 Lekin Añr ttu tuáñra re yián zanaidito monehoór, e duniyait guná maf goríbar kémota Manúc or Fua ttu asé." Tói Íba ye añtur manúc cwa re hoór de, "Uť, tor bisána tulí looi góre zaqói." 7 Hétunot yóggwa urí góre zaqói. 8 Híyan dekí manúc ókkol ðooraigiyói, aar Allar taarif gorát doijje, zibá ye insán ore héndilla kémota diiyé. 9 Isá híyan ttu zaite-zaite dekér de, Moti nam or ezzon manúc házana tulé de góre ot boói táikke. Íba ye yóggwa re hoór de, "Añr fisáli doro." Hétunot yóggwa urí Íbar fisáli doijje. 10 Yárbaade eén óiye, Isá zeñtté Motir góre hána hár, boóut zon házana-tulóya edde gunágár ókkol óu aái Isá edde Íbar ummot ókkol or fúañti háito boiccé. 11 Féroci ókkole híyan dekí Íbar ummot ókkol ottu fusár gorér de, "Tuáñrar Ustate házana-tulóya ókkol

or edde gunágár ókkol or fúañti kiyá hána hár?" 12 Híyan fúni Isá ye hoór de, "Araimma ókkol ottu toh ðaktor no lage, montor biyaramma ókkol ottu beh lage. 13 Tuáñra zai e hotár maáni kii cíkogoi, 'Añi kurbani saái de no, bólke rahám saái deh.' Kiyólla-hoilé Añí dawot dito aiccí de forhésgar ókkol ore no, bólke gunágár ókkol ore." 14 Hétunot Yaháyar ummot ókkol Isára hañse aái Íba ttu fusár gorér de, "Añára edde Féroci ókkole toh nitti ruza rakí, montor Tuáñr ummot ókkole kiyá ruza no raké?" 15 Isá ye ítara re hoór de, "Dulá fúañti tákite kí boiraitta ókkol ferecan ói fare? Montor eén din aibó, zeñtté dulá re ítarar hañsóttu loiféla zaybo, héntte ítara ruza rakíbo. 16 "Honókiye toh furan fucák ot noya hoor tali dede nái; kiyólla-hoilé hé fucák ottu tali gán zórizayboi, aar fára híyan aró ðoóñr óizayboi. 17 Héndilla, honókiye noya anggur or roc ore furan samarar hóillat raké de nái; zodi rakíle toh hóilla gún fári roc cún golizayboi, aar hóilla gún óu borbad zayboi. Hétolla, noya anggur or roc ore noya samarar hóillat raké deh, tói duní gún héfazot táké." 18 Isá ye ítara re hín hoór de októt, mujilíc-hánar ézzon sóddar aái Íba re sóida gorí hoór de, "Añr zérfua wa ehón-ehón morigiyói. Montor Tuñí aái híbar uore át doogái, tói híba zinda óizayboi." 19 Hétunot Isá uří yóggwar fúañti zaat doijje, fúañti Íbar ummot ókkol óu giyyé. 20 Zaite-zaite eggwá baró bosór fojjonto kúnzari zár de mayafua Isáris físoottu aái Íbar hoor or hañra súiye. 21 Kiyólla-hoilé híba ye báippil de, "Zodi añí sirif Íbar hoor súi, añí gom óizaiyumboi." 22 Isá ye fíri híba re dekí hoór de, "Ó zíi, hímmot gor! Tor imane toré gom goijjé." Tói éhon or bútore mayafua wa gom óigiyoi. 23 Isá zeñtté sóddar gwar góre ot aái bací-bazoya ókkol ore edde maincór holholani deikké, 24 Íba ye hoór de, "Tuáñra neelogói. Zérfua morigiyói de no, bólke gúm zar deh." Hétunot ítara Íba re lói áñcat doijje. 25 Montor manúc cún ore baáre neelai difélaí baade, Íba bútore góli zérfua war át doijje, tói híba uřígiyoi. 26 Hé hóbor híyan hé elakar agagurat fóligiyoi. 27 Isá híyan ttu zaargói de októt, duí zon añdá manúc Íbar fisá doijje. Ítara ðak mari-mari hoór de, "Ó Dawud or Fua, añárár uore rahám goró!" 28 Zeñtté Isá góre ot góille, añdá manúc cún Íbar hére aiccé. Íba ye ítara ttu fusár gorér de, "Añi yián gorí faijjum de tuáñra biccác goró ne?" Ítara Íba re zuwab der de, "Jii Malik, gorí." 29 Tói Íba ye ítarar suk dóri hoór de, "Tuáñrar iman mozín híyan tuáñra lla óuk." 30 Hétunot ítarar suk kúligiyoi. Isá ye

ítara re eén hoói dorógori maná goijjíl, “Saiyó, yián or baabute honókiye no zane fán.” 31 Montor ítara zai hé elakar agagurat íbar baabute hóbor fólaidiye. 32 Ítara baáre zaargói de októt, kessú mainc Isár hañse ezzon búte-faiya buk manúc ainné. 33 Isá ye bút twa dáfaiye rár, hé buk manúc cwa mati faijje. Híyané manúc ókkol taajup ógiyoi, aar hoór de, “Endilla toh Isráil or bútore honódin dahá gíyeh de nái.” 34 Montor Férocí ókkole hoór de, “Ibá ye bút ókkol dáfá de bút ókkol or sóddar or taakote.” 35 Isá fottí cóore-cóore edde fara-fara zai Yohúdir mujilfc-hána ókkol ot taalim diyat, asmani raijjor kúchóbör tobolik gorát, edde fottí kisím or biyaram edde fottí kisím or ocük ókkol gom gorát accíl. 36 Manúc or dol dekí Íba ttu fetfuijjil, kiyólla-hoile ítara soroya sára bérásóol or dóilla ocántit edde modot sára accíl. 37 Hétunot Íba ye Nizor ummot ókkol ore hoór de, “Fósol de bicí asé, montor dooija bicí hom. 38 Hétolla fósol or Malik ore fóriyat goró, Íbar fósol daito dooija ókkol diferái bolla.”

10 Isá ye Íbar baró zon cárit ore matai, ítara re hóraf jin ókkol dáfaibar edde fottí kisím or biyaram edde fottí kisím or ocük gom goríbar kémota diiyé. 2 Hé baró zon sáhabir nam óilde iín: foóila wa, Sáimon, zibá re Fitor dáke, aar yóggwar bái Enderiyas; Zebedair fua Yakub edde yóggwar bái Yohánnna; 3 Filíp, Bartólomiyo, Tómas, házana-tulóya Moti, Alfiyas or fua Yakub, Táadiyas, 4 Sáimon zibá óilde Zélot, edde Yohúdah Iskáriyet, zee niki Isá re dóridil. 5 Isá ye hé baró zon nún ore endilla nosiyot gorí diferáiye: “Beyohúdi ókkol or híkka no zaiyo, aar Samári ókkol or honó cóor ot no góillo. 6 Bólke Isráil koum áñzigiyoi de bérásóol lun or hañse zaiyo. 7 Zaite-zaite endilla tobolik goríyo, ‘Asmani raijjo dáke aáigiyoi.’ 8 Biyaraímma re gom goríyo, muruda re zinda goríyo, kurus biyaraímma re pak-sáf goríyo, aar bút ókkol dáfaiyo. Tuáñra maana faiyó, maana diiyo. 9 ‘Keeñil or zalit gori cúna, rufa, yáh tamar foicá no loizaiyó, 10 sofór olla honó hóilla, battí hoor, centár edde larí no loizaiyó; kiyólla-hoile zee niki ham goré íte toh háná faibar laayek. 11 Tuáñra ze cóor ot yáh farat góliba, hére zaga diibar laayek hon asé talac goríyo, aar cóor híyan ottu nó neelo foijjonto yóggwar gorríyo ot tákiyo. 12 Gorríyo ot gólibarcot sólam diyo. 13 Zodi gorríyo híyan laayek de óile, tuáñrar cánti híyan ot tákouk. Montor laayek no de óile, tuáñrar

cánti tuáñrar hañse fíri aiyóuk. 14 Zodi honókiye tuáñra re kobul no goré yáto tuáñrar hotá no fúne, tóole hé gorríyo ottu yáh cóor ottu zaibarcót tuáñrar téng or tollar dúil zárifelaiyo. 15 Añí tuáñra re sóiyi hooir, kiyamot or din hé cóor híyan ottu Sódom edde Gomórahru túaro bicí bordac gorá foribó. 16 “Fúno, Añí tuáñra re bérásóol or dóilla góri rangkuñir ókkol or mazé diferái deh. Hétolla háf or dóilla salák ó aar hoitor or dóilla maasum bono. 17 Maincór ttu úñciyar táikko; kiyólla-hoile ítara tuáñra re adalot ot tulídibo, aar tuáñra re ítarar mujilfc-hána ókkol ot bet maribó. 18 Añí lla bóuli tuáñra re hákim ókkol or edde baáñcca ókkol or muúntu úddwa aná zaybo, zeéne ítarar edde Beyohúdi ókkol or hañse Añr gobá dí faro. 19 Lekin zeñtté ítara tuáñra re dóridibo, hénitte kii hoibá yáh keéngori hoibá sintá no goijjó, kiyólla-hoile tuáñra ttu ziín howá foribó, hín tuáñra re hétunot diiya zaybo. 20 Kiyólla-hoile hoóiya toh tuáñra no, bólke tuáñrar Baf or Ruh éna, zibá ye tuáñrar duara hotá hoó. 21 “Bái ye bái ore aar bafe fua re marifélai bolla dóridibo. Fuain de nizor bafmaar hélfat týai ítara re marifélá báibo. 22 Añí nam olla bóuli tuáñra re beggúne nafórot goríbo; montor zee niki ahéri foijjonto bordac goríbo, yóggwa ye beh nejat faibo. 23 Zeñtté ítara tuáñra re ekkán cóor ot zulúm goré, arekkán ot dái zaiyogói. Kiyólla-hoile Añí tuáñra re sóiyi hooir, tuáñra Isráil or fottí cóor ot zaiya nó óite Manúc or Fua aáizayboi. 24 “Cárit nizor ustástat or túaro doóñr no, aar goóur nizor girós or túaro doóñr no. 25 Cárit nizor ustástat or dóilla óile aar goóur nizor girós or dóilla óile kafí. Ítara zodi gorríyo or girós ore Belzebulhoíyé de óile, hé gorríyo or maincórre aró hotó dóilla hoibó fáññar! 26 “Hétolla ítara re no dooraiyó, kiyólla-hoile zahér no óibo de héndilla honó jiníc gúijja nái, aar zana no zaybo de héndilla honó jiníc lukaiya nái. 27 Añí tuáñra re ziín andár ot hooir, hín foór ot hoiyó; aar ziín tuáñrar han ot fúcfucai howá gíyeh, hín gorríyo or sád or uottú elan goijjó. 28 Uitará re no dooraiyó zetará haiya re kotól gorríyo montor ruh re kotól gorríyo no fare; bólke Ubá re dooro zibá ye ruh edde jisím duníyan ore zuzuk ot dónco gorifelai fare. (Geenna g1067) 29 Duwá fiañijja ki bicí hom tíañ loi no bese né? Toóu tuáñrar Baf or ezin sára héntu eggwá yó meñit fore de nái. 30 Becók, tuáñrar matár sul úddwa beggún Íba ttu gona asé. 31 Hétolla, no dooraiyó, tuáñrar kimot boóut fiañijja ókkol or túaro bicí. 32 “Zee kiyé Añré maincór muúntu cíkar gorríyo, Añí yó yóggwa re Añr asmani Baf

or muúntu cíkar goríyum. 33 Montor zee niki Añré maincór muúntu inkar goré, Añí yó yóggwa re Añr asmani Baf or muúntu inkar goríyum. 34 “Añí duniyait cánti diito aiccí bóuli no tåariyo. Añí cánti diito aiccí de no, bólke toluwar solaitó aiccí deh. 35 Kiyólla-hoile Añí aiccí de, fua re baf or ulða gorídi bolla, zérfua re maar ulða gorídi bolla, aar bou wóre hóurir ulða gorídi bolla. 36 Manúc or ducon óibo de nizor gó or manúc. 37 “Zee niki Añré goré de yár túaro nizor baf ore yáh maa re muhábbot goré, yóggwa Añr laayek no; aar zee niki Añré goré de yár túaro nizor fua re yáh zérfua re muhábbot goré, yóggwa Añr laayek no. 38 Zee niki nizor kúruc no boói Añr fisáli dore, yóggwa Añr laayek no. 39 Zee niki nizor zan basaitó saá, yóggwa ye híyan háraifelaibo; montor zee niki Añr wasté nizor zan háraifele, yóggwa ye híyan faibo. 40 “Zee niki tuáñra re kobul goré, yóggwa ye Añré kobul goré deh; aar zee niki Añré kobul goré, yóggwa ye Añré diferáye de fba re kobul goré deh. 41 Zee niki honó nobi re nobir name kobul goré, yóggwa ye nobir boccíc faibo; aar zee niki honó forhésgar ore forhésgar or name kobul goré, yóggwa ye forhésgar or boccíc faibo. 42 Honókiye itarár búttott ebbe niróc ézzon ore Añr ummot de héttolla ek fiyala tåndla faní diilé úddwa, Añí tuáñra re sóyi hoóir, yóggwa ye hámaha nizor boccíc fai zaybo.”

11 Zeñtté Isá ttu íbar baró zon cárit tun ore nosiyot goijjá óiye, íba ítarar cóor ókkol ot taalim dito edde tobolik goittó héntu bacá lóiyé. 2 Zeñtté Yaháya ye ziyól ot táí Mosihr ham ókkol or baabute fúinne, yóggwa ye nizor ummot ókkol ore Isár hañse diferáye, 3 yián fusár goittó, “Tuñí aibár hotá asé de Íba né, aar naíki añára ar ezzon olla entezar goittám?” 4 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Zoó, tuáñra ziín fúnor edde dekór híin Yaháya re zanogói, 5 ki hoile, añdá ye dekér, lenge áñrer, kurus biyaramma pak-sáf ór, náfange fúnner, muruda zinda ór, edde gorif ókkol or hañse kúchóbör tobolik gorá zar. 6 Mubarek ubá, zee niki Añr baabute andacá no goré.” 7 Zeñtté Yaháyar ummot tun zaargói, Isá ye manúc ókkol ore Yaháyar baabute howát doijje de, “Tuáñra moidan zagat kii saító giila dé? Boiyare lore de hóir né?” 8 Arnóile tuáñra kii saító giila dé? Barík hoor findá manúc né? Zetará barík hoor fiñdé ítara toh razmohól ot éna. 9 Tóole tuáñra kii saító giila dé? Honó nobi né? Ói, Añí tuáñra re hoóir, nobir túaro doónr ézzon ore. 10

Yóggwa óilde ubá, zibár baabute pak-kalam ot endilla asé, ‘Soó, Añí Añr hóborgwa re Tuáñr age diferáir, zibá ye Tuáñr age Tuáñr foñt toiyar goríbo.’ 11 “Añí tuáñra re sóyi hoóir, mayafuain dor ttu zormo óiye de ítarar bútore báptismadoya Yaháyar túaro doónr honókiye nái; montor toóu úddwa asmani raijot zee niki ebbe cónrø, íte yóggwar túaro doónr. 12 Bápþismadoya Yaháyar din ókkol ottu lóti yala foijjonto asmani raijjo ye zulúm faat asé, aar zulúmkur ókkole híyan ore bolazuri kobza goittó kucíc gorér. 13 Kiyólla-hoile tamám nobi ókkol or kitabe edde Tourate Yaháya foijjonto agun hotá hoiyé. 14 Tuáñra ttu yián kobul goittó monehoilé goró, ze Eliyas aibár hotá accíl Yaháya óilde íba. 15 Zar ttu fúnibar han asé, yóggwa ye fúno. 16 “Añí e zobanar maincór kii loi fúwan goittám? Ítara undilla fuain dor dóilla, zetará bazar ot boói oinno fuain dore matai hoó de, 17 ‘Tuáñra lla añára bací bazaiyí, montor tuáñra nó naso; tuáñra lla añára bilak or zari gaiyí, montor tuáñra nó hañdo.’ 18 Yaháya aáí zettót háafiya nó goré, maincé hoó de, ‘Íba re búté faiyé.’ 19 Aar Manúc or Fua aáí zettót háafiya gorér, maincé hoó de, ‘Soó, ezzon fitác edde córabkur, házana-tulóya edde gunágár ókkol or dustó.’ Montor giyan sóyi de híyan, híyan or hame sábut ó.” 20 Isá ye ze cóor gún ot beebák keramoti ham goijjíl, híine towá nó goré de héttolla íba ye híin ore jéjjeraí hoór de, 21 “Ó Korazin, tor uore afsús! Ó Betsáida, tor uore afsús! Kiyólla-hoile ze keramoti ham ókkol tuáñrar bútore gorá gýl híin zodi Tayár edde Sídon ot gorá zayto, ítara sálarcoñ fiñdí edde sái or uore boói boóut age lóti towá gorifelaito. 22 Montor Añí tuáñra re hoóir, kiyamot or din, hé Tayár edde Sídon or maincór ttu tuáñrar túaro hom bordac gorá foribó. 23 Aar tui, ó Kaparnahúm, toré kí asman ot bazé fán uore tulá zaybo? Toré nise fatalfur ot éna félaidiya zaybo; kiyólla-hoile ze keramoti ham ókkol tor bútore gorá gýl híin zodi Sódóm ot gorá zayto, híyan aij foijjonto tiki tákito. (Hadës g86) 24 Montor Añí tuáñra re hoóir, kiyamot or din, Sódóm cóor or maincór ttu tor maincór túaro hom bordac gorá foribó.” 25 Hétunot Isá ye hoór de, “Ó Baf, asman zöbin or Malik, Añí Tuáñre cükuriya gorí, kiyólla-hoile Tuñí iín ore giyani edde buddíman ókkol ottu lukai rakí gura fuain dor dóilla maincór hañse zahér goijjó. 26 Ói, ó Baf, kiyólla-hoile Tuáñr ttu híyan bicí fosón laiggé. 27 “Añr Bafe Añré hárr kessú diifélaiye. Fua re Bafe bade ar honókiye no zane, aar Baf ore yó Fua edde Fua ye

zaré zahér goittó saá, yóggwa ye bade ar honókiye no zane. 28 “Tuáñra zetará óran óyo edde bór fuñzá lói asó, beggún Añr hañse aiyó, Añí tuáñra re aram diiyum. 29 Añr zuañl tuáñrar uore loo aar Añr ttu cíko, kiyólla-hoilé Añí norom edde cída dil ola, tói tuáñrar forane aram faibo. 30 Kiyólla-hoilé Añr zuañl boíté aásan, aar Añr fuñzá fatol.”

12 Hé októt ebaadot-or-din Isá giyuñr kuñträ báy

zaar; aar Íbar ummot ókkol ottu búk laiggé rár, ítara giyuñr túr ókkol tulí-tulí háat doijje. 2 Féroci ókkole híyan dekí ñba re hoór de, “Soó, ebaadot-or-din ziýán goríbar maná, híyan Tuáñr ummot ókkole gorér.” 3 Montor ñba ye ítara re hoór de, “Tuáñra kí yián nó foró, zeñtté Dawud edde ñbar sáañti ókkol ottu búk laiggíl, héñtë ñba ye kii goijjíl dé? 4 ñba ye toh Allar górt ot góillegoi, aar ñba ye edde ñbar sáañti ókkole, Allar hañse peec goijjá ruñt háail, ziín háibar ezazot no ñba ttu accíl aar no ñbar sáañti ókkol ottu accíl, bólke siríf imam ókkol ottu beh accíl. 5 Yáto tuáñra kí Tourat ot yián nó foró, ebaadot-or-din baitul-mukaddos ot imam ókkole ebaadot-or-din or niyom báñgile yo ítara behosúr dé? 6 Añí tuáñra re hoóir, baitul-mukaddos or túaro ðooñr Ekzon iñyót asé. 7 Lekin zodi tuáñra e hotár maáni gán zainta, ‘Añí kurbani saái de no, bólke rahám saái deh,’tóoile behosúr ore hosúr no dita. 8 Kiyólla-hoilé Manúc or Fua óilde ebaadot-or-din or Malik.” 9 Isá héntu zaigói ítarar mujilíc-hánat giyyé. 10 Hére ezzon endilla manúc accíl, zar át fúaigiyoi. Ítara Isár uore elzam lagai fare fán ñba re súwal gorér de, “Ebaadot-or-din biyaram gom goríbar zayes asé né?” 11 ñba ye ítara re hoór de, “Tuáñrar bútore endilla hon asé, zar ttu eggwá bérásol asé, aar yíba ebaadot-or-din gañrát forilé yíba re dórí tulí no loibo dé? 12 Insán or kimot toh bérásol or túaro boóut bicí! Hétolla, ebaadot-or-din gom ham goríbar zayes asé.” 13 Baade ñba ye manúc cwa re hoór de, “Tuáñr át tan baró.” Tói yóggwa ye híyan baráiyé, hétnut híyan gom ói oinno gán or dóilla óigiyoi. 14 Yárbaade Féroci ítara baáre zai sólla goijjé de, ítara ñba re kii bote marifélai faribó. 15 Montor Isá ye híyan zani fari héntu giyégoi. Boóut manúc ókkol ñbar fisá doijjil, aar zetará biyaraimmá accíl ítara beggún ore ñba ye gom goijjíl. 16 ñba ye ítara re nicót goijjé de, ñbar baabute honókiyo re no hoitó. 17 Híyan etollá óiye, zeñne nobi Yesáyahr duara howá gyfyl de yián fura ó: 18 “Soó! Añr Háadem ore,

zibá re Añí basíloiyi, Añr Adorja, zibá re lói Añr Ruh kúci. Añí Añr Ruh Ibár uore dálidiyum, aar Ibá ye Beyohúdi ókkol or hañse insáf elan goríbo. 19 Ibá ye no hoijja dibo, no sillaiibó, aar no rasta ókkol ot Ibár abas honókiye fúnibo. 20 Ibá ye insáf ore fóta nó goré fojjjonto, élaiya hóir ore no báñgibo, aar dúañr de batti no nifáibo. 21 Ibár name beyohúdi ókkole acá rakíbo.” 22 Yárbaade ezzon búté-faiya manúc ore Isár hañse aná gíyeh, yóggwa añdá edde buk accíl. Isá ye yóggwa re gom goijjé rár, hé añdá edde buk manúc cwa ye mati yó faijjé edde dekí yó faijjé. 23 Manúc beggúne taajup ói hoór de, “Ibá Dawud or Fua ói né?” 24 Híyan fúní Féroci ókkole hoór de, “Ibá ye bút ókkol dáfa de siríf bút ókkol or sóddar Belzebul or taakote.” 25 Montor Isá ye ítarar báfani re zani ítara re hoór de, “Ze raij jot faáta-faáti foida ó, híyan toh fána óizagoi; aar ze cóor ot yáh górt ot faáta-faáti foida ó, híyan óu toh tiki no tákibo. 26 Héndilla, zodi Cóiitane Cóiitan dáfa, tóoile toh íte nizor ulða nize bák óigiyoi; héen óile ítar raijjo keéngori tiki tákibo? 27 Aar zodi Añí bút dáfai de Belzebul or taakote de óile, tóoile tuáñrar fuain de har taakote dáfa dé? Hétolla tuáñrar bisarhar óibo de ítara. 28 Montor zodi Añí bút dáfai de Allar Ruhr taakote de óile, tóoile toh Allar raijjo tuáñrar hére aáigiyoi. 29 “Honókiye boluwar manúc or górt ot góli yóggwar cómbotti luñ gorí keéngori faribó, zodi age boluwar manúc yóggwa re bañdí no ere? Bañdí erilé éna yóggwar górt luñ gorí faribó. 30 “Zee niki Añr híkka no, yóggwa Añr ulða; aar zee niki Añr fúañti dola no goré, yóggwa ye cíñraciñttá goré. 31 “Hétolla Añí tuáñra re hoóir, insán or hárr guná edde kuféri maf gorídiya zaybo, montor Pak-Ruhr ulða kuféri maf gorídiya no zaybo. 32 Honókiye Manúc or Fuar hélfaf honó hotá hoilé, yóggwa re toh maf gorídiya zaybo; montor honókiye Pak-Ruhr hélfaf hotá hoilé, yóggwa re maf gorídiya no zaybo, e zabanat óu no zaybo, aar aiyér de zabanat óu no zaybo. (aión g165) 33 “Gas gom de óile yíbar gula yó gom óibo, aar zodi gas hóraf de óile yíbar gula yó hóraf óibo; kiyólla-hoilé gas toh gulaye éna siná zah. 34 Ó háf or fuain ókkol! Tuáñra hóraf ói keéngori gom hotá hoói faribá? Kiyólla-hoilé dil zíñe furaiya, muké híin beh hoó. 35 Gom manúce gom zomaiya ttu gom mún neela; aar hóraf manúce hóraf zomaiya ttu hóraf fun neela. 36 Montor Añí tuáñra re hoóir, manúce no báfi hoó de fottí hotár hísaf ítara ttu kiyamot or din diya foribó. 37 Kiyólla-hoilé tuáñra behosúr tóoriba de yó tuáñrar

hotáye, aar hosúrbon tóoriba de yó tuáñrar hotáye.” **38** Yárbaade hoozzon alem edde Férocí ókkole Isá re hoór de, “Úzur, ańára Tuáñr ttu ekkán nicán saító saái.” **39** Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “E zobanar hóraf edde zenákur maincé nicán dabi goré, montor ítara re nobi Yunus or nicán bade ar honó nicán diya no zaybo.” **40** Kiyólla-hoile Yunus zendilla tin din tin rait doóñr mas or ferot accíl, héndilla Manúc or Fua yó merír tole tin din tin rait tákibo.” **41** Kiyamot or din Ninivi cóor or manúc ókkol e zobanar manúc iín or fúañti týaibo, aar itará re hosúr díbo; kiyólla-hoile ítara toh Yunus or elan fúni touwá goijjíl, aar soó, Yunus or túaro doóñr Ekzon iñyót asé. **42** Kiyamot or din Cibá mulluk or rani e zobanar manúc iín or fúañti úríbo, aar itará re hosúr díbo; kiyólla-hoile híba ye toh Sóloman or buddír hotá fúni bolla duniyair céc matá ttu aiccíl, aar soó, Sóloman or túaro doóñr Ekzon iñyót asé. **43** “Zeñtté honó manúc ottu hóraf jin neele, hénitje hé jin nwá fúana zaga ókkol ot zai aram goittó zaga tuwa. Montor no faile, **44** nizoré nize hoó de ‘Añí añr górt waafes zaiyumbói, zentú añí neeliaiccí,’ Yíba zeñtté waafes aiyé, hé zaga gán háli, sáf goijjá edde týk goijjá lootfa.” **45** Baade yíba zai aró háñt twa nizor túaro hóraf jin ané, aar híin góli hére téke; tóí hé manúc cwar fisór hálot agor hálot or túaro bící hóraf ózagói. E zobanar hóraf maincór hálot óu héndilla beh óibo.” **46** Isá ye manúc or dol ore híin hoór de októt, íbar maa edde báiyain Íba llói hotá hoító baáre týai táikke. **47** Ezzone Íba re hoór de, “Soó, Tuáñr maa edde báiyain de Tuáñr llói hotá hoító baáre týai táikke.” **48** Zee niki Íba re zanaiyé, yóggwa re Isá ye hoór de, “Añr maa hon? Aar Añr báiyain hontárá?” **49** Baade Íba ye ummot ókkol or uzu át barái hoór de, “Ótiya, Añr maa edde Añr báiyain.” **50** Kiyólla-hoile zee niki Añr asmani Baf or moncá mozin sole, yóggwa óilde Añr bái, bóiñ aar maa.”

13 Hé din Isá górt or baáre neeli ðiír hañsat zai boiccegoi. **2** Aar Íbar hañse becábíci manúc ókkol zoma óiye dé héttolla, Íba ekkán noow ot úrí boicce, aar manúc cún beggún kul or uore týai táikke. **3** Tarfore Íba ye meésal ókkol dí ítara re boóut kessú hoiyé, ki hoile, “Fúno, ezzon bis cíñroya bis cíñtjo neeillé.” **4** Yóggwa ye cíñrer de októt, hodún bis rastarhañsat foijjíl, aar faik ókkole aái híin háfelaiye. **5** Hodún bis cíl zobin ot foijjíl, zeré bící meyi nái. Mur merí nu accíl ísafe híin ot hárä ges aiccé. **6** Montor beil uitjté rár

híin furigiyói, aar cíñyor nó gasá ísafe híin fúaigiyoi. **7** Hodún bis keñrabon ot foijjíl, keñrabon barí urí híin ore sibi raikké. **8** Lekin ar hodún bis gom zobin ot foijjíl, aar híin ot fósol dóijje: kessút ek cót gun, kessút háít gun, ar kessút tiric gun. **9** Zar ttu fúnibar han asé, yóggwa ye fúno.” **10** Baade cárit tun aái Isá re hoór de, “Tuñí maincór meésal dí kiyá hotá hoó?” **11** Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “Asmani raijjor gufoni re zainto tuáñra re beh diya giyéh, montor ítara re híyan diya nó zah.” **12** Kiyólla-hoile zar ttu niki asé, yóggwa re aró diiya zaybo, aar yóggwa ttu ódorbaára tákibo; montor zar ttu niki nái, yóggwa ttu asé de híin úddwa loiféla zaybo. **13** Añí ítara re meésal dí etollá beh hoói, kiyólla-hoile ítara sailé yo no deké, fúnile yo no fúne, aar no yó buzé. **14** Ítarar híyane nobi Yesáyahr agun hotá yíán fura óiye, ‘Tuáñra hane fúnat tákiba montor no buzíba, tuáñra suké saát tákiba montor no siníba.’ **15** Kiyólla-hoile manúc ítarar dil toh doró óigiyoi, ítarar han bór óigiyoi, aar ítara nizor suk bon gorífelaiye. Arnóile ítara nizor suké dekító, hane fúnito, nizor dile buzí Añr hañse fíri aító, aar Añí ítara re gom goittám.’ **16** Lekin mubarek tuáñrar suk, híine deké de héttolla; mubarek tuáñrar han, híine fúne de héttolla. **17** Kiyólla-hoile Añí tuáñra re sóyi hooir, boóut nobi edde forhésgar manúc ókkole tuáñra zíin dekór híin dekí bolla azzu goijjíl, montor nó deké; tuáñra zíin fúnor híin fúni bolla yó azzu goijjíl, montor nó fúne. **18** “Yala bis cíñroyar meésal lan or maáni kii fúno.” **19** Zeñtté honókiye raijjor kalam fúne montor no buzé, ibilíce aái yóggwar dil ot zíin cíñra gíyeh híin harí loizagói. Manúc yóggwa óilde rastar hañsat foijjé de bis. **20** Cíl zobin ot foijjé de bis óilde ubá, zee niki kalam fúne aar éhon híin ore kúcir sáánte kobul goré; **21** montor nizor bútore mozbüt cíñyor nó gasá de héttolla híin hooddin beh téke. Zeñtté hé kalam or zoriya mosibot yáh zulúm aiyé, yóggwa éhon fissá mare. **22** Keñrabon ot foijjé de bis óilde ubá, zee niki kalam fúne, montor duniyair sintabáfaniye edde dón-doulot or adore hé kalam ore sibi raké, héttolla híin ot gula no dóre. (aiõn g165) **23** Lekin gom zobin ot foijjé de bis óilde ubá, zee niki kalam fúne edde buzé, aar gula dóra: kessú ye ek cót gun, kessú ye háít gun, aar kessú ye tiric gun.” **24** Isá ye ítara re arekkán meésal dí hoór de, “Asmani raijjor óilde undilla manúc or dóilla, zee niki nizor zobin ot gom bis ókkol cíñtje. **25** Montor yóggwar manúc ókkol gúm gíyeh rár, yóggwar ducon aái giyuñt mazé

kérkuñrar bis ókkol cíñridi giyyégoi. 26 Zeñtté giyuñr sara barí urí fósol dóijje, héritte kérkuñra yó dahá giyeh. 27 “Tói góor or goóur ókkole girós or hañse aái hoór de, ‘Jonab, tuñí tuáñr zöbin ot gom bis cíñtila de nó né? Tói kérkuñra hontú aiccé?’ 28 “Yóggwa ye ítara re hoór de, ‘Ezzon ducone híyan gojjé deh.’ Goóur gúne yóggwa re hoór de, ‘Tóoile añára zai híin háñri félaitamboi né?’ 29 “Montor yóggwa ye hoór de, ‘No, no, tuáñra kérkuñra háñribarcot giyuñ yó háñrifelaiba. 30 Daibar ainda nú aiyé foijjonto duní gún ore fúañti barító doh; one daibar ainda ailé añí dooija ókkol ore hoiyúm de, furat diféla bolla age kérkuñra gún zoma gorífelai tara bañdífelo; baade giyuñ gún añr gudam ot zoma goró.’” 31 Isá ye ítara re aró ekkán meésal dí hoór de, “Asmani raijjo óilde eggwá hóroir danar dóilla, zíbá re ezzon manúce looi nizor kétit lagayégoi; 32 yíba oinno bis beggún or túaro cónro de óile yo, barí uříle yíba kétir tamám sara ókkol or túaro doóñr ói endilla eggwá gas bone, zeén níki faik ókkole aái yíbar déeila ókkol ot bahá bañdé.” 33 Isá ye ítara re aró ekkán meésal díye de ki hoilé, “Asmani raijjo óilde cútár or dóilla, zíin ore eggwá mayafua ye looi tokoriban ekkuri tin cér añat miyáye, baade guñra hañi or dola fúli uitté.” 34 Isá ye maincórē hín beggún meésal dí beh hoiyé; meésal sára Íba ye ítara re honó kessú no hoító. 35 Zeéne nobir duara howá gíyl de yián fura ó: “Añí meésal ókkol dí Añr muu kúliyum; Añí uúin boiyan goríyum ziín duniyair foidayecir héritte lóti lukaiya asé.” 36 Baade Isá manúc ókkol ore eri góor or búture giyé. Ar Íbar cárit tune Íbar hañse aái hoór de, “Añára re zöbin or kérkuñrar meésal lan buzáido.” 37 Íba ye ítara re hoór de, “Zibá ye níki gom bis cíñtë, Íba óilde Manúc or Fua. 38 Zöbin nán óilde duniyai, gom bis sún óilde raijjar fuain, aar kérkuñra gún óilde Ibilic or fuain, 39 ze ducone hín cíñtë íte óilde Ibilic, daibar ainda óilde duniyair ahérot, aar dooija gún óilde fírista ókkol. (aión g165) 40 “Zendilla, kérkuñra gún ore zoma gorífelai ooin ot furat diféle, e duniyair ahérot ot óu héndilla beh óibo. (aión g165) 41 Manúc or Fua ye Nizor fírista ókkol ore díferáibo, aar híne Íbar raijjar búttottu zetará oinno zon ore gunát foraba edde zetará kuham goré, ítara beggún ore ekkán ot zoma goríbo, 42 aar ítara re zoler de ooin or fooin ot félaidibo; hére hañdahaři edde date dat kirkirani óibo. 43 Héñtitte forhésgar ókkol nizor Baf or raijjot mazé beil or dóilla somkibó. Zar ttu fúnibar han asé, yóggwa ye fúno.

44 “Asmani raijjo óilde zöbin ot lukai raikká dón or dóilla, zíin ezzon manúce fai abar lukai raikké; aar hé kúciye zai nizor ttu asé de hárr kessú besi hé zöbin nán kinnégoi. 45 “Abar, asmani raijjo óilde undilla códor or dóilla, zee níki háñi mukta ókkol or talac ot asé; 46 zeñtté yóggwa ye eggwá bicí dami mukta faiyé, hétnut zai nizor ttu asé de hárr kessú besi yíba kinnégoi. 47 “Abar, asmani raijjo óilde undilla ḫana-zal or dóilla, ziyán fanít buwáí hárr kisim or mas dóijje, 48 aar híyan bórígíyoí rár zailla ókkole ḫani sor ot ainné. Tarfore ítara boói gom mún gom mún dulat bójje, montor hóraf fun hóraf fun félaidiye. 49 Duniyair ahérot ot borabor héndilla beh óibo. Fírista ókkol aibó, aái forhésgar ókkol ottu nafórmán ókkol ore alok gorífelaibo, (aión g165) 50 baade ítara re zoler de ooin or fooin ot félaidibo; hére hañdahaři edde date dat kirkirani óibo.” 51 Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñra iín beggún bujjjó né?” Ítara hoór de, “Buijjí ze.” 52 Íba ye ítara re hoór de, “Hétolla fottí alem zetará asmani raijjar cárit bonigiyói, ítara beggún endilla ezzon góor or girós or dóilla zee níki nizor gudam ottu noya edde furan jiníc ókkol neela.” 53 Zeñtté Isá ttu meésal hín hoiyá óiye, Íba héntu giyyégoi. 54 Íba Nizor wotón ot aái manúc ókkol ore ítarar mujilícf-hánat eén taalim diyat doijje, zeén níki ítara ammúke hoór de, “E Manúc cwa ye e giyan edde keramoti ham iín goríbar kémota hontú faiyé? 55 Íbá kí mistírir fua no? Ibár maa Moriyam hoó de híba no né, aar Ibár báiyain Yakub, Yusúf, Sáimon edde Yohúdah no né? 56 Ibár bónain beggún añařar fúañti asé de no né? Tói Íbá ye iín beggún hontú faiyé?” 57 Héndilla hoó ítara Íba re inkar gojjé. Montor Isá ye ítara re hoór de, “Ze honó nobir izzot nizor wotón ot edde nizor góor ot bade beggúlla asé.” 58 Aar ítarar nabiccác or zoriya Íba ye hére bicí keramot nó goré.

14 Hé októt Galil elakar hókumot-goróya Hérude Isár baabute hóbor fúinne, 2 tói yóggwa ye nizor uzir-nazir ókkol ore hoór de, “Íba óilde báp̄tismadoya Yaháya, Íba mora ttu zinda óiye deh; hétnut toh Íba ye keramoti ham híin gorí farer.” 3 Kiyólla-hoilé Hérude nizor bái Filíp or bou Hérudias or wasté hé Yaháya re gereftar gorí bañdífelai ziyól ot díyl. 4 Yaháya ye yóggwa re endilla hoító de hétnut, “Tuáñr ttu híba re biyá goríbar zayes nái.” 5 Yóggwa ttu Íba re marífélaito monehoító, montor awam ókkol ore dooraitó, kiyólla-hoilé ítara Yaháya re nobi manitó. 6

Lekin zeñtté Hérud or zormo-din aiccé, Hérudias or zíi ye maafil ot nasi Hérud ore kúci goijjé. 7 Hétolla yóggwa ye hosóm hái waada goijjé de, híba ye ziín mage hín diibo hoói. 8 Nizor maa ye cíkaidiye de héndilla híba ye hoór de, “Báptismadoya Yaháyar holla wa re ekkán tálit góri eré añré doo.” 9 Híyan fúni baáñcca ttu bicí afsús laiggé, montor toou nizor hosóm edde meéman ókkol or zoriya yóggwa ye hókum díye de, híbar aros sán fura gorá záy bolla. 10 Tarfore yóggwa ye manúc diferái, ziyól ot Yaháyar holla hařiféla baye. 11 Baade Íbar holla wa ekkán tálit góri aní zérfa wa re diiya giyéh, aar zérfa wa ye nizor maar hañse ainné. 12 Yárbaade Yaháyar ummot ókkole aái yore Íbar lac cwa loizai dohón gorífelaiye; baade zai Isá re híyan zanaiyé. 13 Isá ye Yaháyar baabute fúinne rár, héntu síra ói noow ot gori ekkán bocótí-sára zagat giyyói. Aar manúc ókkole híyan fúni, cóor ókkol ottu neeli áñri-áñri Íbar fisá doijje. 14 Zeñtté Isá noow ttu laimmé, Íba ye doóñr ek dol manúc deikké; aar ítara lla fetfuri ítarar biyaram ókkol gom goijjé. 15 Zeñtté háñz óiye, Íbar carít tune Íbar hañse aái hoór de, “Yián toh ekkán bocótí-sára zaga, aar beil óu giyói. Hétolla manúc cún ore duñraido, zeéne tará fara ókkol ot zai nizor lla hána kinigói fare.” 16 Montor Isá ye ítara re hoór de, “Tará ttu zaagói no foribó; hái bolla kessú tará re tuáñra doo.” 17 Ítara Íba re hoór de, “Añára ttu eré fañs swá ruñi edde duwá mas bade ar kessú nái.” 18 Íba ye hoór de, “Híin eré Añr hañse anógoi.” 19 Baade Íba ye manúc cún ore kér or uore boitó hókum díye, aar hé fañs swá ruñi edde duwá mas sún looi asman or uzu saái cükuriya goijjé. Tarfore ruñi gún báñgi-báñgi carít tun ore diiyé, aar carít tune manúc cún ore bařidíyé. 20 Tará beggúne feñt bóri háiye. Baade ze tukuña ókkol basigiyói, carít tune hín feñrai looi fura baró báñir bójje. 21 Háiye de ítara beriyán edde fuain bad di tokoriban fañs ázar beraáin. 22 Baade éhon or bútore Isá ye Nizor carít tun ore mojbur goijjé de, Íba ye manúc cún ore bidai gorí dite-dite ítara zeéne noow ot urí Íbar age diír okule zaagói. 23 Manúc cún ore bidai gorídi baade, Íba ekéla faár or uore dua goittó uiñtói. Aar háñz óiye de hétntte, Íba hére háliga, 24 montor noow gán kul ottu boóut duré, aar boiyar uzan baát accíl ísafe híyan léinge éñskar. 25 Fuáñitta, Isá fanír uottú áñri-áñri ítarar hére aiccé. 26 Íba fanír uottú áñrer de híyan carít tune dekí bicí dooraigiyói, aar hoór de, “Íba búti!” Héndilla hoói, ítara doore guzoran

maijjfl. 27 Montor Isá ye éhon-éhon ítara re hoór de, “Hímmot goró! Ibá Añi; no dooraiyó.” 28 Zuwabe Fitore Íba re hoór de, “Malik, zodi Tuñi de óile, añré fanír uottú Tuáñr hére aító hókum dóh.” 29 Íba ye hoór de, “Ai.” Hétunot Fitor noow ttu lami, fanír uottú áñri-áñri Isár híkka zaat doijje. 30 Montor zeñtté tez boiyar deikké Íba dooraigiyói, aar qufízargoi rár guzori hoór de, “Malik, añré baso!” 31 Isá ye toratori Nizor át baráí Íba re dórifelai hoór de, “Ó hom biccác ola, cóok kiyá goijjós?” 32 Baade zeñtté ítara noow ot uiñtégai, boiyar támaigiyoi. 33 Aar zetará noowr uore accíl ítara Íba re eén hoói sóida goijjé, “Becók, Tuñi óilade Allar Fua.” 34 Ítara dií faráí, Genesáret elakat foónicce. 35 Aar hé zagar maincé Isá re sinné rár, ítara sairó ñák or elakar agagurat hóbor foóñsai, biyaramma ókkol beggún ore Íbar hañse ainné; 36 baade ítara Íba re fóriyat gorát doijje de, biyaramma gún ore siríf Íbar fucák or hañra óile súito dí bolla; aar zetó zone súiye ítara beggún gom óigiyoi.

15 Yárbaade Jerúsalem ottu hoozzon alem edde

Féroci, Isár hañse aái hoór de, 2 “Tuáñr ummot ókkole agor zobanar buzurgó ókkol or rosóm kiyá báñge? Ítara hána háibar agor ttu át no díwe.” 3 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Tuáñra nize yó kiyá tuáñrar rosóm or zoriya Allar hókum báñgo? 4 Alla ye toh endilla hoiyé, ‘Bafmaa re izzot goriba’ aar ‘Zee niki baf or yáh maar bodnam goré, ítare mariféla zaybo.’ 5 Montor tuáñra hoó de, ‘Zodi honókiye baf ore yáh maa re eén hoó, ‘Ze siz loi tuáñira añr ttu laf faita híyan Alla re diiféla gíyeh,’ 6 tóóile ítar ttu baf ore yáh maa re izzot gorár zorur nái.’ Héen gorí, tuáñra tuáñrar rosóm or zoriya Allar kalam ore baatel gorífelaiye. 7 Ó munafék ókkol, tuáñrar baabute nobi Yesáyah ye sóiyi hotá hoiyé, ki hoilé, 8 ‘Manúc íme Añré nizor muké beh izzot goré, montor tarár dil Añr ttu duré. 9 Tará Añr ebaadot goréde behar; kiyólla-hoilé tará taalim ísafe cíka de óilde insán or niyom-kaanun ókkol.’” 10 Isá ye manúc ókkol ore Nizor hañse matai, ítara re hoór de, “Fúno aar buzó. 11 Gal ot zíin góle manúc ore híine nafak goré de no, bólke gal ottu zíin neelaiyé manúc ore híine beh nafak goré.” 12 Hétunot carít tune aái Íba re hoór de, “Tuñi hoi faro né, Féroci ókkole yián fúni bezar óiye dé?” 13 Íba ye zuwabe hoór de, “Ze sara Añr asmani Bafe lagaiyé de no, híyan háñrifela zaybo. 14 Ítarar hotá félai ero. Ítara óilde añdá ókkol or añdá foñt dahóya; zodi ek

añdá ye arek añdá re foñt dahá, duní zon toh gañt ot forizaybói.” 15 Fitore Íba re hoór de, “Añára re meésal híyan buzáido.” 16 Isá ye hoór de, “Tuáñra yó aijjó obuz táigiyogi dé? 17 Tuáñra kí no buzó, ziín gal or bútore góle híin zaa de óilde ferot, aar feikána ttu neelizagói dé? 18 Montor ziín gal ottu neeliaiyé híin aiyé de óilde dil ottu, aar manúc ore híne beh nafak goré. 19 Kiyólla-hoile dil ottu éna kukýal, kotólakotóli, doilla-bodoilla zenákari, suri, misá gobá, edde gifot aiyé. 20 Manúc ore híne beh nafak goré; montor adúiya áte hána háile manúc ore nafak goré de no.” 21 Baade Isá hé zaga félai, Tayár edde Sídon cóor or elakat giiyégoi. 22 Hé elakar eggwá Kánani mayafua neeli aái yore guzori-guzori Íba re hoór de, “Ó Malik, Dawud or Fua, añr uore rahám goró! Añr zérfua wa búte fai bicí duk far.” 23 Montor Isá ye híba re honó zuwab nó deh. Hétunot Íbar carít tune aái yore Íba re aros gorér de, “Ibhá re duñrai difélo, kiyólla-hoile ibáh toh añárár fisé-fisé guzorat asé.” 24 Isá ye zuwabe hoór de, “Añré siríf Isráil koum or áñzigiyo de bérásool ókkol or hañse beh diferá giyéh.” 25 Montor mayafua wa aái yore Íbar muúntu sóida fori hoór de, “Ó Malik, añré modot goról!” 26 Isá ye zuwabe hoór de, “Fuain dor hána looi kuñir or muúntu félai dón gom no.” 27 Híba ye hoór de, “Ói, Malik, montor toóu de girós or mes ottu forizagói de tukura híin kuñire háa.” 28 Hétunot Isá ye híba re hoór de, “Ó mayafua, tuáñr iman bicí ɭooñr! Tuñi ziyán soór tuáñr lla híyan gorá záybo.” Tóí éhon or bútore híbar zérfua wa gom ógiyoi. 29 Baade Isá héntu bacá lói, Galil ɿí báy zai eggwá faár or uore urí boiccégoi. 30 Hétunot Íbar hañse becábicí manúc ókkol aiccé, zetará fúañti leng, añdá, mazur, buk, edde aró boóut kisím or biyaraaimma ókkol aní Íbar téng or gurat eijjé; aar Íba ye ítara re gom goijjé. 31 Zeñtté manúc ítara buk ókkole hotá hoór de, mazur gom óiye de, lenge áñrer de, añdá ye dekér de híin deikké, ítara taajup ógiyoi, aar ítara Boni Isráil or Allar taarif goijjé. 32 Isá ye Nizor cárit tun ore matai hoór de, “Añr ttu manúc itará lla fetfurer, kiyólla-hoile itará Añr fúañti asé de tin din óiye aar itará ttu háito kessú nái. Añr ttu itará re waácca duñraidoit mone no hoór, zeéne itará foñt ot matá gúrai fori no zagói.” 33 Cárit tune Íba re hoór de, “Manúc or ettór ɻooñr dol ore fet bori hábai bolla añára e bocotí-sára elakat héden ruñi hořé faiyum?” 34 Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñra ttu ruñi houwá asé?” Ítara hoór de,

“Háñt twa, aar houggwá gura mas.” 35 Íba ye manúc cún ore merit boító hoiyé; 36 baade hé háñt twa ruñi edde mas sún looi Alla re cükuriya goijjé, aar hín báñgi cárit tun ore diiyé, aar cárit tune manúc cún ore diiyé. 37 Beggúne fet bori háiye, baade ze tukuña ókkol basi accíl híin bójje rár lai loi háñt lai óiye. 38 Zetará háiye ítara óilde sair ázar beraáin, beriyáin edde fuain bad dih. 39 Isá ye manúc or dol lwá re bidai gorídi baade, noow ot urí Magádan elakat giyégoi.

16 Ek din Féroci ókkole edde Sadukái ókkole aái Isá re entán gorí bolla Íba re hoiyé de, ítara re ekkán asmani nicán daháito. 2 Íba ye ítara re zuwabe hoiyé de, “Háñz óile tuáñra hoó de, ‘Moósum gom óibo, kiyólla-hoile asman lal óiye.’ 3 Aar biínna hoó de, ‘Aijja tuwán óibo, kiyólla-hoile asman lal óiye edde gubbar óiye.’ Tuáñra toh asman or súrot saái moósum forók gorí zano, montor zobanar alamot ore forók gorí no faroór dé? 4 E zobanar hóraf edde zenákur maincé nicán tuwa, montor ítara re nobi Yunus or nicán bade ar honó nicán diya no zaybo.” Tóí Íba ítara re eri, giyégoi. 5 Aar Cárit tun ɿír okule zaibarcót, fúañti ruñi loizaitó foóraigilgoi. 6 Isá ye ítara re hoór de, “Hóboroddar, Féroci ókkol or edde Sadukái ókkol or cútár ottu úñciyar táikko.” 7 Hétunot ítara afós ot howáhoi gorér de, “Íba ye híyan hoór de añára ruñi nú aní de héttola.” 8 Montor Isá ye híyan zani fari, ítara ttu fusár gorér de, “Ó hom biccác ola ókkol! Tuáñra ttu ruñi nái de híyan kiyá afós ot howáhoi gorór? 9 Tuáñra aijjó nó buzó níki? Tuáñra ttu monot nái né, fañs ázar maincóre fañs swá ruñi loi hábai baade aró ho báñir bori loóila? 10 Héndilla, sair ázar maincóre háñt twa ruñi loi hábai baade aró ho lai bori loóila? 11 Añi tuáñra re ruñir baabute hoóir de no de híyan no kiyá buzór? Féroci ókkol or edde Sadukái ókkol or cútár ottu úñciyar táikko.” 12 Hétunot ítara buzí faijjé de, Íba ye ítara re ruñir cútár ottu úñciyar tákito hoiyé de no, bólke Féroci ókkol or edde Sadukái ókkol or taalim ottu. 13 Baade Isá zeñtté Kaisáriya Filíppi elakat aiccé, Íba ye Íbar cárit tun ottu fusár gorér de, “Maincé Manúc or Fua re hon bouli hoó?” 14 Ítara zuwab der de, “Hodúne hoó de Tuñi bóle bápłismadoya Yaháya; ar hodúne hoó de, nobi Eliyas; ar hodúne hoó de, Yarmíyah yáh oinno nobi ókkol ottu honó eggwá.” 15 Tóí Íba ye ítara re hoór de, “Montor tuáñra kii hoó, Añi hon?” 16 Sáimon Fitore zuwabe hoór de, “Tuñi óilade hé Mosih, zinda Allar Fua.” 17 Isá ye Íba re hoór de, “Yunus or fua Sáimon,

tui mubarek, kiyólla-hoile toré yián honó insáne zahér goijjé de no, bólke Añr asmani Bafe goijjé deh.

18 Añi yó toré hooir, tui óilide Fitor, aar Añi e fattór or uore Añr zomát banaiyúm; híyan ore moote úddwa no zitibó. (*Hadés g86*) **19** Añi toré asmani raijjor sabí diiyum; tui e duniyait ziín bañdfbi híin asman ot óu bañdá zaybo, aar e duniyait ziín ezazot dibi híin asman ot óu ezazot diya zaybo.” **20** Baade Íba ye Íbar carít tun ore horagori nicót goijjé de, Íba Mosih de híyan honókiyo re no hoitó. **21** Hé októt lóti Isá ye Nizor carít tun ore zanaidiyat doijje de, Íba ttu hámaha Jerúsalem ot zaa foribó; aar murubbi, doóñr imam, edde alem ókkol or át ot boóut dóilla duk faa foribó; Íba re mariféla zaybo, montor tin din ot din zinda gorá zaybo. **22** Hétunot Fitore Íba re ekkinare loizai buzár de, “Ó Malik, híyan dur óuk. Tuáñra uore héndilla honodín no óuk.” **23** Isá ye firi Fitor ore hoór de, “Cóitan, Añr muúntu dur ó! Tui óilide Añr lla oñsá; kiyólla-hoile tor díyan toh Allar gún or uzu no, bólke insán or gún or uzu.” **24** Isá ye tarfore Íbar carít tun ore hoór de, “Zodi honókiyo ttu Añr fisáli aító monehoó, yóggwa ttu nizoré inkar gorífela foribó, aar nizor kúruc boói Añr fisáli dora foribó. **25** Kiyólla-hoile zee niki nizor zan basaitó saá, yóggwa ye híyan háraifelaibo; montor zee niki Añr wasté nizor zan háraifele, yóggwa ye híyan faibo. **26** Kii laf, zodi honókiye tamám duniyai faa, montor nizor zan nán háraifele? Insáne nizor zan or bodol kii dii faribó de asé? **27** Kiyólla-hoile Manúc or Fua toh Nizor Baf or mohímaye Nizor firista ókkol ore fúañti looi aibó, tarfore fottí zon ore nizor-nizor ham mozin bodola diibo. **28** “Añi tuáñra re sóyi hooir, eré endilla hodún manúc tíyaiya asé, zetará Manúc or Fua re Íbar raijjot hókumot goittó aiyér de nó dekíté no moribó.”

17 Sów din baade Isá ye siríf Fitor ore, Yakub ore, edde yóggwar bái Yohánna re looi, ítara re eggwá uñsol faár or uore loigiyé. **2** Hére ítarar muúntu Íbar súrot bodoligiyó. Íbar siyára beil or dóilla zolat doijje, aar Íbar hoor nur or dóilla dúf óigiyó. **3** Hétunot ítara deikké de, Muúsa edde Eliyas Íba llói hotá hoór. **4** Fitore zuwabe Isá re hoór de, “Malik, gom óiye añára eré así. Zodi Tuñi soó, añí eré tin nán þambu takiyúm: ekkán Tuáñr lla, ar ekkán Muúsa lla, edde ar ekkán Eliyas olla.” **5** Fitore hotá hoór de októt, ekkán nurani miyúla ye ítara re saífelaiye, aar hé miyúla ttu eggwá abas aiccé de, “Íbá óilde Añr adorja Fua, zibá re lói Añi

bicí kúci. Ibár hotá fúno!” **6** Cárit tune híyan fúinne rár, merit uúiñtoi foijjé, aar bicí dooraigiyói. **7** Montor Isá aái ítara re suí hoór de, “Uró, no dooraiyó.” **8** Hétunot ítara suk tulí saiýe rár, siríf Isá re bade ar honókiyo re nó deké. **9** Ítara faár ottu lami aiyér de októt, Isá ye ítara re hókum gorér de, “Tuáñra ziyán deikkó, híyan Manúc or Fua re mora ttu zinda gorá nó zah foijjonto honókiyo re no hoiyó.” **10** Íbar carít ítara Íba ttu fusár gorér de, “Tóole alem ókkole kiyá endilla hoó, age nobi Eliyas aár zorur?” **11** Isá ye zuwabe hoór de, “Becók, age Elias aibó aar hárr kessú zendilla ówa foitto héndilla gorídibo. **12** Montor Añi tuáñra re hooir, Elias aáigiyoi. Lekin manúc ókkole Íba re nó siné, bólke Íba re ítara ttu zeén monehoiyé héen goijjé. Borabor héndilla, Manúc or Fua yó ítarar át ot duk faibar asé.” **13** Hétunot carít ítara buijjé de, Íba ye ítara re báptismadoya Yaháyar baabute hoór deh. **14** Baade ítara zeñtté manúc or dol or hére aiccé, ezzon manúce Isá hañse aái añjú félai hoór de, **15** “Ó Malik, añr fua war uore rahám goró, ítar ttu súañfíra asé, aar bicí duk faar; íte egazá ooin ot edde fanít fore. **16** Añi ítare Tuáñr carít tun or hañse ainnílam, montor tará ítare gom gorí nó fare.” **17** Hétunot Isá ye zuwabe hoór de, “Ó iman sára edde báañra nosól, Añi tuáñrar fúañti-fúañti aró hotókkal tákítam? Hotódin Añi tuáñra re bordac goittám? Ítare eré Añr hañse anó.” **18** Isá ye bút twa re dómkidiye rár, yíba fua war búttottu neeligiyoí, aar íte éhon-éhon gom óigiyó. **19** Tarfore carít tune Isá hañse aiddone aái hoór de, “Yíba re añára kiyá neelai nó fari?” **20** Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñrar iman or homir zoriya. Kiyólla-hoile Añi tuáñra re sóyi hooir, zodi tuáñra ttu hóroir danar héttirin iman táke, tuáñra e faár gwá re eén hoói faribá, ‘Entú lori uřé zaagói,’トイ yíba lorizaybói. Tuáñra gorí no faribá de kessú no tákibo. **21** Lekin dua edde ruza sára endilla gún neelai no fare.” **22** Zeñtté carít tun Galil ot zoma óiye, Isá ye ítara re hoór de, “Manúc or Fua re manúc ókkol or át ot gosáidiya zaybo; **23** aar ítara Íba re marifélaibo, montor Íba re tin din ot din zinda gorá zaybo.” Híyan fúni ítara ttu bicí ferecan laiggíl. **24** Isá edde Íbar carít tun Kaparnahúm ot foóñsi baade, baitul-mukaddos or házana-tulóya ókkol Fitor or hañse aái hoór de, “Tuáñrar ustate baitul-mukaddos or házana no dee níki?” **25** Fitore hoór de, “Becók, dee.” Zeñtté Fitor góor or bútoré aiccé, Íba ye hoibár agor ttu Isá ye Íba re hoór de, “Sáimon, tui kii báfos? Duniyair bañcca

ókkole hásil yáh házana har ttu tulé, nizor maincór ttu né náki baár or maincór ttu?" 26 Fitore hoór de, "Baár or maincór ttu." Isá ye íba re hoór de, "Tóoile toh nizor manúc ókkol basigiyói. 27 Montor aňára ítara re bezar no gorí fán, díít zai borkí baágói. Ze mas age foribó yíba re loibi; aar yíbar gal kúlile ekkán rufar foicá faibi ziyán kafí óibo. Híyan looi Añr lla edde tor lla híyan ítara re házana dic."

18 Hé októt cárit tune Isár hañse aái hoór de,

"Tóoile asmani raijjot ebbe doóñr honnwáz?" 2 Tói íba ye eggwá gura fua re Íbar hañse matai ítarar mazé tíyagaraiye, 3 aar hoór de, "Añí tuáñra re sóyi hoóir, zodi tuáñra bodoli gura fuain dor dóilla no bono, tóoile asmani raijjot bilkúl góli no faribá. 4 Hétolla zee niki nizoré e gura fua war dóilla cónřo bana, yóggwa óilde asmani raijjot ebbe doóñr. 5 Aar zee niki endilla honó gura fua re Añr name kobul goré, íte Añré kobul goré deh." 6 "Zee niki Añr uore iman ainné de e cónřo ókkol ottu honókiyo re guná gorába, ítar lla beétor óilde, ítar golat eggwá bór cil or sakki bañdí mur doijjat dufáidiya zah. 7 Duniyair uore siz uúin or zoriya afsús, ziíne gunát foraba. Kiyólla-hoilé híín toh aibár zorur, montor uitar uore afsús, zar duara niki híín aiyé." 8 Zodi tuáñr áte yáh téngé tuáñre gunár uzu tane, tóoile híyan hari tuáñr héntu félaido. Dui át yáh dui téng táki ofúrani ooin ot félaidiya zar túaro, túñra yáh leng ói zindigit góla tuáñr lla beétor. (aiónios g166) 9 Aar zodi tuáñr suké tuáñre gunár uzu tane, tóoile yíba tuáñr héntu neelai félaido. Dui suk táki zuzuk or ooin ot félaidiya zar túaro, eggwá suk loi zindigit góla tuáñr lla beétor. (Geenna g1067) 10 Saiyó, e cónřo ókkol ottu ezzon ore yó hékarot no goijjó; kiyólla-hoilé Añí tuáñra re hoóir, tarár fírista ókkole asman ot mazé hámica Añr asmani Baf or siyára deké. 11 Manúc or Fua aiccé de áñzigiyoi de ítara re nejat di bolla. 12 Tuáñra kii báfo? Zodi honó manúc ottu ek cót bérásol táke aar héntu eggwá ór óizagói, íte nobboi-now wa re faár or uore eri, ór óigiyoi de yíba re tuwaitó no zaibo né? 13 Añí tuáñra re sóyi hoóir, íte yíba re tuwai faile, ór nó de nobboi-now wa bérásol lun ore lói túaro íte yíba re lói bici kúci goríbo. 14 Héndilla, tuáñrar asmani Baf or moncá yián no de ki, e gura itará ttu ezzon úddwa dónco óizon. 15 "Zodi tuáñr bái ye tuáñr ulða hosúri goré, tóoile zai aiddone ítar hosúri daháidyo. Zodi íte tuáñr hotá dore, tóoile tuñí tuáñr bái ore fírai faiyó.

16 Montor zodi íte tuáñr hotá no dore, tóoile tuáñr fúañti aró ezzon yáh dui zon manúc loizaiyó, zeéne 'ze honó maamela dui zon yáh tin zon gobár zobane sóyi bouli sábut óizagói.' 17 Aar zodi íte ítarar hotá yó no dore, tóoile híyan zomát ore hoiyó. Aar zodi zomát or hotá yó no dore, tóoile íte tuáñra lla ézzon gairimandár yáh házana-tuloyer dóilla óuk. 18 "Añí tuáñra re sóyi hoóir, tuáñra duniyait ziín bañdísba, híín asman ot óu bañdá zaybo; aar duniyait ziín ezazot diba, híín asman ot óu ezazot diya zaybo. 19 "Añí tuáñra re yián óu hoóir, zodi duniyait tuáñrará bútottu dui zone ektofák ói dua goríle, Añr asmani Baf or torfóttu ítara lla híyan gorá zaybo. 20 Kiyólla-hoilé zeré dui zon yáh tin zon Añr name zoma ó, hére Añí ítarar mazé asi." 21 Hétunot Fitore aái Isá re hoór de, "Malik, zodi añr bái ye añr ulða hosúri gorát táke, añí ítare ho bar maf goittám? Háñt bar né?" 22 Isá ye íba re hoór de, "Añí toré háñt bar bólí no hoóir, bólke hóittor gun háñt bar. 23 "Kiyólla-hoilé asmani raijjo óilde endilla baáñccar dóilla, zibá ye nizor goóur ókkol ottu ísaf loito saiyé. 24 Zeñtté yóggwa ye ísaf lowa cúru goijjé, hétunot yóggwar hañse endilla ezzon ore aná gíyeh, zar ttu yóggwa ye lak-lak tíañ footi faar. 25 Íte zettót híín fúñzi no farer, ítar giróse hókum díye de, híín fúñzi bolla ítare, ítar bou fuain dore edde ítar ttu ziín asé híín beggún besiféla zay bolla. 26 "Hétolla goóur gwá ye yóggwar muúntu uúiñtoi fori hoór de, 'Ó malik, hooddin áník sobór goró, añí tuáñre beggún fúñzifelaiyum.' 27 Hétunot goóur gwar girós ottu ítar lla fetfuijje, aar footi gún maf di ítare eridiyé. 28 "Montor hé goóur gwá baárkule zai, nizor sáañti goóur ottu ezzon ore loot faiyé, zibá ye ítar ttu ek cót dinártañ udár loóil. Íte íba re dóri gola sibi hoór de, 'Añr footi diiféla.' 29 "Hétunot ítar sáañti goóur gwá ye ítar téng ot uúiñtoi fori fóriyat gorér de, 'Hooddin áník sobór goró, añí tuáñre beggún fúñzifelaiyum.' 30 "Montor íte nó mane, bólke zai ítare otókkal olla ziyól ot diyégoi, zetókkal foijjonto footi híín nó fúñze. 31 Zeñtté ítar oinno sáañti goóur ókkole híyan deikké, ítara ttu bicí ferecan laiggé, aar aái ítarar girós ore ziín óiye híín beggún zanaiyé. 32 "Tói giróse ítare matai hoór de, 'Tui toh hóraf goóur! Tui añré fóriyat goijjós de héttolla, añí toh tor footi beggún maf diyí. 33 Tor ttu yó tor sáañti goóur or uore rahám gorón nu accíl né, zendilla añí tor uore rahám goijjí?" 34 Girós ottu guccá urí, ítare otókkal foijjonto sáñza dí bolla ziyól or zimmadar ore gosáidiye, zetókkal ítar footi

beggún fúñzi nó fele. 35 “Añr asmani Bafe yó tuáñra re héndilla beh goríbo, zodi tuáñra fottíkiye nizor bái ore dil ottu maf no doh.”

19 Zeñté Isá ttu hotá hín hoiyá óiye, Íba Galil

ottu bacá lói Jordán hál or farkul or Yohúdiya elakat giiyé. 2 Becábicí manúc ókkol Íbar fisá doiijjl, aar hére Íba ye ítarar biyaram gom goijjíl. 3 Isár hañse hodún Féroci yó aiccé; ítarar Íba re entán gorí bolla súwal gorér de, “Morotfua ye nizor bou wóre ze honó wajáye sárfelaibar zayes asé né?” 4 Íba ye zuwabe hoór de, “Tuáñra kí nó foró, zibá ye ítarar re foida goijjé Íba ye círuth lóti ítarar re morot aar maya banaiyé deh, 5 aar hoiyé de, ‘Híyan olla toh morotfua ye nizor bafmaa ttu zuda ói nizor bou wór fúañti tákibo, aar ítarar duní zon ek jisím óizayboi?’ 6 Hé ísafe, ítarar ar dui no, bólke ek jisím. Hétolla Alla ye zetará re zur goijjé, ítarar re honó manúce síra no goróuk.” 7 Ítarar Íba re hoór de, “Tóoile Muúsa ye endilla kiyá hókum díye, híba re sárhabos dii duñrai diyo?” 8 Isá ye ítarar re zuwab der de, “Tuáñrar dil doró de héttolla Muúsa ye tuáñra re tuáñrar bouwáin sárifelar ezazot diyé deh, montor círuth lóti héndilla nu accíl. 9 Añí tuáñra re hoór, zee kiyé nizor bou wóre zenár hosúri lla bade ar honó wajáye sáufe aar ar eggwá re biyá goré, íte zená gorér deh.” 10 Cárit tune Íba re hoór de, “Zodi zamai bou wór hálót héndilla ó, tóoile biyá no gorón éna beétor.” 11 Isá ye ítarar re hoór de, “Hotá híyan beggúne kobul gorí no fare, montor siríf uitará beh fare zetará re híyan or toóufik diiya giyéh. 12 Kiyólla-hoile ízara ókkol or bútore hodún óilde maar ferot lóti ízara, aar hodún ore ízara banaiyé de óilde maincé; endilla yó hodún ízara asé zetará asmani raijor wasté biyá no goré. Zee niki híyan kobul gorí fare, íte kobul goróuk.” 13 Ek din maincé gura fuain dore Isár hañse anát doiije, zeéne Íba ye ítarar uore át dé edde ítarar lla dua goré; montor cárit tune manúc cún ore bótboráye. 14 Lekin Isá ye hoór de, “Fuain dore Añr hañse aítodo; ítarar re no oñoillo, kiyólla-hoile asmani raijjo toh ítarar dóilla maincé éna hásil goré.” 15 Ítarar uore át dí baade Íba héntu giyyégoi. 16 Fore ezzon manúc Isár hañse aái hoór de, “Ustat, ofúrani zindigi faite añr ttu kii gom ham gorá foribó?” (aiōnios g166) 17 Íba ye yóggwa re hoór de, “Gom orbaabute tuní Añr ttu kiyá fusár gorór? Gom toh siríf Ekzon éna asé. Montor tuáñr ttu zindigit góilto monehoile, hókum ókkol amól goró.” 18

Yóggwa ye Íba re hoór de, “Hon nún?” Isá ye hoór de, “Kún no goríba; zená no goríba; suri no goríba; misá gobá no diba; 19 bafmaa re izzot goríba,’edde ‘nizor atehañsór maincór nizor dóilla muhábbot goríba.”

20 Juwan manúc cwa ye Íba re hoór de, “Añí hín beggún amól gorí-gorí aiyír. Añr ttu ar kii baki asé?”

21 Isá ye yóggwa re hoór de, “Zodi tuáñr ttu furafuri háti óito monehoó, tóoile zoo, tuáñr cómbotti ókkol besi gorif ore diifélogoi, tóoile tuu asman ot dón faiba; baade aái Añr fisáli óiyogai.” 22 Montor juwan manúc cwa ye híyan fúinne rár, ferecanir sáaňte giyyégoi; kiyólla-hoile yóggwa ttubecábicí dón-cómbotti asé.

23 Hétunot Isá ye Íbar cárit tun ore hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hooir, tuangor manúc ottu asmani raijor gólite bicí mockil. 24 Añí tuáñra re abar hooir, tuangor manúc Allar raijor gólar túaro, eggwá uñt fúnic or faáí ttu goli zaa aró aásan.” 25 Cárit tune híyan fúinne rár bicí taajup óigiyoi, aar hoór de, “Tóoile hone nejat fai faribó?” 26 Isá ye ítarar uzu saái hoór de, “Híyan insáne gorí no fare, montor Alla ye hárr kessú gorí fare.” 27 Hétunot Fitore Íba re hoór de, “Soó, añára de hárr kessú eridi Tuáñr fisáli óigiyigoi. Tóoile añára kii faiyum?” 28 Isá ye ítarar re hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hooir, tuáñra zetará Añr fisáli óiyo, noya foidayecir októt zeñté Manúc or Fua Íbar mohímar toktót boibó, héntte tuáñra yó baró wan toktót boói Isráil or baró háandan or bisar goríba, 29 aar zee niki Añr wasté nizor gó, bái, bóin, baf, maa, bou, fuain, yáh zagažobin eridiyé, yóggwa ye ek cót gun bicí faibo, aar ofúrani zindigi miras faibo. (aiōnios g166) 30 Lekin boóut zon, zetará yala age asé, ítarar fisé óizayboi; aar zetará yala fisé asé, ítarar age óizayboi.”

20 “Kiyólla-hoile asmani raijjo toh endilla zomidar or dóilla, zibá ye ek din biínna sóore yóggwar anggur-bariza lla mozur dótto giyé. 2 Yóggwa ye ítarar re dine ek dináror dóre dii bolla razi ói, ítarar re yóggwar anggur-barizat diferáidiye. 3 “Yóggwa now wa báze góri baárkule giyyé rár, aró hodún manúc ham sára, bazar ot týai táikk de deikké. 4 Yóggwa ye ítarar re hoór de, ‘Tuáñra yó zai añr anggur-barizat ham gorógoi, añí tuáñra re hók motafe góri dam diiyum.’ Baade ítarar giyé. 5 “Yóggwa abar baró wa báze edde tin nwá báze góri baárkule zai, ekí dóilla goijjé. 6 Fañs swá báze góri yóggwa baárkule giyyé rár, hére aró manúc ókkol týai táikk de deikké. Yóggwa ye ítarar re hoór de, ‘Tuáñra eré dinbór ham sára kiyá

tíyai táikko?” 7 “Ítara yóggwa re hoór de, ‘Añára re honókiye ham ot nó loo de héttola.’ ‘Yóggwa ye ítara re hoór de, ‘Tuáñra yó zai añr anggur-barizat ham gorógoi.’ 8 “Háñzinna óiye rár, anggur-barizar giróse mazí re hoór de, ‘Mozur gún ore mata, aar fisór ttu aiccé de ítare lótí cúru gorí age aiccé de ítare fojjonto dam diiféla.’ 9 “Zetará re fañs swá báze ham ot laga giyéh, ítara fottíkiye aái ek dinár or dóre fayié. 10 Hétolla zetará re age ham ot laga giyéh ítara aái, bici faibo bouli tñáijje. Montor ítara fottí zone yó faiyé de ek dinár or dóre. 11 Ítara faiyé rár, zomidar gwar ulða monmonat doijje. 12 Eén hoói, ‘Fisór manúc itárá siríf ek gónda beh ham goijjé, montor añára de dinbór roid or gorom ot ham goijjí, toóu tuñí itará re añára llói fúwan goijjó.’ 13 “Hétunot yóggwa ye ítara ezzon ore zuwabe hoór de, ‘Bái, añí toré honó nainsáfi nó gorí. Tui ek dinár lói ham gorí bolla añr llói razi óilide no né? 14 Tor dam looi yore zaagói. Fisé aiccé de manúc ítare yó añr ttu tor fúwan dam diito monehoór. 15 Añr nizor jiníc lói añr ttu zeén monehoó héen gorí bolla añr ttu hók nái niki? Aar náki añí gom de héttola tor ttu ric lager dé?’ 16 “Hétolla hoóir, zetará yala age asé, ítara fisé óizayboi; aar zetará yala fisé asé, ítara age óizayboi.” 17 Isá uore Jerúsalem ot zaar de októ, Íba ye baró zon cárit tun ore ekkinare loizai foñt or uore ítara re hoór de, 18 “Soó, añára uore Jerúsalem ot zaigói, hére Manúc or Fua re qoóñr imám ókkol or edde alem ókkol or hañse dóridiya zaybo; ítara Íba re moot or fótua díbo, 19 edde Beyohúdi ókkol or hañse gosáidibo, Íba re ínca gorí bolla, coóñk mari bolla, edde kúruc ot dífelai bolla. Lekin tin din ot din Íba re zinda gorá zaybo.” 20 Yárbaade Zebedair fuain dor maa ye híbar fuain looi Isár hañse aiccé, aar sóida fori Íba re ekkán aros goijjé. 21 Isá ye híba re hoór de, “Tuñí kii soór dé?” Híba ye Isá re hoór de, “Añré waada doo de, Tuñí añr e fua duní wa re Tuáñr raij jot buágaraiba, ezzon ore Tuáñr den dák ottu, ar ezzon ore Tuáñr ban dák ottu.” 22 Montor Isá ye zuwabe hoór de, “Tuáñra kii magor híyan tuáñra no zano. Añí fiýum de fiyalá yíba tuáñra fií faribá né?” Ítara Íba re hoór de, “Fariyúm.” 23 Isá ye ítara re hoór de, “Becók tuáñra Añr fiyalá fiíba, montor Añr den dák ottu yáh ban dák ottu honókiyo re buágaron Añr ham no. Zaga híin óilde uitará lla zetará lla niki Añr Bafe toiyar gorí raikké.” 24 Baki doc zon cárit tune híyan fúni, ítara duní bái lói guccá óigiyoi. 25 Montor Isá ye ítara beggún ore Nizor hañse matai hoór de, “Tuáñra toh

zano, Beyohúdi ókkol or hókumot-goróya ókkole tarár uore raastri goré; aar tarár qoóñr sóddar ókkole ítarar uore adíkar sola. 26 Montor tuáñrar bútore héndilla ón tñk no, bólke tuáñra ttu zee niki qoóñr óito saá, ítar ttu tuáñrar háadem bonar zorur; 27 aar tuáñra ttu zee niki age óito saá, ítar ttu tuáñrar gulam bonar zorur; 28 zendilla Manúc or Fua yó hédmot faito aiccé de no, bólke aiccé de hédmot goittó, edde boóut zon or bodol Nizor zan dito.” 29 Zeñtté ítara Jerikó cóor ottu neeler, qoóñr ek dol manúc Isár fisá doijje. 30 Dui zon añdá manúc rastar hañsat boírá accíl; ítara Isá hé rasta báy zaar de fúinne rár, guzori-guzori hoór de, “Ó Malik, Dawud or Fua, añárar uore rahám goró!” 31 Manúc cúne ítara re jéjerai nizám óito hoiyé, montor ítara aró qoóñr góri guzori hoór de, “Ó Malik, Dawud or Fua, añárar uore rahám goró!” 32 Hétunot Isá tñyaigiyoi, aar ítara re matai hoór de, “Tuáñra kii soó, Añí tuáñra lla kii goittám?” 33 Ítara Íba re hoór de, “Malik, añára saái, añárar suk kún kúlizoggoi.” 34 Isá ttu ítarar uore rahám lagi ítarar suk kún súyi; ítarar suk éhon-éhon gom óigiyoi, aar ítara Íbar fisá doijje.

21 Zeñtté ítara Jerúsalem or dáke Zaitun Faár ot asé de Betfégí edde Betániya farat foóñicce, héttunot Isá ye dui zon cárit ore diferáiyé, 2 ítara re endilla hoór, “Tuáñra muúm or fara gán ot zoo, hére zai mottor eggwá gadá baindá loot faiba, yíbar fúañti eggwá sóo yó faiba. Híin ore kúli Añr hére anógoi. 3 Zodi honókiye tuáñra re kessú hoó, tuáñra hoibá de, ‘Malik ottu iín ore lager.’ Tói yóggwa ye híin ore éhon diferáidibo.” 4 Híyan etollá óiye, zeéne nobir duara howá gíyl de yián fura ó: 5 “Síyon or zérfa re hoibá de, ‘Soó, tuáñr Baáñcca tuáñr hañse aiyér. Íba cída, Íba gadár uore gori, gadár sóor uore gori aiyér.’” 6 Hé cárit ítara zai, Isá ye ítara re zendilla cíkaidiye héndilla goijjé. 7 Ítara gadá edde gadár sóo wa re ainné, aar híin or uore nizor hoor ókkol bicáidiye, aar Isá híin or uore boiccé. 8 Beec bák maincé nizor hoor ókkol rastar uore bicáidiye; argúne gas or daggwa ókkol hari rastat bicáidiye. 9 Zedún manúc Isár age-age edde fisé-fisé zaat accíl, ítara guzori-guzori hoór de, “Dawud or Fua re Hósana! Mubarek Ubá zibá Mabud or name aiyér. Ebbe uore asman ot Allar taarif óuk!” 10 Zeñtté Isá Jerúsalem ot góille, guñra cóor úrussul ot forigiyói; ítara hoór de, “Ibá hon?” 11 Manúc cúne hoór de, “Ibá óilde Isá nobi, Galil or Nasárat cóor or.” 12 Fore Isá baitul-mukaddos ot góille, aar zetará hére

besa kina gorér ítara re loraidiyat doijje; aar baṭṭa báñgoyar tebíl edde hoitor besoyar boiróni ókkol natdiyagarai diye. 13 Íba ye ítara re hoór de, “Pakkalam ot endilla asé, ‘Añr gorr ore munazat or górr howá zaybo,’ montor tuáñra toh híyan ore dahanit or adda-hána banaiféhaiyo.” 14 Tarfore añdá ókkol edde leng ókkol baitul-mukaddos ot Isár hañse aiccé, aar íba ye ítara re gom goijjé. 15 Lekin doóñr imam ókkole edde alem ókkole zeñtté Isá ye goijjé de taajuippa ham ókkol deikké, edde baitul-mukaddos or bútore fuain de guzori-guzori, “Dawud or Fua re Hósana!” hoór de fúinne, ítara ttu bicí guccá urígyioi. 16 Ítara íba re hoór de, “Tuñí fúnor né fuain ífne kii hoór?” Isá ye ítara re hoór de, “Fúnir, tuáñra kí yián honódin nó foró, ‘Gura fuain dor edde dud or fuain dor muk ottu Tuñí Tuáñr taarif óibar entezam goijjó?” 17 Baade íba ye ítara re eri cójor or baáre Betániya farat giyégoi, aar hére rait haraáil. 18 Biínna sóore, Isá cójor ot waafes zaibarcót, íba ttu búk laiggé. 19 Íba ye foñt ot eggwá duñir-gas dekí, yíbar ínyot giyé, montor yíbat fata bade ar kessú loot nó faa. Hétunot íba ye gas swá re hoór de, “Ar honódin tor ttu gula no dórouk.” Tói éhon or bútore duñir-gas swá fúaigyoi. (aión g165)

20 Híyan dekí cárit tun taajup óigyoi, aar hoór de, “Duñir-gas swá eén toratori keén fúaigyoi?” 21 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hoóir, zodi tuáñra ttu iman táke aar cók no goró, tóoile tuáñra siríf duñir-gas swár uore ziyán óiye híyan gorí faribá de no, bólke zodi e faár gwá re yó hoó, ‘Urí doijjat forgói,’ híyan óibo. 22 Tuáñra duat mazé iman or sáaňte ziín magibá híin beggún faiba.” 23 Isá ye baitul-mukaddos or urán ot góli baade taalim der de októt, Yohúdir doóñr imam ókkol edde murubbi ókkol íbar hañse aiccé, aar hoór de, “Tuñí ham iín kii adíkare gorór? Tuáñre e adíkar hone diiyé?” 24 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Añí yó tuáñra ttu ekkán súwal fusár goríyum. Tuáñra Añré híyan or zuwab dilé Añí yó tuáñra re hoiyúm Añí iín kii adíkare gorí deh. 25 Yaháya ye báptisma díbar adíkar hontú faaíl? Asman ottu né náki insán ottu?” Ítara afós ot biyasana gorér de, “Zodi añaára hoói ‘asman ottu,’ íba ye añaára re hoibó de, ‘Tóoile tuáñra íba re biccác kiyá nó gorór?” 26 Montor zodi hoói, ‘insán ottu,’ tóoile añaára de maincóré doorai, kiyólla-hoile beggúne toh Yaháya re nobi mane.” 27 Hétolla ítara Isá re zuwabe hoór de, “Añaára no zani.” Íba ye yó ítara re hoór de, “Tóoile Añí yó tuáñra re no hoiyúm Añí iín kii adíkare

gorír.” 28 “Tuáñrar buzá kii? Dóro, ezzon manúc ottu duwá fua asé, yóggwa ye fua doóñr gwar hañse zai hoór de, ‘Ó fut, aijja anggur-barizat zai ham gorgói.’ 29 Fua ye zuwab diiyé de, ‘Añí no zaiyum,’ montor íte fisór ttu mon fírai yore giyyé. 30 Yóggwa ye fua cóñro war hañse yó zai ekí dóilla hoiyé. Íte zuwab diiyé de, ‘Jii, zaiyum,’ montor íte nó zaa. 31 Fua duní wa ttu hone baf or moncá fura goijjé?” Ítara íba re hoór de, “Doóñr gwá ye.” Isá ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hoóir, házana-tulóya ókkol edde magi mayafuain ókkol Allar raijot tuáñrar age góler. 32 Kiyólla-hoile Yaháya toh forhésgarir torika dahái bolla tuáñrar hañse aiccíl, aar tuáñra íba re ekin nó goró; montor házana-tulóya ókkole edde magi mayafuain ókkole íba re ekin goijjé; tuáñra híyan dekí baade yo mon nó fíro aar íba re ekin nó goró.” 33 “Arekkán meésal fúno: Ekgwá zomidar accíl, zibá ye ekkán anggur-bariza lagaiyé. Yóggwa ye híyan or sairó dák ottu gíra diye, anggur or roc neelai bolla hére bútore eggwá gañrá kuijjé, aar ekkán ṭongki baindé. Baade bariza gán cacá ókkol ore téka dí yóggwa oinno mulluk ot giyóo. 34 Zeñtté anggur or ainda aiccé, yóggwar gula yóggwa ye fai bolla nizor goóur ókkol ore cacá gún or hañse diferáye. 35 Montor cacá gúne yóggwar goóur híin ore dóri, eggwá re mara-dóra goijjé, ar eggwá re zane mariféhaiye, ar eggwá re fattór maijjé. 36 Abar yóggwa ye agor gún or túaro beecgori goóur ókkol diferáye; cacá gúne ítara re yó ekí dóilla goijjé. 37 Ebbe ahérit, yóggwa ye eén báfi nizorfua re ítarar hére diferáye, ‘Ítara añr fua re izzot goríbo.’ 38 Montor cacá gúne fua wa re dekí afós ot hoór de, ‘Ite toh mirasdár; aiyó itaré mariféhai itar miras loiféhai.’ 39 Tói ítara íba re dóri barizar baáre loizai mariféhaiye.” 40 “Hé ísafe, barizar girós ailé, hé cacá gún ore kii goríbo fáñllar?” 41 Ítara íba re hoór de, “Yóggwa ye hóraf manúc híin ore sáabgori hótom gorifelaibo, aar bariza gán undilla cacá ókkol ore téka difelaibo zetará ainda ailé yóggwa re gular bák diibo.” 42 Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñra pak-kalam ot yián bilkúl nó foró níki, ‘Ze fattór mistíri ye inkar gorifeliye, yíba fattór beggún or túaro bicí zoruri wa óigyoi. Híyan Mabud or torfóttu óiaicce, aar híyan añaárar suk ot taajuippa?’ 43 “Hétolla Añí tuáñra re hoóir, Allar raijjo tuáñra ttu loiféhai undilla eggwá koum ore diiféla zaybo, zibá ye niki híyan orgulagala dóraibo. 44 Zee niki hé fattór or uore foribó, íte báñgi hán-hán óizayboi; montor zar uore niki hé fattór foribó, íte fíci záyboi.” 45 Doóñr

imam ókkole edde Féroci ókkole Íbar meésal lun fúni búzígyoi de ki Íba ye ítarar baabute hoór deh. **46** Ítarar Íba re dórifelai bolla kucíc goijjíl, montor ítara awam ókkol ore ԛooraitó, kiyólla-hoilel ítara Íba re nobi mainto.

22 Isá ye ítara re aró ekbar meésal dí hoór de: **2**

“Asmani raijjo óilde undilla baáñccar dójilla, zibá ye nizor fuar boirat or hánna goijjé. **3** Zetará re boiraitta hánar dawot diya giyéh, ítara re matai bolla yóggwa ye nizor goúr ókkol diferáye, montor ítara aító nó saá. **4** “Yóggwa ye abar ar hodún goúr ore endilla hoói differáye, ‘Zetará re dawot diya giyéh ítara re hoibá de, yala aín ttu hánna nal goijjá óiye; aín doónira goru edde boli goru zooráyi, yala beggún nal. Tuáñra boirat or hánat aiyó.’ **5** “Montor ítara éckara gorí nizor-nizor ham ot giyégoi, kiyé nizor kétit ar kiyé nizor códorit, **6** aar baki gúne yóggwar goúr gún ore dóri ítara re bodsólluk goijjé edde marifélaie. **7** Lekin híyan fúni baáñcca bící rak óigiyoi, aar nizor fóous ókkol differái hé kúni ókkol ore dóncó gorifelaiye, edde ítarar cór furat difélaie. **8** “Baade yóggwa ye nizor goúr gún ore hoór de, ‘Boirat or hánna toh nal óiye, montor zetará re dawot diya gyíl ítara aibár laayek no. **9** Hétolla, cór or rastar muáñ-muáñ zai zetó zon loot foo, ítara re boirat or hánar dawot dogói.’ **10** Tói goúr gúne baáre rastat zai zaré-zaré loot faiyé, gom hóraf beggún ore dola goijjé; baade boiraitta hánna gán meémane furaigiyói. **11** “Montor baáñcca ye bútore meéman ókkol ore saító aiccé de októt, hére boiraitta hoor afindá ezzon manúc deikké. **12** Yóggwa ye ítar ttu fusár gorér de, ‘Dustó, tuñí boiraitta hoor sára eré bútore keéngori góillo?’ Manúc cwa ye honó zuwab di nó fare. **13** “Hétunot baáñcca ye háadem ókkol ore hoór de, ‘Itar át téng bañdí, itaré baáre andár ot félai dogói; hére hañdahari edde date dat kirkirani óibo.’ **14** “Kiyólla-hoilel ԛaha toh boóut zon ore giyéh, montor hoozzon ore beh basílowa gíyeh.” **15** Hétunot Féroci ókkol zai, Isá re kii bote Íbar hotá lói hol ot félai faribó híyan sólla goijjégoi. **16** Ítara nizor cárit tun ore Hérudiól or fúañti Íbar hañse differái hoór de, “Ustat, añaára zani de, Tuñí sóiyi hoó edde sóiyigori Allar rastar taalim doh. Tuñí maincé kii hoór forba no goró, kiyólla-hoilel Tuñí toh honókiyo re forók goró de nái. **17** Añaára re hoósaí, Tuñí kii báfo? Romi baáñcca re házana doon zayes asé né náki nái?” **18** Montor Isá ye tarár hóraf niyot ore zani

hoór de, “Ó munafék ókkol, tuáñra Añré entán gorór kiyá?” **19** Házana dee de héndilla ekkán Añré foicá dahó.” Tói tará Íbar re ekkán dinár aní diiyé. **20** Íba ye tará re hoór de, “Yián har sóbi edde har nam?” **21** Tará Íba re hoór de, “Romi baáñccar.” Tói Íba ye tará re hoór de, “Tóole ziín baáñccar híin baáñcca re diiyo, aar ziín Allar híin Alla re diiyo.” **22** Híyan fúni tará taajup óigiyoi, aar Íba re eri giyégoi. **23** Hé din Sadukái ókkol Isár hañse aiccé, Sadukái ókkole hánçor nái hoó, ítara aái Íba re ekkán súwal goijjé, **24** ki hoilel, “Ustat, Muúsa ye hoiyé de, ‘Zodi honó manúc fuain sára morizagói, tóole ítar bái ottu ítar bou híba re biyá gorifelai nizor bái olla nosól foida gorá foribó.’ **25** Dóro, añaárar bútore hánít zon bái accíl. Foóila wa ye biyá gorí fuain sára morigiyói, hétolla íte nizor bou wóre bái olla rakígiyoi. **26** Héndilla hálöt dusára, tisára ebbe hánito bái foijjonto óiye. **27** Ahérit, mayafua wa yó morigiyói. **28** Hé ísafe, hánçor or hale híba ítara hánito zon ottu har bou óibo? Kiyólla-hoilel híba re toh ítara beggúne biyá goijjíl.” **29** Isá ye ítara re zuwabe hoiyé de, “Tuáñra gollot ot asó, kiyólla-hoilel tuáñra toh no pak-kalam zano, aar no Allar kudurut zano. **30** Kiyólla-hoilel hánçor or hale manúc ókkole no biyá goríbo aar no ítara re biyá díya zaybo, bólke ítara asman ot firistar dójilla beh óibo. **31** Mora ókkol zinda ówar baabute hoító sailé, tuáñra kí Alla ye tuáñra re hoiyé de yián nó foró, **32** ‘Añí óílam de Ibrahím or Alla, Isahák or Alla edde Yakub or Alla?’ Alla toh mora ókkol or Alla no, bólke zinda ókkol or éna.” **33** Manúc cúne híyan fúinne rár, Íbar hé taalime taajup óigiyoi. **34** Zeñtté Féroci ókkole fúinne de, Isá ye Sadukái ókkol ore nizám márai raikké, ítara ekkán ot zoma óiye. **35** Ítara ttu Córivot or ézzon aleme entán gorí bolla Íba re súwal gorér de, **36** “Ustat, Tourat Córif ot hókum hon nán ebbe ԛooñr?” **37** Isá ye yóggwa re hoór de, “Mabud tuáñrar Alla re nizor fura dile, fura zane, edde fura demake muhábbot goríba.” **38** Híyan óilde ebbe ԛooñr edde ebbe zoruri hókum. **39** Ebbe zoruri hókum dui nombór or gán óilde, ‘Nizor atehañsór maincóre nizor dójilla muhábbot goríba.’ **40** Hé hókum duníyan ot fura Córivot edde nobi ókkol or hotá lotkaiya.” **41** Féroci gún ekkán ot zoma asé de októt, Isá ye ítara re ekkán súwal gorér de, **42** “Mosihr baabute tuáñrar búzai kii? Íba har Fua?” Ítara Íba re hoór de, “Dawud or Fua.” **43** Íba ye ítara re hoór de, “Tóole Dawude keéngori Íba re Ruhr hédaiyote ‘Malik’ ԛaikké? Íba ye

toh endilla hoiyé, 44 ‘Mabude añr Malik ore hoór de, “Añr den dák ottu boiyó, zetókkal foijjonto Añí Tuáñr ducon ókkol ore Tuáñr foor tole gorí nó felai.”’ 45 Tói Dawude íba re ‘Malik’ ñaikké de óile, íba keéngori Dawud or fua dé?’ 46 Íba re honókiye echoór óu zuwab di nó fare, aar hé din lóti íba re ar súwal gorí bolla honókiye hímmot no goittó.

23 Baade Isá ye manúc or dol ore edde Nizor ummot

ókkol ore hoór de, 2 ‘Córiyot buzáidi bolla alem ókkol edde Féroci ókkol óilde Muúsar zagat. 3 Hétolla, ítara tuáñra re ziín goittó hoó, hín beggún goijjó edde mainno, montor ítara goré de hín no goijjó; kiyólla-hoile ítara ziín hoó híin toh nize no goré. 4 Ítara bór-bór fuñzá ókkol bañdí maincór hañd or uore tulí déh, montor híin lari bolla ítara nize eggwá ooñl úddwa dito no saá. 5 ‘Ítara ziín goré híin maincór dahái bolla beh goré; ítara toh pak-kalam or ayat leikká tabis ore ñooñr góri bana, edde nizor fucák or hañrar doói lamba goré. 6 Ítara mela-cóbat barík zaga edde mujilíc-hána ókkol ot uñsol tokkar hadírat boító fosón goré, 7 ítara aró, bazare-bazare sólam faito, edde maincér ítara re ‘Rabbí, Rabbí’ hoó ñakilé fosón goré. 8 ‘Montor tuáñra re ‘Rabbí’ ñaha no baiyó; kiyólla-hoile tuáñrar Ustat toh eggwá éna, aar tuáñra beggún óilade bái bái. 9 Duniyait honókiyo re baf no ñakiyó; kiyólla-hoile tuáñrar Baf toh ekgwá éna, zibá níki asman ot asé. 10 Tuáñra re ‘Sóddar’ dahá no baiyó, kiyólla-hoile tuáñrar Sóddar toh ekgwá éna, íba óilde Mosih. 11 Lekin tuáñra ttu zee niki ebbe ñooñr, íte tuáñrar háadem bonouk. 12 Zee niki nizoré nize ñooñr kúwala, ítare cónro gorá zaybo; aar zee niki nizoré nize cónro kúwala, ítare ñooñr gorá zaybo. 13 ‘Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh maincór ttu asmani raijjo bon gorífelo; tuáñra nize yó no gólo aar zetará bútore góilto sár ítara re yó góilto no doh. 14 Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile ek mikká ttu maincór dahái bolla lamba-lamba dua goró. Hétolla tuáñra sáñza bicí ñooñr faiba. 15 ‘Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh ezzon manúc ore tuáñrar dórmot aní bolla doiija-doiija edde zaga-zaga lamba sofór goró; aar zeñtté ezzon aní faro, héñtte tuáñra ítare nizor túaro dui gun zuzuki bano. (Geenna g1067) 16 ‘Ó añdá

foñt dahóya ókkol, tuáñrar uore afsús! Tuáñra hoó de, ‘Honókiye baitul-mukaddos or hosóm háile, kessú no; montor honókiye baitul-mukaddos or cúnar hosóm háile, híyan hámaha adai gorá foribó.’ 17 Ó bekuf edde añdá ókkol! Hon nán bicí ñooñr, cúna né náki cúna re pak-sáf goré de baitul-mukaddos? 18 Tuáñra yián óu hoó de ki, ‘Honókiye kurbani-gáñr hosóm háile, kessú no; montor honókiye híyan or uore asé de kurbani hosóm háile, híyan hámaha adai gorá foribó.’ 19 Ó añdá ókkol! Hon nán bicí ñooñr, kurbani ne náki kurbani re pak-sáf goré de kurbani-gáñ? 20 Hétolla zee niki kurbani-gáñr hosóm há, íte kurbani-gáñr edde híyan or uore asé de hín beggún or beh hosóm há. 21 Aar zee niki baitul-mukaddos or hosóm há, íte baitul-mukaddos or edde híyan or bútore téake de íbar beh hosóm há. 22 Zee niki asman or hosóm há, íte Allar toktó edde híyan or uore zibá boiyé íbar beh hosóm há. 23 ‘Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh fudinar, masswá bahór or, edde zirar doc bák or ek bák doo, lekin Córiyot orbicí dami hotá re, yáni insáf, rahám edde imandari re tuáñra bad difélo. Tuáñra ttu iín óu gorón accíl aar uúin óu bad no don accíl. 24 Tuáñra óilade añdá ókkol, zetará oinno zon ore foñt dahó, zetará eggwá masí re úddwa sái yore félaido, montor uñt gilifélo. 25 ‘Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh fiyalar edde tálbason or baárdák sáf goró, montor híin or bútore de tuáñra zulúm edde lalsí gorí faiyó de híine furaiya. 26 Ó añdá Féroci! Age fiyalar edde tálbason or bútor or dák sáf gorífelo, toí baárdák óu sáf óizayboi. 27 ‘Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh endilla hobor or ñóilla, ziín ore dóla gorá gíyeh. Hín baár ttu saité de cúndor, montor bútore mora maincór áñddí ókkol lói edde hárr ñóilla hoñsara loi furaiya. 28 Héndilla tuáñra re yó, maincér baár ttu saité forhésgar deké, montor tuáñrar bútore munaféki edde kuhame furaiya. 29 ‘Ó munafék alem ókkol edde Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh nobi ókkol or hobor ore banaituló, aar forhésgar manúc ókkol or hobor ore háñzo. 30 Aar tuáñra hoó de, ‘Zodi añára añárar bafdada ókkol or októt tákitam, nobi ókkol ore kún gorí bolla añára ítarar fúañti córik no óitam.’ 31 Héengori tuáñra nize nizor baabute gobá dó de, tuáñra óilade nobi ókkol ore kún goijjíl de ítarar fuain. 32 Yala zoo, tuáñrar bafdada ókkole zíin cúru

goijjíl, tuáñra hín furussat gorífelogoi. 33 “Ó háf or fuain háf ókkol! Tuáñra zuzuk or hókum ottu keéngori háriba? (Geenna g1067) 34 Hétolla, fúno, Añi tuáñrar hañse nobi, giyani manúc, edde alem ókkol diferáir; tuáñra héntu hodún ore kún goríba edde kúruc ot díba, aar hodún ore tuáñrar mujilíc-hána ókkol ot coónik maribá edde cóore-cóore loraibá. 35 Hétolla duniyait zedún behosúr manúc ore kún gorá gíyeh, ítara beggún or zimmadar óiba de tuáñra, behosúr Abel or lou wóttu lóti Berekaiyos or fua Zakaríyah lou foijjonto, zibá re tuáñra kurbani-gáñr edde baitul-mukaddos or mazémaijja kún goijjíla. 36 Añi tuáñra re sóiyi hoóir, hín beggún or zimmadar óibo de e nosól. 37 “Jerúsalem, ó Jerúsalem, tui zee niki nobi ókkol ore kotól gorós edde zetará re tor hére diferá gíyeh ítara re cíl or dola maros. Kuúñri-kurá ye zendilla nizor sóo ókkol ore yíbar fak or búture zoma gorí raké, héndilla tor fuain dore zoma gorí rakí bolla Añi hotó bar saiý de asé, montor tuáñra híyan nó soó. 38 Fúno, tuáñrar górrtuáñrar suk or muúntu sáragor óizayboi. 39 Kiyólla-hoilé Añi tuáñra re hoóir, tuáñra Añír otókkal ar no dekíba zetókkal tuáñra nó hoó de, ‘Mubarek Ubá zibá Mabud or name aiyér.’”

24 Isá baitul-mukaddos ottu neeli zaargói, héñtte íbar cárit tun íbar hañse aiccé, Íba re baitul-mukaddos or billíng ókkol dahái bolla. 2 Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “Tuáñra iín beggún dekór né? Añi tuáñra re sóiyi hoóir, eré eggwá fattór or uore ar eggwá fattór no tákibo, hín fottí ekgwá re félaidiya zaybo.” 3 Isá Zaitun Faár or uore boírá accíl de októt, cárit tune íbar hañse addone aái hoór de, “Añára re hoóna, hín hoñtté óibo dé? Tuñi aibár edde duniyai ahéri óíbar alamot kii óibo?” (aión g165) 4 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Saiyó, honókiye zen tuáñra re gollot ot no loiza. 5 Kiyólla-hoilé boóut zone Añír name aái hoibó de, ‘Añí óílam de Mosih,’ ítara boóut zon ore gollot ot loizaybói. 6 Tuáñra laráir abas edde laráir hóbora-hóbori ókkol fúniba; hóborddar, no dooraibá, kiyólla-hoilé hín ówar zorur, montor híyalá yó ahérot óibo de no. 7 Ek koume arek koum or ulða edde ek raijjo ye arek raijjo ulða týaibo, aar zaga-zaga rat ókkol edde búsal ókkol óibo. 8 Lekin hín beggún óilde siríf, fua hálás óíbar círur duk ókkol or dóilla. 9 “Héñtte maincé tuáñra re tokolif di bolla dóridibo, aar tuáñra re marifélaibo; Añír lla bouli tuáñra re tamám koum ókkole nafovrot goríbo. 10 Héñtte boóut zon iman ottu fissá maribó; ítara ezzon ore ezzone

dóridibo, edde ezzon ore ezzone nafovrot goríbo. 11 Aar boóut misá nobi ókkol urí, boóut zon ore gollot ot loizaybói. 12 Bedini ókkol barízayboi de hétolla, beec maincór muhábbot homi zayboi. 13 Montor zee niki ahéri foijjonto bordac gorí tákibo, íte beh nejat faibo. 14 Aar tamám koum ókkol or hañse gobá ó fán asmani raijjo kúchóbor fura duniyait tobolik gorá zaybo, tói baade beh ahérot aibó. 15 “Dániyel nobir duara hoóil de hé bicí hótara jiníc ziyáne nafak goré, híyan ore zeñtté tuáñra pak zagat týaiya dekíba—foróya ye buzó— 16 héñtte zetará Yohúdiyat tákiba, ítara ttu faár ot dázagoi foribó. 17 Zee niki górrtuáñra or sád or uore asé, ítar ttu nizor górrtuáñra or búttu kessú looi bolla lamat no lama foribó. 18 Aar zee niki kétít asé, ítar ttu nizor saddr looi bolla waafes nu áá foribó. 19 Montor hé din ókkol ot hámil mayafuain dor lla edde dud or maa ókkol olla bicí afsús or hálot óibo. 20 Dua górrtuáñra or saddr looi bolla waafes nu áá foribó. 21 Kiyólla-hoilé héñtte ettór doóñr mosibot óibo, zendilla duniyair foidayecir héñtte lóti aijjó óiye de nái, aar abar no yó óibo. 22 “Zodi hé din hín homaidiya no zayto, tóoile honókiye no basító; montor Allar basíloiya bonda ókkol olla bólui din hín homaidiya zaybo. 23 Héñtte zodi honókiye tuáñra re eén hoó, ‘Soó, Mosih eré asé!’ yáto ‘Uré asé!’ híyan ekin no goijjó. 24 Kiyólla-hoilé misá Mosih ókkol edde misá nobi ókkol uríbo, aar ítara doóñr-doóñr illayinicán ókkol edde taajuippa harhána ókkol daháibo, maincórre gollot ot loizai bolla, farilé Allar basíloiya bonda re úddwa. 25 Saiyó, Añi tuáñra re age lóti hoóidiyi. 26 “Hétolla zodi maincé tuáñra re eén hoó, ‘Soó, Íba moidan zagat asé!’ tuáñra baáre no neeillo, aar zodi eén hoó, ‘Soó, Íba bútor or kamárat asé!’ híyan ekin no goijjó. 27 Kiyólla-hoilé zendilla fuk ottu bijili somkilé fosím foijjonto foór óizagoi, Manúc or Fuar aái yó héndilla beh óibo. 28 Mora lac zeré, hére toh hóun ókkol zoma óibo. 29 “Montor hé din ókkol or mosibot fúrai mottor beil andár óizayboi, aar sane foór no dibo; asman ottu tara ókkol forizaybói, aar asmani jiníc ókkol tóttoraibo. 30 “Héñtte asman ot Manúc or Fuar nicán dahá zaybo, hé októt duniyair tamám háandan ókkole ferecani zahér goríbo, aar ítara dekíbo de, Manúc or Fua kudurut edde doóñr mohímar sáaňte asman or miyúlar uottú aiyér. 31 Aar Íba ye eggwá doóñr cíaňr abas diyabai Nizor fírista ókkol diferáibo, aar ítara duniyair ek matá ttu arek matá foijjonto zai sairómikka ttu Íbar basíloiya bonda

ókkol ore ekkán ot zoma goríbo. 32 “Duñir-gas ottu meésal loo: zeñtté duñir-gas or déeila hórót ói fata neele, tuárra zanizogói de, hórán dáke. 33 Héndilla tuárra yó, zeñtté iín beggún dekiba, héñtte buziba de, Manúc or Fua dáke, ebbe dorozat. 34 Añí tuárra re sóiyi hoóir, iín beggún fura nó óiyo fojjonto e nosól bilkúl no fúraibo. 35 Asman zöbin toh zari no tákibo, montor Añr hotá hámica zari tákibo. 36 “Lekin hé din edde októ aibár baabute honókiye no zane, asman or fírista ókkole yó no zane, aar Fua ye yó no zane, siríf Bafe beh zane. 37 Manúc or Fua aibár októt undilla óibo zendilla nobi Nuhr din ókkol ot óoil. 38 Zendilla hé din ókkol ot tuwán óibar age, zetódin Nuh kicçit nó ujé hétdin fojjonto manúc ókkole háafiya gorát, biyá gorát edde, biyá diyat accíl, 39 aar tuwán aái ítara beggún ore bácai nó loiza fojjonto ítara kessú hoi nó fare, Manúc or Fua aibó de hýala yó héndilla beh óibo. 40 Héñtte dui zon manúc bil ot óibo de tákibo; ítara ttu ezzon ore loiza zaybo, ar ezzon ore bad diya zaybo. 41 Duwá mayafua ye ekku fúañti sakki gúraibo de tákibo; ítara ttu ezzon ore loiza zaybo, ar ezzon ore bad diya zaybo.” 42 Hétolla seton táko, kiyólla-hoile tuárra toh no zano tuáñrar Malik hon din aibó. 43 Lekin yián zanilo de ki, zodi góir or giróse sur raitta hotúnot aibó de zanító, tóoile yóggwa seton tákito aar nizor góir ore báñgito no dito. 44 Hétolla tuárra yó toiyar táko, kiyólla-hoile Manúc or Fua tuárra no tóaro de októt beh aibó. 45 “Tóoile eén biccácdar edde buddíman goóur hon asé, zaré ítar giróse nizor góir or oinno goóur ókkol or uore zimmadar banaiyé, ítara re taim or uore háná dii bolla? 46 Mubarek goóur ubá zaré nizor giróse waafes ailé ham híin gorér de lootfa. 47 Añí tuárra re sóiyi hoóir, yóggwa ye nizor tamám cóbottir uore ítare zimmadar banaibó. 48 Lekin zodi hé goóur gwá hóraf ó, aar nizor dile-dile endilla hoó, ‘Añr girós aitó boóut deri asé,’ 49 aar íte sáañti goóur ókkol ore marat dore edde nicákur ókkol or fúañti háafiya goré, 50 tóoile hé goóur gwar girós eén din ot aibó, ze din íte yóggwa aibó de no tóare, edde eén októt aibó, ze októt íte hoi no fare. 51 Tói yóggwa ye ítare haři hán-hán gorífelaibo edde munafék ókkol or hére cámil goríbo; hére hañdahari edde date dat kirkirani óibo.

25 “Hé októt asmani raijo undilla doc zon abiyáta mayafuain dor dóilla óibo, zetará nizor-nizor serak looi dulá llói milto neeillé. 2 Ítarar bútore fañs

zon accíl bekuf, aar fañs zon accíl salák. 3 Bekuf fúne ítarar serak loigiyé, lekin fúañti battí tel nó loiza; 4 montor salák kúne ítarar serak or fúañti foçot gori battí tel loigiyé. 5 Dulá aité zettót deri ór, ítara beggún zúri-zúri gúm ot forigiyói. 6 “Adá raitta hére eggwá uzor fúna gíyeh de, ‘Soó, dulá aiyér; íba llói milto neelo.’ 7 “Hétunot abiyáta mayafuain ítara beggún urí nizor-nizor serak nal gorát doijje. 8 Bekuf fúne salák kún ore hoór de, ‘Tuárra ttu añaára re kessú tel doóna, kiyólla-hoile añaárar serak nifízargoi.’ 9 “Salák kúne zuwab der de, ‘Tel asé de hín lói añaára lla edde tuárra lla no kulaitó fare. Yárbodol zai besoya ókkol ottu tuárra lla kini anogói.’ 10 “Baade zeñtté ítara tel kinto gíyégoi, dulá foóniccegai; tói zetará nal ói accíl, ítara íbar fúañti boirat or melat góilloi; aar duwar gán bañdífela gíyeh. 11 “Hotukkún baade abiyáta mayafuain uitára yó aiccé, aar hoór de, ‘Malik, ó Malik, añaára lla duwar gán kúlona.’ 12 “Montor íba ye zuwabe hoór de, ‘Añí tuárra re sóiyi hoóir, añaí tuárra re no siní.’ 13 “Hétolla seton táko, kiyólla-hoile tuárra toh hé din yáh októ no zano. 14 “Kiyólla-hoile asmani raijo toh ezzon sofór ot zaar de manúc or dóilla, zibá ye nizor goóur ókkol ore matai nizor cóbotti beggún ítara re gosáidiye. 15 Yóggwa ye ítarar kabiliyot mozin, ítara ezzon ore fañs ázar tíañ diiyé, ar ezzon ore dui ázar tíañ diiyé, edde ar ezzon ore ek ázar tíañ diiyé. Baade yóggwa nizor sofór ot gíyégoi. 16 Zee niki fañs ázar tíañ faiyé, íte toratori zai hín lói códori gorí aró fañs ázar hamaiyé. 17 Héndilla zee niki dui ázar faiyé, íte yó hín lói aró dui ázar hamaiyé. 18 Montor zee niki ek ázar faiyé, íte zai yore merít gañt kurí ítar malik or hé tíañ lukai eijjé. 19 “Boóut din baade goóur gún or malik aái yore ítara ttu ísaf lowat doijje. 20 Zee niki fañs ázar tíañ faáil, íte aró fañs ázar aní hoór de, ‘Malik, tuñí añaíre fañs ázar diíla. Soó, añaí aró fañs ázar tíañ hamaiyí.’ 21 “Tói malike ítare hoór de, ‘Cabác, gom edde biccácdar goóur! Tui hom jiníc ot imandari daháiyos, hétolla añaí toré bicí siz or uore zimmadar banaiyúm. Ai, tor malik or kúcit cámil ógai.’ 22 “Héndilla zee niki dui ázar tíañ faáil, íte yó aái hoór de, ‘Malik, tuñí añaíre dui ázar tíañ diíla. Soó, añaí aró dui ázar tíañ hamaiyí.’ 23 “Tói malike ítare hoór de, ‘Cabác, tui gom edde biccácdar goóur! Tui hom jiníc ot imandari daháiyos, hétolla añaí toré bicí siz or uore zimmadar banaiyúm. Ai, tor malik or kúcit cámil ógai.’ 24 “Tarfore zee niki ek ázar tíañ faáil, íte aái hoór de, ‘Malik, añaí zani de tuñí hora

manúc; tuñí toh zeré nó lago héntu haço, aar zeré bis nó cíñro héntu dola goró. 25 Hétolla añí doore zai yore tuáñr tiañ iín merír bútore lukai ejíjílam. Soó, ótiya tuáñr tiañ.’ 26 “Ítar malike ítare zuwabe hoór de, ‘Tui hóraf edde alcíya goóur! Tui toh zainti, añí zeré nó lagai héntu haři deh, aar zeré bis nó cíñri héntu dola gorí deh. 27 Tóoile tor ttu añař tiañ gún benggót óile rakón accíl, tói añař aái yore añař tiañ gún cút or fúañti waafes faitam.’ 28 “Tuáñra itar ttu tiañ gún loifélaí, zar ttu niki doc ázar tiañ asé ítare diifélo. 29 Kiyólla-hoile zar ttu asé, yóggwa re aró diiya zaybo, aar yóggwa ttu ódorbaára tákibo; montor zar ttu nái, yóggwa ttu asé de híin úddwa loiféla zaybo. 30 Yala e behazor goóur itaré baáre andár ot félai dogói; hére hañdahari edde date dat kirkirani óibo. 31 “Zeñtté Manúc or Fua Íbar mohímaye aibó aar fírista beggún Íbar fúañti óibo, héñtte Íba Nizor mohímar toktót boibó. 32 Tamám koum ókkol ore Íbar muúntu zoma gorá zaybo; aar Íba ye manúc beggún ore duí dol goríbo, zendilla sóol soroya ye sóol ottu bérásóol ore alok gorífele. 33 Íba ye bérásóol lun ore Íbar den dáikka goríbo, montor sóol lun ore ban dáikka. 34 “Baade Baáñcca ye Íbar den dák or gún ore hoibó de, ‘Aiyó, Añr Baf or rahámot faiya manúc ókkol, tuáñra raijjo miras loogái, ziyán duniyair foidayecir héñtté lóti tuáñra lla toiyar raká gíyeh. 35 Kiyólla-hoile Añr búka accíl, tuáñra Añré hána diíla; Añr tiráci accíl, tuáñra Añré zaga diíla; 36 Añr biyossor accíl, tuáñra Añré hoor diíla; Añr biyaraímma accíl, tuáñra Añré kérmos goijjíla; Añr ziyól ot accíl, tuáñra añré saító aiccia.’ 37 “Hétunot hé forhésgar gúne Íba re zuwabe hoibó de, ‘Malik, añára hoñtté Tuáñre búka dekí hána diiyí deh, yáto tiráci dekí faní diiyí dé? 38 Añára hoñtté tuáñre forbáci dekí zaga diiyí deh, yáto biyossor dekí hoor diiyí dé? 39 Añára hoñtté Tuáñre biyaraímma dekí kérmos goijjí deh, yáto ziyól ot dekí saító giiyí dé?’ 40 “Hétunot Baáñcca ye ítara re zuwabe hoibó de, ‘Añr tuáñra re sóyi hoóir, tuáñra Añr e báiboináin dor bútottu ebbe niróc ezzon ore úddwa ziyán goijjíla, híyan Añré beh goijjó.’ 41 “Baade Íba ye Íbar ban dák or gún ore hoibó de, ‘Ó laánoitta manúc ókkol, tuáñra Añr héntu dur ói ofúrani ooin ot zoogói, ziín Ibilíc edde ítar fírista ókkol olla toiyar gorá gíyeh; (aiónios g166) 42 kiyólla-hoile Añr búka accíl, montor tuáñra toh Añré hána nó doo; Añr tiráci accíl, montor tuáñra Añré faní nó doo; 43 Añr forbáci accíl,

montor tuáñra Añré zaga nó doo; biyossor accíl, montor tuáñra Añré hoor nó doo; biyaraímma accíl, edde ziyól ot accíl, montor tuáñra Añré saásita nó goró.’ 44 “Hétunot ítara yó Íba re zuwabe hoibó de, ‘Malik, añára hoñtté Tuáñre búka, tiráci, forbáci, biyossor, biyaraímma yáh ziyól ot dekí hédmot nó gorí dé?’ 45 “Íba ye ítara re zuwabe hoibó de, ‘Añr tuáñra re sóyi hoóir, tuáñra Añr e báiboináin dor bútottu ebbe niróc cwa re úddwa ziyán nó goró, híyan Añré beh nó goró.’ 46 “Ítara ofúrani sáñza fai bolla zaibo, montor forhésgar gún ofúrani zindigit gólibo.” (aiónios g166)

26 Zeñtté Isá ttu hotá híin beggún hoiyá óiye, Íba ye Nizor cárit tun ore hoór de, 2 “Tuáñra toh zano, duí din baade Azadir-id óibo, aar Manúc or Fua re kúruc ot dí bolla dóridiya zaybo.” 3 Hé októt doóñr imam ókkol edde manúc or murubbi ókkol, Káiyafas hoó de boro imam or mohól ot zoma óiye; 4 aar mili sólla goijjé de, Isá re zuitégori dórifelai zane marifélaí bolla. 5 Montor ítara hoór de, “Id or októt no, manúc or bútore úrussul óitofare.” 6 Isá zeñtté Betániyat máze kurus biyaraímma Sáimon or gó ot accíl, 7 hére eggwá mayafua ye fúañti fattór or háñrit góri bicí moóngga añtor looi Íbar hañse aiccé, aar Isá hána háito boiccé de októt híba ye añtor gún Isár matát dáliдиye. 8 Cárit tun ottu híyan dekí gom nó lage, aar hoór de, “Ílin borbad kiyá diféler? 9 E añtor gún de boóut tiañ di besi gorif ókkol ore diifélaí faitto.” 10 Montor Isá ye híyan zani fari ítara re hoór de, “Tuáñra mayafua wa re ferecan kiyá gorór? Ibáh ye Añr bálai éna goijjé. 11 Gorib ókkol toh tuáñrar fúañti nitti asé, montor Añré tuáñra nitti no faiba. 12 Ibáh ye Añr gaat añtor dáliдиye de híyan óilde ibáh ye Añré dohón olla toiyar gorí bolla goijjé deh. 13 Hétolla Añr tuáñra re sóyi hoóir, fura duniyait zeré-zeré e kúchóbor tobolik gorá zaybo, e mayafua wa ye ziyán goijjé híyan ore yó ibáh yadgari ísafe hére-hére howá zaybo.” 14 Hétunot baró zon cárit tun ottu ezzon, zar nam niki Yohúdah Iskáriyet, íte doóñr imam ókkol or hére giyyé, 15 aar hoór de, “Zodi Isá re tuáñrar át ot dóridi, tuáñra añré kii diiba?” Baade ítara ítare tiric cwa rufar tiañ goni diiyé. 16 Hé októt lóti íte Isá re dóridi bolla moukar talac ot accíl. 17 Cútar-sára Rutir-id or foóila din, cárit tune Isá hañse aái fusár gorér de, “Tuáñr ttu hondilla monehoór, Tuñí hái faro fán añára Tuáñr lla Azadir-id or hánar toiyari

horé goittám?” 18 Íba ye hoór de, “Tuáñra cóor ot fónolan hére zoo,” yóggwa re hoibá de, “Ustate hoór de, ‘Añr októ dáke; Añí Añr cárit tun or fúañti tuáñr góor ot Azadir-id goríyum.” 19 Tói cárit tune Isá ye ítara re hókum díye de mozin góri, Azadir-id or hánar toiyari goijjé. 20 Baade zeñtté háñz óiye, Isá baró zon cárit tun or fúañti háná háito boiccé. 21 Ítara háar de októt Íba ye hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hoóir, tuáñra ttu ezzone Añré dóridibo.” 22 Hétunot ítara bící ferecan ói zonfoti Íba ttu fusár gorér de, “Malik, íte bílkúl añí no de no né?” 23 Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “Zee Añr fúañti hoddát át dáler, íte óilde zee niki Añré dóridibo. 24 Manúc or Fua toh Íbar baabute zendilla leikká asé héndilla éna zaar; montor afsús manúc uore zar duara Manúc or Fua dóra háibo. Manúc íte toh zormo no óito bílúl ítar lla gom accíl.” 25 Hétunot Yohúdah, zee niki Íba re dóridibo íte hoór de, “Rabbí, íte honó añí né?” Isá ye ítara hoór de, “Tui nize híyan hoóifelayers.” 26 Ítara háar de októt, Isá ye ruṭi looi Alla re cükuriya goijjíl, aar báñgi cárit tun ore dii hoór de, “Looi hóo; yián Añr gaa.” 27 Tarfore Íba ye fiyala looi Alla re cükuriya goijjíl, aar ítara re dii hoór de, “Tuáñra beggúne entú hóo; 28 kiyólla-hoile iín óilde noya razinama lla Añr lou, ziín ore boóut kiyé guná maf fai bolla dálidiyum. 29 Añí tuáñra re hoóir, ehón ottu lóti e anggur or roc iín Añí ar na háiyum, otódin zetódin foijjonto tuáñrar fúañti Añr Baf or raijjot noya gori ná hái.” 30 Yárbaade ítara eggwá seér gaái, neeli Zaitun Faár ot giyyói. 31 Tarfore Isá ye ítara re hoór de, “Aijja raitta Añr zoriya tuáñra beggún or dil ot cóok aibó aar dáibagoi; kiyólla-hoile pak-kalam ot toh endilla asé, ‘Añí sóol soroya re marífelaiyum, tói zák or sóol beggún cíñraciñttá óizayboi.’ 32 Lekin Añré zinda gorá zay baade, Añí tuáñrar age Galil ot zaiyum.” 33 Fitore Íba re zuwabe hoór de, “Tuáñr zoriya beggúne iman ottu zailé yo, añí honódin no zaiyum.” 34 Isá ye Íba re hoór de, “Añí toré sóyi hoóir, aijja raitta ratakurá bak díbar age, tui Añré tin bar inkar goríbi.” 35 Fitore Íba re hoór de, “Zodi añr ttu Tuáñr fúañti mora fore yó, añí Tuáñre inkar no goijjum.” Héndilla cárit beggúne hoiyé. 36 Yárbaade Isá ítara re looi ekkán zagat giyyé, ziyán ore Getsámani hoó. Baade Íba ye cárit tun ore hoór de, “Añí wooint zai dua goijjúmboi, tuáñra iñyót boói táko.” 37 Íba ye fúañti Fitor ore edde Zebedair fua duní wa re loigiyé, aar hére Íba ttu ocánti edde bící ferecan lagat doijje. 38 Hétunot Íba ye ítara re hoór de, “Bící ocántiye Añr

foran neelizaytói sár. Tuáñra iñyót táki Añr fúañti seton táko.” 39 Baade Íba héntu ekkágóri muúmmikka zai, uúiñtoi fori dua gorér de, “Ó Añr Baf, zodi ói faille, e duk-mosibot or fiyala yibá Añr ttu dur óuk; montor toóu Añr moncá mozin no, bólke Tuáñr moncá mozin óuk.” 40 Baade Íba cárit tun or hére aái ítara re gúm ot loot faiyé. Íba ye Fitor ore hoór de, “Tuáñra Añr fúañti ek gónda úddwa seton táki no faroór dé? 41 Seton táko aar dua goró, zeéne entán ot no foro; becók ruh ttu monehoór, montor jisím komzur deh.” 42 Íba ye dusárabar zai endilla dua gorér, “Ó Añr Baf, Añí na háile zodi e fiyala yibá Añr ttu dur no, tóoile Tuáñr moncá fura óuk.” 43 Íba aái ítara re abar gúm ot loot faiyé, kiyólla-hoile ítarar suk gúme bór óigilgoi. 44 Íba ye ítara re abar erizai ekí dóilla hotá hoói tisárabar dua goijjé. 45 Baade Íba cárit tun or hére aái ítara re hoór de, “Tuáñra aijjó gúm ot edde aram gorát asó dé? Soó, októ aáigiyoi, Manúc or Fua re gunágar ókkol or át ot dóridiya zaybo. 46 Uró, zaigói. Soó, Añré dóridoya dáke foóniccegai.” 47 Íba ye hín hoór de októt, Yohúdah foóniccegai, zee niki baró zon cárit tun ottu ezzon. Ítar fúañti dóoñr ek dol manúc toluwar edde laří-cúra looi aiccé, zetará re diferáye de óilde dóoñr imam ókkole edde manúc or murubbi ókkole. 48 Zee niki Íba re dóri dér, íte tará re endilla hoói ekkán nicán díyl, “Añí zibá re appá diyum, manúc Íba; Íba re gereftar gorífelaiyo.” 49 Yohúdah éhon Isár iñyot aái hoór de, “Rabbí, assalamu alaikum!” Héen hoói Íba re appá diye. 50 Isá ye ítara hoór de, “Douós, tui ziyán olla aiccós híyan gor.” Éhon ítara aái Isá re dóri gereftar gorífelaiye. 51 Hétunot Isár fúañti accíl de ítara ttu ezzone nizor toluwar neelaiye, aar híyan solai boro imam or gulam or han harífelaiye. 52 Isá ye Íba re hoór de, “Tor toluwar ḥaf ot gólei er; kiyólla-hoile zetará oinno zon or uore toluwar sola, ítara beggún toluware beh moribó. 53 Tui ki no zanos, zodi Añí Añr Baf ore aros gorí Íba ye Añré éhon-éhon ázar-ázar firista ókkol fóous or dóilla góri diferáíbo dé? 54 Lekin héen óile, endilla ówa foribó hoiyé de pak-kalam or hé hotá keéngori fura óibo?” 55 Hé októt Isá ye manúc or dol lwá re hoór de, “Tuáñra dhañnit dótto aiccó fángori toluwar edde laří-cúra lói Añré gereftar goittó neeilló dé? Añí toh fattí din baitul-mukaddos ot boói taalim ditam, aar héntte de Añré gereftar nó goró. 56 Lekin iín beggún etollá óiye, zeéne nobi ókkole leikké de pak-kalam or hotá hín fura óizagoi.” Hétunot cárit beggúne Íba re eri dáí

giiyégoi. 57 Zetará Isá re gereftar goijjé ítara Íba re boro imam Káiyafas or hañise loigiyói, zeré alem ókkol edde murubbi ókkol zoma óiye. 58 Fitor duré-duré tái Íbar fisé-fisé boro imam or uṛán or héddur foijjonto giiyé, aar kii-kii ó sai bolla bútore góli faáradar ókkol or fúañti boói tákke. 59 Doóñr imam ókkole edde fótuyai-mujilíc týia ye Isár ulđa misá gobá tuwat accíl, zeéne ítara Íba re zane marifélai fare. 60 Boóut zone misá gobá dító muúmmikka ailé yo, toóu háre de héndilla honó gobá nó faa. Lekin fore dui zon manúc muúmmikka aiccé, 61 aar hoór de, “E manúc cwa ye hoiyé de, ‘Añí Allar baitul-mukaddos báñgiefelai, híyan tin din or bútore abar banaidi faijjum.” 62 Hétunot boro imame týai Isá re hoór de, “Tuñí honó zuwab no diba? Manúc itará Tuáñr ulđa iín kii gobá dér?” 63 Montor Isá nizám mári táikkil. Boro imame Íba re hoór de, “Tuñí añára re zinda Allar hosóm hái hoó sói, Tuñí Allar Fua Mosih de ói ne?” 64 Isá ye yóggwa re hoór de, “Tuñí nize toh híyan hoófelaiyo. Toóu Añí tuáñra re hoóir, yarbaade tuáñra dekiba, Manúc or Fua Alla Tálar den dák ottu boirá asé edde asman or miyúlar uore góri aiyér.” 65 Hétunot boro imame nizor gair or hoor fári hoór de, “Íbá ye kuféri goijjé! Añára ttu ar kii gobá lager dé? Tuáñra toh ehón Ibár kuféri fúinno; 66 tuáñrar rai kii?” Ítara zuwabe hoór de, “Íbá moot or laayek!” 67 Baade ítara Íbar muk ot sép maijjé edde Íba re guća maijjé; ar hodúne Íba re suwar mari 68 hoór de, “Héy Mosih, añára re antas góri hoósai, Toré hone maijjé?” 69 Héñtte Fitor baáre uṛán ot boirá accíl, aar eggwá bañdi mayafua aái Íba re hoór de, “Tuñí yó toh Galil or Isár fúañti accíla!” 70 Montor Íba ye ítara beggún or muúntu endilla hoói inkar gorídyie, “Tuñí kiyór baabute hoór añí no zani.” 71 Zeñtté Íba baáre baanđat giiyé, ar eggwá bañdi mayafua ye Íba re dekí, hére asé de ítara re hoór de, “E manúc cwa Isá Nasárir fúañti accíl.” 72 Montor Íba ye hosóm hái endilla hoói abar inkar gorídyie, “Añí manúc Íba re no siní.” 73 Hotún baade ñake týai asé de manúc cúné aái Fitor ore hoór de, “Sóyi tuñí yó tarár búttottu ekzon; kiyólla-hoile tuáñr zobane úddwa tuáñre dóra dér.” 74 Hétunot Fitore hosóm hái hoór de, “Añr uore laánot óuk zodi añí misá hotá hooir de óile; añí manúc Íba re no siní!” Baade éhon-éhon ratakurá bak diyé. 75 Hétunot Fitor ottu Isá ye hoóil de hotá monot uijté, ki hoile, “Ratakurá bak dibar age tui Añré tin bar inkar goríbi.” Baade Íba baáre neeligói kúb hañdat doijje.

27 Zeñtté biínna óiye, ðoóñr imam ókkol edde manúc or murubbi beggúne mili sólla goijjé de, Isá re zane marifélai bolla. 2 Baade ítara Íba re bañdí loizai hákim Filat ore gosáidiye. 3 Zeñtté Yohúdah, zee niki Isá re dóridiye, íte deikké de Íba lla moot or hókum óiye, hétnot íte bicí afsús hái tiríc cwa rufar foicá gún ðoóñr imam ókkol ore edde murubbi ókkol ore fíraidi 4 hoór de, “Añí behosúr manúc cwa re marifélai bolla dóridi guná goijjí.” Montor ítara hoór de, “Tóoile añárar kii óiye? Híyan tui buzós.” 5 Hétunot íte rufar foicá gún baitul-mukaddos or bútore melámari giiyégoi, aar zai nizoré nize fáñci háifelaiye. 6 Ðoóñr imam ókkole rufar foicá gún looi hoór de, “Ílin baitul-mukaddos or baccút rakón zayes no, kiyólla-hoile iín lou wór dam.” 7 Baade ítara biyasana gorí, bidecóitta ókkol olla hoborostán banai bolla hé rufar foicá gún lói Kuáñijjar Zobin nán kinné. 8 Hétolla hé zaga gán ore aij foijjonto Lou wor Zaga hoói ñake. 9 Híyane, nobi Yarmíyahru duara howá gyíl de yián fura óiye, “Ítara hé tiríc cwa rufar foicá gún loiyé, hín óilde Ubár dam, zibár dor Boni Isráil ókkole tík goijjíl; 10 aar ítara hín ore Kuáñijjar Zobin nán kinat estemal goijjé, zendilla Mabude añré hókum díye.” 11 Isá hákim Filat or muúntu týai accíl, hákime Íba ttu fusár gorér de, “Tuñí Yohúdi ókkol or Baáñcca níki?” Isá ye yóggwa re hoór de, “Ói, tuñí hoór de héndilla.” 12 Montor ðoóñr imam müne edde murubbi gúne Íba re elzam lagat accíl de októt, Íba ye honó zuwab nó déh. 13 Hétunot Filate Íba re hoór de, “Tuñí no fúnor níki itará Tuáñr ulđa hodún gobá dér?” 14 Montor Íba ye yóggwa re ekkán elzam or úddwa zuwab nó de, héttolla hákim ebbe taajup óigiyoi. 15 Hákim or niyom óilde, fottí Azadir-id or októt maincé ze hodi re hálás gorídito hoó hé hodi re hálás gorídon. 16 Hé októt ítara ttu ézzon nam hóraf mocúr hodi accíl, zar nam Bárabba. 17 Hétolla, zeñtté manúc ókkol zoma óiye, Filate ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra ttu añré haré tuáñrar hañse hálás gorídyia baitó monehoór, Bárabba re né, náki Isá re, zibá re Mosih hoó?” 18 Kiyólla-hoile Filate zainto de, Yohúdir neta ókkole Isá re yóggwar hañse hásorot góri gosáidiye deh. 19 Filat bisar or toktór uore boói accíl de októt, yóggwar bou wé yóggwar hañse hóbor foónsaiye de, “Hé behosúr Manúc cwa re kessú no goríyo, kiyólla-hoile gel de raitta añí cóppon ot Íbar zoriya bicí duk faiyí.” 20 Lekin ðoóñr imam ókkole edde murubbi ókkole manúc or dol ore uskaidiyé de, Bárabba re

magi bolla aar Isá re marifélaito hoi bolla. 21 Hákime abar ítara re hoór de, “E duní zon ottu tuáñra ttu añař̄ haré hálas gorídiya baitó monehoór?” Ítara hoór de, “Bárabba re.” 22 Filate ítara re hoór de, “Tóoile Isá, zibá re Mosih hoó, Íba re aňí kii goittám?” Ítara beggúne hoór de, “Íba re kúruc ot difélo!” 23 Montor yóggwa ye hoór de, “Kiyá, Íba ye kii burá goijjé dé?” Toóu ítara aró guzori-guzori endilla howát accíl, “Íba re kúruc ot difélo!” 24 Baade Filate dekér de, yóggwa ye kessú gorí no farer, bólke úrussul círu óizargoi, hétnut yóggwa ye faní looi manúc ókkol or muúntu nizor át dúfelai hoór de, “E Manúc cwar lou wór zimma aňí no; híyan or zuwab tuáñra beh diba.” 25 Hétunot manúc beggúne zuwabe hoór de, “fbar lou wór zimma aňára edde aňárar fuain óiyum!” 26 Tói yóggwa ye ítarar hañse Bárabba re hálas gorídiye; montor Isá re coórik marabai baade, kúruc ot dí bolla gosái difélaie. 27 Baade hákim or fóous ókkole Isá re yóggwar mohól or búture loigiyé, aar téerang tíya re Íbar sairókul ttu zoma goijjé. 28 Ítara Íbar gair or hoor kúlifelai Íba re eggwá lal rong or Zubba fiñdáidiye. 29 Ítara keñrar eggwá tas banai baade Íbar matát diyaidiyé, aar den át ot eggwá laří dóradiye. Ítara Íbar muúntu aňrúr tók dí Íba re tát̄ai gorí hoór de, “Hé Yohúdi ókkol or Baáñcca, Toré sólam!” 30 Baade ítara Íba re sép maijjé edde laří wa looi Íbar matá sáí bari maijjé. 31 Ítara Íba re tát̄ai gorí baade, Íba ttu lal rong or Zubba wa kúlifelai Íbar hoor Íba re fiñdáidiye; baade kúruc ot dí bolla loigiyégoi. 32 Ítara cíor ottu baáre neeler de októt, Kureni cíor or ezzon manúc loot faiyé zibár nam Sáimon; ítara yóggwa re Isár kúruc can boói loizai bolla mojbur goijjé. 33 Baade ítara zeñtté Golgota nam or ekkán zagat, yáni Matár Malar Zagat foónicce, 34 ítara Íba re tita jiníc miyáiya anggur or roc háito diiyé; montor Íba ye hín hái saái ná hák. 35 Ítara Íba re kúruc ot difélaí baade, lotzári mari ítarar búture Íbar hoorsuor ore bák goijjé. 36 Aar hére boói táki ítara Íba re soóri gorát doijje. 37 Íbar matár uottú ítara Íbar e hosúri gán sáainbút maridiye, ziyán óilde, “Íba óilde Isá, Yohúdi ókkol or baáñcca.” 38 Hé októt Íbar fúañti duí zon ðahañit ore yó kúruc ot díyl, ezzon ore Íbar den dák ottu edde ar ezzon ore Íbar ban dák ottu. 39 Aar zetará hé foñt báy zaar, ítara matá lari-lari Íba re técerai 40 hoór de, “Tui toh baitul-mukaddos báñgi tin din or búture abar banaidoya, yala Tui Nizoré Nize basa sái! Zodi Tui Allar Fua de óile, kúruc ottu lami ai.” 41 Héndilla góri ðooñr imam,

alem edde murubbi ókkole yó tát̄ai gorí hoór de, 42 “Íbá ye toh oinno zon ore basaitó; montor Nizoré Nize de basai no farer! Ibá Isráil or Baáñcca no né, yala Ibá kúruc ottu lami aiyóuk, baade aňára Ibár uore iman aniyum. 43 Ibá ye Allar uore bóraca raké; zodi Alla ttu monehoó, tóoile ehón Alla ye Ibá re basouk, kiyólla-hoíl Ibá ye hoító de, ‘Aňí óílam de Allar Fua.’” 44 Ze ðahañit tun ore Íbar fúañti kúruc ot díyl, ítara yó héndilla-héndilla hotá hoói Íba re beizzoti goijjé. 45 Hé din duúñijjar baró wa báze lóti tin nwá báze fán guñ̄ra mulluk andár ói accíl. 46 Tin nwá áník baijjé de októt, Isá ye eggwá ðooñr abase guzori hoór de, “Elí, Elí, lamá sabakhtáni?” yáni, “Ó Añr Alla, ó Añr Alla, Tuñí Añré kiyólla sáridiyo?” 47 Hére tíyai accíl de ítara hodúne híyan fúni hoór de, “E Manúc cwa ye nobi Eliyas ore ðaker.” 48 Ítara ttu ezone ekkú duñre zai ekkán esfónj looi sírkat buraiyé, aar ekkán súañr matát bazáidi Isá re hái bolla diiyé. 49 Montor argúne hoór de, “Tíyo, Ibá re Eliyase basaitó aiyé né saái.” 50 Isá ye abar eggwá ðooñr abase guzori Íbar foran difélaie. 51 Hétunot baitul-mukaddos or foroda gán uottú lóti nise foijjonto fári duí bák óigiyoi; aar zobin ot búsal baijyé, ðooñr-ðooñr cíl ókkol fárigiyoi, 52 hobor ókkol kúligiyoi, edde Allar pak bonda ókkol zetará moot or gúm ot accíl ítara boóut zon ore zinda gorá gíyeh. 53 Isá mora ttu zinda ói baade, ítara hobor ottu neeli aáigiyoi aar pak cíor ot zai boóut maincóré daháidiye. 54 Romi cáap edde yóggwar fúañti zetará Isá re faára díyat accíl, ítara zettót búsal edde aró kii-kii ór de híin deikké, ítara bicí ðooraigiyói aar hoór de, “Sóiyi Ibá Allar Fua accíl!” 55 Boóut beriyáin zetará Galil ottu lóti Isár fisá dorí Íba re hédmot gorígorí aiccíl, ítara dur ottu góri híin saái táikkil. 56 Ítarar búture Moriyam Makdálini accíl, Yakub edde Yusúf or maa Moriyam accíl, edde Zebedair fuain dor maa accíl. 57 Háñzinna óiye rár, hére Aramátiya cíor ottu Yusúf nam or ezzon tuangor manúc aiccé, zibá nize yó Isár éggwa ummot óigilgoi. 58 Yóggwa ye Filat or hañse zai Isár lac cwa maiggé. Hétunot Filate hókum díye de, lac cwa yóggwa re diiféla zay bolla. 59 Yusúfe lac cwa looi, ekkán sáf hohón or hoor ot beriyáe, 60 aar nizor noya hobor ot raikkégoi, zibá re yóggwa ye cíl kúndi banaáil. Baade hobor or muk ot ekkán ðooñr cíl ouzaydi, giyyégoi. 61 Héntte Moriyam Makdálini edde arek Moriyam hére hobor or muúntu boírá accíl. 62 Tarfor din, zibá ebaadot-or-din accíl, ðooñr imam ókkol edde Féroci ókkol Filat or hañse

zoma óiye, **63** baade ítara hoór de, “Jonáb, añára ttu monot asé, hé díukabaz Íba zinda tákite hoóil de, ‘Tin din baade Añí abar zinda óiyum.’ **64** Hétolla tin din foijjonto hobor gwá re horagori faára díya zay bolla hókum dóh; arnóile Íbar ummot ókkole aái Íbar lac cwa sur gorí loizai maincøre hoibó de, ‘Íba mora ttu zinda óigiyoi,’ tói fisór dúka agor dúkar túaro hóraf óibo.” **65** Filate ítara re hoór de, “Faáradar ókkol loizo, zai zeddúr horagori faro héddur gorí hobor gwá re faára dógoi.” **66** Baade ítara zai cíl lan ot moór lagai edde faáradar ókkol hére rakí, hobor gwá re horagori faáradiye.

28 Ebaadot-or-din baade, háftar foóila din fózor októt, Moriyam Makdálini ye edde arek Moriyame hobor gwá saító giyyé. **2** Asimbit hére eggwá doóñr búsal óiye, kiyólla-hoilé Mabud or ek fírista asman ottu laimmé, aar hobor gvat aái yíbar muk ot accíl de cíl lan larifélai híyan or uore boiccé. **3** Íbar súrot accíl bijilir dóilla, aar Íbar hoor accíl borók or dóilla dóla. **4** Faáradar gúne Íba re doorai hafi uitítl aar mora manúc or dóilla óigilgoi. **5** Fírista wa ye beriyáin nún ore hoór de, “No qooraiyó, kiyólla-hoilé añí zani tuáñra Isá re tuwoór deh, zibá re kúruc ot dí mariféla gíyl. **6** Íba eré nái; Íba zinda óigiyoi, zendilla Íba ye hoóil. Aiyó, Íba re raikkíl de zaga gán soógaí. **7** “Yala toratori zoo, Íbar cárit tun ore hoibá de, ‘Íba mora ttu zinda óigiyoi, aar Íba tuáñrar age Galil ot zaar. Hére tuáñra Íba re dekíbal’ Soó, añí tuáñra re hoóidiyi.” **8** Tói beriyáin ítara toratori hobor ottu giyyégoi; ítara dooraáil, toóu bicí kúci óoil, aar Isár cárit tun ore hóbor dí bolla duñri-duñri giyyé. **9** Atfkka Isá ítara llói millé. Íba ye hoór de, “Sólam!” Hétunot ítara Íbar hañse giyyé aar Íbar foot dóri Íba re sóida goijjé. **10** Isá ye ítara re hoór de, “No qooraiyó, zoo, Añr báiyain ókkol ore Galil ot zaito hoógoi; ítara hére Añré dekíbo.” **11** Beriyáin ítara foñt ot tákite, hodún faáradare cóor ot aái, ziín-ziín óiye hín beggún qoóñr imam ókkol ore zanaiyé. **12** Aar qoóñr imam ókkole murubbi-neta ókkol lói dola ói ekkán sólla-mocuwara gorí, fóous sun ore boóut tiañ diiyé, **13** aar hoiyé de, “Tuáñra hoibá de, ‘Añára raitta gúm ot acflam de októt, Íbar ummot ókkol aái Íba re sur gorí loigiyégoi.’ **14** Zodi hotá yián hákim or han ot foóñse, one añára yóggwa re buzái tuáñra re hótara ttu basaiyúm.” **15** Tói hé fóous suné tiañ gún loo, ítara re cíkaidiye de héndilla goijjé. E kaháni yián Yohúdi ókkol or bútore aij foijjonto bicígori fólaiya.

16 Tarfore egaro zon cárit tun Galil or oh faár gwat giyyé, zibát zaito Isá ye ítara re hoóil. **17** Ítara Íba re dekí sóida goijjíl; montor hodún ottu cóok laiggíl. **18** Hétunot Isá ye ítarar hañse aái hoór de, “Asman or edde zebin or tamám kémota Añré diiféla giyyéh. **19** Hétolla zoo, tamám koum ókkol ore Añr ummot banogoi; ítara re Baf or, Fuar edde Pak-Ruhr name bápþísmá díyo, **20** aar Añí tuáñra re zedún hókum díyi, hín beggún amól gorí bolla ítara re taalim diyo. Aar soó, duniyair ahéri foijjonto Añí hámica tuáñrar fúañti-fúañti así.” Aamin. (*aïon g165*)

Markus

1 Yián óilde Allar Fua Isá Mosihr baabute kúchóbor, 2 zendilla nobi Yesáyahr kitab ot leikká asé: “Soó, Añí Añr hóborgwa re Tuáñr age diferáir, zibá ye Tuáñr foñt toiyar goríbo.” 3 “Moidan zagat ezzone guzoriguzori eén hoór, ‘Mabud or foñt toiyar goró; Íbar rasta uzu goró.’” 4 Báp̄tismadoya Yaháya aái moidan zagat tobolik goittó de, gunár maf fai bolla touwá gorí báp̄tisma loito. 5 Fura Yohúdiya elakar manúc beggún edde Jerúalem or tamám bácinda ókkol neeli yóggwar hañse giyé, aar nizor-nizor guná ókkol cíkar gorí Jordán hál ot yóggwa ttu báp̄tisma loiyé. 6 Yaháya ye uñt or keñc loi banaiya hoor fiñdító, aar yóggwar keeñil ot samarar duali baindá tákito. Yóggwa ye háito de óilde fíring edde zoofíl or modú. 7 Yóggwa ye endilla tobolik goittó, “Añí baade eén Ekzon aiyér, zibár tokka añr túaro doñoñ. Añí niyúri Íbar centár or fíta kúli bolla úddwa laayek no. 8 Añí de tuáñra re fanit éna báp̄tisma dír, montor Íba ye tuáñra re Pak-Ruh lói báp̄tisma díbo.” 9 Hé din ókkol ot eén óiye, Isá Galil or fara Nasárat ottu aái yore Jordán hál ot Yaháya ttu báp̄tisma loiyé. 10 Isá faní ttu kul ot uiñégai mottor, Íba ye dekér de, asman kúlizargoi aar Pak-Ruh hoitor or dóilla ói Íbar uore lamer. 11 Aar héñtte asman ottu eggwá abas aiccé de, “Tuñí Añr adorja Fua, Tuáñre lói Añí bicí kúci.” 12 Éhon or bútore Pak-Ruh ye Íba re moidan zagat diferáidiye. 13 Aar hére moidan zagat Íba re Cóitane salic din foijjonto entán gorát accíl. Íba jonggoli januwár ókkol or fúañti tákito, aar fírista ókkole Íba re hédmot goittó. 14 Yaháya re ziyól ot dí baade, Isá Galil ot aái Allar kúchóbor tobolik gorát doijje, 15 endilla hoói, “Októ óiye, Allar raijjo dáke aáigiyoi. Touwá goró edde kúchóbor ore ekin goró.” 16 Isá Galil Díír hañsa báy zaar de októt, Íba ye Sáimon ore edde Íbar bái Enderiyas ore deikké. Héñtte ítara diít zal marer, kiyólla-hoilel ítara zailla accíl. 17 Isá ye ítara re hoór de, “Añr fisáli doro, Añí tuáñra re manúc dóre de zailla banaiyúm.” 18 Ítara éhon or bútore ítarar zal lun eri, Íbar fisáli doijje. 19 Híyan ttu ekkágori giyé rár, Íba ye Zebedair fua Yakub ore edde yóggwar bái Yohánna re deikké, zetará noowr uore zal tñuner. 20 Íba ye ítara re éhon mataiyé, tóí hétunot ítara nizor baf Zebedaire noow ot muzur ókkol or fúañti eri, Íbar fisáli doijje. 21 Tarfore ítara Kaparnahúm ot giyé, aar ebaadot-or-din aiccé rár Isá toratori mujilíc-hánat zai taalim diyat doijje. 22

Manúc ókkol Íbar taalime ammúk óizaytoi, kiyólla-hoilel Íba ye ítara re taalim dito de ezzon adíkar olar dóilla góri, alem ókkol or dóilla góri no. 23 Hére ítarar mujilíc-hánat ezzon hóraf jine-faiya manúc accíl. Yóggwa ye guzori hoór de, 24 “Ó Isá Nasári, añára llói Tuáñr kii ham asé? Tuñí añára re dónco goittó aiccó de né? Añí zani Tuñí hon, Tuñí óilade Allar Pakzon nwá.” 25 Montor Isá ye jin nwá re jéjjerai hoór de, “Nizám ó, yoggwár búttou neelizagói.” 26 Tóí hé hóraf jine yóggwa re musori eggwá doñoñ guzoran mari yóggwar búttou neeligiyói. 27 Híyan manúc beggún eén taajup óigiyoi, ítara ezzon ore ezzone hoór de, “Yián kii? Yián toh ekkán noya taalim! Íba ye adíkare hóraf jin ókkol ore úddwa hókum déh aar híne Íbar hotá mane!” 28 Éhon or bútore Íbar hóbor Galil or sairó dák or elaka beggún ot fóligiyoi. 29 Yárbaade ítara mujilíc-hána ttu neeli mottor, Yakub edde Yohánnar fúañti Sáimon edde Enderiyas or góri ot giyé. 30 Héñtte Sáimon or hóuri gaatzore bisánat fori accíl. Ítara éhon Isá re yóggwar baabute zanaiyé. 31 Íba yóggwar dáke aái yóggwa re át ot dóri tuillíl, tóí yóggwa ttu gaatzor giyégoi, baade yóggwa ye ítara re meémandari gorát doijje. 32 Háñzinna beil góli baade, maincé Íbar hañse biyaramma beggún ore edde búte-faiya manúc ókkol ore ainníl. 33 Aar guñra cóor or manúc duwar or gurat zoma óoil. 34 Isá ye boóut biyaramma ókkol gom goijjé zetará doilla-bodoilla biyaramme duk faat accíl, edde boóut bút ókkol dáfaiye; montor Íba ye bút ókkol ore matitó no dito, kiyólla-hoilel híne Íba hon de sinító. 35 Baade biínnna kúb sóore andár tákite, Isá uñí góri ottu neeli ekkán bocotísára zagat giyé, aar hére dua goijjé. 36 Sáimon edde yóggwar sáañti ókkole Íba re tuwaitó neeill. 37 Ítara Íba re tuwai fai hoór de, “Beggúne Tuáñr talac gorér.” 38 Íba ye ítara re hoór de, “Aiyó, añára atehañsór honó ekkán farat zai, zeéne hére yó Añí tobolik gorí fari, kiyólla-hoilel Añí hetolla beh neeill.” 39 Tóí Íba Galil or agagura zai-zai ítarar mujilíc-hána ókkol ot tobolik gorát accíl edde bút ókkol dáfat accíl. 40 Ezzon kurus biyaramma Isár hañse aái sóida gorí Íba re fóriyat gorér de, “Tuñí sailé añré pak-sáf gorí faribá.” 41 Isá ttu fetfuri Nizor át baráí yóggwa re dóijje, aar hoór de, “Añí saái; pak-sáf óizogoi.” 42 Tóí éhon or bútore yóggwa ttu kurus biyaram giyégoi, aar yóggwa pak-sáf óigiyoi. 43 Baade Isá ye yóggwa re dorógori nicót gorí éhon-éhon duñraidiyé, 44 yóggwa re hoiyé de, “Saiyó, honókiyo re kessú no zanaiyó; bólke zoo,

nizoré imam or hañse dahógoi, aar tuñí pak-sáf óiyo de híyan maincór hañse gobá ó fan, Muúsa ye hókum díye de hé kurbani dogói.” 45 Lekin yóggwa baáre zaigói kúlamela góri zanai-zanai agagura hé hóbor fólat doijje, eddúr zeén níki Isá honó cóor or bútoire ar kúlamela góri góli nó fare, bólke ekkán bocotí-sára zagat zai táka foijjé. Toóu agagura ttu manúc ókkol Íbar hére aitó.

2 Hooddin baade zeñtté Isá Kaparnahúm ot waafes aiccé, fúna gíyeh de, Íba góri ot asé. 2 Baade hére edún manúc zoma óigiyoí, góri gán guñra bóri duwar or dáke úddwa ar zaga nu accíl. Aar Isá ítarar hañse kalam tobolik gorát accíl. 3 Hé októt hére hodún manúc aiccé, fúñañti ítarar ek añtur manúc ore sair zon or áta boóí Íbar hañse ainné. 4 Aar zeñtté ítarar manúc or zam olla bóuli Íbar ínyot zai no farer, hétunot ítarar Íbar uzu-uzu uottú sád or tali larifélaíye, aar hana gorífelai baade, añtur manúc cwa neijja asé de bisána wa lamaidiyé. 5 Isá ye ítarar iman dekí añtur manúc cwa re hoór de, “O fut, tor guná maf gorídiya gíyeh.” 6 Hére hoozzon alem boírá accíl, ítarar dile-dile báfer de, 7 “E Manúc cwa ye endilla hotá kiyá hoór? Ibá ye toh kuféri gorér! Siríf Alla bade guná maf gorífaroya hon asé?” 8 Éhon or bútoire Isá ye Nizor ruht zani fajjé de, ítarar dile-dile héndilla báfer. Hétolla Íba ye ítarar re hoór de, “Tuáñra dile-dile hín kiyá báfor? 9 E añtur manúc cwa re hoíté hon nán aásan, ki ‘Tor guná maf gorídiya gíyeh,’ aar náki, ‘Út, tor bisána tulí looi áñt?’ 10 Lekin Añr ttu tuáñra re yián zanaidito monehoór, e duniyait guná maf goríbar kémota Manúc or Fua ttu asé.” Tói Íba ye añtur manúc cwa re hoór de, 11 “Añí toré hoóir, út, tor bisána tulí looi góri ot zaagói.” 12 Hétunot yóggwa uiñté, aar toratori bisána wa tulí looi ítarar beggún or muúntu baárkule giyyégoi. Híyané ítarar beggún taajup ói Allar taarif gorát doijje, eén hoói, “Añára endilla harbar honódin nó dekí!” 13 Isá abar baáre neeli ðíír hañsat giyyé; aar manúc beggún Íbar hañse aiccé rár, Íba ye ítarar re taalim diyat doijje. 14 Íba zaite-zaite dekér de, Alfáiyas or fua Leévi házana tulé de góri ot boóí táikke. Íba ye yóggwa re hoór de, “Añr fisáli doro.” Hétunot yóggwa urí Íbar fisáli doijje. 15 Yárbaade eén óiye, Isá zeñtté Leévir góri ot háná háar, boóut zon házana-tulóya edde gunágár ókkol óu Isá edde Íbar ummot ókkol or fúñañti háito boiccé, kiyólla-hoílé Íbar fisá dori accíl de boóut zon accíl. 16 Férocir alem ókkole Íba re házana-

tulóya edde gunágár or fúñañti háná háar de dekí, Íbar ummot ókkol ore hoór de, “Íbá ye házana-tulóya edde gunágár ókkol or fúñañti kiyá háná háá?” 17 Híyan fúni Isá ye ítarar re hoór de, “Araimma ókkol ottu toh dákþor no lage, montor biyaramma ókkol ottu beh lage. Añí dawot dito aiccí de forhésgar ókkol ore no, bólke gunágár ókkol ore.” 18 Ekbar, Yaháyar cárit ókkole edde Férocí ókkole ruza raikké, ítarar aái Isá re hoór de, “Yaháyar ummot ókkole edde Férocir cárit ókkole toh ruza raké, montor Tuáñr ummot ókkole kiyá ruza no raké?” 19 Isá ye ítarar re hoór de, “Dulá fúñañti tákite kí boiraitta ókkole ruza rakí fare? Zetó din dulá ítarar fúñañti téake, hétdin toh ítarar ruza rakí no fare. 20 Montor eén din aibó, zeñtté dulá re ítarar hañsóttu loiféla zaybo, one héñitte ítarar ruza rakíbo. 21 “Honókiye toh furan fucák ot noya hoor tali dede nái, zodi dilé toh héntu noya gán zórizayboi, aar fára híyan aró ðoðnir óizayboi. 22 Héndilla, honókiye noya anggur or roc ore furan samarar hóillat raké de nái; zodi rakíle toh noya roc cúne hóilla gún fárifelaibo, tói roc óu borbad zayboi aar hóilla gún óu borbad zayboi. Hétolla, noya anggur or roc ore noya samarar hóillat raká fore.” 23 Ekbar eén óiye, ebaadot-or-din Isá giyuñr kuñýrá báy zaar, zaite-zaite Íbar ummot ókkole giyuñr túr ókkol tulát doijje. 24 Férocí ókkole Íba re hoór de, “Soó, ebaadot-or-din ziyán goríbar maná, itará híyan kiyá gorér?” 25 Montor Íba ye ítarar re hoór de, “Tuáñra kí yián honódin nó foró, zeñtté Dawud edde sbar sáañti ókkol ottu zorurot óiye edde búk laiggíl, héñitte Íba ye kii goijjíl de? 26 Íba ye toh boro imam Abiyótar októt Allar góri ot góillegoi, aar Allar hañse peec goijjá ruти háail, ziín siríf imam ókkole bade ar honókiye háíbar ezazot nái. Íba ye hín nizor sáañti ókkol ore yó diíl.” 27 Tarfore Isá ye ítarar re hoór de, “Ebaadot-or-din banaiyé de óilde manúc olla, manúc ore ebaadot-or-din olla banaiyé de no. 28 Hé ísafe Manúc or Fua ebaadot-or-din or óu Malik.”

3 Isá aró ekbar mujílc-hánat góille; aar hére ézzon endilla manúc accíl, zar át fúaaigyo. 2 Ítarar Íba ye ebaadot-or-din yóggwa re gom goré né hásas nozor di saái táikke, zeéne ítarar Íba re hosúr dí fare. 3 Íba ye át fúana manúc cwa re hoór de, “Urí eré muúntu aiyó.” 4 Baade Íba ye ítarar re hoór de, “Ebaadot-or-din gom ham goríbar zayes asé né náki hóraf goríbar? Foran basaibár né náki marifélaibar?” Montor ítarar nizám mári táikkil. 5 Íba ye sairómikka ítarar uzu guccár sáañte saái, ítarar dil dorór zoriya bicí duk

lagi manúc cwa re hoór de, “Tuáñr át tan baró.” Tói yóggwa ye híyan baráiye, hétonot yóggwar át tan agor dóilla gom óigiyoi. 6 Hétonot Férocí ítara baáre zai Hérudiól lói sólla gorát doijjegoí de, ítara Íba re kii bote mariféhai faribó. 7 Montor Isá ye Nizor cárit tun ore fúañti looi ñír hañsat giyégoí. Doóñr ek dol manúc Íbar fisá doijjil; ítara aiccé de óilde Galil ottu, Yohúdiya ttu, 8 Jerúsalem ottu, Idumaya ttu, Jordán hál or farkul ottu, Tayár edde Sídon cóor or sairó dák or elaka ttu. Ítara Isá ye goittó de hárr kessú fúni beh Íbar hére aiccé. 9 Manúc or dol lwár zoriya Íba ye Nizor cárit tun ore hoiyé de, Íba lla ekkán gura noow zuu gorí rakito, zeéne maincél Íba re sibasippa no goré. 10 Kiyólla-hoile Íba ye boóut maincór gom goijjil de héttolla, biyaramma ókkol beggúnë Íba re súi bolla télañeli goittó. 11 Aar hóraf Jin ókkole zeñtté Íba re dekító, Íbar muúntu merit fori guzori hoitó de, “Tuñi óílade Allar Fua.” 12 Montor Íba hon de híyan honókiyo re zahér no gorí bolla Íba ye ítara re horagori nicót goittó. 13 Yárbaade Isá faár or uore uittegoí, baade Nizor ttu zaré-zaré monehoiyé tarétaré mataiyé, aar ítara Íbar hére aiccé. 14 Íba ye baró zon ore basíloye, zeéne ítara Íbar fúañti-fúañti táke, aar zeéne ítara re tobolik goittó diferái fare, 15 edde ítara ttu bút dáfaibar kémota táke. 16 Hé baró zon ítara óilde: Sáimon zaré Íba ye Fitor nam diyé; 17 Zebedair fua Yakub, aar yóggwar bái Yohánná. Íba ye ítarar nam diyé de Bowanergis, maáni óilde, “Táral or Fuain”; 18 Enderiyas, Filíp, Bartólo miyo, Moti, Tómas, Alfáiyas or fua Yakub, Táadiyas, Sáimon, zibá óilde Zélot, 19 edde Yohúdah Iskáriyet, zee niki Isá re dóridil. 20 Baade Isá ek górt ot góille, aar ebar óu edún manúc zoma óiye, zeén níki Íba edde Íbar cárit tune háná úddwa hái nó fare. 21 Zeñtté Íbar górt or maincél híyan fúinne, ítara Íba re dóri loianí bolla neeillé; kiyólla-hoile ítara hoór de, “Íbar matá hóraf óigiyoi.” 22 Ze alem ókkol Jerúsalem ottu níse aiccé, ítara hoór de, “Íba re Belzebule faiyé. Íba ye bút dáfa de bút ókkol or sóddar or taakote.” 23 Hétolla Isá ye ítara re matai ekkán meésal dí hoór de, “Cóitane keéngori Cóitan dáfai fare? 24 Zodi honó raijjot faáta-faáti foida ó, híyan toh tiki táki no fare. 25 Aar zodi honó górt ot faáta-faáti foida ó, híyan óu tiki táki no fare. 26 Héndilla, zodi Cóitane nizor ulða níze ói faáta-faáti óizagoí, íte toh tiki táki faribár nái, bólke íte hótom óigiyoi. 27 Honókiye boluwar manúc or górt ot gólli yóggwar cómbotti lut gorí no fare, zodi age

boluwar manúc yóggwa re bañdí no ere. Bañdí erilé éna yóggwar górt luñ gorí faribó. 28 “Añi tuáñra re sóyi hoír, adomzat or tamám guná edde ítara goré de kuféri ókkol maf gorídiya zaybo, 29 montor zee niki Pak-Ruhr ulða kuféri goré, íte bilkúl maf no faibo, bólke abadulabadi gunár hosúrbón tóoribó.” (aiõn g165, aiõnios g166) 30 Isá ye hotá híin kiyólla hoiyé hoile, alem ókkole hoiyé de, “Íba re hóraf jine faiyé.” 31 Yárbaade hére Isá maa edde báiyain aiccé, aar baáre tíyai táki Íba re mataitó diferáiyé. 32 Íbar sairókul ttu ek dol manúc boirá accíl; ítara Íba re hoór de, “Soó, Tuáñr maa edde báiyain baáre Tuáñr talac gorér.” 33 Íba ye zuwabe ítara re hoór de, “Añr maa hon? Aar Añr báiyain hontará?” 34 Baade Íba ye zetará Íbar sairókul ttu boirá asé, ítarar uzu saái hoór de, “Ótiya, Añr maa edde Añr báiyain. 35 Kiyólla-hoile zee niki Allar moncá mozin sole, yóggwa óilde Añr bái, bóin, aar maa.”

4 Isá abar dír hañsat taalim diyat doijje. Íbar hére manúc or ettór dol zoma óiye, zeén níki Íba díj asé de ekkán noow ot urí boiccé; aar manúc cún beggún dír kul or uore. 2 Íba ye ítara re meésal ókkol dí boóut kessú cíkat doijje. Íba ye taalim ot ítara re hoór de, 3 “Fúno, ezzon bis cíñroya bis cíñtjo neeillé. 4 Yóggwa ye cíñrer de októt, hodún bis rastarhañsat foijjil, aar faik ókkole aái híin háifelaiye. 5 Hodún bis cíl zobin ot foijjil, zeré bicí merí nái. Mur merí nu accíl ísafe híin ot hára ges aiccé. 6 Montor beil uitte rár híin furigiyói, aar cíñyor nó gasá ísafe híin fúaigiyoi. 7 Hodún bis keñräbon ot foijjil, keñräbon barí urí híin ore sibi raikké ísafe híin ot fósol nó dóre. 8 Lekin ar hodún bis gom zobin ot foijjil, híin barí urí doóñr ói fósol dóijjil: kessút tiric gun, kessút háit gun, ar kessút ek cót gun.” 9 Tarfore Isá ye ítara re hoór de, “Zar ttu fúnibar han asé, yóggwa ye fúno.” 10 Zeñtté Isá gaaga óigiyoi, Íbar sairókul or manúc cúné edde baró zon cárit tune Íba ttu meésal lun or baabute fusár goijjé. 11 Íba ye ítara re hoór de, “Allar raijjor gufoni re zainto tuáñra re beh diya giyéh; montor baárgwa maincór meésal dí etollá howá zah, 12 zeéne, ‘Ítara saíté saibó montor no dekíbo, fúinte fúnibó montor no buzíbo, arnóile toh ítara fíri aító aar maf faito.’” 13 Tarfore Isá ye ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra e meésal lan or maáni nó buzó níki? Tóoile oinno meésal lun or maáni keéngori buzíba? 14 Cíñroya ye cíñtje de híin óilde Allar kalam. 15 Hodún manúc rastar hañsat foijjé

de bis hín or dóilla; ítara kalam fúnile Cóitan toratori aái ítarar bútore cíñra gíyeh de kalam loizagói. **16** Hodún manúc cíl zobin ot fojjé de bis hín or dóilla, zetará kalam fúnile mottor kúcir sáaňte kobul goré, **17** montor hín ot mozbüt cíñyor nó gasá de héttola hooddin beh tiki téke. Zeñtté hé kalam or zoriya mosibot yáh zulúm aiyé, ítara éhon fissá mare. **18** Ar hodún manúc keñřabon ot fojjé de bis hín or dóilla; ítara kalam fúne, **19** montor duniyair sintabáfaniye, dón-doulot or adore, edde oinno jiníc ókkol or lalóse hé kalam ore sibi raké, héttola hín ot gula no dóre. **(aión g165)** **20** Ar hodún manúc gom zobin ot fojjé de bis hín or dóilla; ítara kalam fúne edde kobul goré, aar gula dóra: kessú ye tiríc gun, kessú ye háít gun, ar kessú ye ek cót gun.” **21** Isá ye ítara re hoór de, “Serak ki báñir yáh falong or tole rakí bolla ané de né? Serak boiřónir uore rakí bolla no né?” **22** Kiyólla-hoile endilla luki asé de kessú nái ziín zahér no óibo, aar endilla lukai ejja honó kessú nái ziín kúlahala no óibo. **23** Zodi honókiyo ttu fúnibar han téke, yóggwa ye fúno.” **24** Íba ye ítara re yián óu hoiyé, “Tuáñra ziín fúnor hín or uzu díyan dóh. Tuáñra ze mafe diiba, tuáñra re yó hé mafe diiya zaybo, tuáñra re óile aró diiya zaybo. **25** Kiyólla-hoile zar ttu asé yóggwa re aró diiya zaybo, montor zar ttu nái yóggwa ttu asé de hín úddwa loiféla zaybo.” **26** Isá ye aró hoór de, “Allar raijjo óilde endilla manúc or dóilla zee níki zobin ot bis cíñtté, **27** yóggwa raitta gúm zah aar din ot seton téke, hé bis ottu ges aái keéngori doóñr óigiyoi de yóggwa nize hoi no fare. **28** Zobine toh nizorgá nize fósol dóra: age sara, baade aga, aar agat foona fósol. **29** Zeñtté fósol fagigiyói, yóggwa ye hín toratori hañsi loi harat doijje, kiyólla-hoile fósol haribár ainda aáigiyoi.” **30** Isá ye aró hoór de, “Añára Allar raijjo kiyór dóilla boulí hoitám? Yáh kiyór meésal dí buzáitam? **31** Híyan óilde eggwá hóroir danar dóilla; zibá re zobin ot lagaibárcot saité zobin or tamám bis or bútore ebbe cóñro, **32** toóu yíba re lagailé, yíba barí kétir gas beggún or túaro doóñr ói endilla doóñr-doóñr déeila ókkol fára, zeén níki faik ókkole yíbar sábar nise bahá bañdí fare.” **33** Héndilla boóut meésal ókkol dí Isá ye ítara buzí fare de héddur mozín Allar kalam hoitó. **34** Íba ye meésal sára ítara re hotá no hoitó; montor Nizor cárit tun ore aiddone hárr kessú buzáidito. **35** Hé din háñz óiye rár, Isá ye cárit tun ore hoór de, “Aiyó, añára oh hañsat zai.” **36** Manúc or dol lwá re eri, ítara Isá ze noow ot accíl híyan ot góri Íba re

fúaňti loigiyé. Íbar fúaňti aró noow ókkol óu giíl. **37** Asimbit hére eggwá doóñr tuwán cúru óiye, aar eén doóñr-doóñr goir ókkol marat doijje, zeén níki noow gán faní lói bórizargoi. **38** Montor Isá noow or fasíl ot eggwá balúc cítan ot dí gúm ot accíl. Ítara Íba re tulídí hoór de, “Ó Ustat, añára morizayrgói de híyan ot kí Tuáñr honó díyan nái?” **39** Tói Íba urí boiyar ore dóoñk díye, aar faní re hoór de, “Nizám ó, táma.” Hétunot boiyar bon óigiyoi, aar furafuri támaigiyoi. **40** Íba ye ítara re hoór de “Tuáñra doorór kiyá? Tuáñra ttu kí aijjó iman nái?” **41** Ítara bicí dooraigiyói aar ezzon ore ezone hoór de, “Íbá hon? Boiyare edde faní ye úddwa de Ibár hotá mane!”

5 Yárbaade ítara diír okule Geraséni ókkol or mulluk ot foóñicce. **2** Zeñtté Isá noow ttu laimmé, éhon-éhon ezzon hóraf jine-faiya manúc hobor ottu neeli aái Íba llói dola óiye. **3** Yóggwa tákito de óilde hobor ókkol ot; honókiye yóggwa re bañdí rakí no faitto, sýol lói úddwa no faitto. **4** Yóggwa re boóut bar berí edde sýol lói bañdí raká gýl, montor yóggwa ye sýol ókkol sírifelaito, aar berí ókkol hán-hán gorifelaito. Honókiye yóggwa re sóoñli rakí no faitto. **5** Yóggwa hámica raite dine hobore-hobore edde faáre-faáre guzorat tákito, aar nizoré nize fattór lói harító. **6** Zeñtté yóggwa ye Isá re dur ottu lóti deikké, duñri zai Íba re sóida goijjé. **7** Yóggwa ye eggwá doóñr abase guzori hoór de, “Ó Isá, Alla Tálar Fua, Tuáñr ttu añr llói kii ham asé? Allar wasté añré toziya no diyó.” **8** Kiyólla-hoile Isá ye yóggwa re hoiyé de, “Héy hóraf jin, manúc cwa ttu neelai.” **9** Isá ye yóggwa ttu fusár gorér de, “Tor nam kii?” Yóggwa ye hoór de, “Añr nam Zák; kiyólla-hoile añára boóut twa así.” **10** Tarfore yóggwa ye Íba re becábicí fóriyat goijjé de, hín ore hé elaka ttu duñrai no di bolla. **11** Hére faár or hañsat doóñr ek zák cíwór sorer de accíl. **12** Bút tune Íba re fóriyat gorér de, “Añára re oh cíwór gún or bútore duñraido, zeéne añára hín or bútore góli fari.” **13** Isá ye ezazot diyé rár, hóraf jin nún neeli cíwór gún or bútore góligoi; tói zák kwa faár or haindá báy zure diít duñrdiyé, aar hére dufí morigiyói. Hé zák kwat tokoriban dui ázar cíwór accíl. **14** Cíwór soroya gún duñrdiyé, aar cór ot edde gang zagat híyan hóbor díye. Baade manúc ókkole kii óiye de saító neellé. **15** Ítara Isá hére aiccé, aar dekér de, bûte-faál de, yáni jin or zák accíl de manúc cwa Íbar dáke boiřá, hoor findá aar sóiyi úñice asé;

hétunot ítara ñooraigiyói. **16** Zetará hé maamela gán deikké ítara búte-faáil de manúc cwar uore kii óiye de híyan manúc ítara re zanaiyé, héndilla cúwór gún or baabute yó zanaiyé. **17** Baade manúc ókkole Isá re ítarar elaka ttu zaitogói bicí aros gorát doijje. **18** Íba noow ot úrgói de októt, búte-faáil de manúc cwa ye Íbar fúañti zai bolla fóriyat goijjíl. **19** Lekin Isá ye yóggwa re ezazot nó deh, bólke hoiyé de, “Tuñí tuáñr gó ot zoogói aar maincórë zanogói de, Mabude tuáñr lla hottór ñooñr ham goijjé, aar tuáñr uore hotó rahám goijjé.” **20** Baade yóggwa giiyégoi, aar Isá ye yóggwa lla ze ñooñr ham goijjé hín Dekapólis elakat boiyan gorát doijje; hín fúnile beggúne taajup óito. **21** Zeñtté Isá abar noow ot gori ñíir oh hañsat faráye, ñooñr ek dol manúc Íba re gíri zoma óiye, aar Íba ñíir hañsat accíl. **22** Hétunot mujilíc-hánar sóddar ézzon hére aiccé, zibár nam Záiras. Yóggwa ye Isá re dekí Íbar foot foijjé, **23** aar fóriyat gorér de, “Añr gura zérfa wa moron-moron óiye; meérbaní góri aái Tuáñr át tan híbar uore doogái, zeéne híba gom óizagoi aar basi téake.” **24** Hétunot Isá yóggwar fúañti rowana loiyé. ñooñr ek dol manúc Íbar fisá doijje aar sairókul ttu Íba re télañeli gorér. **25** Hére eggwá mayafua accíl, zibá ttu kúnzari zár de baró bosór óiye. **26** Híba ye boóut ñaktor ókkol or hañsóttu bicí tokolif bordac goijjíl, aar nizor ttu accíl de beggún hóssa gorífelai baade yo honó fáida nó óiyo, bólke biyaram aró barílgói. **27** Zeñtté híba ye Isá baabute fúinne, manúc or dol lwár bútore góli Isár fisór ttu aái Íbar hoor súiye, **28** kiyólla-hoilé híba ye báippil de, “Añr siríf Íbar hoor súi faille gom óizaiyumboi.” **29** Tói éhon or bútore híbar kúnzari bon óigiyoi, aar híba biyaram ottu gom óigiyoi de híyan nizor jisím ot maásus gorí faijjé. **30** Aar éhon-éhon Isá ye zani faijjé de, Íba ttu kudurut neillé. Íba ye manúc or dol or bútore sairómikka saái hoór de, “Añr hoor hone súiye?” **31** Íbar cárit tune hoór de, “Tuñí toh dekór, manúc ókkole Tuáñre télañeli gorér de, aar Tuñí keéngori hoór de, ‘Añré hone súiye?’” **32** Lekin hé ham goijjé de híba re sai bolla Isá sairómikka saát accíl. **33** Montor mayafua wa ye nizor hálót kii óiye de zani, doore hafi-hafi aái Isár muúntu uúiñtoi foijjé, aar Íba re fura hákikot zanaáil. **34** Isá ye híba re hoór de, “O zíi, tor imane toré gom goijjé. Cántir sáañte zaagói, tor ttu e biyaram ar no óuk.” **35** Íba hotá howát accíl de októt, mujilíc-hánar sóddar gwar górtu hoozzon manúc aái hoór de, “Tuáñr zíi zuraigiyói;

Ustat ore ar kiyá ferecan gorór?” **36** Montor Isá ye ítarar hotár uzu díyan no di mujilíc-hánar sóddar gwá re hoór de, “No ñoorayó; siríf biccác goró.” **37** Tarfore Íba ye Fitor, Yakub, edde Yakub or bái Yohánnra re bade ar honókiyo re Íbar fúañti zaito nó deh. **38** Ítara zeñtté mujilíc-hánar sóddar gwar gó ot foónicce, Íba ye dekér de, hére holholar, aar manúc ókkole ñooñr-ñooñr góri hañdahári edde bilak gorér. **39** Íba ye bútore zai ítara re hoór de, “Tuáñra uzor edde hañdahári kiyá gorór? E fua wa moijjé de no, bólke gúm zar deh.” **40** Hétunot ítara Íba re lói áñcat doijje, lekin Íba ye beggún ore neelaidi mayafuar bafmaa re edde Íbar fúañti accíl de cárit tun ore lói, fua wa asé de kamárat góille. **41** Aar zérfa war át dóri híba re hoór de, “Talita kum,” ziyán or torjuma óilde, “Gura futúni, Añr toré hoór, ut.” **42** Éhon zérfa wa úpí áññrat doijje, kiyólla-hoilé híbar boc accíl baró bosór. Híyané ítara ebbe taajup óigiyoi. **43** Íba ye ítara re horagori hókum díye de, híyan or baabute honókiyo re no zanai bolla, aar hoiyé de, háito híba re kessú dii bolla.

6 Isá hétu neeli nizor wotón ot aiccé, fúañti Íbar cárit tun óu gíl. **2** Aar ebaadot-or-din aiccé rár, Íba ye mujilíc-hánat taalim diyat doijje. Íbar boiyan fúní boóut zone ammúk ói hoór de, “E Manúc cwa ye iín hontú cíkke? Ibá re diiya giyéh de híin hondilla giyan? Ibá ye gorér de híin kii keramot? **3** Ibá kí mistíri no, zibá Moriyam or fua aar Yakub or, Yusúf or, Yohúdahr, edde Sáimon or bái? Ibár bónain eré añañrar fúañti nó ne?” Héndilla hoói ítara Íba re inkar goijjé. **4** Hétunot Isá ye ítara re hoór de, “Ze honó nobir izzot nizor wotón ot, egana-guccít, edde nizor gó ot bade beggúlla asé.” **5** Íba ye hére ar honó keramot góri nó fare, siríf hoozzon biyaramimma re ítarar uore át dí gom góri faijjíl deh. **6** Aar ítarar nabiccáit Íba bicí taajup óigilgoi. Yárbaade Isá fara-fara zai taalim diyat accíl. **7** Íba ye baró zon cárit tun ore matai, duí zon dui zon góri diferát doijje. Íba ye ítara re hóraf jin ókkol neelaibár kémota díl. **8** Íba ye ítara re nosíyot gorér de, “Foñt olla lañí bade ar kessú no loizaiyó: no ruñi, no hóilla, no zalit góri tñiañ. **9** Centár fiñdýyo, montor battí hoor no loizaiyó.” **10** Íba ye ítara re aró hoór de, “Tuáñra ze gó ot góliba hé gó ot cóor híyan ottu neeli nó zoogói foijjonto tékiyo. **11** Ze zagat tuáñra re kobul no góre yáto tuáñrar boiyan no fúne, híyan ottu zaibarcót tuáñrar téng or tollar dúil zárifelaiyo, zeéne híine ítarar ulða

gobá deh.” 12 Baade ítara rowana loi endilla tobolik gorát doijje, touwá goró. 13 Ítara boóut bút ókkol neelaiye, aar boóut zon biyaramma re ítarar uore tel di gom goijjé. 14 Aar baáñcca Hérude Isár baabute fúinne, kiyólla-hoilel íbar nam agagura mocúr óigilgoi. Hodúne hoór de, “Bápłismadoya Yaháya mora ttu zinda óye deh, héttola toh íba ye keramoti ham híin gorí farer.” 15 Kiyé-kiyé hoór de, “Íba Eliyas.” Ar kiyé-kiyé hoór de, “íba eggwá nobi, agor zabanar nobi ókkol or dóilla.” 16 Montor Hérude híyan fúni hoór de, “Yaháya zibár Holla añí hařiféla báilam, íba mora ttu zinda óye deh.” 17 Kiyólla-hoilel Hérud niže manúc diferái, nizor bái Filíp or bou Hérudias or wasté hé Yaháya re gereftar gorí ziyól ot bañdí raikkil, kiyólla-hoilel Hérude híba re biyá gorífelail. 18 Yaháya ye Hérud ore endilla hoító de héttolla, “Tuáñr ttu nizor bái or bou wóre biyá goríbar zayes nái.” 19 Héttolla Hérudias Yaháya llói rak táigilgoi, híba ttu íba re zane maríflaito monehoító, montor nó fare, 20 kiyólla-hoilel Hérude Yaháya re dooraitó, yóggwa ye zainto de, íba ézzon forhésgar edde pak manúc, aar hé ísafe yóggwa ye íba re héfazot rakito. Yóggwa ye Yaháyar hotá fúnile bicí oulzoul ot forizaytó; toóu yóggwa ttu íbar hotá fúinte gom lagító. 21 Ahérit Hérudiase ekkán mouka faáil, zeñtté Hérude nizor zormo-din or din cárkari dñoñr manúc ókkol, fóous or zonnal ókkol, edde Galil or dñoñr ókkol olla eggwá dñoñr hína goijjé. 22 Hérudias or zíi nizorgá niže hére búture aái, nasi yore Hérud edde yóggwar meéman ókkol ore kúci goijjé rár, baáñcca ye zérfua wa re hoór de, “Tor ttu ziyán monehoó híyan añr ttu mag, añí toré híyan diiyum.” 23 Yóggwa ye híba re hosóm hái hoiyé de, “Tui añr ttu ziyán magos, añí toré híyan diiyum, añr raijjo ekdók óile úddwa diifélayum.” 24 Baade híba neeli zai maa re hoór de, “Añí kii magitám?” Maa ye hoór de, “Bápłismadoya Yaháyar Holla wa.” 25 Éhon híba toratori búture baáñccar hínsa aái hoór de, “Añí tuáñr ttu bápłismadoya Yaháyar Holla wa ekkán tálit góri ehón saái.” 26 Híyan fúni baáñcca ttu bicí afsús laiggé, montor toóu nizor hosóm edde meéman nún or zoriya yóggwa ye híba re inkar goittó nó saá. 27 Baáñcca ye éhon-éhon ézzon zollat ore Yaháyar Holla wa aintó hókum dí differáye. Manúc cwa ye zai, ziyól or búture íbar Holla wa hařifelaiye, 28 aar Holla wa re ekkán tálit góri amí zérfua wa re diiyé; baade zérfua wa ye híbar maa re diiyégoi. 29 Zeñtté íbar ummot ókkole híyan fúinne, ítara aái íbar lac cwa loizai hobor

ot dohón gorífelaiye. 30 Sáhabí gún aái Isár hañse zoma óiye, aar ítara kii-kii goijjíl edde kii-kii cíkail híin beggún íba re zanaiyé. 31 Héttute boóut manúc ókkol aá-zaat accíl ísafe ítara hína háito úddwa taim nó faa de héttolla, íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra ekkán nizám zagat aái essát zirogái.” 32 Tarfore ítara noow ot gori ekkán bocóti-sára zagat giyyé. 33 Manúc ókkole ítara zaar de deikké, tará boóut zone ítara re siní fari tamám cóor ókkol ottu duñri-duñri hére giyyé, zai ítarar age hére foónicce. 34 Zeñtté Isá noow ttu laimmé, íba ye dñoñr ek dol manúc deikké, aar íba ttu ítara lla fetfuijje, kiyólla-hoilel ítara soroya sára bérásool or dóilla ói accíl. Tói íba ye ítara re boóut kessú taalim diyat doijje. 35 Zeñtté bicí hánz óigiyoi, íbar carít tune íbar hínsa aái hoór de, “Yián toh ekkán bocóti-sára zaga aar bicí hánz óigiyoi; 36 tará re duñraido, zeéne tará atehañsór gang zaga ókkol ot edde fara ókkol ot zai nize hái bolla kessú kini fare.” 37 Montor Isá ye ítara re hoór de, “Hái bolla kessú tará re tuáñra doo.” Ítara íba re hoór de, “Tóoile añára zai dui cót dinár or ruñi kini aní tará re hábaitam né?” 38 Montor íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra ttu ruñi houwá asé? Zai soógoi.” Ítara saái baade íba re hoór de, “Fañs swá, aar duwá mas óu asé.” 39 Baade íba ye ítara re, manúc cún beggún ore áil kér or uore daái-daái góri buágaraito hókum díye. 40 Tói tará ek cót zoinna edde fonzaic zoinna daái góri-góri boiccé. 41 Tarfore íba ye hé fañs swá ruñi edde duwá mas sún looi asman or uzu saái cükuriya goijjé, aar manúc cún ore dii bolla ruñi gún báñgi-báñgi carít tun ore diiyé; héndilla góri íba ye mas duní wa yó tará beggún ore baridiyé. 42 Aar tará beggúne fet bórí híye. 43 Baade ruñir edde mas or ze tukurá ókkol basigiyói, carít tune híin feñräi looi fura baró báñir bóijje. 44 Zetará ruñi híye ítara óilde fañs ázar beraáin. 45 Éhon or búture Isá ye Nizor carít tun ore mojbur goijjé de, íba ye manúc cún ore bidai góri dite-dite ítara zeéne noow ot uý íbar age okule Betsáidat zaagói. 46 Manúc cún ore bidai góridi baade, íba faár or uore dua goittó giyyé. 47 Aar hánz óiye de héñtte, noow gán diír mazé accíl, aar Isá háliga kul or uore. 48 Íba ye dekér de, carít tune mockil or sáaňte dar baár, kiyólla-hoilel boiyar ítarar uzan baát accíl. Fuáñitta, íba fanír uottú áñri-áñri ítarar hére aiccé, aar ítara re bárai zaito saáil. 49 Lekin íba fanír uottú áñrer de híyan carít tune dekí, bút bólui tåari guzori uiñtl, 50 kiyólla-hoilel íba re dekí ítara beggúne dooraáil. Montor íba ye éhon-éhon

ítara llói hotá hoiyé; ítara re hoiyé de, “Hímmot goról Ibá Añí; no ñdooriyó.” 51 Tarfore Íba ítara asé de noow ot uiñtégói, aar hétunot boiyar támaigiyoi. Híyane ítara ebbe taajup óigiyoi, 52 kiyólla-hoilel ítara ruñir keramot tán nó buzé, bólke ítarar dil doró óigilgoi. 53 Ítara díí farái, Genesáret elakat foónisi noow gán bíraiye. 54 Aar noow ttu laimmé mottor, maincé Isá re siní, 55 hé elakar agagurat duñri zai biyaraamma ókkol ore bisánat góri, Íba zeré-zeré asé bólui hóbor faiyé hére-hére anát doijje. 56 Íba zeré-zeré zaito, farat óuk, coor ot óuk, yáh gang zagat óuk, hére maincé biyaraamma ókkol ore bazar ot aní Íba re aros goittó de, ítara re siríf Íbar fucák or hañra óíle súito dí bolla; aar zetó zone súito, ítara beggún gom óizaytoi.

7 Ek din Féroci ókkol edde hoozzon alem Isár hañse zoma óiye, ítara aiccé de óilde Jerúsalém ottu. 2 Ítara deikké de, Isár hodún ummote nafak áte yáni adúiya áte háná háar. 3 Asóle Féroci ókkole edde tamám Yohúdi ókkole cündorgori át no dúi háná na hák, héndilla gorí ítara agor zobanar buzurgó ókkol or rosóm dórí táke. 4 Aar bazar ottu ailé nizoré no dúi honó kessú na hák. Ítara ttu aró boóut ñoilla rosóm ókkol asé ziín ítara amól gorí bolla bouli hé buzurgó ókkol ottu faiyé, zendilla niki, fiyala dúwa, zok dúwa, edde ketúri dúwa. 5 Hé Féroci edde alem múné Isá ttu fusár gorér de, “Tuáñr ummot ókkole agor zobanar buzurgó ókkol or rosóm mozin no kiyá sole, bólke nafak áte háná hák?” 6 Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “Nobi Yesáyah ye tuáñra munafék ókkol or baabute sóiyi hotá hoiyé, zendilla leikká asé, ‘Manúc iíne Añré nizor muké beh izzot goré, montor tarár dil Añr ttu duré. 7 Tará Añr ebaadot goréde behar, kiyólla-hoile tará taalim ísafe cíka de óilde insán or niyom-kaanun ókkol.’ 8 Tuáñra toh Allar hókum ore bad di, insán or rosóm ore dórí táko.” 9 Isá ye ítara re aró hoór de, “Tuáñra toh tuáñrar rosóm amól gorí bolla Allar hókum ore bad diyat bicí salák. 10 Muúsa ye hoóil de, ‘Nizor bafmaa re izzot goró,’ aar ‘Zee niki baf or yáh maar bodnam goré, ítare mariféla zaybo.’ 11 Lekin tuáñra hoó de, ‘Zodi honókiye baf ore yáh maa re eén hoó, ze siz loi tuáñra añr ttu laf fáita híyan Korban,’ yáni, Alla re diiféla gíyeh, 12 tuáñra ítare nizor baf olla yáh maa lla ar honó kessú goittó no doh. 13 Héen gorí, tuáñra zari goijjó de rosóme Allar kalam ore baatel gorífele; héndilla aró boóut kessú goró de asé.” 14 Isá ye abar manúc ókkol ore Nizor hañse matai ítara re hoór de, “Beggúne Añr hotá fúno, aar buzó: 15

baár ttu manúc or bútore góli ítare nafak gorí fare de honó kessú nái; bólke manúc or bútottu ziín neelaiyé, ítare híine beh nafak goré. 16 Zar ttu fúnibar han asé, yóggwa ye fúno.” 17 Baade zeñtté Isá manúc or dol eri ek góri ot góille, Íbar cárit tune Íba ttu meésal lan or maáni fusár goijjé. 18 Héntolla Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra yó héndilla obuz táigiyogoi dé? Tuáñra kí no buzó, baár ttu ziín manúc or bútore góle, híine ítare nafak gorí no fare dé? 19 Kiyólla-hoile hín zaa de toh ítar dil or bútore no, bólke feror bútore, aar hín feikána báy neelizagói.” Héndilla hoói Isá ye hár háná hálal bólui hoiyé. 20 Íba ye aró hoór de, “Ziín manúc or bútottu neelaiyé, manúc ore híine beh nafak goré. 21 Kiyólla-hoile manúc or bútottu, yáni dil ottu éna kukíyal, zenákari, suri, kotólakotóli, 22 oinno zon or bou loi zenákari, lalsí, burai, dükabazi, bodmaci, ric, gifot, borái, edde bekufai aiyé. 23 E burai iín beggún bútottu neeli aái manúc ore nafak goré.” 24 Isá uñí hé zaga ttu Tayár cíor or elakat giyé. Íba ek góri ot góillegoi, aar híyan honókiyo re zainto dito mon nu accíl; montor Íba luki táki nó fare. 25 Hére ek mayafua ttu hóraf jíne-faiya eggwá gura zérfaa accíl; híba ye Isár baabute fúni mottor aái Íbar foot foijjé. 26 Mayafua wa accíl ezzon Beyohúdi, híba zormo óiye de óilde Siíriya mulluk or Penicíyar elakat. Híba ye Isá re aros gorát accíl de, zérfaa ttu hé bút twa neelaífléi bolla. 27 Montor Isá ye híba re hoór de, “Age fuain dore feþ bóri háito doh, kiyólla-hoile fuain dor háná looi kuñir or muúntu félei dón gom no.” 28 Híba ye zuwabe hoór de, “Ói Malik, montor toóu de mes or tolor kuñire fuain dor hánar tukura ókkol hák.” 29 Isá ye híba re hoór de, “E zuwab or zoriya tuñí zaigói faribá; tuáñr zérfaa ttu bút neeligiyói.” 30 Híba góri ot waafes zai loot faiyé de, zérfaa wa bisánat neit , aar bút neeligiyói. 31 Tarfore Isá Tayár edde Sídon or elaka ttu neeli Dekapólis elakar mazór ttu Galil Díft aiccé. 32 Hére maincé ezzon náfang edde túta re Íbar hañse ainné, aar Íba re fóriyat goijjé de, yóggwar uore Íbar át dito. 33 Isá ye yóggwa re manúc or dol ottu ek dáikka loizai Íbar ooñl yóggwar duní han ot gólaidiye, aar Íbar ooñl ot sép dí yóggwar zir súiye. 34 Baade Íba ye asman or uzu saái doóñr niyác féleiye, aar yóggwa re hoór de, “Effata” yáni, “Kúlizagoi.” 35 Tói éhon yóggwar han nún kúligiyoi, edde zir eridiya óigiyoi, aar yóggwa sáf-sáf góri hotá howát doijje. 36 Híyan or baabute honókiyo re no hoító Isá ye manúc cún ore maná goijjé; montor Íba ye zetó maná goittó, ítara

héto fólat tákitó. **37** Ítara ebbe taajup ói hoór de, “Ibá ye ziín goijjé híin beggún gom ham goijjé. Ibá ye toh náfang ore fúnibar aar buk ore matibár toóufik dee.”

8 Hé din ókkol ot, zeñtté abar doóñr ek dol manúc zoma óiye aar ítara ttu háito kessú nu accíl, Isá ye íbar cárít tun ore matai hoór de, **2** “Añr ttu manúc itará lla fetfurer, kiyólla-hoilé itará Añr fúañti asé de tin din óiye aar itará ttu háito kessú nái. **3** Zodi Añí itará re góri ot waácca duñraidi, itará foñt ot matá gúrai forizaybói, kiyólla-hoilé itará ttu hodún bicí dur ottu aiccé de asé.” **4** Íbar cárít tune zuwabe hoór de, “Montor manúc itará re feñt bóri hábai bolla e bocotí-sára elakat héden ruñti hořé faibo?” **5** Isá ye ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra ttu ruñti houwá asé?” Ítara hoór de, “Háñt twa.” **6** Íba ye manúc cún ore merit boító hoiyé; baade háñt twa ruñti gún looi Alla re cükuriya goijjé, aar manúc cún ore dii bolla híin báñgi Nizor cárít tun ore diiyé, aar ítara manúc cún ore baridiyé. **7** Ítara ttu houggwá gura mas óu accíl. Isá ye híin olla yó cükuriya gorí yore, híin bařidito cárít tun ore hoiyé. **8** Manúc cúnne feñt bóri háiye, baade ze tukura ókkol basi accíl híin bóijje rár doóñr lai loi hánfai lai óiye. **9** Hére sair ázar fojjonto beraáin accíl. Yárbaade Íba ye ítara re bidai gorídiye, **10** aar éhon or bútore Nizor cárít tun or fúañti noow ot uří Dalmanuta nam or ekkán elakat giyégoi. **11** Fore Féroci ókkol neeli aáí Isá llói torkatorki diyat doijje. Ítara Íba re entán goríbar niyote, Íba ttu ekkán asmani nicán dabi goijjé. **12** Íba ye doóñr góri niyác félai hoór de, “E zobanar maincér nicán dabi kiyá goré? Añí tuáñra re sóiyi hoóir, e zobanar maincór honó nicán dahá no zaybo.” **13** Tói Íba ítara re eri, abar noow ot uří díří okule giyóí. **14** Aar cárít tun ottu ruñti loizaité foóraigilgoi; noow ot mazé ítara ttu ekgwár túaro bicí ruñti nu accíl. **15** Isá ye ítara re nicót gorér de, “Hóboroddar, Féroci ókkol or cútár ottu edde Hérud or cútár ottu úñciyar táikko.” **16** Hétunot ítara afós ot howáhoi gorér de, “Íba ye híyan hoór de aňára ttu ruñti nái de héttolla.” **17** Montor Isá ye híyan zani fari, ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra ttu ruñti nái de híyan kiyá howáhoi gorór? Tuáñra kí aijjó ót nó foh yáh nó buzó? Tuáñrar dil aijjó doró dé? **18** Tuáñra suk tái no dekór dé? Aar han tái no fúnor dé? Tuáñra ttu monot nái ne, **19** zeñtté Añí fañs ázar maincór lla fañs swá ruñti báinggilám héñtte rutír tukura ókkol ho báñir bóri loóila?” Ítara Íba re hoór de, “Baró báñir.”

20 “Aró, zeñtté Añí sair ázar maincór lla háñt twa ruñti báinggilám héñtte rutír tukura ókkol ho lai bóri loóila?” Ítara Íba re hoór de, “Háñt lai.” **21** Baade Isá ye ítara re hoór de, “Tói tuáñra aijjó nó buzó dé?” **22** Tarfore ítara Betsáida farat aiccé. Aar maincér ek añdá manúc ore Isár hañse ainné, aní Íba re fóriyat goijjé de, yóggwa re súito. **23** Íba ye añdá manúc cwa re át ot dóri farar baáre loigiyé, aar yóggwar suk ot sép dí baade Íbar duní át yóggwar uore dí fusár gorér de, “Tuñí kessú dekór né?” **24** Yóggwa ye uormikká saái hoór de, “Añí manúc ókkol dekfr, ítara re saité gas áñrér fán lager.” **25** Isá ye abar Nizor át yóggwar suk ot diyé, hétunot yóggwa ek diyane saái táikke. Yóggwa agor dóilla gom óigiyoi, aar hárr kessú sáf-sáf góri dekí faijjé. **26** Baade Íba ye yóggwa re eén hoói góri ot duñraidiyé, “Farat úddwa no góillo.” **27** Isá ye Nizor cárít tun ore fúañti looi, Kaisáriya Filíppi elakar fara ókkol ot zaargói; foñt ot Íba ye cárít tun ottu fusár gorér de, “Maincér Añí hon bouli hoó?” **28** Ítara zuwaber de, “Tuñí bólé báptismadoya Yaháya; ar hodúne hoó de, nobi Eliyas; ar hodúne hoó de, nobi ókkol ottu honó eggwá.” **29** Tói Íba ye ítara ttu fusár gorér de, “Lekin tuáñra kii hoó, Añí hon?” Fitore zuwabe hoór de, “Tuñí óilade hé Mosih.” **30** Hétunot Íba ye ítara re nicót goijjé de, Íbar baabute honókiyo re no hoitó. **31** Yárbaade Isá ye ítara re endilla taalim diyat doijje, Manúc or Fua ttu hámaha boóut dóilla duk faa foribó; aar murubbi, doóñr imam edde alem ókkol ottu inkar háibo; Íba re mariféla zaybo, montor tin din baade abar zinda óizayboi. **32** Íba ye hotá híyan sáf-sáf góri hoiyé. Hétolla Fitore Íba re ekkinare loizai buzát doijje. **33** Montor Isá firi Nizor cárít tun or uzu saái Fitor ore jéjerai hoór de, “Cóitan, Añr muúntu dur ó; kiyólla-hoilé tor díyan toh Allar gún or uzu no, bólke insán or gún or uzu.” **34** Hétunot Íba ye Nizor cárít tun ore cóo manúc or dol ore matai hoór de, “Zodi honókiyo ttu Añr fisáli aító monehoó, yóggwa ttu nizoré inkar gorífela foribó, aar nizor kúruc boói Añr fisáli dora foribó. **35** Kiyólla-hoilé zee niki nizor zan basaitó saá, yóggwa ye híyan hárailaibo; montor zee niki Añr edde kúchóbor or wasté nizor zan hárailafe, yóggwa ye híyan basaifélaibo. **36** Kii laf óibo, zodi honókiye tamám duniyai faa, montor nizor zan nán hárailafe? **37** Insáne nizor zan or bodol kii dii faribó de asé? **38** Zee kiyé e zenákur edde gunágár manúc or bútore Añré lói edde Añr hotá re lói córma, yóggwa

re lói Manúc or Fua yó córmaibo zeñtté Íba Nizor Baf or mohímaye pak fírista ókkol ore fúañti looi aibó.”

9 Isá ye ítara re aró hoór de, “Añí tuáñra re sóiyi hoóir, eré endilla hodún manúc týaiya asé, zetará Allar raijjo taakote aáigiyoi de nó dekíté no moribó.”

2 Sów din baade Isá ye sirif Fitor ore, Yakub ore, edde Yoháんな re looi, ítara re eggwá uñsol faár or uore loigiyé. Hére ítarar muúntu Íbar súrot bodoligiyói. **3** Íbar hoor sossohat doijje edde fúut dóla óigiyoi, eén zeén níki duniyair honó hoor dúwoya ye héndilla dóla gorí no fare. **4** Hétunot ítarar hañse Eliyas edde Muúsa dahádiye, aar Isá llói hotá howát doijje. **5** Fitore zuwabe Isá re hoór de, “Rabbí, gom óiye añára eré así. Añára eré tin nán čambu čaki: ekkán Tuáñr lla, ekkán Muúsa lla, edde ar ekkán Eliyas olla.” **6** Ítara bicí qðooraigiyói ísafe, íba nize kii hoór nize no zane. **7** Hétunot ekkán miyúla aáí ítara re saífelaiye, aar hé miyúla ttu eggwá abas aiccé de, “Íbá óilde Afír adorja Fua, Ibár hotá fúno!” **8** Éhon ítara sairómkka saiýé rár, Isá re bade ar honókiyo re ítarar fúañti nó deké. **9** Ítara faár or uottú lamer de októt Isá ye ítara re hókum goijjé de, ítara ziín deikké híun Manúc or Fua mora ttu zinda nó óiyo foijjonto honókiyo re no hoitó. **10** Ítara Íbar hókum híyan yaad raikké. Montor mora ttu zinda ówa hoiyé de híyan or maáni kii afós ot toskara gorát doijje. **11** Baade ítara Íba ttu fusár gorér de, “Alem ókkole kiyá endilla hoó, age nobi Eliyas aár zorur?” **12** Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Becók, age Eliyas aibó aar hárr kessú zendilla ówa foitto héndilla gorídibo. Aar toóu kiyá pak-kalam ot Manúc or Fuar baabute endilla asé, Íba ttu bicí duk faa foribó edde Íba re hékarot gorá zaybo? **13** Lekin Añí tuáñra re hoóir, Eliyas aáigiyoi, aar Íba re ítara ttu zeén monehoiyé héen goijjé, zendilla Íbar baabute leikká asé.” **14** Aar zeñtté ítara baki cárit tun or hére aiccé, ítara dekér de, tarár sairó dák ottu doóñr ek dol manúc asé, aar hodún aleme tará llói barábari dér. **15** Dol týia ye Isá re deikké mottor bicí taajup óigiyoi, aar Íba re sólam gorí bolla duñri-duñri zaat doijje. **16** Íba ye ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra ítara llói kii barábari dór dé?” **17** Dol ottu ezone Íba re zuwaber de, “Ustat, añr fua wa re Tuáñr hañse ainní, ítare buk gorífele de jine faiyé. **18** Zeñtté ítara hé jine dóre, héñitte ítare meñit añsár mare. Tói ítar gal ottu féna aiyé aar íte date dat kirkira edde doró óizagoi. Añí Tuáñr cárit tun ore hé jin nwá neelaifélaito hoóilam,

montor ítara nó fare.” **19** Hétunot Isá ye zuwabe hoór de, “Ó iman sára nosól, Añí tuáñrar fúañti-fúañti aró hotókkal tákitam? Hotódin tuáñra re bordac goittám? Fua wa re Añr hañse anó.” **20** Tói ítara fua wa re Íbar hañse ainné. Jin nwá ye Íba re dekí, fua wa re toratori dórforabat doijje. Tói fua wa meñit fori ikkáuiikká goijjat doijje, aar gal ottu féna neelat accíl. **21** Isá ye fua war baf ottu fusár gorér de, “Ite hoñtté lóti endilla óiye?” Yóggwa ye hoór de, “Gura hale lóti. **22** Hóraf jin nwá ye itaré zane marifélaí bolla egazá ooin ot edde fanít féla. Montor zodi Tuñí kessú gorí faille, fetfuri añára re modot goró.” **23** Isá ye yóggwa re hoór de, “Zodi gorí faille,” hoó de híyan kii hotá? Zee niki biccác goré yóggwa lla hárr kessú ói fare.” **24** Éhon fua war bafe guzori hoór de, “Añí biccác gorí, añr biccác or komzuri tñk gorido.” **25** Isá ye bicí manúc ókkol duñri-duñri aái zoma ór de dekí, hóraf jin nwá re dóoñk dí hoór de, “Héy náfang edde buk jin, Añí toré hókum gorí, itar ttu neeli aáizagoi, itar bútore abar no gólic!” **26** Hétunot jin nwá guzoran mari, fua wa re bicí dórforabai neeli aáigiyoi. Fua wa murudar dóilla óigiyoi de dekí boóut zone hoór de, “Ite morigiyói.” **27** Montor Isá ye ítare át ot dóri tuillé, tói íte urí týaiye. **28** Zeñtté Isá górt ot aiccé, Íbar cárit tune Íba ttu aiddone fusár gorér de, “Yíba re añára kiyá neelai nó fari?” **29** Íba ye zuwab der de, “Dua sára ar honó kessú lói endilla gún neelai no fare.” **30** Baade ítara héntu rowana loi Galil báy zaar. Isá ttu híyan or baabute honókiyo re zainto dito mon nu accíl. **31** Kiyólla-hoile Íba ye cárit tun ore taalim dito de edde hoító de, “Manúc or Fua re manúc ókkol or át ot gosáidiya zaybo; aar ítara Íba re marifélaibo, montor Íba tin din baade zinda óizayboi.” **32** Lekin ítara hotá híyan nó buzíto, aar Íba ttu fusár goitté yó qðooraító. **33** Tarfore ítara Kaparnahúm ot aiccé. Isá górt ot oíye rár, cárit tun ottu fusár gorér de, “Tuáñra foñt ot kiyór baabute barábari díla dé?” **34** Montor ítara nizám mári táikkil, kiyólla-hoile ítara foñt ot barábari díyl de, añárár bútore ebbe doóñr honnwá hoóí. **35** Boóí baade, Isá ye hé baró zon cárit tun ore matai hoór de, “Zar ttu age óito monehoó, yóggwa ttu beggún or fisé ówa foribó edde beggún or háadem bona foribó.” **36** Tarfore Íba ye eggwá gura fua looi ítarar mazé týagaraiye, aar fua wa re hañdót félai looi ítara re hoór de, **37** “Zee kiyé endilla eggwá gura fua re Añr name kobul goré, yóggwa ye Añré kobul goré deh; aar zee kiyé Añré kobul goré, yóggwa ye Añré kobul goré

de no, bólke Añré diferáye de íba re kobul goré deh.” **38** Yohánná ye íba re hoór de, “Ustat, añára deikké de, eggwá maincé Tuáñr name bút neelar; yóggwa añárar daái or manúc no de héttolla, añára yóggwa re maná goijjí.” **39** Lekin Isá ye hoór de, “Yóggwa re maná no goijjó, kiyólla-hoile Añr name keramot dahái baade éhon Añr baabute hóraf hoói fare de honókiye nái. **40** Kiyólla-hoile zee niki añárar ulða no, yóggwa toh añárar híkka. **41** Tuáñra Mosilh ummot de héttolla zee kiyé tuáñra re ek fiyala faní dee, Añi tuáñra re sóyi hoóir, yóggwa ye hámaha nizor boccíc fai zaybo. **42** “Zee niki Añr uore iman ainné de e cóniro ókkol ottu honókiye re guná gorába, ítar lla beétor óilde, ítar golat eggwá bór cil or sakki bañdí doijjat félaidiya zah. **43** Zodi tuáñr áte tuáñre gunár uzu tane, tóole híyan harifélo. Dui át táki zuzuk ot, yáni honódin no nífé de ooin ot zaar túaro, túñra ói zindigit góla tuáñr lla beétor, (**Geenna g1067**) **44** hé zuzuk ot, manúc háa de log no more aar ooin no nífé. **45** Zodi tuáñr téngé tuáñre gunár uzu tane, tóole híyan harifélo. Dui téng táki zuzuk ot félaidiya zar túaro, leng ói zindigit góla tuáñr lla beétor, (**Geenna g1067**) **46** hé zuzuk ot, manúc háa de log no more aar ooin no nífé. **47** Aar zodi tuáñr suké tuáñre gunár uzu tane, tóole yíba neelaifélo. Dui suk táki zuzuk ot félaidiya zar túaro, eggwá suk loi Allar raijjot góla tuáñr lla beétor, (**Geenna g1067**) **48** hé zuzuk ot, ‘manúc háa de log no more aar ooin no nífé.’ **49** Fottí ekzon ore ooin loi pak-sáf gorá zaybo zendilla kurbaní re nun loi pak-sáf gorá zah. **50** “Nun toh gom jiníc, montor zodi nun or dok zaagói, tóole híin ore keéngori abar nuncá gorá zaybo? Tuáñrar bútore nun raikkó, aar ezzon loi ezone cántit táikko.”

10 Baade Isá híyan ttu urí, Yohúdiya elaka félai Jordán hál or farkule giyé. Manúc or dol íbar hañse abar zoma óíye, aar íba ye Nizor niyom mozin ítara re abar taalim diyat doijje. **2** Hodún Féroci aái íba re entán gorí bolla súwal gorér de, “Morotfua ye nizor bou wóre sárifelaibar zayes asé né?” **3** Íba ye zuwabe ítara re hoór de, “Muúsa ye tuáñra re kii hókum díye?” **4** Ítara hoór de, “Muúsa ye de ekkán sárhábos lekí dí duñraidi bolla ezazot diyé.” **5** Montor Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñrar dil doró de héttolla íba ye tuáñrar hañse héndilla hókum leikké deh. **6** Lekin foidayecir héítte lóti Alla ye ítara re morot aar maya banaiyé. **7** Híyan olla toh morotfua ye nizor bafmaa ttu zuda ói nizor bou wór fúañti tákiko, **8**

aar ítara duní zon ek jisím óizayboi.’Hé ísafe, ítara ar dui no, bólke ek jisím. **9** Hétolla Alla ye zetará re zur goijjé, ítara re honó manúce síra no goróuk.” **10** Yárbaade ítara góri ot óiye rár, cárit tune híyan or baabute íba ttu abar fusár goijjé. **11** Íba ye ítara re hoór de, “Zee kiyé nizor bou wóre sárifelai ar eggwá re biyá goré, íte nizor bou wór ulða zená gorér deh. **12** Aar ze mayafua ye nizor zamai re sárifelai ar ezzon biyá goré, híba ye zená gorér deh.” **13** Ek din manúc ókkole gura fuain dore Isár hañse anát doijje, zeéne íba ye ítara re súwe; montor cárit tune manúc cún ore jéjeraiye. **14** Montor Isá ye híyan dekí bicí naras óiye, aar ítara re hoór de, “Fuain dore Añr hañse aitódo; ítara re no oóñillo, kiyólla-hoile Allar raijjo toh ítarar dóilla maincé éna hásil goré. **15** Añi tuáñra re sóyi hoóir, zee kiyé Allar raijjo re eggwá gura fuar dóilla góri kobul no goré, yóggwa híyan ot bilkúl góli no faribó.” **16** Baade íba ye ítara re hañd ot félai loiyé, aar íbar át ítarar uore di ítara re borhot diyé. **17** Isá sofór ot zaito neeillé de októt, ezzon manúc duñri aái íbar muúntu añrúr tók dí fusár gorér de, “Gom Ustat, ofúrani zindigi miras faite añr ttu kii gorá foribó?” (**aiónios g166**) **18** Isá ye yóggwa re hoór de, “Tuñí Añré gom kiyá dakoór? Alla bade toh ar kiyé gom nái. **19** Tuñí de hókum ókkol zano, zendilla niki, ‘Kún no goríba, zená no goríba, suri no goríba, misá gobá no diba, férokbazi no goríba, bafmaa re izzot goríba.’” **20** Manúc cwa ye íba re hoór de, “Ustat, gurahale lóti añí híin beggún amól gorí-gorí aiyfr.” **21** Isá ye yóggwar uzu saái, yóggwa re ador lagi hoór de, “Tuáñr ttu ekkán ham baki asé. Zoo, tuáñr ttu asé de híin beggún besi gorif ókkol ore diifélogoi, tói tuñí asman ot dón faiba; baade aái Añr fisáli óiyogai.” **22** Híyan fúni yóggwa bezar óigiyoi, edde ferecanir sáañte giiyégoi, kiyólla-hoile yóggwa ttu becábicí dón-cómotti accíl. **23** Hétunot Isá ye sairómikka saái Nizor cárit tun ore hoór de, “Dón-doulot ola ókkol ottu Allar raijjot gólite hotó mockil!” **24** Cárit tun íbar hotáye ammúk óigiyoi. Montor Isá ye ítara re abar hoór de, “Ó fuain, Allar raijjot gólite hotó mockil! **25** Tuangor manúc Allar raijjot gólar túaro, eggwá uñt fúñc or faái ttu goli zaa aró aásan.” **26** Cárit tun aró bicí ammúk óigiyoi, aar ezzon ore ezone hoór de, “Tóole hone nejat fai faribó?” **27** Isá ye ítarar uzu saái hoór de, “Híyan insáne gorí no fare, montor Alla ye fare; kiyólla-hoile Alla ye toh hárr kessú gorí fare.” **28** Hétunot Fitore íba re hoór de, “Soó, añára de hárr

kessú eridi Tuáñr fisáli óiyi.” 29 Isá ye hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hoóir, zee niki Añr wasté edde Allar kúchóbor or wasté góri, báiboináin, bafmaa, fuain, yáh zaga-zobin eridiyé, 30 yóggwa ye e zobanat ek cót gun bicí góri, báiboináin, maa, fuain edde zaga-zobin faibo, aar fúañti-fúañti zulúm óu faibo; aar aiyér de zobanat ofúrani zindigi faibo. (aión g165, aiónios g166) 31 Lekin boóut zon, zetará yala age asé, ítara fisé óizayboi; aar zetará yala fisé asé, ítara age óizayboi.” 32 Héñitte ítara uore Jerúsalem ot zaar de foñt ot accíl, aar Isá ítarar age-age zaat accíl. Cárit tun ammúk óigiyoi, aar zetará Íbar fisé-fisé zaat accíl ítara dooraigiyói. Íba ye baró zon cárit tun ore abar ekkinare loizai, Íbar uore kii-kii óibo de híyan ítara re howát doijje, 33 ki hoilé, “Soó, añára uore Jerúsalem ot zair, hére Manúc or Fua re ðoóñr imam ókkol or edde alem ókkol or hañse dóridiya zaybo; ítara Íba re moot or fótua díbo edde Beyohúdi ókkol or hañse gosáidibo. 34 Ítara Íba re ínca goríbo, sép maribó, coóñk maribó, edde zane marifélaibo. Lekin tin din baade Íba zinda óizayboi.”

35 Yárbaade Zebedair fuain Yakub edde Yohánna Isár hañse aái hoór de, “Ustat, añára saái de añára Tuáñr ttu ziyan aros gorí, híyan Tuñi añára lla goró.” 36 Íba ye ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra kii soór de, Añí tuáñra lla kii goittám?” 37 Ítara Íba re hoór de, “Tuñi Tuáñr mohímat máze añára ezzon ore Tuáñr den dák ottu edde ar ezzon ore ban dák ottu buágariyo.” 38 Montor Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñra kii magor híyan tuáñra no zano. Añí fiyum de fiyala tuáñra fi faribá né? Yáto Añí loiyum de báp̄tisma tuáñra loi faribá né?” 39 Ítara hoór de, “Añára fariyúm.” Isá ye ítara re hoór de, “Becók, ze fiyala Añí fiyum, yíba tuáñra fiiba; aar ze báp̄tisma Añí loiyum, yíba tuáñra loiba. 40 Montor Añr den dák ottu yáh ban dák ottu honókiyo re buágaron Añr ham no. Zaga híin óilde uitará lla zetará lla toiyar gorí raká gíyeh.” 41 Baki doc zon cárit tune híyan fúni, Yakub edde Yohánna llói guccá óigiyoi. 42 Montor Isá ye ítara re Nizor hañse matai hoór de, “Tuáñra toh zano, zetará re Beyohúdi ókkol or hókumot-goróya ísafe zana zah, ítara tarár uore raastri goré; aar tarár ðoóñr sóddar ókkole tarár uore adíkar sola. 43 Montor tuáñrar bútore héndilla ón tís no, bólke tuáñra ttu zee niki ðoóñr óito saá, ítar ttu tuáñrar háadem bonar zorur; 44 aar tuáñra ttu zee niki age óito saá, ítar ttu beggún or gulam bonar zorur. 45 Kiyólla-hoile Manúc or Fua yó toh hédmot faito aiccé de no, bólke aiccé de hédmot goittó, edde

boóut zon or bodol Nizor zan dito.” 46 Yárbaade ítara Jerikó cóor ot aiccé. Zeñtté Isá Nizor cárit tun lói edde ðoóñr ek dol manúc lói Jerikó ttu neeler, hé októt Timáiyus or fua Bartimai nam or ezzon añdá manúc rastar hañsat boóti hórat mager de accíl. 47 Yóggwa ye Íba Isá Nasári de híyan fúinne rár, endilla guzorat doijje, “Ó Dawud or Fua Isá, añr uore rahám goró!” 48 Boóut zone yóggwa re jéjjerai nizám óito hoíyé, montor yóggwa ye aró ðoóñr góri guzori hoór de, “Ó Dawud or Fua, añr uore rahám goró!” 49 Hétunot Isá tíyaigiyoi aar hoór de, “Yóggwa re éré aító hoó.” Tói ítara añdá manúc cwa re dahai hoór de, “Hímmot goró, uýo. Íba ye tuáñre matar.” 50 Hétunot yóggwa ye nizor gaar saddr ekkinare félai, fál dí urí Isár hañse aiccé. 51 Aar Isá ye yóggwa ttu fusár gorér de, “Tuñi kii soó, Añí tuáñr lla kii goittám?” Añdá manúc cwa ye Íba re hoór de, “Ó Rabbi, añár ttu abar dekí faitto monehoór.” 52 Isá ye yóggwa re hoór de, “Zoo, tuáñr imane tuáñre gom goijjé.” Yóggwa éhon dekí faijjíl, aar rasta ttu Isár fisáli doijje.

11 Zeñtté ítara Jerúsalem or dáke Zaitun Faár ot asé de Betfegi edde Betániya farát foóñicce, Isá ye Nizor dui zon cárit ore diferáyiye, 2 ítara re endilla hoói, “Tuáñra muúm or fara gán ot zoo, hére góli mottor eggwá gadár sóo baindá loot faiba, zibár uore aijjó honókiye nó soré. Yíba re kúli éré anógoi. 3 Zodi honókiye tuáñra re eén hoó, ‘Tuáñra yián kiyólla gorór?’ Hoibá de, ‘Malik ottu yibá re lager.’ Tói yóggwa ye yíba re éhon éré diferáidibo.” 4 Ítara rowana loiyé, aar gadár sóo wa re baárkule rastar uore góri or dorozat baindá loot faiyé; ítara yíba re kúlifelaiye. 5 Montor hére tíyai accíl de tará ttu hodúne ítara re hoíyé de, “Tuáñra kii gorór deh, gadár sóo wa re kúlor de níki?” 6 Isá ye ítara re zendilla hoító hoóil, ítara tará re héndilla hoíyé, tói tará ítara re ezazot diyé. 7 Ítara gadár sóo wa re Isár hañse ainné, aar yíbar uore nizor hoor ókkol bicáidiye, aar Isá yíbar uore boiccé. 8 Bicí maincé nizor hoor ókkol rastar uore bicáidiye, argúne bariza ttu fatar ñaggwa ókkol harí bicáidiye. 9 Zetará age-age edde fisé-fisé zaat accíl, ítara guzori-guzori hoór de, “Hósana! “Mubarek Ubá zibá Mabud or name aiyér. 10 “Mubarek añárar baf Dawud or raijjo ziyán aiyér. “Ebbe uore asman ot Allar taarif óuk!” 11 Isá Jerúsalem ot góli baade, baitul-mukaddos or uýán ot giyé; aar sairómikka beggún saái yore, háñzinna óigiyoi de ísafe baró zon cárit tun ore fúañti looi

Betániyat giiyégoi. 12 Tarfor din, zeñtté ítara Betániya ttu bacá lóye, Isá ttu búk laiggé. 13 Íba ye dur ottu táí fata furaiya eggwá duñir-gas dekí, yíbat gula asé né saító giiyé; montor Íba gas swár ínyot aiccé rár, fata bade ar kessú loot nó faa, kiyólla-hoile héñtte duñir gula dóribar moósum no. 14 Hétunot Íba ye gas swá re hoór de, “Ar honódin tor ttu honókiye gula hái no farouk.” Íbar cárit tune hotá híyan fúimnil. (aïon

g165) 15 Baade ítara Jerúsalem ot foónicce. Isá baitul-mukaddos or urán ot góli, zetará hére besa kina gorér ítara re loraidiyat doijje, aar bañta báñgoyar tèbil edde hoitor besoyar boiróni ókkol natdiyagarai diyé. 16 Íba ye Baitul-mukaddos or urán báy honókiyo re malsáman loizaitó nó deh. 17 Íba ye taalim ot ítara re hoór de, “Pak-kalam ot ki yián nái, ‘Añr gór ore tamám koum ókkol olla munazat or gór howá zaybo?’ Montor tuáñra toh híyan ore dahanit or adda-hána banaiflaiyo.” 18 Doóñr imam ókkole edde alem ókkole híyan fúni Íba re marifélaibar mouka tuwat accíl. Ítara Íba re dooraitó, kiyólla-hoile manúc beggún Íbar taalime ammúk óizaytoi. 19 Aar zeñtté hánzinna óiye, Isá edde Íbar cárit tun cóor or baáre giiyégoi. 20 Biínnna ítara héntu zaar de októt, duñir-gas swá cíñyor ottu lóti fúaigiyoi de deikké. 21 Fitor ottu monet uří Íba re hoór de, “Rabbí, soó, Tuñí boddua diíla de duñir-gas swá fúaigiyoi.” 22 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Allar uore iman rakó. 23 Añí tuáñra re sóyi hoóir, zee kiyé e faár gwá re eén hoó, ‘Uří doijjat forgói,’ aar nizor dil ot honó cók no raké bólke ziyán hoiyé híyan óibo de biccác goré, tóoile yóggwa lla híyan óibo. 24 Hétolla, Añí tuáñra re hoóir, tuáñra duat mazé ziín mago, híin faifelaiyo bóuli biccác goijjó, tóí tuáñra re híin diiya zaybo. 25 Zeñtté tuáñra tíyai dua goró, héñtte honókiyor ulđa kessú tákile yóggwa re maf gorídiyo, zeéne tuáñrar asmani Bafe yó tuáñra re tuáñrar hosúri maf gorí deh. 26 Montor zodi maf no goró, tóoile tuáñrar asmani Bafe yó tuáñrar hosúri maf no goríbo.” 27 Ítara abar Jerúsalem ot aiccé. Isá baitul-mukaddos ot gúrafíra gorér de októt, doóñr imam ókkol, alem ókkol, edde murubbi ókkol Íbar hañse aiccé, 28 aar Íba re hoór de, “Tuñí ham ífn kii adíkare gorór? Iín gorí bolla Tuáñre e adíkar hone diiyé?” 29 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Añí yó tuáñra ttu ekkán súwal fusár goríyum, Añré zuwab diyo, baade Añí tuáñra re hoiyúm Añí iín kii adíkare gorí deh. 30 Añré zuwab do sái, Yaháya ye báptísmá díbar adíkar faáil de asman ottu né náki insán ottu?”

31 Baade ítara afós ot biyasana gorér de, “Zodi añára hoói, ‘asman ottu,’ Íba ye hoibó de, ‘Tóoile tuáñra íba re biccác kiyá nó goró?’ 32 Montor zodi hoói, ‘insán ottu’ tóoile?’ Ítara maincóre dooraitó, kiyólla-hoile beggúne Yaháya nobi de mainto. 33 Hétolla ítara Isá re zuwabe hoór de, “Añára no zani.” Isá ye ítara re hoór de, “Tóoile Añí yó tuáñra re no hoiyúm Añí iín kii adíkare gorí.”

12 Isá ye ítara re meésal ókkol dí hotá howát doijje, “Ezzon maincé ekkán anggur-bariza lagaiyé. Yóggwa ye híyan or sairó dák ottu gíra díye, anggur or roc neelai bolla eggwá gañrá kuijjé, edde ekkán tóngki baindé. Baade bariza gán cacá ókkol ore téka dí oinno mulluk ot giiyói. 2 Aar anggur or ainda aiccé rár, yóggwa ye eggwá goóur ore cacá gún or hañse diferáiyé, cacá ítara ttu barizar gular bák fai bolla. 3 Lekin ítara taré dóri, mara-dóra gorí háli áte duñraidiyé. 4 Yóggwa ye abar ítarar hañse ar eggwá goóur diferáiyé, ítara taré matá sái mari bicí beizzoti goijjé. 5 Yóggwa ye aró éggwa diferáiyé; ítara taré zane marifélaive. Héndilla, ítara aró boóut twa re goijjé, hodún ore mara-dóra goijjé, hodún ore zane marifélaive. 6 “Yala yóggwa ttu sirif ar ezzon diferáibar asé deh, íba óilde yóggwar adorja fua. Ahérít yóggwa ye nizorgá nize eén hoói fua wa re diferáiyé, ‘Ítara añr fua re izzot goríbo.’ 7 “Lekin cacá gúne afós ot hoór de, ‘Ite toh mirasdár; aiyó itaré marifélaí, baade miras añárar óizayboi.’ 8 Tóí ítara Íba re dóri marifélaive, aar barizar baáre félaidiye. 9 “Barizar giróse ítara re kii goríbo fáñllar? Yóggwa ye aái hé cacá gún ore marifélaibo, aar bariza gán oinno kiyó re diifélaibo. 10 Tuáñra pak-kalam ot yián úddwa nó foró níki, ‘Ze fattór mistíri ye inkar gorífeleiye, yíba cil beggún or túaro bicí zoruri wa óigiyoi. 11 Híyan Mabud or torfóttu óiaicce, aar híyan añárar suk ot taajuippa?’” 12 Hétunot ítara Íba re dórifelai bolla kucíc goijjíl, kiyólla-hoile ítara búzígoyi de ki Isá ye hé meésal lan ítarar hélfat hoiyé deh. Montor ítara maincór doore Íba re eri giílgoi. 13 Fore ítara hodún Féroci edde Hérudiól ore Isár hañse diferáiyé, zeéne tará Íba re Íbar hotá loi hol ot félai fare. 14 Tará aái Íba re hoór de, “Ustat, añára zani de, Tuñí sóyi hoó. Tuñí maincé kii hoór forba no goró, kiyólla-hoile Tuñí toh honókiyo re forók goró de nái, bólke sóiyigori Allar rastar taalim doh. Añára re hoósai, Romi baáñcca re házana doon zayes asé ne nái? 15 Añára diitam ne

náki no diitam?" Montor Íba ye tarár munaféki re zani hoór de, "Tuáñra Añré entán gorór kiyá? Sai bolla Añr hañse ekkán dinár anó." 16 Tói tará ainné. Íba ye tará re hoór de, "Yián har sóbi edde har nam?" Tará Íba re hoór de, "Romi baáñccar." 17 Tói Isá ye tará re hoór de, "Ziín baáñccar hín baáñcca re diiyo, aar ziín Allar híin Alla re diiyo." Híyane tará ebbe taajup óigiyoi. 18 Baade Sadukái ókkol Isár hañse aiccé, Sadukái ókkole háñcor nái hoó, ítara aái Íba re ekkán súwal goijjé de, 19 "Ustat, Muúsa ye añára lla leikké de, zodi honókiyor bái fuain sára morizagói aar ítar bou táizagoi, tóoile ítar hé bái ottu bou híba re biyá gorifelai nizor bái olla nosól foida gorá foribó. 20 Dóro, háñt zon bái accíl. Foóila wa ye bou looi, fuain sára morigiyói. 21 Baade híba re dusára wa ye biyá goijjé, aar íte yó fuain sára morigiyói; tisára war hálot óu héndilla óiye. 22 Héndilla, háñto bái ye híba re biyá gorí fuain sára morigiyói. Ahérit, mayafua wa yó morigiyói. 23 Hé ísafe, háñcor or hale híba har bou óibo? Kiyólla-hoile híba re toh háñto zone nizor bou banaáil." 24 Isá ye ítara re hoór de, "Tuáñra etollá éna gollot ot asó deh! Tuáñra toh no Allar pak-kalam zano, aar no Allar kudurut zano. 25 Kiyólla-hoile zeñtté ítara mora ttu zinda óibo, héñtte ítara no biyá goríbo aar no ítara re biyá diya zaybo, bólke ítara asman or fíristar dóilla beh óibo. 26 Mora ókkol zinda ówar baabute hoító sailé, tuáñra kí Muúsar kitab ot zeré niki zoler de záñdwar zikír asé hére nó foró, Alla ye Muúsa re endilla hoiyé de, 'Añí óílam de Ibrahím or Alla, Isahák or Alla, edde Yakub or Alla?' 27 Alla toh mora ókkol or Alla no, bólke zinda ókkol or éna. Tuáñra ttu ñooñr gollot óiye." 28 Ekzon alem aái ítara barábari dér de fúinne, aar Isá ye ítara re týk zuwab diyé de zani Íba re súwal gorér de, "Beggún or túaro hókum hon nán ñooñr?" 29 Isá ye zuwab der de, "Ebbe ñooñr gán óilde, 'Fíno, ó Isráil! Mabud añárar Alla óilde ekgwá Mabud. 30 Mabud tuáñrar Alla re nizor fura dile, fura zane, fura demake, edde fura bole muhábbot goriba.' 31 Dui nombór or gán óilde, 'Nizor atehañsór maincórre nizor dóilla muhábbot goriba.' Hé duníyan or túaro ar ñooñr hókum nái." 32 Alem mwa ye Íba re hoór de, "Cabác, Ustat! Tuñí sóyi hoiyó, Alla ekgwá beh asé, Íba bade ar honókiye nái. 33 Íba re fura dile, fura buddíye, fura bole muhábbot goittó, aar nizor atehañsór maincórre nizor dóilla muhábbot goittó. Hókum hé duníyan, fura kurbaní edde oinno kurbaní beggún or túaro zoruri." 34 Isá ye zettót yóggwa ye

buddír sáañte zuwab diyé de deikké, Íba ye yóggwa re hoór de, "Tuñí Allar raijjo ttu duré no." Héñtte lóti honókiyo ttu Íba re ar súwal goittó hímmote nó deh. 35 Isá ye baitul-mukaddos ot taalim der de októt hoór de, "Alem ókkole keéngori hoó de Mosih Dawud or Fua? 36 Kiyólla-hoile Dawud nize toh Pak-Ruhr hédayote endilla hoiyé, 'Mabude añr Malik ore hoór de, "Añí den dák ottu boiyó, zetókkal foijjonto Añí Tuáñr ducon ókkol ore Tuáñr foor tole gorí nō felai.'" 37 Dawud nize toh Íba re 'Malik' daikké, tóoile Íba hon bote Dawud or fua de?" Becábicí maincé kúcir sáañte Íbar boiyan fúnat accíl. 38 Isá ye Nizor taalim ot hoór de, "Alem ókkol ottu úñciyar táikko, zetará lamba-lamba kuruta fiñdí gúrafíra goittó saá, aar bazare-bazare sólam faito, 39 mujilíc-hána ókkol ot uñsol tokkar hadírat boító edde mela-cóba ókkol ot barík zagat boító fosón goré. 40 Ek mikká ttu ítara rari ókkol or górr ókkol luñ gorífele, arek mikká ttu maincórre dahái bolla lamba-lamba dua goré. Manúc híine sáñza bicí ñooñr faibo." 41 Baade Isá baitul-mukaddos or dan-baccúr muúntu boiccé, aar dan-baccút maincé tñan-foicá hondilla deer saái táikke. Boóut tuangor ókkole bicí-bicí diiyat accíl. 42 Eggwá gorif rari aái duiyán cõñro foicá diiyé, yáni hoek fiyá. 43 Hétunot Íba ye Nizor cárit tun ore matai hoór de, "Añí tuáñra re sóyi hoír, zedíne dan-baccút sótka diiyé ítara beggún or túaro e gorif rari wa ye bicí diiyé; 44 kiyólla-hoile oinno beggúne ítarar aṭalikka dón ottu diiyé deh, montor ibáh ye toh nizor gorif hálot ot basi taki bolla ziín accíl hín beggún diifélaíye."

13 Isá baitul-mukaddos ottu baáre zaargói de októt, Íbar ézzon cáríte hoór de, "Ustat, soó, keén cündor-cündor fattór edde keén cündor-cündor billíng!" 2 Isá ye Íba re hoór de, "Tui e ñooñr-ñooñr billíng iñ dekór de né? Epré eggwá fattór or uore ar eggwá fattór no tákibo, hín fottí ekgwá re félaidiya zaybo." 3 Aar Isá baitul-mukaddos or muúm or Zaitun Faár ot boírā accíl de októt, Fitor, Yakub, Yohánnna edde Enderiyase addone Íba ttu fusár gorér de, 4 "Añára re hoóna, hín hoñtté óibo dé? Hín beggún fura óíbar októ aiccé de híyan or alamat kii óibo?" 5 Isá ye ítara re zuwabe howát doijje de, "Saiyó, honókiye zen tuáñra re gollot ot no loiza. 6 Boóut zone Añr name aái hoibó de, 'Añí Íba,' ítara boóut zon ore gollot ot loizaybói. 7 Zeñtté tuáñra laráir abas edde laráir hóbora-hóbora ókkol fúniba, no ñooraiyó;

kiyólla-hoilé hín ówar zorur, montor híyla yó ahérot óibo de no. 8 Ek koume arek koum or ulða edde ek raijjo ye arek raijjar ulða tíyaibo; zaga-zaga búsal ókkol edde rað ókkol óibo. Montor hín óilde sirif, fua hálas óibar cúrur duk ókkol or dóilla. 9 “Lekin tuáñra úñciyar táikko; kiyólla-hoilé maincé tuáñra re adalot ot gosáidibo, aar tuáñra re mujilíc-hánat bet mara zaybo. Añr lla bóuli tuáñra re hákim edde baáñcca ókkol or muúntu házir gorá zaybo, zeéne tuáñra ítarar hañse Añr gobá dí faro. 10 Age tamám koum ókkol or hañse Allar kúchóbor tobolik gorá zar zorur. 11 Zeñtté maincé tuáñra re dóri bisar ot tulþbo, héñtte kii hoibá age lóti salsa no goijjó, bólke hé októt tuáñra re ziín diiya zaybo hín hoiyó; kiyólla-hoilé hoóiya toh tuáñra no, bólke Pak-Ruh éna. 12 “Bái ye bái ore aar bafe fua re mariféhai bolla dórídibo. Fuain de nizor bafmaar hélfaf týai ítarre mariféla bábio. 13 Añr nam olla bóuli tuáñra re beggúne nafórot goríbo; montor zee niki ahéri fojjonto bordac goríbo, yóggwa ye nejat faibo. 14 “Tuáñra hé bicí hótara jiníc ziyáne nafak goréhíyan ore no tákron accíl de zagat zeñtté týaiya dekíba—foróya ye buzó—héñtte zetará Yohúdiyat tákiba ítarre ttu faár ot dáizagoi foribó. 15 Zee niki góður or sáð or uore asé, ítar ttu lamat no lama foribó, nizor góður ttu kessú looi bolla búture no zaa foribó. 16 Zee niki kétit asé, ítar ttu nizor saddr looi bolla waafes nu aá foribó. 17 Montor hé din ókkol ot hámil mayafuain dor lla edde dud or maa ókkol olla bicí afsús or hálot óibo. 18 Dua goró, zeéne hín cítkhale no. 19 Kiyólla-hoilé din hín eén mosibot or din óibo, zendilla Alla ye duniyai foida goijjé de héñtte lóti aijjó óiye de nái, aar abar no yó óibo. 20 “Zodi Mabude hé din ókkol homai no dito, tóoile honókiye no basító; montor Íbar basíloya bonda ókkol olla bouli Íba ye din hín homaidiyé. 21 Héñtte zodi honókiye tuáñra re eén hoó, ‘Soó, Mosih eré asé!’ yáto ‘Soó, Íba uré asé!’ híyan ekin no goijjó. 22 Kiyólla-hoilé misá Mosih ókkol edde misá nobi ókkol urþbo, aar ítarre keramot ókkol edde taajuippa harhána ókkol daháibo, maincórre gollot ot loizai bolla, farilé Allar basíloya bonda re úddwa. 23 Lekin tuáñra úñciyar táikko; Añí toh tuáñra re hárr kessú age lóti hoóidiyi. 24 “Montor din hín ot, hé mosibot baade, beil andár óizayboi, aar sane foór no dibo; 25 asman ottu tara ókkol forizaybói, aar asmani jiníc ókkol tóttoraibo. 26 “Héñtte ítarre dekíbo de, Manúc or Fua doóñr kudurut edde mohímar sáañte miyúlar búture góði aiyér. 27

Aar Íba ye fírista ókkol ore duniyair ek matá ttu arek matá fojjonto diferái, sairómikka ttu Nizor basíloya bonda ókkol ore ekkán ot zoma goríbo. 28 “Duñirgas ottu meésal loo: zeñtté ðuñir-gas or déeila hórot ói fata needle, tuáñra zanizogói de, hóran dáke. 29 Héndilla tuáñra yó, zeñtté iín ór de dekíba, héñtte buzíba de, Manúc or Fua dáke, ebbe dorozat. 30 Añí tuáñra re sóyi hoóir, iín beggún fura nó óyo fojjonto e nosól bilkúl no fúraibo. 31 Asman zöbin toh zari no tákibo, montor Añr hotá hámica zari tákibo. 32 “Lekin hé din yáto októ aibár baabute honókiye no zane, asman or fírista ókkole yó no zane, aar Fua ye yó no zane, sirif Bafe beh zane. 33 Hóboroddar, seton tákó edde dua goró; kiyólla-hoilé tuáñra toh no zano hé októ hoñtté aibó. 34 Hé októ yíba ezzon duré sofór ot zaar de manúc or dóilla, zee niki nizor góður eri zaite góður ókkol or át ot zimma ókkol dii giiyé, yáni zarzar ham taré-taré diiyé, aar duwar sooniðar ore yó seton tákito hókum díye. 35 “Hétolla hoóir, seton tákó, kiyólla-hoilé tuáñra toh no zano, góður or girós hotúnot aibó—ki hánzinna, ki adá raitta, ki fuáñitta, aar náki biínna. 36 Arnóile yóggwa asimbit ailé tuáñra re gúm ot loot faibo. 37 Añí tuáñra re ziyán hoóir, híyan beggún ore hoóir de, ‘Seton tákó!’”

14 Azadir-id edde Cútar-sára Rutir-id aité dui din asé. Aar doóñr imam ókkole edde alem ókkole Isá re kii bote zuitégori dórifelai mariféhai faribó de híyan or talac ot accíl. 2 Montor ítarre hoóir de, “Id or októt no, manúc or búture úrussul óitofare.” 3 Isá Betániyat kurus biyaramma Sáimon or góður ot tákite, Íba ye hána háar de héñtte, hére eggwá mayafuá ye fúañti fattór or háñrit góði háti nard-gas or bicí moóngga añtor looi aicce. Baade híba ye háñri wa báñgi añtor gún Isár matát dálidiye. 4 Montor hodún ottu gom no lagi afós ot howáhoi gorér de, “E añtor gún kiyá borbad difélaive? 5 E añtor gún de tin cót dinár or túaro bicí dí besi tíañ gún gorif ókkol ore diifélaie faitto.” Héndilla hoóir ítarre híba re bótþoráíye. 6 Montor Isá ye hoóir de, “Íbáh re goittó doh; tuáñra ibáh re ferecan kiyá goró? Ibáh ye Añr bálaí éna goijjé. 7 Gorib ókkol toh tuáñrar fúañti nitti asé, tuáñra ttu zetúnnot monehoó héttunot ítarre bálaí góði faribá; montor Añré tuáñra nitti no faiba. 8 Ibáh ye ziyán faijjé híyan éna goijjé. Ibáh ye Añr dohón olla Añr gaat age lóti añtor dálidiye deh. 9 Hétolla Añí tuáñra re sóyi hoóir, fura duniyait zeré-zeré

kúchóbör tobolik gorá zaybo, e mayafua wa ye ziyán gojjé híyan ore yó ibáhr yadgari ísafe hére-hére howá zaybo.” 10 Baade Yohúdah Iskáriyet, zee accíl baró zon cárit tun ottu ezzon, íte ðooñr imam ókkol or hañse giyé, Isá re ítarar át ot dórider fare fán. 11 Híyan fúni ítarar kúci óiye, aar ítarar tíañ diibo bouli waada diyé. Tarfore íte Isá re dórider bolla moukar talac ot accíl. 12 Cútar-sára Ruñir-id or foóila din ot, ze din Azadir-id or háná lla bérásool or sóo kurbani goré, Isár cárit tune Íba ttu fusár gorér de, “Tuáñr ttu hondilla monehoór, Tuñí hái faro fán añára horé zai Tuáñr lla Azadir-id or hánar toiyari goittám?” 13 Íba ye Nizor dui zon cárit ore endilla hoói differáye, “Tuáñra cóor ot zoo; zok ot gori faní loizar de ézzon manúce tuáñra llói milibó; Íbar fisé-fisé zaiyo. 14 Íba ze górlot góle hé górlot gan or girós ore hoibá de, ‘Ustate hoór de, “Añr meémanhána horé, ziyán ot Añí Añr cárit tun or fúañti Azadir-id or háná hái fajjum?”’ 15 Hétunot yóggwa ye tuáñra re hánzaiya edde toiyar goijjá ekkán uoror talar ðooñr kamára daháibo. Hére añára lla toiyar goijjó.” 16 Tói cárit tun zai cóor ot góille, aar Isá ye ítarar re zendilla hoiyé héndilla faiyé; baade ítarar Azadir-id or háná toiyar goijjé. 17 Zeñtté hánz óiye, Isá baró zon cárit tun ore fúañti looi hére aiccé. 18 Ítarar boói háná háar de októt, Isá ye hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hooir, tuáñra ttu ezzone Añré dórider; íte Añr fúañti háná háar.” 19 Hétunot ítarar ferecan ói zonfoti Íba ttu fusár gorér de, “Íte añí no de no né?” 20 Íba ye ítarar re zuwabe hoór de, “Íte baró zon nun ottu ezzon, íte Añr fúañti hoddát ruñi burar. 21 Manúc or Fua toh Íbar baabute zendilla leikká asé héndilla éna zaar; montor afsús manúc uitar uore, zar duara Manúc or Fua dóra háibo. Manúc íte toh zormo no óito bóuli ítar lla gom accíl.” 22 Ítarar háná de októt, Isá ye ruñi looi Alla re cükuriya goijjíl, aar báñgi cárit tun ore dii hoór de, “Loo, yián Añr gaa.” 23 Tarfore Íba ye fiyala looi Alla re cükuriya gorí ítarar re diiyé, baade ítarar beggúne héntu háiye. 24 Íba ye ítarar re hoór de, “Ín óilde noya razinama lla Añr lou, zíñ ore boóut kiyór lla dálidiyum. 25 Añí tuáñra re sóyi hooir, Añí e anggur or roc ífn abar na háiyum, otódin zetódin foijjonto tuáñrar fúañti Allar raijjot noya gori ná hái.” 26 Yárbaade ítarar eggwá seér gaái, Zaitun Faár ot giiyé. 27 Tarfore Isá ye ítarar re hoór de, “Tuáñra beggún or dil ot cóok aibó aar dáibagoi, kiyólla-hoile pak-kalam ot toh endilla asé, ‘Añí sóol soroya re marifélayum, tói sóol ókkol címraciñtá óizayboi.’” 28 Montor Añré zinda

gorá zay baade, Añí tuáñrar age Galil ot zaiyum.” 29 Fitore Íba re hoór de, “Beggúne iman ottu zailé yo, añí no zaiyum.” 30 Isá ye Íba re hoór de, “Añí toré sóyi hooir, aijja raitta ratakurá duibar bak dibar age, tui nize Añré tin bar inkar goríbi.” 31 Lekin Fitore aró zure hoór de, “Zodi añr ttu Tuáñr fúañti mora fore yó, añí Tuáñre inkar no goijjum.” Héndilla ítarar beggúne hoiyé. 32 Yárbaade ítarar ekkán zagat aiccé, ziyán ore Getsámani hoó. Isá ye Nizor cárit tun ore hoór de, “Añí zetún dua goijjum hétun iñyót boói táko.” 33 Íba ye fúañti Fitor ore, Yakub ore edde Yohánnna re loigiyé, aar hére Íba ttu ocánti edde bicí ferecani lagat doijje. 34 Íba ye ítarar re hoór de, “Bicí ocántiye Añr foran neelizaytói sár. Tuáñra iñyót táki seton táko.” 35 Baade Íba héntu ekkágóri muúmmikka zai, merit fori dua gorát doijje de, zodi farilé hé dukkór októ re Íba ttu dur gorífeleitao. 36 Íba ye hoór de, “Ó Abba, ó Baf, Tuñí hárr kessú gorí faro. E duk-mosibot or fiyala yibá Añr ttu dur gorífele; montor toóu Añr moncá mozin no, bólke Tuáñr moncá mozin óuk.” 37 Baade Íba aái ítarar re gúm ot loot faiyé, aar Fitor ore hoór de, “Sáimon, tui gúm ot níki? Tui ek gónda úddwa seton táki no faroór dé?” 38 Seton táko aar dua goró, zeéne entán ot no foro; Béçok ruh ttu monehoór, montor jisim komzur deh.” 39 Íba abar zai ekí dóilla hotá hoói dua goijjé. 40 Íba waafes aái, ítarar re abar gúm ot loot faiyé, kiyólla-hoile ítarar suk gúme bór óigilgoi; aar ítarar Íba re kii zuwab dibo hoi no fare. 41 Íba tisárabar aái yore ítarar re hoór de, “Tuáñra aijjó úddwa gúm ot edde aram gorát asó de? Óiye, októ foóniccegai. Soó, Manúc or Fua re gunágar ókkol or át ot dóridera zaybo.” 42 Uró, zaigói. Soó, Añré dórideraya dáke foóniccegai.” 43 Íba ye híin hoór de októt, éhon Yohúdah foóniccegai, zee níki baró zon nún ottu ezzon. Ítar fúañti ek dol manúc toluwar edde larí-cúra looi aiccé, zetará re differáye de óilde ðooñr imam ókkole, alem ókkole, edde murubbi ókkole. 44 Zee níki Íba re dórider, íte tará re endilla hoói ekkán nicán diil, “Añí zibá re appá diyum, manúc Íba. Íba re gereftar gorífeleiyo aar soikkal di loizaiyogói.” 45 Yohúdah aái mottor Íbar íñyot giiyé, aar “Rabbí!” hoói Íba re appá diyé. 46 Baade éhon tará Íba re dórider gereftar gorífeleiye. 47 Montor dáke tíyai accíl de ítarar ttu ezzone nízor toluwar neelaiye, aar híyan solai boro imam or gulam or han harifélaye. 48 Isá ye tará re hoór de, “Tuáñra dáhañit dóítto aiccó fángori toluwar edde larí-cúra lói Añré dóítto aiccó de?” 49 Añí

toh fottí din baitul-mukaddos ot tuáñrar fúañti táki taalim ditam, aar héñit de Añré gereftar nó goró. Montor iín etollá óiye, zeéne pak-kalam or hotá fura óizagoi.” 50 Hétunot cárit beggúne Íba re eri dáigiyoi. 51 Ezzon juwan manúc Íbar fisé-fisé zaat accíl, yóggwa ye nizor biyossor gaat kessú nó fiñdé, ekkán saddr beraiyé deh. Tará yóggwa re dótto saiýé, 52 montor yóggwa ye saddr gán félai biyossor duñrdiyé. 53 Tarfore tará Isá re boro imam or hañse loigiyói, aar tamám doóñr imam, murubbi edde alem ókkol zoma óiye. 54 Fitor duré-duré táí Íbar fisé-fisé boro imam or urán or bútore foijjonto giyyé, aar faáradar ókkol or fúañti boói ooin fuwát accíl. 55 Doóñr imam ókkole edde fótuañi-mujilc tíya ye Isár ulða gobár talac ot accíl, Íba re marifelai fare fán; montor honó gobá nó faa. 56 Becók boóut zone Íbar ulða misá gobá díyl, montor ítarar gobá mil ná há. 57 Fore hodúne urí Íbar baabute endilla misá gobá díye, 58 “Añára Ibá ye eén hoiyé de fúinni, ‘Añí át or banaiya baitul-mukaddos yián báñgigelai, tin din or bútore ar ekkán banaidiyum, ziyán át or banaiya no óibo.’” 59 Lekin ebar óu ítarar gobá mil ná há. 60 Hétunot boro imame urí muúntu tíyai Isá ttu fusár gorér de, “Tuñí honó zuwab no diba? Manúc itará Tuáñr ulða iín kii gobá der?” 61 Montor Íba nizám mári táikkil, aar honó zuwab ná deh. Boro imame abar fusár gorér de, “Tuñí kí Taarifdár Allar Fua Mosih?” 62 Isá ye hoór de, “Ói Añí. Tuáñra dekþba, Manúc or Fua Alla Tálar den dák ottu boirá asé edde asman or miyúlat góri aiyér.” 63 Boro imame nizor gair or hoor fári hoór de, “Añára ttu ar kii gobá lager dé? 64 Tuáñra toh Ibár kuféri fúinno; tuáñrar rai kii?” Ítarar beggúne Íba moot or laayek bouli fótua díye. 65 Tarfore hodúne Íba re sép marat doijje, aar Íba re suk bandi gúca mari hoór de, “Hone maijjé antas gor sái!” Baade faáradar ókkole Íba re loizai suwar maijjil. 66 Fitor nise urán ot accíl de októt, boro imam or bañdi mayafuain ókkol ottu ezzon hére aiccé. 67 Aar Fitor ooin fuwár de dekí, Íbar uzu saái hoór de, “Tuñí yó toh Nasári Isár fúañti accíla.” 68 Montor Íba ye endilla hoói inkar gorídiye, “Tuñí kiyór baabute hoór añí no zani aar no yó buzír.” Baade Íba baáre baandat giyyégoi. Hétunot ratakurá bak diyé. 69 Bañdi mayafuwa ye Íba re abar deikké rár, dáke tíyai asé de ítarar re hoór de, “Íba tarár búttottu ekzon!” 70 Montor Íba ye abar inkar gorídiye. Hotún baade dáke tíyai asé de ítarar Fitor ore abar hoór de, “Sóyi tuñí tarár búttottu ekzon, kiyólla-hoile

tuñí yó Galil or manúc.” 71 Montor Íba ye hosóm hái hoór de, “Añr uore laánót óuk zodi añí misá hotá hoór de óiye. Tuáñra ze manúc cwar hotá hoór añí Íba re no siní.” 72 Baade éhon-éhon ratakurá dusárabar bak diyé. Hétunot Fitor ottu hotá waán monot uitté ziyán Isá ye Íba re hoóil, ki hoilé, “Ratakurá duibar bak dibar age tui Añré tin bar inkar goríbi.” Baade Íba ye híyan monot gorí hañdat doijje.

15 Biínna kúb sóore, doóñr imam ókkole murubbi ókkol, alem ókkol edde fótuañi-mujilc tíya lói sólla-mocuwara goijjé; baade ítarar Isá re bañdí loizai Filat ore gosáidiye. 2 Filate Isá ttu fusár gorér de, “Tuñí Yohúdi ókkol or Baáñcca níki?” Íba ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Ói, tuñí hoór de héndilla.” 3 Doóñr imam mune Íbar uore boóut dóilla elzam ókkol lagat accíl. 4 Filate Íba ttu abar fusár gorér de, “Tuñí honó zuwab no diba? Soó, itará Tuáñr uore hodún elzam lagar.” 5 Montor Isá ye toóu ar honó zuwab ná deh, híyane Filat taajup óigiyoi. 6 Azadir-id or októt manúc ókkole ze hodi re hálás gorídi aros goré, Filate hé hodi re hálás gorídi. 7 Hé októt Bárabba nam or ezzon manúc ítar sáañti bagi ókkol or fúañti ziyól ot accíl, zetará bagiyai gorér de októt manúc kún goijjil. 8 Manúc or dol aái Filat ore aros gorát doijje de, nizor niyom mozin ítar lla goittó. 9 Filate ítarar re zuwabe hoór de, “Tuáñra ttu yián monehoór ne, añí tuáñrar hañse Yohúdir Baáñcca wa re hálás gorídi de híyan?” 10 Kiyólla-hoile yóggwa ye zainto de, doóñr imam ókkole Isá re yóggwar hañse hásorot góri gosáidiye deh. 11 Montor doóñr imam ókkole manúc or dol ore uskaidiyé, zeéne Filate Isár bodol Bárabba re hálás goríde. 12 Filate abar ítarar re zuwabe hoór de, “Tóoile, zíbá re tuáñra Yohúdir Baáñcca hoó Íba re añí kii goittám?” 13 Ítarar abar guzori hoór de, “Íba re kúruc ot difelo!” 14 Montor Filate ítarar re hoór de, “Kiyá, Íba ye kii bura goijjé dé?” Toóu ítarar aró guzori-guzori hoór de, “Íba re kúruc ot difelo!” 15 Filate manúc or dol ore kúci gorár eradaye Bárabba re ítarar hañse hálás gorídiye; aar Isá re coóñk marabai baade, kúruc ot dí bolla gosái difelaiye. 16 Baade fóous ókkole Isá re Praítoriyum hoó de razmohól or bútore loigiyé, aar teérang tíya re dáki zoma goijjé. 17 Ítarar Íba re bayoinna rong or eggwá zubba fiñdáidiye, aar keñrar eggwá tas banai Íbar matát diyaiddiyé. 18 Baade ítarar Íba re endilla sólam gorát doijje, “Hé Yohúdi ókkol or Baáñcca, Toré sólam!” 19 Ítarar eggwá

laří lói ībar matá sai marat accíl edde ība re sép maijíl, aar aňřú fléi ība re sóida goijjíl. **20** Ítara ība re técerai baade, ība ttu bayoinna rong or zubba wa kúlifelai ībar hoor ība re fiñdáidiye; tarfore ība re kúruc ot dí bolla baáre loigiyói. **21** Kureni cóor or Sáimon nam or ezzon manúc gang zaga ttu aiyér de októt hé foñt báy zaar. Yóggwa accíl Alexzendar edde Rufus or baf. Isár kúruc can boói loizai bolla fóous suné yóggwa re mojbur goijjé. **22** Fore ítara ība re Golgota zagat ainné, ziyán or torjuma óilde Matár Malar Zaga. **23** Hére ítara ība re mur hoó de hín miyáya anggur or roc diiyé, montor ība ye hín ná hák. **24** Baade ítara ība re kúruc ot difelaiye, aar ībar hoorsuor ítarar bútore bák goijjé; har bák ot kii fore sai bolla ítara lotári maijíl. **25** Héntte biírna now wa beh bajjíl, zeňtté ítara ība re kúruc ot díyl. **26** ībar ze hosúri sáainbút maridiye híyan óilde, “Yohúdi ókkol or baáñcca.” **27** ībar fúañti ítara dui zon ḍahañit ore yó kúruc ot díyl, ezzon ore ībar den dák ottu edde ar ezzon ore ībar ban dák ottu. **28** Híyan pak-kalam or yián fura óiye, “ība re hosúrbon ókkol or fúañti gona giyéh.” **29** Zetará hé foñt báy zaar, ítara matá lari-lari ība re técerai hoór de, “Há! Tui toh baitul-mukaddos báñgi tin din or bútore abar banaidoya, **30** yala Tui kúruc ottu lami Nizoré Nize basa sái!” **31** Héndilla góri ḍoóñr imam ókkole edde alem ókkole yó táttaí gorí hoór de, “Ibá ye toh oinno zon ore basaitó, montor Nizoré Nize de basai no farer! **32** E Mosih, Isráil or Baáñcca yala kúruc ottu lami aiyóuk, zeéne añára dekí iman aní fari.” Zetará re ībar fúañti kúruc ot díya giyeh, ítara yó ība re beizzoti goijjé. **33** Baade zeňtté duúñija baró wa bajjé, héntte lóti tin nwá báze fán guñra mulluk andár ói accíl. **34** Tin nwá bajjé de októt Isá ye eggwá ḍoóñr abase guzori hoór de, “Elói, Elói, lamá sabakhtáni?” ziyán or torjuma óilde, “Ó Añr Alla, ó Añr Alla, Tuñí Añré kiyólla sáridiyo?” **35** ḍáke týai accíl de ítara hodúne híyan fúni hoór de, “Soó, Ibá ye Eliyas ore ḍaker!” **36** Hétunot ekzone duñri zai sírkat ekkán esfónj buraiye, baade ekkán súañr matát bazáidi Isá re hái bolla diiyé, aar hoór de, “Tíyo, Ibá re Eliyase basaitó aiyé né saái.” **37** Baade Isá ye eggwá ḍoóñr guzoran mari entehal óigiyoi. **38** Hétunot baitul-mukaddos or foroda gán uottú lóti nise foijjonto fári dui bák óigiyoi. **39** Ze Romi cáap Isár muúntu týai accíl, yóggwa ye Isá hondilla gori entehal óigiyoi de dekí hoór de, “Sóiyi e Manúc cwa Allar Fua accíl!” **40** Hére hodún beriyáin

óu dur ottu góri saái táikke de accíl. Ítarar bútore Moriyam Makdálini, cójro Yakub or edde Yosés or maa Moriyam, edde Salómi yó accíl; **41** zetará yó Isá Galil ot táite ībar fisá dori ība re hédmot goijjíl. Hére aró boóut beriyáin óu accíl zetará ībar fúañti uore Jerúalem ot aiccé. **42** Hé din accíl entezam-or-din, yáni ebaadot-or-din or agor din. Hé din hánzinna óiye rár, **43** Aramátiya cóor or Yusúf, zibá fótuayimujílc or ézzon namdár manúc aar Allar raijo lla entezar gorí accíl, yóggwa ye hímmot góri Filat or hañse zai Isár lac cwa maiggé. **44** Isá morigiyói de híyan Filat taajup óigiyoi. Yóggwa ye cáap pwá re matai Isá morigiyói de ói né fusár goijjíl. **45** Yóggwa ye cáap pwá ttu fakkagori baade, Yusúf ore lac cwa diifelaiye. **46** Yusúfe ekkán hohón or hoor kinné, aar lac cwa lamai hoor gán berái yore, cíl kúndi banaiyé de eggwá hobor or bútore raikké. Baade hobor gwar muk ot ekkán cíl ouzaydiyé. **47** Isár lac cwa hořé rakér de híyan Moriyam Makdálini ye edde Yosés or maa Moriyame saái táikkil.

16 Ebaadot-or-din fúraigiyoi rár, Moriyam Makdálini ye, Yakub or maa Moriyame, edde Salómi ye kúcbo mosólla ókkol kinné, zeéne ítara aáí Isár lac ot díi fare. **2** Ítara háftar foóila din biírna kúb sóore beil urér de októt, hobor ot aiccé. **3** Ítara ezzon ore ezzone hoór de, “Añára lla hobor or muk ottu cíl lan hone laribó?” **4** Montor ítara uormikká saiýé rár dekér de, cíl lan larifelaiya. Híyan bicí ḍoóñr accíl. **5** Ítara hobor or bútore góille rár, dóla hoor findá ek juwan manúc den dák ottu boirá deikké, híyan ítara bicí dooraiyói. **6** Montor yóggwa ye ítara re hoór de, “No dooraiyó; tuáñra Isá Nasári re tuwoór deli, zibá re kúruc ot dí mariféla gýl. ība zinda óigiyoi; ība eré nái. ība re raikkíl de zaga gán soó. **7** Yala zoo, ībar cárit tun ore edde Fitor ore hoógoi de, ‘ība tuáñrar age Galil ot zaar. Tuáñra ība re hére dekíba, zendilla ība ye tuáñra re hoóil.’” **8** Ítara hafi-hafi edde ammúke hobor ottu neeli duñrdiyé. Ítara honókiyo re kessú nó hoó, kiyólla-hoilel ítara ttu kúb ḍoor láigge. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Háftar foóila din biírna sóore Isá mora ttu zinda óigiyoi baade, age Moriyam Makdálini re dahádiye, zibár bútottu ība ye háñt twa bút neeláil. **10** Híba ye zai, Isár fúañti accíl de ítara re hóbor díye, héntte ítara ferecani zahér gorát edde hañdahári gorát accíl.

11 Isá zinda de edde Moriyame ība re deikké de fúni

ítara biccác nó goré. **12** Yárbaade Isá ye arek ðoilla súrote ítara ttu dui zon ore dahádiye, zeñtté tará áñri-áñri farar híkka zaat accíl. **13** Tará zai badbaki gún ore hóbor díye, montor ítara tará re yó biccác nó goré. **14** Fore Isá ye egaro zon cárit tun ore dahádiye, héñtte ítara hána háat accíl. Íba ye ítara re ítarar nabiccác edde dil dorór zoriya jéjjeraiye, kiyólla-hoile Íba zinda óizaygoi baade zetará Íba re deikkil tará re ítara biccác nó goré. **15** Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra fura duniyait zoo, zai manúc beggún or hañse kúchóbor tobolik gorógoi. **16** Zee niki iman aní báptísmra loh, yóggwa ye nejat faibo; montor zee niki iman nu ané, yóggwa hosúrbon tóoribo. **17** Zetará iman ainné, ítara re e keramot iín goríbar toóufik diiya zaybo: Añr name ítara bút ókkol dáfaibo; gabi zubane hotá hoibó; **18** ítara nizor áte háf ókkol tulí dóribo; zodi ítara moot goré de kessú háifele, ítarar honó hání no óibo; aar ítara biyaraímmar gaat át dilé, tará gom óizayboi.” **19** Malik Isá ttu ítara re húin beggún hoiyá ói baade, Íba re asman ot tulifela gíyeh, aar Allar den ñák ottu boói táikke. **20** Baade ítara neeli zai hárragat tobolik goijjé. Malike ítara re lói ham gorí Íbar kalam sóiyi de híyan ítara re diiya giyéh de keramot or duara sábut gorát accíl.

Lukás

1 Zettót boóut zone ziín-ziín aňárar dormiyan ot óiye hín or baabute lekí bolla meénnnot gorát doijje, 2 zendilla uitará aňára re zanaiyé zetará foóila cúru ttu lóti nizor suké deikké edde kalam or háadem accíl. 3 Hétolla, ó izzotdár Tiyofilas, aňí yó hín beggún ore círu ttu lóti cíndorgori tahákit gorí baade tuáñr hañse hín ekkán-ekkán góri lekón gom óibo de báippi, 4 zeéne tuñí ze hotá gún or taalim faiyó, hín furafuri sóiyi de zano. 5 Yohúdiya elakar baáñcca Hérud or hale, Abíya dol or imam ókkol or bútore Zakaríyah nam or ézzon imam accíl. Yóggwar bou óilde Aron or nosól or mayafua, híbar nam Elízabet. 6 Ítara duní zon Allar nozor ot forhésgar accíl, zetará Mabud or tamám hókum ókkol edde niyom ókkol mozin behosúr góri soilto. 7 Lekin ítara ttu fuain nu accíl, kiyólla-hoilel Elízabet báz accíl, aar ítara duní zon bící burá óigilgoi. 8 Ek din zeñtté Zakaríyah ye nizor dol or hán mozin Allar muúuntu imami ham goittó aiccé, 9 imami ham or niyom mozin lotzári mari yóggwa re basílowa gýyeh, Mabud or baitul-mukaddos ot góli agórbatti zolai bolla. 10 Héñtte agórbatti zolaibár októt baáre bící manúc ókkol dua gorát accíl. 11 Hétunot Mabud or ek fírista agórbattir-gáñr den dák ottu týai yóggwa re dahádiye. 12 Íba re déki Zakaríyah songki uiťtl, edde bící dooraigiyói. 13 Montor fírista wa ye yóggwa re hoór de, “Ó Zakaríyah, no dooraiyó; Alla ye tuáñr dua fúinne. Tuáñr bou Elízabet ottu eggwá morotfua óibo, aar tuñí íbar nam Yaháya rakíba. 14 Tuáñr ttu kúcir uore kúci tákiba, aar íbar zormoye boóut manúc ókkol kúci óibo. 15 Kiyólla-hoilel íba Mabud or nozor ot muhán óibo; íba ye no anggur or roc or córab háibo aar no nicá háibo, íba maar feröt tákite lóti Pak-Ruh lói furaiya óibo. 16 Aar íba ye boóut Boni Isráil ókkol ore Mabud ítarar Allar hañse fírai aníbo. 17 Íba ye Eliyas or ruh edde taakote Malik or age-age zaibo; zai baf ókkol or dil fuain dor híkka aar nafoŕman ókkol ore forhésgar or demak or híkka fíraibo; héndilla gorí Mabud olla nal goijjá eggwá koum toiyar goríbo.” 18 Zakaríyah ye fírista wa re hoór de, “Añí híyan keéngori ekin goittám? Añí de ézzon burá manúc, aar aňír bou ottu yó bící boc óigiyoi.” 19 Fírista wa ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Añí óílam de Jibrail, zibá Allar muúuntu týai tákí; aňré tuáñr llói hotá hoíi bolla edde tuáñr hañse e kúcir hóbör gán foónsai bolla díferá gýyeh deh. 20 Aar soó,

zetódin foijjonto iín fura nó óiyo, hétodin tuñí buk tákiba, aar mati no faribá, kiyólla-hoilel tuñí toh aňr hotá gún ekin nó goró, ziín tük októ ailé fura óibo.” 21 Héñtte manúc ókkole Zakaríyah lla entezar gorí táikkil, aar yóggwa baitul-mukaddos ottu aíté deri ór bóuli ítara báfat forigiyói. 22 Zeñtté yóggwa baáre aiccé, yóggwa ye ítara llói mati nó fare. Hétunot ítara zani faijjé de, yóggwa ye baitul-mukaddos ot dorcón deikké. Yóggwa ye ítara llói icára gorí-gorí hotá howát accíl, aar buk táigilgoi. 23 Zeñtté yóggwar imami ham or din fúraigiyoi, yóggwa nizor góri ot waafes giyyégoi. 24 Fore yóggwar bou Elízabet hámil óiye, aar híba ye nizoré fañs mac foijjonto aiddone raikké, endilla hoói, 25 “Ze din ókkol ot Mabude aňr córom ore maincór ttu dur gorífelai bolla aňr uzu nozor dijé, héñtte íba ye aňr lla yián goijjé.” 26 Sów mac soler de októt, Alla ye Jibrail fírista re Galil or Nasárat nam or ekkán cóor ot 27 eggwá kuwári mayafuar hañse díferáyi, zibár zuragatá Dawud or nosól or Yusúf nam or ézzon manúc lói óoil. Hé kuwári mayafuar nam Moriyam. 28 Fírista wa híbar hañse aái hoór de, “Tuáñre sólam, tuñí zibár uore doóñr rahámot óiye. Mabud tuáñr fúañti asé.” 29 Montor híyan fúni híba ebbe alabúlat forigiyói, aar yibá hondilla sólam hoi báfat doijje. 30 Fírista wa ye híba re hoór de, “Ó Moriyam, no dooraiyó, kiyólla-hoilel tuáñr uore Allar rahámot óiye. 31 Fúno, tuñí hámil óiba, aar tuáñr ttu eggwá Morotfua óibo, tuñí íbar nam Isá rakíba. 32 Íba muhán óibo, aar íba re Alla Tálar Fua howá zaybo. Mabud Alla ye íba re íbar baf Dawud or toktó diibo. 33 Íba ye Yakub or nosól or uore abadulabad hókumot goríbo, aar íbar raijjo honódin hótom no óibo.” (aión 9165) 34 Moriyame fírista wa re hoór de, “Híyan keéne óibo? Añí de aijjó kuwári.” 35 Fírista wa ye híba re zuwabe hoór de, “Pak-Ruh tuáñr uore aibó, aar Alla Tálar kudurut or sába tuáñr uore foribó, héntolla tuáñr ttu óibo de hé pak Fua re Allar Fua howá zaybo. 36 Soó, tuáñr egana Elízabet ottu yó híbar burá bocót fua feröt óiye, híba zibá re niki báz howá zayto híba ttu yala sów mac soler. 37 Kiyólla-hoilel Alla ye no fare de toh kessú nái.” 38 Tói Moriyame hoór de, “Soó, aňí Mabud or bañdi; aňír uore tuñí zeén hoiyó héen óuk.” Baade fírista wa híbar héntu giyyégoi. 39 Yárbaade Moriyam nal ói toratori faári elakat Yohúdahr ekkán cóor ot giyyé, 40 aar Zakaríyah góri ot góli Elízabet ore sólam dijé. 41 Zeñtté Elízabete Moriyam or sólam fúinne, híbar feröt fua wa fáldi uiťté, aar Elízabet

Pak-Ruh lói furaiya óiye. 42 Tarfore híba ye ðooñr-ðooñr góri hoór de, “Mayafuain dor bútore tuñí beh mubarek, aar tuáñr feñor fua wa yó mubarek! 43 Aar añr uore eén rahámot kiyá óiye, zeén níki añr Malik or maa añr hére aiccé? 44 Kiyólla-hoile fúno, añr hane tuáñr sólam fúinne mottor, añr feñor fua wa kúciye fáldi uiñté. 45 Ubá hotó mubarek, zee niki biccác goré de, Mabude híba re ziín hoiyé híin fura óibo!” 46 Moriyame hoór de: “Añr kollófe Mabud or taarif gorér, 47 aar Alla añr Nejatdoya re lói añr ruh kúci óiye. 48 Kiyólla-hoile híba ye toh Íbar bañdir nirók tokkar uzu nozor diyé, héttola, soó, yala lóti añré mubarek hoibó nosól beggúne. 49 Kiyólla-hoile zibá Taakotwala híba ye goijjé añr lla ðooñr-ðooñr ham, pak Íbar nam. 50 Ðoora zetará híba re, Íbar rahámot zari téke ítarar nosóle-nosóle. 51 Nizor ðuwáñ lói híba ye ðooñr-ðooñr ham goijjé, aar dile-dile zetará nizoré ðooñr báfe ítarar re cíñraciñtá gorífelaie. 52 híba ye toktó ttu lamaidiyé hókumot-goróya ókkol ore, montor uoror tokkat goijjé nirók cún ore. 53 Búka ókkol ore híba ye gom jiníc lói bóradiye; montor tuangor ókkol ore háli áte duñraidiyé. 54 híba ye Nizor gulam Isráil ore modot goijjé, Íbar oh rahámot monot rakí yore, 55 ziyán tákibo abadulabad Ibrahím edde ðbar nosól ókkol or uore, zendilla hoíl híba ye añárar bafdada ókkol ore.”

(aión g165) 56 Moriyam tin mac hañsañhañsi Elízabet or fúañti taki baade nizor góri ot waafes aáigiyoi. 57 Zeñtté Elízabet ottu fua zormo ðbar októ aiccé, híba ttu eggwá fua óiye. 58 Mabude híbar uore ðooñr rahámot goijjé de híyan híbar atehañsór maincé edde egana-guiccí ye fúni, ítarar híbar fúañti kúci goijjé. 59 Baade eén óiye, ítarar añcto din ot din fua wa re ázomi goráito aiccé, aar ítarar fua war nam baf or nam or dóilla Zakaríyah rakito saáil. 60 Montor ðbar maa ye hoór de, “No, itar nam raká zaybo de Yaháya.” 61 Ítarar híba re hoór de, “Tuáñr egana-guiccír bútore de hé nam honókiyo ttu nái.” 62 Tarfore ítarar baf ore icára gorí, fua war nam kii rakito monehoór de saáil. 63 Yóggwa ye ekkán lekíbar siz magai yore híyan ot leikké de, “Tar nam Yaháya.” Híyan ítarar beggúne taajup óigiyoi. 64 Aar éhon or bútore yóggwar muu kúligiyoi edde zir eridiya óigiyoi, baade yóggwa ye mati faijjé aar Allar taarif gorát doijje. 65 Ítarar atehañsór manúc beggúne dooraigiyói, aar Yohúdiyar faári elakar agagurat maincé híin or baabute howáhoi gorát doijje. 66 Zetará hé hotá gún fúinne ítarar híin dile-dile rakí báfer de, “Tóoile e fua wa hondilla

óibo?” Kiyólla-hoile Mabud or át ðbar uore accíl. 67 Baade ðbar baf Zakaríyah ye Pak-Ruh lói furaiya ói agun hotá hoór de: 68 “Taarif óuk Isráil or Mabud Allar, kiyólla-hoile híba aáí azad goijjé ze bonda ðbar. 69 híba ye Nizor gulam Dawud or nosól ottu añaára lla taakotwala Nejatdoya tuillé, 70 zendilla híba ye boóut age lóti hoíl Nizor pak nobi ókkol or muké; (aión g165) 71 ki hoile, añaára re basa zaybo añaárar ducon ókkol ottu edde añaára re nañrot-goróya beggúne or át ottu; 72 añaárar bafdada ókkol or uore rahám gorí bolla edde Nizor pak razinama re yaad rakí bolla, 73 yáni són waán ore ziyán híba ye goijjíl añaárar baf Ibrahím lói, 74 añaára re añaárar ducon ókkol or át ottu basai honó ðoor sára Íbar ebaadot gorá baitó, 75 Íbar muúntu paki edde forhésgarir sáañte añaárar zindigibór. 76 “Ó añr fua, toré ñaha zaybo de Alla Tálar nobi, kiyólla-hoile tui Malik or rasta toiyar gorí bolla Íbar age-age zaibi, 77 zai tui Íbar bonda ókkol ore guná maf fai yore nejat faíbar zankari dibi, 78 añaárar Allar meérbaní edde raháme uottú Beil or Foór aibó añaárar hañse, 79 foór dí bolla uitará re zetará andár ot edde moot or sábat asé, edde cántir rastat loizai bolla añaárar téng or fata re.” 80 Baade fua wa ðooñr óiye edde ruht mazé mozbüt óiye, aar Boni Isráil ókkol or hañse kúlamela góri dahá nó dé foijjonto híba moidan elakat táikkil.

2 Hé din ókkol ot eén óiye, Rom or baáñca Agástas or torfóttu hókum zari óiye de, yóggwar fura raijjor manúc beggúne or seráng gorá foribó. 2 Yíba óilde foóilabar or seráng, zibá Kurinias Síriya mulluk or hákim accíl de héñtte gorá gíyl. 3 Tói manúc beggúne nam lekái bolla zar-zar cóor ot tee-tee zaat doijjil. 4 Héndilla, Yusúf óu Galil or cóor Nasárat ottu neeli, uore Yohúdiya elakat Dawud or cóor Betélhem hoó de híyan ot giyyé, kiyólla-hoile Yusúf óilde Dawud or háandan ottu edde nosól ottu. 5 Hére giyyé de, yóggwar zuijja bou Moriyam or fúañti nam lekái bolla; héñtte híba hámil accíl. 6 Ítarar hére tákite, híba ttu fua hálás óíbar din furafuri aáigiyoi. 7 Tói híba ye híbar foóila-fua morotfua zormo diyé. Híba ye Fua wa re hoor berái hánđail ot neřai raikkíl, kiyólla-hoile hére ítarar lla musáfer-hánat honó zaga nu accíl. 8 Hé elakat hodún sóol-soroya accíl, zetará raitta klat taki ítarar sóol or zák sooni gorí accíl. 9 Asimbit Mabud or ek fírista ítarar muúntu týaiye, aar Mabud or tozolli ítarar sairókul ttu soimké. Ítarar bicí hoile bicí dooraigiyói, 10 montor fírista ye ítarar re hoór de,

“No ḥooraiyó, kiyólla-hoilé soó, añí tuáñrar hañse kúcir hóbor ainní, ziyáne tamám manúc ókkol ore bící kúci goríbo. 11 Aijja Dawud or cóor ot tuáñra lla eggwá Nejatdoya zormo óiye; Íba óilde Mosih hé Malik. 12 Tuáñra Íba re e nicáne siní faribá: eggwá dud or Fua re hoor beráiya, urar hánđail ot neřaiya loot faiba.” 13 Hétunot hé fírista war fúañti asimbit ek zák asmani fóous dahádiye, ziíne Allar taarif gorígorí hoór de, 14 “Ebbe uore asman ot Allar taarif óuk, aar zobin ot ze manúc ókkol lói Íba kúci, ítarar bútore cánti óuk.” 15 Fírista gún ítarar héntu asman ot giyoyí rár, sóol-soroya gúne ezzon ore ezone hoór de, “Aiyó, añaára Betélhem ot zai, aar ziyán óiye bóuli Mabude añaára re zanaidiyé híyan saágofi.” 16 Baade ítarar toratori aái Moriyam edde Yusúf ore deikkil, aar Fua wa re hánđail ot neřaiya loot faiyé. 17 Zeñtté ítarar Fua wa re deikké, ítarar re Fua war baabute ziín howá gýl hín agagura zanaidiyé. 18 Aar sóol-soroya gúne hoiyé de hín zedúne fúinne ítarar beggún ammúk óigilgoi. 19 Montor Moriyame hotá hín beggún dil ot gañtí rakí hín báfi-báfi accíl. 20 Sóol-soroya gúne ítarar re howá gýl de mutafek beggún fúni edde dekí Allar mohíma edde taarif gorí-gorí waafes giyégoi. 21 Añçto din furaiyé rár, Fua wa re ázomi goráibar októt, Íbar nam Isá raká gíyeh, ze nam mán fírista ye Íba ferot óibar age lóti dyíl. 22 Baade zeñtté Muúsar Círiyot mozín Yusúf edde Moriyam pak-sáf óibar din aáigioi, ítarar Isá re Mabud or hañse peec gorí bolla uore Jerúsalem ot ainné. 23 Zendilla Mabud or Círiyot ot leikká asé de ki, “Foóila fua zodi morotfua óile, Íba re Mabud olla pak gorífela foribó.” 24 Edde kurbani di bolla oh mozin zendilla Mabud or Círiyot ot hoiyé, ki hoilé, “Ek zur hoórl yáh duwá hoitor or basa.” 25 Hé októt hére Jerúsalem ot Símiyon nam or ézzon manúc accíl, forhésgar edde dindár, zibá Boni Isráil ókkol or tosóllir októr entezar ot accíl; aar yóggwar uore Pak-Ruh accíl. 26 Yóggwa re Pak-Ruh ye hár goríjíl de, Mabud or Mosih re dekíbar age yóggwar moot no óibo. 27 Pak-Ruhr hédayote yóggwa baitul-mukaddos ot aiccé, aar zeñtté bafmaa ye gura Fua Isá re Círiyot or niyom mozin ziín gorá fore hín goittó bútore ainné, 28 Símiyon Isá re fatáijja kul ot looi eén hoói Allar taarif goijjé: 29 “Ó Malik, Tuñí Tuáñr hotá mutafek Tuáñr gulam ore yala cántir sáaňte zaito dor, 30 Kiyólla-hoilé añr suké Tuáñr nejat dekfelaiye, 31 ziyán Tuñí tamám manúc ókkol or cáikkat toiyar goijjó. 32 Híyan toh Beyohúdi

ókkol or hañse Tuáñr moncá zahér goríbar ekkán nur, aar híyan óilde Tuáñr koum Boni Isráil or izzot.” 33 Isár baabute ziín howá gíyeh, hín fúni Íbar bafmaa taajup óigioi. 34 Baade Símiyoné ítarar re dua diyé, aar Íbar maa Moriyam ore hoór de, “Soó, e Fua wa re basílowa gíyeh de, Boni Isráil or boóut zon ore félai bolla edde tulí bolla, edde endilla ekkán nicán ói bolla ziyán or muhálef gorá zaybo, 35 zeéne boóut dil or kolpona ókkol zahér óizagoi. Héñtté tuáñrar kollóf óu ekkán súri lói gañtá zaybo.” 36 Hére Acer or háandan or Anna nam or eggwá ambiya accíl, zibá Fanuel or zérfua. Híba ttu bicí boc óigilgoi, híba biyá gorí hócom or fúañti háñt bosór beh táikkil, 37 baade lóti rarir zindigi haráití-haráití híbar boc ací-sair bosór óiye. Híba baitul-mukaddos ottu honó mikká no zaito, bólke ruza rakí edde dua gorí-gorí raite dine ebaadot gorát tákito. 38 Hétunot híba aái Allar cíkur gorát doijje, aar uitará beggún ore Fua war baabute howát doijje zetará Jerúsalem or azadir entezar ot accíl. 39 Baade zeñtté Yusúf edde Moriyame Mabud or Círiyot mutafek hárressú gorífelaiye, ítarar Galil ot nizor cóor Nasárat ot waafes aáigioi. 40 Baade Fua wa giyan or sáaňte ðoñoř ówat edde mozbut ówat accíl; aar Allar rahámot Íbar uore accíl. 41 Isár bafmaa fottí bosór Azadir-id olla Jerúsalem ot zaito. 42 Zeñtté Íba baró bosór óiye, ítarar hé niyom mozin hére id ot giyé. 43 Id fúrai baade ítarar waafes aáizargoi de októt, Fua Isá Jerúsalem ot táigioi; montor Íbar bafmaa ye hoi no fare. 44 Bólke Isá manúc or dol or bútore asé bóuli tárari ítarar ek din or foñt ot giyégoi, baade ítarar nizor egana-guiccí edde sinforiso maincór bútore Íba re tuwat doijje. 45 Zeñtté ítarar Íba re tuwai nó faa, Íba re tuwai-tuwai Jerúsalem ot waafes giyé. 46 Tin din baade ítarar Íba re baitul-mukaddos ot alem ókkol or mazé boói ítarar hotá fúner de edde ítarar re súwala-súwali gorér de loot faiyé. 47 Aar zetará Íbar hotá fúinne, ítarar beggún Íbar buzáye edde zuwabe taajup óiye. 48 Zeñtté Íbar bafmaa ye Íba re deikké, ítarar ammúk óigioi. Maa ye Íba re hoór de, “O Fut, Tuñí añaára llói hénndilla kiyá goijjó? Soósai, Tuáñr baf loi añí loi sintá gorí-gorí Tuáñre tuwat así.” 49 Isá ye ítarar re hoór de, “Tuáñra Añré tuwoór kiyá? Tuáñra no zano né, Añr ttu Añr Baf or górtot tákar zorur dé?” 50 Montor Íba ye ítarar re ziyán hoiyé híyan ítarar nó buzé. 51 Baade Íba ítarar fúañti bacá lói nise Nasárat ot waafes aiccé, aar ítarar hotá mani soillíl. Aar Íbar maa ye hotá hín beggún nizor dil ot gañtí

raikkil. 52 Isá giyane edde gaafíré, Allar edde manúc or muhábbote barí urát accíl.

3 Tibiriyus Káisar or hókumot fundóro bosór soler de októt, zeñtté Pontiyus Filat accíl de Yohúdiyar hákim, aar Hérud accíl de Galil or hókumot-goróya, yóggwar bái Filíp accíl de Itúriyar edde Trakonitis elakar hókumot-goróya, Laiséniyas accíl de Abilenir hókumot-goróya, 2 Boro imam accíl de Hánan edde Káiyafas, hénitte Allar kalam moidan elakat Zakariyahr fua Yaháyar hañse nazil óyiye. 3 Tói yóggwa Jordán hál or sairókul or elaka beggún ot zai tobolik gorér de, gunár maf fai bolla towá gorí báptsima loito. 4 Zendilla nobi Yesáyahr kitab ot leikká asé: “Moidan zagat ezone guzori-guzori één hoór, ‘Mabud or foñt toiyar goró, Íbar rasta uzu goró. 5 Fottí gúna bóra zaybo, fottí faár edde murá fúwan gorá zaybo. Behañosura foñt ókkol uzu gorá zaybo, tēéilameila rasta ókkol fúwan gorá zaybo, 6 aar fura insán zati ye Allar nejat dekíbo.” 7 Hétunot yóggwa ye zetará yóggwa ttu báptsima loito aiccé ítara re hoór de, “Ó háf or fuain ókkol! Aibár gozzob ottu dáizayboi lla tuáñra re hone úñciyari díye? 8 Touwá lói mil há de héndilla gulagala ókkol dóro, aar nizor dil ot endilla howát no doijjo de ki, ‘Añára ttu toh baf ísafe Ibrahím asé.’ Añí tuáñra re hoóir, Alla ye sailé e cil lun ottu yó Ibrahím olla fuain foida gorí fare. 9 Aar ehón toh gas or gurat kuróil raká gíyeh. Hétolla, ze gas ot gom gula no dóre, yfba re hari ooin ot félaidiya zaybo.” 10 Manúc cúne yóggwa ttu fusár gorér de, “Tóoile añára ttu kii gorár zorur?” 11 Yóggwa ye ítara re zuwabe hoór de, “Zar ttu duwá kuruta asé, íte nái de ítare eggwá doo, aar zar ttu háná asé, íte yó héndilla goró.” 12 Házana-tulóya ókkol óu báptsima loito aiccé; ítara yóggwa re hoór de, “Úzur, añára ttu kii gorár zorur?” 13 Yóggwa ye ítara re hoór de, “Ain ot asé de yár túaro barái no loiyo.” 14 Héndilla, fóous ókkole yó yóggwa ttu fusár gorér de, “Añára ká, añára ttu kii gorár zorur?” Yóggwa ye ítara re hoór de, “Kiyó ttu dómkí dí kessú no loiyo, honókiyor uore misá elzam no lagaiyó, nizor muzuri loi kúci táikko.” 15 Zeñtté manúc cún acár hálot ot accíl, aar ítara beggúne nizor dile-dile Yaháyar baabute báfat accíl de, yóggwa Mosih ói né no, 16 hétunot Yaháya ye zuwabe ítara beggún ore hoór de, “Añí toh tuáñra re fanít éna báptsima díh; montor zibár tokka añr túaro doóñr Íba aiyér; añí Íbar centár or fíta kúli bolla

úddwa laayek no. Íba ye tuáñra re Pak-Ruh edde ooin loi báptsima díbo. 17 Íba ttu Nizor kula Nizor át ot asé, Nizor hóñla re cündorgori sáf gorí bolla edde giyuñ ókkol ore dolagóri gudam ot rakí bolla; montor Íba ye suwa gún ore honódin no nifé de ooin ot furat difélaibo.” 18 Héndilla aró boóut nosíyot ókkol lói Yaháya ye maincór hañse kúchóbor tobolik goijíl. 19 Lekin hókumot-goróya Hérude nizor bái or bou Hérudias ore biyá goijíl de héttola edde yóggwa ye ze bura ham ókkol goijíl híin beggún olla zeñtté Yaháya ye yóggwa re bótþoráye, 20 tói yóggwa ye hé bura ham beggún ot aró ekkán baráye, híyan óilde, yóggwa ye Yaháya re ziyól ot bon gorí raikké. 21 Zeñtté manúc beggúne báptsima loiyé, Isá ye yó báptsima loiyé. Íba dua gorér de októt asman kúligiyo, 22 aar Pak-Ruh hoitor or dóilla jisim or súrote Íbar uore lami aiccé. Aar asman ottu eggwá abas aiccé de, “Tuñí Añr adorja Fua, Añí Tuáñre lói bicí kúci.” 23 Zeñtté Isá ye Allar ham gorá cúru goijjé, hénitte Íbar boc tokoriban tiric bosór; maincé tágaitto de, Íba Yusúf or fua. Yusúf óilde Hélier fua. 24 Héli Mattát or fua, Mattát Leévir fua, Leévi Melkir fua, Melki Jannair fua, Jannai Yusúf or fua, 25 Yusúf Mattatíyas or fua, Mattatíyas Ámos or fua, Ámos Nahum or fua, Nahum Esálir fua, Esáli Naggair fua, 26 Naggai Maát or fua, Maát Mattatíyas or fua, Mattatíyas Sémiyir fua, Sémiyi Josék or fua, Josék Jodar fua, 27 Joda Joannar fua, Joanna Resár fua, Resá Zerubabel or fua, Zerubabel Cáliyel or fua, Cáliyel Nerir fua, 28 Neri Melkir fua, Melki Addir fua, Addi Kosám or fua, Kosám Elmádom or fua, Elmádom Er or fua, 29 Er Yehócuar fua, Yehócua Eliyazar or fua, Eliyazar Jorim or fua, Jorim Mattát or fua, Mattát Leévir fua, 30 Leévi Símyon or fua, Símyon Yohúdahr fua, Yohúdah Yusúf or fua, Yusúf Jonam or fua, Jonam Eliyakím or fua, 31 Eliyakím Maleyar fua, Maleya Minnar Fua, Minna Mattátar fua, Mattáta Natan or fua, Natan Dawud or fua, 32 Dawud Jesir fua, Jesi Obed or Fua, Obed Boaz or fua, Boaz Sálmon or fua, Sálmon Nacon or fua, 33 Nacon Amminadab or fua, Amminadab Admin or fua, Admin Arnir fua, Arni Hisron or fua, Hisron Fares or fua, Fares Yohúdahr fua, 34 Yohúdah Yakub or fua, Yakub Isahák or fua, Isahák Ibrahím or fua, Ibrahím Térar fua, Téra Nahor or fua, 35 Nahor Sérug or fua, Sérug Rau or fua, Rau Falek or fua, Falek Eber or fua, Eber Cílahr fua, 36 Cílah Kéinan or fua, Kéinan Arfakcád or fua, Arfakcád Ceém or fua, Ceém Nuhr fua, Nuh Lamak or fua, 37

Lamak Matúcilahr fua, Matúcilah Idiris or fua, Idiris Jared or fua, Jared Mahálalel or fua, Mahálalel Kéinan or fua, 38 Kéinan Enoc or fua, Enoc Sét or fua, Sét Adom or fua, Adom Allar fua.

4 Isá, Pak-Ruh lói furaiya ói Jordán hál ottu waafes aiccé, aar hé Ruhr hédaiyote moidan zagat gúrat accíl. 2 Hére Íba re salic din foijjonto Ibilíce entán goijjé. Hé din ókkol ot Íba ye honó kessú ná hák; hín fúrai baade Íba ttu búk laiggé. 3 Ibilíce Íba re hoór de, “Tuñi zodi Allar Fua de óile, e cíl lwá re rutí óizaytoi hókum dóh.” 4 Isá ye ítara zuwab der de, “Pak-kalam ot endilla asé, ‘Manúc sirif rutí loi base de no.’” 5 Tarfore Ibilíce Íba re ekkán uñsol zagat loigiyé, aar éhon or bútore Íba re duniyair tamám raijjo ókkol daháiye. 6 Tarfore Ibilíce Íba re hoór de, “Añí Tuáñre yián or fura adíkar edde cáan diifélayim, kiyólla-hoile ýián añré diiféla gíyeh, aar añí añr ttu zaré diito monehoó taré dii fari. 7 Hétolla zodi Tuñi añré sóida goró, iín beggún Tuáñr óizayboi.” 8 Isá ye ítare zuwab der de, “Pak-kalam ot endilla asé, ‘Tuñi tuáñr Mabud Alla re beh sóida goríba, aar siríf Íbar beh ebaadot goríba.’” 9 Baade Ibilíce Íba re Jerúsalem ot loigiyé, aar baitul-mukaddos or tullit tíyagarai Íba re hoór de, “Tuñi zodi Allar Fua de óile, entú nise záp maro, 10 kiyólla-hoile pak-kalam ot toh endilla asé, ‘Íba ye Tuáñr baabute Nizor fírista ókkol ore hókum díbo, Tuáñre héfazot gorí bolla.’ 11 Ítara nizor áte Tuáñre dórifelaibo, zeéne Tuáñr ténge honó cíl ot duk no faa.”” 12 Isá ye ítare zuwabe hoór de, “Pak-kalam ot endilla asé, ‘Tuñi tuáñr Mabud Alla re entán no goríba.’” 13 Zeñtté Ibilíce ottu hárr dóilla entán goijjá óiye, arek mouka nó faa foijjonto Íbar héntu giyyégoi. 14 Baade Isá Pak-Ruhr kudurute furaiya ói Galil ot waafes aiccé, aar Íbar hóbor hériyar sairó dák or elakar agagura fóligiyoi. 15 Íba ye ítarar mujilíc-hána ókkol ot taalim diyat doijje, aar beggún Íbar taarif goijjíl. 16 Baade Íba Nasárat ot aiccé, zeñtä Íba doóñr óoil, aar Nizor niyom mutafek ebaadot-or-din mujilíc-hána giyyé, aar telawot goittó tíyaiye. 17 Íba re nobi Yesáyahr kitab diiya giyéh; aar hé boiñta kitab pwá melí, e zaga gán tuwai loiyé zeñtä leikká asé de, 18 “Mabud or Ruh Añr uore asé, kiyólla-hoile Íba ye Añré gorif ókkol or hañse kúchóbor boiyan gorí bolla basíloie. Íba ye Añré diferáye de, bondi ókkol ore súribar hotá, edde añdá ókkol ore dekfíbar hotá elan goittó; aró, zetará zulúm faar ítara re azad

goittó, 19 edde Mabud or meérbanir bosór or elan goittó.” 20 Tarfore Íba ye kitab pwá bañdí háadem mwa re waafes diifélaí baade boiccé. Aar mujilíc-hána asé de manúc beggúné Íbar uzu suk lagaidi saái táikke, 21 zeñtté Íba ye ítara re hoiyé, “Aijja e pak-kalam tuáñra fúnar fúñañti-fúñañti fura óiye.” 22 Manúc beggúné Íbar nam gorát doijje, aar ze rahámoti hotá Íbar muk ottu neeillé híine ítara taajup óigiyoi. Ítara hoór de, “Íbá Yusúf or fua no níki?” 23 Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra Añré e meésal lan hámaha hoibá de ki, ‘Daktor, age nizoré gom goró. Tuñi ze ham mún Kaparnahúm ot goijjó de añára fúnni, hín eré Nizor farat óu gorí dahó.’” 24 Íba ye tarfore hoór de, “Añí tuáñra re sóiyi hoír, honó nobi re nizor wotón ot gosé de nái. 25 Yián sóiyi de ki, nobi Eliyas or zobanat zeñtté caró tin bosór fán zór nó deh, edde guñra mulluk ot eggwá doóñr rañ óoil, héñtite Boni Isráil or bútore boóut rari ókkol accíl; 26 toóú úddwa Eliyas ore ítara honókiyor hére díferá nó zah, bólke siríf Sídon elakar Zárefat ot asé de eggwá rari mayafuar hére beh díferá gíyl. 27 Héndilla, nobi Eliyasár zobanat Boni Isráil or bútore boóut kurus biyaraaimma ókkol accíl, montor ítara honókiyo re pak-sáf gorá nó zah, bólke siríf Siíriya mulluk or Naman ore beh gom gorá gíyl.” 28 Hín fúni, mujilíc-hána asé de manúc beggún guccáye bórigiyoi. 29 Ítara uñí Íba re cóor or baárkule neelaiye, aar haindá ttu félaidi bolla Íba re faár or tullit loigiyé, zeñtä uore ítarar cóor banaiyé. 30 Montor Íba ítarar mazór ttu neeli héntu giyyégoi. 31 Tarfore Íba nise Kaparnahúm ot giyyé, ziyan ekkán Galil or cóor, aar ebaadot-or-din manúc ókkol ore taalim diyat accíl. 32 Manúc ókkol Íbar taalime ammúk óizaytoi, kiyólla-hoile Íba ye hotá hoító de adíkar or sáaňte. 33 Hére mujilíc-hána asé de endilla ezzon manúc accíl, zibá nafak bút or jine faiya. Yóggwa ye eggwá doóñr abase guzori hoór de, 34 “Ó Isá Nasári, añára llói Tuáñr kii ham asé? Tuñi añára re dóncó goittó aiccó de né? Añí zani Tuñi hon, Tuñi óílade Allar Pakzon nwá.” 35 Montor Isá ye jin nwá re jéjjeraí hoór de, “Nizám ó, yoggwár búttottu neelizagói.” Hétunot hé jine yóggwa re beggún or mazé añsár mári edde honó zohóm no gorí yóggwar búttottu neelizagói. 36 Híyane manúc beggún taajup óigiyoi, aar ezzon ore ezone hoór de, “Iín hondilla hotá? Kiyólla-hoile Íba ye adíkare edde taakote hóraf jin ókkol ore hókum déh aar hín neelizagói!” 37 Tói Íbar hóbor hé elakar sairó dák or fottí zagat fóligiyoi. 38 Baade Isá mujilíc-hána ttu

neeli, Sáimon or góri ot giiyé. Héñtte Sáimon or hóuri ttu bicí gaatzor uiitté. Yóggwa re gom gorí bolla ítara Isá re aros goijjíl. **39** Íba yóggwar dáke tíyai yore gaatzor zaibói lla hókum díye rár, yóggwa ttu gaatzor giiyégoi. Baade yóggwa éhon or bútore urí ítara re meémandari gorát doijje. **40** Zeñtté beił gólızargoi, zetará ttu doilla-bodoilla biyaram ola biyaraimma asé, ítara beggúne tará re Isár hañse ainné, aar íba ye tará re fottí ekzon or uore át dídi gom goijjé. **41** Boóut zon ottu bút ókkol óu eén hoói guzori neeillé de asé, “Tuñí óilade Allar Fual!” Montor híine íba Mosih de siné de héttolla, íba ye híin ore dómkí dí matító no dito. **42** Baade din óiye rár, Isá neeli ekkán bocóti-sára zagat giiyé; aar manúc ókkole íba re tuwai-tuwai dóijjegai. Ítara íba re ítarar héntu zaitogói no dito saáil; **43** montor íba ye ítara re hoiyé de, “Añr ttu ar cíor ókkol ot óu Allar raijjor baabute tobolik gorár zorur, kiyólla-hoíl Añré héttolla beh diférá giyeh.” **44** Yárbaade íba Yohúdiyar mujilíc-hána ókkol ot tobolik gorát accíl.

5 Ek din zeñtté Isá Genesáret Ðíír kul ot tíyai accíl, manúc ókkole íbar sairó dak ottu télateli gorí-gorí Allar kalam fúnat accíl. **2** Íba ye ðíír hañsa loi duiyán noow deikké, ziín ottu zailla ókkole lami ítarar zal dúifelat accíl. **3** Íba héntu ekkán noow ot uiittégoi, ziyán óilde Sáimon or, baade íba re noow gán kul ottu ekkágóri duré loizaitó hoiyé. Tarfore íba boói noow ttu tái manúc ókkol ore taalim diyat doijje. **4** Zeñtté íba ttu taalim diya óiye, íba ye Sáimon ore hoór de, “Noow gán mur fanít loizai ekkú mas sai bolla zal félo.” **5** Sáimone zuwabe hoór de, “Úzur, añára raitbór meéenot gorí kessú nó fai. Toóu Tuñí zettót hoór, añí zal félaiyum.” **6** Ítara zal félaiye rár, edún mas foijjé zeén níki ítarar zal fári zargoi. **7** Hétunot ítara ítarar ze sáańti ókkol oinno noow ot asé ítara re icára gorí mataiyé, zeéne aái ítara re modot goré. Tói tará aái duní noow eddúr bóijje, zeén níki híin dufóm-dufóm óiye. **8** Híyan dekí Sáimon Fitore Isár foot fori hoór de, “Malik, añr héntu zoogó; añí toh gunágár manúc.” **9** Kiyólla-hoíl ítara héden mas faiyé de héttolla íba edde íbar fúańti zetará accíl ítara beggún kúb taaup óigilgoi. **10** Héndilla, Zebedair fuain Yakub edde Yohánná yó, zetará accíl Sáimon or sáańti. Isá ye Sáimon ore hoór de, “No doorac, ehón ottu lóti tui manúc dóribi.” **11** Tarfore ítara ítarar noow gún kul ot ainné, aar hárr kessú eri íbar fisáli doijje. **12** Ekbar Isá

ekkán cíor ot accíl, hére kuruse furaiya ezzon manúc accíl. Yóggwa ye Isá re deikké rár, uuíñtoi fori íba re fóriyat gorér de, “Ó Malik, Tuñí sailé añré pak-sáf gorí faribá.” **13** Isá ye Nizor át barái yóggwa re dóri hoór de, “Añí saái; pak-sáf óizogoi.” Tói éhon or bútore yóggwa ttu kurus biyaram giiyégoi. **14** Baade Isá ye yóggwa re nicót goijjé de, “Yián honókiyo re no hoiyó, bólke zai nizoré imam or hañse dahógoi, aar tuñí pak-sáf óiyo de híyan maincór hañse gobá ó fan, Muúsa ye hókum díye de hé kurbani dogói.” **15** Lekin Isár hóbor aró bicígóri fóligiyoi, aar becábicí manúc ókkol íbar hotá ókkol fúni bolla edde nizor biyaram ókkol ottu gom ói bolla aát tákito. **16** Montor íba Nize egazá-egazá bocóti-sára zagat zai dua goittó. **17** Ek din zeñtté Isá ye taalim der, hére hoozzon Féroci edde Córíyot or alem ókkol boírá accíl, zetará aiccé de óilde Galil or fottí fara ttu, Yohúdiya ttu, edde Jerúsalem ottu. Aar biyaraimma ókkol ore gom gorí bolla Mabud or kudurut Isár fúańti accíl. **18** Hé októt hodún maincé ek añtur manúc ore bisánat góri boói ainné; ítara kucíc goijjíl de, yóggwa re góri or bútore gółai Isár muúntu eri bolla. **19** Montor zeñtté ítara manúc or zam olla bólí yóggwa re bútore loizaibár rasta nó faa, hétnot ítara góri or sád or uore uiittégoi, aar sáni bay yóggwa re bisána cóo manúc ókkol or mazéhale Isár muúntu lamaidiyé. **20** Ítarar iman dekí Isá ye hoór de “Dustó, tor guná maf gorídiya giyeh.” **21** Híyan alem ókkole edde Féroci ókkole báfat doijje de, “E Manúc cwa hon, zibá ye kuféri goré? Sirif Alla bade guná maf gorífaroya hon asé?” **22** Isá ye ítarar báfani re zani, ítara re zuwabe hoór de, “Tuáńra dile-dile héndilla kiyá báfor? **23** Hoité hon nán aásan, ki ‘Tor guná maf gorídiya giyeh,’ aar náki, ‘Uří áñt?’ **24** Lekin Añr ttu tuáńra re yián zanaidito monehoór, e duniyait guná maf goríbar kémota Manúc or Fua ttu asé.” Tói íba ye añtur manúc cwa re hoór de, “Añí toré hoóir, ut, tor bisána tulí looi góri ot zaagói.” **25** Yóggwa éhon or bútore ítarar muúntu uiitté, aar nize neri accíl de bisána wa tulí looi Allar taarif gorí-gorí góri ot giiyégoi. **26** Híyan ítara beggún taaup óigiyoi, aar Allar taarif gorát doijje. Ítara kúb dooraizai hoór de, “Aijja añára harhána deikkí!” **27** Yárbaade Isá baárkule zai dekér de, Leévi nam or ézzon házana-tulóya házana tulé de góri ot boói táikke. Íba ye yóggwa re hoór de, “Añí fisáli doro.” **28** Hétunot yóggwa hárr kessú eri uří íbar fisáli doijje. **29** Baade Leévi ye nizor góri ot Isá lla eggwá qoóñr hána goijjé; aar

ítarar fúañti háito boiccé de hére házana-tulóya ókkol edde oinno manúc ókkol doóñr ek dol accíl. **30** Férocí ókkole edde ítarar alem ókkole Íbar ummot ókkol or hañse endilla cékayot gorát doijje, “Tuáñra házana-tulóyar edde gunágár ókkol or fúañti kiyá háná-fina hóo?” **31** Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Araimma ókkol ottu toh dákтор no lage, montor biyaramma ókkol ottu beh lage. **32** Añí touwár dawot dito aiccí de forhésgar ókkol ore no, bólke gunágár ókkol ore.” **33** Ítara Isá re hoór de, “Yaháyar ummot ókkole toh egazá-egazá ruza raké edde dua goré, héndilla Férocir gúne yó goré, montor Tuáñr gúne toh háná-fina bad dede nái.” **34** Isá ye ítara re hoór de, “Dulá fúañti tákite kí tuáñra boiraitta re ruza rakái faribá? **35** Montor eén din aibó, zeñtté dulá re ítarar hañsóttu loiféla zaybo, héñtte ítara din hín ot ruza rakíbo.” **36** Íba ye ítara re e meésal lan óu hoiyé, “Honókiye toh noya fucák ottu ekkágóri fári looi furan ekgwát tali dede nái; zodi dilé toh noya wa yó fári zayboi, aar noya wa ttu loiyé de tali gán óu furan nwát no háríbo. **37** Héndilla, honókiye noya anggur or roc ore furan samarar hóillat raké de nái; zodi rakíle toh noya roc cúné hóilla gún fárifelai golizaybói, aar hóilla gún óu borbad zayboi. **38** Hétolla, noya anggur or roc ore noya samarar hóillat raká fore. **39** Honókiye toh furan anggur or roc hái baade noya anggur or roc háito azzu goré de nái, kiyólla-hoileé tee hoó de, ‘furan nún beh beétor.’”

6 Ekbar eén óiye, ebaadot-or-din Isá giyuñr kuñṛá báy zaar, aar Íbar ummot ókkole giyuñr túr ókkol tulí áte doli-doli háat doijje. **2** Montor hodún Férocí ye hoór de, “Ebaadot-or-din ziyán goríbar maná, tuáñra híyan kiyá gorór?” **3** Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Tuáñra kí yián úddwa nó foró, zeñtté Dawud edde Íbar sáañti ókkol ottu búk laiggíl, héñtte Íba ye kii goijjíl dé? **4** Íba ye toh Allar górt ot góillegoi, aar Allar hañse peec goijjá ruṭi looi háail, ziín siríf imam ókkole bade ar honókiye háíbar ezazot nái. Íba ye híin nizor sáañti ókkol ore yó diíl.” **5** Tarfore Isá ye ítara re hoór de, “Manúc or Fua óilde ebaadot-or-din or Malik.” **6** Aró éggwa ebaadot-or-din Isá mujilíc-hánat góli taalim diyat doijje; hére ézzon endilla manúc accíl, zar den át tan fúaigyo. **7** Alem ókkole edde Férocí ókkole Íba ye ebaadot-or-din gom goré né hásas nozor di saái táikke, zeéne ítara Íbar uore elzam lagaibár mouka faa. **8** Montor Íba ye ítarar báfani re zani, át fúana manúc cwa re hoór de, “Uṛó, eré mazé týogai.” Tói

yóggwa uří týaiye. **9** Tarfore Isá ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re ekkán súwal gorí, ebaadot-or-din gom ham goríbar zayes asé né náki hóraf goríbar? Foran basaibár né náki hálak goríbar?” **10** Íba ye sairómikka ítara beggún or uzu saái, manúc cwa re hoór de, “Tuáñr át tan baró.” Tói yóggwa ye héndilla gojjé, hétunot yóggwar át tan agor dóilla gom óigiyo. **11** Montor ítara ttu bicí guccá uřígyo, aar ezzon loi ezone biyasana gorát doijjego de, ítara ttu Isá re kii gorá foribó. **12** Hé din ókkol ot ek din, Isá dua gorí bolla eggwá faár or uore uittegoi, aar fura rait Allar hañse dua gorát haraiyé. **13** Zeñtté din óiye, Íba ye Nizor ummot ókkol ore matai ítara ttu baró zon basíloye, zetará re Íba ye sáhabí hoi lokób diyé. **14** Ítara óilde: Sáimon zaré Íba ye Fitor nam diyé, edde Íbar bái Enderiyas; aar Yakub, Yohánna, Filíp, Bartolomíyo, **15** Moti, Tómas, Alféiyas or fua Yakub, Sáimon zibá re Zélot hoó, **16** Yakub or fua Yohúdah, edde Yohúdah Iskáriyet zibá dóridoya óoil. **17** Isá ítarar fúañti lami aái ekkán fúaínna zagat týaiye; hére Íbar doóñr ek dol ummot accíl, fúañti aró becábicí manúc ókkol óu accíl zetará óilde Yohúdiyar, Jerúsalem or, Tayár or, edde Sídon or doijjar hañsar, **18** zetará Íbar boiyan fúni bolla edde ítarar biyaram ottu gom ói bolla beh aiccé. Aar zetará re hóraf jine duk der, ítara re gom gorá giyeh. **19** Manúc beggúne Íba re súíbar kucíc goijjíl, kiyólla-hoileé Íba ttu taakot neeli zai beggún ore gom gorát doijje. **20** Isá ye Nizor ummot ókkol or uzu saái hoór de: “Mubarek tuáñra zetará gorí, kiyólla-hoileé Allar raijjo toh tuáñrar. **21** Mubarek tuáñra zetará ehón búka, kiyólla-hoileé tuáñra re bóraidiya zaybo. Mubarek tuáñra zetará ehón hañdoór, kiyólla-hoileé tuáñra áñciba. **22** Mubarek tuáñra zeñtté maincé tuáñra re Manúc or Fuar zoriya nafórot goré, maárum goré, ínca goré, edde bodnam goré. **23** “Hé din kúci goijjó, edde kúciye fál maijjo, kiyólla-hoileé fúno, asman ot tuáñra lla doóñr boccíc asé. Héndilla toh ítarar bafdada ókkole nobi ókkol ore yó goittó. **24** Montor afsús tuáñrar uore zetará tuangor, kiyólla-hoileé tuáñra toh tuáñrar cík beggún eré faifelaiyo. **25** Afsús tuáñrar uore zetará yala fet bórai faroór, kiyólla-hoileé tuáñra búka óiba. Afsús tuáñrar uore zetará yala áñcor, kiyólla-hoileé tuáñra ferecan óiba edde hañdahári goríba. **26** Afsús tuáñrar uore zeñtté manúc beggúne tuáñrar nam goré, kiyólla-hoileé héndilla toh ítarar bafdada ókkole misá nobi ókkol ore yó goittó. **27** “Lekin tuáñra zetará fúnor, Añí tuáñra re hoóir:

nizor ducon ore muhábbot goijjó; zetará tuáñra re nafórot goré, ítara re bálai goijjó; **28** zetará tuáñrar uore gozzob deh, ítara re borhot diyo; zetará tuáñra re bodsólluk goré, ítara lla dua goijjó. **29** Zee niki tuáñre ek galsaba sói suwar mare, ítare oh dák óu fíraidiyo; zee niki tuáñr saddr loizagói, ítare tuáñr kuruta yó loizaitó maná no goijjó. **30** Zee niki tuáñr ttu mage, ítare diiyo; aar zee niki tuáñr jiníc loizagói, ítar ttu fírai no magiyó. **31** Maincóré undilla goró zendilla tuáñra soó de, ítara tuáñre goróuk. **32** “Zodi tuáñra cídu tuáñra re muhábbot goré de ítara re muhábbot goró, tóoile súwab kiyólla faiba? Kiyólla-hoile gunágár ókkole úddwa toh nizoré muhábbot goré de ítara re muhábbot goré. **33** Aar zodi tuáñra cídu tuáñra re bálai goré de ítara re bálai goró, tóoile súwab kiyólla faiba? Kiyólla-hoile gunágár ókkole úddwa toh gunágár ókkol ore udár déh, zeéne beggún fírai faa. **35** Montor tuáñra nizor ducon ore muhábbot goró, ítarar bálai goró, aar kessú fírai faibar acá no gorí udár dóh; tóí tuáñra lla boccíc ðooñr tákibo, aar tuáñra Alla Tálar fuain tóoriba, kiyólla-hoile íba Nize yó toh nacúkur edde hóraf manúc ókkol or uore rahám goré. **36** Rahám dil ola ó, zendilla tuáñrar Baf óu rahám dil ola. **37** “Ar ezzon or hosúri no doijjo, tóí tuáñrar hosúri yó dóra no zaybo. Ar ezzon ore hosúrbon no tóoraiyo, tóí tuáñra re yo hosúrbon tóora no zaybo. Maf gorídiyo, tóí tuáñra re yó maf gorídiya zaybo. **38** Diiyo, tóí tuáñra re yó diiya zaybo. Sibi-sibi edde lari-lari baái fore fángori gom mafe tuáñrar kussát dálidiya zaybo. Kiyólla-hoile tuáñra ze mafe doo, tuáñra re yó hé mafe beh diiya zaybo.” **39** Isá ye ítara re e meésal lan óu diyé, “Ek añdá ye kí arek añdá re foñt dahái fare? Tará duní zon kí gañt ot no foribó né? **40** Cárit toh nizor ustata or túaro ðooñr no, lekin zar ttu niki furafuri cíkká óizagói, íte nizor ustata or dóilla beh óibo. **41** “Tuñí tuáñr bái or suk ot asé de hál lan kiyá dekór, montor tuáñr nizor suk ot asé de hoddá gán toh ót no gorór? **42** Tuñí zettót tuáñr suk ot asé de hoddá gán no dekór, tóí tuñí tuáñr bái ore keéngori hoór de, ‘Bái, añí tuáñr suk ottu hál lan neelaiféhai?’ Ó munaféki! Age tuáñr nizor suk ottu hoddá gán neelaifélo, baade tuáñr bái or suk ot asé de hál lan neelai bolla sáf góri dekíba. **43** “Kiyólla-hoile gom gas ot toh hóraf gula dóre de nái,

aar hóraf gas ot gom gula dóre de nái. **44** Ze honó gas ore yíbar gulaye beh siná zah. Kiyólla-hoile maincé toh keñrabon ottu ðuñir gula no fare, yáh keñrar záli ttu anggur no fare. **45** Gom manúce nizor dil or gom zomaiya ttu gom mún neela; aar hóraf manúce nizor dil or hóraf zomaiya ttu hóraf fun neela. Kiyólla-hoile zar dil ziíne furaiya, nizor muké híin beh hoó. **46** “Tuáñra zettót Añí zíni hoói híin amól no goró, tóí Añré kiyólla, ‘Malik, Malik,’ ðako? **47** Zee niki Añr hañse aiyé aar Añr boiyan fúni amól goré, íte har dóilla de Añí tuáñra re daháir: **48** Íte óilde endilla ezzon manúc or dóilla, zee niki góri banaibárcot mur gori merí kurí cil ot mazé buniyadi dálle. Zeñtté faníban aái hé góri gán ot dósadiye híyan ore lari nó fare, kiyólla-hoile híyan toh mozbut gori bana giyéh. **49** Lekin zee niki fúni amól no goré, íte óilde endilla ezzon manúc or dóilla, zee niki honó buniyadi no dálí meir uore ekkán góri banaiyé. Tóí zeñtté faníban aái hé góri gán ot dósadiye, híyan éhon or búture fori ebbe nac óigiyoi.”

7 Zeñtté Isá ttu manúc cún ore híin beggún boiyan goijjá óiye, íba Kaparnahúm cíor ot giyé. **2** Hére ezzon ek cót fóous or cáap or bicí adorja gulam biyarame moron-moron óiye. **3** Hé cáap pwá ye Isár baabute fúinne rár, Yohúdir hoozzon murubbi re íba hañse diferái íba re aros goijjé de, aái yóggwar gulam mwa re gom goittó. **4** Ítara Isár hañse aái íba re becábicí fóriyat goijjé, eén hoói, “Hé manúc cwa Tuáñr e modot tán or laayek; **5** kiyólla-hoile yóggwa ye añárar koum ore muhábbot goré, aar añárar mujilíc-hána gán yóggwa ye beh banaidiyé.” **6** Hétunot Isá ítarar fúñiti zaat doiije, lekin íba zeñtté góri or hañsáhañsi foññicce, cáap pwá ye hoozzon dustó diferái íba re hoór de, “Malik, Nizoré ar duk no diyó, kiyólla-hoile Tuñí añr góri or sal or nise aibár añí laayek no; **7** hétolla añí nizoré Tuáñr hañse aibár laayek bouli nó báfi. Siríf muké hoó, tóí añr gulam gom óizayboi. **8** Kiyólla-hoile añí nize yó ar ezzon or hókumot or tole así, aar fóous ókkol añr nise asé. Añí ezzon ore, ‘Zaa,’ hoile, íte zaa, ar ezzon ore, ‘Ai,’ hoile, íte aiyé, aar añr gulam ore, ‘Yián gor,’ hoile, íte híyan goré.” **9** Híyan fúni Isá taajup óigiyoi, aar zetará íbar fisá dori accíl ítarar híkka fíri hoór de, “Añí tuáñra re hoór, Añí ettór ðooñr iman Isráili ókkol or búture úddwa loot nó fai.” **10** Zetará re diferá gíyl ítara góri ot waafes aái, gulam mwa re gom óiya loot faiyé. **11**

Baade eén óiye, yárbaade Isá Nain nam or ekkán farat giiyé, fúañti Íbar ummot ókkol edde doóñr ek dol manúc óu giíl. 12 Íba cóor or geit or dáke foóñicce de októt, maincé eggwá muruda baáre loizar, íte óilde ítar maar lehár ek fua, aar maa wa accíl rari. Cór ottu doóñr ek dol manúc híbar fúañti accíl. 13 Malik ottu híba re dekí, híba lla fetfuijje, baade Íba ye híba re hoór de, “No hañdiyó.” 14 Baade Íba dáke aái tabut twa súiye, aar muruda boói loizar de ítara tíyaigiyoi. Íba ye hoór de “Ó nojuan, Añí toré hoóir, ut!” 15 Hétunot muruda wa uñi boiccé aar hotá howát doijje. Baade Isá ye ítare ítar maar hañse waafes diifelaiye. 16 Híyane manúc beggún or bútore door góligiyoi, aar ítara Allar taarif gorát doijje, eén hoói, “Añárar bútore eggwá doóñr nobi uitjté. Alla ye Nizor bonda ókkol ore modot goittó aiccé.” 17 Íbar hé hóbör híyan Yohúdiya agagurat edde sairó dák or elaka beggún ot fóligiyoi. 18 Yaháyar ummot ókkole yóggwa re híin beggún or baabute zanaiyé. 19 Tói Yaháya ye nizor duwá ummot ore matai, ítara re Malik or hañse yián fusár goittó diferáye, “Tuñí aibár hotá asé de Íba né, aar náki añára ar ezzon olla entezar goittám?” 20 Zeñtté manúc ítara Íbar hañse foóñicce, ítara hoór de, “Añára re báptismadoya Yaháya ye diferáye deh, Tuáñr ttu yián fusár goittó, ‘Tuñí aibár hotá asé de Íba né, aar náki añára ar ezzon olla entezar goittám?’” 21 Hé októt Íba ye boóut zon ore biyaram, afot, edde hóraf jin ottu basaiyé; Íba ye boóut zon añdá re yó dekíbar toóufik diiyé. 22 Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “Zoo, tuáñra ziín deikkó edde fúinno híin Yaháya re zanogói, ki hoilé, añdá ye dekér, lenge áñrer, kurus biyaramma pak-sáf ór, náfange fúner, muruda zinda ór, edde gorif ókkol or hañse kúchóbör tobolik gorá zar. 23 Mubarek ubá, zee niki Añr baabute andacá no goré.” 24 Zeñtté Yaháyar hóborgwa gún bacá líye, Íba ye manúc cún ore Yaháyar baabute howát doijje de, “Tuáñra moidan zagat kii saító giíla dé? Boiyare lore de hóir né?” 25 Arnóile tuáñra kii saító giíla dé? Barík hoor findá manúc né? Zetará dami-dami hoor fiñdí rongzuingga gorí sole, ítara toh razmohól ot éna. 26 Tóoile tuáñra kii saító giíla dé? Honó nobi né? Ói, Añí tuáñra re hoóir, nobir túaro doóñr ézzon ore. 27 Yóggwa óilde ubá, zibár baabute pak-kalam ot endilla asé, ‘Soó, Añí Añr hóborgwa re Tuáñr age diferáir, zibá ye Tuáñr age Tuáñr foñt toiyar goríbo.’ 28 Añí tuáñra re hoóir, mayafuin dor ttu zormo óiye de ítarar bútore báptismadoya

Yaháyar túaro doóñr honókiye nái; montor toóu úddwa Allar raijjot zee niki ebbe cóñro, íte yóggwar túaro doóñr.” 29 Zeñtté tamám manúc ókkole edde házana-tulóya ókkole híyan fúinne, ítara Yaháyar hañsóttu báptisma loi, Alla insáfwala de maniloiyé. 30 Montor Féroci ókkole edde Córriyat or alem ókkole Yaháyar hañsóttu báptisma no loi, Alla ttu ítara lla accíl de moksót ore inkar gorídyi. 31 Isá ye aró hoór de, “Añí e zobanar maincórë kii loi fúwan goittám? Ítara kiyór dóilla? 32 Ítara undilla fuain dor dóilla, zetará bazar ot boói ezzon ore ezone matai hoó de, ‘Tuáñra lla añára bací bazaiyí, montor tuáñra nó naso; tuáñra lla añára bilak or zari gaiyí, montor tuáñra nó hañdo.’ 33 Kiyólla-hoilé báptismadoya Yaháya aái zettót honó ruñi edde anggur or roc ná hák, tuáñra hoó de, ‘Íba re búté faiyé.’ 34 Aar Manúc or Fua aái zettót háafiya gorér, tuáñra hoór de, ‘Soó, ezzon fitác edde cárabkur, házana-tulóya edde gunágár ókkol or dustó.’ 35 Lekin giyan sóyi de híyan giyane soloja beggúne sábüt goijjé.” 36 Féroci ókkol ottu ezone Isá re nizor fúañti háná háito dawot diyé, tói Íba hé Féroci war gó ot zai háito boiccé. 37 Hé cóor gán ot eggwá hóraf mayafua accíl; Isá Féroci war gó ot háná hár de híyan híba ye zani faijjé rár, híba ye fúañti fattór or hánrit góri añtor ainné, 38 aar Íbar fis ottu téng or dáke tíyai, hañdi-hañdi Íbar téng ore nizor suk or faní lói bízat doijje, baade nizor matár sul loi híin fuñsídiye edde Íbar téng ot appá dí añtor gún dálidiye. 39 Íba re dawot diyé de Féroci wa ye híyan deikké rár, yóggwa ye nizoré nize hoór de, “Zodi e Manúc cwa nobi óito, tóoile toh Íba ye zainto, Nizoré hone edde hondilla mayafua ye dórer deh; mayafua wa toh hóraf.” 40 Hétunot Isá ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Sáimon, Añr ttu tuáñre kessú hoibár asé.” Sáimone hoór de, “Ustat, hoói faribá.” 41 “Ezzon hozzo-dooya ttu dui zon hozzodár asé: ekzone loiyé fañs cót dinár, ar ekzone loiyé fonzaic dinár. 42 Ítara zettót híin fúñzi no farer, yóggwa ye ítara duní zon or hozzo maf gorídyi. Tóoile ítara ttu yóggwa re hone bicí muhábbot goríbo?” 43 Sáimone zuwabe hoór de, “Añr kíyal mozin, zar niki bicí hozzo maf gorídyi gíyeh íte.” Íba ye yóggwa re hoór de “Tuñí sóyi kíyal goijjó.” 44 Baade mayafua war híkka fíri Íba ye Sáimon ore hoór de, “Tuñí e mayafua wa re dekór né? Añí toh tuáñr gó ot ailám; tuñí Añré foo duí bolla faní nó doo, montor ibáh ye nizor suk or faní lói Añr foo bízai nizor sul loi fuñsídiye. 45 Tuñí toh Añré

appá nó doh, montor Añí bútore góilli lóti ibáh ye Añr foot appá dýa bon nó goré. **46** Tuñí Añr matát tel nó doh, montor ibáh ye Añr foot añtor dálidiye. **47** Hétolla Añí tuáñre hoóir, ibáh ttu bicí guná tákile yo, ibáhr hé guná hín maf gorídiya gíyeh, kiyólla-hoilé ibáh ye bicí muhábbot foijjé. Montor zaré hom maf gorídiya gíyeh, yóggwa ye hom muhábbot goré.” **48** Baade Isá ye híba re hoór de, “Tuáñr guná maf gorídiya gíyeh.” **49** Hétunot zetará Íbar fúañti hána háito boiccl, ítara afós ot howáhoi gorér de, “Ibá hon, zibá ye guná úddwa maf goré?” **50** Lekin Íba ye mayafua wa re hoór de, “Tuáñr imane tuáñre basaiyé; cántir sáañte zoogói.”

8 Yárbaade, Isá cóore-cóore edde fara-fara zai Allar raijor baabute kúchóbor boiyan gorát edde tobolik gorát doijje. Baró zon nún Íbar fúañti accíl, **2** hodún beriyáin óu accíl zetará re hóraf jin ókkol ottu edde ocuk ókkol ottu gom gorá gíyl; tará óilde: Moriyam, zibá re Makdálini ñake, zibár bútottu háñt twa bút neeillíl; **3** Joanna, zibá Hérud or uzir Kuzar or bou; Sosánna edde aró boóut beriyáin ókkol. Tará nizor cómbotti lói ítarar hédmot goittó. **4** Ek din zeñtté fottí cóor ottu ðoónr ek dol manúc Isár hañse aái zoma óiye, Íba ye ítara re e meésal lan hoiyé: **5** “Ezzon bis cíñroya bis cíñtto neeillé. Yóggwa ye cíñrer de októt, hodún bis rastarhañsat foijjíl; hín or uore úñran foijjíl, aar faik ókkole hín háfelaiye. **6** Hodún bis cíl or uore foijjíl, híne tocá nó faa ísafe barí ujár fúañti-fúañti fúaigiyoi. **7** Hodún bis keñrabon ot foijjíl, fúañti keñrabon barí ují hín ore sibi raikké. **8** Lekin ar hodún bis gom zobin ot foijjíl; hín barí uiñté, aar ek cót gun fósol doijje.” Isá ye hín hoóí baade guzori hoór de, “Zar ttu fúnabar han asé, yóggwa ye fúno.” **9** Isár ummot ókkole Íba ttu fusár gorér de, “E meésal lan or maáni kii?” **10** Íba ye hoór de, “Allar raijor gufoni re zainto tuáñra re beh diya giyéh, montor oinno kiyó re meésal dí etollá howá zah, zeéne ‘ítara sailé yo no deké, aar fúnile yo no buzé.’ **11** “Meésal lan or maáni óilde yián: bis óilde Allar kalam. **12** Rastar hañsat foijjé de hín óilde uitará zetará fúne, montor Ibilíce aái ítarar dil ottu kalam loizagói, zeéne ítara iman nu ané aar nejat no faa. **13** Cíl zobin ot foijjé de hín óilde uitará, zetará kalam fúnile kúcır sáañte kobul goré; aar mozbüt cíñyor nó gasá de héttolla kessú októ lla beh iman raké, montor entán ot fore de októt fissá mare. **14** Ze bis keñrabon ot foijjé hín óilde

uitará, zetará kalam fúne, montor zindigi haraité-haraité sintabáfaniye, dóñ-doulote, edde e zindigir ayaci-kúciye ítara re sibi raké, héttolla ítarar gula fagi no tooñre. **15** Lekin ze bis gom zobin ot foijjé hín óilde uitará, zetará cündorgori edde gom dile kalam fúne, hín ore mozbüt gori dóri raké, edde sobór or sáañte gula dóra. **16** “Honókiye toh serak dórai tára lói záfai no raké, yáh falong or tole yó no raké, bólke boirónir uore éna raké, zeéne bútore aiyé de ítara foór deké. **17** Kiyólla-hoile endilla surha kessú nái zíñ zahér no óibo, aar endilla lukaiya yó kessú nái zíñ zana no zaybo aar kúlahala no óibo. **18** Hétolla tuáñra hondilla gori fúnor úñciyar, kiyólla-hoile zar ttu niki asé, yóggwa re aró diiya zaybo; montor zar ttu niki nái, yóggwa ye nizor ttu ziín asé bólui báfe hín úddwa loiféla zaybo.” **19** Yárbaade Isár maa edde báiyain Íbar hére aiccé, montor maincór zam olla bólui ítara Íbar íñyot foónsi no farer. **20** Ezzone Íba re hébor dýe de, “Tuáñr maa edde báiyain baáre tíyai táikke, ítara Tuáñr llói milto sar.” **21** Montor Íba ye ítara re zuwab diyé de, “Añr maa edde báiyain óilde itará, zetará Allar kalam fúne edde hín amól goré.” **22** Ek din Isá edde Íbar carít tun ekkán noow ot uiñté, tarfore Íba ye ítara re hoór de, “Aiyó, añára ðír oh hañsat farái.” Baade ítara bacá lóiye. **23** Zaite-zaite Isá gúm ot forigiyói. Aar ðílt eggwá ðoónr tuwán aiccé, héttolla noow gán faní lói bórizargoi, aar ítara hótator foijjíl. **24** Ítara Íbar hañse aái Íba re tulídi hoór de, “Ustat, ó Ustat, añára morizayrgói!” Tói Íba ují boiyar edde faní goir ore dóóñk diyé, baade hín bon ói támägiyoi. **25** Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñrar iman horé?” Ítara dooraigiyói aar taajup ói ezzon ore ezzone hoór de, “Ibá hon? Ibá ye de boiyar edde faní re úddwa hókum díle híne Ibár hotá mane!” **26** Yárbaade ítara Gerasénol or mulluk ot foóñicce, ziyán Galil Ðír muúntu. **27** Zeñtté Isá kul or uore laimmé, hé cóor or ezzon búte-faiya manúc Íba llói dola óiye. Yóggwa ye hoorsuor no fiñdér de bicí deri lóti, aar yóggwa górlot no táki hobor ókkol ot tákito. **28** Zeñtté yóggwa ye Isá re deikké, guzori Íbar muúntu uúñtoi forigiyói, aar eggwá ðoónr abase hoór de, “Ó Isá, Alla Tálar Fua, Tuáñr ttu añr llói kii ham asé? Añr Tuáñre bicí fóriyat gorí, añr toziya no diyó.” **29** Kiyólla-hoile Isá ye hé hóraf jin nwá re yóggwar bútottu neeliasi bolla hókum difelaiye. Hé jine yóggwa re bicí faito; aar yóggwa re síyol edde berí lói bañdí faára dí raká zayto, montor hín sírifelaito, aar búte

yóggwa re moidan zagat loizaitói. 30 Isá ye yóggwa ttu fusár gorér de, "Tor nam kii?" Yóggwa ye hoór de, "Zák" kiyólla-hoíl yóggwar bútor boóut twa bút góli táikke. 31 Híne Isá re fóriyat gorát doijje de, hín ore otái gañt ot zaito hókum no di bolla. (Abyssos g12) 32 Hére faár or uore ðooñr ek zák cíwór sorer de accíl. Bút tune Íba re fóriyat gorér de, hín ore hé cíwór gún or bútor góiltoí ezazot di bolla. Tói Íba ye hín ore ezazot diyé. 33 Hétunot hé bút tun manúc cwa ttu neeli aái cíwór gún or bútor góillegoi, tói cíwór or zák kwa faár or haindá báy zure ðiít duñrdiyé aar ðufi morigiyói. 34 Cíwór soroya gúne zeñtté kii óiye de deikké, ítara duñrdiyé aar cíor ot edde gang zagat híyan hóbor diyé. 35 Baade kii óiye de sai bolla manúc ókkol neillé. Manúc ítara Isár hére aái loot faiyé de, ze manúc cwa ttu bút neillé yóggwa hoor findí edde sóiyi úñice Isár téng or ðáke boirá asé; hétunot ítara ðooraigiyói. 36 Zetará hé maamela gán deikké ítara bûte-faál de manúc cwa keéngori gom óigiyoi de híyan hé manúc ítara re zanaiyé. 37 Hétolla Gerasénol or sairó ðák or manúc beggúne Isá re ítarar héntu zaitogói hoiyé, kiyólla-hoíl ítara ttu bicí ðoor laiggé; hétunot Íba noow ot urí waafes aáigiyoi. 38 Ze manúc cwa ttu bút ókkol neillíl, yóggwa ye Íbar fúañti zai bolla Íba re fóriyat goijjíl, lekin Isá ye yóggwa re eén hoói duñraidiyé, 39 "Tuñ tuáñr góri ot waafes zoogói, aar Alla ye tuáñr lla ze ðoñfír ham goijjé hín boiyan gorogói." Baade yóggwa giiyégoi, aar Isá ye yóggwa lla ze ðoñfír ham goijjé hín cíor or agagura howát doijje. 40 Zeñtté Isá waafes aiccé, manúc ókkole Íba re estekbal goijjé, kiyólla-hoíl ítara beggúne Íba lla sooni táikkil. 41 Hétunot Záiras nam or ézzon manúc hére aiccé, zibá mujilíc-hánar ézzon sóddar; yóggwa ye Isár foot fori Íba re fóriyat gorér de, yóggwar góri ot ai bolla; 42 kiyólla-hoíl yóggwa ttu siríf eggwá baró bosórja zérfua accíl deh, aar híba morizargói. Íba zaar de októt, manúc ókkole Íba re télateli gorát accíl. 43 Hére eggwá mayafua accíl, zibá ttu kúnzari zár de baró bosór óiye, zibá ye nizor ttu accíl de beggún ðaktor ókkol or hañse hóssa gorífelai baade yo honókiyor át ot gom ói nó fare; 44 híba Isár fisór ttu aái Íbar hoor or hañra súiye, tói éhon or bútor híbar kúnzari bon óigiyoi. 45 Hétunot Isá ye hoór de, "Añré hone súiye?" Beggúne inkar gorí baade Fitore hoór de, "Úzur, manúc ókkole de zam gorí Tuáñre sairó ðák ottu télateli gorér." 46 Montor Isá ye hoór de, "Honnwággwa ye Añré súiye, kiyólla-hoíl Añr ttu

kudurut neeli giiyé de Añí hoi faijíjí." 47 Hé mayafua wa ye zettót híba hári nó fare de deikké, híba hafi-hafi aái Íbar muúntu uúñtoi foijjé, aar híba ye kiyólla Íba re súiye, edde híba keéngori éhon or bútor gom óigiyoi, hín manúc beggún or muúntu boiyan goijjé. 48 Isá ye híba re hoór de, "O zíi, tor imane toré gom goijjé; cántir sáañte zaagói." 49 Íba hotá howát accíl de októt, mujilíc-hánar sóddar gwar góri ottu ezone aái hoór de, "Tuáñr zíi zuraigiyói; Ustat ore ar ferecan no goijjó." 50 Montor Isá ye híyan fúni yóggwa re hoór de, "No ðooraiyó, siríf biccác góri, híba gom óizayboi." 51 Íba góri ot foóñsi, Fitor, Yohánnna, Yakub, edde mayafuar bafmaa re bade ar honókiyo re Íbar fúañti bútor góilto nó deh. 52 Manúc beggúne híba lla hañdahari gorát edde buk kilat accíl, montor Isá ye hoór de, "No hañdiyó, ibáh moijjé de no, bólke gúm zar deh." 53 Hétunot ítara Íba re lói áñcat doijje, kiyólla-hoíl ítara hoi fare de ki híba morigiyói. 54 Montor Íba ye híbar át dóri ðak mari hoór de, "O zíi, ut." 55 Hétunot híbar foran waafes aiccé, aar híba éhon urí týaiye. Baade háito híba re kessú dii bolla Isá ye ítara re hókum diyé. 56 Híbar bafmaa taajup óigilgoi; montor ziyán óiye híyan honókiyo re no hoi bolla Isá ye ítara re nicót goijjé.

9 Yárbaade Isá ye baró zon cárit tun ore fúañti matai, fottí doilla bút ókkol neelai bolla edde biyaram ókkol gom gorí bolla ítara re taakot edde kémota diiyé. 2 Tarfore ítara re Allar raijor baabute tobolik gorí bolla edde biyaramma ókkol ore gom gorí bolla diferáiyé. 3 Íba ye ítara re hoiyé de, "Foñt olla kessú no loizaiyó: no larí, no hóilla, no háná, no tíañ, no battí hoor. 4 Tuáñra ze góri ot góliba hé góri ot cíor híyan ottu neeli nó zoogói foijjonto tákiyo. 5 Ze cíor or maincé tuáñra re kobul no goré, hé cíor ottu neeli zaibarcót tuáñrar téng or tollar dúil zárifelaiyo, zeéne híine ítarar ulða gobá déh." 6 Baade ítara rowana loi fara-fara zai, kúchóbor tobolik gorát edde fottí zagat biyaramma ókkol ore gom gorát doijje. 7 Galil or hókumot-goróya Hérude, ziín ór hín beggún fúinne. Yóggwa bicí oulzoul ot forigiyói, kiyólla-hoíl hodúne hoór de, Yaháya mora ttu zinda óiye deh, 8 hodúne hoór de, Eliyas zahér óiye deh, ar hodúne hoór de, agor zobanar nobi ókkol ottu nobi eggwá zinda óiye deh. 9 Montor Hérude hoór de, "Yaháyar holla de añí nize hariféla báílam, montor ibá hon zar baabute añí endilla hotá ókkol fúnir?" Híya lóti yóggwa ye Isá re

sai bolla kucíc gorát accíl. **10** Sáhabí gún waafes aái, ítara ziín-ziín goijjil hín Isá re zanaiyé. Tarfore Íba ye ítara re fúañti looi, Betsáida hoó de fara híyan ot zuitégori giyyégoi. **11** Montor manúc ókkole híyan hoi fari Íbar fisá doijjil. Íba ye ítara re kúcir sáañte kobul goijjé, aar ítara re Allar raijjor baabute taalim diiyé edde biyaraaimma zetará ttu gom óibar zorurot accíl ítara re gom goijjé. **12** Zeñtté beil gólibar októ óiye, hé baró sahábi gúne aái Isá re hoór de, “Manúc cún ore duñraido, zeéne tará atehañsór fara ókkol ot edde gang zaga ókkol ot zai kessú háibar edde tákibar zaga tuwai fare, kiyólla-hoile añára así de yián toh ekkán bocóti-sára zaga.” **13** Montor Íba ye ítara re hoór de, “Hái bolla kessú tará re tuáñra doo.” Ítara hoór de, “Añára ttu de fañs swá ruți edde duwá mas bade ar kessú nái, hé tolla añára zai tará beggún olla hána kini aintámboi né?” **14** Kiyólla-hoile hére fañs ázar foijjonto beraáin accíl. Montor Isá ye Nizor cárit tun ore hoór de, “Tará re ek daái ot fonzaic zon fonzaic zon gorí buágaro.” **15** Ítara héndilla gorí beggún ore buágaraiye. **16** Íba ye hé fañs swá ruți edde duwá mas sún looi asman or uzu saái hín ore borhot diiyé, aar Íba ye hín ore báñgi-báñgi cárit tun ore diiyé, manúc ókkol ore bařidi bolla. **17** Tará beggúne fet bori háiye. Baade ze tukura ókkol basigiyói, cárit tune hín feñräi looi fura baró báñir bóijke. **18** Ekbar zeñtté Isá háliga dua gorér, aar cárit tun Íbar fúañti accíl, Íba ye ítara ttu fusár gorér de, “Maincé Añí hon bouli hoó?” **19** Ítara zuwabe hoór de, “Tuñí bólé báptismadoya Yaháya; ar hodúne hoó de, nobi Eliyas; ar hodúne hoó de, agor zobanar nobi ókkol ottu nobi eggwá zinda óiye deh.” **20** Tói Íba ye ítara re hoór de, “Lekin tuáñra kii hoó, Añí hon?” Fitore zuwabe hoór de, “Allar Mosih.” **21** Isá ye ítara re horagori úñciyari díye, aar híyan honókiyo re no hoitó maná goijjé. **22** Íba ye hoór de, “Manúc or Fua ttu hámaha boóut dóilla duk faa foribó; aar murubbi, dóoñr imam edde alem ottu inkar háibo; Íba re mariféla zaybo, montor tin din ot din zinda gorá zaybo.” **23** Baade Íba ye ítara beggún ore hoór de, “Zodi honókiyo ttu Añr fisáli aító monehoó, yóggwa ttu nizoré inkar gorifela foribó, aar fottí din nizor kúruc boói Añr fisáli dora foribó. **24** Kiyólla-hoile zee niki nizor zan basaitó saá, yóggwa ye híyan háraifelaibo; montor zee niki Añr wasté nizor zan háraifele, yóggwa ye híyan basaifélaibo. **25** Kii laf, zodi honókiye tamám duniyai faa, montor nizoré háraifele yáto lussán gorífele? **26**

Zee kiyé Añré lói edde Añr hotá re lói córma, yóggwa re lói Manúc or Fua ye yó córmaibo zeñtté Íba Nizor, Baf or, edde pak fírista ókkol or mohímaye aibó. **27** “Lekin Añi tuáñra re sóyi hoóir, egré endilla hodún manúc týaiya asé, zetará Allar raijjo nó dekíte no moribó.” **28** Hín hoói añcço din ánik baade, Isá ye Fitor ore, Yoháんな re, edde Yakub ore looi faár or uore dua goittó uijtégoi. **29** Zeñtté Íba dua gorát accíl, Íbar siyárar súrot bodoligiyói, aar Íbar hoor dóla ói sossohat doijje. **30** Asimbit dui zon manúc Íba llói hotá hoór, ítara óilde Muúsa edde Eliyas. **31** Tará mohímar sáañte dahá dí Íbar entehal or baabute hoóil, ziyán Íba ye Jerúsalem ot fura goríbar asé. **32** Fitor edde Íbar sáañti ókkol mur gúm ot accíl; lekin ítara támfaiye rár, Isár mohíma edde Íbar fúañti týai tákke de manúc duní zon ore deikke. **33** Baade hé manúc duní zon Íbar héntu zaargói de októt, Fitore Isá re hoór de, “Úzur, gom óiye añára egré así. Añára egré tin nán tāmbu takí: ekkán Tuáñr lla, ekkán Muúsa lla, edde ar ekkán Eliyas olla.” Háleke Íba nize kii hoór nize no zane. **34** Fitore híyan hoór de októt, ekkán miyúla aái ítara re sáifelaiye. Ítara miyúla lói sáizargoi de októt, dooraáil. **35** Aar hé miyúla ttu eggwá abas aiccé, ki hoilé, “Íbá óilde Añr Fua zibá re Añí basfloiyi; Ibár hotá fúno!” **36** Abas swá aiccá ói baade, ítara Isá re gaaga loot faiyé. Ítara híyan aiddone raikkíl, aar ziín deikké hín hé din ókkol ot honókiyo re nó zana. **37** Tarfor din zeñtté ítara faár ottu lami aiccé, dóoñr ek dol manúc Íba llói dola óiye. **38** Dol ottu ezzone guzori hoór de, “Ustat, añí Tuáñre fóriyat gorí, añr fua wa re ekká soó, íte añr lehár ek fua. **39** Ítare eggwá jíne dóre, aar íte éhon guzoran mare; yíba ye ítare dórforabai gal ottu féna ané. Yíba ye ítare bicí duk di mockil or sáañte beh eride. **40** Añí Tuáñr cárit tun ore hé jin nwá neelaifélaito fóriyat goijjílam, lekin ítara nó fare.” **41** Hétunot Isá ye zuwabe hoór de, “Ó iman sára edde báañra nosól, Añí tuáñrar fúañti-fúañti aró hotókkal tákítam? Hotódin tuáñra re bordac goittám? Tuáñr fua wa re egré anó.” **42** Fua wa aiyér de októt, ítare bút twa ye mérit añsári dórforabat doijje. Montor Isá ye hé hóraf jin nwá re dóoñk dí, fua wa re gom gorifelaiye, baade ítare baf or hañse waafes diifelaiye. **43** Aar manúc beggúne Allar dóoñr kudurut dekí taajup óigiyoi. Ze októt ítara fottíkiye Isá ye goittó de hín beggúne taajup óiye, Íba ye Nizor cárit tun ore hoór de, **44** “Tuáñra Añr e hotá ífn han ot gólai loo, ki hoilé, Manúc or Fua

re manúc ókkol or át ot gosáidiya zaybo.” 45 Lekin ítara hotá híyan no buzíto. Ítara ttu híyan lukaiféla gíyeh, zeéne ítara buzí no fare; aar ítara Íba ttu hé hotár baabute fusár goitté yó dooraitó. 46 Yárbaade ítarar bútore ekkán barábari cúru óyiye, añárar bútore ebbe doóñr honnwá hoói. 47 Lekin Isá ye ítarar dil or báfani re zani, eggwá gura fua looi Íbar dáke góri tíyagaraiye, 48 baade ítara re hoór de, “Zee kiyé e fua wa re Añr name kobul goré, yóggwa ye Añré kobul goré deh; aar zee kiyé Añré kobul goré, yóggwa ye Añré diferáiyé de Íba re kobul goré deh; kiyólla-hoile tuáñra beggún or bútore zee niki ebbe cóniro, yóggwa óilde ebbe doóñr.” 49 Yohánna ye zuwabe hoór de, “Úzur, añára deikkí de, eggwá maincé Tuáñr name bút neelar; yóggwa añárar fúañti Tuáñr fisáli nó dóre de héttolla, añára yóggwa re maná goijjí.” 50 Lekin Isá ye hoór de, “Yóggwa re maná no goijjó, kiyólla-hoile zee niki tuáñrar ulða no, yóggwa toh tuáñrar híkka.” 51 Isá asman ot urí zaibar din zettót dáke aiyér, Íba ye Jerúsalem ot zai bolla fáisela loiyé. 52 Íba ye Nizor age hóborgwa ókkol diferáiyé; ítara zai Samári ókkol or ekkán farat góille, zeéne Íba lla beggún entezam gorí fare. 53 Lekin hériyar manúc ókkole Íba re kobul nó goré, kiyólla-hoile Íbar sofór accíl de Jerúsalem or uzu. 54 Íbar cárít Yakub edde Yohánna ye híyan dekí hoór de, “Malik, añára hókum dí asman ottu ooin nazil gorí ítara re fúraifelaitam né?” 55 Montor Íba fíri ítara re jéjerai hoór de, “Tuáñra hondilla ruhr de tuáñra no zano; 56 kiyólla-hoile Manúc or Fua manúc ókkol or zan dóntco gorífelaito aiccé de no, bólke basaitó aiccé deh.” Baade ítara ar ekkán farat giyói. 57 Zeñtté ítara rasta báy zaar, manúc ézone Isá re hoór de, “Tuñí zeré zaiba, añí yó hére Tuáñr fisáli zaiyum.” 58 Isá ye yóggwa re hoór de, “Cíyal ókkol ottu gañt asé aar faik ókkol ottu bahá asé, montor Manúc or Fua ttu Nizor matá rakí bolla úddwa honó mikká zaga nái.” 59 Baade Íba ye ar ezzon ore hoór de, “Añr fisáli aiyó.” Montor yóggwa ye hoór de, “Malik, age añí zai añr baf ore dohón gorí aiyí.” 60 Isá ye yóggwa re hoór de, “Muruda ókkole ítarar nizor muruda re dohón goróukgoi, montor tuñí zai Allar raijjor baabute tobolik gorógoi.” 61 Ar ekzone yó hoór de, “Malik, añí Tuáñr fisáli aiccúm, lekin age añí añr gorí or manúc ottu bidai loi aiyí.” 62 Montor Isá ye yóggwa re hoór de, “Zee niki nizor át nahol ot rakí fissá saái téake, yóggwa Allar raijjor laayek no.”

10 Yárbaade, Malike oinno hóittor-dui zon ore yó basíloye, baade ítara re dui zon dui zon gorí Nizor age oh cóor edde zaga fottí ekkán ot diferáiyé, zeré-zeré Íba Nize zaibo. 2 Íba ye ítara re hoiyé de, “Fósol de bicí asé, montor doooya bicí hom; héttolla fósol or Malik ore fóriyat goró, Íbar fósol daito doooya ókkol diferáí bolla. 3 Zoo; fúno, Añí tuáñra re bérásol-or-sóor dóilla góri rangkuñir or mazé diferáir deh. 4 Honó tíañr zali, hóilla, yáh centár no loizaiyó; aar foñt ot honókiyo re sólam no diyó. 5 “Tuáñra ze góri ot góliba, age hoibá de, ‘E góri ot cánti óuk.’ 6 Zodi hére cántir laayek honó manúc téake, tuáñrar cánti yóggwar uore tákibo; montor zodi no téake, tuáñrar hére fíri aáizayboi. 7 Hé góri ot tákiyo, aar ítara ziín dee híin háiyo edde fiíyo, kiyólla-hoile muzur toh nizor muzuri faibar laayek. Góre-góre no gúriyo. 8 “Tuáñra ze cóor ot góliba, zodi hériyar maincé tuáñra re kobul goré, tóoile tuáñra re ziín dee híin háiyo. 9 Hériyar biyaraaimma ókkol ore gom goijjó, aar ítara re hoibá de, ‘Allar raijjo tuáñrar dáke aáigiyoi.’ 10 Lekin tuáñra ze cóor ot góliba, ítara zodi tuáñra re kobul no goré, tóoile híyan or goldi-goldi zai hoibá de, 11 ‘Tuáñrar cóor or dúl ziín añárar téeng or tollat bazí táikke, añára híin úddwa tuáñrar ulða zárifelair; montor monot raikkó de ki, Allar raijjo dáke aáigiyoi.’ 12 Añí tuáñra re hoór, oh dinSódóm cóor or túaro hé cóor híyan ottu bicí bordac gorá foribó. 13 ‘Ó Korazin, tor uore afsús! Ó Betsáida, tor uore afsús! Kiyólla-hoile ze keramoti ham ókkol tuáñrar bútore gorá gíyl híin zodi Tayár edde Sídon ot gorá zayto, ítara sálarcoñ fiñdí edde sái or uore boóti boóut age lóti touwá gorífelaito. 14 Montor kiyamot or din Tayár edde Sídon or maincór ttu tuáñrar túaro hom bordac gorá foribó. 15 Aar tui, ó Kaparnahúm, toré kí asman ot bazé fán uore tulá zaybo? Toré toh nise fatalfur ot éna félaidiya zaybo.” (Hadés g86) 16 Isá ye Nizor cárít tun ore hoór de, “Zee niki tuáñrar hotá fúne, yóggwa ye Añr hotá fúne deh; zee niki tuáñra re inkar goré, yóggwa ye Añré inkar goré deh; zee niki Añré inkar goré, yóggwa ye Añré diferáiyé de Íba re inkar goré deh.” 17 Baade hóittor-dui zon nún kúcir sáánte waafes aiccé, aar hoór de, “Malik, Tuáñr name toh bút ókkole úddwa añárar hotá mane!” 18 Isá ye ítara re hoór de, “Cóitan bijili somke fángori asman ottu forer de Añí deikkí. 19 Soó, Añí tuáñra re háf edde bissúr uottú añribar edde ducon or hárr taakot or uore kémota diiyí; honó kessú ye tuáñra re hotí gorí no

faribó. 20 Lekin bút-ferot ókkole tuáñrar hotá mane de híyane kúci no óiyo, bólke etollá kúci ó, kiyólla-hoile tuáñrar nam asman ot leikká asé.” 21 Hétunot Isá ye Pak-Ruhr kúciye furaiya ói hoór de, “Ó Baf, asman zobin or Malik, Añí Tuáñre cükuriya gorí, kiyólla-hoile Tuñí iín guyani edde buddíman ókkol ottu lukai rakí gura fuain dor dóilla maincór hañse zahér goijjó. Ói, ó Baf, kiyólla-hoile Tuáñr ttu híyan bicí fosón laiggé. 22 “Añr Bafe Añré hárr kessú diifélaie. Fua hon de híyan Bafe bade ar honókiye no zane, aar Baf hon de híyan Fua edde Fua ye zaré zahér goittó saá, yóggwa ye bade ar honókiye no zane.” 23 Baade Íba ye cárit tun or uzu fíri, zuitégori hoór de, “Mubarek suk uiín ziíne tuáñra dekó de hín deké. 24 Kiyólla-hoile Añí tuáñra re hoóir, boóut nobi edde baáncca ókkole tuáñra ziín dekór hín dekí bolla azzu goijjíl, montor nó deké; tuáñra ziín fúnor hín fúni bolla yó azzu goijjíl, montor nó fúne.” 25 Ekbar, Córivot or ezzon aleme týai Isá re entán gorí bolla hoór de, “Ustat, ofúraní zindigi miras faite añr ttu kii gorá foribó?”

(aiónios g166) 26 Íba ye yóggwa re hoór de, “Córivot ot kii leikká asé? Tuñí hére kii foijjó?” 27 Yóggwa ye zuwabe hoór de, “Mabud tuáñrar Alla re nizor fura dile, fura zane, fura bole, edde fura demake muhábbot goríba, aar nizor atehañsór maincór nizor dóilla muhábbot goríba.” 28 Isá ye yóggwa re hoór de, “Tuñí sóiyi zuwab diyó; héndilla gorógoi, tói tuñí basibá.” 29 Montor nizoré sóiyi sábüt goríbar kíyale, yóggwa ye Isá ttu fusár gorér de, “Añr atehañsór manúc hon?” 30 Isá ye zuwabe hoór de, “Ekbar, ezzon manúc Jerúsalem ottu nise Jerikót zaar, aar hére dahanít or át ot foijjé. Ítara yóggwar hoorsuor kúlifelai mara-dóra gorí, adá mora félai giyégoi. 31 Baade eén óiye, ezzon imam hé foñt báy zaar, íba ye manúc cwa re dekí fachaři giyói. 32 Héndilla, ezzon Leévi yó hé zagat aái manúc cwa re dekí, fachaři giyói. 33 Lekin ezzon Samári sofór goitté-goitté manúc cwar ífíyot foónicce; aar íba ttu manúc cwa re dekí feñfuijjé. 34 Tói íba manúc cwar hañse aái, yóggwar zohóm ókkol ot tel edde anggur or roc dálidi fat   bañdídíye; baade yóggwa re nizor gadár uore tulí looi, ekkán musáfer-hánat loizai kérmos goijjé. 35 Tarfor din íba ye dui dinártañ neelai musáfer-hánar girós ore dii hoór de, “Yoggwá re kérmos goró; zodi iín or túaro bicí hóssa ó, añí ailé tuáñre fúñzifelaiyum.” 36 “Hé ísafe, hé tiní zon ottu, dahanít or át ot foijjé de manúc cwar atehañsór manúc honnwá bóuli   aro?” 37 Alem mwa ye zuwab der de, “Yóggwar uore rahám

goijjé de íba.” Isá ye yóggwa re hoór de, “Zoo, tuñí yó héndilla gorógoi.” 38 Isá edde Íbar cárit tun zaite-zaite ekkán farat góille; aar hére Morota nam or eggwá mayafua ye Íba re nizor góri ot estekbal goijjé. 39 Híba ttu Moriyam nam or eggwá bón accíl, zibá ye Malik or téng or gurat boóí Íbar hotá fúnat accíl. 40 Lekin Morota meéman ókkol olla waán-yián nal goitté-goitté ferecan óigiyoi; híba ye Isár hañse aái hoór de, “Malik, Tuñí no dekór né, añr bóine hédmot or ham beggún añí ezzon ore lagaidi tákke dé? Híba re añré modot goittó hoóna.” 41 Malike híba re zuwabe hoór de, “Morota, Morota, tui boóut kessú lói sintabáfanat edde ferecanit asós, 42 lekin ekkán siz beh zoruri; Moriyame hé gom híssa gán basíloye deh, aar híyan híba ttu loiféla no zaybo.”

11 Ekbar eén óiye, Isá ye ekkán zagat dua gorér;

Íba ttu dua goijjá óiye rár, Nizor cárit tun ottu ezzone Íba re hoór de, “Malik, añára re dua gorá cíko, zendilla Yaháya ye yó nizor ummot ókkol ore cíkaiye.” 2 Íba ye ítara re hoór de, “Zeñté tuáñra dua goró, hoibá de: ‘Ó Baf, Tuáñr nam pak mana zouk. Tuáñr raijjo aiyóuk. 3 Añára re añárar din or hína dine doo. 4 Añárar guná ókkol maf goró, kiyólla-hoile añára nize yó de zetará añára llói hostúri goré ítara re maf gorí. Añára re entán ot foitto no diyó.’” 5 Baade Isá ye ítara re hoór de, “Dóro, tuáñra honó ezzon ottu eggwá dustó asé, yóggwa ye dustór hañse raitnicít zai hoór de, ‘Dustó, añré tin nwá ru   udár dóh; 6 kiyólla-hoile añr ek dustó Íbar sofór ot zaite-zaite añr hére aicce, aar íba re hábai bolla añr ttu kessú nái.’” 7 Hétunot búttottu tái dustó ye hoór de, ‘Añré ferecan no goijjó, ehón duwar bañdá, aar añr fuain edde añr bisánat. Añí u   tuáñre kessú dii no fajjum.’ 8 Añí tuáñra re hoóir, zodi íte nizor dustó de héttola u   kessú no diilé yo, toóu yóggwar warawori magar zoriya íte u   yóggwa ttu zedún lager héden diibo. 9 “Hétolla Añí tuáñra re hoóir, mago, tuáñra re diiya zaybo; tuwo, tuáñra faiba; duwar bajijo, tuáñra lla duwar kúla zaybo. 10 Kiyólla-hoile zee niki mage, íte faa; zee niki tuwa, íte tuwai faa; aar zee niki duwar bajija, ítar lla kúla zaybo. 11 “Tuáñrar bútore endilla baf hon asé, nizor fua ye mas magilé, mas or bodol háf diibo dé? 12 Yáto anda magilé, bissú diibo dé? 13 Hé ísafe, zodi tuáñra hóraf ói baade úddwa tuáñrar fuain dore gom-gom jiníc ókkol dii zano, tóoile tuáñrar asmani Bafe kiyá zetará íba ttu mage ítara re Pak-Ruh no diito?” 14 Ek

din Isá ye eggwá buk bút dáfar; bút twa neeligiyói rár, buk accíl de manúc cwa mati faijjé, aar híyane manúc ókkol taajup ógiyoi. **15** Lekin ítara hodúne hoór de, “Ibá ye bút ókkol dáfa de bút ókkol or sóddar Belzebul or taakote.” **16** Ar hodúne Íba re entán gorár niyote, íba ttu ekkán asmani nicán dabi goijjé. **17** Montor Íba ye ítarar báfani re zani ítara re hoór de, “Ze raij jot faáṭa-faáṭi foida ó, híyan toh fána óizagoi; aar ze górt faáṭa-faáṭi foida ó, híyan óu toh borbad óizagoi. **18** Héndilla, zodi Cíitan nizor ulða nize ó, ítar raijjo keéngori tíkibó? Kiyólla-hoile tuáñra hoór de, Añí bút dáfai de Belzebul or taakote. **19** Toóu zodi Añí bút dáfai de Belzebul or taakote de óile, tóoile tuáñrar fuain de har taakote dáfa dé? Hétolla tuáñrar bisarhar óibo de ítara. **20** Lekin zodi Añí bút dáfai de Allar taakote de óile, tóoile toh Allar raijjo tuáñrar hére aáigiyoi. **21** “Zeñtté honó boluwar manúce átiyar fiñdí nizor górt ore faáradi téake, héñtte yóggwar sáman ókkol héfazot téake. **22** Montor zeñtté yóggwar túaro boluwar ezzon aái yóggwa re hámla gorí háraifele, héñtte manúc íba ye yóggwar hé átiyar loizagói ziín or uore yóggwa ye bóraca goittó, aar ziti ziín lut goijjé híin baridiféle. **23** “Zee niki Añr híkka no, yóggwa Añr ulða; aar zee niki Añr fúañti dola no goré, yóggwa ye ciñraciñttá goré. **24** “Zeñtté honó manúc ottu hóraf jin neele, héñtte hé jin nwá fúana zaga ókkol ot zai aram goittó zaga tuwa. Montor no faile, nizoré nize hoó de, ‘Añí añr górt ot waafes zaiyumbói, zentú añí neeliaiccí.’ **25** Yíba zeñtté waafes aiyé, hé zaga gán sáf goijjá edde tík goijjá lootfa. **26** Baade yíba zai aró háñt twa nizor túaro hóraf jin ané, aar híin góli hére téake. Tói hé manúc cwar fisór hálot agor hálot or túaro bicí hóraf óizagoi.” **27** Isá ye híin hoór de októt, manúc or dol ottu eggwá mayafua ye guzori íba re hoór de, “Mubarek oh fet zibát Tuñí accíla, edde oh dud ziín Tuñí háaila.” **28** Hétunot Isá ye hoór de, “Montor uitará aró bicí mubarek, zetará Allar kalam fúne edde amól goré.” **29** Zettót bicí manúc zoma ór, Isá ye howát cúru doijje de, “E zabanar manúc ókkol hóraf, itará nicán dabi goré, montor itará re nobi Yunus or nicán bade ar honó nicán diya no zaybo. **30** Kiyólla-hoile Yunus zendilla Ninivi cíor or maincór lla nicán óoil, héndilla Manúc or Fua yó e zabanar maincór lla nicán óibo. **31** Kiyamot or din Cíbá mulluk or rani e zabanar manúc iín or fúañti uríbo, edde itará re hosúr díbo; kiyólla-hoile híba ye toh Sóloman or buddír hotá fúni bolla duniyair céc matá ttu aiccíl, aar soó, Sóloman

or túaro doóñr Ekzon iñyót asé. **32** Kiyamot or din Ninivi cíor or manúc ókkol e zabanar manúc iín or fúañti týaibo, aar itará re hosúr díbo; kiyólla-hoile ítara toh Yunus or elan fúni touwá goijjíl, aar soó, Yunus or túaro doóñr Ekzon iñyót asé. **33** “Honókiye toh serak dórai lukai yáh báñir or tole raké de nái, bólke boirónir uore beh raké, zeéne zetará bútore aiyé ítara foór deké.” **34** Tuáñr gaar serak óilde tuáñr suk; hécolla tuáñr suk gom asé de óile, tuáñr guñra gaa foóre furaiya óibo; montor hóraf óile, tuáñr gaa yó andáre furaiya óibo. **35** Hétolla úñciyar, tuáñr bútore ze foór asé híyan zeéne andár no. **36** Zodi tuáñr guñra gaa foóre furaiya téake aar honó ekkán híssa andár ot no téake, tóoile toh híyan endilla furafuri foór ot óibo, zendilla serak dóraile tuáñre foór deh.” **37** Isá ye híin boiyan gorér de októt, ezzon Féroci ye íba re nizor fúañti hína háito dawot diyé; tói íba bútore zai háito boiccé. **38** Íba ye hína háibar age át nō díwe de dekí, Féroci wa ammúk óigiyoi. **39** Malike yóggwa re hoór de, “Tuáñra Féroci ókkole fiyalar edde tál-basón or baárdák beh sáf goró, montor tuáñrar bútore toh lalose edde hórafiye furaiya. **40** Ó fool ókkol, baárdák banaiyé de Alla ye ki bútor or dák óu nō bana né? **41** Tuáñra ttu ziín asé híin sótka gorífelo, tói tuáñra lla hírr kessú pak-sáf óizayboi. **42** “Ó Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh fudinar, tesfatar edde kétir hírr kisím or hák or doc bák or ek bák doo, lekin Allar insáf edde muhábbot ore bad difélo. Tuáñra ttu iín óu gorón accíl aar uúin óu bad no don accíl. **43** “Ó Féroci ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh mujilíc-hína ókkol ot uñsol tokkar hadírat boító fosón goró, edde bazare-bazare sólam faito soó. **44** “Tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh ót no faa de hobor or dóilla, ziín or uottú maincé hoi no fari áñre.” **45** Hétunot Córíoyot or alem ókkol ottu ezone Isá re hoór de, “Ustat, Tuñí de híin hoói añaára re yó beizzoti gorór.” **46** Íba ye hoór de, “Ó alem ókkol, tuáñrar uore yó afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh maincór uore endilla fuñzá tulido, ziín boité duk, montor tuáñra nize toh fuñza híin ot eggwá ooñl úddwa no lago. **47** “Tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh nobi ókkol or hobor ore banaituló, aar ítara re marifélagi de tuáñrar bafdana ókkole. **48** Héengori tuáñra gobá dó de ki, tuáñra tuáñrar bafdana ókkole goijjíl de ham ot razi asó; kiyólla-hoile nobi ókkol ore marifélagiye de toh ítara, aar ítara hobor ore banaituló de tuáñra. **49** Hétolla toh Alla

ye Nizor giyane endilla hoiyé, 'Añí ítarar hañse nobi edde rosúl ókkol diferáiyum, ítara héntu hodún ore marifélaibo edde hodún ore zulúm goríbo. **50** Hétolla duniyair foidayecir héntte lóti zedún nobi ókkol or lou báca gíyeh, hín beggún or zimmarad óibo de e zobanar manúc ókkol, **51** Abel or lou wóttu lóti oh Zakaríyah lou foijjonto, zibá re kurbaní-gáñr edde pak zagar mazémaiija kún gorá gíyeh. Ói, Añí tuáñra re hoóir, hín or zimmarad óibo de e zobanar manúc ókkol.' **52** "Ó Córíyot or alem ókkol, tuáñrar uore afsús! Kiyólla-hoile tuáñra toh buddír sabí loifélaio; tuáñra nize yó nó gólo, aar góler de ítara re yó oóñsi raikkó." **53** Isá héntu neeli zaargói de októt, alem edde Féroci ókkole rak gorí Íba re ðoilla-bodoilla súwal ókkol gorát doijje, **54** aar héengori ítara Íba re Íbar hotá lóí hol ot félaito sooni gorí accíl.

12 Hé októt, zeñtté edún ázar-ázar manúc zoma
óyiye zeén níki ítara ezzon or uore ezzon forer,
Isá ye ebbe age Nizor cárít tun ore howá cúru goijjé de ki, "Féroci ókkol or cútár ottu úñciyar táikko, yáni ítarar munaféki ttu. **2** Kiyólla-hoile zahér no óibo de héndilla honó jiníc gúijja nái, aar zana no zaybo de héndilla honó jiníc lukaiya nái. **3** Hé ísafe, tuáñra ziín andár ot hoiyó, hín foór ot fúna zaybo; aar ziín bútor or kamára ókkol ot fúfcucaiyo, hín gó or sád or uottú elan gorá zaybo. **4** "Ó añr dustó ókkol, Añí tuáñra re hoóir, uitará re no dooraiyó zetará haiya re kotól goré montor yárbaade ar kessú gorí faribár no téake. **5** Lekin Añí daháidi tuáñra ttu haré doora foribó: Ubá re ðoro zibá ttu tuáñr haiya re marifélaí baade zuzuk ot félaidibar kémota asé. Ói, Añí tuáñra re hoóir, Íba re beh dooro. (*Geenna g1067*) **6** Fañs swá fiañijja ki hom tíañ loi no bese né? Toóu hín or bútottu Alla ye eggwá re yó no foóra. **7** Becók tuáñrar matár sul úddwa beggún Íba ttu gona asé. No dooraiyó, tuáñrar kimot boóut fiañijja ókkol or túaro bicí. **8** "Añí tuáñra re hoóir, zee níki Añré maincór muúntu cíkar goré, yóggwa re Manúc or Fua ye yó Allar fírista ókkol or muúntu cíkar goró. **9** Montor zee níki Añré maincór muúntu inkár goré, yóggwa re Allar fírista ókkol or muúntu inkár gorá zaybo. **10** Honókiye Manúc or Fuar hélfat honó hotá hoile, yóggwa re toh maf gorídiya zaybo; montor zee níki Pak-Ruhr kuféri goré, yóggwa re maf gorídiya no zaybo. **11** "Zeñtté maincér tuáñra re mujilíc-hána ókkol ot, edde hákim edde adikari ókkol or hañse loiza, héntte hondilla yáh kii zuwab

diba yáto kii hoibá de sintá no goijjó; **12** kiyólla-hoile tuáñra ttu ziín howá foribó, hín tuáñra re Pak-Ruh ye hétunot cíkaidibo." **13** Manúc or dol lwá ttu ezone Isá re hoór de, "Ustat, añr bái ore añár lóí miras bák gorífeito hoó." **14** Montor Íba ye yóggwa re hoór de, "O miyañ, Añré tuáñrar bisarhar yáh bák gorídoya hone banaiyé?" **15** Tarfore Íba ye ítara re hoór de, "Hóboroddar, hárr kisím or lalsí ttu basi táikko; kiyólla-hoile insán or zindigi nizor ɬal-ɬal dóncombottir uore no." **16** Íba ye ítara re ekkán meésal hoiyé, ki hoile, "Ezzon dónir zobin ot bicí fósol dóijje. **17** Yóggwa ye nizorgá nize báfer de, 'Añí kii goittám, añr ttu de fósol zoma rakíbar zaga nái?' **18** "Yóggwa ye hoór de, 'Añí endilla goijjúm: añr gudam ókkol báñgifelai ðoóñr-ðoóñr góri banaiyúm, aar añr fósol edde mal-sámana beggún hére rakíyum. **19** Baade añí añr ruh re hoiyúm de, ó ruh, tor ttu boóut bosór olla bicí kúraf asé. Yala cük gó, háafiya gó edde kúci ták.' **20** "Montor Alla ye yóggwa re hoór de, 'Ó fool, aijja raitta de tor zan loiféla zaybo; tóí tui ziín zoma goijjós hín har óibo?' **21** "Héndilla óilde manúc ubá, zee níki nizor lla dón zoma goré, montor Allar nozor ot tuangor no." **22** Yárbaade Isá ye Íbar ummot ókkol ore hoór de, "Hétolla Añí tuáñra re hoóir, kii háiyum hoói zindigi lla sintá no goijjó, aar kii fiñdýum hoói gaa lla sintá no goijjó. **23** Kiyólla-hoile zindigi toh hánar túaro kimoti, aar gaa toh hoorsuor or túaro kimoti. **24** Hawa ókkol or baabute báfiso; híne toh no cíñre, no daa, aar no hín ottu gudam yáh hañja asé; toóu Alla ye hín ore háaba. Tuáñra toh faik ókkol or túaro bicí kimoti. **25** Tuáñra hone sintá gorí nizor hóiyat ore ek gónda baráí faribá de asó? **26** Tuáñra héttirin ham mán úddwa gorí no faille, oinno siz olla kiyá sintá goró? **27** "Fúl ókkol or baabute báfiso, hín keéngori barí uré deh; híne toh no meénnot goré, aar no fúnta haře; montor Añí tuáñra re hoóir, baáñcca Sólonane úddwa yóggwar tamám dón-doulot loi hín ekgwár ðóilla nizoré háñzai fajjé de nái. **28** Hétolla, zodi Alla ye moidan or kér ore héndilla góri hánza, ziín aijja asé aar hailla ooin ot félaidiya zah; tóóile ó hom biccác ola ókkol, Íba ye tuáñra re aró hotó hánzaibo fáñllar? **29** Kii háiba yáh kii fiiba hín or talac ot fori no táikko; hín or baabute sintá no goijjó. **30** Kiyólla-hoile duniyair bedini ókkole éna hín beggún or fisé lagi téake, montor tuáñra ttu hín lager de híyan tuáñrar Bafe zane. **31** Yárbodol Allar raijjor talac ot táko, tóí tuáñra re hín beggún óu diiya zaybo. **32**

“Ó bérásóol or gura zák, no ḋooraiyó, kiyólla-hoile tuáñrar Baf ottu tuáñra re rajjo diiya fosón laiggé. **33** Tuáñrar jiníc ókkol besi sótka gorífelo, aar nizor lla endilla ṭiañr zali toiyar goró zibá furan ói no zagói, yáni asman ot endilla dóñ-cómbootti zoma goró, ziín honódin no fúra, zeré sur dáke nu aiyé aar fuke nac no goré. **34** Kiyólla-hoile tuáñrar dóñ-cómbootti zeré, tuáñrar dil tákibo de yó hére. **35** “Tuáñra guṭ doh edde serak dórai rakó. **36** Tuáñra yó undilla manúc or ḋóilla ó zetará nizor girós boirat ottu hoñtté waafes aibó de híyan or entezar ot táké, zeéne yóggwa aái duwar baijjaile mottor yóggwa re duwar kúlidi fare. **37** Mubarek goóur uitará zetará re girós ailé sooñi tákka lootfa. Añí tuáñra re sóyi hoóir, yóggwa ye keeñil bañdí hé goóur ókkol ore háná háito buágaraibo, aar dáke aái ítara re háná háibaibo. **38** Zodi yóggwa ye adá raitta yáh yárbaade ailé yo ítara re toiyar tákka lootfa, tóoile hé goóur ókkol toh mubarek. **39** “Lekin yián zani rakó de ki, zodi góor or giróse sur hoñtté aibó de zainto, yóggwa ye nizor góor ore báñgito no dito. **40** Tuáñra yó toiyar tákó, kiyólla-hoile Manúc or Fua tuáñra no ṭáaro de októt beh aibó.” **41** Hétunot Fitore hoóir de, “Malik, Tuñí e meésal lan añára re hoóir de né náki beggún ore?” **42** Malike hoóir de, “Tóoile eén biccácdaredde buddíman mazí hon asé, zaré ítar giróse nizor oinno goóur ókkol or uore zimmadar banaibó, ítara re ṭaim or uore háná barídi bolla? **43** Mubarek goóur ubá zaré nizor giróse waafes ailé ham híin gorér de lootfa. **44** Añí tuáñra re sóyi hoóir, yóggwa ye nizor tamám cómboottir uore ítarre zimmadar banaibó. **45** Lekin zodi hé goóure nizor dile-dile endilla hoó, ‘Añr girós aíté boóut deri asé,’ aar íte oinno goóur edde bañdi ókkol ore marat dore edde háafiya gorí ṭuúl óizagoi; **46** tóoile hé goóur or girós eén din ot aibó, ze din íte yóggwa aibó de no ṭáare, edde eén októt aibó, ze októt íte hoi no fare. Tói yóggwa ye ítarare harí hán-hán gorifelaibo edde naforíman ókkol or hére cámil goríbo. **47** “Ze goóure girós or moncá re zane montor toiyar nó yáto yóggwar moncá mozin nó goré, íte bicí fira háibo; **48** montor zee niki no zani, fíra há de héndilla ham goré, íte bicí hom fíra háibo. Kiyólla-hoile zaré bicí diiya gíyéh, ítar ttu bicí dabi gorá zaybo; aar zaré bicí gosáidiya gíyeh, ítar ttu aró bicí maga zaybo. **49** “Añí duniyait oin zołaidito aiccí deh, zodi age lóti zołaiya óito, Añí keén kúci óitam! **50** Lekin Añr ttu eggwá báptísmoa loíbar asé, yíba nó loi foijjonto Añí keén

ferecanit así! **51** Añí duniyait cánti diito aiccí bóuli táaro níki? Añí tuáñra re hoóir, no, bólke faáta-faáti foida goittó aiccí deh; **52** kiyólla-hoile ehón ottu lóti ek góor or fañs zon manúc alok-alok óizayboi: tin zon dui zon or ulða, aar dui zon tin zon or ulða. **53** Ítara endilla alok óizayboi: fuar ulða baf, baf or ulða fua, zérfluar ulða maa, maar ulða zérflua, bou wór ulða hóuri, aar hóurir ulða bou.” **54** Íba ye manúc ókkol ore yó hoóir de, “Fosím ottu miyúla ujér de dekile tuáñra toratori hoó de, ‘Zór aibó,’ aar borabor héndilla ó. **55** Aar doóinali boiyar bailé hoó de, ‘Gorom foríbó,’ aar héndilla ó. **56** Ó munafék ókkol! Tuáñra toh zöbin or edde asman or súrot saái moósum forók gorí zano, montor ehón or zobana re kiyá forók gorí no zano? **57** “Tuáñra nize kiyá ziyán sóyi híyan or fáisela no goró? **58** Zeñtté tuñí tuáñr ducon or fúañti bisarhar or hañse zoo, héñtte foñt ot tákite ítar lói maamela hól gorifelaibar kucíc goijjó, arnóile íte tuáñre bisarhar or át ot gosáidibo, aar bisarhare tuáñre fulic or át ot gosáidibo, baade fulice tuáñre ziyól maribó. **59** Añí tuáñre hoóir, tuñí ahéri foicá nó doo foijjonto héntu hálás ói no faribá.”

13 Hé októt hére endilla hodún manúc házir accíl, zetará Isá re Galil or manúc uitarár baabute hóbor díyl zetará re baitul-mukaddos ot kurbaní dibarcót Filate kotól goijjíl. **2** Isá ye ítara re zuwabe hoóir de, “Galil or manúc ítarar uore hé docá gán óiye de híyan olla tuáñrar kíyal ot kí ítara Galil or oinno manúc beggún or túaro bicí gunágar accíl? **3** Añí tuáñra re hoóir, no, bólke touwá no goríle, tuáñra beggún óu héndilla hálak óizaybagoi. **4** Yáh ze añráro zon manúc Sílom or minár fori morigiyói, tuáñrar kíyal ot kí ítara Jerúsalem ot táké de oinno manúc beggún or túaro bicí gunágar accíl? **5** Añí tuáñra re hoóir, no, bólke touwá no goríle, tuáñra beggún óu héndilla hálak óizaybagoi.” **6** Tarfore Isá ye e meésal lan hoiyé: “Ezzon maincé nizor bagan ot eggwá duñir-gas lagaáil. Yóggwa ye gas swát gula tuwaitó aiccíl, montor eggwá yó nó faa. **7** Hétolla yóggwa ye bagan sóoñloya re hoóir de, ‘Saá, añí tin bosór foijjonto e duñir-gas swát gula tuwaitó aiyír, montor eggwá yó nó fai. Yíbá re haríféla, yíbá ye hánnaç merí kiyá estemal goittó?’ **8** “Sóoñloya ye yóggwa re zuwabe hoóir de, ‘Ó malik, yíbá re e bosór óu tákito dóh, añí yíbár sairókul ttu kurí fáñic díyum. **9** Baade zodi aiyér de bosór gula dóre, tóoile tók asé; montor

zodi no dóre, hařifelaiyo.” 10 Ek ebaadot-or-din Isá ekkán mujilíc-hánat taalim der. 11 Hére endilla eggwá mayafua accíl zibá re eggwá hóraf jine biyaramma banai raikké de aňráro bosór óiye. Yóggwa guza accíl, aar bilkúl uzu ói no faitto. 12 Isá ye yóggwa re dekí, dáke matai hoór de, “O hálá, tuñí tuáñra biyaram ottu azad óiyo.” 13 Tarfore Íba ye yóggwar uore át díye, tói éhon-éhon yóggwa uzu óigiyoi aar Allar taarif gorát doijje. 14 Lekin mujilíc-hánar sóddare, Isá ye ebaadot-or-din biyaramma gom goijjé de héttola guccá góri manúc ókkol ore hoór de, “Ham goittó sów din asé; héttola din hín ot aái gom óiyogai, ebaadot-or-din no.” 15 Montor Malike yóggwa re zuwabe hoór de, “Ó munafék ókkol, tuáñra fottíkiye kí ebaadot-or-din nizor doóñra goru re yáh gadá re ura ttu kúli faní hábaito no loizo né? 16 Tói e mayafua, zibá İbrahím or zérfa, zibá re Cítane aňráro bosór fán bañdí raikkíl, yoggwá re kí ebaadot-or-din hé bañdá ttu azad gorídiya no zah né?” 17 Íba ye híyan hoiyé rár, Íbar muhálef-goróya beggúne córom faiyé; aar Íba ye ze taajuippa ham goittó híne awam ókkol beggún kúci óiye. 18 Tói Isá ye hoór de, “Allar raijjo kiyór dóilla? Híyan ore Añí kii loi borabor goittám? 19 Híyan óilde eggwá hóroir danar dóilla, zibá re ézzon manúce looi nizor kétit lagayégoi; yiba barí urí eggwá gas boinné, aar faik ókkole yíbar déeila ókkol ot bahá baindé.” 20 Íba ye abar hoór de, “Añí Allar raijjo re kii loi borabor goittám? 21 Híyan óilde cútár or dóilla, ziín ore eggwá mayafua ye looi tokoriban ekkuri tin cér ațat miyáyiye, baade guñra hañi or dola fúli uițté.” 22 Isá cóore-cóore edde fara-fara taalim di-di, Jerúsalem or uzu zaat doijje. 23 Ezzone Íba re hoór de, “Malik, nejat foya hom níki?” Íba ye ítara re hoór de, 24 “Siyon doroza báy góli bolla zan-forane kucíc goró, kiyólla-hoile Añí tuáñra re hoóir, boóut zon góilto kucíc goríbo montor no faribó. 25 Zeňtté góri or giróse urí duwar bañdífelaibo, tuáñra baáre týai duwar bajjai-bajjai endilla howát doriba, ‘Ó Malik, aňára lla duwar gán kúlo.’ “Montor Íba ye tuáñra re zuwabe hoibó de, ‘Añí no zani tuáñra horíyar.’ 26 “Hétunot tuáñra howát doriba de, ‘Aňára toh Tuáñr fúañti háafiya goijjíslam, aar Tuñí aňárar rasta-rasta taalim dita.’ 27 “Montor Íba ye hoibó de, ‘Añí tuáñra re hoóir, Añí no zani tuáñra horíyar. Kuham-goróya ókkol, tuáñra beggún Añí héntu dur ó.’ 28 “Hére tuáñra hañdahari goríba edde date dat kirkiraibá zeňtté tuáñra dekíba de, İbrahím, Isahák, Yakub edde tamám nobi ókkol Allar

raiijor bútore, montor tuáñra re baáre félaidiya gíyeh. 29 Aar manúc ókkol fuk, fosím, uttor, edde doóin ottu aái Allar raijjet háito boibó. 30 Becók, zetará ehón fisé asé, ítara age óizayboi; aar zetará ehón age asé, ítara fisé óizayboi.” 31 Hé októt hoozzon Féroci ye aái Isá re hoór de, “Tuñí e zaga ttu honó mikká zoogói, kiyólla-hoile Hérud ottu Tuáñre marifeilto monehoór.” 32 Íba ye ítara re hoór de, “Zoo, hé cíyal ore hoibá de, ‘Añí aijja edde hailla bút dáfaiyum edde biyaramma ókkol ore gom goríyum, aar tin din ot din Añr moksót fura óibo.’ 33 Zeén óibo óuk, Añr ttu aijja, hailla edde foórur uzu sofór gorá foribó; kiyólla-hoile honó nobir moot toh Jerúsalem or baáre ói no fare. 34 “Jerúsalem, ó Jerúsalem, tui zee niki nobi ókkol ore kotól gorós edde zetará re tor hére diferá gíyeh ítara re cíl or dola maros. Kuúñri-kurá ye zendilla nizor sóo ókkol ore yíbar fak or bútore zoma gorí raké, héndilla tor fuain dore zoma gorí rakí bolla Añí hotó bar sayí de asé, montor tuáñra híyan nó soó. 35 Fúno, tuáñrar góri tuáñrar suk or muúntu sáragor óizayboi. Añí tuáñra re hoóir, tuáñra Añré etókkal no dekíba zetókkal tuáñra nó hoó de, ‘Mubarek Ubá zibá Mabud or name aiyér.’”

14 Ekbar eén óiye, ek ebaadot-or-din zeňtté Isá Féroci ókkol or ezzon sóddar or góri ot háná háito giyyé, manúc ókkole yíbar uore háas nozor raikkíl. 2 Hére Íbar muúntu endilla ezzon manúc accíl zibá ttu fúla biyaram asé. 3 Isá ye alem edde Féroci ókkol ottu fusár gorér de, “Ebaadot-or-din biyaram gom goríbar zayes asé né nái?” 4 Montor ítara nizám mári táikkil. Íba ye manúc cwa re áte dórí gom goijjé, baade duñraidiyé. 5 Tarfore Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñrar bútore endilla hon asó, zee niki nizor fua yáh doóñra-goru ebaadot-or-din kuwat forilé, yiba re éhon-éhon tulí no loiba de?” 6 Montor ítara híyan or honó zuwab di nó fare. 7 Isá ye zeňtté dawot faiyé de meéman ókkole hondilla gori izzoitta zaga basíloor de deikké, Íba ye ítara re ekkán meésal diyé: 8 “Honókiye tuáñre boiraitta hánat dawot dilé, zai yore izzoitta zagat no boiccógoi, kiyólla-hoile óitofare yóggwa ye tuáñr túaro izzotdár ézzon ore dawot diyé. 9 Zodi boiyó, zee niki tuáñre edde Íba re dawot diyé, yóggwa ye aái tuáñre hoibó de, ‘Tuáñr zaga gán e manúc cwa re doo.’ Hétunot tuáñr ttu córom fai, nisor zagat zai buá foribó. 10 Yárbodol, dawot faile, zai yore nisor zagat boiccógoi, zeéne zee niki tuáñre dawot diyé, yóggwa ye aái hoó de, ‘Dustó, uoror zagat zai

boiyógoi.' Hétunot tuñí tuáñr fúañti háná háar de ítara beggún or muúntu izzot faiba. **11** Kiyólla-hoileé zee niki nizoré nize doóñr kúwala, ítare cón̄ro gorá zaybo; aar zee niki nizoré nize cón̄ro kúwala, ítare doóñr gorá zaybo." **12** Baade Isá ye zee niki Íba re dawot diyé yóggwa re hoór de, "Tuñí duúñijjar yáh biyal or háná goríle, tuáñr dustó ókkol ore, báiyain dore, eganaguiccí re, yáh atehañsór tuangor ókkol ore dawot no diyó; zodi doh, ítara yó waafes tuáñre dawot di fúñzaydibo. **13** Yár túaro, tuñí háná goríle, lulá, leng, edde añdá manúc ókkol ore dawot diyo, **14** tói tuñí borhot faiba, kiyólla-hoileé ítara toh tuáñre fúñzaidi no faribó; aar forhésgar ókkol háñcor-ordin zinda ói uřibó de hýala tuñí bodola faiba." **15** Isár fúañti háná háito boiccé de ítara ttu ezzone híyan fúni hoór de, "Mubarek ubá zibá ye Allar rajjot háná háibo." **16** Íba ye yóggwa re hoór de, "Ezzon maincég eggwá doóñr háná goijjé, aar boóut kiyó re dawot diyé. **17** Hánar októ óiye rár, ítara re endilla hoói matai bolla yóggwa ye nizor goóur diferáye, 'Aiyó, yala beggún toiyar óiye.' **18** "Montor ítara zon-zon beggúne bahána diyat doijje. Foóilar íte hoór de, 'Añí ekkán zaga kinní, añr ttu híyan saító zaa foribó; meérbani góri añré maf goró.' **19** "Ar ezzone hoór de, 'Añí fañs zura doóñra-goru kinní, añí híin háríbo né saító zair; meérbani góri añré maf goró.' **20** "Aró ézzone hoór de, 'Añí noya-noya biyá goijjí deh; añí aái no faijjum.' **21** "Tói goóur gwá aái tar girós ore híin zanaiyé. Baade góri or giróse guccá góri nizor goóur ore hoór de, 'Toratori cóor or rasta-rasta edde goldi-goldi zai gorif, mazur, añdá edde leng ókkol ore angóí.' **22** "Tarfore goóur gwá ye hoór de, 'Malik, tuñí zeén hókum goijjó héen goijjá óiye, lekin aijjó zaga háli asé.' **23** "Giróse goóur gwá re hoór de, 'Baáre rasta-rasta edde foñté-foñté zaa, zai manúc ókkol ore eré ai bolla mojbur goríc, zeéne aíñ góri bórizagoi. **24** Kiyólla-hoileé añí tuáñra re hoór, zetará re dawot diya giyéh, ítara honókiye añr háná hái no faribó.'" **25** Ekbar zeñtté becábicí manúc Isár fúañti zaat accíl, Íba ye fíri ítara re hoór de, **26** "Zee niki Añr hére aiyé yóggwa ye nizor baf, maa, bou, fuain, báiyain edde bónain ore, bólke nizor zan ore úddwa Añré goré de yár túaro hom muhábbot no goillé, yóggwa Añr ummot ói no fare. **27** Zee niki nizor kúruc no boói Añr fisáli dore, yóggwa Añr ummot ói no fare. **28** "Kiyólla-hoileé tuáñrar bútore endilla hon asé, ekkán minár banaitó sailé age boói nizor ttu

híyan furafuri banai bolla kula de héden tiañ-foicá asé né nái kiyas no goribó dé? **29** Arnóile toh zeñtté yóggwa ye guijja gán tulí baade guñra tulí no fare, zetará dekíbo ítara beggúne yóggwa re téceráibo, **30** eén hoói, 'E manúc cwa ye bana cúru goijjí, montor guñra tulí no fare.' **31** "Yáto, endilla baáñcca hon asé, arek baáñcca llói larái goittó zaibar tákile age boói nizor doc ázar fóous lói, nizor hélaf aibó de kuri ázar fóous or mukabela góri faribó né no faribó kiyas no goribó dé? **32** No faribó de óile, yóggwa ye duré tákite nomainda diferáyi, bonizaybói lla corót or aros goribó. **33** Borabor héndilla, tuáñra ttu zee niki nizor hárressú eri no deh, yóggwa Añr ummot ói no fare. **34** "Nun toh gom jiníc, montor zodi nun or dok zaagói, tóoile hín ore keéngori abar nuncá gorá zaybo? **35** Hín toh no zobin olla ham aiyé aar no fáñic ísafe ham aiyé; maincé híin ore baáre felaide. "Zar ttu fúnibar han asé, yóggwa ye fúno."

15 Tamám házana-tulóya edde gunágár ókkol Isár hotá fúni bolla Íbar hañse aitó. **2** Montor Féroci ókkole edde alem ókkole endilla hoói cékayot gorát doijje, "E Manúc cwa ye gunágár ókkol lói miyáñ, aar ítarar fúañti háná hák." **3** Hétunot Íba ye ítara re e meésal lan hoiyé: **4** "Dóro tuáñra honó ezzon ottu ek cót bérásol asé, zodi héntu eggwá áñzizagoi, tóoile íte kí nobboi-now wa re kílat eri, áñzigiyoí de yíba re tuwai né faa foijjonto no tuwaibó né? **5** Íte tuwai faile toh kúciye yíba re hañd ot loibo, **6** aar góri ot aái ítar fúañija edde atehañsór manúc ókkol ore matai hoibó de, 'Añr fúañti kúci gorógai, kiyólla-hoileé añí añr áñzigiyoí de bérásol lwá tuwai faiyí.' **7** Añí tuáñra re hoór, tík héndilla, touwá górá no fore de nobboi-now zon forhésgar or túaro ezzon gunágár touwá goillé asman ot aró bici kúci óibo.' **8** "Yáh, dóro eggwá mayafua ttu doc cán rufar foicá asé, zodi héntu ekkán foicá áñzizagoi, tóoile híba ye kí serak dórai góri kuuñsai híyan ore tuwai né faa foijjonto cündorgori no tuwaibó né? **9** Híba ye tuwai faile toh nizor fúañijjani edde atehañsór manúc ókkol ore matai endilla hoibó, 'Añr fúañti kúci gorógai, kiyólla-hoileé añí añr áñzigiyoí de foicá gán tuwai faiyí.' **10** Añí tuáñra re hoór, tík héndilla, ezzon gunágár touwá goillé Allar fírista ókkol or muúntu kúci ó." **11** Isá ye aró hoór de, "Eggwá maincór ttu duwá fua accíl. **12** Ítara ttu cón̄ro wa ye baf ore hoór de, 'Abá, añr borat ot fore de cóbotti añré diifélo.' Tói bafe nizor

cóbotti ítara re borat gorídiye. 13 “Hooddin baade, fua cónřo wa ye nizor hárr kessú dola gorí looi ekkán durór mulluk ot giiyégoi, aar hére íte monzakká soli nizor cómbotti sárhar gorífelaiye. 14 Zeñtté ítar ttu hárr kessú hóros gorífelaya óiye, hé mulluk ot eggwá ðooñr rať óiye, aar íte muútac ot forat doijje. 15 Tói íte zai hé mulluk or ezzon báncinda ttu ham saiyégoi, aar yóggwa ye ítare cíwór sorai bolla nizor kílat diferáye. 16 Cíwór gúne ze gas or sóňi ókkol háito, ítar ttu híin hái fet bóraito monehoitó, montor honókiye ítare no diito. 17 “Fore íte buzón ot aái hoór de, ‘Añr baf or edún muzur ókkole háito becábicí hana faar, aar añi toh eré búkkie morir! 18 Añí urí añr baf or hére zaiyumbói, zai ūba re hoiyúm de: Abá, añi Allar edde tuáñr ulđa hosúri goijjí. 19 Añré ar tuáñr fua hoibár laayek no; añré tuáñr eggwá muzur or ðóilla góri rakó.’ 20 Tói íte urí baf or hére giiyé. ‘Íte duré táite ítare dekí baf ottu feťfuijje, aar duñri zai ítare aňza mari appá diye. 21 “Fua ye baf ore hoór de, ‘Abá, añi Allar edde tuáñr ulđa hosúri goijjí, añré ar tuáñr fua hoibár laayek no.’ 22 “Montor bafe nizor goúur ókkol ore hoór de, ‘Toratori ebbe barík zubba aní itaré fiñdáido; itar át ot oóñri diyaido aar téng ot centár fiñdáido. 23 Goru boli wa aní zooró. Añára hái kúci-áci gorí. 24 Kiyólla-hoile añr e fua wa mora accíl, montor abar zinda óiye; ite áñzigilgoi, montor yala faa giyéh.’ Tarfore ítara beggúne kúci gorát doijje. 25 “Héñitte yóggwar fua ðooñr gwá kétit accíl; íte góri or dáke foónicce rár, talbazanar edde nas or abas fúinne. 26 Héñunot íte eggwá goúur ore matai, eré kii ó de fusár goijjé. 27 Tee ítare hoór de, ‘Tuáñr bái waafes aiccé, aar tuáñr bafe goru boli wa zooráyiye, kiyólla-hoile yóggwa ye ítare sóyi-sólámote fírai faiyé.’ 28 “Híyan fúni íte guccá óigiyoi aar bútore góilto no sar. Montor baf baáre aái, ítare manat doijje. 29 Lekin íte baf ore zuwabe hoór de, ‘Soó, etó bosór fán añi tuáñr gulami gorí-gorí aiyír, aar añi tuáñr hókum honódin no mani nó táki; toóu tuñi añré añr dustó ókkol or fúañti kúci-áci gorí bolla eggwá sóol or sóo úddwa honódin diiyó de nái. 30 Montor tuáñr fua ite zeñtté aiccé, zee niki tuáñr cómbotti magi ókkol lói fúraifelaiye, tuñi ítar lla goru boli wa zooráyo.’ 31 “Héñunot bafe ítare hoór de, ‘O fut, tui toh añr fúañti hámica asós, aar añr ttu ziín asé híin beggún de tor. 32 Montor aňára ttu yala kúci-áci edde mela gorár zorur, kiyólla-hoile tor bái ibá mora accíl, aar abar zinda óiye; áñzigilgoi, yala faa giyéh.’”

16 Isá ye cárit tun ore yó hoór de, “Ezzon tuangor manúc ottu eggwá zimmadar accíl, hé zimmadar gwá ye yóggwar dón-cóbotti sárhar gorífeler hoói yóggwar hañse hóbor foónicce. 2 Tói yóggwa ye ítare matai fusár goré de, ‘Añi tor baabute iín kii fúnir? Tor zimmadarí ham or ísaf déh, kiyólla-hoile tui ar zimmadar táki no faribí.’ 3 ‘Héñunot zimmadar gwá ye nizoré nize hoór de, ‘Yaa añi kii goittám? Añr giróse de añr ttu zimmadarí ham loifeler. Añr ttu de meři harító bol nái, aar hórat magité yó córom lage. 4 Añi kii goijjum de zani faijjí, zeéne zeñtté añr ttu zimmadarí ham loiféle, maincé añré ítarar góri ot zaga dee.’ 5 ‘Tói íte zon-zon gori girós or footidár ókkol ore mataiyé, matai foóila wa re hoór de, ‘Añr giróse tuáñr ttu footi hodún faar?’ 6 “Tee hoór de, ‘Now cót gelómzaitun tel.’ ‘Íte hoór de, ‘Tuáñr bil lán loo, toratori boói sair-có fonzaic gelóm lekido.’ 7 ‘Tarfore íte ar ezzon ore hoór de, ‘Tuáñr ttu hodún faar?’ ‘Tee hoór de, ‘Fonzaic mongiyuñ.’ ‘Íte taré hoór de, ‘Tuáñr bil lán loo, looi salic mon lekido.’ 8 ‘Giróse hé beiman zimmadar or saláki ham dekí taarif goijjé; kiyólla-hoile e duniyair manúc ókkol nizor ðóilla manúc lói solafíra gorát, nur or manúc or túaro bicí salák. (aión g165) 9 Añi tuáñra re hoór, duniyaibi dón-doulot lói nizor lla dustó bano; zeéne zeñtté híin fúraizagoi, ítara tuáñra re abadulabadi zagat kobul goré. (aiónios g166) 10 “Zee niki hom ot imandari táke, yóggwa ye bicít óu imandari táke; aar zee niki hom ot beimani goré, yóggwa ye bicít óu beimani goré. 11 Hé ísafe, zodi tuáñra duniyaibi dón-doulot ot imandari no táko, tóoile tuáñra re bóraca gorí asól dón hone diibo? 12 Aar zodi tuáñra ar ezzon or gún ot imandari no táko, tóoile tuáñrar gún tuáñra re hone diibo? 13 “Honó gulame dui girós or hédmot gorí no fare; kiyólla-hoile íte ezzon ore nafovrot goríbo aar ar ezzon ore muhábbot goríbo; yáto ezzon loi tík tákibo aar ar ezzon ore hékarot goríbo. Tuáñra ekku fúañti Allar edde dón-doulot or hédmot gorí no faribá.” 14 Férocí ókkole híin beggún fúni Isá re técerat doijje, kiyólla-hoile ítara tíañr lalosbon accíl. 15 Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra óilade uitará zetará maincór muúntu nizoré nize forhésgar kúwalo, montor Alla ye tuáñrar dil zane. Ziyán maincór nozor ot bicí kimoti híyan Allar nozor ot honó kimot nái. 16 “Tourat edde nobi ókkol or kitab, Yaháya foijjonto soillíl; yárbaade lóti Allar raijor kúchóbor tobolik gorá zar, aar fottíkiye zuresúre híyan ot gólat asé. 17 Lekin Tourat Córif

or ekgwá noktá búzi zar túaro, asman zebin ofát ówa aró aásan. **18** “Zee kiyé nizor bou wóre sárifelai ar eggwá re biyá goré, íte zená gorér deh; aar zee kiyé zamair sárifelaiya mayafua re biyá goré, íte yó zená gorér deh. **19** “Ezzon endilla tuangor manúc accíl, zibá ye bayoинna rong or edde dami-dami hoor fiñdító, aar fottí din ayaci-kúci gorí tákito. **20** Ítar geit ot Lasár nam or ézzon hórat-magoya re raká záyto, yóggwa gáaye furaiya accíl. **21** Yóggwa ttu tuangor manúc cwar mes ottu forizaytói de hána lói feñ bóraito monehoitó. Aar kuñir ókkole aái yóggwar gáa ókkol lekító. **22** “Fore eén óyiye, hé gorif manúc cwa morigiyói aar fírista ókkole yóggwa re Ibrahim or hére loigiyói. Ek din tuangor manúc cwa yó morigiyói aar dohón gorá gíyeh. **23** Íte zuzuk ot azab faar de héntu uormikká saiýé rár, duré Ibrahim ore edde ñbar dák ottu Lasár ore deikké. (**Hades g86**) **24** Hétunot íte guzori hoór de, ‘Ó baf Ibrahim, añr uore rahám gorí Lasár ore añr hére diféró, zeéne yóggwa ye fanít mazé nizor ooñl or matá burai añr zir tánda goré, kiyólla-hoilé añi e ooñl ot bicí toziya fair.’ **25** “Montor Ibrahíme hoór de, ‘Ó fut, táar gorí saá, tui tor zindigit gom-gom jiníc ókkol lói hotó cík goijjíl, aar Lasáre hotó duk faáil; montor yala yóggwa eré cánti faar, aar tui toziya foór. **26** Íní beggún baade, tor edde añárar dormiyan ot ñooñr dumburu asé, zeéne entú tor hére zaito monehoó de ítara zai no fare aar héntu añárar hére aító monehoó de ítara aái no fare.’ **27** “Hétunot íte hoór de, ‘Ó baf, héen óile añi tuáñre fóriyat gorí, Lasár ore añr baf or góre diféró; **28** kiyólla-hoilé añr ttu fañs swá bái asé. Yóggwa ye ítara re úñciyari douk, arnóile ítara yó e azab or zagat foóñsibai.’ **29** “Montor Ibrahíme hoór de, ‘Ítarar hére Muúsar edde nobi ókkol or kitab asé. Ítara hín or hotá fúnouk.’ **30** “Íte hoór de, ‘No, no, ó baf Ibrahim, zodi mora ókkol ottu kiyé ítarar hére zaa, ítara touwá goríbo.’ **31** “Montor Ibrahíme ítare hoór de, ‘Zodi ítara Muúsar edde nobi ókkol or hotá no fúne, tóole mora ttu honókiye zinda ói zailé yo ítara no manibó.”

17 Isá ye Nizor ummot ókkol ore hoór de, “Gunár uzu çane de hín toh nu aái no tákibo; montor uitar uore afsús, zar duara nikí hín aiyé. **2** Ítar lla beétor óilde, ítar golat eggwá cíl or sakki bañdí doijjat félaidiya zah, zodi íte e cóníro ókkol ottu honókiye re guná gorába. **3** Nizoré nize úñciyar. Zodi tuáñr bái ye hosúri goré, yóggwa re bótboráyo; zodi yóggwa ye

touwá goré, yóggwa re maf gorídiyo. **4** “Zodi yóggwa ye tuáñr ulda ek dine háñt bar hosúri goré, aar háñt óu bar tuáñr hañse aái hoó, ‘Añí touwá gojjí,’ tóole yóggwa re maf gorídiyo.” **5** Sáhabí gúne Malik ore hoór de, “Añárar iman baráido.” **6** Malike hoór de, “Zodi tuáñra ttu hóroir danar héttirin iman táke, tuáñra e tut-gas swá re eén hoóí faribá, ‘Háñri zai doijjat fútgoi,’ gas swá ye tuáñrar hotá manibó. **7** “Dóro tuáñra honókiyo ttu ál soibó lla yáh sóol sorai bolla eggwá goóur asé. Yóggwa ye kí goóur gwá bil ottu ailé ítare endilla hoibó, ‘Hára aái, háito bogái?’ **8** Bólke yóggwa ye kí ítare endilla no hoibó né, ‘Añr lla hána toiyar gor, aar nizor keeñil bañdí añr ttu hána-fina háiya nó óiyo foijjonto añré hédmot góre, baade tui hána-fina hái faribí?’ **9** Yóggwa ye kí goóur gwá re cükuriya goríbo, ítare ziyán hókum gojjé híyan gojjé de héttolla? Bilkúl no goríbo. **10** Héndilla tuáñra yó, zeñtté tuáñra ttu tuáñra re hókum gorá gíyeh de hín beggún gojjá ó, hoibá de, ‘Añára behazor goóur ókkol; añára baná añárar fóros adai gojjí deh.’” **11** Baade eén óyiye, Isá Jerúalem ot zaite Samáriar edde Galil or maz ottu zaar. **12** Íba ekkán farat gólibarcot, doc zon kurus biyaraímma Íba llói dola óyiye. Ítara duré tíyaiya accíl, **13** aar guzoran mari hoór de, “Isá, ó Ustat, añárar uore rahám goró!” **14** Íba ye ítara re dekí hoór de, “Zoo, nizoré imam ókkol or hañse dahógoi.” Aar eén óyiye, ítara zaite-zaite pak-sáf óigiyoi. **15** Ítara ttu ezone zeñtté nize gom óigiyoi de deikké, yóggwa ñooñr abase Allar taarif gorígorí fíri aiccé, **16** aar Isá foot uuíñtoi fori Íba re cükuriya gojjé. Yóggwa óilde ézzon Samári. **17** Hétunot Isá ye fusár gorér de, “Doc zon beggún pak-sáf óyiye de no né? Ar now zon horé?” **18** Allar taarif gorí bolla e bidecítta wa bade ar honókiye fíri nú aiyé de níki?” **19** Baade Íba ye yóggwa re hoór de, “Uró, zoogói; tuáñr imane tuáñre gom gojjé.” **20** Ekbar, Férocí ókkole Isá ttu fusár gojjé de, Allar raiijo hoñtté aibó? Íba ye ítara re zuwabe hoiyé de, “Allar raiijo aíté dahá zah fángori nu aibó, **21** aar maincé yó no hoibó de ki, ‘Soó, híyan eré asé,’ yáto, ‘Uré asé,’ kiyólla-hoilé Allar raiijo toh tuáñrar mazé asé.” **22** Tarfore Íba ye Nizor ummot ókkol ore hoór de, “Eén din aibó zeñtté tuáñra Manúc or Fuar din ókkol ottu ek din óile sai bolla azzu goríba, montor no dekiba. **23** Maincé tuáñra re hoibó de, ‘Eré soó,’ yáto ‘Uré soó.’ Montor no zaiyo, ítarar fisá no dóijjo. **24** Kiyólla-hoilé zendilla asman or ek ñak ottu bijili somkilé arek ñak ot óu foor zaa, Manúc or Fua aibó de

híyala yó héndilla beh óibo. **25** Lekin age Íba ttu boóut kessú duk faa foribó, aar e zobanar manúc ottu inkár há foribó. **26** “Nobi Nuhr din ókkol ot zendilla óoil, héndilla Manúc or Fuar din ókkol ot óu óibo. **27** Zetó din Nuh kicítit nó uré aar tuwán aái manúc beggún ore hálak nó goré, hétdin foijonto manúc ókkole háafiya gorát, biyá gorát, edde biyá diyat accíl. **28** “Luút or din ókkol ot óu héndilla óoil; manúc ókkol háafiyat, besa kinat, kéti gorát, edde górr banat accíl; **29** montor ze din Luút Sódom ottu neeli aáigiyoi, asman ottu ooin edde gónđokzór fore fán fori ítara beggún ore hálak gorifelaiye. **30** “Manúc or Fua zahér óibo de hé din óu héndilla beh óibo. **31** Hé din zee niki górr or sád or uore de óibo aar nizor mal-sáman górr or bútore óibo de tákibo, ítar ttu hín looi bolla lamat no lama foribó; héndilla zee niki kétit óibo, ítar ttu waafes nu aá foribó. **32** Luút or bou wór hálot yaad raikkó. **33** Zee niki nizor zan basaitó saá, íte híyan háraifelaib; aar zee niki nizor zan háraifele, íte híyan basai rakfó. **34** Añí tuáñra re hoóir, hé raitta dui zon manúc ek bisánat óibo de tákibo; ítara ttu ezzon ore loiza zaybo, ar ezzon ore bad diya zaybo. **35** Duwá mayafua ye ekku fúañti sakki gúraibo de tákibo; ítara ttu ezzon ore loiza zaybo, ar ekzon ore bad diya zaybo. **36** Dui zon manúc bil ot óibo de tákibo; ítara ttu ezzon ore loiza zaybo, ar ezzon ore bad diya zaybo.” **37** Ítara Íba ttu fusár gorér de, “Malik, iín horé óibo dé?” Íba ye ítara re hoóir de, “Mora lac zeré, hére toh hónun ókkol óu zoma óibo.”

18 Baade Isá ye ítara re ekkán meésal hoiyé, ítara ttu hárr októt dua gorá foribó de aar hímmot no hára foribó de híyan cíkai bolla. **2** Ki hoilé, “Ekkán cóor ot eggwá bisarhar accíl, zibá ye no Alla re dooraitó aar no honó manúc ore forba goittó. **3** Aar hé cóor ot eggwá rari accíl; híba ye yóggwar hañse aái-aái hoító de, ‘Añr ducon ókkol ottu añré insáf loido.’ **4** “Yóggwa ye hoodin inkár goijjíl, montor fore nizoré nize hoóir de, ‘Añí de no Alla re doorai aar no honó manúc ore forba gorí, **5** montor toóu e rari wa ye zettót añré ferecan gorát asé, añí ibáh re insáf loidiyum, arnóile ibáh ye barbár aái-aái añré óran gorifelaibo.” **6** Yárbaade Malike hoóir de, “Fúno, nainsáfi bisarhar gwá ye kii hoiyé. **7** Héndilla, Alla ye ki Íbar basfloiya bonda ókkol ore insáf loi no dibo né, zetará dine raite Íbar hañse hañde? Íba ye kí ítara lla híyan goitté deri goribó? **8** Añí tuáñra re hoóir, Íba ye

ítara re toratori insáf loidibo. Lekin Manúc or Fua zeñtté aibó, Íba ye kí duniyait iman faibó?” **9** Hodún manúc zetará nizoré forhésgar táare aar oinno zon ore hékarot goré, Isá ye ítara re e meésal lan hoiyé, **10** “Dui zon manúc baitul-mukaddos ot dua goittó giyé; ezzon óilde Féroci, ar ezzon óilde házana-tulóya. **11** Féroci wa ye tíyai nizor baabute endilla dua gorát doijje, ‘Ya Alla, añí Tuáñre cükuriya gorí, kiyólla-hoile añí oinno manúc or dóilla dahanít, nainsáfi, aar zenákur no; e házana-tulóya war dóilla úddwa no. **12** Añí háftat duibar ruza rakí; aar añr tamám amodoni ttu doc bák or ek bák Tuáñre diifelai.’ **13** “Lekin házana-tulóya wa ekkágóri duré tíyai accíl; yóggwa ye asman or uzu sai bolla úddwa moncá no gorér, bólke buk kilai-kilai hoór de, ‘Ya Alla, añí gunágar or uore rahám goró.’ **14** “Añí tuáñra re hoóir, e manúc cwa beh forhésgar tóori górr ot giyé, Féroci wa nó tóore; kiyólla-hoile zee niki nizoré nize dñoñr kúwala ítare cóñro gorá zaybo; aar zee niki nizoré nize cóñro kúwala ítare dñoñr gorá zaybo.” **15** Ek din maincé ítarar gura fuain dore yó Isár hañse anát doijje, zeéne Íba ye ítara re súwe; montor cárit tune deikké rár, manúc cún ore bótboráiye. **16** Montor Isá ye fuain dore Íbar hañse mata hoór de, “Fuain dore Añr hañse aitódo; ítara re no oóñillo, kiyólla-hoile Allar raijjo toh ítarar dóilla maincé éna hásil goré. **17** Añí tuáñra re sóyi hoóir, zee kiyé Allar raijjo re eggwá gura fuar dóilla górr kobul no goré, yóggwa híyan ot bilkúl góli no faribó.” **18** Fore ezzon sóddare Isá ttu fusár gorér de, “Gom Ustat, ofúrani zindigi miras faite añr ttu kii gorá foribó?” (*aiónios g166*) **19** Isá ye yóggwa re hoóir de, “Tuñí Añré gom kiyá dakoór? Alla bade toh ar kiyé gom nái. **20** Tuñí de hókum ókkol zano, zendilla niki, ‘Zená no goriba; kún no goriba; suri no goriba; misá gobá no diba; bafmaa re izzot goriba.’” **21** Yóggwa ye hoóir de, “Añí hín beggún gurahale lótí amól gorigorí aiyír.” **22** Híyan fúni Isá ye yóggwa re hoóir de, “Tuáñr ttu aijjó ekkán ham baki asé, Tuáñr ttu ziín asé hín beggún besi gorif ore baridogói, tóti tuñí asman ot dón faiba; baade aái Añr fisáli óiyogai.” **23** Híyan fúni yóggwa kúb bezar óigiyoi, kiyólla-hoile yóggwa dñoñr dóni accíl. **24** Isá ye yóggwar uzu saái hoóir de, “Dón-doulout ola ókkol ottu Allar raijjet gólite hotó mockil! **25** Kiyólla-hoile tuangor manúc Allar raijjet gólar túaro, eggwá uñt fúnc or faái ttu goli zaa aró aásan.” **26** Hín fúinne de ítara hoóir de, “Tóole hone nejat fai faribó?” **27** Íba ye hoóir de, “Ziín insáne gorí

no fare, hín Alla ye fare.” 28 Fitore hoór de, “Soó, ańára de górbari eridi Tuáñr fisáli óigiyigoi.” 29 Íba ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re sóyi hoóir, zee niki Allar raijor wasté góir, bou, báiyain, bafmaa yáh fuain eridiyé, 30 yóggwa ye e zabanat hín boóut gun bicí faibo, aar aibó de zabanat ofúrani zindigi faibo.” (aión g165, aiónios g166) 31 Yárbaade Isá ye baró zon cárit tun ore ekkinare loizai ítara re hoór de, “Soó, ańára uore Jerúsalem ot zair, Manúc or Fuar baabute nobi ókkole ziín-ziín leikké hín beggún hére fura óibo. 32 Íba re Beyohúdi ókkol or hañse gosáidiya zaybo; ítara Íba re ínca goríbo, beizzoti goríbo, edde sép maribó; 33 ítara Íba re coóñk mari baade zane marifélaibo. Lekin tin din ot din Íba zinda óizayboi.” 34 Cárit tune hotá hín ekkán óu nó buzé; hé hotár maáni ítara ttu lukaiféla gíyeh, héttolla ziín hoiyé hín ítara buzí nó fare deh. 35 Isá zeñtté Jerikó cóor or dáke foónicce, ezzon ańdá manúc rastar hañsat boói hórat mager de accíl. 36 Yóggwa ye ek dol manúc dák ottu zaar de abas fúni, eré kii ór de fusár goijjé. 37 Maincé yóggwa re hoór de, “Isá Nasári e boli zaar deh.” 38 Hétunot yóggwa ye guzori-guzori hoór de, “Ó Dawud or Fua Isá, ańr uore rahám goról!” 39 Zetará age-age zaar de accíl, ítara yóggwa re jájjerai nizám óito hoiyé; montor yóggwa ye aró guzori-guzori hoór de, “Ó Dawud or Fua, ańr uore rahám goról!” 40 Hétunot Isá týaigiyoi aar hókum díye de, yóggwa re Íbar hañse aná zay bolla. Yóggwa dáke aiccé rár, Isá ye yóggwa ttu fusár gorér de, 41 “Tuñí kii soó, Añí tuáñr lla kii goittám?” Yóggwa ye hoór de, “Malik, ańr ttu dekí faribár toóufik faito monehoór.” 42 Isá ye yóggwa re hoór de, “Dekí faribár toóufik loo; tuáñr imane tuáñire gom goijjé.” 43 Éhon yóggwa ye dekí faribár toóufik faiyé aar Allar taarif gorí-gorí Isár fisáli doijje. Manúc beggúne híyan dekí Allar taarif goijjíl.

19 Isá Jerikó cóor ot góli búttottu zaat accíl. 2 Hére Zakéyos nam or ézzon manúc accíl; yóggwa accíl házana-tulóya ókkol or sóddar edde tuangor manúc. 3 Yóggwa ye Isá hon de híyan saító kucíc goijjíl, montor manúc or dol or zoriya saái nó fare, kiyólla-hoile yóggwa gaafíré barí accíl. 4 Héttolla yóggwa ye Isá re sai bolla muúmmikka duñri zai eggwá duñir-gas ot uittegoi, kiyólla-hoile Íba hé foñt báy zaibo. 5 Zeñtté Isá hé zagat foónicce, Íba ye uormikká saái yóggwa re hoór de, “Zakéyos, toratori lamogái, kiyólla-hoile aijja Ańr ttu tuáñr góir ot tákar zorur.” 6 Hétunot yóggwa

toratori laimmégai, aar Íba re kúcir sáańte estekbal goijjé. 7 Híyan dekí manúc beggúne endilla cékayot gorát doijje, “Íba ezzon gunágár or gorba óito gíyé.” 8 Zakéyose týai Malik ore hoór de, “Soó Malik, ańr cóbotti ttu ekdók ańí gorif ókkol ore diifélar, aar zodi ańí honókiyo ttu na hókkot kessú loiyé de óile, ítare ańí sair gun waafes firaidiyum.” 9 Isá ye yóggwa re hoór de, “Aijja e góir ot nejat aiccé, kiyólla-hoile yóggwa yó toh Ibrahím or fua. 10 Manúc or Fua aiccé de toh áñzigiyoi de ítara re tuwai bolla edde nejat di bolla.” 11 Ítara hín beggún fúner de októt, Isá ye ítara re ekkán meésal hoiyé, kiyólla-hoile Íba Jerúsalem or dáke accíl aar ítara týajjal de Allar raijjo bicí hára zahér óibo. 12 Íba ye hoór de, “Ezzon bóddoro manúc ekkán duró Mulluk ot gíyé, baáñcca boni waafes ai bolla. 13 Zaibar age yóggwa ye nizor goóur ókkol ottu doc zon ore mataí ítara re doc cán cúnar foicádiyé, dii ítara re hoór de, ‘Añí nú aiyí foijjonto iín lói códori gorógoi.’ 14 “Lekin yóggwa re nizor decóitta ókkole nafrót goittó, héttolla ítara yóggwar fisé nomainda diferái hoiyé de, ‘Ańára e manúc cwa ye ańrár uore hókumot goré de híyan no saái.’ 15 “Zeñtté yóggwa baáñcca boni waafes aiccé, yóggwa ye nizor týan dyf de goóur gún ore mata baiyé, zeéne ítara códori gorí hodún hamaiyé de zani fare. 16 “Cúrur íte aái hoór de, ‘Malik, tuáñr foicá lói ańí aró doc cán foicá baráiyi.’ 17 “Yóggwa ye ítare hoór de, ‘Cabác, gom goóur! Tui zettót bicí hom ot imandari táikkos, yala tui doc cán cóor or uore hókumot góir.’ 18 “Dusára wa ye aái hoór de, ‘Malik, tuáñr foicá lói ańí aró fańs sán foicá baráiyi.’ 19 “Yóggwa ye ítare yó hoór de, ‘Tui yó fańs sán cóor or uore hókumot góir.’ 20 “Baade ar ezzone aái hoór de, ‘Malik, ótiya tuáñr foicá, ańí yián ore ekkán fakít berái lukai raikkílam; 21 kiyólla-hoile ańí tuáñre dooraiyí, tuñí ezzon hora manúc; tuñí toh nize ziín nó rakó hín loifélo, aar ziín nó lago hín haró.’ 22 “Yóggwa ye ítare hoór de, ‘Ó behar goóur! Tor muk or hotá loi ańí tor bisar goijjum. Tui de zainti ańí ézzon hora manúc deh, ańí ziín nó rakí hín loifélar, aar ziín nó lagai hín harí.’ 23 Tói tui ańr týan gán benggó óile kiyá nó rakós? Héndilla goittí bóuli ańí ailé híyan or fúańti kessú cút faitam.’ 24 “Tarfore yóggwa ye ínyot házir accíl de ítara re hoór de, ‘Itar ttu foicá gán loifélar, zar ttu doc cán foicá asé ítare diifélo.’ 25 “Ítara yóggwa re hoór de, ‘Malik, itar ttu de age lóti doc cán foicá asé.’ 26 “Añí tuáñra re hoóir, zar ttu asé, yóggwa re aró diiya zaybo; montor zar ttu nái, yóggwa ttu asé

de hín úddwa loiféla zaybo. 27 Montor añr ducon zetará niki añí ítarar uore hókumot gorí de no saító, ítara re iñyót aní añr cáikkat zane marifélo.” 28 Isá ye hín hoí baade, ítarar age-age Jerúsalem or uzu zaat doijje. 29 Zeñtté Íba Zaitun Faár ot asé de Betfégi edde Betániya farar hañsáhañsi foónicce, Íba ye Nizor dui zon cárit ore diferáiyé, 30 endilla hoói, “Tuáñra muúm or fara gán ot zoo, hére góli mottor eggwá gadár sóo baindá loot faiba, zibár uore aijjó honókiye nó soré. Yíba re kúli eré anógoi. 31 Zodi honókiye tuáñra ttu fusár goré, “Tuáñra yíba re kiyólla kúlor?” Yóggwa re hoibá de, ‘Malik ottu yibá re lager.’” 32 Tói zetará re diferáiyé ítara rowana loiyé, aar Íba ye zeén hoiyé héen loot faiyé. 33 Ítara gadár sóo wa re kúler rár, yíbar giróse ítara re hoór de, “Tuáñra gadár sóo wa re kiyólla kúlor?” 34 Ítara hoór de, “Malik ottu yibá re lager.” 35 Baade ítara yíba re Isár hére ainné, aar yíbar uore ítarar hoor ókkol bicáidi Isá re uore buágaraíye. 36 Íba zaar de októ, manúc ókkole nizor hoor ókkol rastat bicáidiyat accíl. 37 Zaite-zaite Íba Zaitun Faár or lamonir hañsáhañsi foónicce rár, ummot ókkol or dol týia ye ítara ze keramot ókkol deikkíl hín beggún olla guzori-guzori kúcir sáaňte Allar taarif gorát doijje, 38 hoór de, “Mubarek Baáñcca Ubá zibá Mabud or name aiyér. Ebbe uore asman ot cánti óuk, aar hére mohíma óuk!” 39 Dol ottu hoozzon Féroci ye Íba re hoór de, “Ustat, Tuáñr ummot ókkol ore éggwa bóþoro.” 40 Íba ye zuwabe hoór de, “Añi tuáñra re hooir, zodi itará nizám ói téke, fattór ókkol guzori urþbo!” 41 Zeñtté Íba Jerúsalem or hañsáhañsi foónicce, cóor gán dekí híyan olla haindé, 42 hoór de, “Áh, tui yó aijja zodi cánti kiyé ané de saintiya! Montor yala de híyan tor suk or argwal óigiyoi. 43 Kiyólla-hoilé tor uore eén din aibó, tor ducon ókkole tor ulda þebal tulí toré gíridoribo, aar toré hárr mikká ttu gérgwal goríbo, 44 toré edde tor bútor or fuain dore merít ainsáribo, aar tor bútore eggwá fattór or uore ar eggwá fattór no rakíbo, kiyólla-hoilé tui toh Alla ye toré basaitó aiccé de októ nó sinós.” 45 Fore Isá baitul-mukaddos or urán ot góli, zetará hére besa kina gorér ítara re loraidiyat doijje; 46 ítara re hoór de, “Pak-kalam ot endilla asé, ‘Añr gór munazat or gór óibo,’ montor tuáñra toh híyan ore ðahañit or adda-hána banaifélaivo.” 47 Íba ye baitul-mukaddos ot fotti din taalim dito. Montor ðooñr imam ókkole, alem ókkole, edde manúc or ðaidoñr ókkole Íba re marifélaibar kucíc ot accíl. 48 Lekin híyan gorí bolla

ítara honó mouka nó faa, kiyólla-hoilé tamám manúc ókkole Íbar hotá oóñlgori fúntio.

20 Ek din zeñtté Isá ye baitul-mukaddos ot manúc ókkol ore taalim der edde kúchóbor tobolik gorér, ðooñr imam ókkole edde alem ókkole murubbi ókkol ore fúaňti looi Íbar hañse aiccé, 2 aar Íba re hoór de, “Añára re hoósaí, Tuñi ham iín kii adíkare gorór? Tuáñre e adíkar diiyé de Íba hon?” 3 Íba ye ítara re zuwabe hoór de, “Añi yó tuáñra ttu ekkán suwal fusár goríyum. Añré hoósaí, 4 Yaháya ye báptisma díbar adíkar faáil de asman ottu né náki insán ottu?” 5 Ítara afós ot biyasana gorér de, “Zodi añára hoói ‘asman ottu,’ Íba ye hoibó de, ‘Tóoile tuáñra Íba re biccác kiyá nó goró?’ 6 Montor zodi hoói, ‘insán ottu,’ tóoile manúc beggúne añaára re cíl or dola maribó, kiyólla-hoilé ítara toh Yaháya eggwá nobi de biccác goré.” 7 Hétolla ítara zuwab der de, “Añára no zani híyan hontú.” 8 Tói Isá ye ítara re hoór de, “Tóoile Añi yó tuáñra re no hoiyúm Añi iín kii adíkare gorí.” 9 Tarfore Isá ye manúc ókkol ore e meésal lan howá cúru goijjé, “Ezzon maincé ekkán anggur-bariza lagaiyé, yóggwa ye híyan cacá ókkol ore téka dí lamba þaim olla oinno mulluk ot giiyói. 10 Aar anggur or ainda aiccé rár, yóggwa ye eggwá goóur ore cacá gún or hañse diferáiyé, zeéne ítara yóggwa re barizar gular bák dee; montor cacá gúne taré mara-dóra gorí háli áte duñraidiyé. 11 Yóggwa ye abar ar eggwá goóur diferáiyé; ítara taré yó mari edde bicí beizzoti gorí háli áte duñraidiyé. 12 Baade yóggwa ye tisára goóur diferáiyé; ítara taré yó zohóm gorí baáre félaidiye. 13 “Tarfore barizar giróse hoór de, ‘Yala añi kii goittám? Añi añr adorja fua re diferáiyum; ítara Íba re izzot goittó fare.’ 14 “Montor cacá gúne hé fua re dekí afós ot biyasana gorér de, ‘Ite toh mirasdár; aiyó itaré marifélaivo, zeéne miras añaárar óizagoi.’ 15 Tói ítara Íba re barizar baáre loizai marifélaive. ‘Hé ísafe, barizar giróse ítara re kii goríbo fáñllar?’ 16 Yóggwa ye aái hé cacá gún ore marifélaibo, aar bariza gán oinno kiyó re diifélaibo.” Ítara híyan fúni hoór de, “Alla ye héndilla no goróuk.” 17 Montor Isá ye ítarar híkka saái hoór de, “Tóoile pak-kalam ot asé de e hotár maáni kii, ‘Ze fattór mistíri ye inkar gorifelaiye, yíba cíl beggún or túaro bicí zoruri wa óigiyoi?’ 18 Ze kiyé hé cíl or uore foribó íte báñgi hán-hán óizayboi, montor zar uore niki hé cíl yíba foribó, íte ficí zayboi.” 19 Hétunot ðooñr imam ókkole edde alem ókkole Íba re dórifelai

bolla kucíc goijjíl, kiyólla-hoilé ítara buzígíyoi de ki meésal híyan ítarar hélfat hoiyé deh; montor ítara awam ókkol ore ñooraitó. **20** Ítara Isár uore háas nozor raikké, héttola gom manúc or bét dórai gurinda ókkol díferáyi, zeéne ítara Íba re Nizor hotár fán ot félai fare edde Íba re hákim or hókumot ot edde adíkar ot gosáiði fare. **21** Gurinda gúne Íba re súwal gorér de, “Ustat, añára zani Tuáñr hotá edde taalim sóiyi, aar Tuñí honókiyo re forók goró de nái, bólke sóiyigori Allar rastar taalim doh. **22** Romi baáñcca re házana doon añaðra lla zayes asé né náki nái?” **23** Montor Íba ye tarár sail ore zani fari tará re hoór de, **24** “Añré ekkán dinár dahó. Yián har sóbi edde har nam?” Tará zuwab der de, “Romi baáñccar.” **25** Tói Íba ye tará re hoór de, “Tóoile ziín baáñccar hín baáñcca re diiyo, aar ziín Allar hín Alla re diiyo.” **26** Tará manúc or muúntu Íba re Nizor hotár fán ot félai nó fare, bólke Íbar zuwabe ammúk ói nizám ógiyoi. **27** Baade hodún Sadukái Isár hañse aiccé, Sadukái ókkole háñcor nái hoi biccác goré, ítara aái Íba re ekkán súwal goijjé, **28** ki hoilé, “Ustat, Muúsa ye añaðra lla leikké de, zodi honókiyor biyáta bái fuain sára morizagói, tóoile ítar hé bái ottu bou híba re biyá gorífai nizor bái olla nosól foida gorá foribó. **29** Dóro, háñt zon bái accíl. Foóila wa ye bou looi, fuain sára morigiyói. **30** Baade híba re dusára wa ye biyá goijjé, aar íte yó fuain sára morigiyói; **31** tarfore híba re tisára wa ye biyá goijjé. Héndilla, ítara háñto bái ye híba re biyá gorí fuain sára morigiyói. **32** Ahérit, mayafua wa yó morigiyói. **33** Hé ísafe, háñcor or hale híba har bou óibo? Kiyólla-hoilé híba re toh háñto zone nizor bou banaáil.” **34** Isá ye ítara re zuwab diiyé de, “E zabanat maincé biyá-cádi goré edde biyá-cádi deh. (aión g165) **35** Montor zetará re aibó de zobanar bági óíbar edde háñcor-or-din mora ttu zinda óíbar laayek bouli gona zah, ítara no biyá goríbo aar no ítara re biyá díya zaybo; (aión g165) **36** ítara ar mori yó no faribó, kiyólla-hoilé ítara fíristar dóilla óizayboi; aar ítara háñcor or bági ói Allar fuain óizayboi. **37** Mora ókkol zinda ó de híyan toh Muúsa ye úddwa zoler de záddwar zikr gorá gíyeh de hére zahér goijjé, hére Íba ye Mabud ore Ibrahím or Alla, Isahák or Alla, edde Yakub or Alla ñaikké. **38** Kiyólla-hoilé Alla toh mora ókkol or Alla no, bólke zinda ókkol or éna, kiyólla-hoilé Íbar hañse beggún zinda.” **39** Hétunot hodún aleme Íba re zuwabe hoór de, “Ustat, Tuñí gom hoiyó.” **40** Yárbaade ítara ttu Íba re ar honó súwal goittó hímmote nó deh. **41** Isá ye

ítara re hoór de, “Mosih re Dawud or fua keéngori hoó? **42** Kiyólla-hoilé Dawud nize toh Zobur Córif ot endilla hoiyé, ‘Mabude añr Malik ore hoór de, “Añr den dák ottu boiyó, **43** zetókkal foijjonto Añi Tuáñr ducon ókkol ore Tuáñr foor tole gorí nó felai.”” **44** Dawude toh Íba re ‘Malik’ ñaikké, tóoile keéngori Íba Dawud or fua dé?” **45** Manúc beggúne Isár boiyan fúnat asé de októt Íba ye Nizor ummot ókkol ore hoór de, **46** “Alem ókkol ottu úñciyar táikko, zetará lamba-lamba kuruta fiñdí gúrafíra goittó saá, aar bazare-bazare sólam faito, mujilíc-hána ókkol ot uñsol tokkar hadírat boitó edde mela-cóbat barík zagat boitó fosón goré. **47** Ek mikká ttu ítara rari ókkol or gór ókkol luñ gorífele, arek mikká ttu maincóré dahái bolla lamba-lamba dua goré. Manúc híine sáñza bicí ñooñr faibo.”

21 Baade Isá ye suk tulí saiýe rár dekér de, tuangor ókkole ítarar sótka ókkol baitul-mukaddos or dan-baccút deer. **2** Íba ye eggwá gorif rari ye yó hére duiyán coñro foicá deer de deikké. **3** Hétunot Íba ye hoór de, “Añi tuáñra re sóiyi hoóir, e gorif rari wa ye beggún or túaro bicí diiyé; **4** kiyólla-hoilé oinno beggúne ítarar atálikka dón ottu diiyé deh, montor ibáh ye toh nizor gorif hálót ot basi táki bolla ziín accíl hín beggún diiféliye.” **5** Zeñtté hodúne baitul-mukaddos or baabute endilla howáhoi gorér, híyan ore keén cündor-cündor fattór lói edde Alla re diiya hádiya ókkol lói háñza gíyeh, Isá ye hoór de, **6** “Tuáñra eré ziín dekór hín olla eén din aibó, eré eggwá fattór or uore ar eggwá fattór no tákibo, hín fottí ekgwá re fíelaidiya zaybo.” **7** Ítara Íba ttu fusár gorér de, “Ustat, hín hoñtté óibo dé? Hín beggún fura óíbar októ aiccé de híyan or alamat kii óibo?” **8** Íba ye zuwab der de, “Saiyó, honókiye zen tuáñra re gollot ot no loiza, kiyólla-hoilé boóut zone Añr name aái hoibó de, ‘Añi Íba,’ edde ‘Októ dáke.’ Montor ítarar fisáli no dóijjo. **9** Zeñtté tuáñra larái edde úrussul or abas ókkol fúniba, no ñooraiyó; kiyólla-hoilé age hín ówar zorur. Montor híyalá yó toratori ahérot óibo de no.” **10** Íba ye ítara re aró hoór de, “Ek koume arek koum or ulða edde ek raijo ye arek raijjor ulða týaibo. **11** Ñooñr-Ñooñr búsal óibo, aar zaga-zaga rañ ókkol edde ababiyaram ókkol óibo; aró, asman ottu hótara jiníc edde ñooñr nicán ókkol dahá zaybo. **12** “Lekin hín beggún óíbar age, maincé Añr nam or wasté tuáñra re dörifelaibo edde zulüm goríbo. Ítara tuáñra re mujilíc-hánat gosáidibo edde ziyól ot díbo. Añr nam or wasté

tuáñra re baáñca edde hákim ókkol or muúntu házir gorá zaybo. 13 Montor híyan tuáñra gobá díbar mouka óibo. 14 Hétolla dil ot gañtí rakó de ki, kii zuwab diba age lóti sintá gorár zorur nái; 15 kiyólla-hoile Añi tuáñra re eén zaban edde giyan diiyum, ziñ ore tuáñrar honó duccone mukabela yáh inkar gorí no faribó. 16 Tuáñra re nizor bafmaa ye, báiboináin de, egana-guiccí ye edde dustó ókkole úddwa dóridibó; tuáñra hodún ore marifélaibo yó. 17 Aar Añr lla bouli tuáñra re beggúne nafórot goríbo. 18 Lekin tuáñrar matár ekkán sul úddwa borbad no zaybo. 19 Tuáñrar sobóre tuáñira nizor zan basai rakíba. 20 “Tuáñra zeñtté fóous ókkole Jerúsalem ore sairókul ttu berái dóijje de dekíba, héñtte tåariyo de, híyan bocotí sára óibar októ dáke. 21 Héñtte zetará Yohúdiyat tákiba ítara ttu faár ot dáizagoi foribó, zetará cór or bútor tákiba ítara ttu baáre neelizagói foribó, aar zetará farat tákiba ítara ttu cór ot no góla foribó. 22 Kiyólla-hoile din hín óilde bodola loibar din, zeéne pak-kalam ot asé de hín beggún fura ó. 23 Montor hé din ókkol ot hámil mayafuain dor lla edde dud or maa ókkol olla bici afsús or hálot óibo! Kiyólla-hoile mulluk ot doóñr mosibot óibo edde manúc ítarar uore gozzob aibó. 24 Ítara re toluwar loi kotól gorífela zaybo, aar bañdí fotti koum or hañse loiza zaybo. Jerúsalem ore otókkal foijjonto Beyohúdi ókkole ténge úñrat tákibo, zetókkal Beyohúdi ítarar októ fura nó óiye. 25 “Aar san, beil edde tara ókkol ot taajuippa nicán ókkol dahá zaybo; duniyait koum ókkol ferecanit forizybói, kiyólla-hoile ítara doriyar abase goire súharaiya óizayboi, 26 manúce duniyait óibo de hín or doore edde báfaniye beúnic óizayboi, kiyólla-hoile asmani jiníc ókkol tóttoraibo. 27 Héñtte ítara dekíbo de, Manúc or Fua kudurut edde doóñr mohímar sáañte ekkán miyúlat góri aiyér. 28 Montor zeñtté hín fura ówat dore, tuáñrauzu gori tíyai tuáñrar matá uormikká goríyo, kiyólla-hoile tuáñrar rehái dáke.” 29 Tarfore Isá ye ítara re ekkán meésal hoiyé, ki hoilé, “Duñir-gas edde oinno gasgusalabeggún ore soó. 30 Zeñtté hín ot fata aiyé, tuáñra hín saái nizorgá nize zanizogói de, hóran dáke. 31 Héndilla tuáñra yó, zeñtté iín ór de dekíba, héñtte yián buzíba de, Allar raijjo dáke. 32 “Añi tuáñra re sóyi hoíir, iín beggún fura nó óiyo foijjonto e nosól bilkúl no fúraibo. 33 Asman zobin toh zari no tákibo, montor Añr hotá hámica zari tákibo. 34 “Hétolla úñciyar tákko, zeéne tuáñrar dil ayaciye, nicábaziye, edde zindigir sintabáfaniye

bóri no zagói, arnóile din yíba tuáñrar uore fán or dóilla bánggori aáizayboi; 35 kiyólla-hoile din yíba fura duniyait asé de tamám manúc ókkol or uore héndilla góri aáizayboi. 36 Hétolla tuáñra hárr októ úñciyar tákko, aar dua goríyo de, tuáñra ttu zen muúntu fura óibar asé de hín ottu basi zayboi lla bol táké aar Manúc or Fuar muúntu tíyai faro.” 37 Din ot Isá baitul-mukaddos ot taalim dito, montor hánzinna neeli Zaitun Faár hoó de yíbat zai rait haraitó; 38 aar biínnna sóore manúc beggúne Íbar boiyan fúni bolla baitul-mukaddos ot aító.

22 Héñtte Yohúdi ókkol or Cútar-sára Rutír-id or din dáke aiccé, ze id ore Azadir-id bouli hoó. 2 Aar doóñr imam ókkole edde alem ókkole Isá re kii bote marifélaibó híyan or talac ot accíl, kiyólla-hoile ítara maincóré dooraitó. 3 Héñtte Yohúdah zaré Iskáriyet dáke, ítar bútor Cóitan góille, zee accíl baró zon cárit tun ottu ezzon. 4 Íte zai doóñr imam ókkol lói, alem ókkol lói, edde faáradar ókkol lói sólla goijjégoi de, íte kii bote Isá re tarár át ot dóridi faribó. 5 Híyan ot ítara kúci óiye, aar ítare tjañ dibó bouli hoiyé. 6 Íte razi óiye, aar manúc or dol no táké de októ Isá re dóridi bolla moukar talac ot accíl. 7 Tarfore Cútar-sára Rutír-id or din aiccé, ze din ot Azadir-id or háná lla bérásol or sóo kurbani gorá fóros. 8 Isá ye Fitor edde Yohánnna re difeári hoór de, “Zoo, añára hái fari fán Azadir-id or hánar toiyari gorógoi.” 9 Ítara Íba re hoór de, “Tuáñr ttu hondilla monehoór, añára hojé toiyar goittám?” 10 Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra cór ot gólide mottor, zok ot gori faní loizar de ézzon manúc tuáñra llói milibó; Íba ze góri ot gólibo hé góri ot Íbar fisé-fisé zaiyo, 11 aar góri gan or girós ore hoibá de, ‘Ustate tuáñr re hoór de, ‘Meéman-hána hojé, ziyán ot Añi Añr cárit tun or fúañti Azadir-id or hánar hái fajjum?’” 12 Hétunot yóggwa ye tuáñra re háñzaiya ekkán uoror talar doóñr kamára daháibó; hére toiyar goijjó.” 13 Tói ítara zai, Isá ye ítara re zendilla hoiyé héndilla faiyé; baade Azadir-id or hánar toiyari goijjé. 14 Zeñtté októ aáigiyoi, Isá háná háito boiccé, Íbar fúañti sáhabí gún óu boiccé. 15 Íba ye ítara re hoór de, “Añi duk faibar age tuáñrar fúañti e Azadir-id or háná háito bicí azzu goijjí; 16 kiyólla-hoile Añi tuáñra re hoíir, zetódin foijjonto yián Allar raijjet fura no, hétdin iín Añi abar na háiyum.” 17 Baade Íba ye fiyala looi Alla re cükuriya góri hoór de, “Yibá looi tuáñrar bútor borat

goró. **18** Kiyólla-hoilé Añí tuáñra re hoóir, ehón ottu lótí Allar raijjo nú aiyé foijjonto Añí anggur or roc na háiyum.” **19** Tarfore Íba ye ruṭi loo Alla re cükuriya goijjíl, aar báñgi ítara re dii hoór de, “Yián Añr gaa, ziýan tuáñra lla diiya zaybo; Añré monot gorí bolla endilla goijjó.” **20** Héndilla ruṭi hái baade fiyala wa looi hoór de, “Añr lou loi óibo de noya razinamar nicán óilde e fiyala, ze lou tuáñra lla dálidiyum. **21** “Montor soó, zee Añré dóridibo íte ehón Añr fúañti mes ot hána háar. **22** Becók, Alla ye fáisela goijjé de mozin Manúc or Fua moribó, montor afsús uitar uore, zee Íba re dóride.” **23** Híyan fúni, tarár búttottu hé ham mán hone goríbo hoói ezzon ottu ezone fusár goijjíl. **24** Ítarar búttottu haré beggún or túaro dñoñr mana zaybo hoói yó ekkán barábari uiṭṭíl. **25** Isá ye ítara re hoór de, “Beyohúdi ókkol or baññcca ókkole tarár uore hókumot goré, aar tarár uore zará adíkar sola, ítara ‘manúc or dustó’ bólui dabi goré. **26** Montor tuáñra héndilla no óyo, bólke zee niki tuáñrar bútore ebbe dñoñr asé, tee ebbe cóñro war dóilla óuk; aar zee niki sóddar asé, tee gulam or dóilla óuk. **27** Kiyólla-hoilé honnwá dñoñr, ki mes ot hána háito boiyé de Íba, aar náki hédmot goré de Íba? Mes ot háito boiyé de Íba no né? Lekin Añí tuáñrar bútore hédmot-goróyar dóilla. **28** “Tuáñra óilade uitará zetará Añr dukkór októt fúañti-fúañti accíla. **29** Añr Bafe zendilla Añré ekkán raijjo diiyé, héndilla Añí yó tuáñra re ekkán raijjo diir, **30** zeéne tuáñra Añr raijjot mazé Añr mes ot háafiya goró, edde toktót boói Isráil or baró guiccír bisar goró.” **31** “Sáimon, Sáimon, fún, Cóitane tuáñra re giyuñr dóilla saliféhai bolla ezazot maiggé. **32** Montor tor iman komzur no fán Añí tor lla dua goijjí, aar zeñtté tui Añr hére waafes aibí, tor báiyain dore mozbut goríc.” **33** Fitore hoór de, “Malik, añí Tuáñr fúañti ziyól ot zaito edde moiito toiyar así.” **34** Isá ye hoór de, “Fitor, Añí toré hoóir, aijja ratakurá bak dibar age tui Añré no sinós hoói tin bar inkar goríbi.” **35** Tarfore Isá ye ítara re hoór de, “Zeñtté Añí tuáñra re tjañr zali, centár edde hóilla sára díferáilam, héñtte tuáñra ttu kessúr homi aiccíl né?” Ítara hoór de, “Kessúr homi nu accíl.” **36** Íba ye hoór de, “Ehón zar ttu tjañr zali asé tee fúañti loo, héndilla hóilla yó loo, aar zar ttu súri nái, tee nizor saddor besi ekkán kinilo. **37** Pak-kalam ot toh endilla asé, ‘Íba re gunágar orfúañti gona giyéh,’ Añí tuáñra re hoóir, hé hotá Añr bútore fura ówa zorur, kiyólla-hoilé Añr baabute ziín leikké híin fura ór.” **38** Ítara Íba re hoór de, “Malik,

soó, eré duiyán súri asé.” Íba ye hoór de, “Iín óile kafí.” **39** Isá neeli Nizor niyom mozin Zaitun Faár ot giyé; cárit tun óu Íbar fisé-fisé giyé. **40** Hé zagat foóñsi Íba ye ítara re hoór de, “Dua goró, zeéne entán ot no foro.” **41** Íba ítarar híyan ttu eggwá cil or dola melá máille zeddúr zaa, héddur ánik duré zai añrúr tókdi dua gorér de, **42** “Ó Baf, zodi Tuñí soó, e dukmosibot or fiyala yibá Añr ttu dur gorífele, montor toóu Añr moncá mozin no, bólke Tuñír moncá mozin óuk.” **43** Hétunot asman ottu eggwá fírista dahá dí Íba re bol diiyé. **44** Íba ocánti ói dilmon di aró bicí dua gorát accíl, aar Íbar gám lou wór fútar dóilla ói merit foijjíl. **45** Íba zeñtté dua ttu uṛí cárit tun or hére aiccé, héñtte ítara ferecane óran ói gúm gíye de loot faiyé. **46** Íba ye tará re hoór de, “Tuáñra gúm zoór kiyá? Uró aar dua goró, zeéne entán ot no foro.” **47** Íba ye híin hoór de októt, ek dol manúc aiccé, aar baró zon cárit tun ottu Yohúdah hoó de íte tarár age-age accíl. Íte Isá re appá dí bolla Íbar dáke giyé. **48** Montor Isá ye ítare hoór de, “Yohúdah, tui Manúc or Fua re appá dí dór dór dé?” **49** Zeñtté Íbar sáañti ókkole kii óibo de ót faiyé, ítara hoór de, “Malik, añára toluwar solaiyúm né?” **50** Ítara ttu ezone toluwar solai boro imam or gulam or den dák or han hařiféhaiye. **51** Montor Isá ye hoór de, “Bon gor, endilla aar no goríc.” Baade Íba ye tar han dórí gom gorídiye. **52** Tarfore Isá ye dñoñr imam ókkol, baitul-mukaddos or sóddar ókkol, edde murubbi ókkol, zetará Íba re dóítto aiccé, tará re hoór de, “Tuáñra dhaññit dóítto aiccó fángori toluwar edde larí-cúra loi aiccó dé? **53** Añí tuáñrar fúañti fottí din baitul-mukaddos ot tákite toh tuáñra Añr uore át nó lago; lekin ehón tuáñrar októt, ze októt añdáre hókumot gorér.” **54** Tarfore tará Íba re gereftar gorífelei boro imam or górtot lojigyoí. Fitor duré-duré táí fisé-fisé zaat accíl. **55** Tará zeñtté uṛán or mazé ooin zali fúañti gul gorí boiccé, Fitor óu tarár fúañti boiccé. **56** Ekgwá bañdi mayafua ye Fitor ore ooin or ṭal ot boirá dekí, gúañrai saái hoór de, “E manúc cwa yó Isár fúañti accíl.” **57** Montor Íba ye endilla hoói inkar gorídiye, “Héy mayafua, añí Íba re no siní.” **58** Hotún baade Íba re ar ezone dekí hoór de, “Tuñí yó ítarar búttottu ekzon.” Montor Fitore hoór de, “No bái, añí no.” **59** Arek gónða ánik baade ar ezzon manúce yó ekin or sáañte hoór de, “Sóiyi, e manúc cwa yó Íbar fúañti accíl, kiyólla-hoilé ibá yó Galil or manúc.” **60** Montor Fitore hoór de, “Ó bái, tuñí iín kiyór baabute hoór añí no zani.” Íba ye híyan hoór de októt, éhon-

éhon ratakurá bak diyé. **61** Hétunot Malike fíri Fitor or uzu saiýé. Aar Fitor ottu Malik or hotá waán monot uiütté, ki hoilé, "Aijja ratakurá bak dibar age tui Añré tin bar inkar goríbi." **62** Baade sba baáre neeligói kúb hañdat doijje. **63** Zetará Isá re faáradi accíl, tará Íba re ínca gorát edde marat doijje. **64** Tará Íbar suk bañdí fusár gorér de, "Toré hone maijjé antas gor sái?" **65** Héndilla tará Íbar hélauf bicí hotá ókkol hoóí Íba re beizzoti goijjíl. **66** Biírrna foór fáitę rár, doóñr imam ókkol or edde alem ókkol or, yáni Yohúdir murubbi ókkol or mujilíc óyiye; ítara Isá re fótuayi-mujilíc ot aní hoór de, **67** "Tuñí zodi Mosih de óíle, añára re hoó." Íba ye ítara re hoór de, "Zodi Añí tuáñra re hoóí, tuáñra ekin no goríba, **68** aar zodi Añí tuáñra ttu ekkán súwal fusár gorí, tuáñra zuwab no dibá. **69** Lekin yala lóti Manúc or Fua Alla Tálar den ñák ottu boói tákibo." **70** Hétunot ítara beggúne fusár gorér de, "Tóoile Tuñí Allar Fua níki?" Íba ye ítara re hoór de, "Tuáñra sóiyi hoór, ói Añí." **71** Híyané ítara hoór de, "Añára ttu ar kii gobá lager dé? Kiyólla-hoilé añára toh híyan Ibár nizor muk ottu fúinni."

23 Tarfore mujilíc týia urí Isá re Filat or hañse loigiyé. **2** Aar ítara Íbar uore endilla elzam ókkol lagat doijje, "Añára loot faiyí de, e Manúc cwa ye añárar koum ore gumrá gorífeler. Ibá ye Romi baáñcca re házana no diito maná goré, edde dici goré de ki Íba Nize Mosih, Baáñcca." **3** Filate Isá ttu fusár gorér de, "Tuñí Yohúdi ókkol or Baáñcca níki?" Íba ye yóggwa re zuwabe hoór de, "Ói, tuñí hoór de héndilla." **4** Tói Filate doóñr imam mún ore edde manúc or dol ore hoór de, "Añí toh e Manúc cwa ttu honó hosúri no fair." **5** Montor ítara zit gorát accíl, ítara hoór de, "Ibá ye fura Yohúdiyat taalim di manúc ókkol ore uskai der. Ibá ye héndilla Galil ottu lóti cúru gorí e zagat foijjonto aiccé deh." **6** Filate híyan fúinne rár, Manúc ibá Galil or niki fusár goijjé. **7** Yóggwa ye Isá zettótt Hérud or elakar Manúc de zani faijjé, yóggwa ye Íba re Hérud or hére diferáidiye, kiyólla-hoilé hé októt Hérud óu Jerúsalem ot accíl. **8** Hérude Isá re dekí bicí kúci óyiye, kiyólla-hoilé yóggwa ye bicí deri lóti Íba re dekí bolla azzu gorí accíl. Yóggwa ye Íbar baabute fúinnil de híyalá lóti Íba ttu tessú keramot sai bolla acá goijjíl. **9** Yóggwa ye Isá re boóut súwala-súwali goijjíl, montor Íba ye yóggwa re honó zuwab nó deh. **10** Doóñr imam múnre edde alem múnre hére týai zuresúre Íbar uore elzam lagat accíl. **11** Tarfore

Hérude edde yóggwar fóous ókkole Isá re beizzoti edde táttaí goijjíl. Ítara Íba re sosoikka eggwá zubba fiñdái Filat or hañse waafes diferáidiye. **12** Hé din Filat edde Hérud dustó óigiyoi, age ítara ezzon loi ezzon ducon accíl. **13** Filate doóñr imam ókkol ore, sóddar ókkol ore edde awam ókkol ore matai zoma goijjé, **14** tói ítara re hoór de, "Tuáñra e Manúc cwa re añr hañse ainnó de, Ibá ye maincórre bagi boni bolla uskai der hoóí. Montor soó, añí Ibá re tuáñrar cáikkat zerá goijjí, tuáñra e Manúc cwar uore ziín elzam lagoór, hín or baabute añí Ibá ttu honó hosúri no fair. **15** Hérude yó nó faa, héttola yóggwa ye Ibá re añárar hañse waafes diferáidiye deh; tuáñra dekór, moot or laayek Ibá ye honó kessú nó goré. **16** Hétolla añí Ibá re sáñza dí hálás gorídiyum." **17** Yóggwa ttu fottí Azadirid or din honó ek hodi re ítarar hañse hálás gorídiya foitto. **18** Montor ítara beggúne ekku fúañti guzori hoór de, "Íba re marifélo, Bárabba re añárar hañse hálás gorido." **19** Bárabba re ziyól ot díya gyíl de, íte cóor ot bagiyai goijjíl de héttola edde kún goijjíl de héttola. **20** Filate Isá re hálás gorídabar niyote, ítara re ekí dóilla hotá abar hoóil. **21** Lekin ítara guzori-guzori endilla howát accíl, "Kúruc ot difelo, Íba re kúruc ot difelo!" **22** Filate tisábarar ítara re hoór de, "Kiyá, e Manúc cwa ye kii burá goijjé dé? Añí toh Ibá ttu mora fore de héndilla honó hosúri nó fai; héttola añí Ibá re sáñza dí hálás gorídiyum." **23** Montor ítara zit gorí guzori-guzori dici gorát accíl de ki, Íba re kúruc ot dí mariféla záy bolla. Aar ahérit ítarar guzora kaamiyab óyiye. **24** Tói Filate ítarar dici mozin gorá záy bolla hókum díye. **25** Yóggwa ye ítara maiggíl de manúc cwa re hálás gorídiye, zibá re ziyól ot díya gyíl de, bagiyai edde kún goijjíl de héttola; montor Isá re ítarar moncá mozin gorá záy bolla gosái difelaiye. **26** Fóous ókkole Isá re loizargói de októt, ítara Kureni cóor or Sáimon nam or ézzon manúc ore gang zaga ttu aiyér de hére dórifelaiye, dórí yóggwar uore kúruc can tulídiye, híyan Isár fisé-fisé boói loizai bolla. **27** Doóñr ek dol manúc Isár fisé-fisé zaat accíl, ítarar bútore boóut beriyán óu accíl zetará Íba lla buk kilai-kilai hañdat accíl. **28** Isá ye ítarar híkka fíri hoór de, "Ó Jerúsalem or mayafuain, Añr lla no hañdiyó, bólke tuáñra nizor lla edde nizor fuain dor lla hañdo. **29** Kiyólla-hoilé soó, eén din aiyér, ze din maincé hoibó de, 'Mubarek báz mayafuain ókkol, zetará ttu honódin fuain nó óiyo, zetará honódin buk or dud nó háaba.' **30** Héntte maincé murá ókkol ore hoibó de, 'Añárar uore

for,’ aar faár ókkol ore hoibó de, ‘Añára re záfaifel.’ **31** Kiyólla-hoilé manúce dargwá keeñsa tákite zodi endilla goré, fúaile kii no goríbo de asé?” **32** Ítara oinno dui zon acámi re yó Íbar fúañti mariféhai bolla loizar. **33** Ítara zeñtté Matár Mala hoó de zaga híyan ot foónicce, hére ítara Íba re edde hé acámi gún ore kúruc ot díye, ezzon ore Íbar den dák ottu edde ar ezzon ore Íbar ban dák ottu. **34** Isá ye hoór de, “Ó Baf, itará re maf goró; kiyólla-hoilé itará kii gorér de híyan itará no zane.” Baade ítara lotári mari ítarar bútore Íbar hoorsuor ore bák goijjé. **35** Manúc ókkole tíyai saái táikkil. Yohúdir neta ókkole yó Íba re táttaí gorí hoór de, “Íbá ye toh oinno zon ore basaitó; zodi Ibá Allar Baiccá Mosih wa de óile, yala Nizoré Nize basouk sái.” **36** Fóous ókkole yó dáke aái Íba re táttaí gorát accíl. Ítara Íba re hái bolla sírka dii **37** hoór de, “Zodi Tui Yohúdir Baáñcca de óile, yala Nizoré Nize basa sái!” **38** Íbar matár uottú ekkán sáainbút óu maridíil, ziyán ot leikké de, “Íbá óilde Yohúdi ókkol or Baáñcca.” **39** Kúruc ot díya giyéh de acámi ttu ezzone Íba re beizzotti gorí hoór de, “Tui ki Mosih no? Nizoré edde añára re basa sená.” **40** Montor oinno acámi wa ye ítare jéjjerai zuwab der de, “Tui ki Alla re úddwa no dooros? Tui yó de ekí dóilla sáñza foór. **41** Becók añárar sáñza hókkot, kiyólla-hoilé añára nizor ham olla ziyán laayek híyan fair deh, lekin e Manúc cwa ye toh honó hosúri nó goré.” **42** Tarfore yóggwa ye hoór de, “Ó Isá, Tuñí Nizor raijjet aibá de októt añré yaad raikkó.” **43** Isá ye yóggwa re hoór de, “Añí tuáñra sóiyi hoóri, aijja tuñí Añr fúañti jonnnotul-férodus ot óiba.” **44** Héntte duuñijjar baró wa ánik baijjé, héñtte lóti tin nwá báze fán guñra mulluk andár ói accíl, **45** kiyólla-hoilé beile foór díya bon gorifelaiye; aar baitul-mukaddos or foroda gán fári dui bák óigiyoi. **46** Hétunot Isá ye eggwá doóñr abase guzori hoór de, “Ó Baf, Tuáñr át ot Añr ruh gosáidiyu.” Híyan hoói baade Íba entehal óigiyoi. **47** Ziyán óiye híyan deki Romi cáape Allar taarif gorí hoór de, “Sóiyi e Manúc cwa behosúr accíl!” **48** Aar manúc zetará hé tooñcá saító zoma óiye, ítara beggúne ziín óiye híin dekí buk kilai-kilai waafes giyégoi. **49** Montor Íbar sinforiso manúc edde beriyáin zetará Galil ottu lóti Íbar fisáli doijjil, ítara beggúne duré góri týai híin saái táikkil. **50** Yusúf nam or ézzon gom edde forhésgar manúc accíl. Yóggwa fótuayi-mujilfc or membór accíl, **51** montor yóggwa ítarar sóllat edde ham ot razi nu accíl. Yóggwa Yohúdir cóor Aramátiyat tákito, aar

Allar raijjo lla entezar gorí accíl. **52** Yóggwa ye Filat or hañse zai Isár lac cwa maiggé, **53** baade lac cwa lamai ekkán hohón or hoor ot beráye, aar cíl kúndi banaiyé de eggwá hober or bútore raikkégoi, zibát honódin honókiyo re dohón gorál de nái. **54** Hé din accíl entezam-or-din, aar ebaadot-or-din cúru óíbar októ óiye. **55** Galil ottu ze beriyáin nún Isár fúañti aiccíl ítara fisá dori, hober gwá edde Isár lac cwa re keéngori raikké de deikkl. **56** Tarfore ítara waafes zaigói, kúcbo mosólla ókkol edde añtor ókkol toiyar goijjíl. Aar ebaadot-or-din Córivot or hókum mozin ziraáil.

24 Háftar foóila din biínna kúb sóore, beriyáin núné kúcbo mosólla uúin looi hober gwat aiccé ziín ítara toiyar goijjíl. **2** Ítara hober or muk ottu cíl lan larifelaiya loot faáil, **3** montor bútore góille rár, Malik Isár lac loot nó faa. **4** Ítara oulzoul ot forigiyói de októt, asimbit sosoikka hoor findá duwá manúc ítarar dák ottu týaiye. **5** Beriyáin ítara doore matá hémmikka gorifelaiye, montor manúc cúne ítara re hoór de, “Tuáñra Zindawa re mora ókkol ot máze kiyá tuwoór? **6** Íba eré nái, Íba zinda óigiyoi. Monot goró, Íba ye Galil ot tákite tuáñra re kii hoóil. **7** Hoóil de, Manúc or Fua re gunágár ókkol or át ot gosáidiya foribó, kúruc ot dí mariféla foribó, aar tin din ot din Íba ttu abar zinda óizagoi foribó.” **8** Hétunot ítara ttu Íbar hotá monot uitjíl. **9** Baade ítara hober ottu waafes giyégoi, aar híin beggúne egaro zon nún ore edde baki manúc beggúne ore zanaiyé. **10** Zetará sáhabí gún ore híin zanaiyé, ítara óilde Moriyam Makdálini, Joanna, edde Yakub or maa Moriyam; ítarar fúañti aró beriyáin ókkol accíl. **11** Montor ítara ttu híin altufáltru hotár dóil laiggíl, héttola ítara beriyáin nún ore biccác nó goré. **12** Lekin Fitor urí hober ot duñrdiyé, aar niyúri saiýe rár dekér de, siríf hohón or hoor gún beh asé. Íba ye hé hálot dekí taajup ói, góri ot giyégoi. **13** Soó, hé din ítara ttu dui zon manúc ekkán Émayus nam or farat zaar, ziyán Jerúsalém ottu háñt mail duré. **14** Aar ítara ezzon loi ezzone, ziín óiye híin beggúne or baabute gofat accíl. **15** Ítara gofer de edde toskara gorér de októt, Isá Nize dáke aái ítarar fúañti añrat doijje. **16** Lekin ítarar suk ore Íba re siní no fare fán gorifela gíyeh. **17** Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra añri-añri ezzon loi ezzone iín kiyór baabute gofór dé?” Hétunot ítara nakmuk hala gorí týaigiyoi. **18** Ítara ttu zar nam niki Kaleópas, yóggwa ye Isá

re zuwabe hoór de, "Jerúsalem or forbáci siríf Tuñí ezzone niki e hoodin or bútore óiye de híin no zano dé?" 19 Isá ye ítara re hoór de, "Kii óiye dé?" Ítara Íba re hoór de, "Isá Nasárir uore óiye de híin. Íba Allar edde tamám manúc or nozor ot hame edde hotábattaraye eggwá taakotwala nobi accíl. 20 Doónír imam ókkole edde añárar sóddar ókkole Íba re moot or sáñiza lla gosáidiye, aar Íba re kúruc ot difela gíyeh. 21 Lekin añára ttu acá accíl de, Boni Isráil ore Íba ye beh azad goríbo. Aró hoiyúm hoilé, iín óiye de aijja tin din óigiyoi. 22 Montor añárar búttottu hoozzon beriyáiin de añára re ammúk gorídiye. Ítara biínnna kúb sóore hobor gwat gyíl, 23 montor Íbar lac loot nó faa. Ítara aái hoiyégai de, ítara re firista ye dahádiye aar híne ítara re hoiyé de, Íba zinda asé. 24 Hétunot añárar fúañti accíl de ítara ttu hoozzone hobor gwat gíiyé rár, beriyáiin núne hoiyé de mozin loot faiyé, montor ítara Isá re né deké." 25 Hétunot Isá ye ítara re hoór de, "Ó bekuf ókkol, tuáñrar dil toh nobi ókkole hoóigiye de hotá beggún biccác goitté bicí asté! 26 Mosih ttu Íbar mohímat góilte duk híin faar ki zorur nu accíl?" 27 Baade Íba ye Muúsa edde tamám nobi ókkol ottu círu gorí, fura pak-kalam ot Íbar baabute ziín asé híin ítara re buzáidiye. 28 Zaite-zaite ítara zaar de farar hañsáhañsi foónicce rár; Íba ye aró duré zaar fán goijjíl. 29 Montor ítara Íba re becábicí aros gorí hoór de, "Añárar fúañti táizogoi, kiyólla-hoile háñz óizargoi, aar din fúraiwegai." Tói Íba ítarar fúañti taki bolla bútore giyyé. 30 Aar eén óiye, zeñtté Íba ítarar fúañti hána háito boiccé, Íba ye rutí looi Alla re cíkuriya goijjíl, aar báñgi ítara re diiyé. 31 Hétunot ítarar suk kúligiyo, aar ítara Íba re sinné; montor Íba ítarar nozor ottu gaib óigiyoi. 32 Ítara ezzon ore ezzone hoór de, "Foñt ot zeñtté Íba ye añára llói hotá hoór aar añára re pak-kalam buzáí der, héñtté añárar bútore añárar dil zolat accíl de no né?" 33 Ítara éhon-éhon urí Jerúsalem ot waafes aáigiyoi, aar hére egaro zon nún ore edde ítarar sáañti ókkol ore ekkán ot zoma loot faiyé, 34 aar hoór de, "Malik sóiyi zinda óiye; Íba ye Sáimon ore dahádiye." 35 Tarfore ítara duní zone foñt ot kii óiye de zanaiyé, edde Isá ye rutí báñgibar októt Íba re ítara keéngori sinníl de híyan óu zanaiyé. 36 Ítara híin hoór de októt, Isá Nize ítarar mazé aái týaiye, aar hoór de, "Assalamu alaikum." 37 Montor ítara qdoore toddó óigiyoi, ítara týaijje de bút dekér bóuli. 38 Íba ye ítara re hoór de, "Tuáñra doorór kiyá? Tuáñrar dil ot cóok kiyá aiyér? 39 Añr

át téng soó, Ibá Añí. Añré dóri soó, kiyólla-hoile bút ottu toh gusso edde áñddi nái, zendilla Añr ttu asé de dekór." 40 Híyan hoói Íba ye ítara re Nizor át téng daháyiye. 41 Ítara zettót kúciye edde taajupe biccác gorí no farer, Íba ye ítara re hoór de, "Hái bolla eré tuáñra ttu kessú asé né?" 42 Tói ítara Íba re ek hánnda síañt díya mas diiyé. 43 Aar Íba ye híyan looi ítarar cíkkat háyiye. 44 Tarfore Íba ye ítara re hoór de, "Ín óilde Añr hotá ziín tuáñra re Añr tuáñrar fúañti tákite hoóilam, ki hoilé, Añr baabute ziín Muúsar Córivot ot, nobi ókkol or kitab ot, edde Zobur Córif ot leikká asé, híin beggún fura ówar zorur." 45 Baade Íba ye ítarar demak kúliдиye, zeéne ítara pak-kalam buzí fare. 46 Íba ye ítara re hoór de, "Pak-kalam ot endilla asé, Mosih ye duk faibo aar tin din ot din mora ttu zinda óizayboi, 47 baade Jerúsalem ottu lóti círu gorí tamám koum ókkol or hañse Íbar name guná maf faibar touwár tobolik gorá zaybo. 48 Tuáñra óilade iín beggún or gobá. 49 Soó, Añr Baf or waada goijjá wa re Añr tuáñrar hañse diferáidiyum; lekin asman ottu taakote bóri nó zogoi foijjonto e cóor ot táikko." 50 Fore Isá ye ítara re baárkule Betániyar héddur foijjonto loigiyé, aar Íbar át tulí ítara re borhot diiyé. 51 Íba ye ítara re borhot diyat accíl de októt, Íba ítara ttu alok óigiyoi, aar Íba re asman ot tulífela gíyeh. 52 Ítara Íba re sóida gorí baade, bicí kúcir sáañte Jerúsalem ot waafes aáigiyoi, 53 aar baitul-mukaddos ot házir taki lagatar Allar taarif gorát accíl.

Yohánnna

1 Foóila cúrut Kalam accíl, Kalam Allar fúañti accíl, edde Kalam nize Alla accíl. **2** Íba foóila cúrut Allar fúañti accíl. **3** Hárr kessú Íbar duara foida gorá gíyeh, aar zedún foida gorá gíyeh híin or bútore ekkán óu Íba re sára foida gorá nó zah. **4** Íbar hañse zindigi accíl, aar hé zindigi accíl insán or Nur. **5** Hé Nur andár ot foór deh, montor andáre hé Nur ore ziti no fare. **6** Alla ye Yaháya nam or ézzon manúc ore duniyait diferáil. **7** Yóggwa re hé Nur or ek gobá ísafe diferá gíyl, zeéne beggúne yóggwar gobá fúni iman ané. **8** Yóggwa nize hóno hé Nur accíl de no, bólke yóggwa hé Nur or baabute gobá díto aiccíl deh. **9** Sóyi Nur óilde Ubá zibá ye fottí maincóré foór deh, Íba duniyait aibár accíl. **10** Íba duniyait accíl, aar duniyai Íbar duara foida gorá gíyeh, toóu duniyair maincé Íba re nó siné. **11** Íba Nizor maincór hére aiccíl, montor nizor maincé Íba re kobul nó goré. **12** Lekin zetó zone Íba re kobul gorí iman ainné, ítara fottí zon ore Íba ye Allar fuain óibar hók diiyé. **13** Ítarar hé zormo no lou wóttu óiye, no jísím or moncáye óiye, aar no manúc or moncáye óiye, bólke Alla ttu óiye deh. **14** Hé Kalam insán boinné, aar añárar fúañti táikke. Baf or lehár ek Fua ísafe Íbar ze mohíma asé hé mohíma re añára deikkí. Íba rahámote edde sóiyiye furaiya. **15** Yaháya ye Íbar baabute gobá díyl. Yóggwa ye guzori hoóilam, “Íbá óilde Ubá zibár baabute añí endilla hoóilam, ‘Añí baade zibá aiyéntí Íba añí túaro doóñr, kiyólla-hoilé Íba añí age lóti asé.’” **16** Añára beggúne toh Íbar furaiya ttu rahámot or uore rahámot faiyí. **17** Kiyólla-hoilé Córíyot diyya gyíl de Muúsar duara, montor rahámot edde sóiyi aiccé de Isá Mosihr duara. **18** Alla re toh honókiye honódin deikké de nái, lekin Baf or buk ot accíl de lehár ek Fua ye beh Íba re zahér goijjé. **19** Yaháyar gobá accíl de yián, zeñtté Yohúdir neta ókkole Jerúsalem cóor ottu hoozzon imam ore edde Leéviyo re yóggwar hére yián fusár goittó diferáiyé, “Tuñí hon?” **20** Yóggwa ye inkar nó goré, bólke cíkar gorí hoiyé de, “Añí Mosihr no.” **21** Ítara yóggwa ttu fusár goijjé de, “Tóoile tuñí hon? Tuñí hóno nobi Eliyas né?” Yóggwa ye hoiyé de, “No, añí no.” Tói ítara fusár goijjé de, “Tuñí kí aibár hotá asé de hé Nobi?” Yóggwa ye zuwab diyé de, “No.” **22** Tarfore ítara yóggwa re hoiyé de, “Tóoile tuñí hon añára re zuwab doh, zeéne zetará añára re diferáiyé ítara re zuwab di fari. Tuñí nizor baabute kii hoó?” **23** Yaháya

ye nobi Yesáyahr hotá lói zuwab diyé de, “Añí óílam de ubá zibá ye moidan zagat guzori-guzori eén hoór, ‘Mabud or rasta uzu goró.’” **24** Hé manúc ítara re diferá gíyeh de óilde Féroci firkar torfóttu. **25** Ítara Yaháya ttu fusár goijjé de, “Zodi tuñí Mosih no, Eliyas no, edde hé Nobi wa yó no, tóoile tuñí bápptisma kiyá doh?” **26** Yaháya ye ítara re zuwabe hoiyé de, “Añí toh fanít éna bápptisma dí, montor tuáñrar bútore eén Ekzon tíyai asé zibá re tuáñra no sinó. **27** Íba óilde Ubá zibá añí baade aiyér; añí Íbar centár or fita kúli bolla úddwa laayek no.” **28** Iín Jordán hál or farkule Betániyat óiye deh, zeré Yaháya ye bápptisma díto. **29** Tarfor din Yaháya ye Isá yóggwar uzu aiyér de dekí, hoór de, “Soó, Ubá óilde Allar Bérasóol-or-Soo, zibá ye duniyair maincór guná loizagói. **30** Íba óilde Ubá zibár baabute añí endilla hoóilam, ‘Añí baade eén Ekzon aiyér, zibár tokka añír túaro doóñr, kiyólla-hoilé Íba añír age lóti asé.’” **31** Añí Íba re no sinítam, montor Íba Isráli ókkol or hañse zahér ó fán, añí fanír bápptisma díto aiccí deh.” **32** Tarfore Yaháya ye yián gobá díye, “Añí deikkí de, Pak-Ruh hoitor or dóilla ói asman ottu lami aáí Íbar uore boiccé. **33** Añí Íba re no sinítam, montor zibá ye añré fanír bápptisma díto diferáiyé, Íba ye añré hoiyé de, ‘Zibár uore Pak-Ruh lami aáí boibó de dekíbi, Íba óilde Ubá zibá ye Pak-Ruh lói bápptisma díbo.’” **34** Añí héndilla deikkí edde gobá dír de ki, Ibá óilde Allar Fua.” **35** Tarfor din abar Yaháya edde yóggwar dui zon ummot hére tíyai accíl. **36** Aar Isá híyan ttu áñri zaar de dekí, yóggwa ye hoór de, “Soó, Ubá óilde Allar bérasóol-or-Soo!” **37** Yóggwar hotá fúni, hé duní ummot Isár fisáli doijje. **38** Isá ye fissá fíri dekér de, ítara fisé-fisé aiyér; hétunot ítara re hoór de, “Tuáñra kii talac gorór dé?” Ítara zuwab der de, “Rabbi” (ziyán or maáni óilde, ustati), “Tuñí horé táko dé?” **39** Íba ye ítara re hoór de, “Aiyó soógai.” Tói ítara zai, Isá téake de zaga gán saiýé, aar hé din Isár fúañti táikkil. Héñtte háñzinna sair gwá bajjíl. **40** Yaháyar hotá fúni ze dui zon Isár fisáli doijjl, ítara ttu ezzon accíl Sáimon Fitor or bái Enderiyas. **41** Yóggwa ye age nizor bái Sáimon ore tuwai loi Íba re hoór de, “Añára Mesáiya re loot faiyí” (Mesáiya maáni, Mosihr). **42** Yóggwa ye Sáimon ore Isár hañse ainné. Isá ye Sáimon or híkka saái hoór de, “Tui toh Yohánnar fua Sáimon, montor toré Kéfas daha zaybo” (hé nam or maáni óilde, Fitor). **43** Tarfor din Isá ye Galil elakat zaitogói niyot goijjé. Íba ye Filíp ore loot fai hoór de, “Añí fisáli dor.” **44** Filíp

accíl de Enderiyas edde Fitor tarár cóor Betsáidar manúc. **45** Filípe Natanel ore loot fai hoór de, “Añára Ubá re loot faiyí zibár baabute Muúsa ye Tourat Córif ot leikké, aar nobi ókkole yó leikké; Íba óilde Yusúf or fua Isá, Nasárat cóor or.” **46** Natanele íba re hoór de, “Nasárat ottu kí tessú gom aái fare?” Filípe hoór de, “Aiyó, soögá.” **47** Isá ye Natanel Nizor uzu aiyér de dekí yóggwar baabute hoór de, “Soó, ezzon sóyi Isráili, zibár bútore honó dúkabazi nái.” **48** Natanele Isá ttu fusár gorér de, “Tuñí añaře keéngori sinó?” Isá ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Tuáñre Filípe dhaibař age zeňtté tuñí duñir-gas tala accíla, héntte Añí tuáñre deikkí.” **49** Hétunot Natanele Íba re hoór de, “Rabbí, Tuñí óilade Allar Fua, Tuñí Boni Isráil or Baáñcca.” **50** Isá ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Añí tuáñre duñir-gas tala deikkí hoiyí de híyan olla kí tuñí iman ainnó? Tuñí iín or túaro qoóñr-qoóñr ham ókkol dekiba.” **51** Íba ye aró hoór de, “Añí tuáñra re sóyi-sóyi hoóir, tuáñra endilla dekiba, asman kúla aar Allar fírista ókkol Manúc or Fuar uore urálama gorér.”

2 Tin din ot din Galil or Kána farat ekkán boirat óiye. Isár maa hére accíl. **2** Hé boirat ot Isá edde Íbar carít tun ore yó dawot diyé. **3** Zeňtté hére anggur or roc fúraigiyoi, Isár maa ye Isá re hoór de, “Itará ttu ar anggur or roc nái.” **4** Isá ye maa re hoór de, “Maá, híyan or baabute tuñí lói Añí lói kii bazá asé? Añí októ de aijjó nú aiyé.” **5** Isá maa ye háadem ókkol ore hoór de, “Íba ye tuáñra re ziín goittó hoó, híin goijjó.” **6** Yohúdir Córivot mozin uzu banai bolla hére fattór or sów wa siyú buágaraiya accíl, híin ekgwát máze kuri ttu tiric gelóm foijjonto faní añritó. **7** Isá ye háadem ókkol ore hoór de, “E siyú gún ot faní bóro.” Tói ítara híin ot tip-tip faní bójije. **8** Baade Isá ye ítara re hoór de, “Yala entú hodún looi boiraitta hánar zimmadar ore doogói.” Tói ítara loigiyé. **9** Ze faní gún anggur or roc bonigiyói, híin hé zimmadar gwá ye hásai baade dulá re mataiyé. Yóggwa ye hé anggur or roc cún hontú aiccé hoi no fare, montor goóur zetará faní ainné ítara hoi fare. **10** Yóggwa ye dulá re hoór de, “Fottí maincé de age gom anggur or roc cún hábaifela, aar meéman ókkol or mon mozin háiya óile baade yár túaro hóraf fin háaba. Montor tuñí aijjó gom anggur or roc cún rakídiyo.” **11** Galil or Kána farat illayi-nicán ísafe e foóila círrur keramot tán gorí Isá ye Nizor mohíma zahér goijjé. Híyan dekí Íbar

cárit tune Íbar uore iman ainné. **12** Yárbaade Isá, Isár maa, báyain, edde cárit tun nise Kaparnahúm cóor ot giyé; ítara hére hooddin táikkil. **13** Yohúdi ókkol or Azadir-id zeňtté dáke aiccé, Isá uore Jerúsalem ot giyé. **14** Aar baitul-mukaddos or urán ot mazé Íba ye dekér de, maincé goru, bérásol, edde hoitor ókkol beser, aar hodúne boói batja báñger. **15** Hétunot Íba ye rosí lói ekkán coóñk banai ítara re baitul-mukaddos or urán ottu bérásol edde goru ókkol lói looraidiye. Íba ye batja báñgoya ókkol or tēbíl natđiyagaraidi ítarar tiañ-foicá cíñraciňttá gorídiye. **16** Zetará hoitor beser, ítara re Íba ye hoór de, “Entú iín loizogói! Añí Baf or góre bazar no banaiyó!” **17** Hétunot Íbar carít tun ottu pak-kalam or e hotá monot uiňté, “Tuáñr góre or muhábbote añaře háifelaibo.” **18** Yohúdi ókkole Isá ttu fusár gorér de, “Tuáñr ttu iín goríbar adíkar asé de híyan, Tuñí añařá re kii keramot dahái sábut gorí faribá?” **19** Isá ye ítara re zuwab der de, “E baitul-mukaddos yián báñgifelo, Añí tin din or bútore banaidiyum.” **20** Yohúdi ítara hoór de, “E baitul-mukaddos yián banaité salic-sów bosór laiggé, aar Tuñí tin din or bútore banai diba dé?” **21** Montor Isá ye baitul-mukaddos or bazá dí Íbar Nizor gaar baabute hoiyé deh. **22** Hétolla zeňtté Isá re mora ttu zinda gorá gýyeh, Íbar carít tun ottu Íba ye hoiyé de hotá monot uiňté. Tarfore ítara pak-kalam edde Isár hé hotár uore iman ainné. **23** Azadir-id or októt, Isá ye Jerúsalem ot tákite ze keramot goijjíl, híin dekí bicí maincé Íbar uore iman ainné. **24** Lekin Isá ye ítara re bóraca nó goré, kiyólla-hoile Íba ye manúc beggún ore bálagori siné, **25** aar Íba ttu maincór baabute honó gobá no lage, kiyólla-hoile maincór dil ot kii asé de híyan Íba ye zane.

3 Férocí ókkol or bútore Nikódemas nam or ézzon Yohúdi ókkol or neta accíl. **2** Ek din raitta yóggwa Isár hére aái hoór de, “Rabbí, añařá zani, Tuñí ézzon ustati ísafe Allar torfóttu aiccó; kiyólla-hoile Tuñí ze keramot ókkol goró, Alla fúařti no tákile honókiye híin gorí no fare.” **3** Isá ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Añí tuáñre sóyi-sóyi hoóir, noya gori zormo no óile, honókiye Allar raijjo dekí no fare.” **4** Nikódemase Isá ttu fusár gorér de, “Zeňtté manúc ézzon burá oízagoi, íte keéngori abar zormo loibo? Dusárabar kí íte maar ferot góli abar zormo ói faribó?” **5** Isá ye yóggwa re zuwab der de, “Añí tuáñre sóyi-sóyi hoóir, faní edde Ruh ttu zormo no óile, honókiye

Allar raijjot góli no fare. **6** Insán ottu ziín zormo ó híin insán, aar Ruh ttu ziín zormo ó híin ruh. **7** Añí ziyán tuáñre hoiyí, tuáñra ttu noya gori zormo ówa foribó, híyan lói ammúk no óiyo. **8** Boiyar toh zikká monehoó híkka baá, aar tuñí hé boiyar or abas fúno, montor hontú aiyér aar hoikká zaar híyan toh no zano. Zetará Ruh ttu zormo óiye ítara yó héndilla.” **9** Nikódemase Isá ttu fusár gorér de, “Iín keéngori ói fare?” **10** Isá ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Tuñí de ézzon Boni Isráil or ustat, toóu tuñí iín no buzó dé? **11** Añí tuáñre sóiyi-sóiyi hooir, añára ziín zani híin hoói, aar ziín deikki híin or baabute gobá díh, montor tuáñra añaarar gobá re kobul no goró. **12** Añí tuáñra re duniyai bi jiníc or hotá hoilé zettót biccác no goró, tói asmani jiníc or hotá hoilé keéngori biccác goriba? **13** Zibá asman ot téake aar asman ottu lami aiccé, hé Manúc or Fua sára ar honókiye asman ot nó uré. **14** Muúsa ye zendilla moidan elakat háf ore uore tuilll, héndilla Manúc or Fua re yó uore tulá zaybo, **15** zeéne zee niki Íbar uore iman ané íte ofúrani zindigi faa. (aiónios g166) **16** “Kiyólla-hoile Alla ye duniyair maincór etó muhábbot goijjé, Íba ye Nizor lehár ek Fua dan gorifelaiye; zeéne zee kiyé hé Fuar uore iman ané yóggwa nac no, bólke ofúrani zindigi faa. (aiónios g166)

17 Alla ye toh duniyair maincór hosúri dítto Nizor Fua re duniyait diferáiye de no, bólke etollá diferáiye, zeéne duniyair maincé hé Fuar duara nejat fa. **18** “Zee niki hé Fuar uore iman ané, ítar hosúr dóra no zah; montor zee niki iman nu ané, ítar hosúr age lóti dóra gíyeh, kiyólla-hoile íte de Allar siríf ek Fuar uore iman nú ané. **19** Ítar hosúr etollá bólui dóra gíyeh, kiyólla-hoile duniyait Nur aiccíl, montor manúc ókkol or ham hóraf de héttolla, ítara Nur or túaro andár ore bicí fosón goijjé. **20** Zee niki hóraf ham goré, íte Nur ore nafórot goré aar íte Nur ot nu aiyé, kiyólla-hoile zodi ailé ítar hórafi dahá zaybo bouli doora. **21** Montor zee niki sóyi gán gorí zindigi hará, íte Nur ot aiyé, zeéne ítar ham ókkol Allar moncá mozin gorá gíyeh de híyan sáf-sáf góri dahá zah.” **22** Yárbaade Isá edde Íbar cárít tun Yohúdiya elakat giyyé. Hére Íba cárít tun or fúañti hooddin táikkil, aar manúc ókkol ore báptisma díyl. **23** Héntte Sálím zagar dáke Ainon nam or ek farat Yaháya yó báptisma díyat accíl, kiyólla-hoile hé zagat bicí faní accíl, aar manúc ókkol aái Íba ttu báptisma lowat accíl. **24** Yaháya re hé októt ziyól ot díya nó zah. **25** Ek din Yaháyar hoozzon ummote Yohúdi ókkol lóiuzu banar baabute torkatorki diyé. **26** Ítara Yaháyar

hañse aái hoór de, “Rabbí, Zibá Jordán hál or farkule tuáñr fúañti accíl, Zibár baabute tuñí gobá díyla, soó, Íba ye báptisma der, aar manúc beggún Íbar hére aiyér.” **27** Yaháya ye zuwab der de, “Asman ottu diiya nogilé honókiye kessú fai no fare. **28** Tuáñra nize toh aña e hotár gobá asó, ki hoilé, ‘Añí Mosih no, montor añaře Íbar age diferá gíyeh.’ **29** Zar át ot dulí re tulídiya gíyeh íte óilde dulá. Dulár dustó ye toh tíyai dulár hotá fúne, aar dulár abas fúni bicí kúci ó. Borabor héndilla, yala aña kúci yó fura óiye. **30** Becók Íba ttu doóñr ówa foribó, aar aña ttu cóñró ówa foribó. **31** “Zibá uottú aiccé, Íba beggún or uore; zibá duniyai ttu, Íba duniyair, aar duniyai bi hotá hoó. Montor zibá asman ottu aiccé, Íba beggún or uore. **32** Íba ye ziín deikké edde fúinne híin or gobá déh, toóu honókiye Íbar gobá kobul no goré. **33** Montor zee niki kobul goijjé, íte e hotát moór lagaifélaie de ki, Alla óilde sóyi. **34** Zibá re Alla ye diferáiye, Íba ye Allar hotá hoó, kiyólla-hoile Alla ye toh mafi-mafi Ruh no dee. **35** Bafe Fua re muhábbot goré, aar hárr kessú Íbar át ot gosáidiye. **36** Zee niki hé Fuar uore iman ané, ítar ttu ofúrani zindigi asé; montor zee niki hé Fuar uore iman nu ané, íte hé zindigi no dekíbo, bólke ítar uore Allar gozzob asé.” (aiónios g166)

4 Zeñtté Malike zani fajjé de ki, Íba ye Yaháyar túaro bicí ummot banaiyé de aar báptisma díye de híin Féroci ókkole fúinne, **2** hález Isá Nize báptisma no dito, bólke Íbar ummot ókkole dito deh, **3** tói Íba Yohúdiya elaka ttu neeli abar Galil elakat zaargói. **4** Zaite Íba ttu Samária elaka báy zaa forer. **5** Zaite-zaite Íba Samáriar Súkor nam or ekkán farat foónicce, ziyán Yakube nizor fua Yusúf ore diíl de zöbin or dáke. **6** Hére Yakub or faṭ-kuwa accíl. Isá áñiñtē-áñiñtē óran ói hé faṭ-kuwa war hañsat boiccé. Héntte beil tık óiye. **7** Ekgwá Samáriar mayafua hére faní tuiltó aiccé. Isá ye híba re hoór de, “Añré ek tirác faní háaba.” **8** Kiyólla-hoile Íbar cárít tun cóor ot hána kinto giyyói. **9** Hétolla hé Samári mayafua ye Isá re hoór de, “Añí de ézzon Samári mayafua, Tuñí Yohúdi ói yore keéngori aña ttu faní magor?” Híba ye e hotá etollá hoiyé, kiyólla-hoile Yohúdi ókkol lói Samári ókkol lói honó taalukat nái. **10** Isá ye híba re zuwab der de, “Tui zodi Allar hádiya re edde tor ttu hone faní maiggé hoi faitti, tóoile tui Íba ttu faní magití, aar Íba ye toré zindigi dee de faní diito.” **11** Mayafua ye hoór de, “Ustat, Tuáñr ttu de faní tulí bolla honó tára nái, aar faṭ-kuwa toh mur.

Tói Tuñí hé zindigir faní horé faiyó? 12 Tuñí añárar baf Yakub or túaro doóñr níki, zibá ye añára re e fatkuwa wa diiyé, aar íba nize, íbar fuain ókkole, edde íbar gorusól ókkole yibár faní háiye? 13 Isá ye híba re zuwabe hoór de, “Zee niki e faní háká, ítar ttu abar tirác lagibó, 14 montor zee niki Añí dii de faní háká ítar ttu ar honódin tirác no lagibó, bólke Añí diiyum de hé faní ítar dil ot zónna ttu ugré fángori uříbo, aar híine ítare ofúrani zindigi diibo.” (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Mayafua ye Isá re hoór de, “Ustat, tóoile añré hé faní doo, zeéne añr ttu ar tirác no lage, aar eré faní lla yó áa no fore.” 16 Isá ye híba re hoór de “Tóoile zaa, tor hócom ore eré matai angói.” 17 Mayafua ye Isá re zuwabe hoór de, “Añr ttu de honó hócom nái.” Isá ye híba re hoór de, “Tui sóyi hoiyós, tor ttu honó hócom nái. 18 Kiyólla-hoilé tor ttu yaar age fañs swá hócom óigiyoi, aar ehón zee niki tor fúañti asé, íte yó tor hócom no. Tui sóyi hoiyós.” 19 Mayafua ye hoór de, “Ustat, añí ehón zani fajjí, Tuñí ézzon nobi. 20 Zeén óibo óuk, añárar bafdada ókkole e faár gwar uore ebaadot goittó, montor tuáñra Yohúdi ókkole hoó de, manúc ókkol ottu Jerúsalem ot ebaadot gorár fóros.” 21 Isá ye hoór de, “Mayafua, Añr hotá biccác gó, eén októ aiyér, tuáñra Baf or ebaadot no e faár or uore goríba, aar no Jerúsalem ot goríba. 22 Tuáñra zibá re no sinó íbar ebaadot goró deh; montor añára zibár ebaadot gorí íba re siní, kiyólla-hoilé nejat or mouka Yohúdir búttottu éna aiccé. 23 Lekin eén októ aiyér, ehón óilde hé októ, zeñtté sóyi ebaadotgár ókkole ruh edde sóyi lói Baf or ebaadot goríbo, kiyólla-hoilé Bafe yó héndilla ebaadotgár or talac gorér. 24 Alla óilde Ruh, hetolla zetará íbar ebaadot goré ítara ttu íbar ebaadot ruh edde sóyi lói gorár zorur.” 25 Mayafua ye hoór de, “Añí zani Mesáya aiyér, yáni Mosih. Íba zeñtté aibó, añára re hárr kessú zanaidibo.” 26 Isá ye híba re hoór de, “Añí óilam de íba, zibá ye tor loi hotá hoóir.” 27 Hétunot íbar cárit tun aiccé, aar Isá ye eggwá mayafua lloí hotá hoór de dekí ítara ammúl óigiyoi; montor toóu ítara honókiye fusár nó goré de ki, “Tuñí kii tuwoór?” yáh, “Tuñí kiyólla híba llói hotá hoór?” 28 Baade mayafua wa ye nizor faní góra wa eri, farat zai manúc ókkol ore hoór de, 29 “Aiyó, tuáñra eggwá Manúc ore soögai, zibá ye añí añr zindigit ziín-zíín goijjí híin beggún añré hoiyé. Tóoile íba hónó hé Mosih né?” 30 Tói manúc ókkol fara ttu neeli íbar hére áat doijje. 31 Héntite íbar cárit tune íba re aros gorí hoór de, “Rabbí, kessú hóona.”

32 Lekin íba ye ítara re hoór de, “Añr ttu eén háibar háná asé, ziín or baabute tuáñra no zano.” 33 Hétunot íbar cárit tune afós ot hoór de, “Honókiye hónó íba re háná anídiye né?” 34 Isá ye ítara re hoór de, “Zibá ye Añré diferáiyé íbar moncá edde ham fura gorón óilde Añr háná. 35 Tuáñra kí endilla no hoó né, ki hoilé, ‘Aró sair mac asé, baade fósol hařibár ainda aibó?’ Montor Añí tuáñra re hoóir, suk tulí bil or uzu soó, fósol ókkol haři bolla fagigiyó. 36 Fósol hařoya ókkole ehón óu muzuri faar, aar ofúrani zindigi lla fósol ókkol zoma gorí rakér, zeéne lagoya edde hařoya duní zone mili kúci ó. (aiōnios g166) 37 E hotá sóyi de ki, ‘Ezzone laga, ar ezzone haře.’ 38 Añí tuáñra re fósol uúin hařító diferáilam ziín olla tuáñra meénnnot nó goró; oinno maincé meénnnot goijjé, aar tuáñra ítarar hé meénnnot or fósol haitjgó. 39 Hé mayafuar e hotá fúni fara híyan or bicí Samári ókkole Isár uore iman ainné, ki hoilé, “Añí añr zindigit ziín-zíín goijjí híin beggún íba ye añré hoiyé.” 40 Zeñtté hé Samári ókkol Isár hañse aiccé, ítara íba re ítarar fúañti tákito aros goijjíl, tói íba hére dui din tákkil. 41 Íbar hotá fúni aró bicí maincé iman ainníl. 42 Ítara mayafua wa re hoiyé de, “Ehón de añára tor hotár zoriya iman ainní de no, bólke añára nize íbar hotá fúni zani fajjí de ki, íba óilde Ubá zibá duniyair manúc or sóyi Nejatdoya.” 43 Dui din baade Isá héntu rowana loi Galil ot giiyé. 44 Isá Nize age hoóil de, “Ze honó nobir izzot nizor wotón ot nái.” 45 Hétolla íba zeñtté Galil ot aiccé, Galil or maincé íba re kobul goijjé, kiyólla-hoilé Isá ye Jerúsalem ot Azadir-id ot ze ham ókkol goijjíl híin beggún ítara deikkíl, kiyólla-hoilé ítara yó hé id ot giíl. 46 Baade íba abar Galil or Kána farat giiyé, zeré íba ye faní re anggur or roc banaáil. Hére Kaparnahúm cóor ot ek cáap or fua ttu ocúk óiye. 47 Zeñtté yóggwa ye fúinne de ki, Isá Yohúdiya ttu Galil ot aáigiyoi, hétunot yóggwa Isár hañse zai aros gorér de, yóggwar fua wa re gom goittó aító, kiyólla-hoilé fua wa moron-moron óoil. 48 Isá ye yóggwa re hoór de, “Tuáñra toh illayi-nicán edde keramot ókkol no dekile bilkúl iman nu aníba.” 49 Baáñccar cáape hoór de, “Ó Malik, añr fua wa moribár age aiyó!” 50 Isá ye yóggwa re hoór de, “Zoogói; tuáñr fua basibó.” Baade manúc cwa ye Isár hotá ekin gorí giyégoi. 51 Yóggwa foñt ot táite, nizor hodún gulame aái hoór de, “Tuáñr fua gom óigiyoi!” 52 Tói yóggwa ye fua hoñtté gom óiye de híyan ítara ttu hóbor lóiyé. Ítara yóggwa re hoór de, “Gel de hailla din or eggwá báze

ítar zor giiyói.” 53 Hétunot bafe zani faijjé de, sóiyi oñté fua wa gom óiye zeñtté Isá ye hoiyé de, “Tuáñr fua basibó.” Baade yóggwa edde yóggwar góri tíya ye Isár uore iman ainné. 54 Yián óilde Isár dui nombór or keramot, ziyán Íba ye Yohúdiya ttu neeli abar Galil ot aái goijjé.

5 Yárbaade, Yohúdir ekkán id óiye, aar Isá uore Jerúsalem ot giiyé. 2 Jerúsalem or Bérasól Geit hoó de híyan or dáke eggwá foóir asé, zibá re Hibrú zuban ot Betésda hoó, hé foóir gwat fañs sán baanđa asé. 3 Baanđa hín ot bicí biyaraímma ókkol fori tákito, zendilla niki, añdá, leng, mazur. Ítara beggúne fanír lorasora re sooni gorí tákito. 4 Kiyólla-hoilé Allar ek fírista taimé-taimé hé foóir gwat lami aái faní larító, aar faní lari baade zee niki age lami fare ítar ze honó biyaram gom óizaytoi. 5 Hére ézzon manúc accíl, zibá tiric-añcto bosórja biyaraímma. 6 Isá ye zeñtté yóggwa re hére fori tákke de deikké, aar yóggwa bicí deri lóti hé hálót ot asé de zani faijjé, Íba ye yóggwa ttu fusár gorér de, “Tuáñr ttu gom óito monehoór ne?” 7 Biyaraímma wa ye Íba re zuwab der de, “Ustat, faní lare de októt añré dóri foóir ot lamaidi bolla añr ttu honókiye nái. Hétolla añí foóñsite-foóñsite añr agor ttu ar ezzon lamizagói.” 8 Isá ye yóggwa re hoór de, “Uró, tuáñr bisána tulí looi áñro.” 9 Baade éhon or bútore manúc cwa gom óigiyoi, aar nizor bisána tulí looi áñrat doijje. Hé din accíl Yohúdir ebaadot-or-din. 10 Híyan olla ze manúc cwa re gom gorá gíyeh, yóggwa re Yohúdi ókkole hoór de, “Aijja toh ebaadot-or-din; aijja bisána tulí loizon Córíyot or maná.” 11 Montor yóggwa ye ítara re hoór de, “Zibá ye añré gom goijjé Íba ye añré hoiyé de, “Tuáñr bisána tulí looi áñro.” 12 Ítara yóggwa ttu fusár gorér de, “Zee niki toré tor bisána tulí looi áñrito hoiyé Manúc Íba hon?” 13 Lekin ze manúc cwa re gom gorá gíyeh, yóggwa ye Íba hon hoi no fare, kiyólla-hoilé hé zagat bicí manúc accíl, aar Isá híyan ttu gaif óigilgoi. 14 Yárbaade, Isá ye yóggwa re baitul-mukaddos ot loot fai hoór de, “Soó, tuní gom óigiyogoi. Ar guná no goijjó, zeéne tuáñr hálót agor túaro hóraf no ó.” 15 Baade manúc cwa zai Yohúdi ókkol ore hoiyé de, yóggwa re gom goijjé de Íba óilde Isá. 16 Hétolla bóuli Yohúdi ókkole Isá re zatal doijje, kiyólla-hoilé Íba ye ebaadot-or-din héndilla ham ókkol goittó. 17 Lekin Isá ye itara re hoór de, “Añr Baf aijjó foijjonto ham gorát asé, aar Añr Nize yógorí.” 18 Isár hé hotá lla bóuli Yohúdi ókkole Íba re

marifélaito aró bicí kucíc gorát accíl, kiyólla-hoilé Íba ye siríf ebaadot-or-din or niyom báñgito de no, bólke Alla Íbar Baf hoói Nizoré Alla lloí fúainna yó goittó. 19 Tarfore Isá ye ítara re hoór de, “Añi tuáñra re sóiyi-sóiyi hooir, Fua Nizorgá Nize kessú gorí no fare. Íba ye siríf uúin goré ziín Bafe goré de deké; kiyólla-hoilé Bafe ziín goré, Fua ye yó híin éna goré. 20 Bafe Nizor Fua re muhábbot goré, aar Nize ziín goré hín beggún Fua re dahá. Íba ye hín or túaro doóñr-doóñr ham ókkol Fua re daháibo, zeéne hín dekí tuáñra taajup ó. 21 Bafe zendilla mora ókkol ore zinda goré, héndilla Fua ye yó zaré monehoó taré zinda goré. 22 Aró hoító sailé, Bafe honókiyor bisar no goré, bólke bisar or hárr zimma Fuar át ot gosáidiye, 23 zeéne zendilla Baf ore beggúne izzot goré, héndilla Fua re yó izzot goré. Zee niki Fua re izzot no goré, íte Fua re diferáiyé de hé Baf ore yó izzot no goré. 24 “Añi tuáñra re sóiyi-sóiyi hooir, zee niki Añr hotá fúine aar Añré diferáiyé de fbar uore iman ané, ítar ttu ofúrani zindigi asé. Ítar uore honó sáñzar hókum no óibo, bólke íte mora ttu zindigit faráigiyoi. (aiónios g166) 25 Añi tuáñra re sóiyi-sóiyi hooir, eén októ aiyér, bólke ehón aáigiyoi, zeñtté mora ókkole Allar Fuar abas fúnibo; aar zetará fúnibo ítara zinda óibo. 26 Kiyólla-hoilé zendilla Baf Nize zindigir Malik, héndilla Íba ye Fua re yó zindigir Malik banaiyé. 27 Íba ye Fua re bisar or adíkar diiyé, kiyólla-hoilé Íba óilde Manúc or Fua. 28 “Hín fúni taajup no óiyo, kiyólla-hoilé eén októ aiyér, zetará hobor or bútore asé, ítara beggúne zeñtté fbar abas fúnibo, 29 héñtte neeliaibó; zetará gom ham goijjé, ítara zindigi fai bolla uríbo; aar zetará hóraf ham goijjé, ítara sáñza fai bolla uríbo. 30 “Añi Nizorgá Nize kessú gorí no fari. Añi zendilla fúni héndilla beh bisar gorí; aar Añr bisar sóiyi, kiyólla-hoilé Añi Nizor moncá mozin goittó no saái, bólke Ubár moncá mozin goittó saái zibá ye Añré diferáiyé. 31 “Añi zodi Nizor baabute Nize gobá díh, tóoile Añr gobá sóiyi no. 32 Montor ar ezzon asé, zibá ye Añr baabute gobá déh, aar Añr zani, Íba ye Añr baabute dede gobá sóiyi. 33 “Tuáñra toh Yaháya ttu fusár goittó diferáila, aar yóggwa ye sóiyi gán gobá diye. 34 Becók, Añi honó manúc or gobár uore bóraca no gorí, lekin Añi iín etollá hooir, zeéne tuáñra nejat fo. 35 Yaháya accíl serak waán, ziyáne zoli foór deh; aar tuáñra hooddin olla yóggwar foór ot kúci goittó razi óila. 36 “Lekin Yaháyar gobár túaro doóñr gobá Añr ttu asé; kiyólla-hoilé Añi toh ham uúin gorí ziín fura gorí bolla Bafe Añré diiyé, aar Añi gorí de ham

híne Añr baabute gobá dé de ki, Añré Bafe diferáiyé. **37** Hé Baf zibá ye Añré diferáiyé, Íba Nize Añr baabute gobá díye. Tuáñra honódin no Íbar abas fúinno, aar no Íbar siyára-súrot deikkó. **38** Tuáñrar dil ot Íbar kalam no téke, kiyólla-hoile tuáñra de Íba ye zibá re diferáiyé Íbar uore iman nu anó. **39** Tuáñra toh pak-kalam or duara ofúrani zindigi faiba bouli táari dilmon di pak-kalam tahákit goró, montor hé pak-kalam Añr baabute éna gobá déh. (*aiónios g166*) **40** Toóu tuáñra zindigi fai bolla Añr hañse aító no soó. **41** “Añí insán ottu izzot faito no saái. **42** Lekin Añí tuáñra re siní, ki hoile, tuáñrar dil ot Alla lla muhábbot nái. **43** Añí Añr Baf or name aiccí, toóu tuáñra Añré kobul no goró; montor oinno kiyé zodi nizor name ailé, tuáñra ítare kobul goríba. **44** Tuáñra zetará ezone ar ezzon or hañsóttu izzot faito soó, montor ze izzot Allar hañsóttu faa zah híyan faito kucíc no goró, tuáñra keéngori iman aníba? **45** “Tuáñra no táchijo de ki, Añí Baf or muúntu tuáñra re hosúr díyum. Tuáñra re zibá ye hosúr díbo Íba óilde Muúsa, zibár uore tuáñrar bóraca raikkó. **46** Tuáñra zodi Muúsa re biccác goittá, tuáñra Añré yó biccác goittá, kiyólla-hoile Íba ye Añr baabute éna leikké. **47** Lekin tuáñra zettót Íbar leká re biccác no goró, tói tuáñra Añr hotá keéngori biccác goríba?”

6 Yárbaade, Isá Galil Ðíir okule giyyégoi, ze ðíí re Tibiriyas Ðíí yó hoó. **2** Doóñr ek dol manúc Íbar fisá doijil, kiyólla-hoile Íba ye biyaramma ókkol or uore goittó de keramot ókkol ítara deikkíl. **3** Baade Isá eggwá faár or uore uýí, hére Nizor cárit tun or fúañti boiccé. **4** Héñtte Yohúdi ókkol or Azadir-id dáke aiccé. **5** Isá ye suk tulí sayé rár dekér de, doóñr ek dol manúc Íbar hére aiyér, hétunot Íba ye Filíp ore hoór de “E manúc itará hái bolla añára ruți hontú kinyúm?” **6** Filíp ore entán gorí bolla Íba ye híyan hoiyé deh, lekin Nize kii goríbo de híyan Íba ye age lóti zane. **7** Filípe Íba re zuwab diyé de, “Itará beggún ore hom-hom gori diilé yo, toóu dui cót dinár or ruți loi no kulaibó.” **8** Íbar cárit tun ottu ezone, yáni Sáimon Fitor or bái Enderiyase Íba re hoór de, **9** “Eré eggwá fua ttu fañs swá barlír ruți edde duwá mas asé, montor edún maincóré iíne kii óibo?” **10** Isá ye hoór de, “Manúc cún ore buágaro.” Hé zagat bicí kér accíl. Tói beraáin ítara boiccé, ítara tokoriban fañs ázar. **11** Tarfore Isá ye ruți gún looi Alla re cükuriya goijjé, aar zetará boói accíl ítara re baridiyé; héndilla góri Íba

ye mas óu diiyé. Ítara ttu zedún monehoiyé héduń hái faijjé. **12** Ítara beggúnne fej bórí hái baade, Íba ye Nizor cárit tun ore hoór de, “Ze tukura ókkol basigiyóí hín dola gorífelo, zeéne kessú borbad no zah.” **13** Tói maincé hái baade, barlír ruți fañsó wa ttu zedún basigiyóí, hín dola gorí baró báñir bóijje. **14** Manúc cúnne Isá ye goijjé de keramot tán dekí hoór de, “Sóiyi Íba óilde Nobi Ubá zibá dunyait aibár hotá asé.” **15** Tói Isá ye zani faijjé de, manúc cúnne Íba re bolazuri baáñcca banai bolla dóitto aító sár, héttola Íba ítara ttu alok ói gaaga abar faár or uore uijtégoi. **16** Baade zeñtté háñz óiye, Íbar cárit tun ðiít giyyé, **17** aar noow ot uýí, Kaparnahúm ot zai bolla ðií farát doijje. Héñtte andár óígiyo, aar híyala úddwa Isá ítarar hére nú aiyé. **18** Ekgwá tez boiyar or zoriya, ðiít goir ókkol cúru óiye. **19** Ítara noow baái-baái tin sair mail áník zai baade dekér de, Isá fanír uottú áñri-áñri noowr uzu aiyér; híyan dekí ítara ttu ðoor laiggé. **20** Montor Íba ye ítara re hoór de, “Íba Añí; no dooraiyó.” **21** Tói ítara Íba re noow ot tulíto razi óiye, aar ítara zeré zaar noow gán éhon hé zagat foóniccegoi. **22** Ðíír okule ze manúc ókkol táikkil, ítara tarfor din ót faiyé de, hére ekkán noow bade ar honó noow nái, aar Isá Nizor cárit tun or fúañti hé noow ot nó uýé, bólke siríf Íbar cárit tun giyyé deh. **23** Montor kessú noow ókkol Tibiriyas cóor ottu zaga waán or dáke aiccé, ziyán ot Malik Isá ye cükuriya gorí manúc ókkole ruți háail. **24** Zeñtté manúc ókkole Isá edde Íbar cárit tun hé zagat nái de deikké, ítara noow ókkol lói Isá re tuwai-tuwai Kaparnahúm ot foónicce. **25** Aar zeñtté ítara Íba re ðíír okule loot faiyé, ítara Íba ttu fusár gorér de, “Rabbí, Tuñí eré hoñtté aiccó?” **26** Isá ye ítara re zuwab der de, “Añí tuáñra re sóyi-sóyi hoóir, tuáñra Añr keramot ókkol dekí Añré tuwoór de no, bólke fej bórí ruți hái faijjó de héttola tuwoór deh. **27** Borbad zagói de hána lla meénnnot no goijjó, bólke ze hána ofúrani zindigi foijjonto tiki téke hín olla meénnnot goró, ziín tuáñra re Manúc or Fua ye diibo; kiyólla-hoile Íbar uore toh Alla Bafe Nizor moór lagaidiye.” (*aiónios g166*) **28** Tói ítara Íba ttu fusár gorér de, “Allar ham gorí bolla añára ttu kii gorá foribó?” **29** Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Alla ye Zibá re diferáiyé, Íbar uore iman aná óilde Allar ham.” **30** Baade ítara Íba ttu fusár gorér de, “Tóoile Tuñí kii illayi-nicán daháiba, zeéne añára dekí yore Tuáñr uore iman aní fari? Tuñí kii ham goríba? **31** Añárar bafdada ókkole de moidan zagat manná háiye. Pak-kalam ot endilla

asé, ‘Ítara hái bolla Alla ye asman ottu ruṭi diiyé.’”

32 Isá ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, tuáñra re asman ottu ruṭi Muúsa ye diiyé de no, bólke Añr Bafe diiyé deh. Íba ye tuáñra re asman ottu sóiyi ruṭi dee. 33 Kiyólla-hoilé Allar ruṭi óilde toh Ubá zibá ye asman ottu nise aái duniyair maincórre zindigi dee.” 34 Tói ítara Íba re hoór de, “Malik, hé ruṭi añára re hámica doo.” 35 Isá ye ítara re hoór de, “Hé zindigir ruṭi óílam de Añí. Zee niki Añr hañse aiyé, ítar ttu honódin búk no lagibó, aar zee niki Añr uore iman ané, ítar ttu honódin tirác no lagibó. 36 Lekin Añí toh tuáñra re hoóifelaiyi, ki hoilé, tuáñra Añré deikkó, montor toóu iman nu anó. 37 Zedún ore Bafe Añr át ot dee, hín beggún Añr hañse aibó, aar zee niki Añr hañse aibó, Añí ítare honódin duñrai no diyum. 38 Kiyólla-hoilé Añí toh asman ottu nise aiccí de Nizor moncá mozin gorí bolla no, bólke Ubár moncá mozin gorí bolla, zibá ye Añré diferáye. 39 Añré diferáye de Íbar moncá óilde, zedún ore Íba ye Añr át ot diiyé, Añí zen héntu honókiyo re na hárai, bólke hánçor or din ítara re zinda gorí. 40 Kiyólla-hoilé Añr Baf or moncá óilde, zee niki Fua re dékí Íbar uore iman ané, íte zen ofúrani zindigi faa. Aar Añí ítare hánçor or din zinda goríyum.” (aiōnios g166) 41

Híyan fúni Yohúdi ókkole Íbar baabute furafuri gorát doijje, kiyólla-hoilé Íba ye hoiyé de, “Ze ruṭi asman ottu nise aiccé, yíba óílam de Añí.” 42 Ítara hoór de, “Ibá Yusúf or fua Isá no níki, zibár bafmaa re añára siní? Ibá ye keéngori hoór de, Añí asman ottu nise aiccí?” 43 Isá ye ítara re zuwabe hoór de, “Afós ot furafuri no goijjó. 44 Añr Baf zibá ye Añré diferáye, Íba ye tani nu aníle honókiye Añr hañse aái no fare. Aar Añí ítare hánçor or din zinda goríyum. 45 Nobí ókkol or kitab ot endilla leikká asé, ‘Ítara beggúne Alla ttu taalim faibo.’ Hétolla zee niki Baf ottu fúni taalim faiyé, íte Añr hañse aiyé. 46 Hé Baf ore toh Allar hañsóttu aiccé de Íba ye bade ar honókiye nó deké. Sirif Íba ye deikké deh. 47 Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, zee niki Añr uore iman ané, yóggwa ttu ofúrani zindigi asé. (aiōnios g166) 48 “Zindigir ruṭi óílam de Añí. 49 Tuáñrar bafdada ókkole de moidan elakat manná háiye, toóu ítara morigiyói. 50 Montor yibá óilde asman ottu nise aiccé de hé ruṭi, zeéne honókiye hái no more. 51 Añí óílam de asman ottu nise aiccé de zindigir ruṭi yíba. Zodi honókiye e ruṭi háa, íte hámica lla basi tékibo. Duniyair manúuce zindigi fai bolla Añí diiyum de hé ruṭi óilde Añr gusso.” (aiōn g165)

52 Híni fúni Yohúdi ókkole afós ot matamati di hoór de, “E Manúc cwa ye añaára re keéngori Nizor gusso hái bolla diibó?” 53 Isá ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, zetún foijjonto tuáñra Manúc or Fuar gusso edde lou nó hóo, hétun foijjonto tuáñra ttu zindigi nái. 54 Zee niki Añr gusso edde lou háa, ítar ttu ofúrani zindigi asé, aar Añí ítare hánçor or din zinda goríyum. (aiōnios g166) 55 Kiyólla-hoilé Añr gusso óilde sóiyi hána, aar Añr lou óilde sóiyi fiíbar jiníc. 56 Zee niki Añr gusso edde lou háa, íte Añr bútore zari táke, aar Añí ítar bútore zari táki. 57 Zinda Bafe zendilla Añré diferáye aar Añí Íbar zoriya zinda así, héndilla zee niki Añré háibo íte yó Añr zoriya zinda tékibo. 58 Yíba óilde asman ottu nise aiccé de hé ruṭi. Tuáñrar bafdada ókkole hái morigiyói de héndilla ruṭi no. Zee niki e ruṭi háibo, íte hámica lla basi tékibo.” (aiōn g165) 59 Isá ye hotá hín Kaparnahúm or mujilíc-hánat taalim dibarcót hoiyé. 60 Hé taalim fúni Isá ummot ókkol ottu boóut zone Íba re hoór de, “Yíán toh ekkán bicí hora taalim, hone gosí faribó?” 61 Nizor ummot ókkole furafuri gorér de híyan zani fari Isá ye ítara re hoór de, “E taalime ki tuáñra re bezar goijjé? 62 Manúc or Fua foóila zeré accíl, Íba zodi hére urérgoi de dékó, tóoile tuáñra kii báfibá? 63 Ruh ye éna zindigi de; jisíme toh honó fáida no dee. Añí tuáñra re ze hotá gún hoiyí, hín óilde ruh edde zindigi. 64 Montor aijjó foijjonto tuáñra hodúne iman nú anó.” Isá ye foóila cúru ttu lóti zane, hontará iman nú ané aar hone Íba re dórídibo. 65 Isá ye aró hoór de, “Hétolla toh Añí tuáñra re endilla hoóilam, honókiye Añr hañse aái no faribó, zetún foijjonto Añr Bafe ítare toóufik no dee.” 66 Hé októt lóti Íbar boóut ummot ókkol firigiyoi, aar Íbar fúañti solafíra gorá bon gorílaiye. 67 Hétolla Isá ye baró zon cárit tun ottu fusár gorér de, “Tuáñra ttu yó kí zaitogói monehoór né?” 68 Sáimon Fitore Íba re zuwab der de, “Ó Malik, añaára har hañse zaitam? Ofúrani zindigir hotá Tuáñr ttu éna asé. (aiōnios g166) 69 Añára iman ainí aar sóiyigori zani faijjí de, Tuñí óílade Allar Pakzon.” 70 Isá ye ítara re hoór de, “Añí kí tuáñra baró zon ore basí nó looi né? Toóu tuáñrar bútore ezzon ibilíc asé.” 71 Híyan Isá ye Sáimon or fua Yohúdah Iskáriyet or baabute hoiyé deh. Kiyólla-hoilé íte baró zon cárit tun ottu óile yo, íte Isá re dórídibo.

7 Yárbaade, Isá Galil ot solafíra gorér; kiyólla-hoilé Yohúdi ókkole Íba re marifélaibar kucíl ot accíl

de hétolla Íba ttu Yohúdiyat solafíra goittó mone no hoór. 2 Héntte Yohúdi ókkol or Bañcár-id or októ dáke aiccé. 3 Hétolla Isár báiyain de Íba re hoór de, “Tuñí entú Yohúdiyat zoogói, zeéne Tuñí goró de ham ókkol Tuáñra ummot ókkole yó deké. 4 Kiyólla-hoile zee niki mocúr óito saá, íte toh lukai honó kessú no goré. Tuñí zettót e ham iín gorór, tói Nizoré duniyair hañse zahér goró.” 5 Asóle Íbar báiyain de úddwa Íbar uore iman nú ané. 6 Tói Isá ye ítara re hoór de, “Añí zaibar októ aijjó nú aiyé, montor tuáñra ze honó oktotzai faribá. 7 Duniyair maincé tuáñra re nafovrot gorí no fare, lekin Añré nafórot goré, kiyólla-hoile Añí toh ítarar ham ókkol hóraf bólui gobá díh. 8 Tuáñra hé id ot zoo. Añí id híyan ot ehón no zaiyum, kiyólla-hoile Añí októ aijjó furafuri nú aiyé.” 9 Ítara re híin hoói baade, Íba Galil ot táigiyoi. 10 Lekin Íbar báiyain ókkol id ot zaigói baade, Íba Nize yó giiyé; kúlamela góri nó, bólke lukai ore giiyé. 11 Id ot Yohúdi ókkole Íbar talac gorí-gorí fusár gorér de, “Íba horé?” 12 Manúc or ðaái or bútore Íbar baabute suppe-suppe bicí furafuri óiyé. Hodúne hoór de, “Íba gom manúc.” Ar hodúne hoór de, “No, no, Íba ye maincøre gollot ot loizargói.” 13 Montor toóu Yohúdi ókkol or doore honókiye Íbar baabute kúlamela góri nó hoó. 14 Id ekdók ánik óiyé rár, Isá uore baitul-mukaddos or urán ot zai taalim diyat doijke. 15 Aar Yohúdi ókkole taajup ói hoór de, “E Manúc cwa ye honó mikká ttu taalim hásil no gorí iín keéngori zane?” 16 Isá ye ítara re zuwab der de, “Añí zíñ taalim di híin Añí Nizor no, bólke Zibá ye Añré differáye Íbar. 17 Zar ttu Allar moncá mozin goittó monehoó, íte zanibó, e taalim iín kí Allar aar náki Añrgá Añí hoór deh. 18 Zee niki nizor torfóttu hoó, íte nizor izzot tuwa. Lekin Zibá ye Diferóiyar izzot tuwa, Íba óilde sóiyi, aar Íbar bútore honó dükabazi nái. 19 Muúsa ye tuáñra re Cöriyot diiyé de no né? Montor toóu de tuáñra honókiye hé Cöriyot amól no goró. Tuáñra Añré kiyólla mariféla bolla soór?” 20 Manúc ókkole zuwab der de, “Tuáñre bûte faiyé. Tuáñre hone marifélaito sár dé?” 21 Isá ye ítara re zuwab der de, “Añí ekkán ham goijjí, aar tuáñra beggún taajup óigiyogoi. 22 Muúsa ye tuáñra re ázomi gorí bolla hókum díye de hétolla, tuáñra toh ebaadot-or-din úddwa manúc ore ázomi goró. Háleke héndilla gorá Muúsa lóti cúru óiyé de no, bólke bafadada gún ottu lóti. 23 Muúsar Cöriyot no báñgi bolla zodi ebaadot-or-din manúc eggwá re ázomi gorá zah, tóoile ebaadot-or-din Añí eggwá manúc

ore furafuri gom goijjí de hétolla kiyá tuáñra Añr lói guccá óiyó? 24 Uortú saái bisar no goijjó, insáf bisar goijjó.” 25 Hétunot Jerúalem or kessú maincé hoór de, “Íbá kí Ubá no zibá re Yohúdi ókkole marifélaito sár? 26 Lekin soó, Ibá ye toh kúlamela góri hotá hoór, toóu úddwa ítara Ibá re kessú no hoór. Hókumotgoróya ókkole hónó Ibá Mosih de híyan sóiyigori zani faijjé né? 27 Zeén óibo óuk, añára toh zani, Ibá hontú aiccé, montor zeñtté Mosih aibó, Íba hontú aiccé honókiye no zanibó.” 28 Isá baitul-mukaddos ot taalim dibarcót guzori hoór de, “Ói, tuáñra Añré sinó, aar Añí hontú aiccí yó zano. Montor Añí Nizorgá Nize aiccí de no, Zibá ye Añré differáye Íba sóiyi. Tuáñra toh Íba re no sinó. 29 Lekin Añí Íba re siní, kiyólla-hoile Añí Íbar torfóttu aiccí, Añré Íba ye differáye deh.” 30 Híin fúni ítara Íba re gereftar gorí bolla saiýé, montor Íbar októ nú aiyé de hétolla honókiye Íbar uore át nò laga. 31 Toóu manúc or dol ottu boóut zone Íbar uore iman ainné. Ítara hoór de, “Mosih zeñtté aibó, Íba ye kí e manúc cwa ye goijjé de yár túaro bicí keramot ókkol daháibo?” 32 Manúc or ðaái ye Isár baabute fúcfucar de híyan Féroci ókkole fúinne. Hétolla ðooñr imam ókkole edde Féroci ókkole Íba re dóri aintó hodún faáradar differáye. 33 Isá ye hoór de, “Añí tuáñrar fúañti ar bicí din nái, baade Añré differáye de Íbar hañse zaiyumbói. 34 Tuáñra Añí talac goriba, montor Añré loot no faiba, aar zeré Añí tákiyum, hére tuáñra aái no faribá.” 35 Tói Yohúdi ókkole afós ot hoór de, “Íbá re añára tuwai no fai fán Íbá horé zaito niyot gorér dé? Ze Beyohúdi ókkol or bútore añárar Yohúdi ókkol cíñraciñttá óigiyoi, Ibá ye hónó hére zai hé Beyohúdi ókkol ore taalim dibo de né? 36 Ibá ye e hotá lói kii hoító sár deh, ‘Tuáñra Añí talac goriba, montor Añré loot no faiba,’ aar ‘Zeré Añí tákiyum, hére tuáñra aái no faribá?’” 37 Baade id or ahéri din or din, yáni id or ebbe ðooñr din ot, Isá týyai yore guzori hoór de, “Zee niki tiráci asó, íte Añí hañse aái faní hóogai. 38 Zee niki Añr uore iman ané, pak-kalam mozin, ‘Ítar bútottu zindigi dee de faní urát tákibo.’” 39 Isá ye híyan Pak-Ruhr baabute hoiyé de, zibá re zetará Isár uore iman ainné ítara fai zaybo. Pak-Ruh hétn foijjonto diiya nò zah, kiyólla-hoile Isár mohíma hétn foijjonto zahér gorá nò zah. 40 Híin fúni baade kessú maincé hoór de, “Becók, Ibá óilde hé Nobi.” 41 Ar hodúne hoór de, “Íbá óilde Mosih.” Aró hodúne hoór de, “Mosih kí Galil ottu aibó né? 42 Pak-kalam ot ki endilla nái, Mosih Dawud or

nosól ottu edde Dawud táke de Betélhem fara ttu aibó boulí?" 43 Héndilla, Isár zoriya manúc ókkol or bútore faáta-faáti foida ógiyoi. 44 Ítarar búttou hodúne Íba re dórí bolla saiýé, montor honókiye Íbar uore át nó laga. 45 Tarfore faáradar gún ñooñ imam edde Férocí ókkol or hañse waafes aiccé. Tará ítarar ttu fusár gorér de, "Tuáñra Íba re nó kiyá anó?" 46 Faáradar gúne zuwab der de, "Hé Manúc cwar dóilla góri honókiye honó októt hotá hoiyé de nái." 47 Férocí gúne hoór de, "Tuáñra re yó hóno gollot ot loigiyói né? 48 Honó sóddare yáh Férocí ye Íbar uore iman ainné de asé né? 49 Montor hé awam ókkole toh Cöriyot no zane. Ítarar uore laánot asé." 50 Hé Férocí gún or bútore Nikódemas óu asé, zibá yár age Isár hañse giíl. Yóggwa ye ítarar ttu fusár gorér de, 51 "Honó manúc or muk ottu nó fúinte aar íte kii goijjé de híyan nó zainte, ítarar hosúr dórí bolla kí añárar Cöriyot ot asé?" 52 Ítarar yóggwa re zuwabe hoór de, "Tuñi yó kí Galil or manúc? Pak-kalam tahákít gorí soó, Galil ottu honó nobi nú aiyé." 53 Baade fottí zon zar-zar góri ot tee-tee giyyói.

8 Montor Isá Zaitun Faár ot giyyé. 2 Tarfor din biímma sóore Isá baitul-mukaddos ot abar aiccé, aar manúc beggún Íbar hañse zoma óiye. Baade Íba boói ítarar re taalim diyat doijje. 3 Héntte alem ókkole edde Férocí ókkole ek mayafua re Isár hañse ainné, zibá zená gorát dóra háiye. Baade híba re manúc ókkol or mazé týagaraiye. 4 Tói ítarar Isá re hoór de, "Úzur, e mayafua wa zená gorát dóra háiye. 5 Cöriyot ot Muúsa ye añára re hókum díye de, endilla mayafuain dore cíl or dola mari marifélaito, montor Tuñi kii hoó?" 6 Ítarar Íba re hé súwal lan entán gorí bolla goijjé deh, zeéne ítarar Íba re elzam dibar mouka faa. Montor Isá uñri boói ooñile meñit lekát accíl. 7 Ítarar zettót Íba ttu warawori fusár gorát asé, Íba urí ítarar re hoór de, "Tuáñrar bútore zee niki guná sára asó, mayafua wa re cíl or dola íte age maro." 8 Baade Isá abar uñri boói meñit lekát accíl. 9 Hé hotá fúni, ítarar burá ttu lóti cúru gorí zon-zon neeligiyói, montor Isá ezzon táigiyoi, mayafua wa yó mazé týai accíl. 10 Isá urí zeñtté mayafua wa bade ar honókiyo re nó deké, Isá ye híba re hoór de, "Mayafua, uitará horé? Honókiye tor hosúri nó dore níki?" 11 Híba ye hoór de, "Malik, honókiye nó dore." Isá ye hoór de, "Añí yó tor hosúri no dórí. Zaa, guná no goríc." 12 Isá ye ítarar re abar hoór de, "Añí óílam de duniyair Nur, zee niki

Añr fisá dore, íte andár ot nu áñribo, bólke zindigir Nur faibo." 13 Hétolla Férocí ókkole Íba re hoór de, "Tuñi toh Nizor gobá Nize éna dor; Tuáñr gobá sóiyi no." 14 Isá ye ítarar re zuwabe hoór de, "Añí Nizor gobá Nize dilé yo, Añr gobá sóiyi, kiyólla-hoile Añi hontú aiccí edde horé zairgói Añi zani. Montor Añi hontú aiccí aar horé zairgói híyan tuáñra no zano. 15 Tuáñra toh insán or niyom mozín bisar goró, montor Añi honókiyor bisar no gorí. 16 Añi zodi bisar gorí yo, Añr bisar hólk, kiyólla-hoile Añi ekéla no, Añré diferáiyé de hé Baf Añr fúañti asé. 17 Tuáñrar Cöriyot ot óu leikká asé de ki, dui zone ek doilla gobá dé de óile hé gobá sóiyi. 18 Añr baabute Añi Nize yó gobá díh, aar Añr baabute Añré diferáiyé de hé Bafe yó gobá déh." 19 Hétunot ítarar ttu fusár gorér de, "Tuáñr Baf horé?" Isá ye ítarar re zuwab der de, "Tuáñra no Añré sinó, aar no Añr Baf ore sinó. Tuáñra zodi Añré siníta, tóoile Añr Baf ore yó siníta." 20 Isá ye hotá híin baitul-mukaddos or urán ot dan-baccúr dáke taalim dibarcót beh hoiyé. Toóu honókiye Íba re gereftar nó goré, kiyólla-hoile Íbar októ aijjó nú aiyé. 21 Isá ye ítarar re abar hoór de, "Añí toh zairgói; tuáñra Añr talac goríba, aar nizor gunát nize moribá. Añí zeñt zairgói hére tuáñra aái no faribá." 22 Hétolla Yohúdi ókkole hoór de, "Íba ye hóno nizoré marifélaibo né? Kiyólla-hoile Íba ye hoiyé de, 'Añí zeñt zairgói hére tuáñra aái no faribá.'" 23 Isá ye aró hoór de, "Tuáñra nisor ttu, aar Añi uottú. Tuáñra e duniyair; Añi toh e duniyair no. 24 Hétolla Añi tuáñra re hoiyé de, tuáñra nizor gunát nize moribá. Tuáñra zodi Añi Íba de biccác no goró, tóoile nizor gunát nize moribá." 25 Tói ítarar Íba ttu fusár gorér de, "Tufí hon?" Isá ye ítarar re zuwab der de, "Añí óílam de Ubá zibár baabute Añi foóila círut lóti tuáñra re hoói-hoói aiyír. 26 Tuáñrar baabute hoibár edde bisar goríbar Añr ttu boóut kessú asé, lekin Zibá ye Añré diferáiyé Íba sóiyi. Añi duniyair re sirif uúin hoói ziín Íbar torfóttu fúinni." 27 Isá ye ítarar re Baf or baabute hoór de híyan ítarar nó buzé. 28 Hétolla Isá ye ítarar re hoór de, "Tuáñra Manúc or Fua re zeñtté uore tulíba, héntte zanibá de, Añí óílam de Íba, aar Añí Nizorgá Nize kessú no gorí, bólke Añi uúin beh hoói ziín Bafe Añré cíkaiye. 29 Zibá ye Añré diferáiyé Íba Añr fúañti asé. Íba ye Añré ekéla nó ere, kiyólla-hoile Añi toh hámica ham uúin gorí ziín lóti Íba kúci ó." 30 Isá hotá híin fúni boóut zone Íbar uore iman ainné. 31 Ze Yohúdi ókkole Isá uore iman ainné, ítarar re Íba ye hoór de, "Zodi tuáñra Añr

hotát lagi táko, tóoile sóyi tuáñra Añr ummot, 32 baade tuáñra sóyi re zanibá, aar hé sóyi ye tuáñra re azad goríbo.” 33 Ítara Íba re hoór de, “Añára óílam de Ibrahím or nosól, añára honódin honókiyor gulam óiyi de nái. Tói Tuñí keéngori hoór de, ‘Tuáñra azad faiba?’” 34 Isá ye ítara re zuwab der de, “Añí tuáñra re sóyi-sóyi hoóir, zetará guná gorát téke ítara gunár gulam. 35 Gulam toh górt abadulabad no téke, bólke fua beh abadulabad téke. (aión g165) 36 Hétolla Fua ye zodi tuáñra re azad goré, tuáñra hámaha azad óiba. 37 Añí zani, tuáñra Ibrahím or nosól, toóu tuáñra Añré marifélaito soór, kiyólla-hoilé tuáñrar dil ot toh Añr hotá lla honó zaga nái. 38 Añí uúin hoóti ziín Añí Añr Baf or hañse deikkí, aar tuáñra uúin goró ziín tuáñra tuáñrar baf ottu fúinno.” 39 Ítara Íba re zuwabe hoór de, “Añárar baf óilde Ibrahím.” Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñra Ibrahím or fuain óita boulí, tuáñra Ibrahím or dóilla ham goittá. 40 Añí toh Alla ttu ze sóyi gán fúinni, híyan éna tuáñra re hoiyí, aar toóu tuáñra Añré marifélaito soór. Ibrahíme de héndilla nó goré. 41 Tuáñra tuáñrar baf or gún gorór deh.” Ítara Íba re hoór de, “Añára toh zoura fuain no; añára ttu Baf ekgwá asé deh, Íba óilde Alla.” 42 Isá ye ítara re hoór de, “Sóyi zodi Alla tuáñrar Baf óito, tuáñra Añré muhábbot goittá, kiyólla-hoilé Añí toh eré Allar torfóttu éna aiccí. Añí Nizorgá Nize aiccí de no, bólke Añré Íba ye beh díferáye. 43 Tuáñra Añr hotá kiyá no buzór? Híyan etollá, kiyólla-hoilé tuáñra Añr hotá re bordac gorí no faroór. 44 Tuáñra tuáñrar baf Ibilíc or, hétolla tuáñra ítar moncá ókkol fura goittó soó. Íte toh foóila cúru ttu lóti kúni, aar honódin sóiyit no téke, kiyólla-hoilé ítar bútore honó sóiyi nái. Íte zeñtté misá hotá hoó, nizor bútottu hoó, kiyólla-hoilé íte óilde misákur aar misár baf. 45 Lekin Añí toh hók hotá hoóí, hétolla tuáñra Añré biccác no goró. 46 Tuáñra ttu hone Añí gunágár bólí sábüt gorí faribá? Zodi Añí sóiyi hotá hoóí de óíle, tuáñra Añré biccác kiyá no goró? 47 Ze manúc Allar, íte Allar hotá fúne. Tuáñra híin etollá no fúno, kiyólla-hoilé tuáñra Allar no.” 48 Yohúdi ókkole Íba re zuwabe hoór de, “Añára kí sóiyi nó hoóí né, Tuñí ézzon Samári, aar Tuáñre búté faiyé?” 49 Isá ye zuwab der de, “Añré búté nó faa. Añí Añr Baf ore izzot gorí, montor tuáñra Añré beizzoti goró. 50 Añí Añr izzot tuwair de no. Lekin Ekzon asé zibá ye Añr izzot or kíyal raké aar Íba óilde bisarhar. 51 Añí tuáñra re sóyi-sóyi hoóí, zee niki Añr hotá amól goré, íte honódin no moribó.” (aión

g165) 52 Yohúdi ókkole Íba re hoór de, “Ehón añára faktagori zani faijjí, Tuáñre búté faiyé. Ibrahím edde nobi ókkol toh morigiyói, toóu Tuñí hoór de, ‘Zee niki Añr hotá amól goré, íte honódin no moribó.’” (aión g165) 53 Tuñí kí añárar baf Ibrahím or túaro dñoñí? Íba toh morigiyói, aar nobi ókkol óu morigiyói. Tuñí Nizoré Nize kii bouli tåaro?” 54 Isá ye ítara re zuwab der de, “Zodi Añí Nizor taarif Nize gorí, tóoile Añr taarif or honó dam nái. Añré izzot Añr Bafe éna goré, Zibá re tuáñra tuáñrar Alla bouli dabi goró. 55 Tuáñra Íba re no siní, lekin Añí Íba re siní. Zodi Añí hoóí, ‘Añí Íba re no siní,’ tóoile Añí yó toh tuáñrar dóilla misákur tóoriyum, lekin Añí Íba re siní, aar Íbar hotá amól gorí. 56 Tuáñrar baf Ibrahíme Añr din dekíbar acáye kúci goijjíl. Íba ye deikkíl aar kúci óoil.” 57 Tói Yohúdi ókkole Íba re hoór de, “Tuáñr boc toh aijjó fonzaic bosór úddwa nó óiyo, aar Tuñí Ibrahím ore deikkó dé?” 58 Isá ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re sóyi-sóyi hoóí, Ibrahím zormo óíbar age lóti Añí así.” 59 Hé hotá fúni ítara Íba re mari bolla cíl or dola feñrai loiyé, montor Isá Nizoré argwal gorí bautul-mukaddos ottu neeligiyoí.

9 Isá rasta báy zaite-zaite, Íba ye eggwá manúc deikké, zibá zormo ttu lóti aindá. 2 Íbar carít tune Íba ttu fusár gorér de, “Rabbí, har gunár zoriya e manúc cwa zormo ttu lóti aindá óiye dé? Ki nizor aar náki yóggwar bafmaar?” 3 Isá ye zuwab der de, “Héndilla no e manúc cwar gunár zoriya óiye, aar no yoggwár bafmaar gunár zoriya óiye, bólke etollá óiye, zeéne yoggwár zindigit Allar ham zahér ó. 4 Din tákite añára ttu Ubár ham gorifela foribó zibá ye Añré díferáye. Rait aiyér zeñtté honókiye ham gorí no faribó. 5 Zetó din Añí duniyait así, Añí óílam de duniyair Nur.” 6 Hín hoóí baade, Íba ye meřit sép félai yore fúñt banaiyé, aar hé fúñt looi aindá manúc cwar suk ot bóraidiye. 7 Baade yóggwa re hoór de, “Zoo, zai Sílom foóir gwá ttu dúifelogoí” (Sílom or torjuma óilde, “Díferáye”). Tói yóggwa zai dúifelaiye, baade suké dekí waafes fíri aiccé. 8 Hétolla yóggwar atehaňsór manúc ókkole edde age zetará yóggwa re hórat magító de deikkíl ítara hoór de, “Manúc ibá ubá no né zibá ye boóí-boóí hórat magító?” 9 Hodúne hoór de, “Ói, e manúc cwa yóggwa.” Ar hodúne hoór de, “No, montor ite yóggwar dóilla deh.” Lekin yóggwa ye, “Añí Íba,” bólki howát accíl. 10 Ítara yóggwa ttu fusár gorér de, “Tóoile tuáñr suk keéngori kúligiyoí?”

11 Yóggwa ye zuwab der de, “Isá hoó de Manúc cwa ye meri re fúñt banai aña suk ot bóraidiye, aar aña ré hoiyé de, ‘Zai Sílom foóir gwá ttu dúifelogoí.’ Añi zai dúifelaiyi rár suké dekí farir.” 12 Ítara yóggwa ttu fusár gorér de, “Hé Manúc cwa hoé?” Yóggwa ye zuwab der de, “Añi hoi no fari.” 13 Baade ítara añdá accíl de manúc cwa re Féroci ókkol or hañse loigiyé. 14 Ze din Isá ye meri re fúñt banai yóggwar suk kúllil, hé din accíl ebaadot-or-din. 15 Hétolla bólí yóggwar suk keéngori gom óiye de híyan Féroci ókkole yóggwa ttu abar fusár goijjé. Yóggwa ye ítara re hoór de, “Íba ye aña suk ot fúñt bóraidiye, baade aña díuiyí rár dekí faijjí.” 16 Hétolla hodún Féroci ye hoór de, “Hé Manúc cwa Allar torfóttu no, kiyólla-hoile Íba ye ebaadot-or-din no mane.” Montor ar hodúne hoór de, “Ezzon gunágár manúce keéngori endilla keramot gorí fare?” Héndilla ítarar bútore faáta-faáti foida óigiyoi. 17 Hétunot ítara añdá accíl de manúc cwa re abar hoór de, “Íba ye tor suk kúlle de híyan olla tui Íbar baabute kii hoós?” Yóggwa ye zuwab der de, “Íba eggwá nobi.” 18 Lekin yóggwa age añdá accíl aar ehón dekí farer de híyan yóggwar bafmaa re matai fusár nó loh foijjonto Yohúdi ítara biccác nó goré. 19 Ítara yóggwar bafmaa ttu fusár gorér de, “Ibá tuáñrar fua ubá né, zibá re tuáñra zormo ttu lóti añdá hoóila? Héen óíle yala ite keéngori dekí farer?” 20 Yóggwar bafmaa ye ítara re zuwabe hoór de, “Añára zani ibá añarar fua, aar ite añdá zormo óoil; 21 Montor yala ite keéngori dekí farer añaára no zani; itar suk hone kúlle yó añaára no zani. Itar ttu boc óiye, tuáñra itar ttu fusár goró. Ité nizor baabute tuáñra re hoóbó.” 22 Yóggwar bafmaa ye héndilla hoóil de Yohúdi ókkol or døore, kiyólla-hoile Yohúdi ókkole age lóti fáisela goijjíl de, zee niki Isá re Mosih bólí cíkar goré, ítare ítarar mujilíc-hána ttu neelaidiya zaybo. 23 Híyan olla bólí yóggwar bafmaa ye hoóil de, “Itar ttu boc óiye; tuáñra itar ttu fusár goró.” 24 Hétolla ítara age añdá accíl de manúc cwa re abar matai hoór de, “Hók hotá hoói Allar taarif gor. Añára zani hé Manúc cwa ézzon gunágár.” 25 Yóggwa ye zuwab der de, “Íba gunágár ói ne no aña no zani. Lekin aña yián ekkán zani, aña age añdá accíl aar yala suké dekír.” 26 Ítara yóggwa ttu fusár gorér de, “Íba ye toré kii goijjé? Íba ye tor suk keéngori kúlidye?” 27 Yóggwa ye zuwab der de, “Añi tuáñra re hoóifelaiyi, montor tuáñra toh nó fúne. Tuáñra ttu híyan abar kiyá fúinto monehoór? Tuáñra ttu yó hónó Íbar ummot óito monehoór?” 28 Baade ítara

gail di yóggwa re hoór de, “Tui Manúc Íbar ummot, lekin añaára de Muúsar ummot. 29 Añára zani Alla ye Muúsa llói hotá hoiyé, montor hé Manúc cwa hontú aiccé híyan toh añaára no zani.” 30 Hétunot manúc cwa ye ítara re zuwabe hoór de, “Ki taajuippa hotá! Tuáñra Íba hontú aiccé no zano, aar toóu Íba ye aña suk kúlidye. 31 Añára zani Alla ye gunágár ókkol or hotá no fúne, montor Íba ye ubár hotá fúne zee niki Íbar ebaadotgár edde Íbar moncá mozin goré. 32 Honókiye ezzon zormo ttu lóti añdá óiye de manúc or suk kúlidye de toh duniyai círu óiye lóti honódin fúna nó zah. (aión g165) 33 Zodi hé Manúc cwa Allar torfóttu no de óito, Íba ye toh kessú gorí no faitto.” 34 Ítara yóggwa re zuwab der de, “Tui toh furafuri gunát zormo óiyos, aar tui añaára re cíkka dor dé?” Héndilla hoói ítara yóggwa re mujilíc-hána ttu neelaidiya. 35 Ítara yóggwa re neelaidiya de híyan Isá ye fúinne. Íba ye yóggwa re loot fai hoór de, “Tuñí Manúc or Fuar uore iman ainnó né?” 36 Yóggwa ye zuwab der de, “Ustat, Íba hon aña ré hoó, zeéne aña Íbar uore iman aní fari.” 37 Isá ye yóggwa re hoór de, “Tuñí Íba re deikkó; tuáñr llói hotá hoór de Yóggwa óilde Íba.” 38 Baade yóggwa ye hoór de, “Malik, aña iman ainní.” Héndilla hoói yóggwa ye Íba re sóida goijjé. 39 Isá ye hoór de, “Añi e duniyait bisar gorí bolla aiccí deh, zeéne zetará no deké ítara dekí fare, aar zetará deké ítara añdá óizagoi.” 40 Isá fúaihti accíl de hodún Féroci ye hín fúni Íba re hoór de, “Tóoile añaára yó añdá niki?” 41 Isá ye ítara re hoór de, “Zodi tuáñra añdá óita, tuáñra ttu honó guná no tákito; montor tuáñra zettót hoór, ‘Añára dekí,’ hétolla tuáñrar guná tázagoi.”

10 “Añi tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, zee niki bérásol or aña rail ot duwar báy no góle, montor oinno boli farái góle, íte sur edde ñahañit. 2 Lekin zee niki duwar báy góle, yóggwa óilde bérásol soroya. 3 Yóggwa re duwar soñidare duwar kúlide, aar bérásol ókkole yóggwar abas fúne. Yóggwa ye nizor bérásol ókkol ore nam dori-dori matai baáre ané. 4 Zeñtítté yóggwa ttu nizor bérásol beggún ore baáre ainná ó, yóggwa hín or age-age zaa, aar bérásol hín yóggwar fisé-fisé aiyé, kiyólla-hoile yóggwar abas híine siné. 5 Montor hín osin manúc or fisé-fisé bilkul no zaibo, bólke itar ttu dáizayboi, kiyólla-hoile híine osin manúc or abas no siné.” 6 Isá ye ítara re e meésal lan hoiyé, montor Íba ye ítara re kii hoító sár de híyan ítara nó buzé. 7 Hétolla Isá ye ítara re abar hoór de, “Añi tuáñra re

sóiyi-sóiyi hoóir, bérásóol lun or duwar óilam de Añí. **8** Añí age zetará aiccíl ítara beggún sur edde dahaníit, montor bérásóol lune ítarar hotá nó fúne. **9** Añí óilam de duwar. Zee niki Añí dí bútore góle, íte nejat faibo. Íte bútore aibó edde baáre zaibo, aar soribár zaga faibo. **10** Sur toh siríf surí, kún edde dóncó gorí bolla éna aiyé. Lekin Añí aiccí de, zeéne ítara zindigi faa aar hé zindigi zen ítara ttu furafuri gori táke.” **11** Gom bérásóol soroya óilam de Añí. Gom soroya ye toh bérásóol ókkol olla Nizor zan deh. **12** Montor zee niki muzur, íte asól soroya no, íte bérásóol or girós óu no. Íte rangkuñir aiyér de dekíle bérásóol félai dáizagoi, tói rangkuñir aái bérásóol lun ore dóri cíñraciñttá gorífele. **13** Íte etollá dáizagoi, kiyólla-hoile íte óilde muzur, aar ítar ttu bérásóol or baabute honó sintabáfana nái. **14** Gom bérásóol soroya óilam de Añí. Añí Añí bérásóol ókkol ore siní, aar híine yó Añré siné, **15** zendilla Bafe Añré siné aar Añí Baf ore siní, Añí Añí bérásóol ókkol olla Nizor zan dih. **16** Añí ttu aró hodún bérásóol asé, ziín e zák ot nái. Añí ttu híin ore yó loianá foribó, aar híine yó Añí abas fúnibo. Tói eggwá zák óibo edde eggwá soroya óibo. **17** “Bafe Añré etollá muhábbot goré, kiyólla-hoile Añí Añí zan dih, zeéne híyan abar loifélai fari. **18** Honókiye híyan Añí ttu loiféla de no, bólke Añí Nize híyan di deh. Añí ttu híyan dibar óu kémota asé, aar Añí ttu híyan abar waafes loibar óu kémota asé. Héndilla goríbar hókum híyan Añí faiyí de óilde Añí Baf or torfóttu.” **19** Hotá híin or zoriya Yohúdi ókkol or bútore abar faáta-faáti foida óigiyoi. **20** Ítara boóut zone hoór de, “Ibá re búte faiyé, Ibá fool. Tuáñra Ibár hotá kiyá fúnor?” **21** Ar hodúne hoór de, “Montor e hotá gún toh eggwá búte-faiya manúc or hotár dóilla no. Búte añdár suk kúlidi fare níki?” **22** Yárbaade Jerúsalem ot Hanúka-id óiye. Héntte cítkhal accíl, **23** aar Isá baitul-mukaddos or bútore Sóloman or baandat łożólat accíl. **24** Yohúdi ókkole Íba re sairó dák ottu gíridori hoór de, “Tuñí añára re ar hotódin andacát rakíba? Tuñí zodi Mosih de óile, añára re sáf-sáf góri hoó.” **25** Isá ye ítara re zuwab der de, “Añí tuáñra re hoiyí, montor tuáñra toh biccác no goró. Ze ham ókkol Añí Añí Baf or name gorí, híine Añí gobá déh. **26** Lekin tuáñra etollá biccác no goró, kiyólla-hoile tuáñra Añí bérásóol lun ottu no. **27** Añí bérásóol ókkole Añí abas fúne, Añí híin ore siní, aar híin Añí fisé-fisé aiyé. **28** Añí híin ore ofúrami zindigi dii; híin honódin dóncó no óibo; aró Añí át ottu híin ore honókiye haríloifelai no faribó. (aión g165,

aiónios g166) **29** Kiyólla-hoile Añí Baf, zibá ye híin ore Añré diiyé, Íba beggún or túaro dñoír. Honókiye Añí Baf or át ottu híin ore haríloifelai no fare. **30** Añí edde Baf ek.” **31** Híyan fúni Yohúdi ókkole Íba re maitto abar cíl or dola feñrai loiyé. **32** Montor Isá ye ítara re hoór de, “Añí de Baf or torfóttu tuáñra re boóut gom-gom ham ókkol daháiyi. Híin ottu hon nán olla bóuli tuáñra Añré cíl or dola maitto soór dé?” **33** Yohúdi ókkole zuwab der de, “Gom ham olla bóuli añaára Tuáñre cíl or dola marir de no, bólke kuféri goijjó de héttola. Tuñí manúc ói Nizoré Nize Alla dabi gorór.” **34** Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñrar Córivot ot leikká asé de no né, Alla ye endilla hoiyé de, ‘Tuáñra óilade kúda?’ **35** Zetárar hañse Allar torfóttu kalam aiccé, ítara re toh kúda bóuli howá gíyeh. Pak-kalam or hotá toh bad di no fare. **36** Baf Nize éna Añré basiloíye edde duniyait diferáyiye. Añí zettót hoiyí, ‘Añí Allar Fua,’ tói tuáñra keéngori hoór de, ‘Tuñí Allar kuféri goijjó?’ **37** Zodi Añí Añí Baf or ham ókkol no gorí, tóoile Añré biccác no goijjó; **38** lekin zodi híin gorí, tuáñra Añré biccác no goillé yo, ham híin ore biccác goró, zeéne tuáñra zano edde buzó de, Baf Añí bútore asé aar Añí Baf or bútore así.” **39** Hétunot Yohúdi ókkole abar Isá re gereftar goittó kucíc goijjil, montor Íba ítarar át ottu hárigilgoi. **40** Tarfore Isá abar Jordán hál or farkule zai táikkegoi, zeré age Yaháya ye báp̄tisma dító. **41** Boóut manúc ókkol Íbar hañse aiccíl; ítara hoító de, “Yaháya ye honó keramot nó goré, montor toóu Yaháya ye e Manúc cwar baabute ziín-zíín hoóil híin beggún sóiyi.” **42** Hére boóut zone Isár uore iman ainné.

11 Lasár nam or ézzon manúc ocúk accíl. Yóggwa óilde Betániya farar, ziyán ot yóggwar bón Moriyam edde Morota yó tákitó. **2** Hé Moriyam óilde ubá zibá ye Malik or téng ot añtor dálidi nizor sul loi fuñsídil. Ze Lasár ocúk accíl, yóggwa óilde híbar bái. **3** Hétolla yóggwar bónain de Isár hañse hotá foónsaiye de, “Malik, Tuñí zaré ador goró, yóggwa ttu ocúk óiye.” **4** Híyan fúinne rár Isá ye hoór de, “Hé ocúk yóggwar moot olla óiye de no, bólke Allar mohíma lla óiye de, zeéne híyan or zoriya Allar Fuar mohíma zahér ó.” **5** Isá ye Morota re, híbar bón ore, edde Lasár ore ador goittó. **6** Toóu Íba ye yóggwa ocúk de fúni, Íba ze zagat accíl hére aró dui din tákkil. **7** Baade Íba ye cárit tun ore hoór de, “Aiyó, añaára abar Yohúdiyat zai.” **8** Cárit tune Íba re hoór de, “Rabbí,

yaar hooddin age toh Yohúdi ókkole Tuáñre cíl or dola maitto saáil, toóu Tuñi hére abar zaito soór dé?”

9 Isá ye zuwab der de, “Din ot ki baró gónða nái ne? Honókiye zodi din ot áñre, íte uját na há, kiyólla-hoilé íte toh duniyair foór deké. 10 Montor honókiye zodi rait ot áñre, íte uját há, kiyólla-hoilé ítar bútore foór nái.” 11 Híin hoói baade, íba ye ítara re hoór de, “Añárar dustó Lasár gúm ot foijjé, montor Añi yóggwa re tulídito zair.” 12 Tói cárit tune íba re hoór de, “Malik, yóggwa gúm ot foijjé de óile, yóggwa týk óizayboi.” 13 Háleke Isá ye hoiyé de óilde yóggwar moot or baabute, montor ítara táajijil de endilla gúm or hotá hoiyé bóuli. 14 Hétolla Isá ye ítara re sáf-sáf góri eén hoóifelaiye, “Lasár morigiyói. 15 Añi hére nu accílam de híyan olla tuáñrar zoriya kúci, zeéne tuáñra ekin gorí faro. Aiyó, añára yóggwar hére zai.” 16 Hétunot Tómas, zibá re Zooñikka hoói ñake, yóggwa ye nizor sáaňti cárit tun ore hoór de, “Añro, añára yó zai, zeéne añára íbar fúaňti mori fari.” 17 Baade Isá zeňtté hére foónicce, íba ye zani faijjé de, Lasár ore hobor ot diyé de sair din óigiyo. 18 Betániya gán Jerúsalem or dáke accíl, siríf duí mail ánik duré deh.

19 Bicí Yohúdi ókkol Morota edde Moriyam or hére aiccíl, ítara re ítarar bái or baabute tosólli dí bolla. 20 Zeňtté Morota ye Isá aiyér de fúinne, híba ye Isá llói milto giyyé, montor Moriyam górr ot tágilgoi. 21 Morota ye Isá re hoór de, “Ó Malik, Tuñi zodi eré óita, añr bái no moritó. 22 Montor añi yián zani, Tuñi ehón óu Alla ttu ziín magibá, Alla ye híin Tuáñre diibo.” 23 Isá ye híba re hoór de, “Tor bái abar zinda ói uríþo.” 24 Morota ye íba re hoór de, “Añi zani háñcor or din yóggwa abar zinda ói uríþo.” 25 Isá ye híba re hoór de, “Háñcor edde zindigi óílam de Añi. Zee niki Añr uore iman ané, yóggwa morilé yo zinda tákibo, 26 aar zee niki zinda asé aar Añr uore iman ané, yóggwa bilkúl no moribó. Tui híyan ekin gorós né?” (aión g165) 27 Híba ye zuwab der de, “Ói, Malik, añi iman ainní de, Tuñi óilade Allar Fua Mosih, zibá duniyait aibár hotá accíl.” 28 Híyan hoói baade, híba zai nizor bón Moriyam ore matai zuitégori hoór de, “Ustat eré asé, íba ye tuáñre ñaker.” 29 Híyan fúni híba toratori urí Isár hañse giyyé. 30 Héñtté Isá farat nó foóñise, bólke aijjó uré zeré Morota ye íba llói dola óoil. 31 Ze Yohúdi ókkole Moriyam or fúaňti górr ot tái híba re tosólli díyat accíl, ítara Moriyam toratori urí baárkule zaargói de dekí híbar fisá doijje. Ítara táajije de, Moriyam hobor ot hañditó zaar. 32 Zeňtté Moriyam uré foónicce zeré Isá

asé, híba ye íba re dekí íbar téng ot fori hoór de, “Ó Malik, Tuñi zodi eré óita, añr bái no moritó.” 33 Isá ye híbar edde híbar fúaňti aiccé de Yohúdi ókkol or hañdani deikké rár, Nizor dil ot bicí ferecan laiggíl, edde fetfuri uiňfil. 34 Íba ye fusár gorér de, “Yóggwa re horé raikkó?” Ítara íba re hoór de, “Malik, aiyó, soógaí.” 35 Isá hañdat doijje. 36 Hétolla Yohúdi ókkole hoór de, “Soó, Ibá ye yóggwa re hondilla ador goittó!” 37 Lekin ítara kiyé-kiyé hoór de, “E Manúc zibá ye añdár suk kúli díyl, Ibá ye saító bóuli kí hé manúc cwa re no more fán gorí no faitto né?” 38 Hétolla Isá ttu Nizor bútore abar bicí ferecan lagi, hobor or hére giyyé. Hobor gwá óilde eggwá kúnda, aar yíbar muk ot ekkán cíl ouzaiya accíl. 39 Isá ye hoór de, “Cíl lan larifélo.” Morigiyói de yóggwar bón Morota ye íba re hoór de, “Malik, yala héntu bac uríþo, kiyólla-hoilé yóggwa morigiyói de sair din óiye.” 40 Isá ye híba re hoór de, “Añi toré hoiyí de no né, zodi ekin gorós, Allar mohíma dekíbi bóuli?” 41 Tói ítara cíl lan larifelaiye. Aar Isá ye uormikká suk tulí hoór de, “Ó Baf, Tuñi Añr hotá fúinno de héttolla Añi Tuáñre cükuriya zanair. 42 Añi zani Tuñi hámica Añr hotá fúno, montor Añr sairókul ttu ze manúc cún tíyai asé, ítarar wasté Añi yián hoóir, zeéne ítara ekin goré de, Añré Tuñi beh díferáyo.” 43 Híin hoói yore Isá ye ñooñr abase ñak mari hoór de, “Lasár, neelai!” 44 Tói morigiyói de yóggwa neeli aágiyoi, yóggwar át edde téng gun hohón or hoor loi baindá, aar yóggwar muk kán ekkán hoor loi beráiya. Isá ye ítara re hoór de, “Yoggwá re kúlifelo, aar zaito doh.” 45 Yohúdi ókkol zetará Moriyam or hére aiccíl, ítara Isá ye ziyán goijjé híyan dekí boóut zone íbar uore iman ainné. 46 Montor ítarar bútottu hodúne zai, Isá ye ziín goijjé híin Féroci ókkol ore zanaiyégoi. 47 Tói ñooñr imam ókkole edde Féroci ókkole fótuyai-mujilíc ore míting matai hoór de, “Añára ehón kii goittám? Hé Manúc cwa ye toh boóut keramot ókkol gorér. 48 Zodi añára íba re endilla eridi rakí, tóóile beggúne íbar uore iman anífelaibo, aar Romi ókkole aáí añárár pak zaga edde añárár koum ore kobza gorífelaibo.” 49 Montor ítarar bútore Káiyafas nam or zibá hé bosór boro imam accíl, yóggwa ye ítara re hoór de, “Tuáñra toh bilkúl kessú no zano, 50 aar tuáñra yián óu báfi no soór de ki, tuáñra lla beétor óilde fura koum dónco óizar túaro manúc beggún olla ekzon manúc moron.” 51 Yóggwa ye híyan nizor bole hoiyé de no, bólke yóggwa hé bosór boro imam accíl ísafe, yóggwa ye agun hotá

hoiyé de ki, Yohúdi koum olla Isá moribó; **52** siríf hé koum olla no, bólke Allar fuain ókkol zetará ikkáuiikká dorborod orígíyo ítara re ekkán ot zoma gorí bolla yó. **53** Hé din lóti ítara Isá re marifélaito sólla gorát doijje. **54** Hétolla Isá ye Yohúdi ókkol or bútore kúlamela góri ar áa-zaa no gorér, bólke héntu moidan elakar dáke asé de Eferaim nam or ekkán cóor ot giiyégoi, aar Nizor cárit tun ore looi hére tákat doijje. **55** Héntte Yohúdi ókkol or Azadir-id dáke aiccé, aar id or age nizoré pak-sáf gorí bolla boóut manúc fara ttu uore Jerúsalem ot giiyé. **56** Ítara Isá re talac gorát accíl, aar baitul-mukaddos or urán ot tíyai ezzon ottu ezzone fusár gorér de, “Tuáñra kii tåaro? Íba id ot ebbe nu aibó níki?” **57** Doóñr imam ókkole edde Férocí ókkole hókum zari goijjé de, zodi honókiye Isá horé asé de zane de óile ite ítara re hóbor dito, zeéne ítara Íba re gereftar gorí fare.

12 Azadir-id or sów din age, Isá Betániyat aiccé,

zeré oh Lasár tákito, zibá re Íba ye mora ttu zinda goijjíl. **2** Hére ítara Íba lla biyal or háná goijjé. Morota ye hédmot goijjíl, aar zetará Íbar fúañti háito boicclí ítarar bútore Lasár óu accíl. **3** Hétunot Moriyame háti nard-gas or bicí moóngga azzér añtor looi aiccé, aar hín Isár foot dáldi nizor sul loi Íbar foo fuñsídye. Hé añtor or kúcboye góri gán bórígilgoi. **4** Montor Íbar cárit tun ottu ezzon zee niki Íba re dóridibo de asé, hé Yohúdah Iskáriyete hoór de, **5** “E añtor gún kiyá tin cót dinár dí besi tiañ gún gorif ókkol ore dii nó fele?” **6** Íte hotá híyan gorif ókkol olla sintabáfana táki hoiyé de no, bólke kiyólla-hoile íte sur accíl; tiañ fejí ítar hére tákito ísafe, yíbat ziín era zayto héntu íte sur gorifélaito. **7** Montor Isá ye hoór de, “Híba re goittó doh; híba ye iín Añr dohón or din olla beh raikké. **8** Gorib ókkol toh tuáñrar fúañti nitti asé, montor Añré tuáñra nitti no faiba.” **9** Isá Betániyat aiccé de zami fari becábicí Yohúdi ókkol hére aiccé. Ítara siríf Isá lla aiccé de no, bólke Lasár ore sai bolla yó, zibá re Íba ye mora ttu zinda goijjíl. **10** Lekin doóñr imam ókkole Lasár ore yó marifélaibar sólla goijjé, **11** kiyólla-hoile yóggwar zoriya boóut Yohúdi ókkole ítarar héntu zaigói Isár uore iman anér. **12** Tarfor din, ze becábicí manúc ókkol id ot aiccé, ítara fúinne de, Isá Jerúsalem ot aiyér, **13** tóí ítara házu-gas or ñaggwa ókkol looi Íba llói dola óito neillé, aar guzori-guzori hoór de, “Hósana! Mubarek Ubá zibá Mabud or name aiyér, Becók, Íba óilde Isráili ókkol or Baáñcca!” **14** Isá ye

eggwá gadár sóo fai yíbar uore boicclí; zendilla pak-kalam ot asé, **15** “Ó Síyon or zérfua, no dooraiyó; soó, tuáñr Baáñcca gadár sóor uore boói aiyér.” **16** Isá cárit tune híin age buzí nó fare; montor zeñtté Isá mohíma zahér óiye, tóí ítara ttu monot uitté de, hín Íbar baabute beh leká gíyeh, aar manúc ókkole Íba re héen-héen goijjé. **17** Isá ye Lasár ore hóbor ottu daki mora ttu zinda goijjíl de héntte ze manúc ókkol Íbar fúañti accíl, ítara híyan or baabute gobá díyat accíl. **18** Hétolla bóuli yó hé manúc ítara Isá llói dola óito gíl deh, kiyólla-hoile ítara fúinnl de, hé keramot tán Íba ye beh goijjé. **19** Férocí ókkole híyan olla afós ot hoór de, “Tuáñra toh dekór, añarár honó fáida no ór. Soó, fura duniyai Íbar fisáli óigíyoí.” **20** Hé id ot zetará ebaadot goittó aiccé, ítarar bútore hodún Girík manúc óu accíl. **21** Ítara Filíp or hañse aái hoór de, “Jonáb, añára ttu Isá re saító monehoór.” Filíp óilde Galil or Betsáida farar manúc. **22** Filípe zai híyan Enderiyas ore hoiyé, baade Enderiyase edde Filípe zai Isá re hoiyégoi. **23** Montor Isá ye ítara re hoór de, “Manúc or Fuar mohíma zahér gorá zaybar októ aiccé. **24** Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, giyuñr bis zetún merit fori nó more, hétun gaaga téake; montor zodi more, yíbat boóut fósol ókkol dóre. **25** Zee niki nizor zan ore muhábbot goré, yóggwa ye híyan háraifelaibo; aar zee niki e duniyait nizor zan ore deéi no fare, yóggwa ye híyan ofúrani zindigi lla basai rakíbo. (aiónios g166) **26** Honókiye Añr hédmot goittó sailé, ítar ttu Añr fisáli dora foribó; kiyólla-hoile Añí zeré, Añr háadem óu hére beh óibo. Zee niki Añr hédmot goré, ítar Añr Bafe izzot goríbo. **27** “Yala añr ruh ferecan óigíyoí. Añí kí endilla hoitám né, ‘Ó Baf, Añré e októ ttu basai rakó?’ No, Añí e októ fojjonto héttolla éna aiccí. **28** Ó Baf, Tuáñr nam or mohíma zahér goró.” Hétunot asman ottu eggwá abas fúna gíyeh de, “Añí híyan zahér goijjí yó, aar abar zahér goijjum óu.” **29** Ze manúc ókkol hére tíyai accíl, ítara hé abas swá fúni ñeba maitté de bólui hoiyé. Ar hodúne hoór de, “Íba llói honó fírista ye hotá hoiyé deh.” **30** Isá ye zuwab der de, “Hé abas swá Añr wasté aiccé de no, bólke tuáñrar wasté. **31** Yala e duniyair maincór bisar goríbar októ aágíyoí, aar yala e duniyair sóddar ore neelaidiya zaybo. **32** Añré zeñtté zobin ottu uore tulífela zaybo, héntte tamám manúc ókkol ore Añr hañse tani tulífelaiyum.” **33** Hotá hín lói Íba ye icára díye de ki, Íba hon moote moribó. **34** Manúc cúne Íba re hoór de, “Añára Córivot ottu fúinni de, Mosih

abadulabad tákibo, tói Tuñí keéngori hoór de, ‘Manúc or Fua re hámaha uore tulifela zaybo?’ Hé Manúc or Fua Íba hon?’ (aiōn g165) 35 Isá ye ítara re hoór de, “Nur tuáñrar dormiyan ot ar kessú októ foijjonto beh asé. Tuáñrar fúañti Nur tákite áñrat tákó, arnóile andáre tuáñra re báraizayboi. Zee niki andár ot áñre, íte toh hoikká zaar hoi no fare. 36 Tuáñrar fúañti Nur tákite Nur or uore iman anó, zeéne tuáñra Nur or fuain bonizogó.” Isá ye hotá híin hoói baade ítarar héntu zaigói Nizoré ítara ttu lukai raikkíl. 37 Íba ye edún bicí keramot ítarar muúntu goríle yo, toóu ítara Íbar uore iman nú ané. 38 Héndilla etollá óiyé, zeéne Yesáyah nobi ye hoóil de hotá yián fura ó, “Ó Mabud, añaárar poigam hone ekin goijjé? Aar Mabud or ñuwáñr bol har hañse zahér óiyé?” 39 Ítara etollá beh iman aní nó fare, zendilla hé Yesáyah ye aró hoiyé, ki hoilé, 40 “Alla ye ítarar suk añdá gorídiye, aar ítarar dil doró gorídiye, zeéne ítara suké no deké, dile no buzé, aar Íba ye ítara re gom gorídi bolla Íbar hañse fíri nu aiyé.” 41 Yesáyah ye hotá híin Isár mohíma dekí Íbar baabute hoibárcot hoiyé deh. 42 Toóu neta ókkol ottu cío boóut zone Íbar uore iman ainné, montor Férocí ókkole ítara re mujilíc-hána ttu neelaidibo de híyan or ñoore ítara híyan cíkar no goittó; 43 kiyólla-hoile ítara Alla ttu izzot faar túaro manúc ottu izzot faa bicí fosón goittó. 44 Baade Isá ye guzori-guzori hoór de, “Zee niki Añr uore iman ané, yóggwa siríf Añr uore iman ané de no, bólke Ubár uore yó ané zibá ye Añré díferáiyé. 45 Zee niki Añré deké, yóggwa ye Añré díferáiyé de Íba re beh deké. 46 Añí e duniyait Nur ísafe aiccí, zeéne zee kiyé Añr uore iman ané, yóggwa andár ot no táke. 47 “Zodi honókiye Añr hotá fúne montor híin amól no goré, yóggwar bisar Añí no gorí, kiyólla-hoile Añí toh duniyair maincór bisar goittó aiccí de no, bólke duniyair maincór basaitó aiccí deh. 48 Zee niki Añré inkar goré aar Añr hotá kobul no goré, yóggwar bisarhar asé. Ze hotá Añí hoiyí, kiyamot or din híine beh yóggwar bisar goríbo. 49 Kiyólla-hoile Añí toh Nizor torfóttu kessú hoiyí de nái, montor Añré díferáiyé de hé Baf Nize Añré hókum goijjé de, Añr ttu kii-kii howá foríbó aar kii-kii boijyan gorá foríbó. 50 Añí zani Íbar hókume ofúrani zindigit loiza; héttola Añí ziín hoói híin beggún Bafe Añré zendilla hoiyé héndilla beh hoói.” (aiōnos g166)

13 Azadir-id or ekkágóri agor hotá. Isá ye zainto de, Íba e duniyai ttu Baf or hére zaibar októ

aáigiyoi. Duniyait mazé zetará Íbar Nizor manúc accíl ítara re Íba ye muhábbot goittó aar ítara re ahéri fojjonto muhábbot goijjíl. 2 Héntte biyal or hánar októ accíl. Íba re dóridi bolla Íbilíce Sáimon or fua Yohúdah Iskáriyet or dil ot age lóti niyot gólaidiye. 3 Isá ye zainto de, Bafe Íbar át ot hárr kessú diifélaíye aar Íba Allar torfóttu aiccé edde Allar hére beh fíri zaar; 4 héttola Íba ye háná eri uiñtíl, aar Nizor gaar uoror hoor kúli emmikká eijjé, baade ekkán gansá looi keeñil ot baindé. 5 Tarfore Íba ye gaálat faní dáli cárit tun or téng dúwai díyat doijje, aar Íbar keeñil ot baindíl de gansá gán lói híin fuñsí díyat doijje. 6 Baade Íba Sáimon Fitör or ínyot foónicce. Fitore Íba re hoór de, “Malik, Tuñí añr téng dúwai díba dé?” 7 Isá ye Íba re zuwabe hoór de, “Añí kii gorír tui ehón no buzíbi, montor fore buzíbi.” 8 Fitore Íba re hoór de, “Tuñí bilkúl añr téng no dúiyo.” Isá ye Íba re zuwaber de, “Añí zodi tor téng no dúi, tóoile tor lloí Añr llói honó hátil nái.” (aiōn g165) 9 Hétunot Sáimon Fitore Íba re hoór de, “Malik, tóoile siríf añr téng no, bólke añr át tun edde matá yó dúwaido.” 10 Isá ye Íba re hoór de, “Zee niki gaa dúifelaiye, ítar ttu siríf téng dúwa fore deh, kiyólla-hoile íte toh furafuri sáfsutara. Tuáñra sáf, montor beggún no.” 11 Isá ye zane Íba re hone dóridibo deh; héttola Íba ye hoiyé de, “Tuáñra beggún sáf no.” 12 Tói zeñtté Íba ttu ítarar téng dúiya óiyé, Íba ye Nizor hoor fiñdí abar boiccé. Íba ye ítara re hoór de, “Añí tuáñra re kii goijjí de bujjó né?” 13 Tuáñra toh Añré Ustat edde Malik qako, aar tuáñra híyan sóiyi hoó, kiyólla-hoile Añí toh héndilla ói. 14 Tói Añí zettót tuáñrar Malik edde Ustat ói tuáñrar téng dúwai díyi, tuáñra ttu yó ezzone ar ezzon or téng dúwai díyar zorur. 15 Añí gorí tuáñra re ekkán nomuna daháiyi de, zeéne Añí tuáñra re goijjí de héndilla tuáñra yó goró. 16 Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoíir, gulam nizor girós or túaro ñooñr no, aar zibá re díferá gíyeh Íba yó díferóyar túaro ñooñr no. 17 Yala tuáñra toh iín zano, zodi amól goró tóoile tuáñra mubarek. 18 “Añí tuáñra beggún or hotá hooir de no; Añí zani Añí hontará re basíloiyi. Montor héndilla etollá ór zeéne pak-kalam or hotá yián fura ó, “Zee niki Añr fúañti rutí háá, íte Añr ulða latí tuillé.” 19 “Híyan óíbar age Añí yala lóti tuáñra re zanaidir, zeéne híyan óíle tuáñra ekin goró de, Añí óílam de Íba. 20 Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoíir, zee niki Añí díferáide yóggwa re kobul goré, íte Añré kobul goré deh; aar zee niki Añré kobul goré, íte Añré díferáiyé

de Íba re kobul goré deh.” 21 Isá ttu híin hoiyá ói baade, dil ot ferecan laiggé, aar hoóifelaiye de ki, “Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, tuáñra ezone Añré dórí diba.” 22 Cárit tune Isá ye har hotá hoór de buzí no fari ezzon or uzu ezone saát doijje. 23 Ítara ttu ze cárit twa re Isá ye muhábbot goittó, yóggwa Isár gaat élan dí boírá accíl. 24 Sáimon Fitore hé cárit twa re icára gorí hoór de, “Íba ye har hotá hoór de fusár goró.” 25 Tói hé cárit twa Isár gaat élan dí fusár gorér de, “Malik, íte hon?” 26 Isá ye zuwab der de, “Ruṭir ṭukura yián burai Añí zaré diiyum, tee óilde manúc íte.” Baade Íba ye ruṭir ṭukura gán burai Sáimon Iskáriyet or fua Yohúdah re diiyé. 27 Ruṭir ṭukura gán looi baade Cóitan ítar búture góligiyoi. Hétolla Isá ye ítare hoór de, “Tui ziyán goríbi híyan toratori gor.” 28 Montor hána háito boiccé de ítara honókiye nō buzé de, Íba ye ítare hotá híyan kiyólla hoiyé. 29 Hodúne t̄aijijl de, Yohúdah ttu zettót t̄iañr feṭi accíl héttolla Isá ye ítare endilla hoiyé de, “Id olla ziín zorur híin kini angói,” arnóile gorif ókkol ore kessú deegói. 30 Íte ruṭir ṭukura gán looi toratori baárkule neeligiyói. Híyalá rait. 31 Íte baáre zaigói baade, Isá ye hoór de, “Yala Manúc or Fuar mohíma zahér óibar októ aiccé, aar Allar mohíma Íbar duara zahér óibo. 32 Zeñtté Íbar duara Allar mohíma zahér óibo, héñtte Alla ye yó Nizor duara hé Manúc or Fuar mohíma zahér goríbo, aar Íba ye Nizor mohíma bicí toratori zahér goríbo. 33 “Ó Fuain ókkol, Añí tuáñrar fúañti ar kessú októ foijjonto así deh. Tuáñra Añr talac goríba, montor Añí Yohúdi ókkol ore zendilla hoóilam, héndilla yala Añí tuáñra re yó hoóir, ‘Añí zeré zaigói hére tuáñra aái no faribá.’ 34 “Añí tuáñra re ekkán noya hókum dír, ki hoilé, tuáñra ezzon ore ezone muhábbot goró. Añí zendilla tuáñra re muhábbot goijjí, héndilla tuáñra yó ezzon ore ezone muhábbot goró. 35 Zodi tuáñra ezzon ore ezone muhábbot goró, híyane beggúne zanibó de, tuáñra óilade Añr ummot.” 36 Sáimon Fitore Isá re hoór de, “Malik, Tuñí horé zoórgoi dé?” Isá ye zuwab der de, “Añí zeré zaigói, hére tui Añr fúañti yala aái no faribí, lekin fore aái faribí.” 37 Fitore Íba ttu fusár gorér de, “Malik, añí Tuáñr fúañti yala kiyá aái no faittam? Añí toh Tuáñr lla bóuli nizor zan úddwa difélayum.” 38 Isá ye zuwab der de, “Tui Añr lla tor zan difélaibi dé? Añí toré sóiyi-sóiyi hoóir, ratakurá bak dibar age tui Añré tin bar inkar goríbi.

14 “Tuáñrar dil ot ferecan nu ainnó. Allar uore iman rakó, Añr uore yó iman rakó. 2 Añr Baf or górtakibar zaga bicí assé, zodi no tákito, Añí tuáñra re hoóidítam, kiyólla-hoile Añí toh tuáñra lla zaga toiyar goittó zair. 3 Añí zai tuáñra lla zaga toiyar gorí waafes aiccúm, aar Añr hére tuáñra re loizaiyúmboi, zeéne Añí zeré, tuáñra yó hére ó. 4 Tuáñra toh Añí horé zair de híyan or rasta zano.” 5 Tómase Íba re hoór de, “Malik, añára no zani Tuñí horé zoór, tóole rasta keéngori zaniyúm?” 6 Isá ye yóggwa re hoór de, “Añí óílam de rasta, sóiyi, edde zindigi; Añr duara no zailé honókiye Baf or hére zai no fare. 7 “Zodi tuáñra Añré sinnó de óile, tóole toh Añr Baf ore yó sinnó. Yala lóti tuáñra Íba re sinó edde dekífelaiyo.” 8 Filípe Íba re hoór de, “Malik, Baf ore añára re dahó, híyan añára lla kafí.” 9 Isá ye yóggwa re hoór de, “Filíp, Añí toh tuáñrar fúañti etókkal así, toóu tui Añré no sinós dé? Zee niki Añré deikké íte Baf ore deikké. Tui keéngori hoór de, ‘Baf ore añára re dahó?’ 10 Tui ki biccác no gorós, Añí Baf or búture así aar Baf Añr búture asé dé? Hotá ziín Añí tuáñra re hoóir, híin Añí Nizor torfóttu hoói de no, bólke Baf zibá Añr búture asé Íba ye Nizor ham gorér deh. 11 Añré biccác goró de, Añí Baf or búture así aar Baf Añr búture asé; arnóile ham mún or wasté óile Añré biccác goró. 12 “Añí tuáñra re sóiyi-sóiyi hoóir, zee niki Añr uore iman raké, ze ham ókkol Añí gorí híin íte yó goríbo; íte híin or túaro doóñr-doóñr ham ókkol goríbo, kiyólla-hoile Añí toh Baf or hére zaigói. 13 Aar tuáñra Añr name ziín saibá híin Añí goríyum, zeéne Baf or mohíma Fuar duara zahér ó. 14 Tuáñra Añr name Añr ttu honó kessú sailé, Añí híyan goríyum. 15 “Zodi tuáñra Añré muhábbot goró, tóole Añr hókum ókkol amól goríba. 16 Añí Baf ottu magiyúm, aar Íba ye tuáñra re ar ezzon Modotgár diibo, zeéne Íba tuáñrar fúañti abadulabad téake. (aïon g165) 17 Hé Modotgár óilde sóiyir Ruh; duniyai ye Íba re kobul gorí no fare, kiyólla-hoile duniyai ye Íba re no yo deké aar no yo zane. Montor tuáñra toh Íba re zano, kiyólla-hoile Íba tuáñrar fúañti-fúañti téake edde tuáñrar búture tákibo. 18 “Añí tuáñra re etim rakí no zaiyum; Añí tuáñrar hére waafes aiccúm. 19 Hotún ánik baade duniyai ye Añré ar no dekíbo, montor tuáñra Añré dekfba, kiyólla-hoile Añí zinda así ísafe tuáñra yó zinda tákiba. 20 Hé din ailé tuáñra zani faribá de, Añí Añr Baf or búture así, tuáñra Añr búture asó, aar Añí tuáñrar búture así. 21 Zee niki Añr hókum ókkol kobul goré edde amól goré, yóggwa óilde zee

niki Añré muhábbot goré. Zee niki Añré muhábbot goré, yóggwa re Añr Bafe muhábbot goríbo; Añí yó yóggwa re muhábbot goríyum aar Nizoré yóggwar hañse zahér goijjum.” 22 Hétunot Iskáriyet no de hé Yohúdah ye Íba re hoór de, “Malik, kiyólla Tuñí duniyair hañse no gorí sirif añarár hañse Nizoré zahér goríba dé?” 23 Isá ye yóggwa re zuwabe hoór de, “Zodi kiyé Añré muhábbot goré, yóggwa Añr hotáye solibó. Añr Bafe yóggwa re muhábbot goríbo, aar Añára yóggwar hañse aiccum edde yóggwar fúañti tákium. 24 Zee niki Añré muhábbot no goré, yóggwa Añr hotáye no sole. Ze hotá tuáñra fúnor hín Añr no, bólke Añré diferáye de hé Baf or. 25 “E hotá iín Añí tuáñra re tuáñrar fúañti tákite hoiyí. 26 Lekin Modotgár yáni Pak-Ruh, zibá re Bafe Añr name diferáibo, Íba ye tuáñra re hárr kessú cíkaibo, aar Añí ziín tuáñra re hoiyí hín beggún yaad goráidibo. 27 Añí tuáñra lla cánti rakí zair; Añr cánti Añí tuáñra re diir. Duniyai ye dee de héndilla gorí Añí no dii. Tuáñrar dil ot ferecan nu ainnó, edde no dooraiyó. 28 “Añí tuáñra re yián hoiyí de toh fúinno, ‘Añí zaírgói, aar tuáñrar hére waafes aiccum.’ Zodi tuáñra Añré muhábbot goittá, tóoile tuáñra Añí Baf or hére zaírgói de hé tolla kúci óita, kiyólla-hoilé Añr Baf toh Añr túaro ñoóñr. 29 Hín óibar age lóti Añí tuáñra re hoóidiyi, zeéne hín óile tuáñra biccác goró. 30 Añí tuáñra llói ar bicí hotá no hoiyúm, kiyólla-hoilé duniyair sóddar toh aáizargoi, aar ítar ttu Añr uore honó kémota nái. 31 Montor Añí Baf ore muhábbot gorí de híyan duniyai ye zane fán, Bafe Añré zendilla hókum goijjé Añí héndilla beh gorí. “Uró, Añára yián ttu zaigoi.

15 “Añí óilam dé sóiyi anggur-gas, aar Añr Baf óilde barizar cacá. 2 Añr ze déeila gula no dóre, yíba re Íba ye harífele; montor ze déeila gula dóre, yíba re Íba ye cári sáf raké, zeéne yíbat aró gula dóre. 3 Añí tuáñra re ze hotá ókkol hoiyí hín lói toh tuáñra age lóti pak-sáf óigiyogoi. 4 Añr llói laigga táko, aar Añí yó tuáñra llói laigga táikkum. Zendilla déeila anggur-gas ot laigga no tákile nizorgá nize gula dórai no fare, héndilla tuáñra yó no faribá zodi Añr llói laigga no táko. 5 “Añí óilam de anggur-gas, aar tuáñra óilade déeila ókkol. Zee niki Añr llói laigga táke aar Añí ítar llói laigga táki, íte bicí gula dórai fare, kiyólla-hoilé Añí sára toh tuáñra kessú gorí no faribá. 6 Zee niki Añr llói laigga no táke, ítare déeilar dóilla baáre félaidiya zah, aar fúaizagoi; tói maincé hín

ore dolagorí ooin ot félai déh, aar hín furizagói 7 Zodi tuáñra Añr llói laigga táko, aar Añr hotá tuáñra llói laigga táke, tóoile tuáñra ttu monehoó de híyan magiyó, tuáñra re híyan diiya zaybo. 8 Tuáñra bicí gula dórai Añr ummot de sábut goríle, Añr Baf or mohíma zahér ó. 9 “Bafe Añré zendilla muhábbot goijjé, Añí yó tuáñra re héndilla muhábbot goijjí. Añr muhábbot ot laigga táko. 10 Zodi tuáñra Añr hókum ókkol amól goró, tóoile Añr muhábbot or bútore tákiba, zendilla Añí Añr Baf or hókum ókkol amól gorí yore Íbar muhábbot or bútore taki. 11 Hotá iín Añí tuáñra re etollá hoiyí, zeéne Añr kúci tuáñrar bútore taki, aar tuáñrar kúci zen fura óizagoi. 12 Añr hókum óilde yián, Añí tuáñra re zendilla muhábbot goijjí, tuáñra yó ezzon ore ezzone héndilla muhábbot goró. 13 Ezzone nizor dustó ókkol olla nizor zan diféle de híyan or túaro toh ar ñoóñr muhábbot nái. 14 Tuáñra Añr dustó ókkol, zodi Añí tuáñra re ziín hókum díyi hín amól goró. 15 Añí tuáñra re gulam bouli ar no hoíir, kiyólla-hoilé gulame toh nizor giróse kii gorér no zane. Montor Añí tuáñra re dustó hoiyí, kiyólla-hoilé Añí toh Añr Baf ottu ziín fúinno hín beggún tuáñra re zanaidiyí. 16 Tuáñra Añré basíloyo de no, bólke Añí éna tuáñra re basíloyi edde ham ot lagaiyí, zeéne tuáñrar zindigit gulagala dóre aar hé gulagala tiki táke, zeéne tuáñra Baf ottu Añr name ziín magibá hín Íba ye tuáñra re dee. 17 Añí tuáñra re hókum dír de ki, tuáñra ezzon ore ezzone muhábbot goró. 18 “Zodi duniyai ye tuáñra re nañfrot goré, monot raikkó de, ítara tuáñra re goríbar age Añré nañfrot goijjé. 19 Zodi tuáñra duniyair óita, duniyai ye tuáñra re nizor ísafe muhábbot goittó; montor tuáñra zettót duniyair no aar Añí tuáñra re duniyai ttu basílofélaiyi, hé tolla beh duniyai ye tuáñra re nañfrot goré. 20 Añí tuáñra re hoiyí de hotá gán monet raikkó de ki, ‘Gulam nizor girós or túaro ñoóñr no.’ Hétolla ítara zodi Añré zulúm goijjé de óile, tuáñra re yó zulúm goríbo; zodi ítara Añr hotá amól goijjé de óile, tuáñrar hotá yó amól goríbo. 21 Lekin ítara hín beggún tuáñra re Añr nam or zoriya beh goríbo, kiyólla-hoilé ítara Añré diferáye de Íba re no siné. 22 Zodi Añí nu aitám aar ítara re hotá ókkol no hoitám, tóoile ítara gunágár no tóorito; montor yala de ítara ttu nizor gunállla honó bahána nái. 23 Añré nañfrot goré de íte Añr Baf ore yó nañfrot goré. 24 Zodi Añí ítarar hére ham uúin no goittám ziín honókiye goijjé de nái, tóoile ítara gunágár no tóorito; montor yala toh ítara Añré edde Añr Baf ore

deikké aar nafórot óu goijjé. 25 Lekin héndilla etollá óiye, zeéne ítarar Cöriyot ot leikká asé de hotá yián fura ó, ‘Ítara Añré hánnak nafórot goijjé.’ 26 “Zeñtté Modotgár Ubá aibó zibá re Añí Baf or torfóttu tuáñrar hére diferáiyum, yáni sóiyir Ruh zibá Baf or torfóttu aiyé Íba re, hénitte Íba ye Añr baabute gobá díbo. 27 Aar tuáñra yó Añr baabute gobá díba, kiyólla-hoile tuáñra toh Añr fúañti-fúañti foóila cúru ttu lótí asó.

16 “Añí tuáñra re hotá iín etollá hoiyí, zeéne tuáñra

iman ottu no zoogói. 2 Maincé tuáñra re mujilíc-hána ttu neelaídibo; ói, eén októ aiyér, zee niki tuáñra re mariféle íte tåaribo de, íte Allar hédmot gorér boulí. 3 Ítara héndilla hín etollá goríbo, kiyólla-hoile ítara no Baf ore sinné aar no Añré sinné. 4 Lekin hín Añí tuáñra re hoiyí de, zeéne hín or októ ailé tuáñra ttu monot ugré de ki, Añí tuáñra re hín or baabute hoói ráikki. Añí tuáñra re foóila lótí hín nó hoói, kiyólla-hoile Añí toh tuáñrar fúañti-fúañti accílam. 5 “Montor yala Añí Ubár hére zaírgói zibá ye Añré diferáiy, aar tuáñra honókiye Añr ttu fusár no gorór de, ‘Tuñí horé zoórgoi dé?’ 6 Montor Añí tuáñra re iín hoiyí de héttola, tuáñrar dil ferecaniye bórígíyoi. 7 Lekin Añí tuáñra re sóyi hooir, Añí tuáñrar fáida lla zaírgói deh; kiyólla-hoile zodi Añí no zaígoi, hé Modotgár tuáñrar hañse nu aibó; montor Añí zailégoi, Añí Íba re tuáñrar hañse diferáiyum. 8 Aar Íba zeñtté aibó, duniyai re gunár, forhésgarir edde bisar or baabute hosúrbon tóoraibo. 9 Gunár baabute tóoraibo de kiyólla-hoile, manúc ókkole Añr uore iman nú ané; 10 forhésgarir baabute tóoraibo de kiyólla-hoile, Añí Baf or hére zaírgói aar tuáñra Añré ar no dekiba; 11 bisar or baabute tóoraibo de kiyólla-hoile, duniyair sóddar or bisar óigiyoi. 12 “Añr ttu tuáñra re hoibár aró boóut kessú asé, montor yala tuáñra hín bordac gorí no faribá. 13 Lekin zeñtté Ubá, yáni sóiyir Ruh aibó, Íba ye tuáñra re fura sóiyir rasta daháibo; kiyólla-hoile Íba ye toh Nizor torfóttu kessú hoibó de no, bólke ziín fúne hín beh hoibó, aar ziín óibo de asé hín tuáñra re zanaidibo. 14 Íba ye Añr gún looi tuáñra re zanaidibo; héndilla gorí Íba ye Añr mohíma zahér goríbo. 15 Baf ottu ziín asé hín beggún toh Añr; héttola hoiyí de, Íba ye Añr gún looi tuáñra re zanaidibo.” 16 “Hotún baade tuáñra Añré ar no dekiba, aar abar hotún baade tuáñra Añré dekiba.” 17 Hétolla Íbar hoozzon cárite afós ot hoór de, “Íba ye añára re iín kii hoór, ‘Hotún baade tuáñra Añré ar no dekiba, aar abar hotún baade

tuáñra Añré dekiba?’ Aró hoór de, ‘Kiyólla-hoile Añí Baf or hére zaírgói?’” 18 Ítara hoór de, “Íbá ye ziyán ‘Hotún or’ hotá hoór híyan kii? Añára no zani Ibá ye kiyór hotá hoór.” 19 Isá ye zani faijjé de, ítara ttu Íba re súwal goittó monehoór, héttola Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra afós ot Añr hotá yián or baabute howáhoi gorór de né, ziyán Añí hoiyí de, ‘Hotún baade tuáñra Añré ar no dekiba, aar abar hotún baade tuáñra Añré dekiba?’ 20 Añí tuáñra re sóyi-sóyi hooir, tuáñra hañdibá edde bilak goríbo, montor duniyai ye kúci goríbo. Tuáñra ferecan óiba, lekin tuáñrar ferecani kúcit bodolizaybói. 21 Zeñtté honó mayafua ye fua zormo deh hénitte toh duk faa, kiyólla-hoile híbar duk faibar októ aiccé; montor zeñtté fua hálás óizagoi, duniyait eggwá fua foida óiye de kúciye hé duk ore ar monot no raké. 22 Héndilla, tuáñra yó yala ferecanit asó; montor tuáñra llói Añí abar miliyúm, hénitte tuáñrar dil kúci óibo, aar tuáñrar kúci re tuáñra ttu honókiye looi no felaibo. 23 Hé din tuáñra Añr ttu honó kessú fusár goríbo de nái. Añí tuáñra re sóyi-sóyi hooir, zodi tuáñra Añr name Baf ottu kessú mago, Íba ye tuáñra re diibo. 24 Aijjó foijjonto tuáñra Añr name kessú maiggó de nái. Mago, tuáñra faiba, zeéne tuáñrar kúci fura óizagoi. 25 “Hotá iín Añí tuáñra re meésal dí beh hoiyí, lekin eén októ aiyér, Añí tuáñra re meésal dí ar no hoiyúm, bólke sáf-sáf góri tuáñra re Baf or baabute hoiyúm. 26 Hé din tuáñra Añr name magibá; aar Añí tuáñra re eén no hooir de, Añí Baf or hañse tuáñra lla aros goijjúm. 27 Baf Nize toh tuáñra re muhábbot goré, kiyólla-hoile tuáñra Añré muhábbot goijjó aar biccác goijjó de, Añí Allar torfóttu aiccí deh. 28 Añí Baf or héntu aái e duniyait aiccí; abar Añí e duniyai eri Baf or hére zaírgói.” 29 Hétunot Íbar cárit tune hoór de, “Soó, yala Tuñí sáf-sáf góri hoór, honó meésal dí no. 30 Yala añára zani faijji de, Tuñí hárr kessú zano, aar Tuáñr ttu honókiye súwal goríbar zorur nái; híyane añára biccác góri de, Tuñí Allar torfóttu aiccó deh.” 31 Isá ye ítara re hoór de, “Tuáñra yala biccác góri né? 32 Soó, eén októ aiyér, becón aáigiyoi, tuáñra beggún dorborod ói zar-zar zagat tee-tee zaibagói, aar Añré háliga eribá. Toóu Añí háliga no, kiyólla-hoile Baf toh Añr fúañti asé. 33 “Añí tuáñra re hotá iín etollá hoiyí, zeéne tuáñra Añr bútore cánti foo. Duniyait mazé tuáñra duk-mosibot ot tákiba; montor hímmot na hárainyo, Añí duniyai re ziti aiccí.”

17 Isá ye hín hoóí baade asman or uzu saái hoór de,

“Ó Baf, októ aágigiyo. Tuáñr Fuar mohíma zahér goró, zeéne Fua ye yó Tuáñr mohíma zahér goré, **2** Kiyólla-hoilé Tuñí toh Íba re fura insán-zatir uore adíkar diiyó, zeéne Tuñí zetará re Íbar át ot diiyó, ítara beggún ore Íba ye ofúrani zindigi dee. (aiónios g166) **3** Aar ofúrani zindigi óilde yián, ítara zen Tuñí siríf sóiyi Alla re edde Tuñí diferáyo de Isá Mosih re zane. (aiónios g166) **4** Tuñí Añré ze ham gorí bolla diiyó, híyan fúrai Añí e duniyait Tuáñr mohíma zahér gojjí. **5** Aar yala, ó Baf, Tuñí zeré asó hére Añré mohímawala banaifélo, oh mohímaye ze mohíma duniyai foida goríbar age lóti Tuáñr fúañti Añr ttu accíl. **6** “Añí Tuáñr nam manúc uitarár hañse zahér gojjí zetará re Tuñí duniyai ttu Añr át ot diiyó. Ítara toh Tuáñr accíl; Tuñí ítara re Añr át ot diiyó aar ítara Tuáñr hotá amól gojjé. **7** Yala ítara zainné de, zedún Tuñí Añré diiyó, hín beggún Tuáñr torfóttu; **8** kiyólla-hoilé ze hotá Tuñí Añré hoító hoiyó, Añí hín ítara re hoiyí, aar ítara hín kobul gojjé. Ítara fakkafakki gori zainné de, Añí Tuáñr héntu aiccí deh, aar biccác gojjé de, Añré Tuñí beh diferáyo. **9** “Añí ítara lla beh dua gorí. Añí duniyai lla dua gorí de no, bólke zetará re Tuñí Añr át ot diiyó ítara lla, kiyólla-hoilé ítara toh Tuáñr. **10** Ziín Añr hín beggún Tuáñr, aar ziín Tuáñr hín beggún Añr. Añr mohíma hín or duara zahér óiye. **11** Añí duniyait ar no tákiyum, montor ítara toh duniyait asé, aar Añí Tuáñr hére aáizairgoi. Ó pak Baf, ze nam Tuñí Añré diiyó Tuáñr hé name Tuñí ítara re héfazot rakó, zeéne ítara undilla ek óizagoi zendilla Añára ek. **12** Añí zetókkal foijonto ítarar fúañti accílam, Añí ítara re Tuáñr oh name héfazot raikkí, ziyán Tuñí Añré diiyó. Añí ítara re faára díráikki, aar ítara ttu honókiye borbad nó óiyo, siríf uite beh óiye zee niki borbad óíbar accíl, zeéne pak-kalam fura ó. **13** “Lekin yala toh Añí Tuáñr hére aáizairgoi, aar Añí duniyait tákite iín etollá hoóír, zeéne ítara ttu Añr kúci furafuri gori téke. **14** Añí ítarar hañse Tuáñr kalam foónsaiyi, aar duniyai ye ítara re nafovrot gojjé, kiyólla-hoilé zendilla Añí duniyair no, héndilla ítara yó toh duniyair no. **15** Añr dua endilla no de ki, Tuñí ítara re duniyai ttu loizogói, bólke Añr dua óilde, Tuñí ítara re Ibilíc ottu héfazot rakó. **16** Zendilla Añí duniyair no, héndilla ítara yó toh duniyair no. **17** Ítara re sóiyi lói pak-sáf goró. Tuáñr kalam óilde hé sóiyi. **18** Zendilla Tuñí Añré duniyait diferáyo, héndilla Añí yó ítara re duniyait diferáyi. **19** Añí ítara lla Nizoré

hás gorí rakír, zeéne ítara re yó sóiyi lói háasgori raká zah. **20** “Añí siríf ítara lla dua gorí de no, bólke uitará lla yó gorí zetará ítarar hotá fúni Añr uore iman aníbo; **21** zeéne ítara beggún ek óizagoi, zendilla, ó Baf, Tuñí Añr bútore asó, aar Añí Tuáñr bútore así, héndilla ítara yó zen Añárar bútore ó, zeéne duniyai ye biccác goré de, Añré Tuñí beh diferáyo. **22** Tuñí Añré ze mohíma diiyó híyan Añí ítara re yó diiyí, zeéne ítara undilla ek óizagoi zendilla Añára ek. **23** Añí ítarar bútore así aar Tuñí Añr bútore asó, zeéne ítara furafuri ek óizagoi, zeéne duniyai ye zane de, Añré Tuñí beh diferáyo, aar Tuñí ítara re undilla muhábbot gojjó zendilla Añré muhábbot gojjó. **24** “Ó Baf, Añí sái, zetará re Tuñí Añr át ot diiyó, ítara yó zen Añí zeré téki hére Añr fúañti téke, zeéne Tuñí Añré diiyó de Añr hé mohíma ítara deké, kiyólla-hoilé Tuñí toh Añré duniyair foidayecir age lóti muhábbot gojjó. **25** “Ó insáfwalla Baf, duniyai ye toh Tuáñre no siné, montor Añí Tuáñre siní; aar ítará zainné de, Añré Tuñí beh diferáyo. **26** Añí ítarar hañse Tuáñr nam zahér gojjí, aar híyan aró zahér gorát tákiyum, zeéne ze muhábbote Tuñí Añré muhábbot gojjó hé muhábbot ítarar bútore téke aar Añí ítarar bútore téki.”

18 Isá ye hotá hín hoóí baade, Nizor cárit tun ore

looi Kídrón zúra farái okule giiyé. Hére ekkán bagan accíl, aar Íba edde Íbar cárit tun híyan ot góille. **2** Íba re dóridiye de Yohúdah ye yó hé zaga gán zainto, kiyólla-hoilé Isá egazá-egazá hére Nizor cárit tun lói militó. **3** Hétolla Yohúdah ye doñoír imam ókkol ottu edde Féroci ókkol ottu ek dol Romi fóous edde hodún faáradar ókkol ore fúañti looi fánoc, uzal, edde átiyar ókkol lói hére aiccé. **4** Isá ye Íbar uore ziín óibo hín beggún zane ísafe, baáre neeli ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñra haré tuwoór dé?” **5** Ítara Íba re zuwab der de, “Isá Nasári re.” Isá ye ítara re hoór de, “Añí Íba.” Íba re dóridiye de Yohúdah yó ítarar fúañti týai asé. **6** Zeñtté Isá ye ítara re yián hoiyé, “Añí Íba,” hétnut ítara fissá zai meñit forigiyói. **7** Íba ye ítara ttu abar fusár gorér de, “Tuáñra haré tuwoór dé?” Ítara hoór de, “Isá Nasári re.” **8** Isá ye zuwab der de, “Añí Íba de híyan toh tuáñra re hoóifelaiyi. Hétolla zodi tuáñra Añré tuwoór de óile, tóoile ítará zoggói.” **9** Híyan etollá óiye, zeéne Íba ye hoóil de e hotá fura ó, “Zetará re Tuñí Añr át ot diiyó, Añí ítara ttu ezzon ore úddwa nó áñzai.” **10** Sáimon Fitor ottu ekkán toluwar accíl ísafe,

yóggwa ye híyan neelai boro imam or gulam or uore solai ítar den dák or han nán hařifélaive. Hé gulam mwar nam Malkus. 11 Hétolla Isá ye Fitor ore hoór de, "Toluwar ḏaf ot gómai er. Ze fiyala Bafe Añré diiyé, Añí hé fiyala no fiítam né?" 12 Tói hé fóous suné, ítaran zonnale, edde Yohúdir faáradar gúne Isá re gereftar gorí bañdífelaiye. 13 Baade Íba re age Hánan or hére loigiyé, kiyólla-hoile ze Káiyafas hé bosór boro imam accíl, yóggwar hóour óilde Hánan. 14 Hé Káiyafas óilde ubá zee niki Yohúdi ókkol ore mocuwara dyíl de, beétor óilde fura koum olla ekzon manúc moron. 15 Sáimon Fitor edde ar ezzon cárit Isár kure-kure zaat accíl. Hé cárit twa re boro imame siníto ísafe, yóggwa Isár fuñde-fuñde boro imam or urán ot góillegoi, 16 lekin Fitor baáre duwar ot týai táikkil. Hétolla ze cárit twa re boro imame siníto, yóggwa ye baáre neeli duwar soooñidar gwá re hoói Fitor ore bútore ainné. 17 Duwar soooñidar bañdi mayafua wa ye Fitor ore hoór de, "Tuñí yó hóno e Manúc cwar cárit ottu né?" Yóggwa ye zuwab der de, "Añí no." 18 Héñtte cítkhal de héttola gulam ókkole edde faáradar ókkole añaña loi ooín dórai ínyot týai ooín fuwát accíl; aar Fitor nize yó ítaran fúañti týai ooín fuwát accíl. 19 Héñtte boro imame Isá ttu Íbar ummot ókkol or edde Íbar taalim or baabute súwal gorér. 20 Isá ye yóggwa re zuwab der de, "Añí duniyair hañse kúlamela góri hotá hoiyí. Añí hámica mujilíc-hána ókkol ot edde baitul-mukaddos ot zejé tamám Yohúdi ókkol zoma ó hére taalim diiyí, aar Añí toh lukai kessú hoiyí de nái. 21 Tuñí Añr ttu kiyá fusár gorór? Fúinne de ítaran ttu fusár goróna Añí ítaran re kii hoiyí. Becók Añí ziín hoiyí híin ítaran zane." 22 Isá ye híin hoiyé rár, hére dáke týai accíl de faáradar ottu ezzone Íba re suwar mari hoór de, "Boro imam ore héndilla góri zuwab dede niki?" 23 Isá ye ítaran zuwab der de, "Zodi Añí honó gollot hoiyí de óile, gollot híyan daháide; montor zodi sóiyi hoiyí de óile, Añré marór kiyá?" 24 Baade Hánane Isá re baindá hálote, boro imam Káiyafas or hére differáidiye. 25 Sáimon Fitor aijjó foijjonto týai ooín fuwát accíl. Maincé yóggwa re hoór de, "Tuñí yó hóno Íbar cárit tun or búttore né?" Yóggwa ye inkar gorí hoór de, "Añí no." 26 Boro imam or gulam ottu ezzon zee niki Fitore han hařifelail de ítar egana, íte hoór de, "Añí toré Íbar fúañti bagan ot nó dekí niki?" 27 Fitore abar inkar goijjíl; aar éhon-éhon ratakurá bak diiyé. 28 Yárbaade Yohúdir neta ókkole Isá re Káiyafas or héntu Romi razmohól ot loigiyé, héñtite

biínna sóore accíl. Ítaran nize hé mohól ot nó góle, zeéne ítaran nafak ói no zagói, bólke Azadir-id or hána hái fare. 29 Hétolla Filat baáre neeli ítaran hére aiccé aar hoór de, "Tuáñra e Manúc cwar ulđa kii hosúri ainnó dé?" 30 Ítaran yóggwa re zuwabe hoór de, "Zodi Íba acámi no óito, añaña Íba re tuáñr hañse gosái no ditam." 31 Filate ítaran re hoór de, "Tuáñra Íba re loizai tuáñrar córiyot mozín bisar gorógoi." Hé Yohúdi gúne yóggwa re hoór de, "Añára ttu honókiyo re zane marifélaibar ezazot nái." 32 Híyan etollá óiye, zeéne Isár oh hotá fura ó, ziyán Íba ye Íba hondilla mora moribó de híyan or icáraye hoóil. 33 Tarfore Filat abar razmohól or bútore góille, aar Isá re matai hoór de, "Tuñí Yohúdir Baáñcca niki?" 34 Isá ye yóggwa re zuwab der de, "Tuñí hotá yíán nizor torfóttu hoór de né, náki ar honókiye tuáñre Añr baabute hoiyé dé?" 35 Filate zuwab der de, "Añí Yohúdi niki? Tuáñr nizor koume edde doóñr imam múné éna Tuáñre añr hañse gosáidiye. Tuñí kii goijjó dé?" 36 Isá ye zuwab der de, "Añr raijjo e duniyair no. Zodi Añr raijjo e duniyair óito, Añr gulam ókkole maramari goittó, zeéne Añré Yohúdi ókkol or hañse gosáidiya no zah. Montor Añr raijjo toh erjíyar no." 37 Híyan olla Filate Íba re hoór de, "Tóoile Tuñí baáñcca niki?" Isá ye zuwab der de, "Tuñí sóiyi hoór, Añí baáñcca. Aní etollá zormo óiye aar etollá duniyait aiccí, kiyólla-hoile: sóiyir uzu gobá dí bolla. Zee niki sóiyir, yóggwa ye Añr hotá fúne." 38 Filate Isá re hoór de, "Sóiyi kii?" Híyan hoói baade yóggwa abar baáre neeli Yohúdi gún or hére aiccé, aar ítaran re hoór de, "Añí Íba ttu honó hosúri no fair. 39 "Lekin tuáñra ttu toh ekkán niyom asé, ki hoile, Azadir-id or októt añr ttu tuáñrar hañse honó ek hodi re hálás gorídiyar zorur. Hétolla tuáñra ttu añré Yohúdir Baáñcca wa re hálás gorídiya baitó monehoór né?" 40 Hétunot ítaran beggúne abar guzori hoór de, "Hé Manúc cwa re no, bólke Bárabba re!" Hé Bárabba ezzon bagi accíl.

19 Baade Filate Isá re loizai soóñk mara baáil. 2 Aar fóous ókkole keñjar eggwá tas banai Íbar matát diyaidil, aar Íba re bayoinna rong or eggwá Zubba fiñdáidil. 3 Tarfore ítaran Íbar hañse aái-aái hoór de, "Ó Yohúdir Baáñcca, márhabal!" Héen hoói-hoói ítaran Íba re suwar maijjé. 4 Filat abar baáre neeli aái Yohúdi gún ore hoór de, "Soó, añí Íba re baáre tuáñrar hañse anáir, zeéne tuáñra zano de, añí Íba ttu honó hosúri no fair." 5 Tarfore keñjar tas edde bayoinna rong or Zubba findá hálote Isá baáre aiccé. Aar Filate ítaran

re hoór de, “Soó hé Manúc cwa!” **6** Zeñtté ñooñr imam müne edde faáradar güne Íba re deikké, ítara guzori-guzori hoór de, “Kúruc ot difélo, Ibá re kúruc ot dífelo!” Filate ítara re hoór de, “Añí toh Ibá ttu honó hosúri no fair, hétolla Ibá re tuáñra loizai kúruc ot dógoi.” **7** Yohúdi güne yóggwa re zuwab der de, “Añára ttu ekkán córiyot asé, aar hé córiyot mozin Ibá ttu morar zorur, kiyólla-hoile Ibá ye Nizoré Nize Allar Fua dabi goijjé.” **8** Zeñtté Filate hotá híyan fúinne, yóggwa aró ñooraigiyói, **9** aar razmohól or bútore abar góli Isá re hoór de, “Tuñí hoñýar?” Montor Isá ye yóggwa re honó zuwab nó déh. **10** Hétolla Filate Íba re hoór de, “Tuñí añr llói hotá no hoibá níki? Tuñí kí no zano, añr ttu Tuáñre eridibar óu kémota asé deh, aar kúruc ot díbar óu kémota asé dé?” **11** Isá ye yóggwa re zuwab der de, “Zodi tuáñre uottú kémota diiya no zayto, tóoile Añr uore tuáñr honó kémota no tákito. Hétolla zee niki Añré tuáñr hañse gosáidiye ítar guná aró ñooñr.” **12** Hé októt lóti Filate Isá re eridibar kucíc goijjíl, montor Yohúdi güne guzori-guzori howát accíl de, “Tuñí zodi e Manúc cwa re erido, tóoile tuñí Káisar or dustó no. Zee niki nizoré nize baáñcca dabi goré, íte toh Káisar or ducon.” **13** Hétolla, zeñtté Filate híyan fúinne, yóggwa ye Isá re baáre ainné, baade ze zaga gán ore Fattór-or-Uráñ hoó, aar Hibrú zuban ot Gabbata bouli hoó, híyan ot bisar or toktót boiccé. **14** Hé din nwá accíl Azadirid or toiyarir din, aar héñtde din or duuñijja ánik óiye. Filate Yohúdi gún ore hoór de, “Soó, tuáñrar Baáñcca!” **15** Montor ítara guzori-guzori hoór de, “Dur goró, dur goró, Ibá re kúruc ot dífelo!” Filate ítara ttu fusár gorér de, “Tuáñrar Baáñcca re añi kúruc ot dífelaitam?” Ñooñr imam ókkole zuwab der de, “Añára ttu Káisar bade ar honó baáñcca nái.” **16** Tói kúruc ot dí marifélai bolla Filate Isá re ítarar hañse gosáidiye. Baade ítara Isá re loigiyégoi. **17** Isá ye Nizor kúruc Nize hañd ot looi baáre Matár-Mala hoó de zaga foijjonto loigiyé, ziyán ore Hibrú zuban ot Golgota bouli hoó. **18** Hére ítara Íba re edde Íbar fúañti ar dui zon manúc ore kúruc ot díye, ezzon ore ek kultú ek kultú, aar Isá re mazé. **19** Filate ekkán sáainbút óu lekí Isá kúruc ot maridfl. Híyan ot leikkil de: Isá Nasári, Yohúdi ókkol or Baáñcca. **20** Boóut Yohúdi ókkole hé sáainbút tán foijjíl, kiyólla-hoile ze zaga gán ot Isá re kúruc ot díyl híyan cóor or dáke; aar sáainbút tán Hibrú, Girísk edde Leñín zuban ot leikkil. **21** Híyan dekí Yohúdir ñooñr imam müne Filat ore hoiyé de, ““Yohúdi ókkol

or Baáñcca’ no lekíyo, bólke endilla lekó, ‘Íba ye hoító de, Añí ólam de Yohúdi ókkol or Baáñcca.” **22** Filate zuwab diyé de, “Añí leikkí de híyan añí leikkí.” **23** Fóous ókkole Isá re kúruc ot dí baade, ítara Íbar uoror hoor kúli looi sair bák goijjé, ek fóous olla ek bák or dóre; ítara Íbar zubba wa yó loiyé. Hé zubba wa honó zuradiya sára, aar uottú lóti nise foijjonto ek hoor. **24** Ítara ezzon ore ezone hoór de, “Añára e zubba wa no fári, bólke lotári mari saái yibá har hére fore.” Híyan etollá óiye, zeéne pak-kalam or yián fura ó, “Ítarar bútore añr hoor ore borat goijjé, aar ítara añr hoor olla lotári maijjé.” Fóous súne héndilla híin hétolla goijjé deh. **25** Isár kúruc or dáke Íbar maa, Íbar maar bón, aar Klopas or bou Moriyam edde Moriyam Makdálini tíyai accíl. **26** Zeñtté Isá ye Nizor maa re edde Nize ador goittó de cárit twa re dáke tíyaiya deikké, Íba ye maa re hoór de, “Ó maa, soó tuáñr fua óilde ibá.” **27** Baade hé cárit twa re hoór de, “Soó, tuáñr maa óilde ibáh.” Héñtde lóti hé cárit twa ye híba re yóggwar nizor góor ot loiglgoi. **28** Yárbaade, Isá ye hárr kessú goijjá óigiyoi de híyan hoi fari, pak-kalam fura ói bolla hoór de, “Añr ttu tirác laiggé.” **29** Hé zagat eggwá sírká tára buágaraiya accíl; ítara híbat ekkán esfónj burai yore hísop-gas or eggwá déeilar matát bazáidi Isár gal ot diiyé. **30** Zeñtté Isá ttu hé sírka háiya óiye, Íba ye hoór de, “Goijjá óigiyoi.” Tarfore matá re hémmikká gorí Íbar foran difélaíye. **31** Hé din nwá zettót ebaadot-or-din or toiyarir din accíl, ebaadot-or-din kúruc ot honó lac no táké fán Yohúdi ókkole Filat ore aros goijjé de, zetará kúruc ot asé ítarar téng gún báñgidi ítarar lac lamaifélai bolla, kiyólla-hoile ebaadot-or-din nwá háas accíl. **32** Tói fóous ókkol aái, Isár fúañti kúruc ot díya gíyl de ítarar téng gún báñgidil, age ezzon or, baade ar ezzon or. **33** Lekin zeñtté ítara Isá ínyot aái Íba morigiyói de deikké, ítara Íbar téng nó báñge. **34** Montor eggwá fóouse Isár gaar dák bay sél maijjé, aar éhon héntu lou edde faní neeliaiccíl. **35** Nizor suké deikké de yóggwa ye beh híyan gobá díye, aar yóggwar gobá sóiyi; yóggwa ye zane de yóggwa sóiyi gán hoór de, zeéne tuáñra yó ekin goró. **36** Híin etollá óiye, zeéne pak-kalam or yián fura ó, “Íbar ekkán áñđdi úddwa báñga no zaybo.” **37** Pak-kalam ot yián óu asé, “Ítara zibá re gañitté Íbar híkka ítara saái tákibo.” **38** Híin baade, Aramátiya cóor or Yusúfe Isár lac loizaitói Filat ottu ezazot maiggíl. Yusúf accíl de Isár ézzon lukaiya ummot, kiyólla-hoile yóggwa ye Yohúdir neta ókkol

ore ðooraitó. Filat or ezazot fai yore yóggwa aái Isár lac loigiyégoi. **39** Fúañti Nikódemas zee niki age raitta Isár hére giíl, yóggwa yó aiccé; yóggwa ye mur añtor edde alóh-gas miyái banaiya tiríc tin cér ánik kúcbor guri ainníl. **40** Tarfore ítara Isár lac cwa loizai kúcbo gún dii fúñtar hoor lói hohón solaiyé, zendilla Yohúdi ókkol ottu dohón gorár niyom asé. **41** Ze zagat Isá re kúruc ot dýl hére ekkán bagan accíl, aar hé bagan ot eggwá noya hobor accíl, zibát honódin honókiyo re dohón gorál de nái. **42** Hé din nwá Yohúdir ebaadotor-din or toiyarir din ísafe, hé hobor gwá zettót dáke, ítara Isá re yíbat dohón gorifelaiye.

20 Háftar foóila din fózor októt andár tákite,

Moriyam Makdálini hobor gwat giiyé, aar deikké de, hobor or muk ottu cíl lan larifelaiya. **2** Hétunot híba duñri Sáimon Fitor edde oinno cárit zibá re Isá ye muhábbot goittó, ítarar hére giiyé, zai ítara re hoór de, “Maincé Malik ore hobor ottu loigiyégoi; ítara Íba re horé eijjégoi añára no zani.” **3** Hétunot Fitor edde hé oinno cárit twa neeli hobor ot zaat doijje. **4** Ítara duní zon ekku fúañti duñrat accíl, montor oinno cárit twa Fitor ore bárai zai hobor ot age foóñicce. **5** Yóggwa ye niyúri bútormíkka saiýé rár, hohón or hoor gún asé de deikké, montor yóggwa bútore nó zah. **6** Tarfore Sáimon Fitor óu yóggwar fisé-fisé aái foóñicce, aar hobor gwar bútore góille; yóggwa ye yó hohón or hoor gún asé de deikké, **7** aar ze hoor gán Isár matát beráidil híyan hohón or hoor or fúañti nái, bólke alok gori ekkán ot boiñta. **8** Hétunot ze oinno cárit twa hobor ot age foóñiccil, yóggwa yó bútore góille, aar dekí biccác goijjíl. **9** Kiyólla-hoile hétn foijjonto toh ítara Isá ttu mora ttu zinda ówar zorur de pak-kalam or hé hotá nó buzé. **10** Tarfore hé cárit tun nizor górr ot waafes giyégoi. **11** Lekin Moriyam hobor or baárkule týai hañdat accíl; híba hañdi-hañdi niyúri hobor gwar bútormíkka saiýé, **12** aar deikké de, Isár lac ziyoñt raká giyl híyoñt dóla hoor findá duwá fírista boói tákke, eggwá cítan ottu, ar eggwá foitán ottu. **13** Híine híba re hoór de, “Ó Mayafua, tui hañdoór kiyá?” Híba ye hín ore hoór de, “Maincé añr Malik ore loigiyégoi; ítara Íba re horé eijjégoi añí no zani.” **14** Híyan hoói baade híba ye fissá fíri dekér de, Isár týaiya; montor Íba Isá de híyan híba ye nó siné. **15** Isá ye híba re hoór de, “Ó mayafua, tui hañdoór kiyá? Tui haré tuwoór dé?” Moriyame Isá re bagan sóoñloya bouli tákki, eggwá cítan ottu, ar eggwá foitán ottu.

“Jonáb, Íba re zodi

tuní loigiyó de óile, Íba re horé eijjógoi de añré hoó, añí Íba re loizayúmboi.” **16** Isá ye híba re hoór de, “Moriyam!” Moriyame fíri Híbrú zubane Íba re hoór de, “Rabbúni!” ziyán or maáni, Ustat. **17** Isá ye híba re hoór de, “Añré dóri no rakíc, kiyólla-hoile Añí toh aijjó uore Baf or hére nó zaigói; bólke Añr báiyain nún or hére zai hoógoi de, ‘Zibá Añr edde tuáñrar Baf, zibá Añr edde tuáñrar Alla, Añí uore Íbar hére beh zaigói.’” **18** Tói Moriyam Makdálini aái cárit tun ore zanaiyé de, híba ye Malik ore deikké, aar híba re hotá hín Íba ye hoiyé deh. **19** Hé din or, yáni háftar foóila din or háñzinna, zeñtté Yohúdi ókkol or doore cárit tun zeñt zoma ói tákke hériyar duwar ókkol bañda accíl, Isá aái ítarar mazé týaiye, aar ítara re hoór de, “Assalamu alaikum.” **20** Híyan hoói baade, Íba ye ítara re Íbar duní át edde Íbar gaar dák daháiyé. Cárit tune Malik ore dekí bicí kúci óiye. **21** Isá ye ítara re abar hoór de, “Assalamu alaikum. Bafe zendilla Añré diferáiyé, héndilla Añí yó tuáñra re diferáir.” **22** Híyan hoói, Íba ye ítara uore fíu dí hoór de, “Pak-Ruh loo. **23** Tuáñra zetarár guná maf goríba, ítarar guná maf óibo; aar zetarár guná maf no goríba, ítarar guná maf no óibo.” **24** Montor Tómas, zibá baró zon cárit tun ottu ezzon, zibá re Zooñikka ñake, yóggwa Isá aiccíl de héñtte ítarar fúañti nu accíl. **25** Hétolla oinno cárit tune yóggwa re hoór de, “Añára Malik ore deikkí.” Montor yóggwa ye ítara re hoór de, “Zetún añí Íbar duní át ot zoloir dak nó dekí aar zoloir zaga híyan ot añr ooñl górai nó dí edde Íbar dák ot añr át gólaidi nó saái, hétn añí biccác no goijjúm.” **26** Yár añcto din baade, Íbar cárit tun abar górr or bútore zoma óiye, aar Tómas óu ítarar fúañti accíl. Duwar ókkol bañda de óile yo, Isá aái ítarar mazé týaiye, aar hoór de, “Assalamu alaikum.” **27** Baade Íba ye Tómas ore hoór de, “Tor ooñl eré an, aar Añr át saá; tor át Añr dák ot gólaide. Nabiccác no goríc, bólke biccác górr.” **28** Tómase zuwabe Íba re hoór de, “Ó añr Malik, añr Alla!” **29** Isá ye yóggwa re hoór de, “Tómas, tui toh Añré deikkós de hétn éna iman ainnós. Mubarek uitará zetará Añré no dekile yo toóu iman ané.” **30** Becók, Isá ye Nizor cárit tun or muúntu aró boóut keramot ókkol goijjíl, ziín ore e sýarat leká nó zah; **31** montor iín ore etollá leká gíyeh zeéne tuáñra iman anó de, Isá óilde Mosih, Allar Fua; aar héndilla iman aní tuáñra zen Íbar name zindigi hásil goró.

21

Yárbaade, Tibiriyas Ɖíír hañsat Isá ye abar Nizoré carít tun or hañse dahádiye. Íba ye Nizoré dahádiye de endilla gori: 2 Sáimon Fitor, Zooňikka ɖake de Tómas, Galil or Kána farar Natanel, Zebedair fuain, edde Íbar ar dui zon carít ekkán ot accíl. 3 Sáimon Fitore ítara re hoór de, “Añí mas saitó zair.” Ítara íba re hoór de, “Tuáñr fúañti añára yó zaiyum.” Tói ítara neeli zai noow ot uiťtegoi, montor hé raitta ítara honó mas nó faa. 4 Bińna zeňtté fózor fájer, Isá aái ɖíír hañsat tíyai táikke, montor carít tune Íba Isá de nó siné. 5 Isá ye ítara re hoór de, “Fuain, hái bolla honó mas faijó né?” Ítara zuwab der de, “Nó fai.” 6 Íba ye ítara re hoór de, “Noowr den dák ottu zal félo, kessú mas faiba.” Tói ítara zal félaiye, aar bicí mas foijjé de héttola ítara zal lan ar ɣani tulí no farer. 7 Hétolla, Isá ye muhábbot goittó de carít twa ye Fitor ore hoór de, “Ibá toh Malik!” Sáimon Fitore Íba Malik de híyan fúinne rár, nizor gaar uoror hoor gán berái fanít záp maijjé. Íba ye híyan ham gorí bolla kúli ejíjíl deh. 8 Ítara kul ottu bicí duré nu accíl, siríf duí cót át ánik beh duré, héttola oinno carít tune mas furaiya zal lan ɣani-ɣani hé gura noow gán ot góri kul ot aiccé. 9 Tarfore zeňtté ítara kul or uore laimmé, deikké de, eggwá ooin or hoilar ɭal, yíbar uore mas edde ruți asé. 10 Isá ye ítara re hoór de, “Ehón dóijjo de héntu hooggwá mas anó.” 11 Tói Sáimon Fitore noow ot urí zal lan ɣani kul or uore ainné. Zal lan ek cóo fonzaic tin nwá ɖoořr mase furaiya, montor hédun de óile yo zal lan nó fáre. 12 Isá ye ítara re hoór de, “Aiyó, hána hóogai.” Carít ítara honó ezzon ottu hímmote nó dede íba ttu fusár goittó, “Tuñí hon?” Kiyólla-hoile ítara Íba Malik de híyan zainto. 13 Baade Isá aái, ruți looi ítara re diiyé, héndilla, mas óu diiyé. 14 Isá re mora ttu zinda gorázai baade Íba ye carít tun or hañse Nizoré dahá díyl de ebar óilde tisárabar. 15 Aar zeňtté ítara ttu hána háiya óiyé, Isá ye Sáimon Fitor ore hoór de, “Yohánnar fua Sáimon, tui Añré itarár túaro muhábbot gorós né?” Íba ye hoór de, “Ói, Malik; Tuñí toh zano, añí Tuáñre ador gorí.” Isá ye íba re hoór de, “Tóoile Añr bérásol-or-sóo gún sora.” 16 Isá ye íba re dusárabar hoór de, “Yohánnar fua Sáimon, tui Añré muhábbot gorós né?” Íba ye hoór de, “Ói, Malik; Tuñí toh zano, añí Tuáñre ador gorí.” Isá ye íba re hoór de, “Tóoile Añr bérásol lun ore saásita gó.” 17 Isá ye íba re tisárabar hoór de, “Yohánnar fua Sáimon, tui Añré ador gorós né?” Fitor ebar guccá óigiyoi, kiyólla-hoile íba ye e tisárabar óu fusár goijjé de, “Tui

Añré ador gorós né?” Fitore íba re hoór de, “Malik, Tuñí toh hárr kessú zano; Tuñí zano añí Tuáñre ador gorí deh.” Isá ye íba re hoór de, “Añr bérásol lun sora. 18 Añí toré sóyi-sóyi hooir, zeňtté tui juwan accíl, héntte toh tui nizor keeñil bañdí zeré monehoó hére zaiti; montor zeňtté tui burá óibi, héntte tui tor át ɣani dibi, aar oinno zone tor keeñil bañdí tor ttu zeré mone no hoó hére toré loizaibó.” 19 Allar mohíma zahér ói bolla Fitor hondilla moote moribó de híyan buzái bolla beh Isá ye hé hotá hoiyé. Híyan hoói baade Isá ye íba re hoór de, “Añr fuñde-fuñde ai.” 20 Fitore fissá fíri dekér de, Isá ye muhábbot goré de carít twa fuñde-fuñde aiyér, yóggwa óilde ubá zee niki hána háibarcot Isár gaat élandi fusár goijjíl de, “Malik, Tuáñre dóridibo de íba hon?” 21 Yóggwa re dekí Fitore Isá re hoór de, “Malik, manúc ubár hálót kii óibo?” 22 Isá ye Fitor ore hoór de, “Zodi Añr ttu monehoó, Añí waafes nú aiyí foijjonto íba basí tákouk, tóoile híyan tor loi kii bazá? Tui Añr fuñde-fuñde ai.” 23 Hétolla bóuli imandár báiyain dor bútore fóligiyoi de, hé carít twa no moribó. Lekin Isá ye yóggwa no moribó bóuli nó hoó, bólke siríf hoiyé de, “Zodi Añr ttu monehoó, Añí waafes nú aiyí foijjonto íba basí tákouk, tóoile híyan tor loi kii bazá?” 24 Hé carít twa óilde ibá zee niki edún iín beggún or gobá der, edde iín leikké. Añára zami, yóggwar gobá sóiyi. 25 Isá ye aró boóut kessú goijjé de asé, zodi híin ore ekkán-ekkán góri leká zayto, tóoile añr kýyal mozín, odún kitab leká zayto, ziín fura duniyait úddwa nu añritó.

Hamól

1 Ójonáb Tiyofillas, aña agor kitab ot aňí uúin beggún or baabute beh leikkí, ziín Isá ye cúru ttu lóti goijjíl edde taalim dyíl, 2 oh din foijjonto ze din íba re asman ot tulífela gíyeh. Zaibar age Íba ye Nizor basíloiya sáhabí gún ore Pak-Ruhr duara héddaiyot ókkol diíl. 3 Íba ye duk fai baade ítarar hañse Nizoré zahér goijjíl, aar Íba zinda asé de híyan biccác gorá zah de héndilla boóut sábut ókkol diíl. Íba ye ítara re salic din foijjonto dahá dídi Allar raijjor baabute howát accíl. 4 Ítarar fúañti tákite, Íba ye ítara re e hókum man dyíl, “Tuáñra Jerúsalem sári no zaiyogói, bólke Baf or waada goijjá hádiyar entezar goró, ziyán or baabute tuáñra Añr ttu fúinno. 5 Kiyólla-hoile Yaháya ye toh fanít éna báp̄tisma díye, montor yaar hooddin or bútore tuáñra re Pak-Ruh lói báp̄tisma díya zaybo.” 6 Hétolla zeñtté ítara ekkán ot zoma óiye, ítara Isá ttu fusár gorér de, “Malik, Tuñí e októt Boni Isráil ore raijjo waafes loidiba niki?” 7 Íba ye ítara re zuwab der de, “Ze októ edde tarík Bafe Nizor adíkare tjsk gorí raikké, híin zanon tuáñrar ham no. 8 Montor zeñtté tuáñrar uore Pak-Ruh aibó, tuáñra bol faiba; aar Jerúsalem ot, Yohúdiyar edde Samáriar agagurat, edde duniyair céc matá foijjonto tuáñra Añr gobá óiba.” 9 Híin hoói baade, ítarar suk or muúntu Íba re tulífela gíyeh, aar ekkán miyúla ye Íba re ítarar nozor ottu argwal gorífelaiye. 10 Íba zaargói de híyalá ítara asman or uzu suk lagaidi saái táikke de októt, asimbit dui zon dóla hoor findá manúc ítarar dákk ottu tíyaiye, 11 aar hoór de, “Ó Galil or manúc ókkol, tuáñra tíyai asman or uzu kiyá saái táikko? E Isá, zibá re tuáñrar hañsóttu asman ot tulífela gíyeh, Íba zendilla gori asman ot zaargói de deikkó héndilla gori waafes aibó.” 12 Yárbaade, sáhabí gún Zaitun Faár hoó de yíba ttu Jerúsalem ot waafes giyégoi. Hé faár gwá cóor ottu tokoriban adá mail duré accíl. 13 Ítara cóor ot foónsi uoror ḥalar kamárat giyé, zeré ítara tákito. Ítara óilde: Fitor, Yohánná, Yakub, Enderiyas, Filíp, Tómas, Bartóloymiyo, Moti, Alfáiyas or fua Yakub, Sáimon zibá ézzon Zélot, edde Yakub or fua Yohúdah. 14 Ítara beggúne Isár maa Moriyam, oinno hoozzon mayafuain, edde Isár báiyain dor fúañti ek mone nitti dua goittó. 15 Hé din ókkol ot zeñtté tokoriban ek-có kuri zon imandár zoma óiye, Fitor uří ítara re hoór de, 16 “Báiboináin ókkol, Isá re gereftar-goróya ókkol or foñt daháídoya accíl de Yohúdahr baabute Pak-Ruh

ye Dawud or duara hoóil de pak-kalam or hotá hín fura ówar zorur accíl. 17 Kiyólla-hoile íte toh añárar daái or accíl, aar íte e ham goríbar híssa faáil.” 18 Manúc íte nizor kuham or dam loi ekkán zobin kinné, aar hére íte matá hémmikka góri fori ítar feť fári yore aňtigíla beggún neeligiyói. 19 Híyan Jerúsalem or manúc beggúne fúinne, héttola zaga híyan ore ítarar zuban ot Akeldama nam diyé, ziyán or maáni óilde, Lou wor Zobin. 20 Fitore hotá howá zari raikkíl, “Híyan or baabute Zobur Córif ot endilla leikká asé, ‘Ítar bíra háli óizoggói, honókiye híyan ot no tákouk.’ Aró leikká asé, ‘Ítar zimmadari ar ezone loifelouk.’ 21 Hétolla, añára ttu ar ezzon manúc ore gobá ísafe basílowar zorur. Íba endilla manúc ottu ówa foribó zetará hárr októt añárar fúañti-fúañti sofór gorát accíl, oñtté zeñtté Malik Isá añárar fúañti accíl. 22 Yáni zetará Yaháyar báp̄tisma ttu lóti cúru gorí Isá re añárar hañsóttu tulífela gíyeh de októ foijjonto accíl, ítara ttu ekzon manúc añárar fúañti gobá bona foribó, Isá mora ttu zinda óiye de híyan or gobá dí bolla.” 23 Tói ítara dui zon manúc or baabute mocuwara diyé, ezzon óilde Yusúf, zibá re Barsába dake, íba re Yustus óu ḥakító; aar ar ezzon óilde Mattíyas. 24 Baade ítara dua gorér de, “Ó Malik, Tuñí toh hárr ekzon or dil zano. Tuñí añára re dahó, Tuñí itará dui zon ottu haré basíloyo, 25 zeñé yóggwa ye sáhabiham gorí fare, ze ham Yohúdah ye eri zaga waán ot giyégoi ziyán ot íte zaibar laayek accíl.” 26 Baade ítara tará lla lotári maijjé rár, Mattíyas or name lotári foijjíl; tói yóggwa re egaro zon sáhabí gún ot cámil gorá gíyeh.

2 Zeñtté Penjíkos id or din aiccé, ítara beggún ek zatag zoma accíl. 2 Aar asimbit asman ottu doóñr tuwán or dóilla góri eggwá abas aiccé, aar ítara ze góri ot boirá accíl híyan hé abase bórígíyégoi. 3 Ítara ooin or zilhar dóilla kessú deikké, ziyán zir or súrot. Híyan bálk-bálk ói ítara fottí ekzon or uore boiccé. 4 Ítara beggún Pak-Ruh lói furaiya óiye, aar hé Ruhr diiya toóufike alok-alok zubane hotá howát doijje. 5 Héñtte duniyair hárr dec or dindár Yohúdi ókkol Jerúsalem ot tákito. 6 Zeñtté hé abas swá fúna gíyeh, manúc ókkol ekkán ot zoma óigiyoi, aar tarár nizor-nizor zubane imandár ókkole hotá hoór de fúni, tará buddí háraiya óigilgoi. 7 Tará ammúk edde taajup ói hoór de, “Soó, hotá hoór de ítara beggún Galil or manúc de nó né? 8 Tói añára fottíkiye kiyá ítara añárar maayi zubane hotá hoór de fúnir? 9 Añára toh

Partiyi, Mediyi, edde Elami ókkol, aar Mesopótomiyar, Yohúdiyar, Kappadókiyar, Pontus or, edde Ecíyar báncda ókkol, 10 aró, Fergiyar, Pampúliyar, Ijíp or, edde Kurenir dákor Liþiyar atehañsór báncda ókkol. Aar Rom ottu yó hodún asé. 11 Eré Yohúdi ókkol óu asé aar Yohúdir dórmot faráye de Beyohúdi ókkol óu asé. Héndilla, Kereti edde Arob koum óu asé. Añára beggúne de ítara añárar nizor-nizor zubane Allar bicí ðoóñr-ðoóñr harhána ókkol or baabute hoór de fúnir!” 12 Tará beggún ammúk edde buddí háraiya ói ezzon ore ezzone hoór de, “Iín kiyólla óitofare?” 13 Montor hodúne técerai hoór de, “Itará córab hái þuúl óigiyoi deh!” 14 Montor Fitore baki egaro zon sáhabí gún lói týai guzori-guzori manúc ókkol ore boiyan gorér de, “Ó Yohúdiyar manúc edde Jerúsalem ot táko de tamám manúc ókkol, híyan añí tuáñra re buzádíh; añr hotá gún díyan dí fúno. 15 Tuáñra þáaror de héndilla itará nicá hái þuúl óiye de no, kiyólla-hoilé aijjó toh bínnar now wa éna baijjé. 16 Bólke yián óilde waán, ziyán nobi Yoél or áta howá gíyl, ki hoilé 17 ‘Alla ye fórmár de, Añí ahéri zobanat endilla goijjum: Añí Añr Ruh fottí insán or uore dálidiyum. Tuáñrar morotfuain de edde zérfuain de Añr kalam boiyan goríbo, tuáñrar juwan maincé dorcón dekíbo, aar tuáñrar burá maincé cóppon dekíbo. 18 Añr gulam edde bañdi ókkol or uore yó hé din ókkol ot Añr Ruh dálidiyum, aar ítara Añr kalam boiyan goríbo. 19 Aar Añí uore asman ot taajuippa harhána ókkol daháiyum, aar nise zöbin ot illayi-nicán ókkol daháiyum. Yáni lou, ooin edde dúñañr miyúla ókkol daháiyum. 20 Mabud or hé ðoóñr edde mohíma ola din aibár age, beil andár óizayboi, aar san lou wór dóilla óizayboi. 21 Aar eén óibo, zee niki Mabud or nam loibo, íte nejat faibo.’ 22 “Ó Boni Isráil ókkol, hotá iín fúno: Isá Nasári, Zibár duara Alla ye tuáñrar hañse keramot, taajuippa harhána edde illayi-nicán ókkol dahái sábüt goijjé de, íba óilde Allar torfóttu; tuáñra nize toh híyan zano. 23 Alla, zibá ye muúmor hálót zane, íba ye age lóti fáisela goijjé de, Isá re tuáñrar át ot gosáidi bolla. Aar tuáñra toh íba re bedini ókkol or áta kúruc ot dí mariféla báila. 24 Montor Alla ye íba re moot or duk ottu azad gorí abar zinda goijjé, kiyólla-hoilé moote íba re nizor kobzat rakí nó fare. 25 Íbar baabute Dawude toh endilla hoóil, ki hoilé, ‘Añí Malik ore añr muúntu hámica dekítam, kiyólla-hoilé íba añr den dákkottu asé, zeéne añí no hafi. 26 Hétolla añr dil kúci óiye, aar añr zire kúcir hotá hoór. Añr gaar haiya yó

acáye basi tákibo, 27 kiyólla-hoilé Tuñí añr ruh re fatalfur ot félai no rakíba, aar Tuñí Tuáñr Pakzon or gaar haiya re foñsitó no diba. (Hadés g86) 28 Tuñí añré zindigir rasta daháyo; Tuñí añré Tuáñr háziri lói furafuri kúci goríba.’ 29 “Báiyain, añí tuáñra re bafdada Dawud or baabute sáf-sáf góri hoóí faijjum de ki, íba morigiyói, aar íba re dohón gorífela gíyl; íbar hobor aijjó foijjonto añárar fúañti eré asé. 30 íba toh éggwa nobi accíl; íba ye zainto de, Alla ye hosóm hái íba llói waada goijjíl de ki, íbar nosól ottu ekzon ore íbar toktót buágaraibo. 31 Muúntu kii óibo de híyan dekí fari íba ye Mosih zinda ówar baabute endilla hoiyé, ‘Íba re no fatalfur ot félaidiya gíyeh, aar no íbar haiya foñiccé.’ (Hadés g86) 32 Alla ye hé Isá re zinda goijjé, añára beggún híyan or gobá asé. 33 Hétolla íba re Allar den dákkottu boibár tokka diiya gíyeh, aar íba ye Baf or torfóttu waada goijjá Pak-Ruh faáil; yala tuáñra ziín dekór edde fúnor híin íba ye dáliдиye deh. 34 Kiyólla-hoilé Dawud níze toh asman ot nó uré, montor toóu íba níze hoiyé de, ‘Mabude añr Malik ore hoór de, Añr den dákkottu boiyó, 35 zetukkún foijjonto Añí Tuáñr duccón ókkol ore Tuáñr foor tole gorí nó felai.’ 36 “Hétolla tamám Boni Isráil ókkole yián fakkagori zanilo de ki, tuáñra kúruc ot dí mariféla de hé Isá re Alla ye Malik edde Mosih banaiyé.” 37 Híyan fúní manúc ókkol ottu dil ot sél maijje fán laiggé; ítara Fitor ore edde oinno sáhabí gún ore hoór de, “Báiyain, añára kii goittám?” 38 Fitore ítara re zuwab der de, “Tuáñra fottíkiye touwá goró, aar gunár maf fai bolla Isá Mosihr name báptisma loh; tóti tuáñra hádiya ísafe Pak-Ruh faiba. 39 Kiyólla-hoilé hé waada toh tuáñra lla, tuáñrar fuain dor lla, edde zetará duré asé ítara lla—zetó zon ore añárar Mabud Alla ye Nizor híkka ðakibó.” 40 Fitore ítara re aró boóut hotá ókkol hoóí nosiyot goijjíl, aar aros gorér de, “E zobanar bááñra manúc ókkol ottu nizoré basai rakíyo.” 41 Zedúne íbar boiyan kobul goijjé, ítara báptisma loiyé; hé din ítarar dol ot tokoriban tin ázar manúc cámil gorá gíyl. 42 Tará sáhabí gún ottu hámica taalim fúinto, ar ítara llói bóng góri ruti háito edde dua goittó. 43 Manúc beggúne dooraitó, kiyólla-hoilé sáhabí gúne boóut taajuippa harhána ókkol edde illayi-nicán ókkol daháito. 44 Tamám imandár ókkol ek zagat tákito, aar hárr kessú milizúli estemal goittó. 45 Ítara nizor malsámana edde dón-cómbotti ókkol besi yore fottí zon ore zorurot mozín baridito. 46 Aar fottí din baitul-mukaddos ot ekku fúañti zoma

óito, aar góre-góre ruṭi báñgi kúcir sáaňte edde dil or ehélase hána háito. 47 Ítara Allar taarif gorát tákito, aar manúc beggún lói boni tákito. Zará nejat faito, tará re Malike fottí din ítarar dol ot cámil goittó.

3 Ek din Fitor edde Yoháんな duar októt, yáni tin nwá báze, uore baitul-mukaddos ot zaar. 2 Hére ézzon zormo ttu lóti leng manúc ore maincé baitul-mukaddos or Cúndor nam or dorozat aní fottí din buágari rakító, zeéne yóggwa ye baitul-mukaddos ot góle de ítara ttu hórat magi fare. 3 Yóggwa ye zeňtté Fitor edde Yoháんな re baitul-mukaddos or bútore góler de deikké, yóggwa ye ítara ttu hórat maiggé. 4 Fitor edde Yoháんな ye yóggwar uzu díyan dóri saái hoór de, “Añárar híkka soó!” 5 Hétunot yóggwa ye ítara ttu kessú faibar acáye ítarar uzu díyan dóri saái táikkil. 6 Montor Fitore yóggwa re hoór de, “Añr ttu toh cúna-cañdi nái, montor ziyán asé híyan tuáñre diir. Nasári Isá Mosihr name urí áñro!” 7 Baade íba ye yóggwar den át tan dóri yóggwa re tuillé, aar éhon or bútore yóggwar téngé edde sulgirá ye bol faiyé. 8 Yóggwa fál mari tíyai áñrat doijje, aar áñri-áñri edde fál mari-mari Allar taarif gorí-gorí ítarar fúaňti baitul-mukaddos ot gólliegoi. 9 Tamám manúc ókkole yóggwa áñrer de edde Allar taarif gorér de dekí, 10 zani faijjé de, yóggwa óilde ubá zibá ye baitul-mukaddos or Cúndor nam or dorozat boói hórat magító. Yóggwar uore ziyán óiye híyan dekí ítara bicí taajup edde ammúk ógiyoi. 11 Yóggwa aijjó foijjonto Fitor edde Yohánnar fisá dóri accíl. Manúc beggíne taajup ói ítarar ínyot duňri giiyé, ze zaga gán ore Sóloman or baanda hoó. 12 Híyan dekí Fitore manúc ókkol ore hoór de, “Ó Boni Isráil ókkol, tuáñra yián or uore taajup kiyá óiyo? Añára yoggwá re añárar taakote yáh dindáriye áñrair fángori kiyá tuáñra añárar híkka suk doóñr gorí saái táikko? 13 Ibrahím or, Isahák or, edde Yakub or Alla ye, yáni añárar bafdana ókkol or Alla ye Íbar Gulam Isá re mohíma diiyé. Tuáñra de Íba re marifélai bolla dóri díla, aar Filate Íba re eridi bolla fáisela gorí baade yo tuáñra yóggwar muúntu Íba re inkar goijjila. 14 Tuáñra hé Pak edde Insáfwala wa re inkar gorí ezzon kúnire tuáñrar hañse eridi bolla aros goijjila. 15 Tuáñra zindigir Malik ore marifélaila, lekin Alla ye Íba re mora ttu zinda goijjé. Añára híyan or gobá así. 16 Isár nam or uore iman ainné de hétolla e manúc cwa ye bol faiyé, zibá re tuáñra dekór aar sinó. Isár usílaye ze iman aiyé híyane yoggwá re furafuri

gom goijjé, zendilla tuáñra dekór. 17 “Yala, ó báiyain, aňi zani tuáñra yó tuáñrar sóddar ókkol or dóilla no buzí híyan goijjila. 18 Montor Alla ye híyan lói waán fura goijjé, ziyán Íba ye tamám nobi ókkol or muké age lóti boiyan goijjíl, ki hoilé, Íbar Mosih ye duk faibo. 19 Hétolla touwá goró, aar Allar uzu fíro, zeéne tuáñrar guná fuñsífela zah. Tói Mabud or torfóttu foťfoiťta goríbar októ aibó, 20 aar Íba ye Isá re, yáni Mosih re diferáibo, zibá re tuáñra lla age lóti basflowa gíyeh. 21 Hárr kessú noya gori banaibár októ nú aiyé foijjonto Isá ttu asman ot táká foribó, zendilla Alla ye Nizor pak nobi ókkol or muké boóut age lóti hoóil. (aiōn g165) 22 Muúsa ye hoóil de, ‘Tuáñrar Mabud Alla ye tuáñrar báiyain dor búttottu tuáñra lla aňr dóilla ézzon nobi tulíbo; Íba ye tuáñra re ziín hoó hín beggún fúna foribó.’ 23 Aar eén óibo, zee niki hé nobir hotá no fúnibó, ítare Allar Nizor bonda ttu ekkuware dóncó gorífela zaybo.’ 24 “Becók, Sémuél ottu lóti cúru gorí zedún nobi ókkole kalam hoiyé, ítara beggúne e din ókkol or baabute yó boiyan goijjíl. 25 Tuáñra toh nobi ókkol or edde Alla ye añárar bafdana ókkol lói ze razinama goijjíl híyan or fuain. Alla ye Ibrahím ore hoóil de, ‘Tor nosól or duara duniyair tamám koum ókkole rahámot faibo.’ 26 Hétolla Alla ye Nizor Gulam Isá re basí, agor ttu tuáñrar hañse diferáiyé, zeéne Íba ye tuáñra fottíkyo re nizor-nizor burair rasta ttu fírai rahámot dee.”

4 Fitor edde Yoháんな ye manúc ókkol ore boiyan gorér de októt, imam ókkol, baitul-mukaddos or sóddar, edde Sadukáí ókkol ítarar hére aiccé. 2 Tará bicí bezar óiye, kiyólla-hoile sáhabí gúne maincórre taalim der, aar Isá mora ttu zinda óiye de híyan tobolik gorér. 3 Tói tará ítara re gereftar gorí tarfor din foijjonto ziyól ot raikkíl, kiyólla-hoile híyala háñz ógilgoi. 4 Montor boiyan fúinne de héntu boóut zone iman ainníl, aar imandár ókkol bicí ói tokoriban fañs ázar óiye. 5 Tarfor din, Yohúdir neta ókkol, murubbi ókkol edde alem ókkol Jerúsalem ot zoma óiye. 6 Hére boro imam Hánan accíl, héndilla Káiyafas, Yoháんな, edde Alexzendar óu accíl, aar boro imam ókkol or oinno egana-guiccí ókkol óu accíl. 7 Tará ítara re mazé tíyagarai fusár gorér de, “Tuáñra ham yián kiyór taakote yáh har name goijjó dé?” 8 Hétunot Fitore Pak-Ruh lói furaiya ói ítara re zuwab der de, “Ó manúc or sóddar ókkol edde murubbi ókkol, 9 añára ek leng manúc ore bálaí goijjí de hétolla zettót

yóggwa keéne gom óiye hoái añára re zerá gorá zar, **10** tói tuáñra edde tamám Boni Isráil ókkole yián zanilo de ki, Isá Mosih Nasári, zibá re tuáñra kúruc ot dí marifélaila montor Alla ye mora ttu zinda goijjé, Íbar name beh e manúc cwa furafuri gom ói eré tuáñrar muúntu tíyai asé. **11** Íba óilde Ubá zibár baabute pak-kalam ot endilla asé, ‘Ze fattór tuáñra mistíri ókkole inkar goijjíla, yíba beggún or túaro bicí zoruri fattór óiaicce.’ **12** Nejat ar honókiyor hañse faa no zah, kiyólla-hoile asman or nise insán ore ar honó nam diiya nó zah ziyán or usílaye añára nejat fai fittam.” **13** Zeñtté tará Fitor edde Yohánnar hímmot deikké, aar ítara be-elómdar edde torbiyot sára manúc de zani faijjé, tará ammúk óigioi; tarfore tará ót faiyé de, ítara Isár fúañti accíl. **14** Aar ze manúc cwa re gom gorá gíyl, yóggwa re zettót tará Fitor edde Yohánnar fúañti tíyaiyi dekér, tará ttu ítarar hélauf hoibár honó hotá nu accíl. **15** Montor ítara re fótuayi-mujílc ottu baáre neeli zai bolla hókum dí yore tará ezzon loi ezzone biyasana gorát doijje, **16** hoór de, “Añára e manúc itará re lói kii goittám? Kiyólla-hoile itará ze doóñr keramoti ham goijjé, híyan Jerúsalem or manúc beggúne zane, aar añára toh híyan inkar gorí no faijjum. **17** Montor híyan or baabute maincór bútore ar no fóle fán, e name honókiyo re ar honó hotá no hoi bolla añára itará re horagori úñciyari díh.” **18** Baade tará ítara re matai hókum díye de, Isár name ar bilkúl kessú no hoító edde honó taalim no dito. **19** Montor Fitor edde Yohánnna ye tará re zuwabe hoór de, “Tuáñra nize fáisela goró, Allar nozor ot hon nán sóiyi, tuáñrar hotá fúna né náki Allar hotá fúna? **20** Kiyólla-hoile añára ziín deikkí edde fúinni híin or baabute howá bon gorí no faijjum.” **21** Tarfore ítara tará re aró dómki ókkol di baade eridiféhaiye. Manúc olla bóuli tará ítara re sáñza díbar fáisela gorí nó fare, kiyólla-hoile ziyán gorá gíyeh híyan or zoriya manúc beggúne Allar taarif gorát accíl. **22** Kiyólla-hoile ze manúc cwar uore gom goré de keramot tan gorá gíyeh, yóggwa ttu salic bosór or túaro bicí poc óiye. **23** Fitor edde Yohánnna re eridié mottor, ítara nizor sáañti ókkol or hére waafes giyyégoi, aar doóñr imam ókkole edde murubbi ókkole ítara re ziín hoiyé híin beggún zanaiyé. **24** Híyan fúni ítara ektofák ói Allar hañse abas tulí dua gorér de, “Ya Malik, asman, zobin, doriya edde híin or bútore ziín asé híin beggún Tuñí éna foida goijjó. **25** Tuñí Tuáñr gulam añárar baf Dawud or muké Pak-Ruhr duara

hoóila de, ‘Beyohúdi ókkol kiyá rak óiye? Manúc ókkole behar sail kiyá gorér? **26** Duniyair baáñcca ókkol toiyar óiye, aar hákim ókkol fúañti mili zoma óiye Mabud edde Íbar Mosihr ulđa.’ **27** Tuáñr pak Gulam Isá, zibá re Tuñí basíloila, Íbar ulđa Hérude edde Pontiyus Filate Beyohúdi edde Boni Isráil or fúañti e cóor ot zoma óoil, **28** uúin gorí bolla ziín óibar fáisela Tuñí age lóti Nizor kudurute edde moncáye gorí raikkíla. **29** Yala, ó Mabud, ítarar dómki re soó, aar Tuáñr gulam ókkol ore endilla toóufik doo de ki, ítara zen furafuri hímmot or sáañte Tuáñr kalam hoói fare. **30** Tuáñr át baró, zeéne Tuáñr pak Gulam Isár name ítara biyaram ókkol gom gorí fare, aar illayinicán ókkol edde taajuippa harhána ókkol dahái fare.” **31** Ítara ttu dua goijjá óiye rár, ítara ze zaga gán ot zoma accíl híyan hafi uiñté. Ítara beggún Pak-Ruh lói furaiya óiye, aar hímmot or sáañte Allar kalam howát accíl. **32** Tamám imandár ókkol dile mone ek accíl. Ítara honókiye nizor siz ore nizor bouli dabi no goittó, bólke hárr kessú milizúli estemal goittó. **33** Aar sáhabí gúne Malik Isá mora ttu zinda óiye de híyan or baabute doóñr kudurut or sáañte gobá díyat accíl, aar Allar rahámot ítara beggún or uore ódorbaára accíl. **34** Ítarar bútore ezzon óu muútac ot nu accíl, kiyólla-hoile zetará zaga-zobin or yáh gó or girós accíl, ítara híin besi yore tíañ-foicá faito de híin aintó, **35** aar aní yore sáhabí gún or téng or gurat rakíto, baade fottíkiyo re zorurot mozin barídiya zayto. **36** Hére Leévir háandan ottu Yusíf nam or ézzon manúc accíl, zibá Sáifrus díyat zormo óoil, zibár nam sáhabí gúne Bárñabas díye ziyán or torjuma óilde, Josba-dooya. **37** Yóggwa ye nizor zaga ekkán besi, tíañ gún aní sáhabí gún or téng or gurat raikkégi.

5 Lekin Ananiyas nam or ezzon manúce yó nizor bou Safíra llói ekkán zaga beiccé. **2** Yóggwa ye besar dam ottu kessú tíañ nizor lla rakídiye, ziyán or baabute yóggwar bou wé yó furafuri zane, baade argún aní sáhabí gún or téng or gurat raikkégi. **3** Montor Fitore hoór de, “Ananiyas, Cóiitane tuáñr dil eéngori kiyá kobza goriféhaiye, zeén níki tuáñre Pak-Ruhr hañse misá hotá howá baiyé, aar zaga besar dam ottu kessú tíañ nizor lla rakídiya baiyé? **4** Zaga híyan besibár age yó kí tuáñr nizor nu accíl né? Aar híyan besi baade yo kí tíañ gún tuáñr át ot nu accíl né? Tuñí e ham gorí bolla kiyá tuáñr dil ot niyot goijjó? Tuñí insán ore misá hotá hoiyó de no, bólke

Alla re.” 5 Hotá hín fúni mottor Ananiyas dorótgori fori morigiyói. Aar zetará hé hálot tan fúinne ítara beggún bicí dooraigiyói. 6 Tarfore juwan fuain ókkol urí aái yóggwar gaat hohón solaiyé, aar baáre loizai dohón gorifelaiye. 7 Tin gónða ánik baade yóggwar bou Saffra bútore aiccé, montor ziín óye hín híba ye no zane. 8 Fitore híba ttu fusár gorér de, “Añré hoósai, tuñi edde tuáñr hócome zaga gán e dore beiccó de né?” Híba ye zuwab der de, “Jii, hé dore beiccí deh.” 9 Tói Fitore híba re hoór de, “Mabud or Ruh re entán gorí bolla kiyá tuáñra ezzon loi ezzon razi óyo? Soó, tuáñr hócom ore dohón gorí aiccé de ítara duwar or dáke týai asé, aar ítara tuáñre yó tulí baáre loizayboí.” 10 Híba éhon or bútore Fitor or téng ot dorótgori fori morigiyói. Aar juwan fuain núne bútore aái dekér de, híba mora, tói híba re baáre loizai hócom or dáke góri dohón gorifelaiye. 11 Hétolla fura zomát ot edde zetará hín fúinne ítara beggún or bútore door góligiyoi. 12 Sáhabí gúne manúc ókkol or bútore boóut illayi-nicán edde taajuippa harhána ókkol daháito, aar imandár ókkol beggún ekku fúañti Sóloman or baandat zoma óito. 13 Maincél ítara re bicí izzot goittó, montor ítarar dol ot cámil ói bolla ar honókiye hímmot no goittó. 14 Toóu Malik or uore iman ainné de aró boóut mayafuain edde morotfuain loi ítarar dol lagatar barát accíl. 15 Sáhabí gúne gorér de ham or zoriya, manúc ókkole biyaramimma ókkol ore aní rastarasta gadir uore edde háiñtar uore neřai rakito, zeéne Fitor hé boli zailé íbar sába ítara kessú manúc or uore fore. 16 Jerúsalem or atehañsór cóor ókkol ottu yó maincél fúañti biyaramimma edde hóraf jine faiya manúc ókkol ore aintó, aar ítara beggún ore gom gorá zayto. 17 Baade boro imam edde yóggwar sáañti ókkol, zetará Sadukái fírkár manúc, ítara beggún ricé furaiya óigiyoi. 18 Ítara sáhabí gún ore gereftar gorí církari ziyól ot díye. 19 Montor raitta Mabud or ek fírista ye ziyól or doroza kúli ítara re baáre neelai aní hoór de, 20 “Zoo, baitul-mukaddos ot týai manúc ókkol ore e noya zindigir hotá beggún boiyan gorógoi.” 21 Híyan fúni ítara biínna sóore baitul-mukaddos ot góli taalim diyat doijje. Boro imame edde yóggwar sáañti ókkole hére foónsi, fótuayi-mujilíc týia re míting gorí bolla daikké, yáni Boni Isráil or murubbi beggún ore. Tarfore sáhabí gún ore ziyól ottu tarár hañse aná zay bolla hókum foónsaiye. 22 Lekin baitul-mukaddos or faáradar ókkol hére aái, sáhabí gún ore ziyól-hánat loot nó faa. Hétolla ítara waafes zai hóbor díye de, 23

“Añára ziyól-háná gán mozbut gori tala maijja edde doroza ókkol ot faáradar ókkol týai táikka loot faiyí, montor doroza kúilli rár, bútore honókiyo re loot nó fai.” 24 Híyan fúni baitul-mukaddos or faáradar ókkol or mazí ye edde dñoñr imam ókkole yaa kii óibo hoi buddí háraiya óigilgoi. 25 Hétunot ezzone aái tará re hoór de, “Soó, ze manúc cún ore tuáñra ziyól ot díla, ítara baitul-mukaddos ot týai maincél taalim der.” 26 Tói hé mazí wa ye faáradar ókkol loizai sáhabí gún ore waafes ainné, lekin bolazuri gorí no, kiyólla-hoile tará maincél cil or dola maribó bólui dñooraáil. 27 Tará ítara re aní, fótuayi-mujilíc or muúntu týagraraiye. Boro imame ítara ttu fusár gorér de, 28 “Añára toh tuáñra re e name taalim no di bolla horagori úñciyari dílam, montor toóu úddwa deh tuáñrar taalim loi Jerúsalem bóraifelaiyo, aar tuáñra añára re e Manúc cwar lou wór hosúrbon tóoraito soór.” 29 Hétunot Fitore edde oinno sáhabí gúne zuwab der de, “Añára ttu insán or hókum manar túaro Allar hókum manon fóros. 30 Añárar bafdada ókkol or Alla ye Isá re zinda goijjé, zibá re tuáñra kúruc ot taki marifelaila. 31 Íba re Alla ye Sóddar edde Nejatdoya ísafe Nizor den dák ottu boibár tokka diiyé, zeéne Íba ye Isráili ókkol ore touwá goríbar edde guná maf faibar mouka dii fare. 32 Añára nize hín or gobá así aar Pak-Ruh yó asé, zibá re Alla ye uitará re diiyé zetará Íbar hókum ókkol amól goré.” 33 Híyan fúni tará ttu bicí guccá uitté, aar ítara re marifelaito monehoóil. 34 Montor Gamaliel nam or ezzon Féroci zibá Círiyot or alem aar manúc beggúne izzot goittó, yóggwa ye fótuayi-mujilíc ot týai hókum díye de, sáhabí gún ore essát olla baáre neelai rakito. 35 Baade yóggwa ye tará re hoór de, “Ó Boni Isráil ókkol, tuáñra e manúc ítará re ziyán goittó soór híyan úñciyare goijjó. 36 Kiyólla-hoile yaar hooddin age Teyúdas hoó de íte urí, nize eggwá sóddar hoi dabi goijjíl; aar tokoriban sair cót manúc ítar bong ot córik óoil. Montor ítare marifela gíyeh aar ítar llói bong óoil de ítara beggún dorbodor óigilgoi aar kessú ói nó fare. 37 Íte baade, Galil or Yohúdah ye manúc seráng gorá zar de októt urí bicí manúc nizor híkka gorifelail. Ítare yó marifela gíyeh, aar ítar manúc beggún óu dorbodor óigilgoi. 38 Hétolla bólui ehón aní tuáñra re hooir, tuáñra e manúc ítará ttu duré táikko; ítará zoggói; kiyólla-hoile zodi ítarár erada edde ham insán or torfóttu de ó, tóoile hín toh nac óizayboí. 39 Montor zodi Allar torfóttu de ó, tuáñra ítará re bon gorí no faribá. Zodi goró, tuáñra Allar

ulđa larái-goróya tóoriba de baná.” 40 Tará Gamaliel or buddí dóijke, aar sáhabí gún ore bútore matai yore soóñk mara baiyé. Baade ítara re hókum díye de, Isár name honó hotá no hoító, tarfore ítara re eridiféhaiye. 41 Ítara fótuayi-mujilíc ottu zaibarcót bicí kúci accíl, kiyólla-hoile Alla ye ítara re Isár wasté beizzot óíbar laayek goinné. 42 Aar ítara fottí din baitul-mukaddos ot edde góre-góre zai-zai lagatar taalim diyat edde tobolik gorát accíl de ki, Isá óilde Mosih.

6 Hé din ókkol ot zeñtté ummot ókkol bicí ór, ítarar bútottu ze Yohúdi ókkole Girík zubane hotá hoító ítara Hibrú zubane hotá hoító de Yohúdi ókkol or ulđa cékayot gorát doijje, kiyólla-hoile fottí din hána barídibarcót ítarar rari ókkole no faito. 2 Tói baró zon sáhabí gúne ummot ókkol beggún ore ekkán ot zoma gorí hoór de, “Allar kalam tobolik gorár ham bad di hána baridiyat lagi tákon añára lla ták no. 3 Hétolla, ó báiyain, tuáñrar bútottu hárñt zon izzotdár manúc basó, zetará Pak-Ruh lói edde buddí lói furaiya. Añára ítara re e ham or zimma gán gosáidiyum, 4 aar añára dua gorát edde kalam tobolik gorát lagi tákiyum.” 5 Zomát or manúc beggún hé hotát razi óiye. Baade ítara Estífen ore basíloye, zibá imane edde Pak-Ruh lói furaiya, aró Filíp ore, Porokóras ore, Nikáno ore, Timon ore, Parménas ore, edde Entiyok or Nikólas ore. Hé Nikólas ézzon Beyohúdi de óile yo Yohúdir dórmo mainto. 6 Ítara tará re sáhabí gún or muúntu házir goijjé, aar sáhabí gúne dua gorí tará uore át díye. 7 Allar kalam fólat accíl. Jerúsalem ot ummot ókkol or dol bicígori barát accíl, aar imam ókkol ottu yó boóut zone hé iman kobul goijjé. 8 Estífen hoó de yóggwa Allar rahámote edde taakote furaiya aiccíl, yóggwa ye manúc ókkol or bútore doónr-doónr taajuippa harhána ókkol edde illayi-nicán ókkol daháito. 9 Lekin ek din, Azad-Faiya-Maincór Mujilíc-hána hoó de híyan or hoozzon maincé Estífen or ulđa ói yóggwa llói torkatorki diyat doijje. Ítara accíl de, Kurenir, Alexzendariyar, Kilicýar edde Ecíya elakar Yohúdi ókkol. 10 Montor yóggwa ye Pak-Ruhr diiya giyané hoiyé de hotá re ítara ziti nó fare. 11 Hétolla honókiye no zane fán gorí ítara hodún maincóre eén hoi bolla bíraiyé, ki hoile, “Añára Estífene Allar edde Muúsar ulđa kuféri hotá ókkol hoór de fúinni.” 12 Héndilla gorí ítara awam ókkol ore, murubbi ókkol ore, edde alem ókkol ore uskaidiyé, aar ítara Estífen or hañse aáí yóggwa re dóri fótuayi-mujilíc or muúntu ainné. 13 Ítara zetará re misá gobá týagaraiye ítara hoór

de, “E manúc cwa ye nitti e pak zagar edde Córíyot or hélfat hotá ókkol hoó. 14 Añára yoggwá ye endilla hoór de fúinni, Isá Nasári ye e zaga yián ore dónco gorífelaibo, aar Muúsa ye añára re diíl de rosóm ókkol bodolifélaibo.” 15 Héñtte fótuayi-mujilíc ot boírá accíl de ítara beggúné yóggwar híkka díyan dóri saiye rár dekér de, yóggwar siyára fíristar siyára dóilla óigiyoi.

7 Hétunot boro imame Estífen ottu fusár gorér de,

“Iín sóiyi ói né?” 2 Estífene zuwab der de, “Ó báiyain aar bafáin, aña hotá fúno. Añárar baf Ibrahím Háran cóor ot tákibar age Mesopótomiyat accíl de októt mohímar Alla ye yóggwa re dahá díyl, 3 aar hoóil de, ‘Tor mulluk edde tor egana-guccí ókkol eri oh mulluk ot zaa ziyán Añí toré daháiyum.’ 4 “Hétunot yóggwa Kasdiyo ókkol or mulluk eri Háran ot zai táikkegoi. Aar yóggwar baf morizaygó baade, Alla ye yóggwa re e mulluk yián ot lori aá baiyé, ziyán ot yala tuáñra tákor. 5 Montor Íba ye yóggwa re e mulluk yián or honó híssa miras nó dee, téng rakí fare de héttor úddwa nó dee; lekin yóggwa ttu fua nu accíl de októt úddwa Íba ye yóggwa llói waada goijjil de ki, e mulluk yián yóggwar edde yóggwa zai yóggwar ze nosól ókkol tákibo ítarar kobzat goríðbo. 6 Alla ye yóggwa re endilla hoóil, ‘Tor nosól ókkol for or mulluk ot tór sára boni tákibo; hére ítara re gulamit rakíbo, aar sair cót bosór foijjonto zulúm háibo.’ 7 Alla ye aró hoóil de, ‘Montor ítara ze koum or gulami goríbo, Añí hé koum ore sáñza díyum, yárbaade ítara hé mulluk ottu neeli aáí e zagat Añr ebaadot goríbo.’ 8 Tarfore Íba ye Nizor razinamar nicán ísafe yóggwa re ázomi gorár niyom diíl. Tói zeñtté Ibrahím ottu Isahák zormo óiye, yóggwa ye Íba re añçto din ot din ázomi goráye; baade Isahák ottu Yakub zormo óoil, aar Yakub ottu baró háandan or bafdana gún zormo óoil. 9 “Hé bafdana gúne Yusúf ore ricé Ijíp ot besifélail, montor Alla Íbar fúañti accíl, 10 aar Íba re tamám mosibot ókkol ottu basaáil. Alla ye Íba re Ijíp or baáñcca Féruan ottu meérbaní faabáil aar buddíman banaáil, baade íte Íba re Ijíp or edde ítar razmohól guñrar hákim banaáil. 11 “Yárbaade, guñra Ijíp ot edde Kánan ot eggwá rañ óoil, zibá ye bicí duk ainné, aar añárar bafdana gúne hái bolla hana nó faa. 12 Montor Yakube zettót Ijíp ot hana asé bóuli fúinnil, Íba ye añárar bafdana gún ore foóila bar hére diferáil. 13 Dusárabar ot hére giiyé rár, Yusúfe Íbar

báiyain dore nizor foriso dyíl, baade Féruane Yusúf or foribar or baabute zani faijíl. **14** Tarfore Yusúfe íbar baf Yakub ore edde íbar tamám egana-guccí ókkol ore aitó hóbor foónsaiye. Ítara kulehale hóittor fañs zon accíl. **15** Baade Yakub Ijíp ot giíl; hére íba edde añárar bafdada gún entehal óigiyoi. **16** Aar ítarar muruda ókkol ore Cékém ot loizai hobor ot diya giyéh; hoborostán waán ot ziyán Ibrahíme Cékém cóor ot Hamor or fuain dor ttu tiañ dii kinilól. **17** “Montor Alla ye Ibrahím lói goijjíl de waada fura goríbar októ zettót dáke aiyér, Ijíp ot añárar koum barí bicí óigilgoi, **18** Yárbaade, Ijíp ot ar eggwá baáñcca uitíl, zee niki Yusúf or baabute kessú no zainto. **19** Íte añárar koum loi saláki goijjíl, aar añárar bafdada ókkol ore eddúr zulúm goijjíl zeén níki ítara ttu nizor dud or fuain dore baáre félaidiya fore, zeéne hín morizagó. **20** “Hé októ Muúsa zormo óoil. Íba bicí cúndor accíl, aar íba re tin mac foijjonto baf or górr ot fala gyíl. **21** Baade íba re zettót baáre félaidiya gýyeh, Féruan or zíi ye íba re loizai nizor fuar dóilla góri faillíl. **22** Muúsa ye Ijípi ókkol or tamám cíkkar elóm faiyé, aar íba hotát edde ham ot taakotwala accíl. **23** “Baade Muúsa salic bosór óiye rár, nizor koum Boni Isráil or hálot saító zaito demak ot aiccé. **24** Íba ye dekér de, ezzon Ijípi maincé eggwá Isráilir uore zulúm gorér. Tói íba zai yore Isráili wa re basai Ijíp or manúc cwa re marifébai bodola loiyé. **25** Muúsa ye báippil de, Alla ye ítara re rehái gorí bolla íba re estemal gorér de híyan íbar koumi báiyain de buzíbo, montor ítara nó buzé. **26** Tarfor din íba ye dekér de, duí zon Isráili ye maramari der. Íba ye ítara re cántir sááñte bonaídibar kucíce hoór de, ‘Ekí, tuáñra toh bái bái, tuáñra kiyá ezzon ezzon maramari dor?’ **27** “Montor zee niki oinno wa re zulúm gorér, yóggwa ye Muúsa re déikka mari hoór de, ‘Toré hone añárar hákim edde bisarhar banaiyé?’ **28** ‘Tui ki añré yó marifélaibi zendilla gel de hailla ezzon Ijípi re marifélaivos?’ **29** Híyan fúni Muúsa dáigiyegoí, aar Miídiyan mulluk ot ezzon bidecóitta ísafe táikkil. Hére íba ttu duwá fua zormo óoil. **30** “Salic bosór guzori zaigói baade, Kuútor Faár or moidan zagat ek fírista ye eggwá zoler de ooin or záddwat Muúsa re dahádiye. **31** Híyan dekí Muúsa taajup óigilgoi, aar cíndorgori sai bolla aró dáke giyé rár, Mabude eén hoór de abas fúinne, **32** ‘Añí óílam de tor bafdada ókkol or Alla, yáni Ibrahím or, Isahák or edde Yakub or Alla.’ Hétunot Muúsa doore hafat dóijjil aar saibár hímmot nó goré. **33** “Mabude íba re hoór de, ‘Tor téng

or centár kúlifela, kiyólla-hoile tui ze zagat tíyaiyos híyan pak zaga. **34** Becók, Añí Afír bonda ókkol zetará Ijíp ot asé ítarar uore ze zulúm ókkol ór hín deikkí. Añí ítarar dukkór hañdani fúni ítara re basailoibo lla nise aiccí deh. Yala ai, Añí toré Ijíp ot diferáiyum.’ **35** “Íbá óilde oh Muúsa, zibá re ítara endilla hoóí inkar gorídil, ‘Toré hone hákim edde bisarhar banaiyé?’ Ze fírista ye zoler de záddwat Muúsa re dahá díyl hé fíristar duara Alla Nize íba re hákim edde rehái-goróya banai diferáiy. **36** Íba ye Boni Isráil ókkol ore Ijíp ottu neelai ainníl, aar Ijíp ot, Nil Doriyat, edde moidan zagat salic bosór fán taajuippa harhána ókkol edde illayi-nicán ókkol daháyi. **37** “Íbá óilde oh Muúsa, zibá ye Boni Isráil ókkol ore hoóíl de, ‘Alla ye tuáñrar báiyain dor búttu tuáñra lla añr dóilla ézzon nobi tulíbo.’ **38** Íba óilde úba, zibá moidan zagat añárar koum zoma óoil de ítarar fúañti accíl; hére añárar bafdada ókkol edde íba llóli Kuútor Faár or uore hotá hoóíl de fírista wa yó accíl, aar añárar hañse foónsai bolla íba ye zinda kalam faáil. **39** “Montor añárar bafdada ókkole íbar hotá mainto nó saá, bólke ítara íba re inkar goijjíl, aar Ijíp ot waafes zai bolla dile-dile mon gorí, **40** Arón ore hoóíl de, ‘Añárar age-age zai bolla añára lla debota ókkol bano, kiyólla-hoile añára re Ijíp dec ottu neelai ainné de Muúsar hálot kii óigiyoi añára no zani.’ **41** Tói hétnut ítara gorur-sóor dóilla eggwá mutti banai yíbar hañse kurbani peec goijjé, aar ítara nizor át or banaiya siz or uore kúci-áci goijjé. **42** Montor Alla ye ítara ttu muk fíraifelaiye, aar ítara re asman or tara ókkol fuñzító eridifelaiye, nobi ókkol or kitab ot zendilla leikká asé, ‘Ó Boni Isráil ókkol, tuáñra moidan zagat salic bosór foijjonto Añr hañse januwar kurbani edde oinno kurbani peec goijjíla níki? **43** Tuáñra toh Molek debotar tāmbu edde tuáñrar Rifan debotar sóbi éna tulí looi fúañti-fúañti loizaitá, ziín tuáñra fuñza gorí bolla banaáila. Hétolla Añí tuáñra re Babilon or okul or zagat bondit diferáiyum.’ **44** “Moidan zagat añárar bafdada ókkol ottu Allar Házirir Tāmbu accíl; híyan ore undilla nomuna mozin bana gyíl, zendilla gori banai bolla Alla ye Muúsa re daháidi hókum goijjíl. **45** Tāmbu híyan fai baade, añárar bafdada ókkole Yehócuár sóddarir tole tákite híyan ore nizor fúañti añárar e mulluk ot ainníl. Héntte Alla ye ítarar muúntu oinno koum ókkol ore neelai dyíl. Híyan Dawud or zobana foijjonto e mulluk ot accíl. **46** Dawude Allar rahámot fai yore Yakub or Alla táki bolla ékkan zaga banaibár ezazot maiggíl. **47**

Montor Íba lla góð Sólopane éna banaiyé. **48** “Háleke, Alla Tála insán or át or banaiya góð ot no táke. Nobi ye endilla hoór, **49** Mabude fórmár de, ‘Asman óilde Añr toktó, aar zobin óilde Añr foo rakíbar banggú. Tui Añr lla hon kisim or góð banaibí? Añi aram goríbar zaga horé óibo? **50** Iín beggún Añr Nizor áte banaiyí de no né?” **51** “Ó uzzoti manúc ókkol! Tuáñrar dil edde han toh bedini ókkol or hín or dóilla. Tuáñra hámica Pak-Ruh re oóñli rakó, zendilla tuáñrar bafada ókkole goittó. **52** Tuáñrar bafada ókkole hon nobi wa re zulúm nó goré de asé? Ítara toh uitará re yó marifé'lail zetará Insáfwa wa aibár agun hotá hoóil. Aar yala tuáñra yó Íba re dóridi marifé'laiyo. **53** Tuáñra toh fírista ókkol or áta diiya Córivot faáila, montor toóu hín amól nó goró.” **54** Hífin fúni fótua'yi-mujilíc or membór ókkol bicí rak óigiyoi, aar yóggwar ulða date dat kirkirat doijje. **55** Montor yóggwa Pak-Ruh lói furaiya ói yore asman or uzu díyan dóri sayé rár Allar mohíma deikké. Aró deikké de, Isá Allar den dák ottu týaiya asé. **56** Yóggwa ye hoór de, “Soó, añi dekír de, asman kúla aar Manúc or Fua Allar den dák ottu týaiya asé.” **57** Hétunot ítara nizor han bon gorifelaiye, aar eggwá ðoóñr guzoran mari beggúne ekku fúañti yóggwar uore záp maijje. **58** Ítara yóggwa re cóor or baáre loizai cíl or dola marat doijje; aar gobá gúne nizor hoorsuor kúlifelai Sául nam or ézzon juwan manúc or ténge or gurat raikké. **59** Ítara Estífen ore cíl or dola marat accíl de októt, yóggwa ye endilla hoói dua gorér, “Ó Malik Isá, añr ruh re kobul goró.” **60** Baade yóggwa ye añrú félai eggwá ðoóñr abase guzori hoór de, “Ó Malik, itarár e guná no dóijo.” Híyan hoói yóggwa moot or gúm ot foijjé.

8 Estífen ore marifé'laiye de híyan ot Sául furafuri razí accíl. Hé din, Jerúsalem ot accíl de zomát or uore eggwá ðoóñr zulúm círu óiye, aar sáhabí gún bade argún beggún Yohúdiya edde Samária elakar agagurat dorborod óigiyoi. **2** Hodún dindár manúce Estífen ore dohón gorifelaiye, ítara bilak gorí-gorí yóggwa lla bicí haindé. **3** Ar Sáule zomát ore dóncó gorár kucíce, góre-góre góli morotfuain edde mayafuain ókkol ore tani aní ziyól ot díyat doijje. **4** Ze imandár ókkol dorborod óigiyegoi, ítara zaga-zaga zai kúchóbor tobolik gorát accíl. **5** Aar Filípe nise Samáriar ekkán cóor ot zai, maincóré Mosihr baabute tobolik gorát doijje. **6** Manúc ókkole Filíp or boiyan fúni edde íba ye daháito de illayi-nicán ókkol dekí íbar hotá aró díyan

or sáañte fúinto. **7** Kiyólla-hoílé bicí manúc ottu hóraf jin ókkol ðoóñr abase guzoran mari neeillíl, aar boóut zon mazur edde leng gom óoil. **8** Hétolla hé cóor ot bicí kúci accíl. **9** Yár age hé cóor ot Sáimon nam or ézzon manúc accíl, zibá ye jadu dahái Samáriar manúc ókkol ore taajup gorí rakíto, aar dabí goittó de, añi yó ézzon ðoóñr manúc. **10** Gorib tuangor beggúne yóggwar hotá díyan dí fúinto aar hoító de, “E manúc cwa óilde Allar oh kudurut, ziyán ore ðoóñr Kudurut bouli zana zah.” **11** Ítara yóggwar hotát etollá díyan dito, kiyólla-hoílé yóggwa ye ítara re jadu dahái bicí deri lóti taajup gorí raikkíl. **12** Montor ítara zeñtté Filípe Allar raijor edde Isá Mosihr baabute kúchóbor tobolik goijjé de hín or uore iman ainné, ítara morotfuain mayafuain duní gúne báptísmá loiyé. **13** Sáimon nize yó iman aní báptísmá loiyé. Yóggwa Filíp or fúañti-fúañti zaito, aar íba ye daháito de illayi-nicán ókkol edde ðoóñr-ðoóñr keramot ókkol dekí yóggwa taajup óizaytoi. **14** Jerúsalem ot asé de sáhabí gúne zettót Samáriar maincér Allar kalam kobul goijjé de fúinne, ítara Fitor ore edde Yohánnna re tarár hañse diferáiyé. **15** Ítara duní zon foóñsi yore tará lla dua goijjé, zeéne tará Pak-Ruh faa; **16** kiyólla-hoílé tarár uore Pak-Ruh hétun foijjonto nú aiyé; tará cídu Malik Isár name báptísmá lóil deh. **17** Baade Fitor edde Yohánnna ye tarár uore át díye, tói tará Pak-Ruh faiyé. **18** Sáimone dekér de, sáhabí gúne át dile Pak-Ruh miler, tói yóggwa ye tará re tiañ dii **19** hoór de, “Añré yó e kémota gán doo, zeéne añi zar uore át dí yóggwa ye Pak-Ruh faa.” **20** Montor Fitore yóggwa re hoór de, “Tuáñr tiañ tuáñr fúañti dóncó óizoggói, kiyólla-hoílé tuñi toh Allar hádiya tiañ dii kina zah bouli tákijjo. **21** Ham yíán ot no tuáñr honó híssa asé aar no honó borat asé, kiyólla-hoílé Allar nozor ot tuáñr dil sóiyi no. **22** Hétolla tuñi tuáñr e hórafi ttu touwá goró, aar Malik or hañse dua goró, óitofare íba ye tuáñr dil or e hóraf báfani maf gorídibo. **23** Kiyólla-hoílé añi dekí de, tuñi lalóse bóra aar gunár kobzat asó.” **24** Hétunot Sáimone zuwabe hoór de, “Añr lla Malik or hañse dua goró, zeéne tuñi hoiyó de héntu ekkán úddwa añr uore no.” **25** Tarfore Malik or kalam tobolik gorí edde Isár baabute gobá dí baade, Fitor edde Yohánnna Jerúsalem or uzu rowana loiyé, aar foñt ot Samári ókkol or boóut tan farat kúchóbor tobolik goijjíl. **26** Ek din, Mabud or ek fírista ye Filíp ore hoór de, “Tuñi urí doóin míkka rasta ubát zoo, zibá Jerúsalem ottu Gaza cóor ot foijjé.” Hé rasta wa moidan zagat accíl.

27 Hétunot íba uří rowana loiyé, aar zaite-zaite foñt ot máze Itúpiya dec or Kandes ranir ek doñoř uzir loi dola óiye, yóggwa accíl ízara, aar ranir tamám dón-doulot or zimmadar. Yóggwa Jerúsalem ot aiccíl de Allar ebaadot gorí bolla. **28** Yóggwa nizor gúra-garít boói góر ot waafes zaargói de foñt ot nobi Yesáyahr kitab telawot gorát accíl. **29** Hétunot Pak-Ruh ye Filíp ore hoór de, “Hé gúra-garí gán or dáke zai híyan or fúañti-fúañti zaat dóro.” **30** Tói Filíp duñri gúra-garír dáke giyyé rár fúner de, manúc cwa ye nobi Yesáyahr kitab telawot gorér. Íba ye yóggwa ttu fusár gorér de, “Tuñi ziín telawot gorór híin buzór né?” **31** Yóggwa ye zuwab der de, “Honókiye buzái no dilé añí keéngori buzí faijjum?” Tói yóggwa ye Filíp ore uore uří yóggwar fúañti boító aros goijjé. **32** Manúc cwa ye pak-kalam or ze híssa gán telawot gorér híyan óilde yián, “Zoorái bolla bérásol ore zendilla gori loiza zah, Íba re héndilla góri loiza giyéh; aar nizor keñc haroyar muúntu bérásol or sóo ye zendilla nizám ói téake, héndilla Íba ye yó Nizor muk nó kúle. **33** Íba re beizzoti goijjíl de híyan or honó bisar nó faa. Hone Íbar nosól or baabute hoóí faribó? Kiyólla-hoile duniyi ttu Íbar zan loifélagil.” **34** Hé uzir gwá ye Filíp ottu fusár gorér de, “Meérbani góri añré hoó, nobi ye iín har baabute hoór deh, nizor né náki oinno zon or?” **35** Hétunot Filípe hotá howá sáat goijjé, aar pak-kalam or hé híssa gán lói cúru góri yóggwa re Isár baabute kúchóbor tobolik goijjé. **36** Ítara rasta báy zaite-zaite faní asé de ekkán zagat foóñicce. Uzir gwá ye hoór de, “Soó, eré faní asé, yala báptisma lowa ttu añré kiyé oóñli faribó?” **37** Filípe yóggwa re hoór de, “Zodi tuñi fura dile Isár uore iman ainnó de óile, loi faribá.” Yóggwa ye hoór de, “Añí iman aní de, Isá Mosih óilde Allar Fua.” **38** Baade yóggwa ye gúra-garí týagaraito hókum díye, tarfore Filíp edde hé uzir, tará duní zon fanít laimmé, aar Filípe yóggwa re báptisma díye. **39** Zefítté Ítara faní ttu uiñtgai, Malik or Ruh ye bánggori Filíp ore loigiyégoi. Hé uzir gwá ye Filíp ore ar nó deké, lekin kúci gorí-gorí nizor sofór zari raikkil. **40** Montor Filípe nizoré Asdod cóor ot loot faiyé, íba héntu lóti Kaisáriyat foóñse foijjonto cóor beggún ot kúchóbor tobolik gorát accíl.

9 Hé hale, Sáule Malik or ummot ókkol ore dómki diyat edde zulúm gorát accíl. Íba boro imam or hañse giyyé, **2** aar Damáskas cóor or mujilíc-hána ókkol ot dii bolla ceñří maiggé, zeéne íba ye zaré-zaré Malik or Torikat asé de lootfa, ítara beggún ore

bañdí Jerúsalem ot aní fare, ítara morotfuain óuk yáh mayafuain. **3** Zaite-zaite íba zeñtté Damáskas or hañsáhañsi foóñicce, atíkka asman ottu eggwá foór íbar sairó dák ottu soimké, **4** baade íba meñit forigilgói, aar endilla hoór de eggwá abas fúinne, “Sául, Sául, tui Añré zulúm gorór kiyá?” **5** Sáule fusár gorér de, “Malik, Tuñi hon?” Íba ye zuwab der de, “Añí Isá, zibá re tui zulúm gorór. **6** Yala tui uří cóor or bútore zaa, tor ttu kii gorá foribó de híyan hére toré howá zaybo.” **7** Oinno manúc zetará Sául or fúañti zaar, ítara ammúk ói tíyai táikkil, kiyólla-hoile ítara abas swá fúner montor honókiyo re no dekér. **8** Tarfore Sául meñi ttu uiñté, lekin suk kúille rár kessú no dekér. Baade ítara íba re át ot dóri Damáskas ot loigiyé. **9** Íba tin din foijjonto añdá accíl, aar honó hána-fina ná háká. **10** Damáskas ot Ananiyas nam or ezzon ummot accíl, Malike yóggwa re ekkán dorcón ot hoór de, “Ó Ananiyas.” Yóggwa ye zuwab der de, “Jii Malik, añí eré así.” **11** Baade Malike yóggwa re hoór de, “Ut, Uzu hoó de rasta yíbat zaa, aar Yohúdahr gór ot Sául nam or ézzon Tarsús cóor or manúc or talac gorgói. Íba ehón dua gorér. **12** Íba ye ekkán dorcón ot deikké de, ezzon Ananiyas nam or manúce aái íbar uore át díye, zeéne íba ye abar dekí fare.” **13** Ananiyase hoór de, “Malik, manúc íbar baabute añí boóut maíncór ttu fúinni, íba ye Jerúsalem ot Tuáñr pak bonda ókkol ore hotó duk diyé deh, **14** aar íba eré Tuáñr ebaadot goré de ítara beggún ore gereftar góri bolla doñoř imam ókkol ottu adíkar fai aíccé deh.” **15** Montor Malike yóggwa re hoór de, “Tui zaa, kiyólla-hoile íba óilde Añr basfíloya usíla, Beyohúdi ókkol or, baáñcca ókkol or, edde Boni Isráil ókkol or muúntu Añr nam foóñsai bolla. **16** Añr nam or wasté íba ttu hodún duk faa foribó Añí íba re daháiyum.” **17** Tói Ananiyas zai hé góri gán ot góille, aar Sául or uore át dí hoór de, “Bái Sául, Malik Isá, zibá ye tuáñre eré aibárcot rastat dahá dfyl, añré tuáñr hañse íba ye diferáye deh, zeéne tuñi abar dekí faro aar Pak-Ruh lói furaiya ó.” **18** Baade éhon or bútore Sául or suk ottu oóñc or dóilla kessú foijjé, aar íba ye abar dekí faijé. Tarfore íba uří báptisma loiyé, **19** aar hána háiye rár abar bol faiyé. Íba ummot ókkol or fúañti Damáskas ot hooddin táikkil, **20** aar honó deri no góri mujilíc-hána ókkol ot Isár baabute tobolik gorát doijje de ki hoilé, Isá óilde Allar Fua. **21** Zetará íbar boiyan fúinto ítara beggúne taajup ói hoító de, “Manúc íba kí ubá no, zibá ye Jerúsalem ot Isár ebaadotgár ókkol

ore zulúm goittó? Ibá eré yó héndilla goré de ítara re gereftar gorí ðooñr imam ókkol or hañse loizaibár niyote aiccé de no né?” 22 Montor Sául dinbodin mozbüt ówat accíl, aar Isá óilde Mosih de híyan or één dolil ókkol diyat accíl, zeén níki Damáskas ot téke de Yohúdi ókkol toddó óizaytoi. 23 Boút din guzori zaigói baade, Yohúdi ókkole íba re mariféhai bolla ekkán sail gúraiyé, 24 montor Sáule ítarar hé sail or baabute zani fajjé. Ítara íba re mariféhai bolla dine raite cóor or geitj ókkol ot faára díyat accíl, 25 montor íbar cárit ókkole raitta eggwá ðooñr lai ot gori íba re ðebal or ekkán zanála báy nise lamaiiyé. 26 Baade Sául Jerúsalem ot giyyégoi. Hére íba ye ummot ókkol lói bónig óito kucíc goijjil; montor ítara beggúne íba re ðooraitó, kiyólla-hoileí íba sóiyi-sóiyi ummot bonigiyói de híyan ítara biccác no goittó. 27 Montor Bárnabase íba re sáhabí gún or hañse ainné. Yóggwa ye ítara re zanaiyé de, Sáule sofór ot zaibarcót rastar uore Malik ore hondilla gori deikkil, Malike íba llói keéngori hotá hoóil, edde íba ye Damáskas ot Isár name keén hímmot or sáaňte tobolik goijjil. 28 Tarfore Sául ítarar fúaňti táikkil, aar kúlamela góri Jerúsalem or agagurat zai hímmot or sáaňte Malik or name tobolik gorát accíl. 29 Íba ye Yohúdi zetarár Zuban Girík ítara llói hotá hoító edde barábari dító; montor ítara íba re marifélaio kucíc goittó. 30 Zeňtté imandár báiyain de híyan or baabute zainné, ítara íba re nise Kaisáriyat aní Tarsús ot duñraidiyé. 31 Héñtite fura Yohúdiyar, Galil or, edde Samáriar zomát ókkol ot cánti accíl, aar hín torki ówat accíl. Ítara Malik ore ðooraitó aar Pak-Ruhr tosólliye solító; héndilla góri ítarar dol barát accíl. 32 Fitor hárr zagat sofór goitté-goitté, ek dinná íba Liídiya farat Allar ze pak bonda ókkol asé ítarar hañse yó aiccé. 33 Hére íba ye Ainiyas nam or ezzon manúc loot faiyé, zibá aňtut de héttolla aňcto bosór fán bisánat fori asé. 34 Fitore yóggwa re hoór de, “Ainiyas, Isá Mosih ye tuáñre gom goijjé; uró, tuáñr bisána boři loo.” Baade yóggwa éhon urí týaiye. 35 Aar yóggwa re dekí Líídiyar edde Cáron elakar manúc beggún Malik oruzu fíjje. 36 Joppa cóor ot Tabita nam or eggwá mayafua ummot accíl; Girík Zuban ot híbar nam Dorkas, ziyán or torjuma “Óroin.” Híba ye hámica bábai goittó aar gorif ókkol ore modot goittó. 37 Héñtite híba biyaram ói morigílgói, aar manúc ókkole híba re dúwaidai baade uoror talar ekkán kamárat raikké. 38 Liídiya fara gán Joppar dáke accíl. Ummot ókkole zettót Fitor hére asé de fúinne ítara duí zon

manúc diferái íba re aros gorér de, “Tuñí aňárar hére aité deri no goijjó.” 39 Hétunot Fitor urí ítarar fúaňti giyyé. Zeňtté íba hére foóñccé, ítara íba re uoror talar kamára gán ot ainné. Rari mayafuain beggún Fitor or sairó ðák ottu týai táikké, aar Dorkase zinda tálkite zedún kuruta edde hoorsuor ókkol banaáil hín beggún íba re hañdi-hañdi dahát doijje. 40 Montor Fitore ítara beggún ore baáre neelaidi aňpú félai dua goijjé. Íba ye lac cwar uzu fíri hoór de, “Tabita, ut.” Tói híba ye suk kúille, aar Fitor ore deikké rár urí boiccé. 41 Baade Fitore híba re át ot dóri tuillé, aar rari mayafuain cío imandár beggún ore matai híba re zinda gosáidiye. 42 Hé hóbor gán Joppa agagurat fóligilgoi, aar boút maincé Malik or uore iman ainné. 43 Fitor boút din foijjonto Joppat maze Sáimon nam or ézzon samarar ham-goróyar fúaňti táikkil.

10 Kaisáriya cóor ot Korneliyas nam or ezzon manúc accíl, yóggwa accíl Itáliyo Teérang hoó de yíbar ek cót fóous or cáap. 2 Yóggwa edde yóggwar góri týia dindár accíl aar Alla re ðooraitó; yóggwa ye gorif ókkol ore bicí hórat diito, aar Allar hañse nitti dua goittó. 3 Ekbar din or tin nwá báze yóggwa ye ekkán dorcón deikké, ziyán ot sáf-sáf góri dekér de, Allar ek fírista aái yóggwa re hoór de, “Korneliyas.” 4 Yóggwa ye doore fíristar uzu suk ðooñr góri saái hoór de, “Malik, hoóna?” Baade fírista ye hoór de, “Tuáñr duaye edde hórat doone Alla kúci óiye aar íba ye hín monot raikké. 5 Yala tuñí Joppat manúc diferó, aar Sáimon zibá re Fitor óu ðake, íba re matai anó. 6 Íba samarar ham-goróya Sáimon or góri ot meéman ísafe asé, zar góri gán doijjar hañsat.” 7 Yóggwa llói hotá hoóil de fírista wa zaigói baade, yóggwa ye nizor góri or duí zon gulam ore edde yóggwa re hámica hédmot goittó de ítarar búttottu eggwá dindár fóous ore mataiye. 8 Aar ziín-ziín óiye hín beggún ítara re buzái yore Joppat diferáye. 9 Tarfor din ítara zaite-zaite cóor gán or hañsáhañsi foóñser de októt, din or duúñijja Fitor góri or sád or uore dua goittó uižégoi. 10 Íba ttu búk laiggíl, aar kessú háito monehoóil, montor háná toiyar ór de októt, íba ye ekkán dorcón deikké, 11 ziyán ot dekér de, asman kúla aar ðooñr saddr or ðóilla ekkán siz ore sair kuna ttu dóri zöbin ot lamaiiyá zar. 12 Híyan or bútore hárr kisím or sair téingga januwar, buke áñre de zandár, edde faik ókkol asé. 13 Baade íbar hañse eggwá abas aiccé de, “Fitor, ut, iín ore mariféhai hää.” 14 Montor Fitore hoór de, “No, no, Malik; aní

toh honódin kessú nafak yáh háram háiyi de nái.” 15 Hétunot íbar hañse abar eggwá abas aiccé de, “Alla ye ziyán ore pak-sáf goijjé híyan ore nafak bouli no hoóic.” 16 Héndilla tin bar óyiye, baade saddr gán atíkka asman ot waafes tulifela gíyeh. 17 Zeñtté Fitore deikkil de dorcón or maáni kii hoói báfer, Korneliyase diferáil de manúc cún Sáimon or góri gán horé asé de talac gorí fai yore híyan or geīt ot aái tíyai tákke. 18 Ítara dák mari fusár gorér de, “Sáimon, zibá re Fitor óu dake, íba eré asé né?” 19 Fitore dorcón híyan or baabute báfat accíl de októt, Pak-Ruh ye íba re hoór de, “Saá, tin zon maincé tor talac gorér. 20 Hétolla ut, nise zaa, aar honó cók-cubá sára ítarar fúañti zaa, kiyólla-hoile ítara re Añári differáiyi deh.” 21 Hétunot Fitor nise zai manúc cún ore hoór de, “Tuáñra zar talac gorór, íba óílam de añí. Tuáñra kiyólla aiccó dé?” 22 Ítara zuwab der de, “Añára re cáap Korneliyase differáiyi deh. Yóggwa ézzon forhésgar edde Alla re doora de manúc. Tamám Yohúdi ókkole yóggwar nam goré. Yóggwa re pak fírista eggwá ye hoiyé de, tuáñre yóggwar góri ot matai bolla, zeéne yóggwa ye tuáñr ttu kalam fúni fare.” 23 Hétunot Fitore ítara re bútore matai aní meémandari goijjé. Tarfor din Fitor ítarar fúañti rowana loiyé. Íbar fúañti Joppa ttu hoozzon imandár báiyain óu giyyé. 24 Zaite-zaite ek din baade ítara Kaisáriyat foónicce. Korneliyase nizor egana-guiccí edde hás dustó ókkol zoma gorí ítarar entezar ot accíl. 25 Fitor góri ot gólibarcot Korneliyase íba re estekbal goijjíl, aar íbar téng ot uúiñtoi fori sóida goijjíl. 26 Montor Fitore yóggwa re één hoói tulíloiyé, “Uró, añí yó toh ézzon insán.” 27 Yóggwa llói hotá hoói-hoói Fitor bútore góille rár dekér de, hére boóut manúc zoma óyiye. 28 Íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra toh zano, ek Yohúdi ye honó Beyohúdi llói sákbak rakón yáh ítarar hére beraitó zoon añaarar córiyot or maná. Montor honókiyo re háram yáh nafak no hoi bolla Alla ye añré daháidiye. 29 Hétolla tuáñra añaré mataitó differáiyor rár, añí honó bazá no di aiccí deh. Yala añí fusár gorí fajjum né tuáñra añaré kiyólla mataitó differáiyor dé?” 30 Korneliyase zuwab der de, “Yar sair din age, etún ot din or tin nwá báze añí añár góri ot dua gorír de októt, somoikka hoor findá ézzon manúc asimbit añár muúntu tíyaiye, 31 aar hoór de, ‘Korneliyas, Alla ye tuáñr dua fúinne edde tuáñr hórat diiya monot raikké. 32 Hétolla honókiyo re Joppat difeñó, aar Sáimon zibá re Fitor óu dake, íba re matai anó, íba samarar ham-goróya Sáimon or góri

ot meéman ísafe asé, zar góri gán doijjar hañsat.” 33 Hétolla añaí tuáñre matai bolla éhon or bútore manúc differáiyi deh. Gom óyiye tuñí aiccó. Yala añaára beggún eré Allar muúntu házir óyiye de, Malike tuáñre añaára re ziñ hoi bolla hókum díye hín beggún fúni bolla.” 34 Baade Fitore hotá howá cúru gorí hoór de, “Ehón añaí sóyi-sóyi zani faijjí, Alla ye ektorfía no goré, 35 bólke hárri koum ottu zee-zee íba re doora aar sóyiham goré, taré-taré íba ye kobul goré. 36 Tuáñra toh oh kúchóbor zano ziyán Alla ye Boni Isráil ókkol or hañse foónsaiye, ki hoile, Isá Mosih zibá beggún or Malik, íbar duara cánti faa zah. 37 Tuáñra nize zano, Yaháya ye báptismar baabute tobolik gorí baade Galil ottu lóti cúru gorí guñra Yohúdiyat kii óyiye. 38 Tuáñra yián óu zano, Alla ye Nasárat or Isá re Pak-Ruh loi edde kudurute furaiya gorí basíloil. Íba ye zaga-zaga zai bálai goittó, aar zetará re íbilíce duk de ítara beggún ore gom goittó, kiyólla-hoile Alla toh íbar fúañti accíl. 39 “íba ye Yohúdi ókkol or mulluk ot edde Jerúsalem ot zedún ham ókkol goijjé, añaára hín beggún or gobá así. Manúc ókkole íba re kúruc ot taki marifélail. 40 Montor Alla ye íba re tin din ot din zinda goijjé, aar íba re zahér ówa baiyé, 41 beggún or hañse no, bólke siríf Alla ye age lóti basíraikké de gobá ókkol or hañse, yáni añaarar hañse, zetará íba mora ttu zinda ói baade íbar fúañti háfaya goijjílam. 42 Íba ye añaára re hókum díye de, manúc ókkol or hañse tobolik gorí bolla edde yián gobá díbolla, ki hoile, íba óilde Ubá zibá re Alla ye zinda edde mora ókkol or bisarhar banaiyé. 43 Tamám nobí ókkole yó íbar baabute endilla gobá díye de ki, zee niki íbar uore iman ané íte íbar name gunár maf faa.” 44 Fitore hín boiyan gorér de októt, fúner de ítara beggún or uore Pak-Ruh lami aiccé. 45 Joppa ttu ze ázomi goijjá imandár ókkol Fitor or fúañti accíl ítara taajup óigilgoi, kiyólla-hoile Beyohúdi ókkol or uore yó hádiya ísafe Pak-Ruh dálidiya giyéh. 46 Ítara dekér de, Beyohúdi ókkole gabí zubane hotá hoór edde bicígori Allar taarif gorér. Hétunot Fitore hoór de, 47 “Yala toh itará re fanír báptisma lowa ttu honókiye oóñsi no faribó, kiyólla-hoile añaarar dóilla itará yó de Pak-Ruh faiyé.” 48 Tói íba ye ítara re Isá Mosihr name báptisma díya zay bolla hókum díye. Yárbaade ítara Fitor ore hooddin fúañti tákito aros goijjé.

11 Sáhabí gúne edde Yohúdiyar agagurat asé de imandár báiyain de fúinne de, Beyohúdi ókkole

yó Allar kalam kobul goijjé. 2 Hétolla Fitor zeñtté uore Jerúsalem ot giyé, ázomi goijjá imandár ókkole íba re hosúr díye, 3 ítara hoór de, “Tuñí be-ázomi goijjá maincór góri ot giyó, aar ítarar fúañti háná yó háiyó.” 4 Tói Fitore ítara re ekku ttu lótí beggún buzái hoór de, 5 “Añí Joppa cóor ot dua gorír de októt ekkán dorcón deikkí, ziyán ot deikkílam de, ðoóñr saddror or dóilla ekkán siz ore sair kuna ttu dórí asman ottu lamaidiya zar; híyan laimte-laimte añí ziyóñt así hínyot foónicce. 6 Añí saddror gán or uzu díyan dórí sayí rár deikkí de, híyan or bútore zobin or sair téingga januwar, jonggoli januwar, buke áñre de zandár, edde faik ókkol asé. 7 Baade eggwá abase añré endilla yó hoór de fúinni, ‘Fitor, ut, iín ore mariféhai háá.’ 8 “Montor añí hoiyí de, ‘No, no, Malik; añí toh honódin kessú nafak yáh háram háná gal ot diyí de nái.’ 9 “Hétunot dusárabar asman ottu eggwá abas aáí hoór de, ‘Alla ye ziyán ore pak-sáf goijjé híyan ore nafak bouli no hoóic.’ 10 Héndilla tin bar foijjonto óiye, baade hín beggún ore asman ot waafes tulífela gíyeh. 11 “Hétukkun ot tin zon manúc zetará re añr hañse Kaisáriya ttu diferá gíyeh, ítara añára ze góri gán ot accílam híyan ot foónicce. 12 Pak-Ruh ye añré honó cók-cubá sára ítarar fúañti zaito hoiyé. E sów zon báiyain itará yó añr fúañti giíl. Baade añára manúc cwar góri ot góilligoi. 13 Yóggwa ye añára re hoiyé de, yóggwa ye yóggwar góri ot eggwá fírista deikké, zibá ye hoiyé de, ‘Honókiyo re Joppat diferó, aar Sáimon zibá re Fitor óu ñake, íba re matai anó. 14 Íba ye tuáñre endilla hotá ókkol hoibó, ziíne tuñí edde tuáñr góri týia ye nejat faiba.’ 15 “Baade añí zettót boiyan gorá cúru goijjí, ítarar uore Pak-Ruh lami aiccé, zendilla foóila cúrut añárar uore aiccíl. 16 Hétunot añr ttu hotá waán monot uiññí ziyán Malike hoóil, ki hoilé, ‘Yaháya ye toh fanít éna báptisma díye, montor tuáñra re Pak-Ruh lói báptisma díya zaybo.’ 17 Hétolla Alla ye zettót ítara re ekku doilla hádiya diiyé, zendilla añára re diíl zeñtté añára Malik Isá Mosihr uore iman ainní, tói añí hon abar Alla re oónlitam?” 18 Ítara hín fúni nizám ói táikkil aar Allar taarif gorí hoór de, “Tóoile toh Alla ye Beyohúdi ókkol ore yó touwá gorí ofúrani zindigi faibar toóufik diiyé.” 19 Estífen or uore lótí cúru óiye de zulúm or zoriya ze imandár ókkol dorborod ógilgoi, ítara zaite-zaite Fonikcýa elakat, Sáifrus diyat, edde Enþiyok ot foijjonto foóniccegoi. Ítara Yohúdi ókkol ore bade ar honókiyor hañse kalam tobolik no goittó. 20 Montor ítarar bútore Sáifrus or

edde Kurenir hoozzon manúc accíl, zetará Enþiyok ot zai Girík manúc ókkol ore yó Malik Isár baabute kúchóbor tobolik goijjíl. 21 Malik or át ítarar uore accíl de héttola becábicí manúc ókkole iman aní Malik or uzu fíjjil. 22 Hé hóbor híyan Jerúsalem ot asé de zomát or hañse foónicce ráár, ítara Bárñabas ore Enþiyok ot diferáiyé. 23 Yóggwa zeñtté hére foónicce, Alla ye ítara re rahámot goijjé de dekí bicí kúci óiye, aar ítara re nosiyot goijjé de, fura dile Malik loi laiggá taki bolla. 24 Hé Bárñabas ézzon nekkar bonda accíl, zibá Pak-Ruh lói edde imane furaiya. Héñtté bicí manúc ókkol ore Malik or hañse aná gíyeh. 25 Yárbaade Sául ore tuwaitó Bárñabas Tarsús ot gíyé, 26 aar íba re tuwai fai Enþiyok ot ainné. Hére ítara duní zon zomát or manúc ókkol or fúañti fura ek bosór táikkil aar bicí manúc ore taalim dyíl. Enþiyok óilde foóila zaga, ziyán ot ummot ókkol ore Isáyi hoói ñaka gíyeh. 27 Hé októt Jerúsalem ottu hoozzon nobi hére Enþiyok ot aiccé. 28 Ítara ttu ezzon or nam accíl Agabos, zibá ye týai yore Pak-Ruh hédaiyote agun hotá hoiyé de ki, fura duniyait eggwá ðoóñr rat óibo. Hotá híyan baáñcca Kalediyus or hókumot or októt fura óoil. 29 Héñtté ummot ókkole zee zedún dii fare héduń dii, Yohúdiyat asé de imandár báiboináin dor hañse modot foóñsaibar fáisela goijjé. 30 Ítara hé modot tun Yohúdiyar zomát or murubbi-neta ókkol or hañse Bárñabas edde Sául or áta foóñsail.

12 Hé din ókkol ot baáñcca Hérude zomát or kessú maincórere gereftar gorí-gorí zulúm gorát doijje. 2 Hé sílsila loi yóggwa ye Yohánnar bái Yakub ore toluwar loi kotól gorá baiyé. 3 Yóggwa ye zettót Yohúdi ókkol ottu híyan fosón laiggé de deikké, Fitor ore yó gereftar goijjé. Hé góñana gán Cútar-sára Ruþir-id or októt óoíl. 4 Yóggwa ye Fitor ore gereftar gorí ziyól ot raikkíl, aar sair zon sair zon gorí sair ñáái fóous faára díyl. Yóggwar erada accíl de, Azadir-id baade íba re awam ókkol or muúntu peec gorí bolla. 5 Hétolla bouli Fitor ore ziyól ot raikkíl deh, montor zomát or manúc ókkole íba lla Allar hañse dilmon di lagatar dua gorát accíl. 6 Ze din Hérude Fitor ore baáre neelai aníbo, hé din raitta íba duiyán sýol lói baindá accíl aar dui zon fóous or mazé gúm ot accíl, aar faáradar ókkole ziyól or dorozat faára díl táikkil. 7 Atíkka Mabud or ek fírista dahádiye, aar hétunot kamárat eggwá foór zoli uiññé. Fírista ye Fitor ore ñák sai lari seton gorídi hoór de, “Hára uró!” Hétunot íbar

duní át ottu síyol lun kúli forigiyói. 8 Baade fírista ye íba re hoór de, “Keeñil bañdó, aar tuáñr centjár fiñdó.” Tói íba ye héndilla gojjé. Fírista ye íba re aró hoór de, “Tuáñr saddor gán gaat berái añr fisé-fisé aiyó.” 9 Fitor neeli fisé-fisé zaat doijje; montor fírista ye ziyán gorér híyan fottón ot de Fitore hoi no fare. Íba ye ǵáajjal de dorcón dekér bóuli. 10 Baade ítara foóila edde dusára faáradar ore bárai zai luwár geit or ínyot aiccé, ziyán báy cóor or bútore góli fare. Hé geit ǵan ítara lla nizebaze kúligyoi, aar ítara híyan báy neeli eggwá rasta báy zaat accíl. Zaite-zaita atíkka hé fírista wa Fitor ore eri giyyégoi. 11 Hétunot Fitor únic ói nizoré nize hoór de, “Yala añi sóiyigori zani faijjí, Malike Nizor fírista díferái añré Hérud or át ottu edde Yohúdi ókkole ziyán or acá gorí táikkil híyan ottu basaiyé.” 12 Híyan buzí fari íba Yohánnar maa Moriyam or góri ot giyyé. Hé Yohánnna re Markus hoói yó ǵake. Góri híyan ot bicí manúc zoma ói dua gorát accíl. 13 Fitore geit or doroza gán baijjaiye rár, Rođá nam or eggwá bañdi mayafua ye kúlidito aiccé. 14 Híba ye zettót Fitor or abas ót faiyé, kúciye geit no kúli duñri bútore zai hoór de, “Fitor dorozat týai táikkel!” 15 Ítara híba re hoór de, “Tor matá hóraf óigiyoi!” Montor híba ye zettót híyan sóiyi bóuli howát accíl, ítara hoór de, “Tóoile íba Fitor or fírista óibo deh.” 16 Montor Fitor warawori doroza baijjat accíl. Aar ítara doroza gán kúille rár, Fitor ore deki taajup óigiyoi. 17 Fitore áte icára gorí ítara re nizám óito hoiyé, aar Malike íba re ziyól ottu keéngori neelai ainné de híyan ítara re buzáye. Íba ye aró hoiyé de, “Tuáñra e hóbor yián Yakub edde oinno imandár báiboinán dore yó zanaidiyo.” Baade íba héntu neeli ar ekkán zagat giyyégoi. 18 Biínna óiye rár, Fitor hořé giyyói hoi ziyól or fóous ókkol or bútore ǵoóñr úrussul óiye. 19 Hérude zettót Fitor ore tuwai loot nó faa, yóggwa ye hókum díye de, faáradar gún ore zerá gorí mariféla zay bolla. Baade yóggwa Yohúdiya ttu nise Kaisáriyat zai yore hooddin táikkejgoi. 20 Hé októt yóggwa Țayár edde Sídon cóor or manúc ókkol lói bicí guccát accíl. Montor ítara beggún ek mon ói Balatái ore manaiyé, zibá razmohól or zimmadar accíl, zeéne íte ítara re modot goré. Baade ítara Hérud or hañse aáí cánti magat doijje, kiyólla-hoilé ítarar mulluk ore hé bañccar mulluke háná lói solaitó. 21 Hétunot Hérude ítara re tarík díye, aar hé tarík mozin yóggwa ye razfucák fiñdí nizor toktót boói ítara re bácon diyat doijje. 22 Yóggwar hotá fúni awam ókkole

guzori hoór de, “Ibá toh debotar abas, insán or no!” 23 Hérude Allar taarif nó goré de héttola Mabud or ek fírista ye yóggwa re éhon agát gojjé. Baade yóggwa re logé háifelaiye aar morigiyói. 24 Montor Allar kalam fólat accíl aar imandár ókkol bicí ówat accíl. 25 Bárñabas edde Sául ottu tobolik or ham gojjá ói baade, Yohánnna re fúañti looi Jerúsalem ottu waafes giyyégoi. Hé Yohánnna re Markus hoói yó ǵakító.

13 En̄tiyok or zomát ot hoozzon nobi edde ustataccíl. Ítara óilde Bárñabas, Símyon zibá re Halaiya ǵake, Kureni cóor or Lukiyus, hókumot-goróya Hérud or falok bái Manain, edde Sául. 2 Ítara zeñtté ruza rakí Malik or ebaadot gorér, Pak-Ruh ye ítara re hoór de, “Bárñabas edde Sául ore oh ham olla hásas gorí rakó, ze ham olla Añi ítara re ǵahaiyí.” 3 Tói ítara ruza rakí edde dua gorí baade, hé duní zon or uore át dí ítara re bidai gorídiye. 4 Tói Bárñabas edde Sául ore Pak-Ruhr torfóttu díferái gýfey. Baade ítara Selukiyat giyyé, aar héntu zaáns ot góri Sáifrus ot giyyé. 5 Ítara Salamis cóor ot foóñsi mottor Yohúdir mujilíc-hána ókkol ot Allar kalam tobolik gorát doijje. Ítarar fúañti modotgár ísafe Yohánnna accíl. 6 Guñra ǵiya báy zai ítara Pafós cóor foijjonto giyyé. Hére ítara eggwá Yohúdi jadugor edde misá nobi loot faáil zibár nam Bar-Isá. 7 Íte accíl hókumot-goróya Sergiyus Pául or dustó. Sergiyus ezzon buddíman manúc accíl, zibá ye Bárñabas edde Sául ore mataitó díferáil, aar ítara ttu Allar kalam fúinto saáil. 8 Montor jadugor Elumase (Yián óilde Girík zuban ot Bar-Isár dusára nam) ítarar muhálef goijjíl, aar hókumot-goróya re iman ottu larifelaito saáil. 9 Montor Sául zibá re Pául óu ǵake, íba Pak-Ruh lói furaiya ói ítar uzu suk lagaidi saáil hoór de, 10 “Tui Ibilíc or fua, tui hárr kisím or dúka edde férokbaži lói furaiya, aar hárr gom ham or ducon. Tui Malik or uzu rasta re behań gorá bilkúl bon no goríbi níki? 11 Saá, Malik tor ulda týaiye. Tui añdá ói hooddin fán beil or foór úddwa no dekfbi.” Ebbe hétnut ítar uore kúwa edde andár aáí foijjé; aar ítare át ot dóri loizai fare fán íte manúc átat doijje. 12 Ziín óiye hín deki hókumot-goróya wa ye iman ainné, kiyólla-hoilé yóggwa ye Malik or baabute ze taalim faiyé hín lói taajup óigilgoi. 13 Baade Pául edde íbar sáañti ókkol, Pafós ottu zaáns ot góri Pampúliyat asé de Perga cóor ot aiccé, montor Yohánnna ye ítara re eri Jerúsalem ot waafes giyyégoi. 14 Lekin ítara Perga ttu zai Pisídiyat asé de En̄tiyok ot aiccé, aar ebaadot-or-

din mujilíc-hánat zai boiccégoi. 15 Tourat edde nobi ókkol or kitab ottu telawot goijjá ói baade, mujilíc-hánar sóddar ókkole ítarar hañse hotá diferáye de ki, “Báiyain, zodi tuáñra ttu honó nosfyoti hotá téake, tóoile boiyan goró.” 16 Hétunot Páule tíyai, áte icára gorí hoór de, “Ó Boni Isráil ókkol, tuáñra zetará Alla re ñooro, añr hotá fúno: 17 Boni Isráil or Alla ye añárar bafdana gún ore basiloil, aar ítara re Ijíp dec ot táite ñooñr koum banaidlíl, aar íbar kudurutir áte ítara re héntu neelai ainníl. 18 Salic bosór foijjonto Íba ye moidan zagat ítarar adot ókkol ore bordac gorát accíl. 19 Yárbaade Íba ye Kánan mulluk or háñt twa zati re dónco gorífelai Nizor bonda ókkol ore ítarar mulluk híyan miras diiyé. 20 Iín beggún óite tokoriban sair-có fonzaic bosór laiggé. “Yárbaade nobi Sémuel or októ foijjonto Alla ye ítara re bisarhar ókkol diiyé. 21 Baade ítara eggwá baáñcca maiggé rár, Alla ye ítara re Binyamin or háandan ottu Kic or fua Sául ore diíl, zibá ye salic bosór foijjonto hókumot goijjíl. 22 Alla ye Sául ore baáñccagiri ttu félaidi baade Dawud ore ítarar baáñcca banaáil, zibár baabute Íba ye yó gobá díye de ki, ‘Añí Añr mon or manúc ísafe Jesir fua Dawud ore faiyí, zibá ye Añr moncá beggún fura goríbo.’ 23 “Hé manúc cwar nosól ottu Alla ye Nizor waada mozin Boni Isráil ókkol olla eggwá Nejatdoya diferáye, Íba óilde Isá. 24 Íba aibár age Yaháya ye tamám Boni Isráil ókkol or hañse touwár bápłismar tobolik goijjíl. 25 Yaháya ye íbar tobolik or ham furussat goijjá óibarcot hoóil de, ‘Tuáñra añí hon bóuli tåaro? Tuáñra Zibár talac gorór Íba añí no. Montor soó, añí baade eén Ekzon aiyér zibár téng or centár or fíta kúli bolla úddwa añí laayek no.’ 26 “Ó báiyain, Ibrahím or fuain edde Alla re ñooroya Beyohúdi ókkol, nejat or e hóbor añárar hañse foónsa gíyeh. 27 Jerúsalem or bácinda ókkole edde ítarar sóddar ókkole Isá re nó siné, aar hárr ebaadot-or-din nobi ókkol or ze boiyan ókkol telawot gorá zah, híin óu nó buzé, hétolla ítara Íba re fótua dí híin fura goijjé deh. 28 Ítara Íba re mariféla fore de héndilla honó hosúri no faile yo, toóu Íba re mariféla Filat ore aros goijjíl. 29 Zeñtté ítara ttu Íbar baabute pak-kalam ot ziín asé híin beggún fura goijjá óiye, Íba re kúruc ottu lamai eggwá hóbor ot raikkíl. 30 Montor Alla ye Íba re mora ttu zinda goijjé. 31 Aar Íba boóut din foijjonto uitarár hañse dahádiye, zetará Íbar fúañti Galil ottu Jerúsalem ot accíl. Ítara yala añárar koum or hañse Íbar gobá óiye. 32 “Añára tuáñrar hañse e kúcir hóbor gán boiyan

gorí, ki hoilé, Alla ye añárar bafdana ókkol lói ze waada goijjíl, 33 híyan Íba ye Isá re mora ttu zinda gorí ítarar fuain dor hañse, yáni añárar hañse fura goijjé. Zobur Córif or dui nombór rukút endilla asé, ‘Tuñi óilade Añr Fua, aijja Añi Tuáñr Baf óiyyi.’ 34 Alla ye Íba re mora ttu zinda goijjé, héttola Íbar haiya honódin no foñsibó. Alla ye endilla hoiyé, ‘Añí tuáñra re pak edde sóiyi niyamot diiyum, ziín Añi Dawud ore waada goijjílam.’ 35 Hétolla Íba ye Zobur Córif or arek zagat óu hoiyé de, ‘Tuñi Tuáñr Pakzon or gaar haiya re foñsító no diba.’ 36 “Dawud toh íbar zabanat Allar moksót or hédmot gorí baade moot or gúm ot forigiyói. Íba re nizor bafdana ókkol or fúañti dohón gorá gíyl, aar íbar haiya foñsiglgoi. 37 Montor Alla ye Zibá re mora ttu zinda goijjé Íbar haiya toh nó foñse. 38 “Hétolla, ó báiyain, añr ttu tuáñra re yián zanaidito monehoór, ki hoilé, Isár duara guná maf faibar hotá tuáñrar hañse tobolik gorá zar. 39 Tuáñra Muúsar Córivot or duara ze guná ttu azad nó foo, híin beggún ottu uite azad faa zee niki Íbar uore iman ané. 40 Hétolla úñciyar tákko, zeéne nobi ókkole boiyan goijjé de híin tuáñrar uore no, ki hoilé, 41 “Ó tooñcábazi-goróya ókkol, soó, taajup ó aar dónco óizogoi, kiyólla-hoilé Añí tuáñrar din ot endilla ekkán ham gorí, ziyán tuáñra re honókiye buzáidile yo ekin goittá no.” 42 Pául edde Bárñabas mujilíc-hána ttu neeli zaargói de októt, manúc ókkole aros gorát doijje de, ítara re e hotá iín aibó de ebaadot-or-din aró boiyan goittó. 43 Mujilíc fúrai baade boóut zon Yohúdi edde Yohúdir dórmot faráiyé de boóut zon Beyohúdi, Pául edde Bárñabas or fisá doijje. Tará duní zone ítara llói hotábattara hoiyé, aar Allar rahámot ot lagi taki bolla ítara re tuaijjo diiyé. 44 Tarfo ebaadot-or-din cóor or beebák manúc, Malik or kalam fúni bolla zoma óiye. 45 Montor manúc or dol dekí Yohúdi ókkol hásorote furaigiyói, aar ítara Páule hoór de hotár ulða hotá ókkol hoóí yore íba re beizzoti goijjíl. 46 Hétunot Pául edde Bárñabase hímmot or sáañte hoór de, “Añára ttu Allar kalam ebbe age tuáñrar hañse tobolik gorár zorur accíl. Tuáñra zettót híin inkar goijjó aar nizoré ofúrani zindigir laayek no bóuli tåaijjo, yala añára Beyohúdi ókkol or híkká fírir, (aiōnios g166) 47 Kiyólla-hoilé Malike añára re endilla hókum díye de ki, ‘Añí tuáñra re Beyohúdi ókkol olla nur banaiyí, zeéne duniyair manúc beggúne nejat fa.’” 48 Híyan fúni Beyohúdi ókkol bicí kúci óiye aar Malik or kalam or taarif gorát doijje; aar zetará re

ofúrani zindigi lla basílowa gíyl ítara beggúne iman ainné. (aiōnios g166) 49 Héndilla góri Malik or kalam hé elakar agagurat fóligyoi. 50 Montor Yohúdi ókkole ebaadotgár mocúr mayafuain ókkol ore edde cóor or sóddar ókkol ore uskaidiyé. Héengori ítara Pául edde Bár nabas or uore zulúm cúru gorá bay duní zon ore hé elaka ttu neelaidiyé. 51 Tói tará duní zone ítarar ulða téng or tollar dúil zárifelai Ikóniya cóor ot giyyégoi. 52 Hériyar ummot ókkol kúciye edde Pak-Ruh lói furaiyi ówat accíl.

14 Ikóniyat Pául edde Bár nabas Yohúdi ókkol or mujilífc-hánat giyyé. Hére tará eéngori tobolik goijjé, zeén níki Yohúdi edde Beyohúdi becábicí ye iman ainné. 2 Montor ze Yohúdi ókkole iman nú ané ítara Beyohúdi ókkol ore uskaidi yore imandár báiyain dor ulða matá hóraf gorídiye. 3 Toóu Pául edde Bár nabas hére boóut din tákkil; tará hímmot or sáaňte Malík or baabute taalim dito, aar Malíke tarár áta illayi-nicán ókkol edde taaжуippa harhána ókkol dahái Íbar rahámot or hotá sóiyi dé sábut goittó. 4 Montor cóor or manúc ókkol faát-faát ógilgoi; kessú Yohúdi ókkol or híkka, aar kessú sáhabí gún or híkka. 5 Hétolla hodún Beyohúdi ye edde Yohúdi ye ítarar sóddar ókkol lói mili sólla goijjé de, Pául edde Bár nabas ore cíl or dola mari bolla edde beizzoti gorí bolla. 6 Montor tará híyan zani faijjé rár, héntu Lukáyoniya elakar cóor Lusítarat edde Darbit edde hín or atehánsór zaga ókkol ot dáigiyegoi, 7 aar hére lagatar kúchóbor tobolik gorát accíl. 8 Lusítarat ézzon leng manúc boói tákito. Íba héndilla zormo óoil, aar honódin áñri faijjé de nái. 9 Hé manúc cwa Pául or boiyan fúnat accíl. Páule yóggwar uzu díyan dóri saiýé rár dekér de, yóggwa ttu gom ói bolla iman asé, 10 hétolla íba ye eggwá doóñr abase qák mari hoór de, “Tuáñr ténge uzu gorí tíyo.” Hétunot yóggwa fál mari tíyaiye aar áñrat doijje. 11 Páule goijjé de ham mán dekí manúc ókkole guzori Lukáyoniya zubane hoór de, “Añárar hañse insán or súrote debota ókkol lami aiccé!” 12 Ítara Bár nabas or nam dyíl Zeyus, aar Pául or nam dyíl Harmis, kiyólla-hoilel íba ye kalam or hotá bicí hoitó. 13 Zeyus debotar mondir gán cóor or ekkágóri baáre accíl. Híyan or imame cóor or geit ot biríc goru ókkol edde golar mala ókkol ainníl, kiyólla-hoilel ítar ttu edde manúc or dol ottu Pául edde Bár nabas or hañse kurbani peec goittó mon accíl. 14 Montor sáhabí Bár nabase edde Páule híyan fúinne rár,

nizor gair or hoor fárifelaiye, aar manúc or dol lwát duñri zai guzori-guzori hoór de, 15 “Ó dustó ókkol, tuáñra iín kiyólla gorór? Añára yó de tuáñrar dóilla insán. Añára tuáñrar hañse kúchóbor tobolik gorí de ki hoile, tuáñra e behar siz iín ottu zinda Allar uzu fíro, zibá ye asman, zöbin, doriya, edde hín or búture ziín asé hín beggún foida goijjé. 16 Agor zabanat Íba ye tamám koum ókkol ore nizor-nizor mon mozin soilto dyíl. 17 Toóu Íba ye tuáñrar hañse endilla siz ókkol dii raikké ziíne Íbar gobá déh. Íbar meérbani íine zahér ó, ki hoile, Íba ye tuáñra re asman ottu zór dee edde moósum mozin fósol ókkol dee; Íba ye tuáñra re hána dee edde tuáñrar dil kúciye furaide.” 18 Hotá hín hoíi baade yo, manúc ókkol ore bicí mockil or sáaňte tarár hañse kurbani peec gorá ttu bon gorá foijjé. 19 Lekin Entiyok ottu edde Ikóniya ttu hoozzon Yohúdi hére aái manúc ókkol ore nizor híkka gorífelaiye. Baade ítara Pául ore cíl or dola maijjíl, aar Íba morigiyói bólui tåari señsai-señsai cóor or baáre loigiyói. 20 Montor ummot ókkol Íbar sairókul ttu zoma ói baade, Íba uří cóor or búture waafes giyyégoi. Aar tarfor din Íba Bár nabas or fúaňti Darbi cóor ot giyyégoi. 21 Tará Darbit kúchóbor tobolik gorí becábicí ummot ókkol banaiyé. Baade tará abar Lusítarat, Ikóniyat, edde Entiyok ot fírigiyoi. 22 Hére tará ummot ókkol or dil ore mozbut goijjíl, aar iman ot lagi tákito nosiyot gorí hoiyé de, “Allar raijjet góilte añára ttu hámaha bicí mosibot ókkol bordac gorá foribó.” 23 Páule edde Bár nabase hárz zomát ot murubbi-neta ókkol tuillé, aar ruza rakí edde dua gorí ítara re Malík or át ot gosáidiye, zibár uore ítara iman ainné. 24 Tarfore tará Pisídiya elakar báy zai Pampúliyat aiccé, 25 aar Perga cóor ot kúchóbor tobolik gorí Attaliya cóor ot giyyégoi. 26 Baade héntu zaáns ot góri waafes Entiyok olla rowana loiyé, zeré tará re ham uúin goittó Allar rahámot or át ot gosáidiya gíyl ziín tará ttu fura goijjá oíye. 27 Tará hére foónsi baade zomát or manúc beggún ore zoma goijjé, aar Alla ye tarár áta ziín-zíni goijjé hín beggún ítarar hañse boiyan goijjé, aró boiyan goijjé de, Alla ye Beyohúdi ókkol olla yó iman or duwar kúille. 28 Baade tará hére ummot ókkol or fúaňti boóut din tákkile.

15 Yohúdiya ttu kessú manúc nise aái imandár báiyain dore endilla taalim diyat doijje de, “Zodi Muúsar Córíyot mozin ázomi no goró, tuáñra nejat fai no faribá.” 2 Híyan ot Páule edde Bár nabase ítara llói doró torkatorki edde barábari díye. Ahérit zomáte

fáisela lóyi de, Pául, Bárnabas edde ítarar bútottu hoozzon manúc uore Jerúsalem zai sáhabí gún lói edde buzurgó ókkol lói e mosólar baabute mocuwara gorá foribó. 3 Baade zomáte tará re diferáye; tará Fonikcíyar edde Samáriar bútottu zaite-zaite hére imandár báiyain dore zanayié de, Beyohúdi ókkol keéngori Allar uzu firer; híyane ítara beggún or hañse bicí kúci ainné. 4 Tará zeñtté Jerúsalem ot foónicce, zomát or maincé, sáhabí gúne edde buzurgó ókkole tará re estekbal goijjé, baade Alla ye tarár áta ziñziín goijjé híin beggún ítarar hañse boiyan goijjé. 5 Montor Féroci fírka ttu imandár boinné de hoozone urí hoór de, “Beyohúdi ókkol ottu ázomi gorár zorur aar ítara re Muúsar Círiyot amól gorí bolla hókum díyar zorur.” 6 Hétunot sáhabí gúne edde buzurgó ókkole hé mosóla gán or uore báfi bolla zoma óyiye. 7 Hére boóut torkatorki ói baade Fitore urí ítara re hoór de, “Ó báiyain, tuáñra toh zano, boóut din age Alla ye añré tuáñrar héntu basíloye, zeéne añr muk ottu Beyohúdi ókkole kúchóbor or hotá fúni iman ané. 8 Aar Alla, zibá ye fottí ekzon or dil zane, Íba ye Beyohúdi ókkol ore yó kobul goré de híyan ítara re Pak-Ruh dii yore sábut goijjé, zendilla Íba ye añára re yó diíl. 9 Íba ye añárar edde ítarar bútore honó forók nó goré, kiyólla-hoile Íba ye toh ítara iman anóne ítarar dil ore yó sáf goijjé. 10 Tói yala, ze zuañl añárar bafdada ókkole boói nó fare aar añára yó nó fari, yiba ummot ókkol or hañd ot tulídi Alla re kiyólla entán gorór? 11 Añára biccác gorí de, añára nejat faiyí de Malik Isárahámote, zendilla ítara yó faiyé.” 12 Hétunot manúc beggún nizám mári táikkil, aar Pául edde Bárnabas or áta Alla ye Beyohúdi ókkol or hañse ze illayi-nicán ókkol edde taajuippa harhána ókkol daháil híin tará ttu fúnat accíl. 13 Tará ttu hotá hoiyá ói baade, Yakube hoór de, “Báiyain, añr hotá fúno. 14 Sáimone añára re buzádiye, Alla ye Beyohúdi ókkol or bútottu Nizor lla eggwá koum basíloito círut hondilla gori ítarar uzu nozor diyé deh. 15 Hotá híyan lói nobi ókkol or hotá yó mil há; pak-kalam ot endilla asé, 16 ‘Híin baade Añí waafes aiccúm, aar Dawud or raijo re agor dóilla banai felaiyim. Híyan or báñgasúra ókkol hónggori yore abar doró goríyum, 17 zeéne ar baki insán beggúne Mabud ore tuwa, tamám Beyohúdi ókkole úddwa, zetará re Añr bonda ói bolla dáha giyéh. Mabude héndilla fórmáiye, zibá ye híin 18 boóut age lóti zanaidi di aiyér.” (aión g165) 19 Yakube aró hoór de, “Hétolla añr rai óilde, Beyohúdi zetará

Allar uzu firer ítara re añaára tokolif no dih, 20 bólke añaára ítarar hañse endilla lekí, ítara zen muttir hañse kurbani diya nafak hánna na húa, zená no goré, gola sibi marífélaiya januwar or gusso na húa, edde lou na húa. 21 Kiyólla-hoile Muúsar Círiyot toh agor zobana ttu lóti fottí cóore-cóore tobolik gorá zar, aar fottí ebaadot-or-din mujilíc-hánna ókkol ot telawot gorá zar.” 22 Baade sáhabí gúne edde buzurgó ókkole zomát or manúc beggún lói mili fáisela goijjé de, ítarar bútottu hoozzon manúc basílo Pául edde Bárnabas or fúañti Ençiyok ot diferáibo. Ítara basíloye de óilde, imandár báiyain dor bútore sóddar accíl de Yohúdah re, zibá re Barsába bólui hoó, edde Sílas ore. 23 Tarár áta ítara e ceñrí gán diferáil: “Ençiyok ot, Siíriyat, Kilicíyat asó de Beyohúdi imandár báiyain, tuáñrar báiyain añaára sáhabí gún or edde buzurgó ókkol or torfóttu tuáñra re sólam. 24 “Añára fúinni de, añaárar héntu hoozzon manúc añaárar honó hókum sára aáí tuáñra re tarár hotá lói ferecan goijjé, aar tuáñrar dil ot duk diyé. 25 Hétolla añaára beggúne razirobbot ói fáisela goijjé de, hoozzon manúc basílo tuáñrar hére añaárar adorja Bárnabas edde Pául or fúañti diferáí bolla. 26 Bárnabas edde Pául óilde endilla manúc zetará añaárar Malik Isá Mosihr nam or wasté nizor zan hótarat féliye. 27 Añára Yohúdah re edde Sílas ore tuáñrar hañse diferáír, zetará nizor muké tuáñra re añaára leikkí de híin forí fúnaibo. 28 Pak-Ruh ttu edde añaára ttu gom laiggé de, e zoruri hotá gún baade tuáñrar uore ar honó fuñzál tulí no di bolla, 29 ki hoile, tuáñra muttir hañse kurbani diya hánna ókkol na háiyo, lou na háiyo, gola sibi marífélaiya januwar or gusso na háiyo, edde zená no goríyo. Zodi tuáñra híin gorá ttu basí táko, bála óibo. Kúda hafiz.” 30 Baade tará re diferáí gíyeh, aar tará nise Ençiyok ot giyé. Hére tará zomát or manúc beggún ore zoma gorí ceñrí gán diiyé. 31 Manúc ókkole ceñrí gán forí nosiyoti hotá loot faiyé rár, bicí kúci óyiye. 32 Yohúdah edde Sílas, zetará nize nobi, tará imandár báiyain dore boóut hotá lói nosiyot goijjíl edde mozbut goijjíl. 33 Tará hére boóut din táki baade, imandár báiyain de tará re cántir dua loi bidai diyé, zeéne zetará tará re diferáye ítarar hére tará waafes zaigói fare. 34 Lekin Sílas ottu hére táchiza gom laiggíl. 35 Pául edde Bárnabas óu Ençiyok ot aró táikkil, aar hére tará aró bicí maincór fúañti manúc ókkol ore Malik or kalam or taalim diyat edde tobolik goráit accíl. 36 Hooddin baade Páule Bárnabas ore hoór de, “Aiyó,

añára ze cóor gún ot Malik or kalam tobolik goijílam hín ot waafes zai imandár báiyain ókkol keén asé saáigoi.” **37** Bár nabase Yohánnna re fúañti lozaitó saáil. Hé Yohánnna re Markus hoói yó ñake. **38** Montor Páule íba re loizon gom no óibo bouli báippil, kiyólla-hoile ýár age íba ye ítarar re Pampúliyat félai zai ítarar fúañti ham ar nó goré. **39** Híyan olla ítarar bútore eén torkatorki óiye zeén níki ítarar ezzon ottu ezzon síra óigiyoi. Baade Bár nabase Markus ore fúañti looi zaáñs ot góri Sáifrus olla bacá lóiye. **40** Montor Páule Sílas ore baiccé, aar imandár báiyain de ítarar re Malik or rahámot or át ot gosáidi baade ítarar rowana loiyé, **41** aar zomát or manúc ókkol ore iman ot mozbut gorágorái Siíriya edde Kilicíya báy zaat doijje.

16 Zaita-zaite Pául Darbi cóor ot foóñicce, baade

Lusítara cóor ot. Hére Timóti nam or ezzon ummot accíl. Yóggwar maa óilde ezzon Yohúdi zibá imandár boinné, montor yóggwar baf accíl de Girík koum. **2** Lusítarat edde Ikóniyat asé de imandár báiyain de yóggwar nam goittó. **3** Pául ottu yóggwa re fúañti lozaitó monehoiyé, hé tolla yóggwa re hériyar Yohúdi ókkol or zoriya ázomi goráil, kiyólla-hoile yóggwar baf Girík koum de híyan ítarar beggúne zainto. **4** Tará cōore-cōore zai hookkán niyom uúin mani bolla zanaidfl ziín Jerúsalem or sáhabí gúne edde buzurgó gúne zari goijíj. **5** Héndilla góri zomát or manúc ókkol iman ot mozbut ówat accíl, aar ítarar dol dinbodin barát accíl. **6** Pául edde íbar sáañti ókkol Fergiya edde Galatíyar elaka báy zaat doijje, kiyólla-hoile Pak-Ruh ye tará re Ecíyat tobolik no goittó maná goijíj. **7** Tará Misíya elakar címat foóñsi baade Bitúniya zilár bútore zai bolla kucíc goijíj, montor Isár Ruh ye tará re zaito nó deh. **8** Hétolla tará Misíya báy zai nise Toras cóor ot giiyégoi. **9** Hére Páule raitta ekkán dorcón ot dekér de, Makedóniyar ézzon manúce tíyai yore íba re bicí aros gorí hoór de, “Makedóniyat aái yore añára re modot gorógai.” **10** Páule dorcón nán dekí baade, añára Makedóniyat zai bolla éhon toiyar óigiyigoi, kiyólla-hoile añára buzí faijj de, ítarar hañse kúchóbor tobolik gorí bolla Alla ye añára re ñaikké. **11** Hétolla añára Toras ottu zaáñs ot góri ruúru Samotark qiyat giflam, aar tarfor din Niyapúlis cóor ot. **12** Baade héntu Filíppi cóor ot giiyí, ziyán Makedóniyar meén cóor aar Romi ókkol táke de zaga. Añára hére hooddin táikkilam. **13** Ebaadot-or-din añára cóor or geit or baáre hál or hañsat giiyí, tñáijjilam de hére dua goittó ekkán

zaga faiyum. Añára boói yore hodún beriyáin lói hotá hoóílam zetará hére zoma óiye. **14** Fúner de ítarar bútore Tuatíra cóor or Liídiya nam or eggwá mayafua accíl, zibá ye bayoinna rong or hoor besító. Híba Allar ebaadotgár accíl. Pául or boiyan díyan dí fúni bolla Malike híbar dil kúlidil. **15** Zeñtté híba ye edde híbar góri tñia ye báptísmá loiyé, híba ye añára re eén hoói nizor góri ot dawot dyíl, “Zodi tuáñra añré Malik or imandár bóuli tñáro, tóoile aái añr góri ot tákogai.” Héndilla hoói híba ye añára re mojbur goijíj. **16** Ek din añára duar zagar zair de októt eén óiye, añára re ek bañdi ye loot faiyé zibá re eggwá gonot bonar jine faiyé. Híba ye agun hotá hoói-hoói nizor girós ókkol olla bicí tñiañ-foicá hamaitó. **17** Híba ye Pául or edde añárar fisé-fisé aái guzori hoór de, “Manúc itará óilde Alla Tálar gulam, zetará tuáñrar hañse nejat or rastar hotá boiyan gorér.” **18** Híba ye héndilla boóut din fán gorát accíl. Ahérit Pául ottu bezar laiggíl, aar fíri hé jin nwá re hoór de, “Añí toré Isá Mosihr name hókum dír, tui ibáhr bútottu neelizagói.” Hétunot jin nwá híbar bútottu neeligiyoí. **19** Montor hé bañdir girós ókkole dekér de, ítarar tñiañ hamai faribár acá ar nái, hétunot ítarar Pául edde Sílas ore dóri somónit adikari ókkol or hañse tñani-tñani loigiyé. **20** Ítarar tará re Romi bisarhar ókkol or hañse aní hoór de, “Manúc iíne añárar cóor ot úrussul foida gorér; itará óilde Yohúdi; **21** itará eén rosóm ókkol cíkar ziín añára Romi ókkol olla gosón yáh manon zayes no.” **22** Awam ókkol óu Pául edde Sílas or hélfat ítarar bóng ot góille. Tóí bisarhar gúne hókum díye de, tarár gair or hoor fárifelai tará re bet mari bolla. **23** Ítarar tará re bicígori mari baade ziyól ot díyl, aar tará re mozbut gori faáradi bolla ziyól or zimmadar ore hókum díyl. **24** Tóí zimmadar gwá ye hé hókum fai yore tará re ziyól or ebbere bútor or kamárat raikké, aar tarár téng gun berít gólaidiye. **25** Baade tokoriban adá raitta Pául edde Sílas dua gorér edde Allar taarif or seér gaár, aar baki hodi ókkole hín fúnat accíl. **26** Atíkka hére eggwá ettör ñoónr búsal aiccé, zeén níki ziyól-hánar guijja úddwa tóttoraiye. Hétukkun ot ziyól or doroza beggún edde hodir sýol lun kúligiyoí. **27** Zeñtté ziyól or zimmadar gwá gúm ottu tám faiyé, yóggwa ye ziyól or doroza gún kúla deikké rár súri neelai nizoré nize marifélaito saiyyé, kiyólla-hoile yóggwa ye tñáijjil de, hodi ókkol dáigiyegoi. **28** Montor Páule eggwá ñoónr abase dák mari hoór de, “Nizoré hóti no goijíj; añára beggún eré así.” **29** Hétunot yóggwa ye batti

magai duñri bútore giiyé, aar hafi-hafi Pául edde Sílas or téng or gurat fojjé. 30 Baade yóggwa ye tará re baáre aní fusár gorér de, “Jii, nejat faite añr ttu kii gorá foribó?” 31 Tará zuwab der de, “Malik Isár uore iman anó, tói tuní edde tuáñr górtíya ye nejat faiba.” 32 Tarfore tará yóggwa re edde yóggwar górtíya ye nejat faiba. 33 Hé rait or hé októt ziyól or zimmadar gwá ye tará re loizai tarár zohóm ókkol dúifelaiye, baade yóggwa ye edde yóggwar górtíya ye éhon báptisma loiyé. 34 Tarfore yóggwa ye tará re nizor górtíya ye nejat faiba. Allar uore iman aní yóggwa edde yóggwar górtíya bicí kúci óiyé. 35 Tarfor din biínna óiyé rár, bisarhar gúne ziyól or zimmadar or hañse fulic ókkol difeřái hoór de, “Manúc cún ore hálas gorí doh.” 36 Hétunot ziyól or zimmadar gwá ye Pául ore hoór de, “Tuáñra duní zon ore hálas gorídi bolla bisarhar ókkole hókum díye. Tuáñra yala zaigói faribá; cántir sáaňte zoogói.” 37 Montor Páule fulic cún ore hoór de, “Añára hódun Romi manúc ói baade yo ítara añára re bisar ot no tulí beggún or muúntu bet mari ziyól ot díye, aar ehón ítara añára re nizám or sáaňte hálas gorí dér de níki? Héndilla bilkúl ói no faribó; ítara nizebaze aái añára re hálas goróukgai.” 38 Baade fulic cúnne hotá hín bisarhar gún ore zanayié, aar Pául edde Sílas Romi manúc de fúni ítara dooraigiyói. 39 Ítara aái tará ttu maf sayié, aar tará re ziyól or baáre aní aros gorér de, “Meérbani górtíya cíor gán ottu zoogói.” 40 Tará ziyól ottu hálas ói baade Lídiyar górtíya ye nejat faiba. 41 Tarfore tará hénitu giyyégoi.

17 Tará Amfipolis edde Apoloniya cíor báy zai Tisónonika cíor ot aiccé, zeřé Yohúdir ekkán mujilíc-hána accíl. 2 Páule nizor niyom mozin mujilíc-hána gíyé, aar lagatar tin ebaadot-or-din fojjonto ítara llói pak-kalam ottu toskara ókkol goijjé. 3 Íba ye toskara gorí buzár de edde dolil der de ki, Mosih ttu duk faibar edde mora ttu zinda ówar zorur accíl. Íba ye hoiyé de, “Añí tuáñra re ze Isár baabute boiyan gorí, íba óilde hé Mosih.” 4 Ítara hoozzone iman aní Pául edde Sílas lói bóng óiyé, héndilla qoóñr ek dol Girík dindár manúc edde boóut zon mocúr mayafuain óu bóng óiyé. 5 Montor ar baki Yohúdir ókkol ottu gairot lagi bazar ottu hodún hóraf manúc lói eggwá ñaái baindé aar cíor ot úrussul foida goijjé. Ítara Jason or górtíya ye nejat faiba. 6 Montor tará re zettót tuwaiyé, zeéne tará re awam ókkol or muúntu aní fare. 7 Montor tará re zettót tuwaiyé, ítara Jason edde kessú imandár báiyain dore tana-tana cíor or adikari ókkol or muúntu ainné, aar guzori hoór de, “Manúc itará fura duniyait ferecani foida gorí yala eré yó aiccé, 8 Héndilla hoói ítara awam ókkol or edde cíor or adikari ókkol or matá hóraf góridiye. 9 Montor Jason edde oinno manúc ókkol tará lla zabin óiyé rár, sóddar ókkole tará re eridiyé. 10 Hé din raitta imandár báiyain de toratori Pául edde Sílas ore Beriyat duñraidiyé. Hére foónsi yore tará Yohúdir mujilíc-hána gíyé. 11 Hériyar Yohúdi hín Tisónonika cíor or Yohúdi ókkol or túaro cáda-cída accíl, kiyólla-hoilel ítara qoóñr azzuye kalam fúni kobul goijjé. Ítara Páule ziín hoító hín fottí din pak-kalam tahákit gorí sóiyi né na sóiyi saító. 12 Hétolla ítara ttu boóut zone iman ainné; héndilla boóut zon Girík mocúr mayafuain edde morotfuain de yó iman ainné. 13 Montor Tisónonikar Yohúdi ókkole zeñtté Páule Beriyat óu Allar kalam tobolik gorér de fúinne, ítara hére yó zai manúc ókkol ore uskaidi oulzoul foida goijjé. 14 Hétolla imandár báiyain de toratori Pául ore doijjar hañsat duñraidiyé, montor Sílas edde Timóti hére táigilgoi. 15 Zetará Pául ore baráidito giil ítara íba re Aten cíor fojjonto foónsaide, aar Sílas edde Timóti zendilla fare héndilla hárá Pául or hañse ai bolla hókum fai yore ítara waafes giyyégoi. 16 Páule Aten cíor ot Sílas olla edde Timóti lla entezar gorér de októt, hé cíor gán mutti loi furaiya de dekí íba ttu dil ot bicí ferecan laiggíl. 17 Hétolla íba ye mujilíc-hána gíyé, aar dindár Beyohúdi ókkol lói toskara ókkol goittó, héndilla somónit zai zetará re lootfa ítara llói yó fottí din goittó. 18 Ipíkuri edde Stoiki fírkár hoozzon úzure yó íba llói barábari díyat doijje, hodúne hoór de, “E fáltru ite kii hoító sár dé?” Ar hodúne hoór de, “Ite toh eggwá bidecí debotar baabute taalim der fán lager.” Ítara e hotá etollá hoiyé, kiyólla-hoilel Páule Isár baabute edde mora ttu zinda ówar baabute kúchóbor tobolik gorát accíl. 19 Ítara Pául ore Ariyopagus mujilíc or hére aní fusár gorér de, “Tui ze noya taalim ekkán doór híyan kii añára zani faijjum né? 20 Kiyólla-hoilel tui toh añára han ot endilla hotá ókkol anór, ziín honódin fúna né zah, héndilla añára ttu hín or sóiyi maáni zainto

tuwaiyé, zeéne tará re awam ókkol or muúntu aní fare. 6 Montor tará re zettót tuwaiyé, ítara Jason edde kessú imandár báiyain dore tana-tana cíor or adikari ókkol or muúntu ainné, aar guzori hoór de, “Manúc itará fura duniyait ferecani foida gorí yala eré yó aiccé, 7 aar Jasone itará re nizor górtíya ye nejat faiba. 8 Héndilla hoói ítara awam ókkol or edde cíor or adikari ókkol or matá hóraf góridiye. 9 Montor Jason edde oinno manúc ókkol tará lla zabin óiyé rár, sóddar ókkole tará re eridiyé. 10 Hé din raitta imandár báiyain de toratori Pául edde Sílas ore Beriyat duñraidiyé. Hére foónsi yore tará Yohúdir mujilíc-hána gíyé. 11 Hériyar Yohúdi hín Tisónonika cíor or Yohúdi ókkol or túaro cáda-cída accíl, kiyólla-hoilel ítara qoóñr azzuye kalam fúni kobul goijjé. Ítara Páule ziín hoító hín fottí din pak-kalam tahákit gorí sóiyi né na sóiyi saító. 12 Hétolla ítara ttu boóut zone iman ainné; héndilla boóut zon Girík mocúr mayafuain edde morotfuain de yó iman ainné. 13 Montor Tisónonikar Yohúdi ókkole zeñtté Páule Beriyat óu Allar kalam tobolik gorér de fúinne, ítara hére yó zai manúc ókkol ore uskaidi oulzoul foida goijjé. 14 Hétolla imandár báiyain de toratori Pául ore doijjar hañsat duñraidiyé, montor Sílas edde Timóti hére táigilgoi. 15 Zetará Pául ore baráidito giil ítara íba re Aten cíor fojjonto foónsaide, aar Sílas edde Timóti zendilla fare héndilla hárá Pául or hañse ai bolla hókum fai yore ítara waafes giyyégoi. 16 Páule Aten cíor ot Sílas olla edde Timóti lla entezar gorér de októt, hé cíor gán mutti loi furaiya de dekí íba ttu dil ot bicí ferecan laiggíl. 17 Hétolla íba ye mujilíc-hána gíyé, aar dindár Beyohúdi ókkol lói toskara ókkol goittó, héndilla somónit zai zetará re lootfa ítara llói yó fottí din goittó. 18 Ipíkuri edde Stoiki fírkár hoozzon úzure yó íba llói barábari díyat doijje, hodúne hoór de, “E fáltru ite kii hoító sár dé?” Ar hodúne hoór de, “Ite toh eggwá bidecí debotar baabute taalim der fán lager.” Ítara e hotá etollá hoiyé, kiyólla-hoilel Páule Isár baabute edde mora ttu zinda ówar baabute kúchóbor tobolik gorát accíl. 19 Ítara Pául ore Ariyopagus mujilíc or hére aní fusár gorér de, “Tui ze noya taalim ekkán doór híyan kii añára zani faijjum né? 20 Kiyólla-hoilel tui toh añára han ot endilla hotá ókkol anór, ziín honódin fúna né zah, héndilla añára ttu hín or sóiyi maáni zainto

monehoór.” 21 Tamám Ateni ókkol edde bidecóiitta ókkol zetará hé cóor ot táktó, ítara siríf noya-noya hotá ókkol howát edde fúnat ṭaim hařaitó. 22 Páule Ariyopagus mujilíc ot tíyai hoór de, “Ó Ateni ókkol! Añi dekír de, tuáñra hárr mikká ttu bicí dindár. 23 Kiyólla-hoile añi berai-berai tuáñra fuñza goró de jiníc ókkol díyan dóri saír de októt, añi endilla ekkán kurbani-gán yó deikkí ziyán ot leikká asé de, ‘OSIN KÚDAR HAÑSE.’ Hétolla tuáñra no zani zibár fuñza gorór, añi íbar baabute boiyan gorí deh. 24 “Ze Alla ye duniyai re edde híyan ot asé de hín beggún foida goijjé, íba zettót asman zobin or Malik, íba insán or áte banaiya mondir ókkol ot no téake. 25 Íba honó kessúr muútac ot no fore, hétonna íba ttu insán or át or honó hédmot or zorur nái, kiyólla-hoile íba Nize fottiyo re zindigi dee, niyác dee edde beggún dee. 26 Ekzon manúc ottu íba ye fura duniyait táki bolla tamám koum ókkol foida goijjé, aar ítara hoñtté honzagat tákibo hín óu íba ye age lóti fáisela gorí raikké. 27 Alla ye héndilla etollá goijjé, zeéne ítara átai-átai tuwai faibar acáye íbar talac goré, montor hálleke íba añára honókiyo ttu duré de no. 28 Kiyólla-hoile añára toh íbar bútore zindigi hařai, solafíra gorí edde zinda así. Tuáñrar kessú cáir ókkole úddwa endilla hoiyé, ‘Añára yó Íbar fuain.’ 29 “Hétolla, añára zettót Allar fuain, añára ttu endilla kíyal nu aná foribó de ki, Kúdayi hoó de híyan cúna, sañdi, yáh fattór or ḥóilla ekkán sóbi, ziyán or cokól insán or añka edde báfani lóí bana giyéh. 30 Agor zabanat manúc ókkole Alla re no zainto de híyan íba ye dekíle yo nó deké fángori táktó, montor yala íba ye hárz zagar manúc beggún ore touwá gorí bolla hókum der. 31 Kiyólla-hoile íba ye ekgwá din tík gorí raikké, ze din ot íba ye Nizor basíloiya Manúc cwar áta insáf lóí duniyair bisar goríbo. Íba ye híyan íba re mora ttu zinda gorí manúc beggún or hañse sábut goijjé.” 32 Zeñtté ítara mora ttu zinda ói užár baabute fúinne, hoozone Pául ore téceraiye, montor ar hodúne hoór de, “Añára yián or baabute tuáñr ttu arek motto fúniyum.” 33 Baade Pául hé mujilíc ottu giyégoi. 34 Hoozzon manúc íba llói bónig díye aar iman ainné. Imandár ítarar bútore mujilíc híyan or membór Diyonísiyus accíl, Damari nam or eggwá mayafua accíl, fúañti aró hoozzon accíl.

18 Yárbaade Pául Aten cóor ottu bacá lói Kórin cóor ot giyé. 2 Hére íba ye Ekúila nam or

ézzon Yohúdi loot faiyé, zibá Pontus ot zormo óoil. Baáñcca Kalediyuse Yohúdi beggún ore Rom sári zaitogói hókum díyl de hétonna, yóggwa kessú ṭaim age yóggwar bou Prísíla re looi Itali ttu aáigilgoi. Páule ítara re saító giyé, 3 aar íba yó zettót ítarar ḥóilla ṭambu-ṭakoya, íba ítarar fúañti táki ham goijjíl. 4 Íba ye fottí ebaadot-or-din mujilíc-hánat toskara ókkol gorí-gorí Yohúdi ókkol ore edde Girík ókkol ore borai aníbar kucíc goittó. 5 Zeñtté Sílas edde Timótí Makedóniya ttu aiccé, Páule kalam tobolik gorát furafuri lagi táka cúru goijjé. Íba ye Yohúdi ókkol or hañse gobá díto de, Isá óilde Mosih. 6 Montor Yohúdi ókkole zettót Pául or muhálefi edde beizzoti gorér, íba ye ítarar ulđa nizor gair or hoor zárifelai hoór de, “Tuáñrar lou wór zimma tuáñrar matár uore óuk! Añi behosúr. Añi ehón ottu lóti Beyohúdi ókkol or hére zaiyumbói.” 7 Yárbaade Pául mujilíc-hána sári ek manúc or góri ot giyé, zibár nam Titus Yustus. Yóggwa Allar ebaadotgár accíl, aar yóggwar góri gán mujilíc-hánar dáke accíl. 8 Mujilíc-hánar sóddar Krispuse edde yóggwar góri tíya ye Malik or uore iman ainníl, héndilla Pául or boiyan fúni boóut Kórintióle yó iman ainníl aar báp̄tisma lóil. 9 Ek din raitta Malike Pául ore ekkán dorcón ot hoór de, “No dooraic, bólke howát ták, nizám ói no tákic, 10 kiyólla-hoile Añi tor fúañti-fúañti así. Tor hóti gorí bolla toré honókiye hámla no goríbo, kiyólla-hoile e cóor ot Añr ttu bicí manúc asé.” 11 Tói Pául derbosór foijjonto Kórin ot táki maincóré Allar kalam or taalim díyl. 12 Montor Galiyo zeñtté Akaya elakar hókumot-goróya accíl, Yohúdi ókkol ektofák ói Pául or hélef tíyaiye aar íba re adalot ot ainné. 13 Ítara hoór de, “Manúc ibá ye maincóré Allar ebaadot endilla torikaye goittó uskaider, ziyán Córlyot or ulđa.” 14 Páule hotá howá cúru goitté, Galiyo ye Yohúdi ókkol ore hoór de, “Ó Yohúdi ókkol, zodi tuáñrar elzam yián honó sóyi hosúrir yáh gollot ham or baabute óito, tóoile tuáñrar hotá fúnon añr lla hazor óito. 15 Montor yián ot zettót taalim, nam edde tuáñrar nizor córlyot or baabute súwal góliaya asé, yián ore tuáñra nizebaze hól gorógoi; añi endilla maamelar bisarhar óito no saír.” 16 Héen hoói yóggwa ye ítara re adalot ottu duñraidiyé. 17 Hétunot ítara beggúne mujilíc-hánar sóddar Sostin ore dóri yore adalot or muúntu mara-dóra goijjé. Montor Galiyo ye hín or híkka honó díyan nó deh. 18 Pául Kórin ot boóut din táki baade, imandár báiboinán dor ttu bidai loi

zaáns ot góri Siíriya mulluk ot zai bolla rowana óiye; fúañti Prisíla edde Ekúila yó accíl. Kinkíriya cóor ot táite íba ye nizor sul hařifelail, kiyólla-hoilel íba ekkán manoc or tole accíl. **19** Tará Ífisás cóor ot foóñsi baade Páule Prisíla edde Ekúila re hére raikké. Baade íba niže mujilíc-hánat zai yore Yohúdi ókkol lói toskara gorát doijje. **20** Yohúdi ókkole íba re aró hooddin ítarar fúañti táki bolla aros goijjíl, montor íba razi nó. **21** Bólke zaibarcót ítarar re hoór de, “Alla ye sailé añí tuáñrará hañse abar aiccum.” Baade íba zaáns ot góri Ífisás ottu rowana óiye, **22** aar Kaisáriyat lami baade uore Jerúsalem ot giijéy. Tarfore hériyar zomát or manúc ókkol ore sólam zanai En̄tyok ot giyyégoi. **23** Hére hooddin táki baade íba Galatíya edde Fergiya elakar agagurat zai-zai ummot ókkol or iman mozbut gorát accíl. **24** Hé októt Apólos nam or ézzon Yohúdi Ífisás ot aiccíl, zibá Alexzendariya cóor ot zormo óoil. Yóggwa ye cíndorgori waáz goittó, aar pak-kalam furafuri zainto. **25** Yóggwa ye Malik or torikar baabute taalim faáil, aar bicí josbar sáañte Isár baabute sóiyigori taalim dito edde cíkka díto, montor yóggwa ye zainto de siríf Yaháyar báptismar baabute. **26** Yóggwa ye hímmot or sáañte mujilíc-hánat waáz gorát doijje, montor Prisíla ye edde Ekúila ye zeñté yóggwar hotá fúinne, ítarar yóggwa re ítarar góri ot loizai Allar rastar baabute aró cíndorgori buzáyi. **27** Apólos ottu Akaya elakat zaito monehoiyé rár, Ífisás or imandár báiboináin ókkole yóggwa re hímmot díye, aar yóggwa re estekbal góri bolla hériyar ummot ókkol or hañse ekkán ceñrí leikké. Aar zetará Allar rahámote iman ainné ítarar re yóggwa ye hére foóñsi baade bicí modot goijjé. **28** Kiyólla-hoilel yóggwa ye Isá óilde Mosih de híyan pak-kalam ottu dolil diyat accíl, aar héndilla góri yóggwa ye manúc ókkol or muúntu Yohúdi ókkol ore zuresúre gollot sábut goijjíl.

19 Apólos Kórin ot tákite, Pául Ecíya elaka báy sofór góri Ífisás ot aiccé. Hére íba ye hoozzon ummot loot faáil. **2** íba ye ítarar ttu fusár gorér de, “Tuáñra iman ainnó de októt Pak-Ruh faáila né?” Ítarar zuwab der de, “Nó fai, añára toh Pak-Ruh asé bólui úddwa nó fúni.” **3** Hétunot Páule fusár gorér de, “Tóoise tuáñra har báptisma loiyó dé?” Ítarar zuwab der de, “Yaháyar báptisma.” **4** Páule hoór de, “Becók Yaháya ye towár báptisma díye. Montor íba ye toh manúc ókkol ore endilla hoóil, ‘Añí baade aibó de íbar uore iman aníyo, yáni Isár uore.’” **5** Hotá híyan fúni ítarar

Malik Isár name báptisma loiyé. **6** Aar Páule ítarar uore át díye rár, ítarar uore Pak-Ruh aiccé, baade ítarar gabi zubane hotá howát doijje, aar Allar kalam boiyan gorát doijje. **7** Ítarar tokoriban baró zon beñaín accíl. **8** Yárbaade Pául mujilíc-hánat zai tin mac hímmot or sáañte tobolik goijjíl, aar Allar raijjor baabute toskara ókkol gorí ítarar re bořaibár kucíc goijjíl. **9** Montor ítarar hoozzon or dil doró óigilgoi, aar ítarar iman nu aní maincór muúntu Malik or Torikar baabute gifot ókkol gorát doijje. Hétolla Pául ítarar ttu síra óigilgoi aar ummot ókkol ore fúañti loizai Turanus nam or ezzon manúc or morkos ot fottí din toskara goittó. **10** Héndilla dui bosór fán ówat accíl, hétolla Ecíyat tákito de Yohúdi edde Girík beggúne Malik or kalam fúni faijjíl. **11** Alla ye Pául or duara endilla taajuippa keramot ókkol goittó, **12** zeén níki íbar nummal edde gaar uoror hoor ókkol íbar gaat bazái biyarammár hañse loizailé, ítarar biyaram ókkol gom óizaytoi aar hóraf jin ókkol neelizaytói. **13** Hoozzon Yohúdi zetará zaga-zaga zai manúc ókkol ottu hóraf jin ókkol dáfaito, ítarar Malik Isár nam estemal góri yó héndilla góri bar kucíc goijjíl. Ítarar hoiyé de, “Añára toré Isár name neeliah bolla hókum dír, Zibár baabute Páule tobolik góri.” **14** Sekiva nam or ezzon Yohúdir dñoñr imam or háñt twa fua ye yó héndilla goittó. **15** Ekbar hóraf jine ítarar re hoór de, “Isá re toh añí siní, aar Pául ore yó siní, montor tuáñra hon?” **16** Hétunot ze manúc cwa re hóraf jine faiyé íte ítarar háñt óu zon or uore záp maijje, aar ítarar beggún ore ziti eén hámla goijjé, zeén níki ítarar zohóm fai góri gán ottu biyossor dáigiyegoi. **17** Tói Ífisás ot tákoya Yohúdi edde Girík beggúne zettót e hóbor yián faiyé, ítarar beggún dooraigiyói, aar Malik Isár nam or mohíma óiye. **18** Iman ainné de ítarar boóut zone aáí nizor-nizor hórafi ókkol cíkar góri zahér goijjíl. **19** Aar ítarar búttottu boóut zon zetará age jadugor accíl, ítarar nizor-nizor kitab ókkol aní yore ekkán ot zoma góri beggún or muúntu furat difélaive. Ítarar hé kitab pún or dam hísaf goijjé rár dekér de, muñmat fonzaic ázar dinár óiye. **20** Héndilla góri Malik or kalam bicígori fólat accíl, aar manúc ókkol or dil zitat accíl. **21** Hísn beggún ói baade, Páule Makedóniya edde Akaya elaka báy Jerúsalem ot zaito niyot goijjé. íba ye hoiyé de, “Hére zai baade añr ttu Rom cóor ot óu zaa foribó.” **22** Tói íba ye nizor dui zon modotgár ore, yáni Timóti re edde Erastus ore íbar age Makedóniyat diferáiyé, montor íba Ecíya elakat hooddin táigilgoi. **23** Hé októt Malik or Torikar

baabute ðooñr hánggama uiñté. 24 Kiyólla-hoile hére Dimiteryus nam or ezzon rufar bainna accíl, zee niki devi Artemis or gura-gura mondir ókkol banaitó, aar hé hame mistíri ókkol olla bicí fáidai aintó. 25 Yóggwa ye ítara re edde héndilla ham or oinno mistíri ókkol ore fúañti matai hoór de, “Báiyain, tuáñra toh zano, añára e ham or zoriya bála amodoni fair. 26 Tuáñra yián óu dekór edde fúnor, Páule siríf Ífisás ot no bólke fura Ecíyar bicí maincóré úddwa bírafelaiye deh. Íba ye hoó de, át or banaiya debota ókkol kessú no. 27 Híyan or zoriya siríf añárar ham or uore bodnam aibó de no, bólke muhán devi Artemis or mondir or izzot or háni yó óibo aar híbar muhángiri yó nac óizayboi, zibá re Ecíyar edde fura duniyair maincé fuñza goré.” 28 Híyan fúni ítara ttu bicí guccá uiñté, aar guzoriguzori hoór de “Íficiól or devi Artemis muhán.” 29 Éhon or bútore guñra cóor gán oulzóul ot forigiyói. Manúc ókkole Gayus edde Aristarkus nam or ze duiz Makedóniol Pául or fúañti sofór ot zaar ítara re dórifelai fúañti ekku duñre, mujilíc goré de zaga gán ot giiyé. 30 Montor Pául manúc or ñaái or muúntu zaito saiýe rár, íba re ummot ókkole zaito nó deh. 31 Ecíyar hoozzon elakayi zimmadar ókkol zetará Pául or dustó, ítara yó ñbar hañse ekkán hóbor foóñsai bicí aros goijjíl de, íba zen mujilíc goré de zaga gán ot no zaa. 32 Hére manúc ókkol guzorat accíl, hodúne yián hoói guzorer aar hodúne waán hoói guzorer. Boóut zone ítara hére kiyólla zoma óiye de úddwa hoi no fare. 33 Hodún Yohúdi ye Alexzendar ore manúc or ñaái war búttottu neelai ítarar muúntu díye; yóggwa ye manúc ókkol ore áte icára gorí nizám óito hoiyé, zeéne yóggwa ye mujilíc or muúntu sófafí dí fare. 34 Montor ítara zettót yóggwa Yohúdi de híyan ót faiyé, ítara beggúne ek abase dui gónda foijjonto endilla guzorat accíl, “Íficiól or devi Artemis muhán.” 35 Baade ahérít, cóor or kerani ye manúc ókkol ore nizám márai hoór de, “Ó Íficiól, e hotá yián toh beggúne zane, Ífisás óilde muhán devi Artemis or mondir or edde sóbi waán or sóoñloya, ziyán asman ottu foijjé. 36 Hétolla, iín zettót inkar gorí no fare de héndilla hákitok ókkol, tuáñra ttu nizám ón sáa, aar bánggori kessú no gorón sáa. 37 Kiyólla-hoile tuáñra e manúc ziín ore eré ainnó, ítara no mondir ottu ñahañiti goijjé aar no añárar devir kuféri goijjé. 38 Hétolla, zodi Dimiteryus ottu edde yóggwar sáañti mistíri ókkol ottu honókiyor ulða cékayot táké, adalot ókkol toh kúla asé, aar hákim ókkol óu asé. Hére zai ítara

ezzon olla ezzone mooddima goróukgoi. 39 Montor zodi tuáñra yaar túaro kessú goittó soó, tótoile híyan kaanuni mujilíc ot fáisela gorá foribó. 40 Aijja óiye de hánggamar zoriya añárar uore elzam foribár ñoor asé. Zodi fore, añára e hánggamar honó wajá dahái no fajjum, kiyólla-hoile yián or toh honó gom wajá nái.” 41 Híyan hoói baade yóggwa ye mujilíc hótom gorífelaiye.

20 Hánggama bon óizaygoi baade, Páule ummot ókkol ore mata baiyé, aar ítara re hímmot dí baade ítara ttu bidai loi Makedóniyat zai bolla bacá lóiyé. 2 Hére foóñsi baade, hériyar elaka ókkol ot zai-zai imandár báiyain dore becábicí hímmot dí baade Giris ot aiccé. 3 Íba hére tin mac táikkil, aar zaáñs ot góri Siíriya mulluk ot zaibar age Yohúdi ókkole ñbar hélaf sail gúraiyé de héttolla, íba Makedóniya báy waafes zaitogói fáisela goijjé. 4 Pául or fúañti hoozzon sáañti accíl, ítara óilde, Beriya ttu Purus or fua Sopétar, Tisónonika ttu Aristarkus edde Sékundus, Darbiya ttu Gayus, Timóti, Ecíya ttu Tukikus edde Torofímos. 5 Ítara age neeli zai Toras ot añára lla entezar gorí táikkil. 6 Cútar-sára Ruñir-id baade añára zaáñs ot góri Filíppi ttu bacá lóiyé, aar fañs din or bútore ítarar hére Toras ot foóñci; hére añára háñt din táikkilam. 7 Háftar foóila din, zeñtté añára fúañti hána hái bolla zoma óiye, Páule manúc ókkol ore waáz gorát doijje, aar tarfor din rowana óíbar niyote adá rait foijjonto gorát accíl. 8 Añára uoror þalar ze kamárat fúañti zoma óiye, hére bicí serak ókkol zolat accíl. 9 Ezzon juwan manúc zanálar dáke góri boirá accíl. Yóggwar nam óilde Etukus. Pául or waáz zetó lamba ór, manúc cwa héto gúm ot forat accíl. Ahérít mur gúm ot fori yóggwa tin þalar uottú meñit forigiyói, aar yóggwa re tuillé rár mora loot faiyé. 10 Pául nise zai yóggwar uore fori añza mari dóri hoór de, “No ñooraiyó, yoggwá ttu aijjó foran asé.” 11 Baade Pául abar uoror þalat zai ruñi báñgi háiye, aar fózor fáre foijjonto hotábbattara hoói baade héntu giyyégoi. 12 Manúc ókkole juwan fua wa re góri ot zinda loigiyé, aar ítara añiñta nó kúci óiye deh. 13 Añára age neeli zai zaáñs ot uñi Asos cóor ot zai bolla rowana óiye, zentú Pául ore tulí loiyum hoói niyot goijjí. Íba ye héndilla entezam etollá goijjé, kiyólla-hoile íba hére añri-áñri zaibar niyot goijjíl. 14 Zeñtté íba ye añára re Asos ot loot faiyé, añára íba re zaáñs ot tulí looi Mitulen cóor ot aiccí. 15 Aar héntu zaáñs ot góri zai

tarfor din Kiyoş diyar muúntu foóñicci, yár tarfor din Sámos diyat aiccí, baade yár tarfor din Miletus cóor ot foóñicci. 16 Kiyólla-hoile Páule age lótí fáisela goijjíl de, zaáñs ot góri zaibarcót Ífisas ot no gólibo, zeéne íba ttu Ecíyat taim härä no fore, kiyólla-hoile íba ye Jerúsalem ot foóñsi bolla duadi goijjíl, farilé, Peníticos or din. 17 Miletus ottu Páule Ífisas ot hóbör díferái zomát or murubbi-neta ókkol ore mataiyé. 18 Ítara zeñtté íbar hére aiccé, íba ye ítara re hoór de, “Tuáñra nize toh zano, añí Ecíyat aiccí de foóila din lótí tuáñrar fúañti härä októ keéngori häräaílam. 19 Yohúdi ókkol or sail or zoriya añr uore ze mosibot ókkol aiccíl, hín añí furafuri norom or sáañte edde suk or faní báçai-báçai bordac gorí Malik or hédmot goijjí. 20 Tuáñra toh zano, añí tuáñra lla fáida ó de héndilla honó hotá tuáñra ttu lukai nó rakí, bólke tuáñra re kúlamela góri edde góre-góre taalim diyí. 21 Añí Yohúdi ókkol ore edde Girík ókkol ore horagori zanaidiy de, ítara ttu touwá gorí Allar uzu fíra foribó, aar añárar Malik Isár uore iman aná foribó. 22 “Aar ehón, Pak-Ruhr hotá mozin añí Jerúsalem ot zair, hére añr uore kii guzoribó añí hoi no fari. 23 Añí sirífiyán zani, Pak-Ruh ye añré fottí cóor ot zanaider de ki, ziyól edde mosibot añár lla entezar gorí asé. 24 Háir! Añí añr zan ore nizor lla honó muillo bouli no tåari; añr sirífi nyot óilde, tobolik or ham edde ze zimmadari Malik Isá ttu añí faiyí híyan adai gorón, yáni Allar rahámot or kúchóbor or gobá dón. 25 “Yala añí zani, tuáñra zetarár hañse añí Allar raijor tobolik goijjí, tuáñra añr muk ar no dekíba. 26 Hétolla aijja añí tuáñra re hoóir, tuáñra honókiyor lou wór zimma añí no. 27 Kiyólla-hoile añí toh Allar furafuri moncá re tuáñrar hañse boiyan goitté fissá nó mari. 28 Hétolla nizoré nize úñciyar aar Pak-Ruh ye tuáñra re bérásol or zák zibár saásita-goróya banaiyé yíba guñra re lói yó úñciyar. Allar zomát or soroya bono, ziyán íba ye Nizor Fuar lou loi kinné. 29 Añí zani, añí zaigói baade tuáñrar bútore hótarnak rangkuñir ókkol aibó, aar bérásol or zák ore hóti goríbo. 30 Ebbe tuáñrar bútottu úddwa kessú manúc urí báañra-báañra hotá ókkol hoibó, zeéne ummot ókkol ore ítarar híkka gorifelai fare. 31 Hétolla úñciyar táikko! Monot rakíyo de, tin bosór foijjonto añí raite dine suk or faní báçai-báçai tuáñra re nicót gorá bon nó gorí. 32 “Yala añí tuáñra re Allar át ot edde íbar rahámoti kalam ot gosáidir. Hé kalame tuáñrar ruúhani torki gorí faribó, aar pak gorá gíyeh de ítarar bútore cámil gorí miras

dii faribó. 33 Añí toh honókiyor cúna-cañdir, yáh hoorsuor or lalós nó gorí. 34 Tuáñra nize de zano, añr e át iíne ham gorí añr edde añr sáañti ókkol or zorurot ókkol fura goijjí. 35 Añí goijjí de härä kessú loi tuáñra re daháiyi de ki, héndilla dorómoro meénnnot gorígorí añaára ttu komzur ókkol ore modot gorár zorur, aar Malik Isár e hotá monot raká foribó, ziyán íba Nize hoiyé, ki hoile, ‘Lowar túaro diiya bicí mubarek.’” 36 Híin hoiyá ói baade, Páule añrú félai ítara beggún or fúañti dua goijjé. 37 Baade ítara beggúne Pául ore sibi dóri bicí haindé, aar íba re appá díye. 38 Háasgori íba ye ítara re íbar muk ar no dekíbo hoiyé de híyané ítara bicí ferecan óiye. Tarfore ítara íba re zaáñs or héddur foijjonto baráidiye.

21 Añára ítarar héntu zaigói baade, zaáñs ot góri ruúru Kos diyat gíiyí. Tarfor din Rodes diyat, aar héntu Patara cóor ot. 2 Fonikcýat zaar de ekkán zaáñs loot fai, añaára híyan ot urí rowana óiyi. 3 Aar Sáifrus diya wa deikkí rár, yíbar doóin míkka báy zai Síriya mulluk or Tayár ot laimmí, zeré zaáñs or malsámana ókkol lamaibár hotá accíl. 4 Hére ummot ókkol tuwai fai yore añaára ítarar fúañti ek háfta táikki. Pak-Ruhr hédayote ítara Pául ore maná goijjíl de, Jerúsalem ot no zaito. 5 Zeñtté añaára rowana óibar októ óiye, añaára héntu bacá lói añaárar sofór ot zaa cúru goijjí. Ítara bou fuain cóo beggúne añaára re cóor or baáre foijjonto baráidiye. Hére añaára doijjar hañsat añrú félai dua goijjí. 6 Baade ezzon ottu ezone bidai loi añaára zaáñs ot uiññigoi, aar ítara nizor góri ot waafes giyyégoi. 7 Tayár ottu zaáñs lói sofór gorí Patolomis cóor ot foóñicci, aar hériyar imandár báiboináin dore sólam zanai ítarar fúañti ek din táikki. 8 Tarfor din añaára rowana ói Kaisáriyat foóñicci, aar kúchóbor tobolik-goróya Filíp or góri ot táikki. Hé Filíp accíl Jerúsalem ot háñt zon modotgár basíoil de ítarar búttottu ekzon. 9 Yóggwa ttu sair gwá abiyáta zérflua accíl, zetará nobi ísafe Allar kalam hoitó. 10 Añára hére boóut din tákar baade, Yohúdiya ttu Agabos nam or ezzon nobi aiccíl. 11 Yóggwa añaárar hañse aái Pául or duali looi nizor át téng bañdífelai hoór de, “Pak-Ruh ye fórmár de, ‘Jerúsalem ot Yohúdi ókkole e dualir girós ore endilla gori bañdíbo, aar íba re Beyohúdi ókkol or át ot gosáidibo.’” 12 Híyan fúni añaára edde hériyar manúc ókkole Pául ore Jerúsalem ot no zaito fóriyat goijjí. 13 Montor Páule zuwab diyé de, “Tuáñra hañdahaři gorí añr dil báñgifelor kiyá? Añí toh Jerúsalem ot Malik Isár nam or wasté

siríf bañdá hái bolla toiyar así de no, bólke mori bolla úddwa toiyar así.” 14 Íba re zettót añára manai no farir, añára yián hoói nizám mári táikki, “Malik or moncá fura óuk.” 15 Hé din ókkol baade añára toiyar ói uore Jerúsalem ot zai bolla rowana loiyí. 16 Añárar fúañti Kaisáriya ttu hoozzon ummot óu giíl; ítara añára re Sáifrus ñiyar Manason nam or ezzon manúc or góri ot loigiyé, zeñé añára tákibar hotá accíl. Hé manúc cwa accíl agor ummot ókkol ottu ezzon. 17 Zeñtté añára Jerúsalem ot foónicci, imandár báiboinán de añára re kúcir sáañte estekbal gojjé. 18 Tarfor din Páule añára re fúañti looi Yakub ore saító giyyé. Hére zomát or buzurgó beggún házir accíl. 19 Páule ítara re sólam zanai baade, íbar tobolik or ham or duara Alla ye Beyohúdi ókkol or dormiyan ot ziñziín goijjé hín ekkán-ekkán boiyan gorát doijje. 20 Hín fúni ítara Allar taarif goijjé, aar Pául ore hoiyé de, “Bái, tuñí toh dekór, hotó ázar Yohúdi ókkole iman ainné, aar ítara beggún ottu Córivot olla jus asé. 21 Ítara re tuáñr baabute howá gíyeh de ki, tuñí Beyohúdi ókkol or bútore ze Yohúdi ókkol asé ítara beggún ore Muúsar Córivot bad di soli bolla taalim doh. Tuñí bóle ítara re hoiyó de, ítarar fuain dore ázomi gorá no foribó, aar añárar rosóm ókkol mozin sola no foribó. 22 Tóoile kii gorá zaybo? Manúc ókkole de tuñí eré aiccó de híyan hámaha fúnibo. 23 Hétolla añára hoóir de híyan goró. Añára ttu sair zon manúc asé, zetará manoc or tole. 24 Ítara re tuáñr fúañti loizo, aar nizoré ítarar fúañti pak-sáf gorógoi. Ítara nizor matá eñraifelai fare fán ítara re hóssa diiyo. Tói manúc beggúne zanibó de, ítarar hañse tuáñr baabute ziín howá gíyeh hín or bútore honó sóiyi nái, bólke tuñí nize yó Córivot mozin zindigi haço. 25 Montor ze Beyohúdi ókkole iman ainné, ítarar hañse añára fáisela gorí e hotá hoói ceñrí leikkí, ki hoilé, tuáñra muttir hañse kurbani diya háná ókkol na háiyo, lou na háiyo, gola sibi marifelaiya januwar or gusso na háiyo, edde zená no goríyo.” 26 Tarfor din Páule manúc ítara re fúañti loigiyé, aar ítarar fúañti nizoré pak-sáf goijjé. Baade baitul-mukaddos ot zai zanaidiyé de, pak-sáf ówar din hoñtté céc óíyo aar ítara fottí ekzon olla hoñtté kurbani diya zaybo. 27 Háñt din fura óíbar kessú ñaim age, Ecíyar Yohúdi ókkole Pául ore baitul-mukaddos or bútore deikké rár, manúc ókkol ore uskaidi íba re dórifelaiye. 28 Ítara guzoran mari hoór de, “Ó Boni Isráil ókkol, añára re modot gorógai! E manúc ibá óilde ubá zibá ye agagura

fottíkyo re añárar koum or, añárar Córivot or, edde e zagar hélfat taalim deh. Aar hín baade yo, ibá ye Girík ókkol ore baitul-mukaddos ot aní e pak zaga re nafak gorifelaiye.” 29 Ítara héndilla kiyólla hoiyé hoilé, yár age ítara ífici manúc Torofímos ore íbar fúañti cóor or bútore deikkíl, aar ñáaijil de, Páule yóggwa re baitul-mukaddos ot ainné. 30 Tarfore guñra cóor ot hánggama foida óigiyoi, aar manúc ókkole fúañti ekkú duñre aái Pául ore dórifelaiye, baade íba re baitul-mukaddos ottu ñani baáre aní, éhon geit tún bon gorifelaiye. 31 Ítara íba re marifelaito kucíc gorér de októt, Romi teérang or zonnal or hañse ekkán hóbor foónicce de ki, “Fura Jerúsalem ot úrussul soler.” 32 Híyan fúni mottor hé zonnale hoozzon fóous edde cáap fúañti looi duñri manúc or dol lwát giyyé. Manúc ókkole zonnal lwá re edde fóous ókkol ore deikké rár, Pául ore mara-dóra bon goijjé. 33 Tói zonnal lwá ñáke aái Pául ore gereftar gorifelaiye, aar íba re duiyán sýol lói bañdá zay bolla hókum díye. Tarfore yóggwa ye fusár gorér de, “Manúc ibá hon? Ibá ye kii goijjé dé?” 34 Montor manúc or ñáái war bútottu hodúne yián hoói guzorer aar hodúne waán hoói guzorer. Zonnal lwá ye zettót úrussul or zoriya hákikot zani no farer, Pául ore gáñtit loiza zay bolla hókum díye. 35 Pául círir tók foijjonto foónicce rár, fóous ókkol ottu íba re boóí loiza foijjé, kiyólla-hoile manúc or dol lwá hótara accíl. 36 Manúc ítara íbar fisé-fisé zaat accíl, aar guzori-guzori howát accíl de, “Ibá re marifélo.” 37 Pául ore gáñtit gólaibar októt, íba ye zonnal lwá ttu fusár gorér de, “Añí tuáñre kessú hoói faijjum né?” Zonnal lwá ye zuwab der de, “Tui Girík zuban zanos nikí? 38 Tóoile kí tui Ijípi uite no, zee niki yaar hooddin age bagiyai gorái sair ázar kúni re moidan zatag loiglgoi?” 39 Montor Páule zuwab der de, “Añí ézzon Yohúdi, Kilicíya elakar Tarsús or manúc, añí aamfám cóor or manúc no. Meérbani góri añré manúc cún ore hotá hoibár ezin doh.” 40 Zonnal lwár ezin fai yore, Pául círir tók ot tíyai manúc ókkol ore áte icára goijjé. Ítara beggún nizám óiyé rár, íba ye Hibrú zubane hoór de,

22 “Ó báiyain aar bafáin, ehón añí añr sófai díyum, fúno.” 2 Manúc ókkole íba ye Hibrú zubane hotá hoór de fúni aró nizám ói táikkil. Tói Páule hoór de, 3 “Añí ézzon Yohúdi, añí Kilicíyár Tarsús ot zormo óiyi, montor ñoóñr óiyi de e cóor ot; añí Gamaliel ottu cíkka faiyí, zibá ye añré añárar bafdada ókkol or

Córiyot or baabute furafuri cíkaiye. Aijkal zendilla tuáñra beggún ottu Alla lla jus asé héndilla aña ttu yó hénitje jus accíl. 4 Hétolla aña e Torikat soilto de ítarar uore more fán zulúm goittám, aar beäaín beriyáin duní gún ore gereftar gorí ziyól ot dítam. 5 Boro imam edde fótuaí-mujilíc or murubbi beggún híyan or gobá asé. Aña tará ttu Damáskas ot asé de Yohúdi báiyain dor hañse loizai bolla ceñří fai yore hére giílam, zeéne aña hére zai yore yó manúc ítara re Jerúsalem ot sáñza dí bolla bañdí aña fari. 6 “Montor eén óiye, aña zaite-zaite duúñijja góri Damáskas ot foónsir de októt, atíkka asman ottu eggwá ñoõñr foór aña sairó dák ottu soimké. 7 Aña merít forigiyígoi, aar añañré endilla hoór de eggwá abas fúinni, ‘Sául, Sául, tui añañré kiyólla zulúm gorór?’ 8 “Tói añañ fusár goijí de, ‘Malik, Tuñí hon?’ íba ye añañré zuwab diyé de, ‘Añañ óílam de Isá Nasári, zibá re tui zulúm gorór.’ 9 Zetará añañ fúañti accíl ítara yó hé foór gwá deikkíl, montor añañ llói hotá hoór de íbar abas ítara nó fúne. 10 “Añañ fusár goijí de, ‘Malik, añañ ttu kii gorá foribó?’ “Malike zuwab diyé de, ‘Uñ, Damáskas ot zaa, tor lla ziín týk gorí raká gíyeh híin beggún hére toré howá zaybo.’ 11 Añañ zettót hé foór or tozolliye kessú no dekír, añañ fúañti accíl de manúc cúne añañré át ot dóri Damáskas ot loigiyé. 12 “Hére Ananiyas nam or ezzon dindár manúc accíl, zibá ye Córiyot díyan or sáañte amól goittó, aar hériyar Yohúdi beggúne yóggwa re bicí izzot goittó. 13 Yóggwa añañ hére aiccé, aar añañ dák ottu týyai añañré hoór de, ‘Bái Sául, tuáñr dekkíbar toóufik fíri aiyóuk.’ Hétunot añañ yóggwa re dekkí faijíjí. 14 “Baade Yóggwa ye hoór de, ‘Añañrar bafdana ókkol or Alla ye tuáñre basiloíye, íbar moncá zani bolla, aar Insáfwala wa re dekkí bolla, edde íbar muk or hotá fúni bolla. 15 Kiyólla-hoilé tuñí ziín deikkó edde fúinno híin or baabute tamám manúc ókkol or hañse tuñí íbar gobá óiba. 16 Ehón aar deri kiyá gorór? Uró, báptisma loh aar íbar nam ñaki tuáñr guná ókkol dñifelo.’ 17 “Baade eén óiye, zeñtté añañ Jerúsalem ot waafes aái baitul-mukaddos or búture dua gorí, añañ ekkán dorcón deikkí, 18 ziyán ot Malike añañré hoór de, ‘Toratori gor! Ehón-ehón Jerúsalem sári zaagói, kiyólla-hoilé eríyár maincé Añr baabute tor gobá no gosíbo.’ 19 “Hétunot añañ hoór de, ‘Malik, manúc ítara toh zane, añañ fottí mujilíc-hánat zai-zai, Tuáñr uore iman ané de ítara re ziyól ot dítam edde mara-dóra goittám deh. 20 Tuáñr gobá Estífen ore mariféla zar de októt óu añañ dáke týyai accílam. Añañ ham híyan ot

furafuli razi accílam, aar zetará yóggwa re marifélar ítarar hoorsuor ókkol sooni accílam.’ 21 ‘Hétunot Malike añañré hoór de, ‘Zaa, Añañ toré duré Beyohúdi ókkol or hére diferáiyum.’’ 22 Manúc ókkole Pául or hotá hétukkun foijjonto fúnat accíl. Baade ítara guzoran mari hoór de, ‘Itaré duniyai ttu fúraifelo! Ite zinda tákibar laayek no.’ 23 Ítara zettót guzori-guzori nizor hoorsuor melá márer, aar boiyar ot dülur, 24 zonnal lwá ye hókum diyé de, Pául ore gáñjtí aná zay bolla, aar hoiyé de, manúc ókkole íbar hélaf endilla gori kiyólla guzorer de híyan zani fare fán Pául ore soóñk mari zerá gorí bolla. 25 Ítara íba re soóñk mari bolla baindé de októt, Páule dáke týyai accíl de cáap pwá re hoór de, ‘Honó hosúri faa nó zah de héndilla ézzon Romi manúc ore soóñk maron kí tuáñra lla kaanuni ham?’ 26 Cáap pwá ye híyan fúinne rár, zonnal lwár hañse zai hoór de, ‘Tuñí iín kii goittó soór? Ibá toh Romi manúc.’ 27 Hétunot zonnal lwá aái Pául ottu fusár gorér de, ‘Añañré hoósai, tui Romi manúc níki?’ Íba ye zuwab der de, ‘Jii, ói.’ 28 Zonnale íba re hoór de, ‘Añañ ttu Rom or nagorita óite boóut tjañ-foicá diiya foijjé.’ Páule hoór de, ‘Montor añañ de zormo ttu lóti Romi.’ 29 Zetará íba re zerá goittó aiccíl ítara híyan fúinne mottor íba ttu fisságiyo, aar íba Romi manúc de híyan zani fari zonnal lwá yó ñooraigiyói, kiyólla-hoilé yóggwa ye Pául ore bañdí raikkíl. 30 Yohúdi ókkole Pául ore kiyólla elzam der de híyan zonnal lwá ttu fakkagori zainto monehoór de héttola, tarfor din yóggwa ye Pául ore kúlidiye, aar hókum diyé de, ñoõñr imam edde fótuaí-mujilíc or membór beggún dola óito. Baade yóggwa ye Pául ore nise aní ítarar muúntu týagaraiye.

23 Páule fótuaí-mujilíc or membór ókkol or uzu díyan dóri saái hoór de, ‘Báiyain, añañ aij foijjonto furafuri sáf hélome Allar cáikkat zindigi haraiyí.’ 2 Hétunot boro imam Ananiyase manúc zetará Pául or dáke týyai accíl ítara re hókum diyé de, íba re gal sái maitto. 3 Montor Páule íba re hoór de, ‘Héy munafék! Alla ye toré maribó. Tui egré Córiyot mozin éna añañ bisar goittó boiccós, montor añañré mari bolla hókum dí tui nize toh Córiyot báñgor.’ 4 Zetará Pául or dáke týyai accíl ítara hoór de, ‘Allar boro imam ore beizzoti gorí bolla tor kii hímmot!’ 5 Páule zuwab der de, ‘Báiyain, ibá boro imam de añañ no zani, arnóile endilla lofzó estemal no goittám. Kiyólla-hoilé pak-kalam ot toh endilla asé, ‘Nizor koum or sóddar or baabute bura

no hoiyó.” 6 Montor Páule zettót ek ðaái Sadukái de aar arek ðaái Féroci de ót faiyé, íba ye fótuayi-mujilíc ot guzori hoór de, “Ó báiyain, añí ézzon Féroci aar Féroci fua; añré bisar gorá zar de kiyólla-hoile, añí acá gorí de, mora ókkol zinda ói urþbo.” 7 Íba ye héndilla hoiyé mottor, Féroci edde Sadukái ókkol or bútore hoijja cúru ógiyoi, aar mujilíc bák ógiyoi. 8 Kiyólla-hoile Sadukái ókkole hoó de, mora ókkol zinda ói no urþbo, ítara aró hoó de, fírista yó nái, ruh yó nái; montor Féroci ókkole híin beggún asé de biccác goré. 9 Hétunot hére eggwá ðooñr hánggama óiye. Féroci fírkár hoozzon aleme tíyai guccár sáaňte eén hoói barábari díyat doijje, “Añára e manúc cwa ttu honó hosúri nó fai. Honó ruh ye yáh fírista ye ibá llói hotá hoile yó kí no fare né?” 10 Hoijja zettót bicí ðooñr ógiyoi, ítara Pául ore țukura-țukura gorífelaibo bouli zonnal lwá ye ðooraiyé, héttola yóggwa ye fóous ókkol ore hókum díye de, nise zai Pául ore manúc ókkol ottu bolazuri gáñtit loianí bolla. 11 Tarfor din raitta Malike Pául or dáke tíyai hoór de, “Hímmot gó;r; tui zendilla Jerúsalem ot Añr baabute gobá díyos, héndilla tor ttu Rom cóor ot óu gobá díya foribó.” 12 Tarfor din biínnna hodún Yohúdi ye ekkán sail gúrai hosóm háiye de, ítara zetódin Pául ore marifelái nó fare hétdin hána-fina na háibo. 13 Sail híyan ot salic zon or túaro bicí beráaín cámil accíl. 14 Ítara ðooñr imam ókkol or edde murubbi ókkol or hañse zai hoór de, “Añára Pául ore marifelái nó fari foijjonto hána-fina na háiyum hoói dorómoro hosóm háiyi. 15 Hétolla yala, tuáñra edde fótuayi-mujilíce íbar mooddima aró bálagori tahákit gorá forer hoói íba re nise tuáñrar muúntu aní bolla zonnal ore hóbor dóh. Añára íba eré foónsibar age marifelái bolla toiyar así.” 16 Montor Pául or báaina ye ítarar sail or baabute fúinne rár, gáñtir bútore góli Pául ore híin zanaiyé. 17 Hétunot Páule Romi cáap ókkol ottu ezzon ore matai hoór de, “E juwan fua wa re zonnal lwár hañse loizo, itar ttu yóggwa re kessú hoibár asé.” 18 Tói hé cáap pwá ye ítare zonnal or hére aní hoór de, “Hodi Páule añré matai e juwan fua wa re tuáñr hére aní bolla hoiyé, kiyólla-hoile itar ttu bóle tuáñre kessú hoibár asé.” 19 Hétunot zonnale ítare át ot dóri ekkinare loizai fusár gorér de, “Tor ttu añré kii hoibár asé dé?” 20 Íte hoór de, “Hodún Yohúdi ye Pául or baabute aró bálagori tahákit gorá forer hoói hailla íba re nise fótuayi-mujilíc ot aní bolla tuáñre aros goittó ek óiye. 21 Montor tuñí ítarar hotá no fúinno, kiyólla-hoile ítara salic zon or túaro

bicí manúc luki táki Pául or entezar gorér; ítara íba re zetódin marifelái nó fare hétdin hána-fina na háibo hoói hosóm háiye. Yala ítara toiyar óiye, siríf tuáñr razirobbot olla entezar gorér deh.” 22 Zonnale juwan fua wa re endilla hókum dí duñraidiyé, “Tui añré iín zanaidiyós bóuli honókiyo re no hoóic.” 23 Baade hé zonnal lwá ye cáap ókkol ottu dui zon ore matai hoór de, “Rait or now wa báze Kaisáriyat zai bolla dui cót fóous, hóittor zon gúra-soloimna fóous edde dui cót folóuwan toiyar gorí raikkó. 24 Pául olla yó gúra ókkol toiyar raikkó, zeéne íba sóyi sólamote hákim Fílix or hére foónsegoi.” 25 Tarfore yóggwa ye endilla ekkán ceñrí leikké: 26 “Añí Kalediya Laisíyas or torfóttu bicí izzotdár hákim Fílix ore sólam. 27 E manúc cwa re Yohúdi ókkole dórifelail ar marifelaito saáil, montor añí zeñtté ibá ézzon Romi manúc de zani fajjí, añí añr fóous ókkol lói zai ibá re basailoyí. 28 Aar ítara ibá re kiyólla elzam der de híyan añr ttu zainto monehoiyé rár, añí ibá re ítarar fótuayi-mujilíc ot loigiyí; 29 baade añí zani fajjí de, ítara ibá re ítarar Córivot or baabute elzam lagar deh; montor ibá ttu mora fore de yáto ziyól hara fore de héndilla honó hosúri nái. 30 Zeñtté añré hóbor díya gíyeh de ki, e manúc cwa re marifelaibar sail gúraiye; añí ibá re éhon or bútore tuáñr hañse diferáiyi deh. Zetará ibá re elzam lagar, añí ítara re hókum díyi de, ítara ttu ibár ulða ze elzam ókkol asé híin tuáñr muúntu peec gorí bolla.” 31 Tói hókum mozin fóous ókkole hé raitta Pául ore Entípateris cóor ot loigiyé. 32 Tarfor din, ítara gúra-soloimna fóous sun ore Pául or fúaňti duñraidi gáñtit waafes aáigiyoi. 33 Gúra-soloimna fóous sun Kaisáriyat foónicce rár, hákim ore ceñrí gán diiyé, aar Pául ore yó íbar át ot gosáidiye. 34 Hákime ceñrí gán forí, Pául ottu fusár gorér de, “Tui hon zagar?” Páule zuwab der de, “Kilicíyar.” 35 Hákime hoór de, “Tor elzam lagoya ókkol eré foónsile añí tor mooddimar baabute fúniyum.” Baade yóggwa ye hókum díye de, Pául ore Hérud or razmohól ot faára dí raká zay bolla.

24 Fañs din baade boro imam Ananiyase hoozzon murubbi looi edde Tartuliyas nam or ezzon ukil looi nise Kaisáriyat giyyé, baade ítara hákim or hañse Pául or ulða elzam ókkol peec goijjal. 2 Pául ore bútore mata bay baade, Tartuliyase hákim or hañse elzam ókkol peec gorát doijje, hoór de, “Tuáñr hókum or tole añára boóut deri lóti bicí cántit así, aar tuáñr bála nozoriyar zoriya e koum or uore boóut dóilla

torki aiccé. 3 Ó izzotdár Fílix, añára híyan hárr dóillat, hárr zagat furafuri cükuriyar sáaňte kobul gorí. 4 Montor aňr ttu tuáňr ťaim ar borbad dito mone no hoór, héttola aňi tuáňre fóriyat gorí, meérbani góri aňárar hotá gún fúno. Aňára hookkán hotát beggún fúrai díyum. 5 “Aňára loot faiyé de, e manúc cwa óilde ekkán bifot; ibá ye fura duniyair Yohúdi beggún or bútore hánggama foida goré. Ibá óilde Nasári nam or dol or eggwá sóddar. 6 Ibá ye baitul-mukaddos úddwa nafak goittó kucíc goijjé, aňára ibá re héttola gereftar goijjí deh. 7 Montor zonnal Laisíyas aáí yore ibá re ádoma gorí aňárar át ottu loigiyégoi, 8 aró ibár mooddima-goróya ókkol ore hókum díye de, tuáňr muúntu ai bolla. Tuñí nizebaze ibá re iín beggún or baabute zerá goillé zani faribá, aňára ibá re kiyólla hosúr dír.” 9 Yohúdi ókkol óu elzam lagat córik ól hín beggún sóyi bólui hoiyé. 10 Baade hákime Pául ore hotá hoító icára goijjé rár, Páule hoór de, “Aňi zani, tuñí boóut bosór lótí e koum or joc. Héttola aňi kúcir sáaňte aňr sófai dír. 11 Tuñí zasai goillé sóiyigori zani faribá, aňi uore Jerúsalem ot ebaadot goittó giyí de aijjó baró din or túaro bicí nó óyo. 12 Afír uore zetará elzam lagar ítara aňré no baitul-mukaddos ot honó manúc lói barábari dír de loot faiyé, aar no mujilíc-hánat yáh cóor or honó mikká hánggama foida gorí de loot faiyé. 13 Itará aňr uore ze elzam ókkol lagar, hín or tuáňre honó sábut dí no faribó. 14 Montor aňi tuáňr hañse yián cíkar gorí, ki hoilé, ze Torika re itará gollot dol bouli hoór, hé Torika re mani aňi aňárar bafdana ókkol or Allar ebaadot gorí. Aňi ze hotá ókkol Tourat ot edde nobi ókkol or kitab ot leikká asé hín beggún ekin gorí. 15 Afír ttu Allar uore acá asé, zendilla itará ttu yó asé, híyan óilde, forhésgar edde hóraf manúc beggún ore mora ttu zinda gorá zaybo. 16 Héttola aňi furafuri kucíc gorí de, Allar edde insán or muúntu hámica sóyi hélome táki bolla. 17 “Yala boóut bosór baade, aňi Jerúsalem ot aňr koum or hañse hórat foóñsai bolla edde januwar kurbani di bolla aiccí. 18 Tói Ecíyar hoozzon Yohúdi ye aňré baitul-mukaddos ot pak-sáf ói aňi hé ham gorí de loot faiyé. Hére afír fúaňti no manúc or dol accíl aar no aňi honó hánggamat cámil accílam. 19 Montor zodi ítara ttu aňr ulđa honó kessú hoibár táke, tóoile ítara ttu tuáňr muúntu aiyón accíl. 20 Arnóile eré asé de itará nize hoóuk, aňi fótuayi-mujilíc or muúntu týai accílam de híyalá aňr ttu kii hosúri faiyé deh. 21 Itará aňré siríf yián ekkán or hosúr dí faribó, ziyán aňi

ítarar muúntu týai accílam de híyalá guzori hoóilam, ki hoilé, ‘Mora ókkol zinda ói urár mosóla loi beh aijja aňré bisar gorá zar.’” 22 Montor Fílix ottu hé Torikar baabute sóyi zana asé de héttola, yóggwa ye bisar gorá bon gorí hoór de, “Zonnal Laisíyas nise ailé, aňi tor mooddimar fáiselá goijjum.” 23 Baade íba ye cáap ore hókum díye de, Pául ore gaňrat ot rakí bolla, kessú azadi di bolla, aar Pául or dustó ókkole íba re hédmot goittó ailé ítara re maná no gorí bolla. 24 Hooddin baade, Fílie nizor bou Durusila re fúaňti looi aiccé, híba ézzon Yohúdi accíl. Yóggwa ye Pául ore mataitó diferáiyé, baade Pául ottu Mosih Isár uore iman or baabute boiyan fúinne. 25 Páule zettót forhésgarir, nizoré sóoňli rakár, edde aibó de kiyamot or baabute boiyan gorér, Fílix dooraigiyói, aar hoór de, “Tui ettar zaagói, one mouka faile aňí toré mataitó diferáiyum.” 26 Fúaňti-fúaňti yóggwa ye Pául ottu gúc faibar óu acá goijjíl, héttola yóggwa ye Pául ore egazá-egazá matai íba llói hotá hoító. 27 Dui bosór guzori zaigói baade, Fílix or zagat Forkiyus Fistas aiccé. Montor Fílix ottu Yohúdi ókkol or nozor ot bála tóoitto monehoiyé de héttola, yóggwa ye Pául ore ziyól ot rakígilgoi.

25 Fistas hé mulluk ot aáí tin din baade Kaisáriya ttu uore Jerúsalem ot giyé. 2 Hére doóñr imam ókkole edde Yohúdir neta ókkole Pául or ulđa elzam ókkol ainné, aar aros gorí 3 Pául or ulđa ekkán meérbani saiýé, zeéne íba ye Pául ore Jerúsalem ot diferáide. Kiyólla-hoile, ítara Pául ore foňt ot máze luki táki marifélaito sólla goijjíl. 4 Montor Fistase hoór de, “Pául ore Kaisáriyat máze gaňrat ot raká gíyeh, aar aňi nize hére hárá zaiyum. 5 Tuáňrar hoozzon sóddar aňr fúaňti aiyóuk. Zodi hé manúc cwar honó hosúri táke, tóoile ítara hére íbar hosúr ókkol daháidouk.” 6 Fistas ítarar fúaňti aňcتو-doc din táki baade nise Kaisáriyat giyé. Tarfor din yóggwa ye bisar or toktót boiccé, aar Pául ore aná zay bolla hókum díye. 7 Pául foóñicce rár, ze Yohúdi ókkol Jerúsalem ottu aiccíl, ítara íbar sairókul ttu týai íbar uore bicí hótara-hótara elzam ókkol lagat doijje, montor hín sábut gorí nó fare. 8 Hétunot Páule eén hoói nizor sófai díye, “Aňi no Yohúdir Córivot or ulđa hosúri goijjí, no baitul-mukaddos or ulđa goijjí, aar no Káisar or ulđa goijjí.” 9 Montor Fistase Yohúdi ókkol or nozor ot bála tóori bolla Pául ore hoór de, “Tui Jerúsalem ot zai e mooddimar bisar olla aňr muúntu týaito soós né?” 10 Páule zuwab der de, “Aňi toh yala Káisar or

adalot ot éna tíyai así; añr bisar or fáisela eré gorá foribó. Añí Yohúdi ókkol or ulða honó hosúri nó gorí, híyan de tuñí yó bála zano. **11** Zodi toúo añí mora fore de héndilla honó kessúr hosúrbon de óile, añí mori bolla razi así. Montor e Yohúdi itará añr uore ziín elzam lagar híin zodi ekkán óu sóiyi no, tóoile honókiyo ttu añré itarár át ot gosáidibar hók nái. Añí Kásir ore apíl gorí.” **12** Baade Fistase uzirnazir ókkol lói mocuwara gorí hoór de, “Tui zettót Kásir ore apíl goijjós, hétolla tui Kásir or hére zaibi.” **13** Hooddin guzori zaigói baade, baáñcca Ageripa ye edde Barnise Fistas ore sólam zanaitó Kaisáriyat aiccé. **14** Ítara hére boóut din hařai baade, Fistase Pául or mooddimar baabute baáñcca re zanaiyé. Yóggwa ye hoór de “Fílix manúc ézzon ore eré hodi ísafe rakígiyo. **15** Zeñtté añí Jerúsalem ot giſlam, Yohúdir doóñr imam ókkole edde murubbi ókkole íbar hosúri ókkol añr hañse peec gorí hoiyé de, íba re sáñza dí bolla. **16** “Montor añí ítara re hoiyí de, ‘Yián Romi niyom no de ki, honó manúc ore sáñza lla gosáidon, zetún foijjonto íba ye nizor mooddima-goróya ókkol lói muámuikka dola nó óiyo edde nizor ulða ze elzam ókkol laga giyéh híin or sófai dí bolla íba re mouka diiya nó zah.’ **17** Hétolla hé Yohúdi gún eré zoma óiye rár, añí deri no gorí tarfor din bisar or toktót boiccí, aar manúc cwa re aná zay bolla hókum díyi. **18** Mooddima-goróya ókkol zeñtté hotá hoi bolla tíyaiye, ítara añí táaijjilam de héndilla honó gollot ham or hosúri nó deh. **19** Montor íba llói ítara ttu nizor dórmor edde mora manúc Isár baabute kessú obonaboni accíl, Zibá zinda asé hoi Páule dabi goré. **20** Añí hé maamela gún or baabute hondilla gori tahákit goríyum no zani ísafe, fusár goijjí de, íba ttu Jerúsalem ot zai híin or bisar olla tíyaito monehoór né. **21** Montor Páule zettót Kásir or fáisela lla íba re gañrat ot raká zay bolla apíl goijjé, añí hókum díyi de, íba re Kásir or hére nó diferái foijjonto gañrat ot raká zay bolla.” **22** Ageripa ye Fistas ore hoór de, “Añí nizor ttu yó hé manúc cwar hotá fúinto monehoór.” Yóggwa ye hoór de, “Hailla fúni faribá.” **23** Tói tarfor din baáñcca Ageripa edde Barnis, bicí dök or sáaňte doóñr zonnal ókkol edde cóor or daidoóñr ókkol ore loi boiřók-hánat góille. Fistas or hókum mozín Pául ore búture aná gíyeh. **24** Fistase hoór de, “Ó baáñcca Ageripa edde eré añaarar fúaňti házir asó de tamám manúc ókkol, tuáñra e manúc cwa re soó, zibár baabute Yohúdi beggúne Jerúsalem ot edde eré añré apíl gorí guzori hoóil de, e

manúc cwa ar basi tákibar laayek no. **25** Montor añí zani faijjí de, ibá ye moot or laayek honó hosúri nó goré. Aar ibá ye zettót Kásir ore apíl goijjé, añí ibá re hére diferái bar fáisela goijjí. **26** Montor ibár baabute añr muhán baáñccar hañse lekí bolla añí honó sóiyi hosúri nó fai. Hétolla añí ibá re tuáñrar muúntu ainní, háasgori tuñí baáñcca Ageripar muúntu, zeéne zerá gorí baade añr ttu kessú lekíbar téake. **27** Kiyólla-hoíl añr ttu lager de, hosúri ókkol dahái no dí honó hodi re hére diferái don sóiyi no.”

26 Ageripa ye Pául ore hoór de, “Toré nizor sófai díbar ezazot diya giyéh.” Hétunot Páule át barái nizor sófai díyat doiже de: **2** “Ó baáñcca Ageripa, aijja añí tuáñr muúntu Yohúdi ókkole añr uore ze elzam lagar híin beggún or ulða añr sófai dí farir de híyan añí bággitta bóuli táarir. **3** Háasgori kiyólla-hoíl, añí zani, tuñí Yohúdi ókkol or rosóm or edde torkatorkir súwal ókkol or baabute bicígori zano. Hétolla añí tuáñre fóriyat gorí, sobór or sáaňte añr hotá gún fúno.” **4** Tamám Yohúdi ókkole toh zane, añr nizor koum or dormiyan ot edde Jerúsalem ot añr zindigir solasol cúru ttu lóti hondilla accíl. **5** Ítara añré bicí deri lóti siné, zodi ítara ttu gobá dító monehoó, di faribó, ki hoilé, añí añaarar dórmor ebbe hora fírka Féroci mozín zindigi haraiyí. **6** Aar yala añré etollá bisar gorá zar, kiyólla-hoíl Alla ye añaarar bafdada ókkol lói ze waada goijjíl hé waadar uore añí acá rakí. **7** Añaarar baró háandan or manúce toh hé waada re faibar acáye dilmon di raite dine Allar ebaadot goittó. Ó baáñcca, añré Yohúdi ókkole hé acár zoriya elzam der deh. **8** Alla ye mora re zinda goré de híyan kiyá tuáñra ttu biccác no lager? **9** Age añí nize yó táaijattam de, zeéne fari héene añr ttu Isá Nasárir nam or ulða gorón fóros. **10** Héndilla añí Jerúsalem ot goijjí yó. Doóñr imam ókkol ottu kémota fai yore Allar pak bonda boóut zon ore ziyól ot dílam, aar ítara re zeñtté marifélaito fáisela goré héñtte añí yó bút dítam. **11** Bicí taim ot añí ítara re sáñza dí bolla fottí mujilfc-hánat zaitam, aar ítara re bolazuri kuféri gorá baitó kucíc goittám. Añí ítara llói bicí rak accílam de hétolla oinno mulluk or cóor ókkol ot úddwa zai-zai ítarar uore zulkum goittám. **12** “Héñtte ek din añí doóñr imam ókkol ottu adíkar edde hókum fai yore Damáskas ot zair de októ, **13** óu baáñcca, duúñija góri añí foñt ot máze asman ottu eggwá foór deikkí, zibá beil or túaro foór, yíba añr edde añr sáaňti

ókkol or sairómikka ttu somkat doijje. **14** Zeñtté aňára beggún merit forigiyígoi, aňré Hibrú zubane endilla hoór de eggwá abas fúinni, ‘Sául, Sául, tui Aňré kiyólla zulúm gorór? Áilla súaňr ulđa latí mara tor lla aásan no.’ **15** Hétunot aňí fusár goijjí de, ‘Malik, Tuňí hon?’ Malike zuwab diyé de, ‘Aňí ólam de Isá, zibá re tui zulúm gorór. **16** Ehón ut, tor ténge tíya. Aňí tor hañse zahér óyi de, toré háadem edde gobá banai bolla; siríf ziín deikkós híin olla no bólke muúntu Aňí toré ziín daháiyum híin olla yó. **17** Aňí toré tor koum ottu basai rakíyum, aar ze Beyohúdi ókkol or hañse Aňí toré diferáir, ítara ttu yó basai rakíyum. **18** Tui ítarar suk kúlidibi, zeéne ítara andár ottu foór or uzu fíri aiyé, edde Cóitan or kobza ttu Allar hañse aiyé. Tói ítara gunár maf faibo, aar zará Aňr uore iman aní pak-sáf óiye tarár bútore zaga faibo.’ **19** “Hétolla, ó baáñcca Ageripa, asman ottu dorcón or duara aňré ziín howá gíyeh, aňí híin or nafómani nó gorí. **20** Sáat ot zetará Damáskas ot asé ítara re, baade Jerúsalem ot edde Yohúdiyar agagurat, aar Beyohúdi ókkol or hañse yó endilla hoói aňí tobolik goijjí de ki, ítara ttu towágorí Allar uzu fira foribó, aar towár laayek ham ókkol gorá foribó. **21** Híyan olla bólui hodún Yohúdi ye aňré baitul-mukaddos ottu dórifelail aar marifélaito kucíc goijjíl. **22** Montor aij foijjonto Alla ye aňré modot goijjé, héttola aňí týai ðoóñr-cónñr beggún or hañse gobá ókkol dir. Nobi ókkole edde Muúsa ye ziín fura óibo bólui hoiyé híin or baáre aňí honó kessú hoiyé de nái; **23** ki hoilé, Mosih ttu duk faa foribó, aar mora ttu zinda óiye de foóila zon ói yore Yohúdi edde Beyohúdi ókkol or hañse nur or hóbor díya foribó.” **24** Páule zettót héndilla góri nizor sófai dér, Fistase gozgosai hoór de, “Héy Pául, tui fool óigiyosgoi! Bićí elóm hásil goróne toré fool banaifélar.” **25** Montor Páule hoór de, “Ó izzotdár Fistas, aňí fool nó ói, aňí ziín hoóir híin sóyi aar buzón or hotá. **26** Baáñcca ye toh iín or baabute zane, héttola aňí íbar muúntu hímmot góri hotá hoói farir deh. Aňí biccác gorí de, e hotá iín ekkán óu íba ye no zane de nái, kiyólla-hoilé iín toh honó ek kunat óiye de no. **27** Ó baáñcca Ageripa, tuňí nobi ókkol ore biccác goró né? Aňí zani tuňí goró.” **28** Hétunot Ageripa ye Pául ore hoór de, “Tui aňré ebbe hom ȝaim or bútore Isáyi banai faribí bólui ȝáajjós níki?” **29** Páule hoór de, “Hom ȝaim ot óuk yáh lamba ȝaim ot, aňí Allar hañse dua gorí de, siríf tuňí no bólke zetará aijja aňr hotá fúner ítara beggún óu zen aňr dóilla ó, montor e sýol sára.” **30** Hétunot baáñcca

urígiyoi aar íbar fúaňti hákim, Barnis, edde zetará ítarar fúaňti boirók ot accíl ítara yó urígiyo. **31** Ítara héntu neeli zaigói baade ezzon ore ezone hoór de, “E manúc cwa ye mora fore de sáñzar laayek yáh ziyól hárä fore de héndilla honó kessú nó goré.” **32** Ageripa ye Fistas ore hoór de, “E manúc cwa ye Káisar ore apíl no goittó bóuli, ibá re eridiya zayto.”

27 Zeñtté aňára re zaáñs ot góri Ițalit loiza foribó bólui fáisela óigiyoi, Pául ore edde ar hoozzon hodi re Baáñcar Teérang hoó de yíbar ek cáap or át ot diiya giyéh, zibár nam Julius. **2** Aňára Aderamitiya cóor or ekkán zaáñs ot uří zaat doijji, ziyán Ecíya elakar alok-alok gáñt ókkol ot zai bolla toiyar accíl. Aar Makedóniya elakar Tisónonika cóor or Aristarkus aňárar fúaňti accíl. **3** Tarfor din aňára Sídon ot foóñicci, aar Juliuse Pául ore meérbani gorí nizor dustó ókkol or hére zaibar ezazot diyé, zeéne íbar dustó ókkole íbar zorurot ókkol fura gorí fare. **4** Aňára héntu bacá lóiyí, aar boiyar aňárar ulđa baár de héttola Sáifrus or ze boli boiyar no baár hé boli giiyí. **5** Baade Kilicíyar edde Pampúliyar doijja báy zaite-zaite aňára Lusíya elakar Mira cóor ot laimmí. **6** Hére hé cáap pwá ye Alexzendariya cóor or ekkán zaáñs faáil ziyán Itáli dec ot zaar. Íba ye aňára re híyan ot tuillé. **7** Aňárar zaáñs boóut din fán asté-asté soli baade bicí dukkór sáaňte Kanidas cóor ot foóñicci. Boiyare zettót aňára re aar muúmmikka zaito no der, aňára Sálmon cóor or muúntu Keret ȝiyar ze boli boiyar no baár hé boli giiyí. **8** Aar doijjar hañsa dóri dukkór sáaňte soli-soli ekkán zagat foóñicci ziyán or nam óilde Héfazoti Gáñt Ókkol. Híyan Lasíya ȝoón or dáké accíl. **9** Héndilla góri boóut din guzori zaigói baade, zaáñs ot góri zaibar sofór hótara óiaicce, aar Koffarar Din óu zettót faráigiyoi, Páule ítara re eén hoói úñciyari díye, **10** “Manúc ókkol, aňí dekír de age zai aňárar e sofór hótara óibo, aar bicí hóti ókkol óibo, siríf malsámana edde zaáñs no, bólke aňárar zan úddwa.” **11** Montor cáape Pául or hotár túaro zaáñs-soloyar edde híyan or girós or hotá fúinnil. **12** Hé zaáñs gáñt tan cítkhal hařaité cúuida no de héttola, ítara bicí zone fáisela goijjé de, héntu zai honó bote Fonis gáñrot foóñsi cítkhal hařai bolla. Hé gáñt tan óilde Keret ȝiyar zaáñs gáñt, ziyán or muu gán doóinali fosím edde utorrali fosím míkka. **13** Zeñtté doóinali boiyar asté-asté baát doijje, ítara báfer de ítarar niyot fura gorí faribó; héttola ítara zaáñs or nogol tulífelai Keret

diyar sor báy giiyé. **14** Montor hotún ánik baade, hé zaga ttu eggwá dooñr tuwáni boiyar cúru óiye, zibá re Yorakilo ñake. **15** Zaáñs sán ore zettót hé boiyare faiyé aar híyan boiyar or zoriya muúmmikka zai no farer, añára kucíc gorá bon gorí boiyar zikká baár híkka zaáñs sán zaito diyé. **16** Aar zaite-zaite eggwá Kawuda nam or gura diyar ze boli boiyar no baár hé bouli giyí, aar bicí mockil or sáaňte añára zaáñs or noow gán basai faijjí. **17** Manúc ókkole noow gán zaáñs or uore tulí yore rosí lói zaáñs or sairókul ttu berái bañdí eijjé, aar ítara zaáñs sán Sartis or meir sor ot bazíbo bólui doore zaáñs or cór gán lamaifélaí boiyar zikká baár híkka zaáñs sán zaito diyé. **18** Baade tuwán or zoriya zettót añára bicí énska háir, ítara tarfor din zaáñs or malsámana ókkol félaidiyat doijje. **19** Tisára din ítara zaáñs sola de sáisamana ókkol nizor áte félaidiye. **20** Boóut din lóti zettót beil óu dahá no zar, tara ókkol óu dahá no zar, aar lagatar zuresúre tuwán óu baát accíl, tói añára basibár acá félaidiyi. **21** Zaáñs or manúc ókkol boóut din foijjonto waácca de héttolla, Páule ítarar mazé tíyai hoór de, "Manúc ókkol, tuáñra ttu añr buddí gán dórí Keret ñiya ttu zaáñs lói nu aiyón accíl, tói e mosibot edde hóti ttu basítá. **22** Montor yala añí tuáñra re fóriyat gorí, tuáñra hímmot goró, kiyólla-hoilé tuáñra honókiyor zan no zaybo; sirif zaáñs san hóti óibo deh. **23** Añí Zibár manúc edde Zibár ebaadot gorí, hé Allar ek fírista ye gel de raitta añr ñák ottu tíyai yore **24** hoiyé de, 'Pául, no dooraiyó, tuáñr ttu Káisar or muúntu hámaha tíya foribó. Aar zetará tuáñr fúañti zaáñs ot góri zaar, Alla ye tuáñr wasté meérbani gorí ítara beggún or zan basai raikké.' **25** Hétolla, manúc ókkol, hímmot goró, kiyólla-hoilé añr ttu Allar uore iman asé de, añré zeén hoiyé héen óibo. **26** Lekin añára ttu honó diyat oozagói foribó." **27** Tuwán or soiddó din ot din adá raitta, añára zaáñs lói báai Aderiya Doijjar hére aiccí rár, zaáñs or manúc cúne   aijje de, ítara kul or ñáke foóñser bólui. **28** Ítara fanír tola maippé rár ací át mur loot faáil, y   hotún baade abar maippé rár háit át mur loot faáil. **29** Ítara zaáñs sán c  l ot d  c háibo bólui doore zaáñs or fasíl ottu sair gw   nogol maij   aar din or fo  r f  ri bolla dua gor  t doijje. **30** Tarfore séraingga g  ne zaáñs ottu d  izai bolla kucíce, agil ottu nogol mare f  n gorí zaáñs or uottú noow g  n doijjat lamaifélaí. **31** Hétunot Páule cáap ore edde f  ous ókkol ore ho  r de, "Zodi manúc itará zaáñs or uore no t  ke, tuáñra basi no farib  ." **32** T  i f  ous

  kkole noowr rosí g  n h  riдиy  , ze  ne h  yan fan  t forizag  i. **33** Biínna fo  r f  ribar ekk  gori age, P  ule ítara beggún ore h  na h  i bolla e  n ho  i aros goijj  , "Tu  nra kess   na h  i lagatar entezar ot as   de aijja soidd   din óiye. **34** Hétolla a  i tuáñra re fóriyat gor  r, zane basi t  ki bolla tuáñra kess   h  na h  o, kiyólla-hoil   tuáñra honókiyor mat  r ekk   sul úddwa no foribó." **35** Hot  a h  yan ho  i baade, P  ule ru  t loo   ítara begg  n or mu  ntu Alla re c  ukuriya goijj  , aar baade b  ngi h  at doijje. **36** Hétunot ítara begg  n h  immot faiy  , aar ítara nize y   h  na h  iye. **37** Zaáñs or uore añára kulehale dui c  o hóittor-s  w zon accílam. **38** Begg  n fe  t b  ri h  i baade, ítara guyu   ókkol doijjat félaidi zaáñs or uz  n hom gor  t doijje. **39** Biínna fo  r f  aij  t   r  r, ítara zaga g  n sin   n   fare, montor ítara doijjar e  n ekk   atari deikkíl, ziy  n or sor balu ola. Baade ítara fáisela goijj   de, zodi faille zaáñs s  n hére uore tulídi bolla. **40** Hétolla ítara nogol lun h  ri doijjat f  laidiye, f  uañti-f  uañti s  wan or rosí g  n óu k  lifelaiye. Ítara zaáñs or cór g  n boiyar ot tulídiye, baade zaáñs s  n hé sor or h  kka zaat doijje. **41** Montor zaáñs s  n zaite-zaite dui doriar mudar meir sor or uore ui  tégoi, aar zaáñs or agil e  n baz  gyoi, ebbe no lorer, aar goir or zoriya fas  l ottu b  ngi gurigara óizat doijje. **42** F  ous s  ne hodi ókkol ore marifélaibar niyot goijj  , ze  ne ítara honókiye h  nsuri d  izaigoi no fare. **43** Montor cáap ottu P  ul or zan basaitó monehoóil, héttolla íba ye f  ous sun ore ítarar monc   mozin goittó n   déh. Íba ye h  kum d  ye de, zet  r h  nsuri fare age ítara fan  t z  p mari kul or uore zai bolla, **44** aar baki g  ne tott   y   zaáñs or b  ngas  ra ókkol d  r yore hére zaiboi lla. T  i héndilla gorí héfazot or sáaňte beggún kul ot fo  nicci.

28 Ze  ntt   añára héfazot or sáaňte kul or uore fo  nicci, añára zani faijj   de, hé ñiya war nam óilde Meliti. **2** H   diyar bácinda ókkole añára re ódorbaára meérbani goijjil. H  yala z  r d  r de edde t  nd   acc  l   safe, ítara ooin zolai añára beggún ore estekbal goijj  . **3** P  ule zettót ek tara f  iana dargw   dola gorí ooin ot diy  , t  i gorome eggw   bic ola h  f neeli a  i íbar át s  i hoo  ri doijje. **4** Hériyar bácinda ókkole zettót P  ul or át ot h  f f  a lo  ki táikke de deikk  , ítara ezzon ore ezzone hoór de, "Bec  k, e manúc cwa k  ni; ib   doriya ttu basil   yo Ins  fi nam or debota ye ib   re basit   no d  r." **5** Lekin P  ule h  f f  a z  ri ooin ot f  laidiye, aar íbar hon   h  ti n  . **6** Manúc

cúne țáaije de, íbar gaa fúlizayboi, arnóile atíkka fori morizaybói, montor ítara boóut hotún entezar gorí baade dekér de, íba ttu kessú no ór, hétnot ítara nizor mon bodoli hoór de, “Íba eggwá debota!” 7 Hé zagar dáke hé ɖiyar ebbe doóñr manúc or zobin ókkol accíl. Manúc íbar nam óilde Fubili. Íba ye añára re estekbal goijjé, aar tin din fán añára re becábicí meémandari goijjé. 8 Aar eén óiye, hé októt Fubilir baf gaatzore edde gaalamaniye bisánat fori accíl. Páule íba re saító bútore giyyé, aar dua gorí baade íbar uore át dí íba re gom goijjé. 9 Yárbaade, hé ɖiyat accíl de baki biyaramma beggún Pául or hañse aiccé, aar ítara re yó gom gorá giyyeh. 10 Ítara añára re boóut dóilla torikaye izzot goijjé; aar añára héntu bacá lói bolla toiyar óiyi de októt, añára ttu sofór olla lage de hín beggún ítara zaáñs ot bóridiye. 11 Tin mac baade añára Alexzendariya cóor or zaáñs ot góri bacá lóiý, ziyan fura cítkhal foijjonto hé ɖiyat accíl. Hé zaáñs sán ore “Zooñika Debota,” bouli hoító. 12 Aar Sirakusa cóor ot zaáñs sán bañdí yore hére tin din táikki. 13 Añára héntu zaáñs ot góri bacá lói Regiyon cóor ot foóñicci. Ek din baade doóinali boiyar baát doijje, aar tarfor din Puteli Ɋoón ot foóñicci. 14 Hére añára hoozzon imandár báiboináin loot faiyí, zetará añára re ítarar fúañti ek háfta tákito dawot dyíl. Héengori añára Rom ot foóñiccigoi. 15 Hériyar imandár báiboináin ókkole zettót añára aiyír de fúinne, ítara añára llói milto hodún Appiyus or Bazar hoó de híyan or héddur aiccé, ar hodún Tinboóring hoó de híyan or héddur aiccé. Páule ítara re dekí Alla re cükuriya goijjé, aar hímmot faiyé. 16 Añára Rom ot foóñsi baade Pául ore nizor ttu monehoó de hére táki bolla ezazot diya giyyeh. Íba re ezzon fóouse faára díto. 17 Tin din baade, Páule Yohúdir neta ókkol ore ekkán ot mataiyé, aar ítara zeñtté zoma óiye, Páule ítara re hoór de, “Ó báiyain, zodi añí añárar koum or edde añárar bafdana ókkol or rosóm ókkol or ulða kessú no goillé yo, toóu añré hodir dóilla góri Jerúsalem ottu Romi ókkol or át ot gosáidya giyyeh. 18 Romi ókkol ottu añré zerá gorí baade eridito monehoóil, kiyólla-hoilé ítara añr ttu mora fore de héndilla honó hosúri nó faa. 19 Montor Yohúdi ókkole zettót híyan ot bazá díye, añí mojbur ói Káisar ore apíl goijjí, hález híyan or maáni añr ttu nizor koum or ulða elzam lagai'bár niyot accíl de no. 20 Hétolla bóuli añí tuáñra re sai bolla edde tuáñra llói hotá hoi bolla tuáñra re mataiyí deh, kiyólla-hoilé Boni Isráil ókkole ze acá raké hé acár zoriya añré e

síyol lói bañdá giyyeh.” 21 Hétunot ítara íba re hoór de, “Añára tuáñr baabute Yohúdiya ttu honó ceñrí nó fai, aar héntu ze báiyain eré aiccíl ítara ttu yó honókiye tuáñr baabute no honó hóbör díye, aar no honó hóraf hoiyé. 22 Montor añára ttu tuáñr rai ókkol fúinto monehoó, kiyólla-hoilé añára zani de, fottí zagar maincé e fírkár ulða hotá ókkol hoó.” 23 Tói ítara Pául lói mili bolla eggwá din tñk goijjé, aar ítara edde aró bicí manúc íba téke de zaga híyan ot aiccé. Tarfore Páule ítara re biínna ttu lóti hánzinna foijjonto Allar raijor baabute buzáíl edde gobá díyl, aar Muúsar Córivot edde nobi ókkol or kitab ottu dahái dídi ítara re Isár baabute iman aná baitó kucíc goijjíl. 24 Íbar boiyan fúni kiyé-kiyé iman ainné, montor argúne ekin nó goré. 25 Ítarar bútore zettót obonaboni foida óiye, Pául or e hotá fúni ítara zaat doijje, ki hoilé, “Pak-Ruh ye nobi Yesáyahr áta tuáñrar bafdana ókkol ore sóyi hotá hoiyé, ki hoilé, 26 E manúc cún or hañse zai hoógoi de, ‘Tuáñra hane fúnat tákiba montor no buzíba, tuáñra suké saát tákiba montor no siníba.’ 27 Kiyólla-hoilé manúc ítarar dil toh doró óigiyoi, ítarar han bór óigiyoi, aar ítara nizor suk bon gorífelaiye. Arnóile ítara nizor suké dekító, hane fúnito, nizor dile buzí Añr hañse fíri aító, aar Añí ítara re gom goittám.” 28 “Hétolla añr ttu tuáñra re yián zanaidito monehoó de ki, Allar e nejat or hóbör Beyohúdi ókkol or hañse foóñsa giyyeh, aar ítara fúnibo.” 29 Páule hotá hín hoiyé rár, Yohúdi ókkole afós ot bicí barábari dí giyyégoi. 30 Pául fura duí bosór foijjonto nizor bára góri ot táikkil, aar zetó zon íbar hañse aító ítara beggún ore íba ye estekbal gorí, 31 furafuri hímmot or sáaňte honó bazá sára Allar raijor baabute tobolik goittó edde Malik Isá Mosihr baabute taalim dito.

Romiól

1 Añí Pául, Mosih Isár éggwa gulam, zibá re sáhabí ói bolla ñaka giyéh edde Allar kúchóbor or tobolik olla basílowa giyeh, **2** ze kúchóbor or waada Alla ye age lóti Nizor nobi ókkol or duara pak-kalam ot mazé goijjíl. **3** Hé kúchóbor óilde Íbar Fuar baabute, zibá insán or hé rúwate Dawud or nosól ottu zormo óoil, **4** aar pakir Ruhr hé rúwate mora ttu zinda gorá giyeh de héttola kudurut or sáañte Allar Fua de dahá giyeh. Íba óilde Isá Mosih añárar Malik, **5** zibár duara añaðra rahámot edde sáhabigiri faiyí, zeéne Íbar nam ói bolla tamám koum ókkol ore iman ottu foida ó de fórmadarir hére aní; **6** zetará re Isá Mosihr ói bolla ñaka giyéh, ítarar bútore tuáñra yó asó. **7** Tuáñra zetará Rom cóor ot Allar adorbon asó, zetará re níki Alla ye Nizor pak bonda ói bolla ñaikké, tuáñra beggún or hañse lekír: Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **8** Ebbe age, añí tuáñra beggún olla Isá Mosihr duara añr Alla re cükuriya gorí, kiyólla-hoile tuáñrar iman or baabute toh duniyair agagura howá zar. **9** Ze Allar Fuar baabute kúchóbor tobolik gorí-gorí añí fura dile Allar hédmot gorí, Íba añr gobá asé de ki, añí honó bad sára tuáñra re yaad gorí yore **10** duat hámica magi de, Alla ye sailé añí zen ebarot óile honó bote tuáñrar hañse aibár rasta fai. **11** Kiyólla-hoile añr ttu tuáñra llói milto kúb monehoór, zeéne añí aái tuáñra re ruúhanir kessú niyamot dii fari, ziíne tuáñra re mozbüt goríbo; **12** yáni, tuáñrar hére taki, tuáñra ttu edde añr ttu asé de imane ezzon ore ezzone josba di faijjum. **13** Báiboináin ókkol, añr ttu tuáñra re zanaidito monehoór de ki, añí tuáñrar hañse ai bolla boóut bar niyot goijjílam de asé, montor etókkal foijjonto aái no faillam. Añí aító saáilam de kiyólla-hoile zeéne añí tuáñra ttu yó kessú fólfola fai, zendilla oinno koum ókkol ottu faijí. **14** Añr ttu manúc beggún or uore zimmadari asé, ítarar Girík manúc óuk yáh gañiya óuk, elómdar óuk yáh be-elómdar óuk. **15** Hétolla bóuli tuáñra zetará Rom ot asó, añr ttu tuáñrar hañse yó kúchóbor tobolik goittó bicí azzu asé. **16** Añí toh kúchóbor loi no cormai, kiyólla-hoile híyan toh iman anóya fottíkiyo re nejat di bolla Allar kudurut, age Yohúdi re yárbaade Beyohúdi re. **17** Kiyólla-hoile hé kúchóbor ot toh Allar oh forhésgari zahér ó, ziýan manúce siríf imane hásil gorí faijjíl edde faribó, zendilla pak-kalam ot asé, "Forhésgar

manúc imane beh basi tékibo." **18** Montor asman ottu Allar gozzob manúc uitarár hárr bedini edde kuham or ulða zahér ó, zetará sóyi re kuham lói záfai raké, **19** kiyólla-hoile Allar baabute zíín zani fara zah hín toh ítarar hañse sáf zahér, kiyólla-hoile Alla ye hín ítarar hañse sáf zahér goijjé. **20** Duniyair foidayecir héntte lóti toh Íbar dekí fara no zah de sifót ókkol sáf-sáf góri dahá zar, yáni Íbar ofúrani kudurut edde Kúdayi re; hín Íbar banaiya mohóluk ókkol ottu ót faa zah, héttola manúc ítarar ttu honó bahána nái. (aiddos g126) **21** Ítarar Alla re zani baade yo toh Íba re Alla ísafe izzot nó goré aar cükuriya yó nó zana, bólke ítarar báfani behar óigiyoi aar ítarar obuz dil andáre bórígíyo. **22** Ítarar giyani bouli dabi goillé yo, ítarar bekuf óigiyoi; **23** aar ítarar fána no ó de hé Allar ebaadot bad di endilla mutti ókkol or fuñza goijjé zíín fána óizagoi de insán or, faik or, sair-téingga januwar or edde buke áñre de zandár or súrote banaiya. **24** Hétolla Alla ye ítarar re ítarar dil or azzur nafak ham ókkol gorí bolla eridifélaie, híyan olla bóuli ítarar ezzon or jisím lói ezzone cormor ham goré. **25** Ítarar misá ekkán olla Allar hánsa re bad difélaie, aar Foidagoróya re no ói mohóluk or ebaadot edde hédmot goijjé. Montor Foida-goróyar taarif abadulabad ówat tékibo! Aamin. (aïón g165) **26** Alla ye héttola toh ítarar re cormor ham or azzut eridifélaie; ítarar beriyáin de úddwa ziyán milmilab or niyom asé híyan ore ulðat bodolifélaie. **27** Héndilla, beraáin de yó beriyáin lói ziyán milmilab or niyom asé híyan bad di, oinno zon loi cormor ham goittó fool óigiyoi, yáni beraáin de beraáin lói cormor ham gorí bolla; héttola ítarar nizor uore ítarar hóraf ham or laayek zoribana ané. **28** Aró, ítarar zettót Allar baabute zankari rakito nó saá, Alla ye ítarar re hóraf mon rakí bolla eridifélaie, zeéne ítarar ham uiín goré zíín gorón tík no; **29** ítarar hárr kuham, burai, lalós edde hórafe furayı; ítarar hásorot, kún, hoijja, férokbazi edde duconir kíyale bóräiya; ítarar gifot-goróya, **30** bodnam-goróya, Alla re nafróter goróya, biyadof, anári, edde fohór ola; ítarar hóraf ham or rasta kúle, aar bafmaar nafróman ókkol; **31** ítarar obuz, beiman, zaalem, edde berahám; **32** ítarar Allar e hókum zane, ki hoile, zetará héndilla ham hín goré ítarar moot or laayek, montor toóu ítarar siríf hín gorát téke de no, bólke aar zetará hín goré ítarar sáañt óu deh.

2 Hétolla, ó moniccó, tui zee niki oinno zon or hosúri dórós, tor ttu honó bahána nái; kiyólla-hoile tui ziyan olla ar ezzon or hosúri dórós, híyan toh tui nize yó gorí nizorgá nize hosúrbon de sábut gorós. **2** Añára toh zani, zetará héndilla ham goré ítara re Alla ye sóiyir uore bisar goré. **3** Lekin, ó moniccó, tui zee niki ekí ham uúin gorós ziín olla ar ezzon or hosúri dórós, tui Allar sáñza ttu hári zabigoi bóuli tåaros níki? **4** Aar náki tui Íbar oti meérbaní, bordac, edde sobór ore oggarájja gorór dé? Tui zanos de no né, Allar meérbaní moksót óilde toré touwá gorár uzu loizon dé? **5** Montor tor dil toh doró, tor ttu touwá goríbar dil nái; héndilla gorí tui nizor lla gozzob zoma gorór, oh din olla ze din Allar gozzob nazil óibo edde Íbar hók bisar zahér óibo. **6** Íba ye toh fottíkiyo re nizor-nizor ham mozin bodola dibo: **7** zetará sobór or sáánte gom ham gorí-gorí mohíma, izzot edde fána no ó de zindigi faibar talac goré, ítara re Íba ye ofúrani zindigi diibo; (*aionios g166*) **8** montor zetará siríf nizor fáida tuwa aar sóiyi gán no mane bólke kuham fisá dore, ítarar uore Íba ye gozzob edde laánot nazil goríbo. **9** Kuham goré de fottí insán or uore mosibot edde ocánti aibó, age Yohúdir uore yárbaade Beyohúdir uore; **10** montor gom ham goré de ítara fottí ekzone mohíma, izzot, edde cánti faibo, age Yohúdi ye yárbaade Beyohúdi ye. **11** Kiyólla-hoile Alla ye toh ektorfía no goré. **12** Zedúne Cöriyot no fai guná goijjé, ítara dóncó óibo de yó Cöriyot sára; aar zedúne Cöriyot fai guná goijjé, ítara re Cöriyot lói beh bisar gorá zaybo; **13** kiyólla-hoile Allar nozor ot forhésgar toh Cöriyot or boiyan fúne de ítara no, bólke Cöriyot amól goré de ítara re beh forhésgar bóuli kobul gorá zaybo. **14** Becók, Cöriyot nái de Beyohúdi ókkole zeñtté nizor fitorote ham uúin goré ziín Cöriyot ot asé, ítara ttu Cöriyot no tákile yo héñtte ítara nizor lla nize cöriyot. **15** Híyané ítara sábut goré de, Cöriyot or corót ókkol ítarar dil ot leikká asé. Héndilla bóuli ítarar hélome yó gobá déh, kiyólla-hoile ítarar báfani ye táitai ítarar hosúr deh aar táitai ítarar sófai deh. **16** Híin oh din óibo ze din Alla ye Isá Mosihr áta insán or gufoni ókkol or bisar goríbo. Hé baabute añí tobolik gorí de kúchóbor ot asé. **17** Becók tui toh nizoré nize Yohúdi hoós, aar Cöriyot or uore bóraca gorós edde Allar háas bonda bouli fohórai gorós; **18** tui Cöriyot ottu taalim faiyós ísafe Íbar moncá zanos, aar sóiyi gán basí zanos; **19** tui furafuri tåaros de, tui óilide añdá ókkol or foñt dahóya, andár ot asé de ítara lla ekkán foór, **20** fool

ókkol or ézzon torbiyotdoya, aar nabalok ókkol or ézzon ustut; kiyólla-hoile tor báfa óilde, Cöriyot ot hárr kessúr zankari edde sóiyi asé. **21** Tóoile, tui zee niki ar ezzon ore cíkka dos, tui nizoré cíkka dos né? Tui zee niki suri no goijjó hoói waáz gorós, tui hóno suri gorós né? **22** Tui zee niki zená no goittó hoós, tui hóno zená gorós né? Tui zee niki mutti ókkol ore nafrót gorós, tui hóno mondir ottu suri gorós né? **23** Tui zee niki Cöriyot lói borái gorós, tui hóno Cöriyot báñgi Alla re beizzoti gorós né? **24** Pak-kalam ot toh endilla asé, “Tuáñrar solasol dekí Beyohúdi ókkole Allar nam or kuféri gorér.” **25** Kiyólla-hoile, becók tor ázomir kimot asé zodi tui Cöriyot amól gorós, montor zodi tui Cöriyot báñgoya de óile, tóoile toh tor ázomi gorá ázomi nó gorós fán óigiyoi. **26** Hétolla, zodi ázomi goijjá honó manúce Cöriyot or dabi-dawa ókkol amól goré, ítare kí Alla ye ázomi goijjá bóuli no gonibó né? **27** Tuáñra Yohúdi ókkol ore Beyohúdi ókkole hosúr díbo, kiyólla-hoile tuáñra ttu leikká Cöriyot táki aar tuáñra ázomi goijjá manúc ói baade úddwa tuáñra Cöriyot báñgo, montor ítara toh jisím ot ázomi no goré de óile yo Cöriyot amól goré. **28** Kiyólla-hoile asól Yohúdi toh uite no zee niki siríf Yohúdi kúwala, aar asól ázomi toh waán no ziyán jisím harí baár ttu gorá zah. **29** Bólke asól Yohúdi óilde uite zee niki dil ottu Yohúdi; aar asól ázomi óilde waán ziyán Allar Ruhr duara dil ot gorá zah, leikká Cöriyot or duara no. Héndilla manúce taarif faa de insán or torfóttu no, bólke Allar torfóttu.

3 Héen óile, Yohúdi ókkol ottu kii fáida asé? Ázomi gorár kii kimot asé? **2** Becók, hárr mikká ttu bicí fáida asé. Ebbe agor gán óilde, Alla ye ítarar hañse Íbar kalam nazil gorí bolla ítara re bóraca goijjíl. **3** Ítara kessú ye beimani goijjé de óile yo kii óiye? Ítara beimani goijjé bóuli kí Alla ye yó beimani goríbo né? **4** Bilkúl no! Bólke fottí manúc misá tóorile yo, Alla sóiyi tóorar zorur, zendilla pak-kalam ot asé, “Tuáñr hotá ye sábut goré de, Tuñí hámica sóiyi tákó, aar Tuáñre elzam laga zah de októt Tuñí ziti aiyó.” **5** Montor añárar kuhamé zodi Allar hók bisar zahér ó, tóoile añára kii hoitám? Alla ye añára re sáñza dé de híyan nainsáfi no ór ne? Becók híyan óilde insán or ekkán nozoriya. **6** Héndilla bilkúl no! Arnóile Alla ye duniyair bisar keéngori gorí faribó? **7** Hodúne endilla hoibó, “Añr misá hotáye zodi Alla hámica sóiyi téake de híyan zahér ó aar híyané Íbar

mohíma ó, tóoile Íba ye añré gunágar ísafe kiyá bisar goré?” 8 Héndilla hoó de ítara endilla yó hoibó, ziyán añára hoói bólui hoói hodúne añárar bodnam goré, ki hoilé, “Aiyó, añára burai gorígoi, kiyólla-hoilé zetó burai gorí fare héto gom.” Hé bodnam-goróya ókkole ítarlar laayek sáñza hámaha fai zaybo. 9 Yala añára kii hoitám? Añára Yohúdi ókkol kí Beyohúdi ókkol or túaro beétor? Bilkúl no; añára toh age yó hoóilam, tamám Yohúdi ókkol edde Beyohúdi ókkol gunár kobzat asé. 10 Zendilla pak-kalam ot asé, “Forhésgar honókiye nái, ekzon úddwa nái; 11 buz ola kiyé nái, honókiye Allar talac no goré. 12 Beggún manúc sóiyi ttu lorigiyói, beggún ekku fúañti bigirigiyoi; gom ham goré de honókiye nái, ekzon úddwa nái.” 13 “Ítarar muk fooñsa lac or kúla hobor or dóilla; ítara nizor zire férobazí goré,” “Ítarar uñt ot háf or bic asé.” 14 “Ítarar muk gozzobe furaiyi; ítarar hotát honó miój nái.” 15 “Kún gorí bolla ítara duñri zaa; 16 ítara zejé zaa hére dóncó edde mosibot foida goré. 17 Cánti góri tákar rasta ítara no siné.” 18 “Ítarar dil ot Allar honó door nái.” 19 Yala añára zani de, Córíyote ziín hoó híin uitará re beh hoó zetará Córíyot or tole asé; zeéne honó insán ottu hoibár kessú no téke, aar fura duniyai ttu Allar hañse ísafkitab diya fore, 20 kiyólla-hoilé Córíyot amól gorí honó insán Íbar nozor ot forhésgar no tóoribo, kiyólla-hoilé Córíyot or duara toh gunár zankari éna aiyé. 21 Montor yala toh Alla ye maincóré Córíyot sára keéngori forhésgar bólui kobul goré de rasta híyan zahér ókiye, ziyán or baabute Tourat Córíf ot edde nobi ókkol or kitab ot óu zikír asé. 22 Rasta híyan óilde, zetará Isá Mosihr uore iman ané ítara beggún ore nizor-nizor imane Alla ye forhésgar bólui kobul goré; rasta híyan ot Yohúdi edde Beyohúdi honó forók nái, 23 kiyólla-hoilé beggúne toh guná goijjé, aar Allar mohíma ttu maárum ógiyoi. 24 Montor Mosihs Isár bútore asé de azadir usílaye Alla ye beggún ore Nizor rahámot or hádiya ísafe forhésgar bólui kobul goré. 25 Alla ye Íba re Nizor lou báca báy endilla koffara ísafe peec goijjé ziyán or uore iman aníle gunár maf faa zah. Híyan lói Alla ye daháiyé de, Íba oñtté yó Insáfwala accíl zeñtté insáne goijjíl de gunár sáñza no di Íba ye cóocióoi accíl. 26 Héndilla gorí Íba ye e októt sábut goijjé de ki, Íba insáfwala, aar zee niki Isár uore iman ané ítare Íba ye forhésgar bólui kobul goré. 27 Tóoile borái goríbar kii asé? Kessú nái. Hon córíyot olla bólui nái de? Amól or né? No, bólke iman or córíyot olla bólui.

28 Hétolla añára dóri de ki, manúc forhésgar tóore de nizor imane, Córíyot or amóle no. 29 Tóoile Alla ki siríf Yohúdi ókkol or Alla? Íba kí Beyohúdi ókkol or óu Alla no? Becók, Íba Beyohúdi ókkol or óu Alla, 30 kiyólla-hoilé Alla toh ekgwá éna asé, zibá ye Yohúdi ókkol ore forhésgar bólui kobul goríbo de yó imane, aar Beyohúdi ókkol ore goríbo de yó imane. 31 Tóoile kí añára imane Córíyot ore baatel gorí? Bilkúl no! Bólke, añára Córíyot zari rakí deh.

4 Héen óíle, jisím or híkka ttu añárar ze baf asé hé Ibrahíme híyan or baabute kii loot faáil hoitám? 2 Kiyólla-hoilé Ibrahím ore zodi amóle forhésgar bólui kobul gorá gíyeh de óíle, tóoile toh yóggwa ttu borái goríbar kessú tákito, montor Allar muíntu no. 3 Pak-kalam ot kii asé? Yíán, “Ibrahíme Allar uore iman raikkíl, hétolla yóggwa re forhésgar bólui gona gyíl.” 4 Ham goré de ítar tolof ore toh hádiya bólui dóra no zah, bólke hók bólui dóra zah. 5 Montor zee niki nizor amól or uore bóraca no gorí Ubár uore bóraca goré zibá ye bedini ókkol ore forhésgar bólui kobul goré, ítare ítar hé imane beh forhésgar bólui gona zah, 6 zendilla Dawude yó manúc ubá mubarek bouli hoiyé zibá re Alla ye amól sára forhésgar bólui gone. Íba ye hoiyé de, 7 “Mubarek uitará zetárar hosúr ókkol maf gorídiya gíyeh, zetárar guná dur gorífela gíyeh. 8 Mubarek manúc ubá, zibár guná Mabude hísaf no rakíbo.” 9 Eré mubarek hoiyé de híyan kí siríf ázomi goijjá ókkol olla? Aar náki ázomi agoijjá ókkol olla yó? Kiyólla-hoilé pak-kalam ot toh añára endilla faiyí, “Ibrahím ore imane beh forhésgar bólui gona gyíl.” 10 Tóoile hoñtté gona gyíl dé? Yóggwa ye ázomi gorí baade né náki ázomi no goríbar age? Becók ázomi gorí baade no, bólke ázomi no goríbar age. 11 Forezai yóggwa ye ázomi goijjíl; yóggwar hé ázomi óilde ekkán nicán ziyáne dahá de, yóggwa ázomi agoijjá tákite lóti yóggwa re imane beh forhésgar bólui gona gyíl. Hétolla bólui yóggwa óilde uitará beggún or baf, zetará re ázomi agoijjá óíle yo iman anóne forhésgar bólui gona zah. 12 Héndilla, yóggwa ázomi goijjá uitarár óu baf zetará siríf ázomi goijjé de no, bólke endilla imane yó zindigi haña ziyán añárar baf Ibrahím ottu ázomi goríbar age accíl. 13 Kiyólla-hoilé Alla ye Ibrahím ore ze waada diíl, yóggwa edde yóggwar nosóle e duniyai miras faibo hoói, híyan toh yóggwa ye Córíyot amól gorí faiyé de no, bólke imane forhésgar tóori beh faiyé. 14 Kiyólla-hoilé Córíyot amól gorí zodi honókiye mirasdár ói fare, tóoile toh

iman befózul ógiyoi, aar hé waadar honó kimot nái; 15 kiyólla-hoile Córiyote toh gozzob éna ané, montor zeré córiyot nái, hére córiyot báñgar hotá yó nái. 16 Hétolla, hé miras imane beh faa zah, zeéne híyan rahámote ó aar hé waada Ibrahím or tamám nosóle faibo de híyan fakka ó; híyan siríf Córiyot amólgoróya ókkol olla no, bólke uitará lla yó zetará ttu iman asé Ibrahím or dóilla, zibá añára beggún or baf, 17 zendilla pak-kalam ot asé, “Añí toré boóut koum or baf banaiyí.” Yóggwa óilde Ubár nozor ot añárar baf zibár uore yóggwa ye iman raikkíl, yáni Allar uore, Zibá ye mora re zinda goré edde nái de jiníc ókkol Nizor hókume foida goré. 18 Ibrahíme honó acá no tákile yo acár sáaňte iman tikai raikkíl, hétolla yóggwa boóut koum or baf óiye, zendilla yóggwa re howá gyil de ki, “Tor nosól ókkol bicí óibo.” 19 Zeñtté yóggwa tokoriban ek cót bosór óiye, buijjíl de, nizor moot or októ dáke aágiyoi aar Sárah ttu yó fua zormo di faribár októ ar nái, montor toóu yóggwar iman komzur nó óiyo. 20 Allar waadar baabute yóggwar dil ot honó cök-cubá nú aiyé, bólke iman ot aró mozbüt ói Allar taarif goittó, 21 aar yóggwa ttu furafuri ekin accíl de, Alla ttu Nizor waada fura goríbar óu kémota asé. 22 Yóggwa re hétolla beh forhésgar bólui gona gyil. 23 “Forhésgar bólui gona gyil” hoó de hotá híyan siríf yóggwa lla leká gyíeh de no, 24 bólke añára lla yó. Añára re yó de forhésgar bólui gona zaybo, kiyólla-hoile añára toh Ubár uore iman ainní Zibá ye Isá añárar Malik ore mora ttu zinda goijjé, 25 zibá re añárar hosúre beh moot or át ot tulídiya gyil, aar añára forhésgar tóori bolla beh mora ttu zinda gorá gyíeh.

5 Hétolla, añára re zettót imane forhésgar bólui kobul gorá gyíeh, Alla lloíi añára llói añárar Malik Isá Mosihr duara cántit así. 2 Añára yala ze rahámot or tole así hére añára re Íba ye beh foónsaiye, kiyólla-hoile añára toh iman ainní; hétolla Allar mohímar bági óibar acáye añára kúci gorí. 3 Siríf híyan no, bólke añára mosibot ot mazé yó kúci gorí, kiyólla-hoile añára zani de, mosibote bordac foida goré, 4 bordace sóiyi adot bana, aar sóiyi adote acá ané. 5 Hé acáye toh añára re córminda no goré, kiyólla-hoile añára re diiya giyéh de hé Pak-Ruhr duara Alla ye añárar dil ot Nizor muhábbot dálidiye. 6 Kiyólla-hoile zeñtté añára nizoré nize basaibár kaabel nu accílam, hénitte sóiyi októ mozin añára bedini ókkol ore basai

bolla Mosih ye zan diyé. 7 Zee tee toh honó forhésgar manúc olla úddwa nizor zan dito no saá, toóu ezzon bálai-goróya lla honókiye nizor zan dito hímmot goill goittó fare. 8 Lekin Alla ye añára re goré de Nizor muhábbot híyan eén gorí zahér goijjé, añára gunágar accílam de októ Mosih ye añára lla bólui zan diyé. 9 Añára re zettót Mosihr lou wór usflaye forhésgar bólui kobul gorá gyíeh, añára toh hámaha Íbar duara Allar gozzob ottu basiyúm. 10 Kiyólla-hoile añára toh age Allar ducon accílam, montor Íbar Fuar moot or usflaye Íba llói añárar bonot ógiyoi. Añárar bonot zettót ógiyoi, añára toh hámaha Íbar zibone nejat faiyum. 11 Siríf híyan no, bólke añára Alla re lói añárar Malik Isá Mosihr duara kúci yó gorí, zibá ye añára re Alla lloíi bonot gorídiye. 12 Guná duniyait ekzon manúc or duara beh aiccíl, aar hé gunár zoriya moot aái fura insán-zatir uore fóligiyo, kiyólla-hoile beggúne guná goijjé. 13 Becók, Córiyot diibar age duniyait guná accíl, montor zeré córiyot nái hére guná bólui dóra yó nái. 14 Toóu moote Adom ottu lóti Muúsa foijjonto hókumot goijjíl, uitarár uore úddwa zetarár guná Adom or nafrómanir dóilla no. Adom accíl aibár hotá accíl de Íbar icára. 15 Lekin rahámot or hádiya hé hosúrir dóilla no. Kiyólla-hoile ekzon manúc or hosúre bicí manúc moijjé de óile yo, Allar rahámot toh yár túaro boóut bicí doóñr, ziyan ar ekzon Manúc, yáni Isá Mosihr rahámot or duara hádiya ísafe hé bicí zon or uore bicígori diiya giyéh. 16 Héndilla, Allar hádiyar notiza yó hé gunár notizar dóilla no. Kiyólla-hoile ek ruwate hé ekkán hosúrir notiza óilde hosúrbon bouli fáisela zari óiye, montor arek ruwate boóut hosúrir zoriya ze hádiya aiccé híyan óilde forhésgar tóora. 17 Ekzon manúc or hosúrir zoriya zettót moote hé ekzon ottu lóti hókumot gorá cúru goijjé,トイ añára zetará atálakka rahámot faiyí aar hádiya ísafe forhésgar tóojji, añára toh zindigit maze Ubár zoriya, yáni Isá Mosihr zoriya hámaha hókumot goríyum. 18 Hoír de ki hoile, zendilla ekkán hosúrir notiza ísafe fura insán-zati hosúrbon tóojje, héndilla ekkán gom ham or notiza óilde fura insán-zati lla forhésgar tóora edde zindigi aiccé. 19 Kiyólla-hoile zendilla ekzon manúc or nafrómanir zoriya boóut zon gunágar tóojje, héndilla Ekzon or fórmadarir zoriya hé boóut zon ore forhésgar bólui kobul gorá zaybo. 20 Córiyot etollá beh diiya giyéh, zeéne hosúri bicí ó; montor zeré guná bicí óiye, hére rahámot toh yár túaro bicí ógiyoi, 21 zeéne guná ye zendilla

moot or duara hókumot goijjé, héndilla rahámote yó forhésgarir ham loi hókumot goré, Isá Mosih añárar Malik or duara ofúrani zindigi faa bay bolla. (aiónios g166)

6 Tóoile añára kii hoitám? Añára guná gorát tákitam né zeéne rahámot bicí ó? **2** Bilkúl no! Kiyólla-hoile añára toh guná ttu morigiyigoi, tói añára hé gunát ar keéngori zindigi haraiyúm? **3** Tuáñra kí no zano, añára zedúne Mosih Isá llói ek óibar báptisma loiyí, añára hé báptismar duara Íbar fúañti morigiyigoi dé? **4** Hétolla añára báptismar duara Íbar fúañti morigiyigoi de híyane dahá de, añára re Íbar fúañti dohón gorá gíyeh, zeéne Alla Bafe Nizor mohímaye Mosih re zendilla mora ttu zinda goijjé, héndilla añára yó noya zindigi harai. **5** Kiyólla-hoile zodi añára Íbar dóilla mori yore Íba llói ek óigiyigoi de óile, añára toh Íbar dóilla zinda gorá zah lói yó Íba llói hámaha ek óiyum, **6** kiyólla-hoile añára toh zani, añárar furana fítorot ore Íbar fúañti kúruc ot dí mariféla gíyeh, zeéne guná ye hókumot goittó de añárar jisím yián nac óizagoi, aar añára gunár gulam ar no táki. **7** Kiyólla-hoile zee niki morigiyói, íte toh guná ttu azad óigiyoi. **8** Añára zettót Mosihr fúañti moijjí, añára ttu ekin asé de ki, añára Íbar fúañti zinda yó tákiyum, **9** añára toh zani, Mosih re zettót mora ttu zinda gorá gíyeh, Íba ar honódin no moribó; moot ottu Íbar uore ar honó kémota nái. **10** Kiyólla-hoile zeñtté Íba moijjí, Íba toh ekbar ot hámica lla gunár hókumot ottu morigiyói; montor yala Íba ye ze zindigi harar, híyan Alla lla beh harar. **11** Héndilla tuáñra re tuáñra yó báfiyo de, gunár hókumot ottu tuáñra mora, aar yala Mosih Isár bútore Alla lla beh zinda asó. **12** Hétolla guná re tuáñrar fána ó de jisím or uore hókumot goittó no diyó, arnóile tuáñra re hé jisím or hóraf moncá mozin sola baibó. **13** Jisím or honó híssa re gunár ham gorí bolla eridi no raikkó, bólke mora ttu zinda óiya manúc ísafe nizoré Allar át ot gosáido, aar héndilla Íba lla forhésgarir sámana ísafe nizor jisím or híssa ókkol óu gosáido. **14** Kiyólla-hoile guná ye tuáñrar uore ar hókumot no gorbo, kiyólla-hoile tuáñra toh Córíyot or tole no, bólke rahámot or tole. **15** Tóoile kii óiye? Añára Córíyot or tole no bólke rahámot or tole así bóuli guná goittám né? Bilkúl no! **16** Tuáñra kí no zano né, zeñtté tuáñra hotábattara mani bolla nizoré honókiyor hañse gulam ísafe gosáido, héñtte tuáñra zar hotábattara manor ítar gulam dé? Héndilla,

tuáñra no óile gunár gulam boni moribá, arnóile Allar gulam boni forhésgari ham goriba. **17** Lekin Allar cíkur de ki, tuáñra gunár gulam accíla de óile yo, toóu tuáñra re diya gíyeh de taalim ot ze sóiyi faiyó hín ore fura dile manat asó. **18** Tuáñra re toh guná ttu azad gorífela gíyeh, yala tuáñra forhésgarir gulam óigiyogoi. **19** Tuáñra buzí kul no faiba de hétolla, añí insáni zindigi ttu meésal dí iín beggún hooir. Zendilla tuáñra aró kuham gorí bolla nizor gaár híssa ókkol ore nafak edde kuham or gulam ísafe eridi raikkíla, héndilla pak ói bolla yala tuáñra nizor gaár híssa ókkol ore forhésgarir gulamit gosáido. **20** Kiyólla-hoile zeñtté tuáñra gunár gulam accíla, héñtte toh forhésgari ttu azad accíla. **21** Tuáñra ziín gorón or zoriya yala córmindat asó, hín gorí yore kii fáida faáila dé? Kiyólla-hoile hín or notiza toh moot. **22** Lekin yala de tuáñra guná ttu azad fai Allar gulam óigiyogoi; híyan ot tuáñrar fáida óilde, tuáñra zetó éto pak ór, aar ahérít ofúrani zindigi faiba. (aiónios g166) **23** Kiyólla-hoile gunár muzuri toh moot, montor Mosih Isá añárar Malik or duara Allar hádiya óilde ofúrani zindigi. (aiónios g166)

7 Báiboináin ókkol, tuáñra zetará Córíyot zano, añí tuáñra re hooir, tuáñra kí no zano né, ze honó manúc or uore Córíyot or hókumot otódin beh táke zetódin hé manúc cwa zinda táke? **2** Meésal, córíyote bou wóre nizor hócom lói otódin baindá raké zetódin hócom zinda táke; montor zodi hócom morizagói, híba hé córíyot ottu azad óizagoi ziyáne híba re hócom lói bañdí raikké. **3** Hétolla, hócom zinda tákite zodi híba ar ezzon or óizagoi, tóoile híba re zenákur howá zaybo; montor zodi híbar hócom morigiyói de óile, tóoile híba hé córíyot ottu azad faiyé, yala híba ar ezzon or óizaile yo híba re zenákur howá no zaybo. **4** Héndilla, ó añaí báiboináin ókkol, tuáñra Mosihr jisím or híssa bonigiyógoi de hétolla, Córíyot ottu tuáñra yó morigiyógoi. Yala toh tuáñra ar ezzon or óigiyogoi, yáni mora ttu zinda gorá gíyeh de hé Mosihr óigiyogoi, zeéne añára Alla lla gulagala dórai. **5** Kiyólla-hoile zeñtté añára insáni fítorot mozin zindigi haraitám, héñtte Córíyot or foída goijjá gunár azzu ókkole añárar jisím or híssa ókkol ot ham goittó, zeéne añára endilla gulagala dórai ziíne moot ané. **6** Lekin añára ziyán ot bondi accílam, híyan ottu mori yore yala Córíyot ottu azad faiyí. Hétolla añára ar hé leikká Córíyot or diiya furan zindigir gulam no, bólke

Pak-Ruhr diiya noya zindigir gulam. 7 Tóoile añára kii hoitám? Córiyot guná de né? Bilkúl no! Bólke Córiyot sára añí guná siní no faiittam, kiyólla-hoilé Córiyote zodi endilla no hoitó, "Lalós no goríba," tóoile lalós kii de añí no zaintam. 8 Montor guná ye hé hókum ottu fáida tulí añr bútore hárr dóilla lalós foida goijjé, kiyólla-hoilé Córiyot no tákile, guná toh morar dóilla ói téake. 9 Ek hale añí Córiyot sára zinda accílam, montor hé hókum aiccé rár guná zinda óiye, aar añí morigiyígoi. 10 Hé hókum ziyáne zindigi aníbar accíl, híyan añr lla moot ainné. 11 Kiyólla-hoilé guná ye hé hókum ottu fáida tulí añré daga diyé, aar hé hókum or duara añré marifelaiye. 12 Hé ísafe, Córiyot pak, aar hére asé de hókum ókkol óu pak, insáfi edde gom. 13 Híyan or maáni kí ziyán gom híyan añr lla moot boinné dé? Bilkúl no! Bólke guná re guná ísafe ót fai bolla bóuli guná ye ziyán gom híyan estemal gorí añr lla moot ainné deh, zeéne hé hókum or duara dahá zah de ki, guná ebbe hóraf. 14 Añára toh zani, Córiyot gabí; montor añí de jisími; añré guná gulamit besiféla gíyeh. 15 Añí kii gorí añí niže úddwa no buzí; kiyólla-hoilé añí añr ttu ziyán goittó monehoó híyan gorí de no, bólke añr ttu nafrórot lage de híyan beh gorí. 16 Añí zettót añr ttu ziyán goittó mone no hoó híyan gorí, tóoile toh Córiyot gom bouli añí kobul gorí. 17 Hé súrote, híyan goróya añí no, bólke añr bútore téake de hé guná. 18 Kiyólla-hoilé añí zani de, añr bútore, yáni añr jisím or bútore gom kessú nái. Becók, gom mán goríbar azzu añr ttu asé, montor añí híyan gorí no fari. 19 Kiyólla-hoilé ze gom ham mán añr ttu goittó monehoó, añí toh híyan no gorí; bólke ze bura ham mán añr ttu goittó mone no hoó, híyan beh gorát téaki. 20 Añr ttu ziyán goittó mone no hoó híyan zettót añí gorí, tóoile toh híyan goróya añí no, bólke añr bútore téake de hé guná. 21 Yala tóoile añr bútore ekkán niyom loot fair de ki, gom mán goittó monehoilé, añr hañse bura gán áái boói téake. 22 Kiyólla-hoilé añí toh nizor bútottu Allar niyom ore bicí fosón gorí, 23 montor añí dekír de, añr jisím or híssa ókkol ot aró ekkán niyom asé, ziyáne añr dil or hé niyom loi larái gorí añré gunár niyom waán or bondi banai raké ziyán añr jisím or híssa ókkol ot téake. 24 Añí bicí fuckará! Moot ané de jisím yíán ottu añré hone basaibó? 25 Alla re cükuriya, Íba ye añré Isá Mosih añárar Malik or duara basaíyé! Hé ísafe, ek ruwate toh añr dil ot asé de, Allar niyom or gulami

gorí bolla; montor arek ruwate añr insáni fítorote añré gunár niyom or gulam banai raké.

8 Zetará Mosih Isár búture asé, ítara re yala ar hosúrbón dóra no zah. 2 Kiyólla-hoilé tuáñra re toh zindigi dooya Pak-Ruhr niyome, Mosih Isár duara, gunár edde moot or niyom ottu azad gorífelaiye. 3 Córiyote insán or jisím or komzurir zoriya ziyán gorí nó fare, Alla ye híyan endilla gorí goijjé: gunár kurbani di bolla Íba ye Nizor Fua re guná ola jisím or súrote diferáiyé. Héndilla góri Íba ye insán or jisím ot asé de guná re hosúrbón tóoraiye, 4 zeéne añára zetará insáni fítorot mozin no bólke Pak-Ruhr hédaíyot mozin soli, añára Córiyot or dabi-dawa re furafuri adai gorífelai fari. 5 Kiyólla-hoilé zetará insáni fítorot mozin sole ítara insáni fítorot or gún or híkka beh mon deh, montor zetará Pak-Ruhr hédaíyot mozin sole ítara Pak-Ruhr gún or híkka beh mon deh. 6 Insáni fítorot or híkka mon dilé moot beh aiyé, montor Pak-Ruhr híkka mon dilé zindigi edde cánti faa zah, 7 kiyólla-hoilé ze mon insáni fítorot or híkka, híyan Allar ducon; kiyólla-hoilé híyan Allar córiyot mainto toh razi no, aar mani yó no fare. 8 Hé ísafe, zetará insáni fítorot mozin sole ítara Alla re kúci gorí no fare. 9 Lekin Allar Ruh sóiyi-sóiyi tuáñrar búture téake de óile, tóoile toh tuáñra insáni fítorot or mozin no bólke Pak-Ruhr mozin soloór deh. Lekin zar búture Mosihr Ruh nái, íte Mosihr no. 10 Zodi Mosih tuáñrar búture asé de óile, becók ek ruwate tuáñrar jisím gunár zoriya mora de óile yo, arek ruwate forhésigarí zoriya Pak-Ruh óilde foran. 11 Aar zodi Zibá ye Isá re mora ttu zinda goijjé Ubár Ruh tuáñrar búture téake de óile, tóoile toh Íba zibá ye niki hé Mosih Isá re mora ttu zinda goijjé Íba ye tuáñrar fána ó de jisím ore yó Íbar oh Ruhr duara zinda goríbo zibá tuáñrar búture téake. 12 Hétolla, ó báiboináin ókkol, becók añára fóros or tole así, montor insáni fítorot mozin zindigi häräibár no. 13 Kiyólla-hoilé zodi jisím or fítorot mozin zindigi härä, tóoile toh hámaha moribá; montor zodi Ruhr bole jisím or fítorot ókkol marifélo, tóoile zinda tákiba. 14 Kiyólla-hoilé zedúne Allar Ruhr hédaíyote zindigi härä, ítara beggún toh Allar fuain. 15 Tuáñra toh gulamir Ruh faiyó de no, zeén níki ar doora foitto; bólke tuáñra Allar fuain tóora de Ruh éna faiyó, Zibár zoriya añára Alla re "Abba" yáni "Ó Baf" hoóí matai fari. 16 Hé Ruh Nize añárar ruh lói mili gobá dé de ki,

añára óílam de Allar fuain. 17 Añára zettót Íbar fuain, añára mirasdár óu; yáni añára Alla ttu miras fooya edde Mosihr fúañti miras fooya; kiyólla-hoile añára zettót Mosihr dóilla duk ókkol bordac gorí, añára Íbar fúañti mohímat óu bági óiyum. 18 Añí zani, añárar hañse ze mohíma zahér óibar asé, híyan lói fúwan goillé añárar e zindigir duk-mosibot ókkol kessú no. 19 Héntte dahá zaybo Allar fuain hontará; híyan dekí bolla tamám mohóluk ókkol bicí azzur sáaňte entezar ot asé. 20 Kiyólla-hoile mohóluk ókkol or moksót toh behar óigiyoi; híin ottu monehoói héndilla óiye de no, bólke Alla ye Nizor moncá lói héndilla goijjé deh. Toóu híin ore e acá gán diiya giyéh, 21 ki hoile, ek din hé mohóluk ókkole yó borbadir gulami ttu azad fai yore, Allar fuain dor mohímar azadir bági óibo. 22 Añára toh zani, aij foijjonto tamám mohóluk ókkole endilla gori kiñyar, zendilla gori maa ye fua hálás óibar októt dukké kiñya. 23 Siríf híine no, bólke añára zetará Pak-Ruh re Allar foóila hádiya ísafe faiyí, añára nize yó búture-búture kiñyai-kiñyai oh din or entezar ot así, ze din Alla ye añára re Nizor fuain banaibó, yáni añárar gaa re azad goríbo. 24 Kiyólla-hoile añára re toh acá dii éna nejat diya giyéh. Saiyá gán sai bolla toh honókiye ar acá no goré; kiyólla-hoile ziyán saáifelaiye híyan sai bolla acá goré de hon asé? 25 Lekin adeikká kessú lla zodi añára acá gorí, añára toh híyan olla sobór or sáaňte entezar ot táki. 26 Borabor héndilla, Pak-Ruh ye yó añárar komzurit modot goré, kiyólla-hoile añára toh kiyólla-kiyólla dua gorón sáa no zani, montor Pak-Ruh Nize endilla hañdi-hañdi añára lla cúwaric goré, ziín boiyan gorí faribár raá nái. 27 Alla, zibá ye fottí dil or hotá zane, Íba ye Pak-Ruhr báfani yó zane, kiyólla-hoile Pak-Ruh ye Allar pak bonda ókkol olla Allar moncá mozin beh cúwaric goré. 28 Añára zani, zetará Alla re muhábbot goré, yáni zetará re Alla ye Nizor erada mozin ðaikké, ítarar lla ziín ó híin beggún Íba ye ítarar bálar lla beh ówaba. 29 Kiyólla-hoile zetará re Íba ye age lóti basí raikké, ítarar toh Íbar Fuar dóilla ói bolla yó Íba ye fáisela goijjé, zeéne bicí báiboináin dor búture hé Fua foóila zormo wa ói fare. 30 Aar zetarár baabute Íba ye age lóti fáisela gorí raikké, ítarar re Íba ye forhésgar bólki kobul óu goijjé; aar zetarár re Íba ye forhésgar bólki kobul goijjé, ítarar re Íba ye mohímawala yó goijjé. 31 Yala híin beggún saái añára kii hoitám? Alla zodi añárar híkka ó, hone añárar ulða týíai faribó? 32

Íba ye toh Nizor Fua re úddwa hárai nó raké bólke añára beggún olla moot or át ot tulí difelaiye. Íba ye zettót Nizor Fua re añára re diifelaiye, tóí Íba ye añára re hárr kessú yó kiyá dii no felaito? 33 Yala Allar basíloiya bonda ókkol or ulða elzam lagai faribár hon asé? Ítarar toh Alla Nize éna forhésgar bólki kobul goijjé. 34 Ítarar re hone hosúrbon tóorai faribó? Kiyólla-hoile Mosihr Isá zibá siríf moijjíl de no bólke zinda yó óiye, Íba toh Allar den dák ottu asé aar Íba ye añára lla cúwaric goré. 35 Hétolla añára re Mosihr muhábbot ottu kiyé alok gorí faribó? Mosibote né? Ferecani ye né? Zulúme né? Feror bükke né? Hoorsuor or homi ye né? Afotbfote né? Duccon or toluware né? 36 Pak-kalam ot endilla asé, “Tuáñr lla bólki añára dinbór moot or hótoraat fori; maincór nozor ot añára zooráibo de bérásol or dóilla.” 37 Montor añára toh zibá ye añára re muhábbot goijjé Íbar duara híin beggún ore furafuri fóta gorífelai. 38 Añí ttu yián ekin asé de ki, moote yáh zindigiye, fírista ókkole yáh bútférot ókkole, yaar hale yáh aibó de hale, honó dóilla asóre, 39 asman or yáh fatalfur or honó kessú ye, yáh oinno honó mohóluke añára re Allar oh muhábbot ottu alok gorí no faribó ziyán Mosihr Isá añárar Malik or usílaye faiyí.

9 Añí Mosih re gobá gorí hánisa hotá hoóir, misá hotá no, añí hélome yó Pak-Ruhr duara yián gobá der, 2 ki hoile, añí dil ot Boni Isráil ókkol olla bicí afsús lager edde lagatar ferecan lager. 3 Añí toh añí koum, yáni zetará añí gusso edde lou, ítarar lla bólki zodi Mosih ttu alok ói bodduar tole ówa foitto úddwa óítam. 4 Alla ye toh hé Boni Isráil ókkol ore Nizor fuain óibar hók diiyé, edde ítarar hafise Nizor mohíma zahér goijjé. Íba ye ítarar llói razinama ókkol goijjé, aar ítarar re Córíyot edde sóiyi ebaadot or torika diiyé. Íba ye ítarar llói boóut dóilla waada ókkol óu goijjé. 5 Ítarar óilde bafdada gún or nosól, aar Mosih yó insán ísafe ítarar háandan ottu beh aiccé. Zibá ye hárr kessú uore hókumot goré, hé Allar taarif abadulabad ówat tákouk. Aamin. (aiōn g165) 6 Añí hotár maáni eén no de ki, Allar kalam baatel óigiyoi. Kiyólla-hoile Isráili beggún toh basíloiya Isráili no; 7 Ibrahím or nosól ottu aiccé maáni hónó ítarar beggún Íbar asól fuain de no. Pak-kalam ot endilla asé, “Isahák ottu beh tor nosól dóra zaybo.” 8 Hoitó sailé, insán ottu foida óiye maáni Allar fuain óigiyoi de no, bólke asól nosól bólki uitára re beh dóra zah, zetará Allar waadar fuain. 9 Hé

waada óilde yián, “Añí e októt waafes aiccúm, héñtte Sárah ttu eggwá morot fua tákibo.” 10 Siríf híyan no, bólke Rebékar hálóttu héndilla; zeñté híba ekzon manúc lói, yáni añárar baf Isahák lói hámil accíl; 11 héñtte fuain nún zormo nó óite, aar honó bála-bura kessú nó goitté, híba ye Alla ttu ekkán hóbör faiyé, ziyáne dahá de, Alla ye manúc ókkol ore Íbar zari táké de erada mozin beh basílo; híyan honó amól or zoriya no bólke fba ye age lóti ñaikké de héttola. 12 Híba re howá gíyl de ki, “Fua ñooñr gwá ye cónro war gulami goríbo.” 13 Héttola pak-kalam ot endilla asé, “Yakub ore Añí muhábbot goijjí, montor Isów re nañfrot goijjí.” 14 Tóoile añára kii hoitám? Alla ttu insáf nái de né? Bilkúl no. 15 Kiyólla-hoile Íba ye toh Muúsa re endilla hoóil, “Añr ttu zaré monehoó, tar uore rahám goijjúm; aar zaré monehoó, taré fetfurani daháiyum.” 16 Hé ísafe, híyan honókiyor moncár yáh kucíc or uore no, bólke Allar rahám or uore. 17 Alla ye toh Féruan ore endilla hoiyé de Pak-kalam ot asé, “Añí toré baáñcca tuillí de kiyólla-hoile, zeéne tor duara Añr kudurut dahái fari, baade duniyair agagura Añr nam or howáhoi óibo.” 18 Héttola toh fba ye zaré monehoó tar uore rahám goré, aar zaré monehoó tar dil doró gorífele. 19 Yala tuáñra honókiye añañré endilla hoibá, “Toóu kiyá Alla ye añárar hosúr dóre? Íbar mon ore hone bazá dí fare?” 20 Añr zuwab óilde, ó moniccó, Allar uottú mati bolla tui hon? Banaiya kessú ye kí banoya ttu endilla fusár goríbo né, “Añré endilla kiyá banailá?” 21 Ek merir dola ttu kí monehoó de héndilla jiníc ókkol banai bolla kuáñija ttu hók nái né—kessú jiníc háas ham ot estemal gorí bolla aar kessú jiníc cádaran ham ot estemal gorí bolla? 22 Borabor héndilla, Alla ttu Nizor gozzob nazil goittó edde Nizor kudurut zahér goittó monehoiyé de óile yo, toóu Íbar gozzob faibar manúc zetará re borbadí lla toiyar gorá gíyeh, ítara re fba ye bicí sobór or sáañte cóoie. 23 Íba ye ítara re etollá cóoie, zeéne Íbar oti mohíma uitárra hañse zahér ó, zetará Íbar rahám faibar manúc, zetará re fba ye mohíma lla age lóti toiyar raikké. 24 Rahám faibar manúc ítara óílam de añára. Íba ye siríf añára Yohúdi ókkol or búttottu ñaikké de no, bólke Beyohúdi ókkol or búttottu yó ñaikké. 25 Alla ye endilla hoiyé de nobi Hóciyar kitab ot asé, “Zetará Añr bonda nu accíl, ítara re Añr ‘Añr bonda’ ñakiyúm, aar ítara zetará Añr adorbon nu accíl, Añr ítara re ‘Añr adorbon’ ñakiyúm. 26 Ze zagat ítara re endilla howá gíyeh, ‘Tuáñra Añr bonda no,’ hé

zagat ítara re ‘zinda Allar fuain’ ñaka zaybo.” 27 Nobí Yesáyah ye Isráili ókkol or baabute guzori endilla hoiyé, “Boni Isráil ókkol doijjar sor or balur héden de óile yo, toóu ítara bicí hom maincé beh nejat faibo. 28 Kiyólla-hoile Mabude toh Íbar fórmán duniyait furafurir sáañte bicí toratori fura goríbo.” 29 Zendilla nobi Yesáyah ye age lóti batalai dyíl, ki hoile, “Alla Robbul Alamine zodi añára lla kessú nosól rakí no zayto, tóoile añárar hálóttoh Sódom cóor or edde Gomórah cóor or dóilla óizaytoi.” 30 Tóoile añára kii hoitám? Yiána, Beyohúdi ókkole forhésgarir talac no goillé yo forhésgarí hásil goijjé, ze forhésgarí imane beh faa zah; 31 montor Boni Isráil ókkole forhésgarir córiyot or talac goillé yo hé córiyot loot nó faa. 32 Kiyólla? Kiyólla-hoile ítara híyan ore imane kucíc no gorí amóle faa fángori kucíc goijjí. Ítara uját há de fattór ot uját háiye. 33 Zendilla pak-kalam ot asé, “Soó, Añí Síyon ot eggwá endilla fattór rakí, ze fattóre maincórre uját háibaibó, yíba óilde oh Cíl, ze Cíle maincórre fora baibó, montor zee niki Íbar uore iman ané íte bilkúl corminda no óibo.”

10 Ó báiboináin ókkol, Boni Isráil ókkol olla añañré dil or azzu edde Allar hañse añañré dua óilde, ítara nejat fouk. 2 Añí ítarar baabute e gobá gán dir de ki, ítara ttu Alla lla jus asé, montor sóiyi zankari tákí no. 3 Ítara ttu Allar forhésgarir baabute honó zankari nái, aar ítara nizor kucíce beh forhésgar óito saá, héttola ze torika loi Allar forhésgarí hásil goré hé torika ítara kobul no goré. 4 Mosih ye toh Córíyot ore hótóm gorífelaiye, zeéne iman ané de ítara fottíkiye forhésgarí hásil goré. 5 Córíyot lói forhésgar óíbar baabute Muúsa ye toh endilla leikké, “Zee niki Córíyot or hókum ókkol mane, íte híine beh basí tákibo.” 6 Montor imane ze forhésgarí hásil goré híyan or baabute pak-kalam ot asé de, “Tuáñra dile-dile no hoiyó de, ‘Hone asman ot uñibó?’” Yáni Mosih re lamai aní bolla. 7 Aar endilla yó no hoiyó de, “Hone nise fatalfur ot lamibó?” Yáni Mosih re muruda ókkol ottu waafes loianí bolla. (*Abyssos g12*) 8 Montor pak-kalamendilla hoór de no né? “Kalam tuáñrar ñáke asé, yáni tuáñrar muk ot edde tuáñrar dil ot.” Hín óilde iman or baabute kalam uúin zíñ añára tobolik gorí de ki, 9 zodi tuñí nizor muké Isá re Malik de cíkar goró, aar Alla ye Íba re mora ttu zinda goijjé de híyan dile iman anó, tuñí nejat faiba. 10 Kiyólla-hoile dile iman aníle forhésgar bóuli kobul gorá zah, aar

muké cíkar goríle nejat fa zah. **11** Pak-kalam ot endilla asé, “Zee niki Íbar uore iman ané íte bilkúl corminda no óibo.” **12** Híyan ot Yohúdi edde Beyohúdi honó forók nái, kiyólla-hoile beggún or Kúda toh ekgwá. Íba re zetará mata, ítara beggún ore Íba ye atalikka rahámote basí raikké. **13** kiyólla-hoile, “Zee niki Mabud or nam loybo, íte nejat faibo.” **14** Montor zibár uore ítara iman nú ané, Íba re ítara keéngori mataibó? Aar zibár baabute honódin nó fúne, Íbar uore ítara keéngori iman aníbo? Tobolik-goróya no tákile ítara keéngori fúni faribó? **15** Aar ítara keéngori tobolik goríbo, zodi ítara re no diferá? Pak-kalam ot endilla asé, “Zetará gom jiníc ókkol or gom hóbör ané, ítarar téng hotó mubarek!” **16** Lekin ítara beggúne hónó hé gom hóbör gán kobul nó goré; kiyólla-hoile nobi Yesáyah ye toh endilla hoiyé, “Ó Mabud, añarár poigam hone ekin goijjé?” **17** Hé ísafe, iman aiyé de fúnile, yáni Mosihr baabute kalam fúnile. **18** Lekin añař súwal óilde, Boni Isráil ókkole hé kalam nó fúne de né? Becók fúinne, Pak-kalam ot asé de, “Ítarar abas duniyair agagura ttu fúna gíyeh, aar ítarar hotá duniyair céc matá fojjonto foónicce.” **19** Abar añař súwal óilde, Boni Isráil ókkole nó buzé de né? Híyan or zuwab Alla ye Muúsar áta age lótí difélaie de ki, “Ek bezatir duara Añí tuáñra re guccá tulídiyum, aar ek obuz zatir duara Añí tuáñra re guccá tulídiyum.” **20** Forezai Alla ye nobi Yesáyah áta aró horagori endilla hoiyé, “Zetará Añí talac nó goré, ítara Añí loot faiyé; zetará Añí baabute honó fusár nó goré, ítarar hañse Añí Nizoré zahér goijjí.” **21** Lekin Boni Isráil ókkol or mutalek Íba ye hoiyé de, “Ek nafrman edde ekguañija koum or uzu Añí dinbór Añí duní át melí raikkí.”

11 Tói aró añař súwal óilde, Alla ye Nizor basíloiya bonda ókkol ore inkar goríelaiye de né? Bilkúl no! Kiyólla-hoile añí nize yó de ézzon Isráili; añí óilam de Ibrahím or nosól, aar Binyamin or háandan or manúc. **2** Alla ye Nizor bonda zetará re age lótí basí raikkíl ítara re inkar gorí né fele. Pak-kalam ot nobi Eliyas or baabute kii asé híyan tuáñra no zano né? Yóggwa ye toh Boni Isráili ókkol or ulđa Allar hañse endilla bisar dyíl, **3** “Ó Mabud, ítara Tuáñr nobi ókkol ore marifélaie aar Tuáñr kurbani-gáñ ókkol báñgifelaiye. Añí ekzon beh basi así deh, yala ítara añař zan loito yó talac gorér.” **4** Montor Alla ye yóggwa re kii zuwab dyíl? Yiána, “Añí Nizor lla háñt ázar manúc rakídiyi, zetará Baal debotar hañse

añríú nó fela.” **5** Borabor héndilla, ehón or októt Boni Isráil or hodún manúc tákigiyoi, zetará re Alla ye rahámote basí raikké. **6** Aar híyan zettót rahámote, tóoile híyan toh honó amóle no; zodi amóle óito, tóoile toh rahámot ar rahámot no tákito. **7** Tóoile notiza kii? Boni Isráil ókkole ziyán or talac goijjíl híyan ítara hásil nó goré, montor ítara ttu zetará re basílowa gíyeh ítara beh híyan hásil goijjé, aar badbaki gún or dil doró gorífela gíyeh. **8** Zendilla pak-kalam ot asé de, “Alla ye ítara re eén súharaiya gorífelaiye, zeén níki ítara aij fojjonto suké no dekér, aar hane no fúner.” **9** Dawude hoiyé de, “Ítarar mela-cóba ókkol ítara lla cíyarir zal edde fán bonizoggoi; hín or zoriya ítarar uore mosibot aiyóuk, aar nizor hóraf ham or sáñza fouk. **10** Ítarar suk añdá óizoggói, zeéne ítara no deké; ítara hámica lla guza óizoggói.” **11** Abar añař súwal óilde, ítara hé uját háiye de hámica lla fori bolla né? Bilkúl no. Bólke ítarar nafrmanir zoriya Alla ye Beyohúdi ókkol ore nejat faibar moouka diyé deh, zeéne hé Isráili ókkol ottu gairot lage. **12** Hé hálote buzá zah de, ítarar nafrmanire zettót duniyai lla boút fáida óiye aar ítarar lussáne Beyohúdi ókkol olla boót fáida óiye, tói basát máze ítara beggún cámil tákile aró hotó fáida óibo fáñllar! **13** Ó Beyohúdi ókkol, añí tuáñra re hooir deh. Añré zettót tuáñra Beyohúdi ókkol olla sáhabí bana giyéh, añí añař hé zimma re bicí izzot dih, **14** zeéne honó bote añí añař koum ore gairot tulídi, ítara ttu hodún ore nejat fa bay fari. **15** Kiyólla-hoile ítara re inkar gorá gíyeh de híyanre zettót Alla lloí duniyair manúc or bonot óigiyoi, tói ítara re kobul goríbo de híyanre kii óibo fáñllar? Híyan toh mora manúc zinda ór fán óibo! **16** Ze foóila ruṭi Allar hañse peec gorá gíyeh, hé ruṭi pak de óile, tóoile toh ruṭi beggún pak. Gas or cínyor pak de óile, tóoile toh déeila ókkol óu pak. **17** Dóro, ek zaitun-gas ottu kessú déeila ókkol báñgifela gíyeh, aar hín or zagat maze tuáñra jonggoli zaitun-gas or kessú déeila ókkol ore zuradiya giyéh, aar asól zaitun-gas or cínyor ottu roc ṭani loor. **18** Hétolla tuáñra nizoré nize hé déeila gún or túaro barík bóuli no ṭáriyo, zodi ṭáaro, monot rakíyo de, tuáñra cínyor ore tikai rakór de no, bólke tuáñra re cínyore tikai rakér deh. **19** Óitofare tuáñra honókiye endilla hoibá, “Hé déeila gún báñga gíyeh de, añré hín or zagat zura di bolla.” **20** Becók sóyi. Hín ore toh iman zari no rakár zoriya éna báñgifela gíyeh, montor tuñí hé zagat imane beh tikí asó. Híyan lói fohórai no goijjó,

bólke ðoor rakó; **21** kiyólla-hoilé Alla ye zettót asóli déeila ókkol ore basai nó raké, íba ye toh tuáñre yó basai no rakíbo. **22** Hétolla soó, Alla keén meérban aar keén hora: zetará forigiyói ítarar hañse íba bící hora, montor tuáñr hañse íba meérban; hé meérban otódin tákibo zetódin tuñí íbar meérbanit lagt táko. Arnóile tuáñre yó hariféla zaybo. **23** Aar hé Boni Isráil ókkole yó zodi abar iman ané, ítara re nizor gas ot abar zuradibo, kiyólla-hoilé Alla ye héndilla abar zura di fare. **24** Kiyólla-hoilé tuñí de éggwa jonggoli zaitungas or asóli déeila, zibá re harí looi nizor zat or ulða ísafe bagan or zaitun-gas ot zuradiya giyéh. Tói báfiso, ziín hé bagan gas or asóli déeila asé, híin ore nizor gas ot abar zura dite hotó áásan óibo! **25** Báiboináin ókkol, tuáñra zeddúr no héddur giyani bouli no táari bolla, añí tuáñra re e gufon sóyi gán zanaidir, ki hoilé, boóut Boni Isráil ókkol or dil otódin fojjonto doró tákibo zetódin baiccá Beyohúdi beggúine nejat nó faa; **26** aar héengori tamám Boni Isráil ókkole nejat faibo, zendilla pak-kalam ot asé, “Síyon ottu Rehái-goróya aibó, íba ye Yakub or nosól ottu tamám bedini ham ókkol dur gorífelaibo. **27** Ítara llói híyan óibo de Añr razinama, zeñtté Añí ítarar guná ókkol dur goríyum.” **28** Kúchóbör or hé rúwate tuáñrar fáida lla ítara toh Allar ducon ókkol, montor Allar basár hé rúwate bafdada gún or zoriya ítara Allar adorbon ókkol; **29** kiyólla-hoilé Alla ye ze niyamot dee edde ziyán olla ðake, híin olla íbar mon bodoli no zagói. **30** Zendilla tuáñra yó ek hale Allar nafórman accíla, montor yala ítarar nafórmanir zoriya tuáñrar uore rahám gorá gíyeh, **31** héndilla, ítara yó yala nafórman boni asé, zeéne tuáñrar uore rahám gorá gíyeh de héttolla ítarar uore yó rahám gorá zah. **32** Kiyólla-hoilé Alla ye beggún ore toh nafórmanit bon gorí raikké, zeéne íba ye ítara beggún or uore rahám gorí fare. (**eleésé g1653**) **33** Allar dón-doulot hotó bici! íbar giyan edde buddí hotó mur! íbar fáisela re buzí fara no zah. íba ye ziín goré híin buzí faribár raá nái. **34** Pak-kalam ot toh endilla asé, “Hone Mabud or báfani re zani fare? íba re mocuwara díbar laayek hon asé?” **35** “íba re hone kii diíl de asé, zeén níki íba ttu ítarar fúñzai díya foitto?” **36** Kiyólla-hoilé hárressu toh íba ye éna foida goijjé, aar híin beggún tiki asé de íbar zoriya edde íba lla. íbar taarif abadulabad ówat tákouk. Aamin. (**aión g165**)

12 Hétolla, ó báiboináin ókkol, Allar meérbaní re yaad goráidi añí tuáñra re aros gorí, tuáñrar gaa re zinda, pak edde kobuldár kurbani ísafe Allar hañse peec goró; híyan óilde tuáñrar sóyi ebaadot. **2** E duniyair koffiyot no loiyó, bólke tuáñra re noya demak dii yore Alla re tuáñra re bodoilto doh. Baade tuáñra zani faribá, Allar moncá kii, gom kii, kobuldár kii, edde háti kii. (**aión g165**) **3** Añré diiya giyéh de toóufike añí tuáñra fottíkiyo re hoóir, nizoré zettór báfon sáa, yár túaro bicí no báfiyo, bólke Alla ye zaré zeddúr iman diiyé, hé mozin nizoré sóyi-sóyi báfo. **4** Kiyólla-hoilé zendilla añára ttu ekkán gaat boóut híssa ókkol asé montor híin beggún or ham ek ðoilla no, **5** héndilla, añára bicí de óile yo, añára toh Mosihr bútore siríf ek gaa, aar añára ezzon loi ezzon bazáiya así. **6** Añára toh Allar rahámote ðoilla-boðoilla niyamot ókkol faiyí. Zodi añárar niyamot Allar kalam boiyan goríbar de óile, iman or mutabek Allar kalam boiyan gorí; **7** zodi hédmot goríbar de óile, hédmot gorí. Zee niki taalim díbar niyamot faiyó, íte taalim doh; **8** zee niki josba díbar faiyó, íte josba doh; zee niki sótka goríbar faiyó, íte dílkúla góri sótka goró; zee niki sóddari goríbar faiyó, íte díyan or sáañte sóddari goró; aar zee niki rahám goríbar faiyó, íte kúcir sáañte rahám goró. **9** Munaféki sára muhábbot goijjó. Hórafi re gín goijjó; ziyán gom híyan mozbüt gori dóri táikko. **10** Ezzon ore ezzone báiyali muhábbote muhábbot goijjó; ezzon ore ezzone nizor túaro izzot diyo; **11** alcí no goijjó, bólke ruúhanir josbar sáañte Malik or hédmot goijjó; **12** acáye kúci táikko, mosibot ot sobór goijjó, nitti dua gorát táikko; **13** Allar pak bonda ókkol zorurot ot foille sañda diiyo; meémandari goijjó. **14** Zetará tuáñrar uore zulúm goré, ítara lla borhot magiyó; ói, gozzob no, borhot magiyó. **15** Zetará kúci gorér, ítarar fúañti kúci goríyo; aar zetará hañdahári gorér, ítarar fúañti hañdahári goríyo. **16** Ezzon ore ezzone ek kíyale saiyyó. Fohórai no goijjó, bólke niróc ókkol lói miyái-zuwai soliyó. Nizoré nize buddíman no táariyo. **17** Honókiyo re burair bodol burai no goijjó. Manúc beggún or nozor ot ziyán sóyi híyan goittó díyan díyo. **18** Manúc beggún lói cántit táki bolla tuáñrar torfóttu zeddúr faro héddur kucíc goijjó. **19** Ó adorja ókkol, nizebaze bodola no loiyo, bólke Allar gozzob olla moouka raikko, kiyólla-hoilé pak-kalam ot toh Mabude endilla hoóir, “Bodola lon Añr ham, Añí fúñzaiyum.” **20** Yárbodol, “Tuáñr ducon ottu búk lagilé, ítare hána doo; tirác lagilé, ítare faní

doo. Kiyólla-hoilé héndilla goríle toh tuñí ítar matár uore zoler de hoilar ṭal tulídiyo fán óibo.” 21 Burai re tuáñra re ziti aitó no diyó, bólke bálai lói burai re ziti aiccó.

13 Hárr ekzone dec or hókumot-goróya ókkol ore mani solo, kiyólla-hoilé Allar torfóttu no de honó hókumot nái. Zedún hókumot asé, hín Allar torfóttu beh zari óiye. 2 Hétolla zee niki hókumot or muhálef goré, íte Alla ye ziyán entezam goijjé híyan or beh muhálef goré. Zetará héndilla muhálef goré, ítara nizoré bisar or laayek bana. 3 Kiyólla-hoilé gom ham goillé toh adikari ókkol ore dooraibár nái, montor kuham goillé dooraibár asé. Tuáñra ttu adikari ókkol or ðoor sára óito monehoór né? Tóoile ziyán gom híyan goró, baade tuáñra ítarar torfóttu taarif faiba; 4 kiyólla-hoilé ítara óilde Allar háadem tuáñrar bálai lla. Lekin zodi kuham goró, ítara re dooraibár asé, kiyólla-hoilé ítara toh hánnak sáñza no déh. Ítara Allar gulam de héttola, Allar torfóttu ói kuham-goróya ókkol ore sáñza dé deh. 5 Hétolla bólui ítara re mani solar zorur; siríf sáñzar ðoore no, bólke héndilla gorón sóiyi de buzí yore yó. 6 Tuáñra héttola toh ítara re házana yó doo, kiyólla-hoilé ítara nizor zimmadarí adai gorér de híyan óilde Allar hédmot gorér deh. 7 Beggún or hók adai goijjó; zaré házana diibar asé, yóggwa re házana diiyo; zaré hásil diibar asé, yóggwa re hásil diiyo; zee niki izzot or laayek, yóggwa re izzot goijjó; zee niki taarif or laayek, yóggwar taarif goijjó. 8 Ezzon ore ezzone muhábbot goríbar bade ar honó kessúr gun or tole no táikko. Zee niki oinno zon ore muhábbot goré, íte Cöriyot furafuri adai gorífelaiye. 9 Kiyólla-hoilé Cöriyot ot asé de, “Zená no goríba; kún no goríba; suri no goríba; lalós no goríba,” iín edde ar badbaki hókum beggún e hókum ekkán ot góliayi asé, híyan óilde, “Atehañsór maincórre nizor dóilla góri muhábbot goró.” 10 Muhábbot goillé toh honókiye honókiyor hóti no goré. Hétolla muhábbot goillé fura Cöriyot adai goijjá. 11 Ehón or októ buzí hín goró. Gúm ottu uṛíbar októ foóniccegai, kiyólla-hoilé añára zeñtté iman ainnílam híyalar túaro yala añárar nejat or októ aró dáke. 12 Rait fúron-fúron óiye, yala fózor fářibar októ órgai. Hétolla, aiyó, añára andár or ham ókkol félaidi foór or átiyar ókkol findí toiyar ói táki. 13 Aiyó, añára córabir fúruti, nicábazi, zenákari, ayaci, hoijja-fózzat, edde alingaňi bad di, din or foór ot así fángori soli. 14 Tuáñra Malik Isá Mosih re findífelo,

aar jisím or burá azzu ókkol fura goríbar uzu honó díyan no dih.

14 Komzur iman ola re tuáñrar ðaái ot cámíl goijjó, montor yóggwar rai ókkol lói torkatorki no diyó.

2 Hodún or iman óilde, hárr kessú hái fare; lekin iman komzur ola ókkole niriccá beh háá. 3 Zee niki hárr kessú hóo, íte héndilla na háá de ítare hékarot no goijjó; aar zee niki hárr kessú no hóo, íte yó héndilla háá de ítare hosúr no diyó, kiyólla-hoilé Alla ye ítare yó toh kobul goijjé. 4 Oinno zon or gulam or bisar gorí bolla tuñí hon? Íte sóiyit asé né náki gollot ot asé híyan ítar giróse éna fáisela goríbo. Becók íte toh sóiyit tákibo, kiyólla-hoilé Malik toh ítare sóiyit rakí faribár kaabel. 5 Hodúne din eggwá re oinno din or túaro kimoti bouli ṭáare, aar hodúne din beggún or kimot borabor bouli ṭáare. Hárr ekzon ottu nizor dil ot furafuri ekin tákár zorur. 6 Ze maincé ze din ore háas bólui mane, íte toh Malik ore kúci goríbar niyote éna mane. Héndilla, zee niki hárr kessú háá, íte Malik ore kúci goríbar niyote beh háá, kiyólla-hoilé íte toh hín Alla re cükuriya gorí háá. Aar zee niki hárr kessú na háá, íte yó Malik ore kúci goríbar niyote beh na háá, aar íte yó ziín háá hín olla Alla re cükuriya goré. 7 Kiyólla-hoilé añára honókiye basi táki de yó nizor lla no, aar honókiye mori de yó nizor lla no. 8 Kiyólla-hoilé zeñtté añára basi táki, añára Malik olla beh basi táki; aar zeñtté morizaygói, añára Malik olla beh morizaygói. Hétolla añára basi táki yáh morizaygói, añára Malik or. 9 Kiyólla-hoilé Mosih toh etollá éna moijjíl edde abar zinda óiye, zeñne íba mora zinda duní gún or Malik ó. 10 Tói tuñí keéne tuáñr bái or hosúr dórör? Nizor bái ore hékarot kiýa goró? Añára beggún toh ek din Allar adaloti-toktór muúntu týaiyum de asé. 11 Pak-kalam ot endilla asé, “Mabude fórmár de, Añr zindagirir hosóm hái hoóir, hárr ekzone Añr muúntu añṛú féláibo, aar hárr zobane Añí Alla de cíkar goríbo.” 12 Híyane dahá de, añára fottškiyo ttu Alla re nizor-nizor hísaf díya foribó. 13 Hétolla, aiyó, añára ezzon or hosúr ezzone ar no dórí, bólke uúin no goittó fáisela gorífelai ziíne arek bái or iman or foñt ot dábba díbo, yáh yóggwa re gunát fora baibó. 14 Malik Isá ummot ísafe añí zani edde ekin gorí de ki, honó háná nizebaze háram nái, montor zee ze háná re háram ṭáare, hín ítar lla beh háram. 15 Zodi tuáñr hánar zoriya arek bái ye dil ot duk faa, tóoile toh tuñí muhábbot or foñt báy ar no

soloór. Ze bái olla Mosih moijjíl hé bái ore tuáñr háná lói cárbonac no goijjó. **16** Tuáñrar suk ot ziyán gom híyan or bodnam no zuraiyó, **17** kiyólla-hoile Allar raijo toh háná-finar baabute no, bólke Pak-Ruh ye dee de forhésvari, cánti edde kúcir baabute. **18** Zee niki hé torikaye Mosihr hédmot goré, yóggwar uore Alla yó kúci téke aar manúc óu razi téke. **19** Hétolla, aiyó, añára ham uúin goríbar kucíc gorí ziíne cánti ané edde ziín lói ezzon ore ezzone banaitulí faijjum. **20** Honó hánar zoriya Allar ham borbad no goijjó. Becók, háná beggún hálal, montor ar ezzon ore gunát foraba de héndilla honó háná hón golot. **21** Beétor óilde, gusso no hóon, anggur or roc no hóon, yáh oinno honó kessú no gorón, zodi híine tuáñr honó bái ore gunát foraba. **22** Hé mosólar baabute tuáñr dil ot ze iman asé híyan Allar edde tuáñr dormiyan ot rakó. Mubarek manúc uite, zee niki gom bouli buzí honó kessú gorífelai baade dile-dile afsús na há. **23** Montor Alla ye uitaré hosúrbon bólui dóre zee niki cók gorí honó kessú háifele, kiyólla-hoile íte toh nizor iman or mozin háiye de no. Ziyán iman or mozin no híyan toh guná.

15 Hétolla, añára zetarár iman mozbut, añára ttu nizor kúci no saái komzur imandár ókkol ore ítarar fuñzá bowát modot gorár fóros. **2** Añára fottíkiyo ttu nizor atehañsór maincórre ítarar bálai lla kúci rakár zorur, ítara re banaitulí bolla. **3** Kiyólla-hoile Mosih Nize úddwa Nizor kúci nó saá. Pak-kalam ot íbar baabute endilla asé, “Zetará Tuáñre beizzoti goijjíl ítarar hé beizzoti Añr uore aiccé.” **4** Yaar age pak-kalam ot ziín-zíín leká gíyl, hín beggún añára re cíkka dí bolla beh leká gíyl, zeéne hére ze sobór edde josbar baabute asé híin ottu añára acá hásil gorí. **5** Sobór edde josba dooya Alla ye Mosih Isá ttu accíl de ekí mon tuáñrar afós ot máze taki bolla toóufik douk, **6** zeéne tuáñra ek mone edde ek abase añára Malík Isá Mosihr Alla Baf or mohíma goró. **7** Hétolla hoóir de, ezzon ore ezzone kobul goró, zendilla Mosih ye yó tuáñra re kobul goijjé, zeéne Allar mohíma ó. **8** Añí hoóir de ki hoile, Allar hotá sóyi de sábut gorí bolla Mosih aái Yohúdi ókkol or háadem boinné, zeéne bafizada gún lói gorá gíyl de waada fura gorí fare, **9** aar Beyohúdi ókkole zen Allar rahám faijé de híyan olla íbar taarif goré; zendilla pak-kalam ot asé, “Hétolla añí Beyohúdi ókkol or hére Tuáñr taarif goijjum, edde Tuáñr name seér gaijum.” **10** Hére

yián óu asé, “Ó Beyohúdi ókkol, tuáñra Allar basíloiya bonda ókkol or fúañti kúci goró.” **11** Aró asé de ki, “Ó tamám Beyohúdi ókkol, tuáñra Mabud or taarif goró; ó duniyair manúc ókkol, tuáñra beggúne íbar taarif goró.” **12** Nobi Yesáyah ye yó endilla hoiyé, “Jesir Cíñyoy zahér óibo, aar íba aái Beyohúdi ókkol or uore hókumot goríbo. Ítara beggúne íbar uore acá rakíbo.” **13** Acá dooya Alla ye tuáñra re íbar uore iman rakár zoriya hár kúci edde cánti lói bórí douk, zeéne Pak-Ruhr kudurute tuáñrar acá baái fore. **14** Ó añr báiboináin ókkol, añí nizor ttu yó tuáñrar baabute furafuri ekin asé de ki, tuáñrar dil bálayi lói furaiya, tuáñra ttu furafuri zankari asé, aar tuáñra ezzon ore ezzone nosíyot goríbar kaabel óu. **15** Toóu tuáñra re abar yaad goráidi bolla añí kessú mouzúr uore tuáñrar hañse bicí hímmot or sáaňte leikkí, kiyólla-hoile Alla ye añré diiyé de toóufik lói, **16** añí toh Beyohúdi ókkol or hañse Mosih Isár háadem óyi. Añí imam or dóilla góri Allar kúchóbor or hédmot gorí, zeéne Beyohúdi ókkol Pak-Ruhr duara pak-sáf ói Allar kobuldár kurbani ói fare. **17** Hétolla toh añí Alla lla gorí de ham ot Mosih Isá duara fohórai goríbar wajá faiyí. **18** Kiyólla-hoile añí sírif uúin hoi bolla beh hímmot goríyum, ziín Mosih ye añr duara gorí Beyohúdi ókkol ore Allar fórmadar banaiyé. Mosih ye ham híyan añr hotábattara edde ham loi, **19** illayi-nicán or edde keramot or bole, aar Allar Ruhr kudurute goijjé. Hétolla toh añí Jerúalem ottu lóti cúru gorí Ilurikúm foijjonto agagurat Mosihr kúchóbor furafuri tobolik goijjí. **20** Añr zindigir niyot óilde, uré kúchóbor tobolik gorón zeré Mosihr baabute honódin nó fúne, arnóile toh añí ar ezzon or buniyadir uore góri banaitulí fán óibo. **21** Pak-kalam ot endilla asé, “Zetará re íbar baabute howá nó zah, ítara yala dekí faribó; aar ítara zetará íbar baabute nó fúne, ítara yala buzí faribó.” **22** Añí boóut bár tuáñrar hañse aító saái hé wajáye aái nó fari deh. **23** Montor yala zettót añr ttu eríyar elaka ókkol ot ham goríbar zaga baki nái aar añr ttu tuáñrar hére aító kúb monehoór de boóut bosór óiye, **24** añí acá gorí de, Espéin dec ot zaibarcót tuáñra llói miliyúm, aar tuáñrar fúañti kessú taim kúci-áci gorí harai baade, tuáñra añré añr sofór ot zai bolla modot goríba. **25** Lekin ehón añí Allar pak bonda ókkol or hañse modot foónsai bolla Jerúalem ot zair. **26** Kiyólla-hoile Makedóniyar edde Akayar zomát ókkole Jerúalem ot Allar pak bonda ókkol or bútore zetará gorif asé ítara lla kessú sañda tuillé. **27** Ítara hín

bicí kúcir sáaňte diiyé, eéne híyan ítarar fóros óu. Kiyólla-hoile Beyohúdi ókkole zettót Yohúdi ókkol or ruúhanir rahámot or bág faiyé, tói ítara ttu yó Yohúdi ókkol ore duniyaibi malsáman lói modot gorár fóros. **28** Añí hé saňda gún foóñsai baade zeňtté ítara áte-áte faiyé de híyan fakkafakki gori zainnum, añí Espéin dec ot zaibarcót tuáñrar hére góliyum. **29** Añí zani, añí tuáñrar hére aiccum de híyalá, Mosihr furaiya rahámot fúaňti looi yore aiccum. **30** Ó báiboináin ókkol, añárar Malik Isá Mosihr name edde Pak-Ruhr muhábbole añí tuáñra re aros gorír, tuáñra añr llói bóng ói añr fúaňti Allar hañse añr lla dilmon di dua goró. **31** Dua goríba de, añí Yohúdiyat Allar ze nafórmán ókkol asé ítara ttu héfazot táki fán, aar añí Jerúsalem olla ze hédmot tán gorír híyan Allar ze pak bonda ókkol hére asé ítara ttu fosón lage fán, **32** zeéne Alla ye sailé añí tuáñrar hañse kúcir sáaňte aáí fari, aar tuáñrar fúaňti táki foran zurai fari. **33** Cánti dooya Alla tuáñra beggún or fúaňti-fúaňti tákouk. Aamin.

16 Foibi nam or añaarar ze bón Kinkíriya cóor ot asé de zomát or háadem, híbar baabute añí tuáñra re mocuwara dir de, **2** tuáñra híba re Malik or name endilla gori gosíloyo zendilla Allar pak bonda ókkol ore gosílowar zorur, aar híba ze modot olla tuáñrar muútac ó, híba re híyan diiyó, kiyólla-hoile híba ye añré coo boóut maincórre modot goijjé. **3** Prisíla re edde Ekúila re añí sólam díyi hoiyó, zetará Mosihr Isár búture añr fúaňti ham-goróya, **4** zetará añr lla bólki nizor zan hótorat félaiye. Ítarar cúkur siríf añí gorí de no bólki Beyohúdi ókkol or tamám zomát ókkole yó goré. **5** Ítarar górt ot zoma ó de zomát twa re yó sólam díyi hoiyó. Añr adorja Ipenítus ore yó sólam díyi hoiyó, zibá Ecíya elaka ttu Mosihr foóila ummot. **6** Moriyam ore yó sólam díyi hoiyó, zibá ye tuáñra lla bicí meénnnot goijjé. **7** Andrunikus edde Juúniya re yó sólam díyi hoiyó, zetará añr koumi manúc aar añr fúaňti ziyól háit'il. Sáhabí gún or búture ítara bicí namdár; ítara Mosihr búture añr age lóti asé. **8** Ampeliyatas ore yó sólam díyi hoiyó, zibá Malik or búture añr adorja. **9** Mosihr búture añaarar sáaňti ham-goróya Urban ore edde añr adorja Istakus ore yó añí sólam díyi hoiyó. **10** Apelis ore yó sólam díyi hoiyó, zibá re Mosihr ummot de híyan sóiyi faa giyéh. Aristobulus or górt týa re yó sólam díyi hoiyó. **11** Hérodiyon ore yó sólam díyi hoiyó, zibá añr koumi manúc. Héndilla, Narkissus or górt

týa re yó díyi hoiyó, zetará Malik or búture asé. **12** Turféna edde Turfósima re yó sólam díyi hoiyó, zetará Malik or ham-goróya. Adorja bón Ferísa re yó sólam díyi hoiyó, zibá ye kúb meénnnot or sáaňte Malik or ham goijjé. **13** Malik or basíloiya manúc Rufus ore edde yóggwar maa re yó sólam díyi hoiyó. Yóggwar maa añr óu maa. **14** Asinkirus, Felegon, Harmis, Patorobas, Hermas edde ítarar fúaňti ar ze imandár báiboináin asé ítara re yó sólam díyi hoiyó. **15** Filologus edde Juliya re, Neriyus edde íbar bón ore, Olimpas ore edde ítarar fúaňti Allar ze pak bonda ókkol asé ítara beggún ore yó sólam díyi hoiyó. **16** Tuáñra ezzon ore ezzone pak dile appá dí sólam zano. Mosihr tamám zomát ókkole tuáñra re sólam zanar. **17** Yala, báiboináin ókkol, añí tuáñra re aros gorír, tuáñra faiyó de taalim or ulđa zetará faáta-faáti edde bazá ókkol foida goré, ítarar uore nozor rakíyo, aar ítara ttu duré tákiyo. **18** Kiyólla-hoile héndilla manúc ókkole toh añaarar Malik Mosihr hédmot gorér de no, bólki nizor fet faler deh. Ítara mirá-mirá edde tuládiya hotá ókkol hoóí cáda-cída manúc ókkol or dil ot daga deh. **19** Tuáñrar fórmadarir hóbor toh beggún or han ot foóñicce, héttola añí tuáñra re lói bicí kúci; montor añí saái de, tuáñra gom ham or buddíman ó aar kuham ottu maasum táko. **20** Cánti dooya Alla ye Cóitan ore bicí hára tuáñrar foor tole di fífelaibo. Añaarar Malik Isár rahámot tuáñrar uore zari tákouk. **21** Añr fúaňti ham-goróya Timóti ye tuáñra re sólam zanar; héndilla, añr koumi manúc Lukýas, Yason edde Sosipateré yó zanar. **22** Añí Tertiyus, zar áta e ceñrí gán lekér, añr torfóttu yó tuáñra re Malik or name sólam. **23** Gayus, zibár górt ot añí Pául táki aar fura zomát zoma ó, íba ye yó tuáñra re sólam zanar. Héndilla, cóor or kecíyar Erastuse edde bái Kuwartuse yó tuáñra re sólam zanar. **24** Añaarar Malik Isár rahámot tuáñra beggún or uore zari tákouk. **25** Alla, zibá níki Isá Mosihr baabute añí tobolik górt de kúchóbor mozin tuáñra re mozbüt goríbar kaabel, íba ye boóut zobana lóti hé kúchóbor or gufon niyot ore lukai raikkíl, (aiōnios g166) **26** montor yala hé niyot zahér górt gíyeh, aar agor nobi ókkole leikké de kitab or duara edde abadulabadi Allar hókume híyan tamám koum ókkol or hañse zanaidiya zar, zeéne ítara iman aní fórmadar bone. (aiōnios g166) **27** Hé lehár giyani Allar taarif Isá Mosihr duara abadulabad ówat tákouk. Aamin. (aiōn g165)

1 Kórintiól

1 Añí Pául, zibá re Allar moncá mozin Isá Mosihr éggwa sáhabí ói bolla ñaka giyéh. Añr fúañti añárar bái Sósñines óu asé. **2** Kórin coor ot Allar ze zomát asé yíbar hañse lekír, zetará re Mosih Isár bútore pak gorá giyeh edde Allar pak bonda ói bolla ñaka giyéh. Uitará beggún or hañse yó lekír, ze hárr zagar maincé añárar Malik Isá Mosihr nam loh, zibá ítarar óu Malik aar añárar óu Malik. **3** Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **4** Añí tuáñra lla aña Alla re hámica cükuriya gorí, kiyólla-hoile Íba ye toh tuáñra re Mosih Isár duara rahámot goijjé, **5** ki hoile, Íbar bútore tuáñra tamám hotábattaraye edde giyane hárr mikká ttu tuangor óigiyogoi, **6** kiyólla-hoile Mosihr baabute añára diyi de gobá toh tuáñrar dil ot gañittá asé. **7** Hétolla zeñtté tuáñra añárar Malik Isá Mosihr zahéri lla dilmon di entezar gorí asó, tuáñra ttu honó niyamot or homi nái. **8** Íba ye tuáñra re ahéri foijjonto mozbüt óu rakíbo, yáni tuáñra añárar Malik Isá Mosihr aibó de din ot behosúr óiba. **9** Alla toh biccádar, zibá ye níki tuáñra re Nizor Fua lloí taalukat rakí bolla ñaikké, yáni Isá Mosihr añárar Malik loi. **10** Hétolla, ó báiboináin ókkol, añaí tuáñra re añárar Malik Isá Mosihr name aros gorí, tuáñra beggún ek sólluk ó, zeéne tuáñrar bútore honó faáta-faáti no táke, bólke tuáñrar mon edde rai zen furafuri ek ñoilla ó. **11** Kiyólla-hoile, ó añaí báiboináin ókkol, Kalowir gó or maincé añré hóbör díye de, tuáñrar bútore bólle hoijja-fózzat soler. **12** Añí hoitám saáir de ki, tuáñrar bútottu kiyé hoó de, “Añí Pául or ummot,” kiyé hoó de, “Añí Apólos or ummot,” kiyé hoó de, “Añí Kéfas or ummot,” ar kiyé hoó de, “Añí Mosihr ummot.” **13** Mosih kí faáñ-faáñ óigiyoi? Pául ore kí tuáñra lla kúruc ot dí mariféla giyeh? Tuáñra kí Pául or name bápþisma loiyó? **14** Alla re cükuriya, añaí tuáñrar bútottu Krispus edde Gayus ore bade ar honókiyo re bápþisma nó díh. **15** Hétolla honókiye añaí name bápþisma loiyé bólle hoi no faribó. **16** Becók, añaí Eştefánas or gó or maincóre yó bápþisma dílam, yárbaade ar haré bápþisma díyi añaí ttu monet no uýer. **17** Kiyólla-hoile Mosih ye añré diferáye de toh bápþisma díto no, bólke kúchóbör tobolik goittó, aar híyan óu saláki hotá lói goittó no, zeéne Mosih kúruc or uore kurbani óiye de híyan honó asór sára no. **18** Kiyólla-hoile kúruc or hóbör toh zetará dónco óizargoi ítara lla bekuippa hóbör,

montor añára zetará nejat fair, añára lla híyan óilde Allar kudurut. **19** Pak-kalam ot endilla asé, “Añí giyani ókkol or giyan ore dónco gorífelaiyum, aar buddíman ókkol or buddí re behar gorídiyum.” **20** Tói giyani manúc horé? Alem horé? E jáhan or barábari-dóya horé? Alla ye e duniyair giyan ore bekuf bouli sábut goijjé de no né? (aïon g165) **21** Kiyólla-hoile Alla ye Nizor giyane fáisela goijjé de, duniyair manúce ítarar giyane Íba re siní no fare fán. Hétolla Alla ttu yián fosón laiggé, ki hoile, tobolik gorá zah de hóbör ore bekuf tåara zah de híyan or usílaye iman anóya ókkol ore nejat don. **22** Yohúdi ókkole illayi-nicán ókkol dabí goré, aar Girík ókkole giyan or talac goré, **23** montor añára Mosih re kúruc ot dí mariféla gíyl de híyan or tobolik gorí, ziyán ore Yohúdi ókkole zari no fare aar Beyohúdi ókkole bekuippa hóbör bólle tåare, **24** lekin zetará re Alla ye ñaikké, ítara Yohúdi óuk yáh Girík, ítarar hañse Mosih óilde Allar kudurut edde Allar giyan. **25** Kiyólla-hoile Allar bekufaiyi hoó de híyan toh insán or giyan or túaro giyani, aar Allar komzuri hoó de híyan toh insán or bol or túaro boluwar. **26** Báiyain, báfiso, Alla ye tuáñra re ñaikkíl de októt tuáñra hondilla accíla. Insán or nozor ot toh tuáñra boóut zon giyani nu accíla, boóut zon taakotwala nu accíla, aar boóut zon uoror tokkar háandan or óu nu accíla, **27** montor giyani gún ore córom dí bolla Alla ye duniyai ye bekuf tåare de híin ore basíloye, aar boluwar gún ore córom dí bolla Alla ye duniyai ye komzur tåare de híin ore basíloye. **28** Alla ye duniyai ye nirók edde behar tåare de híin ore, yáni ziín nái híin ore basíloye de kiyólla-hoile, asé de híin ore baatél gorí bolla, **29** zeéne honó moniccó ye Allar muúntu boráí gorí no fare. **30** Tuáñra Íbar zoriya beh Mosih Isár bútore asó, Mosih óilde añárar hañse Allar diiya giyan; Íba añárar forhésgari, paki, edde azadi. **31** Hétolla pak-kalam ot endilla asé de mozin, “Zee niki boráí goré, yóggwa ye Mabud ore lói beh boráí goróuk.”

2 Báiboináin ókkol, zeñtté añaí tuáñrar hañse aái Allar gufon sóiyir tobolik goijjílam, añaí toh cündor-cündor hotá yáh giyani hotá estemal nó gorí. **2** Kiyólla-hoile añaí niyot accíl de, tuáñrar fúañti tákite añaí siríf Isá Mosihr edde Íba re kúruc ot dí mariféla gíyl de híyan or baabute bade ar honó kessú no zani bolla. **3** Añí tuáñrar fúañti tákite komzur accílam edde ñoore bicí hafitám. **4** Añaí boiyan edde tobolik

maincórē bíra de héndilla giyani hotá lói gorá gýyl de no, bólke Pak-Ruhr kudurut dahái gorá gýyl deh, 5 zeéne tuáñrar iman insán or giyane no óí Allar kudurute tiki téke. 6 Giyani hotá toh añára uitará llói hoói zetará iman ot balok óiye, montor hé giyan e jáhan or yáh e jáhan or sóddar ókkol or no, zetará borbad ówat asé. (aión g165) 7 Háléke añára ziín boyian gorí hín óilde Allar gufoni giyan or baabute, yáni Alla ye duniyai foida goríbar age lóti añárar mohíma lla tít gorí raikkíl de hé lukaiya giyan or baabute. (aión g165) 8 Hé giyan ore e jáhan or honó sóddare nó buzé, kiyólla-hoile zodi buzito toh ítara mohímar Malik ore kúruc ot dí mari no felaito. (aión g165) 9 Montor pak-kalam ot asé de, "Zetará Alla re muhábbot goré, ítara lla íba ye ziín toiyar gorí raikké, hín no honó suké deikké, no honó hane fúinne, aar no honó insán or dil ot aiccé." 10 Alla ye Pak-Ruhr duara añárar hañise hín zahér goijjé, kiyólla-hoile hé Ruh ye hárr tessú tahákít goré, hoító sailé, Allar ebbe gufoni gún úddwa. 11 Kiyólla-hoile insán or bútore endilla hon asé, zee niki oinno zon or báfani re zane de? Siríf nizor ruh ye éna nizor báfani re zane. Borabor héndilla, Allar báfani re yó Allar Ruh ye bade ar honókiye no zane. 12 Añára toh duniyabi ruh faiyí de no, bólke añára faiyí de hé Ruh óilde Allar torfóttu, zeéne Alla ye añára re ze niyamot ókkol diiyé hín ore siní fari. 13 Añára hoói de óilde hín or baabute. Hín hoité añára ze lofzó ókkol estemal gorí hín insán or giyane diya cíkkar no, bólke Pak-Ruhr diya cíkkar. Añára ruúhanir hákikot ókkol buzáite ruúhanir lofzó ókkol estemal gorí. 14 Montor zar ttu Pak-Ruh nái, yóggwa ye Allar Ruhr torfóttu ziín aiyé hín kobul no goré, kiyólla-hoile hín yóggwar nozor ot bekuippa. Yóggwa ye hín ore buzí yó no fare, kiyólla-hoile hín ore forók gorí fare de siríf hé Ruhr duara. 15 Zar ttu Pak-Ruh asé yóggwa ye hárr tessú forók gorí saá, montor yóggwa re honókiye forók gorí no fare, 16 zendilla pak-kalam ot asé, "Mabud or demak ore hone zainné, zeén níki yóggwa ye íba re buddí dí faitto?" Montor añára ttu toh Mosihr demak asé.

3 Báiboináin ókkol, ruúhani ola maincórē zendilla gori hotá howá fore, aní tuáñra re héndilla góri hoói nó fari, bólke uitará re hoó fángori howá foijjé zetará aijjó duniyabi, yáni zetará Mosihr bútore aijjó dud or fuain. 2 Añí tuáñra re dud hábailam, doró háná no; kiyólla-hoile tuáñra hín or kaabel nu accíla. Becók

aijjó úddwa nó óiyo, 3 kiyólla-hoile tuáñra toh aijjó duniyabi. Tuáñrar bútore zettót hásorot edde hoijjafózzat asé, tóí tuáñra duniyabi de no né? Tuáñra aam maincór dóilla góri soloór de no né? 4 Kiyólla-hoile zeñtté ezzone eén hoó, "Añí Pául or ummot," ar ezzone, "Añí Apólos or ummot," tóí tuáñra duniyabi manúc de no né? 5 Eéne, Apólos hon? Aar Pául hon? Duní zon toh háadem éna, zetará usílaye tuáñra iman ainnó. Malike añára re zar-zar zimma taré-taré diiyé. 6 Añí bis lagaiyí, Apólose faní diiyé, montor baráyiye de óilde Alla ye. 7 Hé ísafe lagoya yó kessú no, faní-dooya yó kessú no, montor Alla zibá ye níki baráyiye íba óilde hárr kessú. 8 Lagoiyar edde faní-dooyer moksót ek döilla; montor fottíkiye nizor-nizor meénnöt mozin boccíc faibo. 9 Kiyólla-hoile añára óiyi de fúañti Allar ham-goróya; tuáñra óilade Allar zöbin, tuáñra Allar banaiya billíng. 10 Alla ye añré diiyé de toóufik mozin, ezzon giyani mistírir döilla añí ekkán buniyadi dáiili, aar ar ezzone híyan or uore billíng tulér. Montor nize hondilla gori banaitulér de híyan ot fottí ekzon ottu úñciyar ówar zorur. 11 Ze buniyadi age lóti dála gíyeh, hé buniyadi óilde Isá Mosih. Honókiye toh híyan bade arekkán buniyadi dái no faribó. 12 Hodúne cúna, rufa, dami fattór, gas, boijjal yáh nañrá lói hé buniyadir uore góri banaibó de tákibo, 13 montor fottí ekzon or ham sáf-sáf góri dahá zaybo de asé, kiyólla-hoile din ailé hín zahér ózayboi; kiyólla-hoile hín ooín loi beh zahér gorá zaybo, ooine har ham hondilla de sábüt goríbo. 14 Híyan or uore zee ziyán banaiyé híyan zodi no furi tiki téke, tóiole banoya ye boccíc faibo. 15 Montor zar gán furizaybói, yóggwa ttu gunári óibo. Becók yóggwa basizaybói, montor yóggwar hálót eén manúc or döilla óibo, zibá ye ooín farái aiccé. 16 Tuáñra no zano né, tuáñra Allar góri de aar Allar Ruh tuáñrar bútore téke dé? 17 Zodi honókiye Allar góri ore borbad gorífele, Alla ye yóggwa re borbad gorífele, kiyólla-hoile Allar góri toh pak, aar hé góri óilade tuáñra. 18 Nizoré nize fáki no diyo. Tuáñra ttu zodi honókiye e jáhan ot giyani bouli tåare, yóggwa bekuf bonouk, zeéne yóggwa sóiyyi giyani ózagoi. (aión g165) 19 Kiyólla-hoile e duniyair giyan-buddí toh Allar nozor ot bekuifiyi. Pak-kalam ot endilla asé, "Alla ye giyani ókkol ore ítarar salákir fán ot féla." 20 Endilla yó asé, "Mabude giyani ókkol or báfa behar de zane." 21 Hétolla, hoító saáir de, honókiye manúc ore lói borái no goijjó. Kiyólla-hoile beggún toh tuáñrar: 22 Pául óuk, Apólos óuk, Kéfas

óuk, duniyai óuk, zindigi óuk, moot óuk, asé de hín óuk yáh aibó de hín, beggún tuáñrar, 23 tuáñra óilade Mosihr, aar Mosih óilde Allar.

4 Maincén añára re Mosihr háadem edde Allar gufon sóiyi ókkol zanaidibar zimmarad bouli buzóuk. 2 Híyan ot zoruri óilde, zimmarad ókkol ore furafuri biccácdar lootfon. 3 Añr bisar tuáñra goró yáh duniyaibi adalote goré, híyan añr lla ñooñr hotá no; añi toh añr nizor bisar úddwa no gorí. 4 Kiyólla-hoile añi añr ulða kessú no zani; montor híyane hóno añi behosúr bóuli sábut no goré. Añr bisar goré de óilde Malike. 5 Hétolla sóiyi októ aibár age honó kessúr bisar no goijjó; Malik nú aiyé foijjonto entezar gorí táikko. Íba ye toh ziín andár ot lukaiya asé hín foór ot anþbo, aar insán or dil or erada ókkol zahér goríbo. Héñtte Allar torfóttu zar-zar taarif tee-tee faibo. 6 Báiboináin ókkol, tuáñrar bábai lla añi añr nizor edde Apólos or meésal dí tuáñra re iín hoiyí, zeéne tuáñra añára ttu e hotár maáni cíko, ki hoilé, "Ziín leikká asé hín or baáre no zaiyo." Baade tuáñra ezzon ore lói ar ezzon or ulða boráiyé fúli no uríba. 7 Tuáñra re ar ezzon or túaro ñooñr hone banaiyé? Tuáñra kii nó foo de asé? Zodi faiyó de óile, tói kessú nó foo fángori kiyólla borái goró? 8 Saité de tuáñra age lóti beggún fai yore tuangor óigiyogoi; añára sára tuáñra baáñcca óigiyogoi fán lager. Becók, tuáñra baáñcca óita bóuli gom óito, kiyólla-hoile añára yó tuáñrar fúañti hókumot gorí faiattam. 9 Añr ttu lage de, Alla ye añára sáhabí gún ore beggún or fisé manúc uitarár dóilla góri raikké zetará re marifélaibar hókum óigiyoi; kiyólla-hoile añára toh duniyair, firista ókkol or, edde manúc ókkol or nozor ot ekkán tooñcá bonigiyigoi. 10 Añára toh Mosihr wasté bekuf bonigiyigoi, montor tuáñra Mosihr ummot ói guyani óigiyogoi. Añára komzur, montor tuáñra boluwar. Tuáñrar boóut izzot asé, montor añárar honó izzot nái. 11 Añára aijjó úddwa búkki edde tiráci. Añára ttu hoorsuor or homi asé, añára fiña hái, añára begór, 12 añára nizor áte meénnnot gorí. Maincén añára re beizzoti goillé yo añára ítara re borhot dih. Añárar uore zulúm goillé yo añára bordac gorí. 13 Zeñtté maincén añárar bodnam goré, añára ítara re norom or sáañte zuwab dih. Añára toh duniyair hoñsara edde tamám fúrari ókkol or dóilla óigiyigoi, ebbe aijjó úddwa héndilla. 14 Añi iín lekír de tuáñra re córom dí bolla no, bólke añr adorja fuain ísafe tuáñra re nosiyot gorí bolla. 15 Becók, tuáñra

ttu Mosihr baabute cíkkadoya ázar-ázar tákile yo, tuáñra ttu baf bicí nái, kiyólla-hoile tuáñrar hañse kúchóbor tobolik goróne Mosih Isár bútore siríf añi óílam de tuáñrar baf. 16 Hétolla añi tuáñra re aros gorí, tuáñra añr nomuna mozín solo. 17 Hé niyote añi tuáñrar hañse Timóti re diferáiyi, zibá Malik or bútore añr adorja edde biccácdar fua. Mosihr bútore añr solasol hondilla de aar hárr zagar fottí zomát ot añi hondilla taalim ókkol di de hín beggún yóggwa ye tuáñra re monot gorídibo. 18 Añi tuáñrar hañse ar nu aiccúm bóuli týári tuáñra ttu hodún manúc boráiyé fúli uiñté. 19 Malike sailé, añi tuáñrar hañse hárä aiccúm, baade añi boráiyé fúli uiñté de ítarar hotá ókkol zaniloiyum de no siríf, bólke ítara ttu kii kémota asé híyan óu zaniloiyum. 20 Kiyólla-hoile Allar raijo toh hotábattarar uore no, bólke kudurut or uore. 21 Tuáñra hon nán basiba? Añi tuáñrar hañse lorí lói aitám né, náki muhábbot edde týánda mezas or sáañte aitám?

5 Fúna zar de, tuáñrar bútore zenákari soler, endilla zenákari ziín Beyohúdi ókkol or bútore úddwa nái, hoító sailé, ezzone nizor baf or bou loi nizor bou wór dóilla góri gúm zah. 2 Híyan olla tuáñra afsús háiba tóuk, bólke aró fohórai goró. Zee niki héndilla ham gorér ítar tuáñrar bútottu neelai don nu accíl né? 3 Añi tuáñrar hañse jisím or sáañte házir no tákile yo, ruhr sáañte házir así; héntolla zee niki héndilla ham gorér ítar bisar añi jisím or sáañte házir así fángori age lóti gorí raikkí. 4 Ki hoilé, tuáñra zeñtté añárar Malik Isár name zoma óiba, aar añi ruhr sáañte tuáñrar hañse házir óiyum, edde añárar Malik Isár kudurut óu añárar fúañti tákibo, 5 héñtte héndilla manúc ore Cóitan or át ot gosáidiyo, zeéne ítar jisím dónco óizagói, aar ítar ruh ye zen Malik Isá aibó de hé din nejat fa. 6 Tuáñra borái gorór de híyan gom no. Tuáñra no zano né, ekkiní góri cútare hañi or dola guñra fúlaifele dé? 7 Furana cútar dur gorífelo, zeéne tuáñra noya hañi óizogoi, zendilla tuáñra asóle cútar sára. Kiyólla-hoile Mosih añárar azadir-id or Bérasóol-or-Sóo re añára lla kurbani gorá gíyeh. 8 Hétolla, aiyó, añára furana cútar, yáni duconir edde hórafir cútar dur gorífelai yore cútar sára ruñi loi id gorí, yáni ehélase edde sóiyir sáañte. 9 Añr ceñrit añi tuáñrar hañse leikkílam de ki, tuáñra zenákur ókkol lói taalukat no raikkó; 10 añi uitará llói taalukat no rakító hoító saiýí de no zetará e duniyair

zenákur ókkol, lalósbon ókkol, ñahañit ókkol, yáh mutti-fuñzoya ókkol; kiyólla-hoile héndilla óíle toh tuáñra ttu e duniyair baáre zaagói foribó. 11 Bólke hález añí tuáñrar hañse leikkílam de, tuáñra endilla honó imandár kúwala de manúc lói taalukat no raikkó zee niki zenákur, lalósbon, mutti-fuñzoya, bodnam-goróya, nicákur, yáh tíañmaru. Héndilla manúc or fúañti háná úddwa na háiyo. 12 Añré kiyé faiyé baárgwa maincór bisar goráye? Tuáñra kí torikar bútor or maincór bisar no goró né? 13 Montor baárgwa maincór bisar Alla ye goribó. Pak-kalam ot endilla asé, “Hé bura manúc cwa re tuáñrar cómaz ottu neelaido.”

6 Tuáñra honókiyo ttu honó imandár bái lói hoijja tákile, hon hímmote Allar pak bonda ókkol or hañse bisar saító no zai bedini ókkol or hañse saító zoo? 2 Tuáñra no zano né, Allar pak bonda ókkole duniyair bisar goribó dé? Tuáñra zettót duniyair bisar goribá, tóí tuáñra cónjro-cónjro hoijja ókkol or bisar goribár kaabel no né? 3 Tuáñra no zano né, añára fírista ókkol or bisar goijjum dé? Héen óíle e duniyair gún goitté kii? 4 Hétolla, tuáñra ttu héndilla maamela tákile, zomát or baárgwa maincór kiyá bisarhar tíyagaro? 5 Añí iín tuáñra re córom dí bolla hoóir deh. Tuáñrar bútore endilla honó giyani manúc nái níki, zee niki imandár báiyain dor maamelar bisar goribár kaabel? 6 Montor tuáñra toh ek imandár bái or ulða arek imandár bái ye bisar ot zoo, aar híyan óu gairimandár ókkol or muúntu! 7 Asóle tuáñra ezzon or ulða ezone mooddima goró de híyane dahá de, tuáñra ebbere hóñri giyogoi. Yár túaro nainsáfi kiyá bordac no goró? Nizoré beimaní goittó kiyá no doh? 8 Hález tuáñra nize yó toh nainsáfi goró, aar beimaní goró, héndilla tuáñra imandár báiboináin dore úddwa goró. 9 Tuáñra no zano né, kuham-goróya ókkole Allar raijjo miras no faibo dé? Nizoré fáki no diyo; bodmac, mutti-fuñzoya, zenákur, morote-morote zená-goróya, 10 sur, lalósbon, nicákur, bodnam-goróya, tíañmaru, ítara honókiye Allar raijjo miras no faibo. 11 Tuáñra hodún óu héndilla accíla, montor Malik Isá Mosihr name edde añárar Allar Ruhr duara tuáñra re dúifela giyeh, pak-sáf gorá giyeh, edde forhésgar bóuli kobul gorá giyeh. 12 Honókiye endilla hoibá de tákito fare, “Añr lla hárr kessú zayes,” tík hotá, montor hárr kessú ye manúc ore fáida no goré. Añí yó hoói faijjum, “Añr lla hárr kessú zayes,” montor añí honó kessú re añr uore hókumot goittó no diyum. 13 Honókiye

endilla yó hoibá de tákito fare, “Hána fet olla, aar fet háná lla,” tík hotá, montor Alla ye toh duníyan dóncor gorífelaibo. Monot raikkó, jisím zená lla no bólke Malik olla, aar Malik óilde jisím olla. 14 Alla ye toh Nizor kudurute Malik ore zinda goijjé, Íba ye Nizor hé kudurute añára re yó zinda goribó. 15 Tuáñra no zano né, tuáñrar jisím óilde Mosihr jisím or híssa ókkol dé? Tóí añí kí Mosihr jisím or híssa loifelai hín ore honó magir jisím or híssa banaiyúm? Bilkúl no. 16 Aar náki tuáñra yián no zano, ki hoilé, zee niki honó magi lloí milmilab goré ítar jisím híba llói ek gaa óizagoi dé? Kiyólla-hoile pak-kalam ot endilla asé, “Ítara duní zon ek jisím óizayboi.” 17 Montor zee niki Malik loi ek ó, íte Íba llói ek ruh óizagoi. 18 Zenákari ttu dáizogoi. Manúce ar badbaki ze guná ókkol goré hín beggún jisím or baáre goré deh, montor zee niki zená goré íte nizor jisím or ulða guná goré deh. 19 Tuáñra no zano né, tuáñrar jisím Pak-Ruh tákibar gó deh, zibá tuáñrar kollóf ot asé, zibá re tuáñra Allar torfóttu faiyó? Tuáñra tuáñrar nizor no, 20 kiyólla-hoile tuáñra re dam dii kina giyéh, héttola nizor jisím lói Allar mohíma zahér goró.

7 Yala añí tuáñra añr hañse leikkó de hín or zuwab dir: óí, morotfuain de mayafuain loi milmilab no gorón gom. 2 Montor zenákari ttu basi tákí bolla, fottí morotfuain dor ttu nizor-nizor bou tákouk, aar fottí mayafuain dor ttu nizor-nizor hócom tákouk. 3 Hócome nizor bou wór hók adai goróuk, aar héndilla, bou wé yó nizor hócom or hók adai goróuk. 4 Bou wottu nizor gaar uore honó adíkar nái, montor hócom ottu beh asé; aar héndilla, hócom ottu yó nizor gaar uore honó adíkar nái, montor bou wóttu beh asé. 5 Ezzon ore ezone inkar gorí no díyo, montor dua gorí bolla duní zone razirobot óí yore kessú októ lla faribá. Baade abar agor dóilla óizayogoi, zeéne tuáñra re tuáñrar nizoré sóoñli rakár homi loi yore Cóiitane entán ot no féla. 6 Añí tuáñra re iín hókum gorí de no, bólke ezazot dir deh. 7 Añr azzu óilde, fottí morotfuain añr dóilla óuk. Montor fottí zon ottu Allar diiya niyamot asé, ezzon ottu endilla asé, aar ar ezzon ottu arek dóilla asé. 8 Montor abiyáta ókkol ore edde rari ókkol ore añí yián hoóir, tuáñra yó añr dóilla abiyáta tákile gom óibo. 9 Montor zodi nizoré sóoñli rakí no faro, tóoile biyá gorífeló, kiyólla-hoile azzuye zolifuri zar túaro beétor óilde biyá gorífelon. 10 Montor biyáta gún ore añí hókum dir, hález añí dir

de no bólke Malike der deh, ki hoilé, bou nizor hócom ottu alok ói no zoggói. **11** Montor zodi alok ózagoi, tóoile híba ttu abiyáta tákizagoi foribó, arnóile nizor hócom lói abar bonizagói foribó, aar hócom ottu yó nizor bou wóre no sára foribó. **12** Aar badbaki gún ore Malike no, bólke añí hoóir, honó imandár bái ottu zodi gairimandár bou téake, aar híba tar loi zindigi goittó razi ó, tóoile tee híba re no sárouk. **13** Héndilla, honó imandár mayafua ttu zodi gairimandár hócom téake, aar tee híba llói zindigi goittó razi ó, tóoile híba ye nizor hócom ore no sárouk. **14** Kiyólla-hoile gairimandár hócom bou wór zoriya pak-sáf ózagoi, aar gairimandár bou imandár hócom or zoriya pak-sáf ózagoi; arnóile toh tuáñrar fuain nafak óito, montor yala ítara pak. **15** Montor gairimandár gwá zodi alok óizaytoi saá, tóoile óizoggói. Héndilla hálot ot honó imandár bái yáh bóni biyá-cádir ban or tole nái. Alla ye toh añára re cántrí zindigi hařai bolla éna đaikké. **16** Ó bou, tui keéngori zanos, tor hócom ore nejat fa bay no faribí de? Ó hócom, tui keéngori zanos, tor bou wóre nejat fa bay no faribí de? **17** Malike zaré ze hálot ot raikké edde zaré ziyán olla đaikké, fottíkiye hé mozin zindigi hařo. Tamám zomát ókkol or haňse añí di de hókum óilde híyan. **18** Zodi ázomi goijjá honó manúc ore đaha giyéh de óile, íte be-ázomi goijjá óibar kucíc no goróuk. Zodi be-ázomi goijjá honó manúc ore đaha giyéh de óile, íte ázomi no goróuk. **19** Kiyólla-hoile ázomi gorá yó kessú no, ázomi no gorá yó kessú no, montor asól hotá óilde Allar hókum ókkol amól gorón. **20** Alla ye zaré ze hálot ot tákite đaikké, íte hé hálot ot táko. **21** Tuáñra gulami hálot ot tákite đaikké, íte Malik or azad goijjá manúc. Héndilla, zaré azadi hálot ot tákite đaikké, íte Mosihr gulam. **23** Tuáñra re dam dii kina giyéh, héttola insán or gulam no boniyó. **24** Báiyain, zaré ze hálot ot tákite đaha giyéh, íte hé hálot ot táki Alla lloí taalukat zari rakó. **25** Yala abiyáta ókkol or baabute hoító sailé: añí ítara lla Malik or torfóttu honó hókum nó fai, lekin Malik or rahámote añí bóracar laayek óiyi ísafe añí rai dir. **26** Yala soler de mosibot ókkol or uzu kíyal gorí sailé, añí báfa mozin, zee zendilla asé héndilla tákile gom óibo. **27** Tuáñr ttu bou asé niki? Tákile híba ttu síra óizaytoi zuu no tuwaiyó. Tuáñr ttu bou nái niki? No tákile bou no tuwaiyó. **28** Montor zodi biyá gorífele,

tuñí guná gorór de héen no; aar zodi honó abiyáta mayafua ye biyá gorífele, híba ye yó guná gorér de héen no. Montor añí saáir de tuáñra re mosibot ókkol ottu basai bolla, zíni héndilla manúc ottu e zindigit tákibo. **29** Báiboinán ókkol, añí hoitám saáir de ki hoilé, októ ebbe hom; héttola zetará ttu bou asé, ítara ttu yala lótí eéngori solar zorur zeén níki ítara ttu bou nái; **30** zetará hañdahaři gorér ítara eén óuk zeén níki ítara hañdahaři no gorér; zetará kúci gorér ítara eén óuk zeén níki ítara kúci no gorér; zetará kessú kiner ítara eén óuk zeén níki ítara ttu kessú nái; **31** zetará duniyaibi jiníc ókkol estemal gorér, ítara eén óuk zeén níki ítara híín lói birana nái. Kiyólla-hoile e duniyair súrot toh bodolizargói. **32** Añí saáir de, tuáñra sintabáfaní sára táko. Abiyáta manúce Malik or jiníc ókkol or baabute beh báfe, ki hoilé, nize Malik ore keéngori kúci gorí faribó. **33** Montor biyáta manúce duniyaibi jiníc ókkol or baabute beh báfe, ki hoilé, nizor bou wóre keéngori kúci gorí faribó; **34** ítar mon duihářat fore. Ze mayafua abiyáta yáh kuwári, híba ye Malik or jiníc ókkol or baabute beh báfe, zeéne híba jisím ot edde ruht pak ói fare. Montor biyáta mayafua ye duniyaibi jiníc ókkol or baabute beh báfe, ki hoilé, nizor hócom ore keéngori kúci gorí faribó. **35** Añí híín tuáñrar fáida lla hoóir deh; tuáñra re sifot rakí bolla hoóir de no, bólke tuáñra zen ziyán sóiyi híyan goró, zeéne tuáñra ek dýane Malik or hédmot goró. **36** Montor zodi honókiye eén ćáare, íte ítar zuragatá goijjá mayafua re biyá gorí no feler de híyan gom no ór, aar zodi ítar ttu biyár furani bicí ói híba re biyá gorífelear zorur de báfe, tóoile íte nizor erada fura goróuk, híyan guná no; ítara biyá gorífelek. **37** Montor zee niki nizor kuwári mayafua re ettar biyá no gorí bolla nizor dile-dile mozbut fáisela gorífeleiye aar honó mojburi nái, bólke nizor moncá re furafuri sóoni fare, íte yó gom goré. **38** Héttola, zee niki nizor zuragatá goijjá mayafua re biyá gorífele íte gom goré, montor zee niki biyá gorí no fele íte aró gom goré. **39** Hócom zetódin zinda asé, bou hócom lói hétdin beh baindá téake; montor zodi hócom morizagói, híba ttu zaré monehoó taré biyá goríbar azadi asé, lekin manúc cwa Malik or torikar ówa foribó. **40** Añí rai mozin, híba zodi héddur ot tákizagoi, híba aró kúcit tákibo. Añí ćáarir de, añí híín Allar Ruhr hédaiyote hoóir.

8 Yala muttir hañse kurbani diya hana ókkol or baabute hoító sailé: añára toh zani, ói, añára beggún ottu zankari asé. Zankariye toh fohórai baré, montor muhábbote torki ané. **2** Zee niki nizor ttu kessúr zankari asé bóuli táare, ítar ttu aijjó oddúr zankari nái zeddúr ítar ttu táka foitto. **3** Montor zee niki Alla re muhábbot goré, ítare toh Íba ye siné. **4** Hétolla muttir hañse kurbani diya hana ókkol háar baabute hoító sailé: añára zani, mutti toh duniyait mazé asóle kessú no, aar Alla ekgwá bade ar nái. **5** Kiyólla-hoile zodi debota hoó de hín asman ot yáh duniyait tákile yo, becök debota hoó de yó bicí asé, kúda hoó de yó bicí asé; **6** montor añára ttu Alla asé de siríf ekgwá, Íba óilde Baf, zibár torfóttu hárr kessú foida óiye aar zibá lla añára zindigi harçair. Aar Malik asé de yó ekgwá, Íba óilde Isá Mosih, zibár duara hárr kessú foida óiye aar zibár duara añára basi así. **7** Montor hárr manúc ottu hé zankari gán nái. Hodún ottu aijjó mutti fuñzar adot táigyoí ísafe ítarar muttir hañse kurbani diya hana ókkol háá, aar ítarar héлом komzuriye nafak óizagoi. **8** Hana ye añára re Allar dáke no goré; añára hín na háile yo honó lussán nái, aar háile yo añárar honó fáida nái. **9** Toóu úñciyar, zeéne tuáñrar e azadi ye héлом komzur ola ókkol ore gunát no foraba. **10** Kiyólla-hoile zodi honó héлом komzur ola manúce tuñi zankari ola manúc ore muttir mondír ot hana hóor de deké, tóoile yóggwa ye yó kí muttir hañse kurbani diya hana ókkol háito hímmot no faibo né? **11** Tói hé komzur bái zar lla Mosih moijíl, tuáñr zankarir zoriya yóggwa dóncó ói no zaybói né? **12** Héndilla góri zeñtté tuáñra imandár báiboinán dor ulða guná gorí ítarar komzur héлом ot zohóm goró, hénitte tuáñra Mosihr ulða guná gorór deh. **13** Hétolla, zodi hana ye añr imandár bái ore gunát foraba, tóoile añí ar honódin gusso na háiyum, zeéne añr zoriya yóggwa gunát no fore. (aión g165)

9 Añí kí azad no? Añí kí sáhabí no? Añí kí Isá añárar Malik ore nó dekí? Malik or hañse añr ham or notiza tuáñra no né? **2** Añí argún or hañse sáhabí de no óile yo, becök tuáñrar hañse ói; kiyólla-hoile tuáñra óilade Malik or hañse añr sáhabigirir moór. **3** Zetará añr sáhabigirir baabute súwal goré, ítarar hañse añr zuwab óilde: **4** añára ttu hana-fina háibar hók nái niki? **5** Añára ttu kí nizor imandár bou loi sofór ot zaibar hók nái, zendilla oinno sáhabí gún ottu, Malik or báiyain dor ttu, edde Kéfas ottu asé? **6** Aar

náki siríf Bárñabas ottu edde añr ttu ham no goríbar hók nái de? **7** Nizor tíañ hóros gorí fóous ísafe ham goré de hon asé? Anggur-bariza lagai híyan ottu gula na haa de hon asé? Aar goru-sóol fali hín ottu dud na haa de hon asé? **8** Añí kí iín siríf insán or kiyase hoír de né? Córíyote yó kí iín no hoó né? **9** Muúsar Córíyot ot toh endilla asé, “Dán úñror de goru re hoóñr no diyó.” Alla ye ki siríf goru ókkol olla sintá goré de né? **10** Íba ye híyan añára lla hoiyé de no né? Becók, híyan añára lla beh leká gíyeh, kiyólla-hoile álcac-goróya ttu acár sáañte álcac gorár zorur, aar dán-úñroya ttu bák faibar acár sáañte dán úñrar zorur. **11** Añára zettót tuáñrar bútore ruúhanir bis cíñtti, tói añára zodi tuáñra ttu fósol ísafe duniyaibi jiníc ókkol dai híyan kí doóñr hotá né? **12** Tuáñrar uore oinno kiyó ttu zodi hín faibar hók táké, tóoile añára ttu kí aró bicí nái né? Montor añára hé hók híyan or fáidai nól tulí; bólke hárr kessú bordac gorí, zeéne añárar zoriya Mosihr kúchóbor olla bazá foida no. **13** Tuáñra no zano né, zee niki baitul-mukaddos or hédmot goré, yóggwa ye baitul-mukaddos ottu hana faa dé? Aar zee niki kurbani-gáñr hédmot goré, yóggwa ye kurbani-gáñ ttu bák faa dé? **14** Borabor héndilla, Malike hókum díye de ki, zetará kúchóbor tobolik goré ítarar hé kúchóbor or usílaye nizor zorurot ókkol fouk. **15** Montor añí hé hók hín ekkán ottu úddwa fáidai nól tulí. Aar añí héndilla hók or dabi gorí bolla iín lekír de no, kiyólla-hoile honókiyo re añr e borái goríbar hók harí loifélaito díyar túaro añí morizon nán añr lla beétor óibo. **16** Añí kúchóbor tobolik gorí de óile yo, añr ttu borái goríbar kessú nái, kiyólla-hoile híyan toh añr fóros. Añr uore afsús, zodi añí kúchóbor tobolik no gorí. **17** Zodi añí hé ham nizor ttu monehoói goittám, tóoile toh añr lla boccíc tákito; montor añí toh añr zimmadari éna adai gorí, kiyólla-hoile añré híyan or zimma diiya gíyéh. **18** Tóoile añr boccíc kii? Híyan óilde, zeñtté añí kúchóbor tobolik gorí, añí zen honó dam sára kúchóbor tobolik gorí, aar kúchóbor tobolik-goróya ísafe añr ze hók asé, añí zen híyan or furafuri fáidai no tulí. **19** Añí honókiyor gulam no de óile yo, añí nizoré manúc beggún or hañse gulam banají, zeéne añí aró bicí maincóré tñaní fari. **20** Yohúdi ókkol or hañse añí Yohúdir dóilla boinní, zeéne Yohúdi ítarar re tñaní fari. Zetará Córíyot or tole asé, añí Córíyot or tole no de óile yo, ítarar hañse Córíyot or tole así fángori táikki, zeéne añí Córíyot or tole asé de ítarar re tñaní fari. **21**

Zetará ttu Córíoyt nái, añí ítarar hañse Córíoyt sárá dóilla boinní, zeéne zetará Córíoyt sára asé ítarar re ḫanianí fari. Háleke añí Allar diiya córíoyt sára de no, añí toh Mosihr córíoyt or tole así. 22 Komzur ókkol or hañse añí komzur boinní, zeéne añí ítarar re ḫanianí fari. Añí beggún or hañse hárr kessú boinní, zeéne añí ze honó bote hodún ore basai fari. 23 Añí hín beggún goríde óilde kúchóbor or wasté, zeéne añí yó híyan or rahámot or bági ói fari. 24 Tuáñra no zano né, zetará duñraduñri zibbat de ítarar duñnitte beggúne duñre, montor boccíc siríf ekzone faa dé? Héndilla, tuáñra yó ziti faro fángori duñro. 25 Zetará kélát cámil ó, ítarar toh bicí hora niyom-kaanun mani nizoré sóoñli raké. Ítarar nac óizagoi de tas fai bolla beh héndilla goré, montor añára nac no ó de tas fai bolla beh gorí. 26 Hétolla honó moksót sára añí no duñri; boccín kéloyar dóilla añí boiyar ot no mari. 27 Montor añí aña gaar uore horagori niyom-kaanun solai híyan ore nizor gulam banai rakí, zeéne oinno zon ore tobolik gorí baade añí nize boccíc or nakaabel ói no zaygói.

10 Báiboinán ókkol, añí no saái tuáñra yián or ozana táko, ki hoilé, añárar tamám bafdada ókkol miyúlar sáiyar tole accíl, aar ítarar beggúne doijja farái giíl. 2 Ítarar Muúsar ummot ói bolla beggúne miyúlat edde doijjat báptisma lól; 3 beggúne ekí gabi háná háail, 4 edde beggúne ekí gabi faní háail. Kiyólla-hoilel ítarar faní háito de óilde ítarar fúañti-fúañti zaito de gabi Cíl yíba ttu, hé Cíl lwá óilde Mosih. 5 Montor toóu ítarar beecbák lói Alla kúci nu accíl, héttolla ítarar lac ókkol moidan zagat dorborod óigilgoi. 6 Hín añára lla sébok boinné, zeéne añára ttu bura ham goittó dilmon no téke zendilla ítarar ttu accíl. 7 Tuáñra mutti fuñza no goijjó, zendilla ítarar hodúne goijjíl. Pak-kalam ot endilla asé, “Manúc ókkole háná-fina háito boói nasító uitté.” 8 Aiyo añára zená no gorí, zendilla ítarar hodúne gorí ek din ot ekkuri tin ázar manúc moriglgoi; 9 añára Malik ore entán no gorí, zendilla ítarar hodúne goijjíl, aar háf ókkol or hoñran hái moriglgoi; 10 cékayot no gorí, zendilla ítarar hodúne goijjíl, aar hálak-goróya fírista ye hálak gorífelail. 11 Mainc sébok hásil gorí bolla hín ítarar uore óiye deh, aar añára ahéri zobanar maincór nosíoyt olla hín leká gíyeh. (aíon 9165) 12 Hétolla, zee niki mozbüt gorí týaiya asé boulí týare, íte únciyar tóuk, zeéne fori no zagói. 13 Tuáñra toh endilla honó entán ot nó foro, ziín insán olla aamfám no. Alla toh biccácdar; íba ye tuáñra re

bordac gorí no faro de héndilla entán ot foitto no dibó; bólke entán or fúañti-fúañti héntu neeliaibár foñt óu milaidibo, zeéne tuáñra híyan bordac gorí faro. 14 Hétolla hoír, ó aña adorja ókkol, mutti fuñza ttu dáizogoi. 15 Añí tuáñra re aholbon bouli buzí hotá iín hoír. Añí hoír de hotá hín tuáñra nize báfiso. 16 Zeñtté añára rahámot or fiyala ttu Alla re cükuriya gorí hái, añára kí Mosihr lou wót córik ói no zaygói né? Aar zeñtté rutí báñgi hái, añára kí Mosihr gaat córik ói no zaygói né? 17 Rutí asé de toh ekgwá, héttolla añára bicí de óile yo añára ek gaa, kiyólla-hoilel añára beggúne toh hé ekgwá rutí éna hái. 18 Boni Isráil or baabute báfiso: zetará kurbani diya háná ókkol háá, ítarar kí kurbani-gáñt córik ói no zagói né? 19 Híyan lói kí añí endilla hoító saái de, muttier hañse kurbani diya háná ókkol or kimot asé, yáh mutti ókkol or kimot asé? 20 No, bólke hoító saái de, Beyohúdi ókkole ziín kurbani de hín ítarar Allar hañse kurbani dede no bólke bút ókkol or hañse de deh. Aar añí no saái de ki, tuáñra bút ókkol lói honó taalukat rakó. 21 Tuáñra Malik or fiyala ttu edde bút ókkol or fiyala ttu ekku fúañti hái no faribá. Tuáñra Malik or mes ot edde bút ókkol or mes ot ekku fúañti córik ói no faribá. 22 Náki añára Malik ore gairot tulídir dé? Añára kí fíbar túaro boluwar? 23 Honókiye endilla hoibá de tékito fare, “Aña lla hárr kessú zayes,” Tík hotá, montor hárr kessú ye manúc ore fáida no goré. Añí yó hoói faijjum, “Aña lla hárr kessú zayes,” montor hárr kessú ye toh manúc ore torki no goré. 24 Honókiye nizor fáida no tuwaiyó, bólke oinno zon or fáida tuwo. 25 Gussor bazar ot ziín bese hín háiyo; hélem or wasté honó súwal no goijjó; 26 kiyólla-hoilel pak-kalam ot endilla asé, “Duniyai edde duniyait asé de hín beggún Mabud or.” 27 Zodi honó gairimandáre tuáñra re hánar dawot de aar tuáñra hé dawot kobul goijjó de óile, tuáñrar muúntu ziín dee hín háifelaiyo; hélem or wasté honó súwal no goijjó. 28 Montor zodi honókiye tuáñra re eén hoó, “Gusso iín mutti re peec goijjá,” tóoile zíbá ye tuáñra re batalaidiyé yóggwar wasté edde hélem or wasté hín na háiyo; 29 añí tuáñrar nizor hélem or hotá hoír de no, bólke yóggwar. Kiyólla-hoilel oinno zon or héloome kiyá aña azadir fáisela goittó? 30 Zodi añí cükuriya gorí hái, tóoile ziín olla añí cükuriya gorí hín or zoriya kiyá aña bodnam óito? 31 Hétolla hoír, tuáñra hóo yáh fiyó, yáh oinno kessú goró, beggún Allar mohíma ói bolla goríyo. 32 Honókiye lla oínsá no boinno; Yohúdi lla óuk yáh Girík olla, aar yáh Allar

zomát olla, 33 zendilla gori níki añí yó hárr torikaye fottíkyo re kúci goríbar kucíc gorí. Añí nizor fáidai no tuwai bicí zon or fáidai tuwai, zeéne ítara nejat fa.

11 Tuáñra añr nomuna mozin solo, zendilla añí

Mosahr nomuna mozin soli. 2 Añí tuáñrar taarif gorí, kiyólla-hoilé tuáñra toh añré hárr tessú yaad rakó edde ze taalim añí tuáñra re diyí hín mozbut or sáañte dórí asó. 3 Montor añí tuáñra re yián batalaidito saáir, ki hoilé, Mosih óilde fottí morotfuar matá, morotfua óilde mayafuar matá, aar Alla óilde Mosahr matá. 4 Ze morotfua ye nizor matá gúridi dua goré yáh Allar kalam boiyan goré, íte nizor matá re beizzoti goré. 5 Aar ze mayafua ye uidda matá dua goré yáh Allar kalam boiyan goré, híba ye nizor matá re beizzoti goré, kiyólla-hoilé híbar matá eñraiyá matá lói ek ñoilla óizagoi. 6 Ze mayafua ye nizor matá gúri no raké, híba ye nizor sul harifélok, montor zodi nizor sul harifélaite yáh matá eñraifélaite honó mayafua ttu beizzoti lage, tóole híba ye nizor matá gúri rakóuk. 7 Honó morotfua ttu nizor matá gúri rakár zorur nái, kiyólla-hoilé íbar duara Allar súrot edde mohíma zahér ó; montor mayafuar duara zahér ó de óilde morotfuar mohíma. 8 Kiyólla-hoilé morotfua toh mayafua ttu aiccé de no, bólke mayafua éna morotfua ttu aiccé; 9 morotfua re toh mayafua lla foida gorá gíyeh de no, bólke mayafua re éna morotfua lla foida gorá gíyeh. 10 Híyan olla mayafua ttu nizor matát adíkar or marhá tákar zorur, kiyólla-hoilé fírista ókkole toh saái táikke. 11 Becók, Malik or bútore, morotfua mayafua ttu azad no, aar mayafua morotfua ttu azad no. 12 Kiyólla-hoilé zendilla niki morotfua ttu mayafua aiccé, héndilla morotfuar zormo ó de yó mayafua ttu. Montor hárr tessú aiyé de óilde Allar torfóttu. 13 Tuáñra nize báfiso: mayafuin de Allar hañse uidda matá dua gorá kí tñk? 14 Fítorote yó kí tuáñra re yián no cíka né, morotfuin de sul lamba rakón córmor hotá dé? 15 Montor mayafuin de sul lamba rakón óilde nizor lla ekkán izzoitta ham, kiyólla-hoilé gúri rakí bolla éna ítara re sul hín diiya giyéh. 16 Zodi honókiye iín or baabute barábari díto saá, tóole añr zuwab óilde, añára ttu iín bade ar honó niyom nái, Allar zomát ókkol ottu yó nái. 17 Añí yala ze hókum diyum, hín or mutalek añr torfóttu tuáñra lla honó taarif nái, kiyólla-hoilé tuáñrar zoma ówa ye fáidar túaro lussán bicí goré. 18 Cúrur gán hoitó sailé, añí fúnir de, zeñtté tuáñra zomát ísafe zoma ó,

tuáñrar bútore faáta-faáti téke. Añí híyan kessú bák biccác óu gorí. 19 Becók, tuáñrar bútore faáta-faáti ón zorur, zeéne tuáñrar bútore hontará sóiyit asé de híyan zahér óizagoi. 20 Hétolla hoír de, zeñtté tuáñra zoma ó, tuáñra Malik or Yadgarir Hána háibolla zoma ó de no, 21 kiyólla-hoilé háibarcot tuáñra toh age zar-zar hína tee-tee looi háat dóro; héttola, hodún búkki táizagoi ar hodún tñúl óizagoi. 22 Tuáñra ttu kí háafiya gorí bolla gorr nái? Náki tuáñra Allar zomát ore hékarot gorór de aar zetará ttu tessú nái ítara re córom dór dé? Añí tuáñra re kii hoitám? Tuáñrar taarif goittám né? Híyan or mutalek añí tuáñrar taarif no goijjum. 23 Kiyólla-hoilé añí tuáñra re ze taalim diyí, hín Malik or torfóttu faiyí deh, ki hoilé, ze raitta Malik Isá re dóridiya gíyl, hé rait ot Íba ye rutí looi 24 Alla re cükuriya goijjil, aar báñgi hoiyé de, “Yián Añr gaa, ziyán tuáñra lla. Añré monot gorí bolla endilla goríyo.” 25 Héndilla, hína baade Íba ye fiyala yó looi hoiyé de, “Añr lou loi óibo de noya razinamar nicán óilde e fiyala. Tuáñra zetóbar fiiba, Añré monot gorí bolla fiíyo.” 26 Kiyólla-hoilé zetóbar tuáñra e rutí híiba edde e fiyala ttu fiiba, héttbar tuáñra Malik or moot or elan gorór deh, zetódin níki Íba nái aiyé. 27 Hétolla, zee niki nalaayek ahálake Malik or rutí híá yáh Íbar fiyala ttu fiíye, yóggwa Malik or gaa edde lou wór hosúrbon tóoribó. 28 Montor fottíkiye hé rutí híiba edde fiyala ttu fiíbar age nizoré tahákit gorí soóuk. 29 Kiyólla-hoilé zee niki Mosahr gaa re no siní hé rutí híá edde fiyala ttu fiíye, yóggwa ye hín hóone edde fiyone nizor uore sáñza aníbo. 30 Hétolla toh tuáñrar bútore boóut zon komzur edde biyaramma asé, aar boóut zon moot or gúm ot fojjé de yó asé. 31 Zodi añára nizor bisar nize sóiyigori goittám, tóole añára re bisar gorí torbiyot goré, zeéne añára yó duniyair fúañti hosúrbon no tóori. 33 Hétolla hoír, ó añr báiboinán ókkol, zeñtté tuáñra hín háito zoma ó, ar ezzon olla entezar goríyo. 34 Zodi honókiye ttu búk lage, yóggwa ye gorr ottu hína hái zaiyo, zeéne tuáñra hosúrbon tóori bolla zoma óiyo fán no. Aar badbaki maamela gún or baabute añí hére ailé hoiyum.

12 Báiboinán ókkol, ruúhanir niyamot ókkol or baabute hoitó sailé: añí no saái tuáñra hín or baabute ozana tákó. 2 Tuáñra toh zano, zeñtté tuáñra bedini accíla, héñtté tuáñra re buga muttir uzu zee zendilla loizaitó héndilla zaitagói. 3 Hétolla, añr ttu

tuáñra re yián zanaidito monehoór de ki, zee niki Allar Ruhr hédayote hotá hoó, íte endilla no hoó de, “Isár uore laánot óuk,” aar Pak-Ruhr hédayot sára honókiye endilla hoóí no faribó de ki, “Isá óilde Malik.” 4 Niyamot toh ñoilla-bodoilla asé, montor hín dee de óilde ekí Ruh ye. 5 Hédmot goríbar torika yó ñoilla-bodoilla asé, montor ekí Malik ore. 6 Héndilla, ham óu ñoilla-bodoilla asé, montor ekí Alla ye beh beggún or bútore hár dóilla ham goré. 7 Montor zon-zon or hañse Ruhr zahéri beggún or fáida lla beh ó. 8 Hé Ruhr duara kiyó re giyani hotá hoibár toóufik diiya zah; hé ekí Ruhr duara ar kiyó re ahole hotá hoibár toóufik diiya zah. 9 Kiyó re hé Ruhr duara iman diiya zah, ar kiyó re hé ekí Ruhr duara biyaram gom goríbar niyamot diiya zah. 10 Kiyó re keramot goríbar, kiyó re nobi ísafe hotá hoibár, kiyó re ruh ókkol forók goríbar, kiyó re ñoilla-bodoilla gabí zubane hotá hoibár, edde kiyó re hé zuban báñgidibar toóufik ókkol diiya zah. 11 Hín beggún óilde hé ekí edde ekgwá Ruhr ham, ñiba ye fottiþyo re zaré ze niyamot diito monehoó hé niyamot dee. 12 Zendilla ekkán gaat híssa ókkol bicí asé aar híssa hín beggún lói ekkán gaa bone, Mosih yó héndilla. 13 Kiyólla-hoilé Yohúdi óuk yáh Girík, gulam óuk yáh begulam, añaðra beggúne toh ek gaa ói bolla ekí Ruhr duara báptisma loiyí, aar añaðra beggúne ekí Ruh faiyí. 14 Gaat toh híssa ekkán asé de no, bólke bicí. 15 Téng or fata ye zodi hoó, “Añí át no de héttola añí gaar híssa no,” tóoile híyan gaar híssa no de héen no. 16 Aar zodi hane hoó, “Añí suk no de héttola añí gaar híssa no,” tóoile híyan gaar híssa no de héen no. 17 Guñra gaa zodi suk óito, tóoile fúinto hontú? Aar zodi guñra gaa han óito, tóoile fúuñi faitto hontú? 18 Montor Alla ye toh híssa hín fotti ekkán ore gaar bútore woónit-woónit raikké ziyóñt-ziyóñt rakí bolla ñiba ttu monehoiyé. 19 Zodi hín beggún ekkán híssa óito, tóoile gaa horé óito? 20 Montor yala toh híssa ókkol bicí asé, lekin gaa asé de ekkán. 21 Hétolla suké át ore hoóí no faribó de, “Añr ttu tor zorur nái,” aar matá ye téng or fata re hoóí no faribó de, “Añr ttu tor zorur nái.” 22 Háleke, gaar ze híssa gún saíté komzur, hín aró bicí zoruri, 23 aar gaar ze híssa gún ore añaðra hom izzoti bouli táari, hín ore añaðra aró bicí izzot dih. Ze híssa gún ore añaðra córome lukai rakí, hín ore bicí zottone gúri rakí, 24 montor añaðrar alukaiya híssa gún ore zotton goríbar zorur nái. Alla ye toh gaa re endilla gorí-gorí milai banaiyé, zeén níki ze híssa gún hom izzoti hín ore

aró bicí izzot diya fore; 25 zeéne gaar bútore honó na-ektófáki no téke, bólke híssa ókkole zen ekkán olla ekkáne kíyal raké. 26 Ekkán híssa ye duk faile, híyan or fúañti híssa beggúné duk faa. Aar ekkán híssa ye izzot faile, híyan or fúañti híssa beggún kúci ó. 27 Tói yala tuáñra óilade Mosihr gaa, aar fotti zon híyan or híssa ókkol. 28 Alla ye zomát ot alok-alok manúc ókkol tuillé: ek nombór ot sáhabí ókkol, dui nombór ot nobi ókkol, tin nombór ot ustata ókkol. Baade ñiba ye uitará re tuillé zetará ttu keramot goríbar, zetará ttu biyaram gom goríbar, zetará ttu modot goríbar, zetará ttu hókumot goríbar, edde zetará ttu ñoilla-bodoilla gabí zubane hotá hoibár niyamot asé. 29 Beggún kí sáhabí né? Beggún kí nobi né? Beggún kí ustata né? Beggún kí keramot goróya né? 30 Beggún ottu kí biyaram gom goríbar niyamot asé? Beggún kí gabí zubane hotá hoó? Beggún kí zuban báñgidi fare? 31 Montor tuáñra niyamot uúin olla bicígori azzu goró, ziín ñoóñr. Toóu añí tuáñra re aró bicí bála ekkán rasta dahái dír.

13 Zodi añí insán or edde fíristar zubane hotá hoóí fari, montor añr ttu muhábbot no téke, tóoile añí toh bazailé uzor ó de búng or dóilla yáh baza de zurir dóilla éna. 2 Zodi añr ttu nobi ísafe hotá hoibár niyamot téke, aar añí tamám gufoni ókkol buzí edde añr ttu hárress kessúr zankari téke, aró zodi añr ttu faár larifelai fare de héndilla furafuri iman téke, lekin añr ttu muhábbot no téke, tóoile toh añí kessú no. 3 Zodi añí añr cóbottí beggún sótka gorífelai aar añr gaa re furat di bolla diifelai, lekin añr ttu muhábbot no téke, tóoile toh añr honó fáidai nái. 4 Muhábbot óilde sobór, aar meérban. Muhábbote hásorbot no goré, muhábbote borái no goré aar fohórai no goré, 5 Muhábbote biyaddofi no goré; híyané nizor fáida no tuwa, zeenten guccá no goré, aar ar ezzon or hórafi dil ot no raké. 6 Muhábbote hórafit kúci no goré, bólke sóiyir uore kúci goré. 7 Híyané beggún cóo, beggún ekin goré, beggún ot acá raké, edde beggún bordac goré. 8 Muhábbot honódin hótom no; montor zodi nobi ísafe hotá hoibár toóufik téke, hín bon óizayboi; zodi gabí zubane hotá hoibár toóufik téke, hín óu bon óizayboi; aar zodi elóm téke, hín fúraizayboi. 9 Kiyólla-hoilé añaðra toh honó kessú furafuri no zani, aar nobi ísafe yó furafuri hotá hoóí no fari; 10 montor zeñtté furafuri aibó, héñtte homi gún hótom óizayboi. 11 Añí gura accílam de októt, gurar dóilla hotá hoitám,

gurar dóilla góri báfitam, edde gurar dóilla góri bisar goittám; montor añí zeñtté doóñr óiyi, añí gurahal or solasol ókkol félaidiyi. **12** Ehón toh añára aainat mazé miyúnda góri dahá zah fángori éna dekír; montor héñtte muámuikka dekíyum. Yala añí honó kessú furafuri no zani, montor héñtte añí één furafuri zaniyúm zendilla furafuri gori Alla ye añré zane. **13** Hé ísafe, iman, acá, edde muhábbot, e tiníyan zari táké; montor hím or bútore ebbe doóñr gán óilde muhábbot.

14 Muhábbot or fisá doro, aar fúañti-fúañti ruúhanir niyamot ókkol olla yó bicígori azzu goró, háasgori nobi ísafe Allar kalam boiyan goríbar niyamot olla. **2** Kiyólla-hoile zee niki gabí Zubane hotá hoó, yóggwa ye manúc or hañse hoó de no, bólke Allar hañse hoó deh. Yóggwar hotá toh honókiye no buzé, kiyólla-hoile yóggwa ye gufon hotá hoó de óilde Ruhr bole. **3** Montor zee niki kalam boiyan goré, yóggwa ye maincór hañse beh hoó, zeéne ítara torki ó, bol faa, edde tosólli faa. **4** Zee niki gabí Zubane hotá hoó, yóggwa ye nizoré beh torki goré, montor zee niki kalam boiyan goré, yóggwa ye zomát ore beh torki goré. **5** Añí saái tuáñra zen beggúne gabí Zubane hotá hoó, montor beechíssa yián saái tuáñra zen kalam boiyan goró. Kiyólla-hoile zee niki gabí Zubane hotá hoó, zodi zomát or torki lla hím báñgi no déh, tóoile toh zee niki kalam boiyan goré sba yóggwar túaro doóñr. **6** Báiboinán ókkol, zodi añí tuáñrar hañse aái gabí Zubane hotá hoói, montor hím or duara Allar sóiyir zahérir hotá, yáh zankarir hotá, yáh nobi ísafe Allar diiya hotá, yáh taalim or hotá ókkol tuáñra re no hoói, tóoile tuáñra añr ttu kii fáida faiba? **7** Ki bací ki bina, hé zan sára jiníc hím ottu zodi abas neeilte alokalok abas no neeildo, tóoile bacít yáh binat kii bazar de híyan keéngori siná zayto? **8** Cíañ ye zodi sáf-sáf góri cíañ abas no deh, tóoile larái lla hone toiyar óibo? **9** Héndilla tuáñra yó zodi oinno zone no buzé de Zubane hotá hoó, tuáñra kii hoór de hím keéngori buzá zaybo? Tuáñra toh boiyar loi hotá hoór fán óibo. **10** Becók, duniyait mazé becábicí Zuban ókkol asé, montor hím ekgwá yó maáni sára no. **11** Hétolla, zodi añí ze Zuban hoór hé Zuban no buzí, tóoile toh hoór de yóggwar hañse añí bidecóittar dóilla, aar yóggwa añr hañse bidecóittar dóilla. **12** Hotá híyan tuáñra lla yó háre. Tuáñra ttu zettót ruúhanir niyamot ókkol olla bicí azzu asé, tuáñra undilla niyamot olla furafuri

kucíc goró, ziíne zomát ore torki goré. **13** Hétolla, zee niki gabí Zubane hotá hoó, yóggwa ye hím báñgidí fari bolla dua goróuk. **14** Kiyólla-hoile zodi añí gabí Zubane dua góri, tóoile toh añr ruh ye éna gorér, montor añr mone kessú no gorér. **15** Tóoile añr ttu kii gorár zorur? Añí ruhr sáañte yó dua goijjúm, mon or sáañte yó dua goijjúm. Añí ruhr sáañte yó seér gaiyúm, mon or sáañte yó seér gaiyúm. **16** Arnóile, zodi tuú siríf ruhr sáañte Allar taarif goró, tóoile cádaran manúce tuáñr cíkuriya gorát “Aamin” keéngori hoói faribó? Kiyólla-hoile yóggwa ye toh tuú kii hoór de no buzér. **17** Becók tuú cíndorgori cíkuriya gorór, montor oinno zon torki no ór. **18** Añí Allar cíkuriya goró, kiyólla-hoile añí gabí Zubane hotá tuáñra beggún or túaro bicí hoói. **19** Montor zomát ot máze gabí Zubane doc ázar hotá howár túaro, oinno zon ore nosiyot gorí bolla añí buzá zah de héndilla fañs sán hotá howá basiyum. **20** Ó báiboinán, buzát fuain no boinno. Burait gura fuain bono, montor buzát balok ó. **21** Círiyot ot endilla leikká asé, Mabude fórmár de, “Maincór osin Zubane edde bidecóitta ókkol or muké Añí e manúc itarár hañse hotá hoiyúm, aar toóu úddwa itará Añr hotá no fúnibo.” **22** Híyan buzá zar de, gabí Zuban ókkol óilde gairimandár ókkol olla ekkán nicán, imandár ókkol olla no. Montor Allar kalam boiyan gorá óilde imandár ókkol olla, gairimandár ókkol olla no. **23** Hétolla zodi fura zomát ek zagat zoma ói beggúne gabí Zubane hotá hoó, aar hére baárgwa manúc yáh gairimandár ókkol aiyé, ítara kí tuáñra re fool no hoibó né? **24** Montor zodi beggúne Allar kalam boiyan goró, aar hére honó gairimandár yáh baárgwa manúc aiyé, yóggwa ye hotá hím beggún or duara nizoré nize gunágár de sábut faibo, aar hím beggún or duara yóggwar bisar gorá zaybo. **25** Héndilla góri yóggwar dil or gufoni ókkol zahér óizayboi; aar yóggwa ye héñtte uúiñtoi fori Alla re sóida goríbo aar hoibó de, “Alla sóiyi-sóiyi tuáñrar dormiyan ot asé.” **26** Báiboinán ókkol, tóoile kii ówa foribó? Tuáñra zeñtté ekkán ot zoma ó, héñtte toh tuáñra kiyó ttu seér téake, kiyó ttu taalim téake, kiyó ttu wahí téake, kiyó ttu gabí Zuban téake, aar kiyó ttu hé Zuban báñgi díbar téake. Hárr kessú zomát or torki lla ówar zorur. **27** Zodi gabí Zubane hotá hoó, dui zone yáh bicí ttu bicí tin zone hoóuk; ítara ekzon ekzon gori hoóuk, aar ar ekzone hím báñgidouk; **28** montor zodi báñgidoya no téake, tóoile yóggwa zomát ot nizám mári tákouk; aar nizor lloí edde Alla lloí hoóuk. **29** Héndilla, zetará

nobi ísafe hotá hoó ítara dui zone yáh tin zone hoóuk, aar argúne híin tadarot gorí soóuk. **30** Montor zodi hére boói táikke de ézzon or hañse honó wahí aiyé, tóoile age lóti zee niki hoór yóggwa nizám óizoggoi. **31** Kiyólla-hoilé tuáñra beggúne ekzon ekzon gori Allar kalam boiyan gorí faribá, zeéne beggúne cíke aar beggúne josba hásil goré. **32** Nobi ókkol or ruh toh nobi ókkol or kobzat éna téake. **33** Kiyólla-hoilé Alla toh cúcak or Alla no, bólke cántir, zendilla niki pak bonda ókkol or tamám zomát ókkol ot asé. **34** Mayafuain ókkol zomát ot nizám mári tákouk; kiyólla-hoilé ítara matibár ezazot nái, bólke ítara fórmadar tákouk, zendilla Córiyote yó hoó. **35** Zodi ítara ttu kessú cíkito monehoó, tóoile nizor-nizor hócom ottu góor ot máze fusár goróuk, kiyólla-hoilé mayafuain zomát ot maton toh córmor hotá. **36** Allar kalam ki foóila cúrut tuáñrar bútottu neeillé dé? Aar náki híin siríf tuáñrar hére foónicce dé? **37** Zodi honókiye nizoré nobi yáh ruúhani ola manúc bólui tåare, yóggwa ttu yián mani lowa foribó de ki, añí tuáñrar hañse ziín lekír híin Malik or hókum. **38** Montor zodi honókiye mani no loh, yóggwa re yó mani lowa no zaybo. **39** Hétolla, ó añaí báiboináin ókkol, nobi ísafe Allar kalam boiyan gorí bolla bicígori azzu goró, aar gabí Zubane hotá no hoító maná no goijjó. **40** Montor hárr kessú sóiyigori edde niyome-niyome gorár zorur.

15 Báiboináin ókkol, añí tuáñrar hañse ze kúchóbor tobolik goijjílam híyan yala tuáñra re zanaidir, ziyán tuáñra kobul goijjó aar ziyán ot tuáñra lagí asó. **2** Zodi tuáñra añí tuáñrar hañse tobolik goijjílam de kalam mozbü gori dóri asó de óile, tuáñra toh híyan or uslaye nejat foór, arnóile tuáñrar iman aná behar óigiyoi. **3** Kiyólla-hoilé añí tuáñrar hañse foóñsaiyi de óilde uúin ziín añí faiyí de héntu bicí dorhari gún, ki hoilé, Mosih pak-kalam mozin añárar guná lla bólui moiijíl, **4** Íba re dohón gorá gíyl, aar pak-kalam or hotá mozin Íba re tin din ot din zinda gorá gíyeh, **5** baade Íba ye Kéfas ore dahádiye, tarfore baró zon sáhabí gún ore. **6** Yárbaade Íba ye ekbar ot fañs cót or túaro bicí báiboináin dore dahádiye, zetarár bútottu kessú moot or gúm ot forigiyói de óile yo, lekin bicí zon aijjó basí asé. **7** Tarfore Íba ye Yakub ore dahádiye, baade tamám sáhabí ókkol ore; **8** aar beggúne or fisé, añí ézzon betaimma zormor hañse yó Íba ye dahádiye. **9** Kiyólla-hoilé sáhabí gún or bútottu añí óílam de ebbe niróc cwa; añaí sáhabí hoibár úddwa laayek no,

kiyólla-hoilé añí toh Allar zomát ore zulúm goittám. **10** Montor yala añí ziyán öiyí híyan Allar rahámote öiyí deh; añaí uore Íba ye ze rahámot goijjé híyan behar ói ná zagoi; añí ítara beggúne or túaro bicí meénnöt goijjí, háleke añí goijjí de no, bólke añaí uore Allar ze rahámot öiyé híyan goijjé deh. **11** Híyan añí goijjí óuk yáh ítara goijjé, añaíra toh waán or baabute éna tobolik gorí, ziyán or uore tuáñra iman ainnó. **12** Mosih re mora ttu zinda gorá gíyeh de híyan or toh tobolik gorá zah, toh tuáñra hodúne keéngori hoó de, mora ókkol or háñcor nái? **13** Montor zodi mora ókkol or háñcor no téake, tóoile toh Mosih re yó zinda gorá ná zah. **14** Aar zodi Mosih re zinda gorá ná zah de óile, añaíra tobolik toh behar aar tuáñrar iman óu behar. **15** Híyan baade yo, añaíra Allar misá gobá tóojiji; kiyólla-hoilé añaíra Allar baabute gobá dí de ki, Íba ye Mosih re zinda goijjé. Lekin mora ókkol ore zinda gorá zah de híyan zodi sóiyí no, tóoile toh Íba ye Mosih re yó zinda ná goré. **16** Kiyólla-hoilé mora ókkol ore zinda gorá no zaylé, tóoile Mosih re yó toh zinda gorá ná zah. **17** Aar zodi Mosih re zinda gorá ná zah de óile, tóoile toh tuáñrar iman behar; tuáñra aijjó nizor gunár tole asó. **18** Héen óile, Mosihr búture ói zetarár moot or gúm ot foijjé, ítara yó dónco óigiyoi. **19** Zodi añaíra Mosihr uore acá raikkí de siríf e zindigi lla de óile, tóoile toh manúc beggúne or túaro añaíra bodnosíf ola. **20** Montor becök, Mosih re toh mora ttu zinda gorá gíyeh. Ziyáne fakka goré de, moot or gúm ot foijjé de ítara re yó zinda gorá zaybo. **21** Kiyólla-hoilé zendilla manúc or duara moot aiccé, héndilla Manúc or duara mora ókkol or háñcor óu aiccé. **22** Zendilla Adom or fuain ísafe beggúne moiijíl, héndilla uitará beggúne ore yó zinda gorá zaybo zetarár Mosihr ummot. **23** Lekin bari-bari mozin: ebbe age Mosih re gorá gíyeh, yárbaade Mosihr ummot ókkol ore gorá zaybo zeñtté Íba aibó. **24** Yárbaade ahérot aibó; héntte Íba ye hárr hókumot, hárr adíkar, edde hárr taakot ore dónco gorífelai baade Alla Baf or át ot raijjo gosái difelaibo. **25** Kiyólla-hoilé Mosih ttu otódin foijjonto hókumot gorár zorur, zetódin Alla ye Íbar tamám ducon ókkol ore Íbar foor tole gorí ná fele. **26** Ahéri ducon, ziyán ore fána gorífela zaybo híyan óilde moot. **27** Kiyólla-hoilé pak-kalam ot asé de, “Íba ye hárr kessú Íbar tole gorídiye.” Montor Íba ye, “hárr kessú,” Íbar tole gorídiya gíyeh hoó de híyané sábut ó de, zibá ye hárr kessú Mosihr tole gorídiye Íba hére cámil nái. **28** Hárr kessú zettót Íbar tole gorídiya

gíyeh, tóí Fua Nize yó Ubár tole óizayboi zibá ye hárr kessú Íbar tole gorídiye, zeéne hárr kessút Alla hárr kessú ó. 29 Arnóile, zetará mora ókkol olla báp̄tisma loh, ítara kii goríbo? Mora ókkol ore zodi zinda gorá no zaybo de óile, tóoile kiyá maincé ítara lla báp̄tisma loh? 30 Aar añára yó kiyá hárr októt hótorat forat táki? 31 Báiyain, Mosih Isá añárar Malik or hañse tuáñra re lói añr ttu ze borái asé, añí híyan or hosóm hái hoóir, añí fottí din morizaygói. 32 Ífisás ot añr ttu jonggoli januwar ókkol lói ze larái gorá foijjé, híyan zodi duniyaibi niyote gojjí de óile, tóoile añr kii fáida? Zodi mora ókkol ore zinda gorá no zaybo de óile, “Tóoile aiyó, añára háafiya gorí, kiyólla-hoile hailla toh mori zaiyumbói.” 33 Fáki na háiyo. “Hóraf sáañti ye gom adot ókkol ore bigiriféle.” 34 Sóiyi únic ot aiyó, aar guná gorá bon goró. Tuáñrar bútore endilla hodún manúc asé zetará Alla re no siné. E hotá hoóir de añí tuáñra re córom dí bolla. 35 Óitofare honókiye endilla hoibó, “Mora ókkol ore keéngori zinda gorá zaybo? Ítara ttu hondilla jisím tákibo?” 36 Ó fool! Ze bis lagos yíba no moille toh sara no fúre. 37 Lagaité toh fore bonibó de sara lagos de no, bólke siríf bis éna, óitofare yíba guyuñr yáh oinno kessúr. 38 Montor Alla ye Nizor fosón mozin yíba re ekkán gaa dee. Íba ye fottí bis ore nizor-nizor zat mozin gaa dee. 39 Hárr jisím ek döilla no, insán or jisím ek döilla, januwar or jisím ek döilla, faik or jisím ek döilla, aar mas or jisím ek döilla. 40 Héndilla, asmani jisím óu asé, aar duniyaibi jisím óu asé, montor asmani jisím or cáan ek döilla, aar duniyaibi jisím or cáan ek döilla. 41 Beil or cáan ek döilla, san or cáan ek döilla, tara ókkol or cáan ek döilla, hoító sailé, ek tarar cáan arek tarar cáan lói úddwa forók. 42 Mora ókkol or háñcor óu héndilla. Haiya meŕit diiya zah de toh fána ó de jisím ísafe, montor tulá zaybo de fána no ó de jisím ísafe. 43 Meŕit diibarcót híyan or honó kodor no táke, montor híyan ore tulá zaybo de izzot ot. Merit diibarcót híyan komzur, montor híyan ore tulá zaybo de taakot ot; 44 híyan ore meŕit diiya zah de insáni jisím ísafe, montor tulá zaybo de ruúhanir jisím ísafe. Zendilla insáni jisím asé, héndilla ruúhanir jisím óu asé. 45 Hétolla pak-kalam ot asé de, “Foóila manúc Adom zinda zandár óiaicce.” Aar ahéri Adom zindigi-dooya ruh óiaicce. 46 Age toh jisím ruúhanir gán aiccé de no, bólke insáni gán aiccé deh, yárbaade ruúhanir gán. 47 Foóila manúc óilde meŕir, yáni meŕi loi banaiya; dusára Manúc óilde asmani. 48 Manúc meŕir gwá

zendilla, duniyair ítara yó héndilla; aar Manúc asmani wa zendilla, asmani ítara yó héndilla. 49 Zendilla añára meŕir gwar siyára-súrot faiyí, héndilla añára asmani war siyára-súrot óu faiyum. 50 Báiboináin ókkol, hoitám saáir de ki, jisím edde lou wé Allar raijjo miras fai no fare; héndilla, fána ó de híine fána no ó de híin miras fai no fare. 51 Fúno, añí tuáñra re ekkán gufoni zanaidir, ki hoile, añára beggún moot or gúm no zaiyum, lekin beggún bodoli zaiyumbói. 52 Híyan éhon or bútore, suk or baifata fíraibarcot, ahéri cíañ matar fúañti-fúañti óibo. Kiyólla-hoile cíañ matilé muruda ókkol fána no ó de hálot ot urízayboi, aar añára bodoli zaiyumbói. 53 Kiyólla-hoile fána ó de haiya yián ot fána no ó de héndilla kessú findár zorur, aar e moroni haiya yián ot omoroni kessú findár zorur. 54 Montor zeňtté fána ó de haiya yián ot fána no ó de héndilla kessú findá zaybo, aar moroni haiya yián ot omoroni kessú findá zaybo, tóí baade pak-kalam ot asé de e hotá fura óibo, “Moot ore ziti dónc gorifela gíyeh.” 55 “Ó moot, tor fóta horé? Ó moot, tor cùm horé?” (Hadés g86) 56 Moot or cùm óilde guná, aar gunár bol óilde Córivot. 57 Montor Allar cíkur óuk, zibá ye níki añárar Malik Isá Mosihr duara añára re fóta dan goijjé. 58 Hétolla, ó añr adorja báiboináin ókkol, mozbut ó aar tórok dóri táko. Malik or ham hámica bicígori goró, kiyólla-hoile tuáñra toh zano, Malik or hañse tuáñrar meénnot befózul no.

16 Yala Allar pak bonda ókkol olla sañda tulár baabute hoító sailé: tuáñra undilla goró zendilla añí Galatíyar zomát ókkol ore hókum dílam. 2 Fottí háftar cíkur din, fottíkiye nizor-nizor amodoni mozin kessú tñan alok gorí zoma rakíyo, zeéne añí ailé sañda tulá no fore. 3 Añí hére ailé, tuáñra zetará re basíloiba ítarar át ot ceñří díi ítara re tuáñrar hádiya ókkol Jerúalem ot foónsaito díferáiyum. 4 Aar zodi añr ttu yó zaa fore, ítara añr fúañti zaibo. 5 Añí tuáñrar hére Makedóniya báy sofór gorí baade aiccum, kiyólla-hoile añí Makedóniya báy sofór goijjum. 6 Óitofare añí tuáñrar fúañti hooddin tákiyum, yáh fura cítkhal úddwa hařaiyúm, zeéne añí zeré zaiyum hé sofór ot tuáñra añr rowana gorídi faro. 7 Añí ehón zaibar foñt ot tuáñra llói milto no saáir, kiyólla-hoile añí tuáñrar fúañti kessú tñam hařai bolla acá gorí, zodi Malike ezazot deh. 8 Montor añí Ífisás ot Penťikos Id foijjonto tákiyum, 9 kiyólla-hoile cár ó de ham gorí bolla añr lla ekkán bódđa dorozá kúille, aar muhálef-goróya ókkol

óu bicí asé. **10** Zodi Timóti aiyé, saiyo, yóggwa tuáñrar fúañti honó ɖoor sára táki fare fán, kiyólla-hoile añr ɖóilla yóggwa ye yó Malik or ham éna gorér. **11** Hétolla honókiye yóggwa re hékarot no goijjó, bólke cántir sáañte sofór ot rowana gorídiyo, zeéne yóggwa añr hañse aái fare, kiyólla-hoile yóggwa imandár báiyain dor fúañti aibó bóuli acá gorí. **12** Yala añárar bái Apólos or baabute hoító sailé: añí yóggwa re imandár báiyain dor fúañti tuáñrar hére ai bolla bicígori aros goijjí, montor yóggwa ttu ehón aibár honó mon nái; one moouka faille aibó. **13** Úñciyar ó; iman ot dorógori tákó; hímmot rakó; mozbüt ó. **14** Tuáñra ziín goró hín beggún muhábbot or sáañte goró. **15** Tuáñra toh zano, Estefáñas or góri ʈýa óilde Akaya elakar foóila imandár, aar ítara Allar pak bonda ókkol or hédmot ot nizoré gosáidiye. Báiboináin ókkol, añí tuáñra re bicígori aros gorí, **16** tuáñra yó nizoré ítarar ɖóilla maincór hañse gosáido; héndilla, zetó zon hé ham ot edde meénnöt ot córik asé, ítarar hañse yó gosáido. **17** Añí bici kúci óiyi, Estefáñas, Fortúnatus, edde Akayikus aiccé de héttolla, kiyólla-hoile tuáñrar torfóttu ziyán una accíl híyan ítara fura goijjé. **18** Ítara añr edde tuáñrar ruh re foṭfoiṭṭa goijjé. Hétolla, héndilla maincórre kodor goríyo. **19** Ecíya elakar zomát ókkole tuáñra re sólam zanar. Ekúila edde Prisíla ye yó tuáñra re Malik or name dil ottu sólam zanar; héndilla, ítarar góri ot zoma ó de zomáte yó zanar. **20** Tamám imandár báiboináin ókkole yó tuáñra re sólam zanar. Tuáñra ezzon ore ezone pak dile appá dí sólam zano. **21** E sólam mwa añí Pául nizor át or leká. **22** Zee niki Malik ore muhábbot no goré, ítar uore gozzob forouk. Ó añárar Malik, aiyó. **23** Malik Isár rahámot tuáñrar uore zari tákouk. **24** Mosih Isár bútore añr muhábbot tuáñra beggún or fúañti zari tákouk. Aamin.

2 Kórintiól

1 Añí Pául, zibá Allar moncá mozin Mosih Isár ézzon sáhabí. Añárar bái Timóti yó añr fúañti asé. Kórin cóor ot Allar ze zomát asé, yíbar hañse edde Akaya elakar agagurat asé de pak bonda beggún or hañse lekír. **2** Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **3** Añárar Malik Isá Mosihr Alla edde Baf or taarif óuk, zibá rahám or Baf edde hárr dóilla tosóllir Alla. **4** Íba ye añára re añárar hárr duk-mosibot ot tosólli déh, zeéne añára yó Allar torfóttu faiyí de hé tosólli lói uitará re tosólli dí fari zetará ze honó duk-mosibot ot asé. **5** Kiyólla-hoile zendilla Mosihr duk añárar uore bicí, héndilla añárar tosólli yó toh Mosihr duara bicí. **6** Zeñtté añára duk-mosibot ot fori, añára tuáñrar tosólli edde nejat olla fori deh. Zeñtté añára tosólli fai, añára tuáñrar tosólli lla fai deh, ziíne sobór or sáañte duk uúin bordac gorí bolla modot goré zíín añára yó bordac gorí. **7** Tuáñrar baabute añárar acá mozbut, kiyólla-hoile añára zani de, zendilla tuáñra añárar duk ókkol ot córik asó, héndilla tuáñra añárar tosóllit óu asó. **8** Báiboináin ókkol, añára no saái, tuáñra Ecíya elakat añárar uore óiye de duk-mosibot ókkol or baabute ozana táko. Añárar uore ettór dñoñr sab foijjíl ziyán bordac or baáre óigilgoi, aar añára zane basi tákar acá úddwa háraifelailam. **9** Becók, añára tñaijijlam de, añárar uore moot or hókum óigiyoi. Montor héndilla etollá óiye, zeéne añára nizor uore no bólke mora re zinda goré de hé Allar uore bóraca rakí. **10** Íba ye añára re héttor dñoñr mooti docá ttu basaiyé, aar basaibó yó. Íbar uore añárar e acá raikki de, íba ye añára re basat tákibo. **11** Tuáñra yó toh añára re dua loi modot goró, zeéne boóut zon or duar usílaye añára faiyí de niyamot olla boóut zon or duara añárar bodol Allar cükuriya adai ó. **12** Añárar borái óilde yián ziyán níki añárar hélome yó gobá déh, ki hoile, añára duniyait mazé paki edde dindárir ehélase zindigi haraiyí, háasgori tuáñrar dormiyan ot. Añára héndilla goijjí de hóno dunuyaibi giyane no, bólke Allar rahámote. **13** Kiyólla-hoile tuáñra ziín forí faro edde buzí faro, yár baáre añára tuáñrar hañse kessú no lekír. Añí acá gorí, tuáñra ahéri foijjonto buzíba, **14** zodi yala añára hooir de hín beggún no buzíle yo. Kiyólla-hoile beggún buzíle, añárar Malik Isá aibár din ot añára óiyum de tuáñrar borái, zendilla tuáñra añárar borái óiba. **15** Híyan or ekine añí erada goijjí

de, age tuáñrar hére ai bolla, zeéne tuáñra dui gun aiborhot foo; **16** yáni, Makedóniyat zaite tuáñrar hére góli bolla aar Makedóniya ttu aíté yó tuáñrar hére góli bolla, baade tuáñra añařé Yohúdiyat zaibar sofór ot rowana gorídiba. **17** Héndilla erada goróne kí añí tooñcá gorí bouli sábut ó? Añí kí dunuyaibi manúc or dóilla niyot goijjí fán óiye, zetará ekbar ói ói bouli hoó arekbar no no bouli hoó? **18** Montor Alla zendilla biccácdar, yián óu héndilla de ki, tuáñrar hañse añárar hotá ekbar “óí” edde arekbar “no” lói no. **19** Kiyólla-hoile Allar Fua Isá Mosihr, zibár baabute añára, yáni añí, Sílwanus edde Timóti ye tuáñrar hañse tobolik goijjílam, Íbar bútore toh “óí” edde “no” duníyan nu accíl, bólke Íbar bútore “óí” hoile hámica ói. **20** Allar tamám waada ókkol Íbar bútore “óí.” Hétolla Íbar usílaye añára “Aamin” hoóí, zeéne Allar taarif ó. **21** Zibá ye añára re edde tuáñra re Mosihr bútore mozbut goré edde añára re basíloíye Íba óilde Alla. **22** Íba ye añárar uore Nizor moór lagaidiye, edde boona ísafe añárar dil ot Pak-Ruh diiyé. **23** Montor añí Alla re gobá gorí añr zindigir hosóm hái hooir, añí Kórin ot abar nú aiyí de tuáñra re basai rakí bolla. **24** Añára tuáñrar iman or uore hókumot solair de no, bólke tuáñrar fúañti tuáñrar kúci lla ham gorí deh; kiyólla-hoile tuáñra toh imane mozbut gori tíyaiya asó.

2 Hétolla añařé añí fáisela goijjí de, añí tuáñrar dil ot duk di bolla tuáñrar hére ar nu aiccúm. **2** Kiyólla-hoile zodi añí tuáñrar dil ot duk dih, tóoile tuáñra zetará dil ot añí duk diyí, tuáñra bade añařé kúci goróya ar hon asé? **3** Añí tuáñrar hañse hotá hín leikkílam de kiyólla hoile, zeéne añí ailé, zetará añařé kúci goríbar hotá, ítara añařé dil ot duk no deh; añí ttu tuáñra beggún or uore yián ekin asé de, ziyán añr kúci, híyan tuáñra beggún or óu kúci. **4** Kiyólla-hoile añí tuáñrar hañse leikkílam de dñoñr mosibot or hálót ot edde dil or ferecaniye boóut suk or faní bácaí-bácaí; tuáñrar dil ot duk di bolla no, bólke tuáñra zen añr ttu tuáñra lla ze háas muhábbot asé híyan zani faro. **5** Montor zodi honókiye dil ot duk di téake, tóoile toh íte siríf añr dil ot duk diyé de no, bólke—bicí horagori no hoiyúm hoile—kessú bák tuáñra beggún ore yó diyé. **6** Héndilla manúc ore bicí zone ze sáñza diyó de híyan ítar lla kafí. **7** Yárbodol yala tuáñra ttu ítare maf gorídiyar edde tosólli díyar zorur, zeéne íte bicí dukkan hóñri no zagói. **8** Hétolla, añí tuáñra re bicí aros gorí, tuáñra ítare muhábbot goró de

híyan sábut gorí dahó. 9 Añí tuáñrar hañse etollá yó leikkílam, zeéne añí tuáñra hárr kessút fórmadar asó né entán gorí saái fari. 10 Tuáñra zaré maf gorído, añí yó ítare maf gorídi. Kiyólla-hoile becók, añí ziín maf gorídiyi, zodi maf gorídabar kessú accíl de óile, añí hín Mosihr cáikkat tuáñrar wasté maf goijí deh; 11 zeéne Cítane añára ttu honó fáidai tulí no fare, kiyólla-hoile añára toh ítar sail or baabute ozana no. 12 Zeñtté añí Mosihr kúchóbör tobolik goittó Toras ot giílam, Malike aña lla ekkán duwar kúllil. 13 Toóu aña mon ot cánti nu accíl, kiyólla-hoile añí aña bái Titus ore hére loot nó fai. Hétolla añí ítar ttu bidai loi Makedóniyat giílamboi. 14 Montor Allar cíkur óuk, zibá ye añára re Mosihr usílaye zitai hámica fisé-fisé loiza, aar añárar duara Mosihr baabute zankari hárr zagal kúcbo fóla fála. 15 Kiyólla-hoile Allar nozor ot añára toh nejat foya edde hálak óoya ókkol olla Mosihr kúcbo. 16 Ek gún or hañse añára moot ané de kúcbo, arek gún or hañse zindigi ané de kúcbo. Tóoile ham híin goríbar laayek hon? 17 Boóut zon zetará Allar kalam loi códori goré, añára toh ítar dil dóilla no; bólke Alla ye zettót añára re diferáye, añára híin Mosihr bútore Allar cáikkat ehélase hoói.

3 Hotá híin hoói kí añára abar nizor nam gorát doiji dé? Aar náki hodún maincór dóilla añára ttu cíwaricnamar ceñír ókkol tuáñra re diíbar yáh tuáñra ttu loíbar zorurot óye dé? 2 Añárar ceñír toh tuáñra, ziyán añárar dil ot leikká asé, ziyán ore tamám mainc zane edde foré. 3 Yián sáf zahér de ki, tuáñra óilade Mosihr ceñír, ziyán Íba ye añárar hédmot or duara leikké. Híyan ore leká gíyeh de cíyai lói no bólke zinda Allar Ruh lói, fattór or faþ ot no bólke insán or faþ ot, yáni dil ot. 4 Héndilla de híyan añára ttu Mosihr usílaye Allar uore ekin asé. 5 Añárar bútore endilla honó toóufik asé de héen no, ziyán lói añára nizebaze kessú goijí hoói dabi gorí faijjum; añárar toóufik óilde Allar torfóttu, 6 zibá ye añára re noya razinamar háadem óíbar toóufik diiyé, ziyán lekár no bólke Ruhr. Kiyólla-hoile leká ye ané de moot, montor Ruh ye dee de zibon. 7 Moot ainné de razinama ziyán or hórof ókkol fattór ot kúñdi yore leká gíyl, híyan or hédmotdari zettót eén tozollir sáaňte aiccé zeén níki Boni Isráil ókkole Muúsar siyáras uzu lagatar saái taki nó fare, kiyólla-hoile óíbar siyárat tozollí accíl, ziyán asté-asté homi zat accíl, 8 tóí Ruhr hédmotdari aró hotó tozollir sáaňte óibo fáñllar! 9 Kiyólla-hoile hosúrbon óora de razinamar hédmotdarit tozollí

tákile, Allar nozor ot forhésgar óora de razinamar hédmotdarit toh tozollí aró boóut bicí tákibo. 10 Becók hé súrote toh ziyán tozollí ola accíl híyan ot doóñr tozollir zoriya tozollí nái fán óigiyoi. 11 Kiyólla-hoile ziyán hótom óizagói híyan tozollí ola de óile, ziyán tiki táké híyan toh aró boóut bicí tozollí ola óibo. 12 Añára ttu héndilla acá asé de héttolla, añára boiyan goitté hémmot or sáaňte gorí. 13 Añára Muúsar dóilla no, zibá ye nizor siyárat ekkán foroda dito de zeéne ziyán hótom óizargói híyan or fúrantí re Boni Isráil ókkole dekí no fare. 14 Lekin ítar dil doró accíl. Ítara furana razinama re telawot goróne aij foijjonto ítar dil ot hé foroda táigiyoi, kiyólla-hoile híyan toh Mosihr ummot óile éna dur gorífela zah. 15 Aij foijjonto zeñtté-zeñtté ítara Muúsar Círiyot telawot goré, ítar dil ore foroda ekkáne gúri raké. 16 Lekin zeñtté honókiye Malik or uzu fíre, hénnté hé foroda dur gorífela zah. 17 Hé Malik óilde Ruh; zeré Malik or Ruh asé, hére azadi asé. 18 Montor añára zetará beggúne beforoda siyára lói Malik or tozollí re aainat dekí fángori dekí, añára hé Malik zibá Ruh óíbar usílaye zetó éto tozolliwala boni óíbar súrot ot bodolizairgó.

4 Hétolla, añárar uore zettót eén rahám óye zeén níki e hédmotdari faiyí, añára hémmot na hárai. 2 Bólke córmor ham ziín lukaiya accíl híin añára inkar gorídiyi; añára no férokbazi gorí soli aar no Allar kalam bigirifelai, bólke sóiyi re kúlamelar sáaňte zahér gorí Allar cáikkat fottí maincór hélem ot añára cúnam zurai. 3 Aar zodi añárar kúchóbör foroda diya de óile yo, híyan foroda diya de uitarár hañse zetará dóncó óizargói. 4 Hé gairimandár ítar zehén ore e jáhan or kúda ye añdá banaifélaie, zeéne ítara Mosihr mohímar kúchóbör or nur dekí no fare, ze Mosihr óilde Allar súrot. (aïõn g165) 5 Kiyólla-hoile añára toh nizor baabute no bólke Mosihr Isár baabute éna tobolik gorí; ki hoile, Íba óilde Malik, aar Isár wasté añára óílam de tuáñrar gulam. 6 Kiyólla-hoile ze Alla ye hoiyé de, "Andár ottu foór zolouk," Íba óilde Ubá zibá níki añárar dil ot soimké, añára re Allar oh tozollir zankari di bolla ze tozollí Isá Mosihr siyárat somke. 7 Montor añára ttu hé dón híyan meit  fatlat asé fán asé, zeéne hé doóñr kudurut añárar nizor torfóttu no bólke Allar torfóttu de híyan dahá zah. 8 Añárar uore hárr mikká ttu sab fore, montor hóñri no zaygói; añára buddí háraiya ói, montor acá hárai no ói; 9 añára zulúm hái, montor Alla hámica fúaňti asé;

añára re međit añáre, montor dóńco ói no zaygói. **10** Añára nitti añárar jisím ot góri Isár moot boóí loizai, zeéne añárár jisím or bútore Isár zindigi yó zahér ó. **11** Kiyólla-hoile añára zetará basí así, añára re toh Isár wasté moot or át ot hámica tulídiya zar, zeéne añárár fána ó de jisím or bútore Isár zindigi yó zahér ó. **12** Hé súrot or uore, añárár bútore ham gorér de óilde moote, montor tuáñrar bútore zindigi ye. **13** Pak-kalam ot endilla asé, “Añí iman ainní de héttolla hoiyí déh.” Añára ttu zettót iman or hé ekí ruh asé, añára yó iman ainní de héttolla hoói deh. **14** Kiyólla-hoile añára zani, zibá ye Malik Isá re zinda goijjé Íba ye añára re yó Isár fúañti zinda goríbo, aar añára re tuáñrar fúañti Íbar muúntu házir goríbo. **15** Kiyólla-hoile híin beggún toh tuáñrar wasté éna ó, zeéne ze rahámot bicí-bicí maincór hañse fóler híyan or zoriya Allar becábicí cükuriya adai ó, zeéne Íbar mohíma ó. **16** Hétolla, añára hímmot na hárai. Añárár baár or haiya nac óizargoi de óile yo, añárár ruúhani dimbodin noya ówat asé. **17** Kiyólla-hoile añárár e hooddinna cónro mosibote añára lla ettór doóñr ofúrani tozolli toiyar gorér, ziyan ore honó kessú lói mafa no zah. (*aiónios g166*) **18** Hétolla, añára dekí fara zah de hín or uzu no, bólke dekí fara no zah de hín or uzu beh nozor dih; kiyólla-hoile dekí fara zah de hín toh tooitta, montor dekí fara no zah de hín ofúrani. (*aiónios g166*)

5 Kiyólla-hoile añára toh zani, zodi añára taki de e duniyaibi ḥambu, yáni haiya dónco óizagoi, añára ttu asman ot endilla ekkán billíng góri asé ziyan Allar torfóttu, híyan át or banaiya no bólke abadulabadi. (*aiónios g166*) **2** Becók, e ḥambut taki añára doóñr niyác félai-félai asmani góri híyan ore hoor fiñdé fángori fiñdí bolla bicí azzu gorí, **3** kiyólla-hoile zeñtté añára híyan ore fiñdífelaiyum, añára re biyossor faa no zaybo. **4** Becók, añára zetará e ḥambut así, añára fuñzár bóre doóñr-doóñr niyác félair, kiyólla-hoile añára ttu afindá no bólke findá óito monehoór, zeéne fána ó de híyan ore zindigi ye giliféle. **5** Añára re hé moksót olla toiyar Alla ye goijjé deh, zibá ye añára re boona ísafe Ruh diiyé. **6** Hétolla añára hámica hímmot rakí aar zani de, zetókkal añára e insáni haiya loi así, añára Malik or hére házir nái; **7** kiyólla-hoile añára toh solafíra iman or sáánte gorí deh, suké dekí no. **8** Ói, añára ttu hímmot asé, aar añára e haiya ttu alok ói Malik or fúañti góri ot ówa aró fosón gorí. **9** Hétolla añára e haiyar góri ot así yáh nái, añárár

monzil-moksót óilde Íba re kúci gorón. **10** Kiyólla-hoile añára beggún ottu toh Mosihr adaloti toktór muúntu hámaha házir ówa foríbo, zeéne haiya loi tákite zee zendilla ham goijjí hé mozin fottíkiye bodola fai, ham hín gom óuk yáh hóraf. **11** Hétolla, Malik or door kii de híyan zani añára manúc ókkol ore borai aníbar kucíc gorí. Alla ye toh añára re siné; añí acá gorí, tuáñrar hérome yó añára re siné. **12** Añára tuáñrar hañse abar añárár nam gorí de no, bólke añára re lói boráí gorí bolla tuáñra re ekkán moouka diir deh, zeéne tuáñra ttu uitára lla zuwab téke zetará dil or gún lói no bólke dekí fara zah de hín lói boráí goré. **13** Kiyólla-hoile zodi añára bekuf de óile, híyan toh Allar wasté éna; aar zodi añárár demak tük de óile, híyan toh tuáñrar wasté éna. **14** Hotá óilde, añára re Mosihr muhábbote mojbur goré, kiyólla-hoile añára bujjí de, ekzon beggún olla moijjé rár beggún morigiyói. **15** Íba beggún olla etollá moijjíl, zeéne zetará basí asé ítara ar nizor lla basí no téke, bólke Ubá lla téke zibá ítarar bodol moijjíl aar abar zinda óiye. **16** Hétolla, ehón ottu lóti añára honókiyo re insáni buzá lói no bujjum. Añára Mosihr re insáni buzá lói buzítam de óile yo, yala añára Íba re ar héndilla góri no buzí. **17** Hé ísafe, zee níki Mosihr bútore asé, íte ézzon noya mohóluk óigiyoi; furana gún zaigói hárr kessú noya óiaicce. **18** Hín beggún Allar torfóttu beh ó, zibá ye Mosihr duara añára re Nizor loi bonot gorífelaiye, aar añára re hé bonot or hédmotdari diiyé. **19** Hoító sailé, Alla Mosihr bútore ói duniyair maincóré Nizor loi bonot gorífelaiye; Íba ye ítarar guná-háta ítarar ulda nó dóre. Aar Íba ye hé bonot or hóbor zanaibár zimmadari añára re gosáidiye. **20** Hétolla añára óílam de Mosihr nomainda ókkol, zeén níki Alla ye añárár duara manúc ókkol ore becábicí aros gorér. Añára Mosihr torfóttu ói yore tuáñra re fóriyat góri de, “Alla lloí bonizogói.” **21** Kiyólla-hoile Alla ye toh añárár bodol Ubá re gunár zagat týagaraiye Zibá beguná accíl, zeéne añára Íbar bútore ói Allar forhésgarir bági óizaygoi.

6 Añára Allar sáánti ham-goróya ísafe tuáñra re aros gorí, tuáñra Allar ze rahámot faiyó, híyan ore befózul óito no diyó. **2** Kiyólla-hoile Íba ye fórmár de, “Kobul gorá zah de októt Añí tor hotá fúinni, aar nejat or din ot Añí toré modot goijjí.” Fúno, yala óilde kobul gorá zah de októ, aijja óilde nejat or din. **3** Añára honókiyo re ḥokkor na hábai, zeéne añárár

hédmotdarir bodnam no. 4 Bólke añára Allar háadem de híyan hárr kessút zahér gorí, hoító sailé, bicí sobór ot, duk-mosibot ot, mockil ot, ferecanit, 5 fíra hát, ziyól harat, hánggamat, meénnöt ot, urgúmat, waáccat, 6 pak-sáf ot, giyan ot, bordac ot, meérbanit, Pak-Ruht, háti muhábbot ot, 7 sóyi kalam loi, Allar kudurut loi, den át ot edde ban át ot forhésgarir átiyar ókkol lói, 8 izzot edde beizzot ówa lói, aar bodnam edde taarif faa loi. Añára sóyi de óile yo maincé añára re dükabaz tåare; 9 añára re beggúne siníle yo no siné fán goré; añára morigiyígoi fán de óile yo, hálezke añára zinda. Maincé añára re sáñza déh, montor aijjó zane mari nó fele. 10 Añára ferecanit así fán de óile yo añára hámica kúcit así; añára re saité gorif, hálezke añára boóut zon ore tuangor banair; añára ttu kessú nái fán, montor añára ttu hárr kessú asé. 11 Ó Kórintiol, añára tuáñrar hañse kúlamela góri hotá hoyí, aar tuáñra lla añárar dil ebbe kúlahala. 12 Añára tuáñra lla añárar dil bon gorí raikkí de no, tuáñra éna tuáñrar dil añára ttu bon gorí raikkó. 13 Ehón añí tuáñra re añr fuain ísafe hoóir, bodolat mazé tuáñra yó añára lla tuáñrar dil kúlido. 14 Gairimandár ókkol or fúañti ek zuañl ot no óiyo. Kiyólla-hoile forhésgarí lói bedini loi kii bazá asé? Andár lói foór lói kii hálit asé? 15 Mosih ttu Belial loi kii bonot asé? Imandár ottu gairimandár lói kii bazá asé? 16 Allar góri ot máze muttir kii zaga asé? Kiyólla-hoile zinda Allar góri toh añára éna; zendilla Alla ye fórmaye, ki hoile, "Añí ítarar bútore tákiyum edde ítarar bútore solafíra goríyum. Añí ítarar Alla óiyum, aar ítarar Añr bonda óibo." 17 Hétolla bouli Mabude fórmár de, "Tuáñra ítarar búttott neelaiyó, ítarar ttu aladá óizogoi. Honó nafak jiníc no dóijjo, tóí Añí tuáñra re kobul goijjum. 18 Añí tuáñrar Baf óiyum, aar tuáñra Añr futzíyain óiba, hoóir hárr Kudurutwala Kúda ye."

7 Ó adorja ókkol, añára llói zettót hé waada ókkol gorá gíyeh, héttola aiyó, añára jisím or edde ruhr hárr nafaki ttu nizoré pak-sáf gorí, aar héndilla góri Allar door rakí furafuri pak boni. 2 Añára re tuáñrar dil ot zaga doo. Añára toh no honókiyo re nainsáfi goijjí, no honókiyo re bigiriféhaiyi, aar no honókiyo ttu fáida tuillí. 3 Añí tuáñra re hosúr dí bolla iín hoóir de no. Añí toh tuáñra re age lóti hoyí, ki hoile, tuáñra lla añárar dil ot eén zaga asé, moille beggún fúañti moijjum, basilé beggún fúañti basi táikkum. 4 Añr ttu tuáñrar uore ðooñr ekin asé; tuáñra re lói añí

bicí boráí gorí fari. Añí tosólliye furaiya óiyi; añárar tamám mosibot ot añr ttu bicí hoile bicí kúci táké. 5 Añára toh Makedóniyat aái úddwa añárar gaa ye honó cük nó faa, bólke añára hárr mikká ttu mosibot ot accílam: baáre accíl hoijja-fózzat, bútore accíl door. 6 Montor Alla, zibá ye mon cónjro goré de ítara re tosólli déh, íba ye Titus or aá lói añára re tosólli díye; 7 siríf yóggwar aá lói no, bólke yóggwa re tuáñra ze tosólli díyo híñ lói yó. Yóggwa ye añára re zanaiyé de, tuáñra añré saító bicí azzu gorór, aar añr lla hañdahári edde sintabáfani gorór; híñe añí aró bicí kúci óiyi. 8 Añí añr ceñrí lói tuáñra re dil ot duk diyí de óile yo, añí afsús na hái zodi yaar age afsús hálíam de óile yo. Kiyólla-hoile añí dekír de, ceñrí híyane tuáñra re duk dilé yo siríf essát olla diyé deh. 9 Yala añí kúci de tuáñra re duk diyí de héttola no, bólke etollá kiyólla-hoile tuáñrar hé duke tuáñra re touwár uzu loigiyé. Kiyólla-hoile tuáñra re duk diya giyéh de toh Allar moncá mozin éna, zeéne añárar zoriya tuáñrar honó hóti no. 10 Allar moncá mozin aiyé de duk-ferecani ye endilla touwá foida goré ziyáne nejat or uzu loiza, aar híyan ot afsús háibar kessú nái; montor duniyaibi duk-ferecani ye moot foida goré deh. 11 Tuáñra nize soó, Allar diiya hé duk-ferecani ye tuáñrar bútore kii-kii foida goijjé: hotó azzu, nizor sófai díbar hotó josba, gollot hórkot ókkol or uore hotó guccá, hotó door, hotó tomonna, hotó jus, edde gollot ham ókkol or sáñza dí bolla hotó toiyar. Tuáñra hárr mikká ttu sábüt gorí daháijo de, hé mutalek tuáñra behosúr. 12 Añí ceñrí híyan tuáñrar hañse lekíle yo, híyan no zibá ye gollot goijjé yóggwar wasté aar no zibár uore gollot óiye yóggwar wasté, bólke etollá, zeéne tuáñra ttu añára lla ze tñan asé híyan Allar muúntu tuáñrar hañse zahér óizagoi. 13 Añára tosólli héttola faiyí deh. Añára tosólli faiyí de híyan baade yo, Titus or kúciye añára aró bicí kúci óiyi, kiyólla-hoile tuáñra beggún or torfóttu yóggwar ruh foñfoñta óigiyo. 14 Yóggwar hañse añí tuáñrar baabute boráí goijjílam, aar híyan ot añr ttu córminda ówa nó fore. Bólke zendilla tuáñrar hañse añára hárr kessú sóyi-sóyi boiyan goijjí, héndilla Titus or muúntu añára ze boráí goijjí híyan óu sóyi sábüt óiye. 15 Tuáñra beggúne yóggwa re keéngori ñoore edde hafi-hafi estekbal gorí yore yóggwar hotá mainnïla, híyan zeñtté yóggwa ttu monot uré, héñtte yóggwa ttu tuáñra lla ador aró bicí barízagoi. 16 Añí bicí kúci, kiyólla-hoile hárr kessút añí tuáñra re bóraca gorí fari.

8 Ó báiboináin ókkol, aňára yala tuáñra re Allar oh rahámot or baabute zanair ziyán Makedóniyat asé de zomát ókkol or uore gorá gíyeh, 2 ki hoilé, ítara re duk-mosibot or duara ñooñir entán gorá zar de októ, ítara eén bicí kúci accíl, zeén níki ítara bicí gorif de úddwa dilkúla góri sótka ókkol goijjíl. 3 Añí yián gobá dí faijjum de ki, ítara zedún faijjé héden diíl, hoitó sailé, fare de yár túaro bicí diíl, monehoói yore. 4 Ítara aňára re bicí hoilé bicí aros goijjé de, Allar pak bonda ókkol ore modot gorá rahámot ot ítara re yó cámil rakí bolla. 5 Ítara siríf aňára acá goijjí de yár túaro bicí diiyé de no, bólke age ítara nizoré Malik or hañse gosáidiye, baade Allar moncá mozin nizoré aňárar hañse yó gosáidiye. 6 Hétolla aňára Titus ore bicí aros goijjí de ki, zendilla yóggwa ye tuáñrar búture sótka tulár ham cúru goijjé, héndilla híyan hótom óu gorí bolla. 7 Zendilla tuáñra hárr kessút máze, yáni iman ot, hotábattarat, zankarit, fura josbat, edde tuáñra ttu aňára lla asé de muhábbot ot uttom óyio, héndilla tuáñra e sótka diiyar ham ot óu uttom ói bolla saiýo. 8 Añí yián tuáñra re hókum gorír de no, bólke oinno kiyór josba loi tuáñrar muhábbot or ehélasi re entán gorír deh. 9 Kiyólla-hoilé tuáñra toh zano, aňárar Malik Isá Mosih ye tuáñrar uore hotó rahámot goijjé, ki hoilé, íba tuangor de óile yo tuáñrar wasté gorif boinné, zeéne íbar gorifiye tuáñra tuangor óizogoi. 10 Hé mosólar uore aňr rai dir ziyáne tuáñra re fáida goríbo. Gelde bosór tuáñra siríf sótka diiyat foóila gún accíla de no bólke diito monehowát óu. 11 Yala hé ham hótom gorífe, zeéne zendilla tuáñra hé ham gorí bolla kúcir sáaňte niyot goijjila, héndilla tuáñrar toóufik mozin híyan zen hótom óu óizagoi. 12 Zodi diibar mon táke, Alla ye manúc íbar sótka re íba ttu asé de hé mozin kobul goré, nái de hé mozin no. 13 Aňr kíyal eén no de ki, oinno kiyé cík fouk aar tuáñra duk foo, bólke beggún or hálot zen borabor ó. 14 Yala zettót tuáñra ttu bicí asé, hín lói ítarar zorurot ókkol fura óizayboi; aar fore ítara ttu bicí tákile, hín lói tuáñrar zorurot ókkol óu fura óizayboi. Héndilla góri beggún or hálot borabor óizayboi. 15 Zendilla pak-kalam ot asé, “Zee niki bicí zoma goijjíl ítar ttu bicí ói nó zagoi, aar zee niki hom zoma goijjíl íte yó honó homit nó fore.” 16 Allar cíkur óuk, zibá ye Titus or dil ot oh kíyal foida goijjé ziyán aňr ttu tuáñra lla asé. 17 Kiyólla-hoilé yóggwa ye siríf aňárar aros ore kobul goijjé de no, bólke nizebaze fáisela gorí bicí jus or sáaňte tuáñrar hére aiyér. 18 Aňára yóggwar

fúaňti bái ubá re yó diferáir, zibá re kúchóbor or ham olla bouli tamám zomát ókkole taarif goré. 19 Siríf híyan no, bólke íba re zomát ókkole aňára e sótka gún loizair de hére fúaňti zai bolla basíloye, ziyán or entezam aňára etollá goijjí, zeéne Malik Nizor mohíma ó, aar aňára modot goittó toiyar de híyan zahér ó. 20 Aňára ham híyan héndilla góri solai loizair de kiyólla-hoilé, zeéne hé bicí sótka gún or mutalek honókiyo ttu aňára re hosúr díbar no táke, 21 kiyólla-hoilé aňárar niyot toh uuín gorón ziín siríf Malik or nozor ot no, bólke maincór nozor ot óu sóyi. 22 Ítarar fúaňti aňárar bái ubá re yó diferáir zibá re aňára boóut bar boóut kessút dáf asé de loot faiyí. Yala íbar dáf aró bicí barígyoi, kiyólla-hoilé íba ttu tuáñrar uore ñooñir bóraca asé. 23 Titus or baabute hoitó sailé, yóggwa óilde aňr sáaňti aar aňr fúaňti tuáñra lla hamgoróya. Aar báiyain nún or baabute hoitó sailé, ítara óilde zomát ókkol or nomainda ókkol, zetarár usílaye Mosihr mohíma ó. 24 Hétolla hoír, tuáñrar muhábbot or sábut edde tuáñrar baabute aňára kiyólla borái gorí de híyan ítara re zomát ókkol or muúntu kúlamela góri daháiyó.

9 Allar pak bonda ókkol olla soler de hé hédmotdarir baabute toh aňr ttu tuáñrar hañse lekíbar zorur nái. 2 Kiyólla-hoilé aňí zani, tuáñra ttu modot goríbar mon asé, ziyán ore lói aňí tuáñrar baabute Makedóniol or hañse eén hoói borái gorí de ki, Akayar manúc ókkole dii bolla gel de bosór lóti toiyar ói tákke, aar tuáñrar josbaye ítara bicí zon ore josba diiyé. 3 Lekin aňí hé báiyain nún ore etollá diferáir, zeéne híyan or mutalek aňára tuáñra re lói gorí de borái misá no tóore, bólke aňí hoiyí de héndilla tuáñra toiyar ói táko. 4 Arnóile aňr fúaňti Makedóniyar honó manúc aái zodi tuáñra re toiyar loot no faa, héntte tuáñrar hotá ero, tuáñrar uore héddur bóraca goróne aňára úddwa córom faiyum. 5 Hétolla aňí báippi de, hé báiyain nún ore age tuáñrar hére zaito aros gorár zorur, zeéne yaar age tuáñra ze aiborhoti hádiya diibar waada goijjila, hín ítara age lóti entezam gorí raké. Tói híyané daháibo de tuáñra hín bolazuri no bólke monehoói diiyó deh. 6 Hotá óilde, zee niki hom laga, íte hom daibo; aar zee niki bicí laga, íte bicí daibo. 7 Fottíkiye nizor dile-dile fáisela goijjó de mozin diiyó, mon bórgori yáh bolazuri no; kiyólla-hoilé Alla ye toh kúcir sáaňte dooya re éna muhábbot goré. 8 Alla tuáñra re aťalikka rahámot gorí faribár

kaabel, zeéne tuáñra ttu hámica hárr kessú kaffí taki yore, hárr dóilla gom ham olla yó ódorbaára táke. **9** Zendilla pak-kalam ot asé, “Íba ye dilkúla góri gorif ókkol ore dan goijjé, íbar forhés-gari abadulabad zari tákibo.” (aión g165) **10** Zibá ye cacá ókkol ore bis milaide aar hái bolla rutí dee, íba ye tuáñra re lagai bolla bis milaidibo edde híin borhot goríbo, aar tuáñrar forhés-garir fósol ókkol bicígori díbo. **11** Tói tuáñra hárr mikká ttu tuangor óiba, zeéne hámica dilkúla góri sótka gorí faro, ziín or zoriya añárar duara Allar cükuriya adai ór. **12** Kiyólla-hoilé hé hédmotdarir hame toh siríf Allar pak bonda ókkol or zorurot ókkol furafuri fura ór de no, bólke boóut zon or duara Allar ódorbaára cükuriya yó adai ór. **13** Kiyólla-hoilé hé hédmotdarir lói ziyán sábut óiye híyan or zoriya ítara Allar taarif goríbo, kiyólla-hoilé tuáñra toh Mosihr kúchóbor ore cíkar gorí híyan or fórmadar óiyo, aar ítara re edde oinno beggún ore dilkúla góri sótka goijjó. **14** Alla ye tuáñra re ódorbaára rahámot goijjé de héttola ítara furanir sáaňte tuáñra lla dua goré. **15** Allar cúkur óuk, íbar boiyan gorí fara no zah de hádiya lla.

10 Añí Pául zibár baabute howá zah de, tuáñra llói muámuikka óile fuñda montor gairházir óile atok, añí nize tuáñra re Mosihr cídayi edde noromi loi aros gorí. **2** Añí aros gorí de ki, añíttu zen tuáñrar hére ailé oddúr atok ówa no fore zeddúr aña ttu kessú manúc lói ówa foribó bouli tárar, zetará níki añára duniyaibi niyome zindigi haráir bouli báfe. **3** Kiyólla-hoilé añára duniyait zindigi harailé yo toh añára gorí de larái duniyaibi niyome no. **4** Kiyólla-hoilé añárar laráir átiyar toh duniyaibi gún no, montor uúin ziín ot killa ókkol ore báñgiefelai bolla illayi kudurut asé. **5** Añára demaikka búzä re edde hárr uñsol jiníc ziíne Alla re sinát oñsá ísafe tíya híin ore báñgiefelai, aar hárr kíyal ore kobza gorífelai Mosihr fórmadar banai. **6** Aar añára, zeñtté tuáñra furafuri fórmadar óizaybagoi, héñtte hárr nafórmánir sáñza dí bolla toiyar así. **7** Tuáñra toh baár or súrot éna soór. Zodi honókiyo ttu nizor uore endilla bóraca asé de ki yóggwa óilde Mosihr, tóoile yóggwa ye nizor dile-dile abar báfisouk de ki, yóggwa zendilla Mosihr, héndilla añára yó toh Mosihr. **8** Zodi añí añárar adíkarir baabute aró kessú borái gorí yo, toóu añí corminda no óiyum—ze adíkar Malike diiyé de óilde tuáñra re banaitulí bolla, nac gorífelai bolla no. **9** Híyan añí etollá hoóir, zeéne añí

ceñrí lói tuáñra re döor lagair fán no. **10** Kiyólla-hoilé hodúne hoó de, “íbar ceñrí ókkol bicí atok edde bicí hora, montor íba zeñtté nize házir táke, héñtte íba komzur aar íbar hotá ókkol gáiyot no góle.” **11** Héndilla manúce yián buzí louk de ki, gairházirit ceñrí ókkol or sáaňte añárar hotá zendilla, borabor héndilla házirit óu goijjum. **12** Añára toh uitará llói barík kúwalaito yáh nizoré ítara llói fúwan goittó no saái zetará nizor nam nize goré. Ítara nize nizoré mafe de edde nize nizor lloí fúwan goré de híyan dahá de ítara keén obuz. **13** Añára niyom or baáre borái no goijjum, bólke oh címar héddur goijjum ziyán Alla ye añára lla buwáyi, hé címar bútore tuáñra yó góliya asó. **14** Añára toh niyom or baáre borái gorí de no, zendilla añára tuáñrar hére nu aitám bólui óito, kiyólla-hoilé Mosihr kúchóbor loi tuáñrar hére fojjonto age añára éna aiccí. **15** Añára oinno zon or meénnnot lói yó borái no gorí, héndilla goillé toh címar baáre óizayboi. Lekin añára acá gorí de, zendilla tuáñrar iman barér, héndilla tuáñrar bútore añaar ham or zaga yó dööñr óizayboi; **16** zeéne tuáñra baade asé de elaka ókkol ot óu kúchóbor tobolik gorí fari, kiyólla-hoilé añára ttu oinno zon or címar bútore goijjá ham loi borái goittó mon nái. **17** Montor, “Zee niki borái goré, yóggwa ye Mabud ore lói beh borái goróuk.” **18** Kiyólla-hoilé nizor nam nize goillé toh sóyi bólui sábut óizagoi de no, bólke Mabude nam goillé éna ó.

11 Añí acá gorí tuáñra aña kessú bekufai re bordac goríba; becók tuáñra bordac gorór óu. **2** Añíttu tuáñra lla Allar dóilla gairot asé; kiyólla-hoilé añí toh tuáñra re ekgwá hócom lói zuragatá gorífelayi, yáni Mosih llói, zeéne añí tuáñra re íbar át ot pak hoinna ísafe tuldí fari. **3** Lekin añí doorair de ki, zendilla háfe nizor saláki lói Háwa re gunát félaiye, héndilla tuáñrar demak ore yó honókiye tuáñra ttu Mosih llói ze imandari edde pak taalukat asé híyan ottu gollot ot loizaybói. **4** Kiyólla-hoilé zodi honókiye aáí ar eggwá Isár tobolik goré, zibár baabute añára tobolik nó gorí, yáto zodi tuáñra endilla honó ruh foo zibá tuáñra faiyó de íba llói alok, yáh endilla honó kúchóbor foo ziyán tuáñra kobul goijjó de híyan lói alok, híin toh tuáñra kúcir sáaňte bordac goró. **5** Añí toh nizoré hé “barík sáhabí” howá zah de ítarar túaro honó hom no táari. **6** Zodi añí cündorgorgi boiyan di no zanilé yo, elóm or híkka ttu toh añí héndilla no. Híyan toh añára hárr kessút máze furafurir sáaňte

tuáñra re daháiyi. 7 Tuáñrar tokka barí bolla añí nirók ói tuáñrar hañse Allar kúchóbor maana tobolik goijjí de híyan kí añí guná goijjí de né? 8 Tuáñrar hédmot gorí bolla bóuli añí oinno zomát ókkol ottu dam goiccí, hoító sailé ítara re luñ goijjí. 9 Aar zeñté añí tuáñrar fúañti tákite muútac ot foijjílam, héñtte añí honókiyo lla zulap nó ói, kiyólla-hoile Makedóniya ttu aiccíl de báiyain núne añr zorurot ókkol furafuri fura goijjíl. Añí hárr kessút nizoré tuáñra lla zulap no ói fán goijjílam, aar héndilla gorát tákiyum óu. 10 Mosihr ze sóiyi añr bútore asé, añí híyan or hosóm hái hoóir, Akayar elaka ókkol ot añré e borái gorá ttu honókiye bon gorí no faribó. 11 Híyan kiyólla hoóir? Añí tuáñra re muhábbot no gorí de né? Alla ye zane, añí tuáñra re muhábbot gorí. 12 Montor añí ziyán gorí híyan gorát táikkum, zeéne añí uitará re moouka faito no dih, zetará añaára goijjí de héndilla ham ókkol goijjé hoói borái gorí añaára llói borabor óíbar moouka tuwar. 13 Kiyólla-hoile héndilla manúc ítara toh misá sáhabí, edde fókkorai góri ham-goróya ókkol, zetará nizoré Mosihr sáhabí ísafe dahái bolla bét dore. 14 Taajup óíbar kessú näi, kiyólla-hoile Cótian nize yó toh nurani fírista ísafe bét dore. 15 Hétolla ítar gulam ókkole yó forhésgarir háadem ísafe bét dore de híyan ñooñr hotá no. Ítarar notiza ítarar ham mozin beh faibo. 16 Añí abar hoóir, añré honókiye bekuf bouli no báippo; montor zodi báfo, tóoile añré ezzon bekuf ísafe óile goso, zeéne añí yó ekkaná borái gorí fari. 17 Asóle yala añí héndilla borái ekine ziín hoóir, hín Malik or mozin no bólke ezzon bekuf or dóilla góri hoóir deh. 18 Boóut zone zettót duniyaibi mozin borái gorér, añí yó borái goijjúm. 19 Kiyólla-hoile tuáñra toh giyani ói bekuf ókkol ore kúcir sáañte bordac goró. 20 Siríf híyan no, zodi honókiye tuáñra re gulam banailé, tuáñra re dóncó gorifelaile, tuáñra ttu fáida tulíle, nizoré nize barík kúwalaile, yáh tuáñra re gal sáí suwar maille, tuáñra hín óu toh bordac goró. 21 Añí cormindar sáañte yián kobul háir de ki, añaára hín gorá ttu bicí komzur accílam. Montor oinno kiyór ttu ze baabute borái goríbar hímmot asé—ezzon bekuf or dóilla góri hoiyúm hoilé—añr ttu yó hé baabute borái goríbar hímmot asé. 22 Ítara Hibrani de né? Añí yó toh héndilla. Ítara Isráili de né? Añí yó toh héndilla. Ítara Ibrahím or nosól de né? Añí yó toh héndilla. 23 Ítara Mosihr háadem de né?—Ezzon fool or dóilla góri hoiyúm hoilé—añí toh aró bicí: bicí meénnnot gorát óu, ziyól harat óu, háñdai fíra hát óu,

aar barbár moot loi mukabela ówat óu. 24 Yohúdi ókkol ottu añí ek hom salic cwar dore fañs bar dura háiyi. 25 Tin bar añí ðanda loi fíra háiyi, ekbar fattór mara háiyi; tin bar foijjonto añí zair de zaáñs báñgi duñgilgoi, aar añr ttu doijjat mazé ek rait ek din hara foijjé de asé. 26 Añr egazá sofór ot añí boóut dóilla hótara ókkol ot foijjílam: hál or hótora, ðahañit or hótora, nizor koumi maincór hótora, Beyohúdi ókkol or hótora, cóor or hótora, moidan elakar hótora, doijjar hótora, edde misá báiyain dor hótora. 27 Añí bicí meénnnot edde duk ókkol goijjí, aar boóut rait urgúma haraiyí de asé. Añí búk tiráce duk faiyí, aar egazá-egazá waácca táikki de asé. Añí cíte edde hoorsuore yó duk faiyí. 28 Argún or hotá ero, tamám zomát ókkol olla asé de sintabáfani ye añré fottí din dabat táke. 29 Hone komzur óile añí komzur no ói de asé? Haré gunát félale añr bútore no fure de asé? 30 Zodi borái goríbar zorur ó, añí uúin lói borái goríyum ziín añr komzuri loi bazá asé. 31 Malik Isár Alla edde Baf, zibár taarif abadulabad ówat tákibo, íba ye zane añí misá hotá hoóir de no. (aiōn g165) 32 Damáskas ot máze, añré gereftar gorí bolla bóuli baáñcca Aritas or hákime Damáskas cóor ore faára dí raikkíl. 33 Montor añré eggwá lai ot góri ñebal or ekkán zanála báy nise lamaidiya gyíl, tói añí yóggwar át ottu basigiyígoi.

12 Añr ttu borái gorár zorur, fáida no tékile yo.

Montor yala añí Malik or diiya dorcón edde zahéri ókkol or baabute hoiyúm. 2 Añí Mosihr bútore ezzon manúc ore siní de asé, zibá re yaar soiddó bosór age tisára asman ot tulá gyíl. Híyan jisím or sáañte óiye ne yáh jisím sára óiye añí no zani, Alla ye beh zane. 3 Añí zani de, hé manúc íba re—híyan jisím or sáañte óiye né yáh jisím sára óiye añí no zani, montor Alla ye zane— 4 jonnottul-férodus ot tulá gyíl, aar íba ye boijan gorí fara no zah de héndilla hotá ókkol fúinnil, ziín honó maincór ttu boijan goittó ezazot nái. 5 Héndilla manúc ore lói añí borái goijjúm, montor nizoré lói no. Añí borái goijjúm de óilde añr komzuri ókkol or baabute. 6 Zodi añr ttu borái goittó monehoó yo añí bekuf no óiyum, kiyólla-hoile añí sóiyi gán beh hoiyúm. Montor toóu añí híyan no goijjúm, zeéne honókiye añré añr ttu ziín deikké yáh fúinne yár túaro bicí bóuli no tåare. 7 Hé zahéri hín or oti ñooñrgiri lói añí barík no kúwalai fán añr gaat eggwá keñra gólai díya gíyeh; yíba óilde añré duk di bolla Cótian or eggwá usíla, zeéne añré añí barík

no kúwalai. 8 Híyan or baabute añí Malik or hañse tin bar fóriyat goijjílam, zeéne hé keñra wa añař ttu dur ózagoi. 9 Montor Íba ye añařé hoiyé de, "Añař rahámot tor lla kaffí, kiyólla-hoile Añař kudurut or moksót komzurit mazé furafuri fura ózagoi." Híyan olla añař bici kúcir sáaňte añař komzuri ókkol or baabute beh borái goijjum, zeéne Mosihr kudurut añař bútore zari téke. 10 Hétolla toh añař Mosihr wasté komzurit, beizzotit, ferecanit, zulúm ot, edde mockil ókkol ot máze kúci. Kiyólla-hoile zeňtté añař komzur ói, héntte añař mozbut óizaygoi. 11 Añař bekuf óigiyigoi de ói, montor tuáñra éna añařé mojbur goijjó. Asóle tuáñrar torfóttu añař ttu nam foon accíl, kiyólla-hoile añař kessú no de óile yo toh "barík sáhabí" howá zah de ítarar túaro honó mikká ttu hom no. 12 Becók, tuáñrar hañse toh furafuri sobór or sáaňte illayi-nicán, taajuippa harhána, edde keramot ókkol or duara sóyi sáhabir foriso diya giyéh. 13 Añař tuáñra lla fuñzá nó ói de híyan bade tuáñra ar hon mikká ttu oinno zomát ókkol or túaro hom óiyo dé? Añař hé gollot tán maf goró! 14 Añař e tisábar óu tuáñrar hére ai bolla toiyar así, aar añař tuáñra lla fuñzá no óiyum; kiyólla-hoile añař tuáñrar honó kessú saáir de no bólke tuáñra re saáir deh. Kiyólla-hoile bafmaa lla zoma goríbar zimma fuain dor ttu nái, montor bafmaa ttu fuain dor lla asé. 15 Añař bici kúcir sáaňte tuáñra lla añař hárr kessú hóros gorífelaiyum, bólke nizoré úddwa. Añař toh tuáñra re bici muhábbot gorí, tuáñra kiyá añařé hom muhábbot goró? 16 Zeén óibo óuk, añař toh tuáñra lla fuñza nó ói. Montor toóu hodúne hoó de, añař bóle saláki góri tuáñra re fán ot féliayi. 17 Añař kí tuáñrar hére diferáyi de ítara honókiyor duara tuáñra ttu fáida tuillí de né? 18 Añař Titus ore tuáñrar hére zai bolla aros goijjílam, aar yóggwar fúaňti bái wa re yó differáilam. Tituse kí tuáñra ttu fáida tuillé de né? Añára duní zon kí ekí ruhye edde ekí rastat no soli né? 19 Tuáñra aijjó foijjonto añára tuáñrar hañse gom kúwalair bólui týáror níki? Añára ziín hoóir híin Mosihr ummot ísafe Alla re muúntu gorí hoóir deh. Ó adorja ókkol, híin beggún óilde tuáñra re banaitulí bolla. 20 Kiyólla-hoile añař doorair de, añař ailé tuáñra re zendilla saító saáir héndilla loot no faiyum bólui, aar tuáñra yó añařé zendilla saító soór héndilla loot no faiba. Añař hére iín loot faiyum bouli doorair: hoijja-fózzat, alingaňi, rakaraki, siríf nizor fáida tuwa, bodnami, gifot, tukabbori, edde gulmal ókkol. 21 Añař aró doorair de ki, añař abar ailé añař Alla

ye añařé tuáñrar muúntu córminda ówa baibó, aar añař ttu boóut zon uitará lla afsús gorá foribó zetará yaar age guná goijjíl aar nize goittó de nafaki, zenákari, edde bodmaci ttu touwá gorí nó fela.

13 Añař tuáñrar hére aiyír de ebar óilde tisábar.

Pak-kalam ot zendilla asé, "Ze honó maamela dui zon yáh tin zon gobár zobane sóyi bouli sábut óibo." 2 Dusábar añař tuáñrar fúaňti tákite age zendilla hoóilam, héndilla yár age guná goijjíl de ítara re edde baki beggún ore yala gairházirit óu añař age lóti hoói rakír, añař abar ailé, honókiyo re bad no diyum; 3 kiyólla-hoile tuáñra toh Mosihr ye añař duara hotá hoó de híyan or dolil soór. Íba tuáñrar híkka komzur de no, bólke tuáñrar bútore Íba taakotwala. 4 Kiyólla-hoile Íba re komzur hálote kúruc ot dí mariféla gýyeh de óile yo, Íba toh Allar kudurute zinda asé. Becók, añára yó Íbar bútore komzur, montor toóu tuáñrar wasté Allar ze kudurut asé híyan or zoriya añára Íbar fúaňti zinda tákiyum. 5 Tuáñra iman ot asó né nái nizoré entán gorí soó; nizoré tahákit goró. Isá Mosihr tuáñrar bútore asé de híyan kí tuáñra no zano? Arnóile toh tuáñra nakaabel tóorigiyogoi. 6 Aar añař acá gorí de añára nakaabel nó tóori de híyan tuáñra zanibá. 7 Añára Allar hañse dua gorí de, tuáñra zen honó hóraf ham no goró; híyan etollá no de ki zeéne añára kaabel ísafe dahá zay, bólke zodi añára nakaabel ísafe dahá zaylé yo tuáñra zen sóyi gán goró. 8 Kiyólla-hoile añára ttu toh sóiyir ulđa kessú gorí faribár nái, montor sóiyir cúlđa óile asé. 9 Zeňtté añára komzur óile yo tuáñra mozbut ó, héntte añára kúci. Añára yián óu dua gorí de ki, tuáñra zen balok óizogoi. 10 Hétolla bólui toh añař gairházirit tákite edún iín lekír, zeéne házir tákí de októt añař ttu adíkar estemal gorí aþok ówa no fore, ziyán Malike añařé diiyé de óilde banaitulí bolla, báñgífelai bolla no. 11 Ahérít hoóir, ó báiboináin ókkol, kúci goró, tuáñrar foñt týk goró, josba doh, ek mon ó, cántit tákó. Muhábbot or edde cántir Alla tuáñrar fúaňti tákibo. 12 Ezzon ore ezzone pak dile appá dí sólam zano. 13 Tamám pak bonda ókkole tuáñra re sólam zanar. 14 Malik Isá Mosihr rahámot, Allar muhábbot, edde Pak-Ruhr taalukat tuáñra beggún or fúaňti zari tákouk.

Galatiól

1 Añí Pául, eggwá sáhabí. Añí e sáhabigiri honó ðaáir torfóttu yáh honó ezzon or torfóttu faiyí de no, bólke Isá Mosihr torfóttu edde Baf Alla, zibá ye Íba re mora ttu zinda goijjé Íbar torfóttu faiyí deh. **2** Añí edde añař fúañti asé de imandár báiboinán beggúne, Mosihr ze zomát ókkol Galatíyat asé hín or hañse lekír. **3** Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **4** Añára re toh e hóraf zobana ttu basai bolla hé Mosih ye añárar Baf Allar moncá mozin añárar guná lla Nizor zan diyé. (aión g165) **5** Abadulabad Allar taarif ówat tákouk. Aamin. (aión g165) **6** Añí bicí taajup óyi, kiyólla-hoile Zibá ye tuáñra re Mosihr rahámote ðaikké Íba re tuáñra bicí hára sári, arek ðoilla kúchóbor or híkka zoórgoi. **7** Asóle kúchóbor arek ðoilla nái. Toóu endilla hodún manúc asé zetará tuáñra re oulzoul ot felaider, aar Mosihr kúchóbor bodoli félaito sár. **8** Montor ze kúchóbor añára tuáñrar hañse tobolik goijjí, hé kúchóbor or ulða zodi honókiye tuáñrar hañse arek ðoilla kúchóbor tobolik goré, híyan añára niže gorí yáh asman or honó fírista ye goré, yóggwar uore gozzob forouk. **9** Añára age zendilla hoóilam héndilla ehón óu hoóir, zodi honókiye tuáñra kobil goijjó de hé kúchóbor or ulða arek ðoilla kúchóbor tuáñrar hañse tobolik goré, yóggwar uore gozzob forouk. **10** Híyan hoói añař har taarif faito saáir deh, insán or né náki Allar? Aar náki añař maincóré kúci gorí bolla saáir de? Zodi añař aijjó fojjonto maincóré kúci goittó saitám, añař Mosihr gulam no óítam. **11** Báiiboinán ókkol, añař tuáñra re yián zanaidir, ze kúchóbor añař tobolik goijjí híyan insán or banaouti no, **12** kiyólla-hoile añař toh híyan no honó insán or torfóttu faiyí, aar no honókiye añař cíkaiye, bólke Isá Mosih Nize híyan añař hañse zahér goijjé deh. **13** Tuáñra de fúinno, ek hale añař Yohúdir dórmo tátite añař solasol hondilla accíl, Allar zomát ore añař hotó zulúm goijjílam edde híyan ore dóncō gorífelaito saáilam, **14** aar Yohúdi dórmo manat añař añař boccá Yohúdi ókkol or túaro uore accíl, aar añař dada-bafadar rosóm ókkol olla añař ttu ódorbaára jus accíl. **15** Lekin Alla ye añař añař maar ferot tákite lóti háas gorí raikkíl edde Nizor rahámote ðaikkíl. Zeñtté Íba ttu fosón laiggé **16** Íbar Fua re añař hañse zahér gorí bolla, zeéne añař Beyohúdi ókkol or hañse hé Fua re kúchóbor ísafe tobolik gorí, héñtte añař honó insán ottu mocuwara no

lói, **17** aar zetará añař age lóti sáhabí asé, ítara llói milto Jerúsalem ot óu nó zai, bólke Arob dec ot gíflamboi, yárbaade abar Damáskas cóor ot waafes aiccílam. **18** Tarfore tin bosór baade, Kéfas lói milto añař Jerúsalem ot gílam, aar íbar fúañti hére fundóro din táikkilam; **19** montor sáhabí gún ottu ar honó sáhabí lói mili nó fari. Hére añař Malik or bái Yakub loi yó millílam. **20** Añí Alla re muúntu gorí hoóir, añař tuáñrar hañse ziín lekír hín misá no. **21** Baade añař Síriyar edde Kilicíya elaka ókkol ot gílam. **22** Héñtte Yohúdiya elakat ze zomát ókkol Mosihr búture asé híine añařé muk siná no sintó. **23** Ítara siríf fúinto de, “Age ze manúc cwa ye añařá re zulúm goittó, íba ye yala iman waán or tobolik gorér ziyán ore íba ye foóila dóncō gorífelaito saáil.” **24** Baade ítara añař zoriya Allar taarif goittó.

2 Soiddó bosór baade, Bárñabas ore looi añař abar Jerúsalem ot gílam. Titus ore yó fúañti looi gílam. **2** Añař ttu hére zaa foribó bóuli añař hañse zahér goijjé de héttola añař gílam. Beyohúdi ókkol or hañse añař ze kúchóbor tobolik gorí híyan or baabute añař hériyar ðaidoóñr ókkol ore eggwá síra boiþók ot buzáilam, kiyólla-hoile añař ná saáí de, añař gorí de meénnnot yáh goijjílam de meénnnot befózul óuk. **3** Lekin añař fúañti accíl de Titus ezzon Beyohúdi de óile yo, íba re ázomi gorí bolla bolazuri gorá ná zah. **4** Hé mosóla gán uitíl de kiyólla-hoile, kessú báiyain de imandár kúwalai añařá ttu Mosih Isár búture ze azadi asé híyan or zankari hásil gorí bolla gurinda ísafe añařar búture góillil, zeéne ítara añařá re gulam banai fare. **5** Montor añařá ítarar hotá essát olla úddwa mani ná lói, zeéne kúchóbor or sóiyi tuáñra lla tiki téke. **6** Lekin zetará re ðaidoóñr bóuli mana zah, ítara úddwa añař tobolik gorí de kúchóbor or baabute honó noya mocuwara di ná fare. Asóle ítara ziín accíl óibo óuk, añař ttu honó forók ná. Alla ye toh ektorfía no goré. **7** Bólke ítara deikké de, Alla ye añařé Beyohúdi ókkol or hañse kúchóbor tobolik goríbar zimma diiyé, zendilla Fitor ore Yohúdi ókkol or hañse goríbar diiyé. **8** Kiyólla-hoile ze Alla ye Fitor ore ázomi goijjá ókkol or hañse sáhabí banai ham goijjé, hé Alla ye beh añařé yó Beyohúdi ókkol or hañse sáhabí banai ham goijjé deh. **9** Yakub, Kéfas, edde Yohárrna re toh zomát or túní bouli mana zah. Zettót ítara añařé diiya giyéh de rahámot or baabute zainné, añař lói edde Bárñabas lói bong bañdi bolla át milaiyé. Ítara razi óiye de, añařá Beyohúdi ókkol or hañse zai tobolik goijjum, aar ítara ázomi goijjá gún

or hañse zai goríbo. **10** Ítara añára re siríf hoóil de, gorif ókkol ore modot goittó no foóraito, ziyán gorí bolla aña ttu yó age lótí bicí mon accíl. **11** Montor Kéfas zeñtté Entíyok ot aiccé, añí íbar cáikkacíkkit íbar ulda týayi, kiyólla-hoile íba hosúrbon tóojije, **12** ki hoile, Yakub or héntu hoozzon manúc aibár age, íba ye Beyohúdi ókkol or fúañti hana háito; montor ítara aiccé rár, íba ye Beyohúdi ókkol ottu síra ói allok gorí táikkil, kiyólla-hoile íba ye ázomi goijja dol ore dooraiyé. **13** Baki imandár Yohúdi ókkol óu íbar hé munafékit bónig óiye, zeén níki Bárnabas úddwa ítarar munafékit foriglgoi. **14** Montor zehón añí ítara kúchóbor or sóiyit no soler de deikkí, añí beggún or muúntu Kéfas ore hoiyí de, “Tuñi toh Yohúdi, lekin tuñi de Yohúdir dóilla no ói Beyohúdir dóilla solafíra gorór. Tói tuñi keéngori Beyohúdi ókkol ore Yohúdir dóilla solafíra gorí bolla bolazuri gorór?” **15** Añára de zormo ttu lótí Yohúdi; añára toh gunágár howá zah de Beyohúdi ókkol or ferot ttu óiyi de no. **16** Montor añára zani de, Mosih Isár uore iman aníle manúc forhésgar tóore, Córiyot amól goillé no. Hétolla toh añára niye yó Mosih Isár uore iman ainní, zeéne Córiyot amól gorí no bólke Mosihr uore iman aní añára forhésgar tóori fari, kiyólla-hoile córiyot or amóle honó manúc forhésgar no tóoribo. **17** Lekin Mosihr duara forhésgar tóoribar kucíc goitté-goitté zodi añára niye yó gunágár sábut óizaygoi, híyan or maáni kí Mosih gunár háadem? Bilkúl no! **18** Kiyólla-hoile ziyán añí niye báñgifelaiy híyan zodi abar banai, tóoile toh añí nizoré niye hosúrbon tóorair deh. **19** Añí Córiyot or duara Córiyot ottu morigiyígoi, zeéne añí Alla lla basi tákí fari. **20** Añré Mosihr fúañti kúruc ot taki mariféla gíyeh; yala añí ar zinda nái, aña bútore Mosih zinda asé deh. Añí ehón e jisím lói ze zindigi harair híyan Allar Fuar uore iman rakí beh harair, zibá ye añré muhábbot gorí aña lla bólki Nizor zan diyé. **21** Añí Allar rahámot ore inkar no gorí, kiyólla-hoile Córiyot or duara manúc forhésgar tóori fare de óile, Mosih toh hánnak moijjil.

3 Ó obuz Galatiól! Tuáñra re hone jadu goijjé? Isá Mosih re kúruc ot dí mariféla gíyeh de híyan toh nizor suké deikko fángori tuáñra re sáf-sáf góri buzá gíyeh. **2** Añí tuáñra ttu siríf yián zainto saáir: tuáñra Pak-Ruh faiyó de Córiyot amól gorí né, náki fúinno de hé kúchóbor or uore iman añí? **3** Tuáñra endilla obuz kiyá? Tuáñra ziyán Ruhr usflaye cúru goijjó,

híyan ehón jisíme furussat goittó soór de níki? **4** Tuáñra kí edún duk hánnak faiyó de? Hánnak no de no né? **5** Tói aña suwal óilde, Alla zibá ye tuáñra re Pak-Ruh diiyé edde tuáñrar bútore keramoti ókkol goré, íba ye híin tuáñra Córiyot amól goróne goré de né, náki kúchóbor fúni iman ainnó de hé tolla goré de? **6** Ibrahím or baabute báfiso, “Yóggwa ye Allar uore iman raikkíl, hé tolla yóggwa re forhésgar bólui gona gyíl.” **7** Hétolla yián zani rakó de ki, zetará ttu iman asé, siríf ítara óilde Ibrahím or asól nosól. **8** Pak-kalam ot toh age lótí endilla asé, iman or zoriya Alla ye Beyohúdi ókkol ore forhésgar bólui kobul goríbo. Hétolla Alla ye Ibrahím ore e kúchóbor yián age lótí zanaidíl, ki hoile, “Tuáñr duara tamám koum ókkole rahámot faibo.” **9** Hé ísafe, zetará ttu iman asé ítara yó iman ola Ibrahíme faiyé de hé rahámot faibo. **10** Zetará Córiyot amól gorár uore bóraca goré, ítara beggún gozzob or tole asé, kiyólla-hoile pak-kalam ot endilla asé, “Uitará hár ekzon gozzob or tole asé zetará Córiyot or Kitab ot leikká asé de corót beggún amól gorát no táké.” **11** E hotá sáf zahér de ki, Córiyot lói honó manúc Allar nozor ot forhésgar no tóore, kiyólla-hoile pak-kalam ot endilla asé, “Forhésgar manúc imane beh basi tákibo.” **12** Zeén óibo óuk, iman loi Córiyot or honó bazá nái bólke pak-kalam ot asé de, “Zee niki Córiyot or hókum ókkol mane, íte híine basi tákibo.” **13** Córiyot amól no gorár zoriya añárár uore ze gozzob accíl, hé gozzob ore Mosih ye nizor uore looi añára re azad goijjé. Pak-kalam ot endilla asé, “Zaré-zaré gas or uore taka zah, ítara beggún gozzob or tole.” **14** Íba ye añára re etollá azad goijjé, zeéne ze rahámot Ibrahím ore diiya gíyeh híyan Mosih Isár duara Beyohúdi ókkole yó faa, tói baade añára zen waada goijjá Pak-Ruh re imane hásil gorí. **15** Báiboináin ókkol, aña tuáñra re insáni zindigi ttu ekkán meésal dí buzái: zeñtté dui zon manúce honó kessút razi ói razinama gorífela, híyan ore honókiye baateli gorí no fare, aar híyan ot kessú barái yó no fare. **16** Borabor héndilla, Alla ye Ibrahím ore edde yóggwar Nosól ore hé waada diíl. Pak-kalam ot endilla nái de ki, “Nosól ókkol lói,” ziyán or maáni bicí manúc, bólke “Tuáñr Nosól lói,” maáni ekzon loi, íba óilde Mosih. **17** Añí hoitám saáir de, Alla ye Ibrahím lói ekkán razinama gorí waada goijjíl de ki, híyan ore tíkai rakíbo. Ze Córiyot sair có tiríc bosór baade diiya gíyeh híyane hé razinama re báñgi Allar waada re baateli gorífela no faribó. **18** Kiyólla-hoile Córiyote

zodi miras faa zah, tóoile toh híyan waadaye faa zah de no, montor Alla ye toh Ibrahím ore híyan waadar zoriya éna diíl. 19 Tóoile Córíyot kiyólla diil? Córíyot diíl de nafórmanir zoriya, zeéne híyan Nosól ubá nú aiyé foijjonto tiki téke zibár waada gorá gíyl. Alla ye hé Córíyot fírista ókkol or duara ekzon usílar hañse diíl. 20 Lekin ekzon olla óile toh usíla no lage; aar Alla asé de ek. 21 Héen óile Córíyot kí Allar waada ókkol or ulða? Bilkúl no! Kiyólla-hoile zodi endilla ekkán córíyot diiya zayto ziyáne zibon dii fare, tóoile híyan or duara forhésgar tóori faitto. 22 Montor Pak-kalamé fura duniyai re gunár kobzat górai raikké, zeéne ziyán or waada gorá gíyl híyan zetará Isá Mosihr uore iman ané ítara hé imane hásil goré. 23 Montor iman aibár age, añára re Córíyot or tole bon raká gíyl. Hére añára re otódin foijjonto bon gorí raká gíyl zetódin iman waán zahér nó ziyán zahér óibar accíl. 24 Hétolla Mosihr nú aiyé foijjonto Córíyot añárar zimmadar accíl, zeéne añára imane forhésgar tóori. 25 Montor yala de hé iman aiccé, añára ar zimmadar or tole no. 26 Mosih Isár uore iman anóne tuáñra beggún toh Allar fuain óigiyogoi. 27 Kiyólla-hoile tuáñra beggún zetará bápþísmar duara Mosih llói ek óiyo, tuáñra Mosihr dóilla óigiyogoi. 28 Hétolla bóuli Yohúdi edde Beyohúdir maze, gulam edde begulam or maze, morotfuain edde mayafuain dor maze honó forók nái, kiyólla-hoile Mosih Isár uore iman anóne tuáñra beggún toh ek óigiyogoi. 29 Tuáñra Mosihr óigiyogoi de óile, tuáñra toh Ibrahím or asól nosól, aar Alla ye íba re ziín or waada goijjé híin or mirasdár.

4 Añí hoitám saáir de, miras faibo de fua zetódin nabalok téke, íte baf or jiníc beggún or malik de óile yo ítar lói gulam loi honó forók no téke, 2 bólke bafe tík gorí raikké de boc nó óiyo foijjonto ítar ttu sóoñloyar edde zimmadar or tole téka fore. 3 Héndilla añára yó, zeñtté añára ruúhanit nabalok accílam, añára duniyai hókumot goré de bút-ferot ókkol or gulamit accílam. 4 Lekin zeñtté sóiyi októ furafuri aáigiyoi, Alla ye Nizor Fua re diferáyiye, Zibá ekgwá mayafuia ttu zormo óoil aar Córíyot or tole zindigi hañaíl, 5 zeéne zetará Córíyot or tole asé ítara re íba ye azad gorí fare, aar añára Allar fuain óizaygoi. 6 Tuáñra Allar fuain de héttola, Alla ye Nizor Fuar Ruh añárar dil ot diferáyiye, zibá ye níki Alla re, "Abba" yáni "Baf" hoi dahaba. 7 Hétolla yala tuáñra ar gulam no bólke fuain. Tuáñra zettót fuain, Alla ttu Nizor

fuain dore ziín diibar asé híin beggún tuáñra re diibo. 8 Yaar age zeñtté tuáñra Alla re no sinítá, tuáñra uúin or gulam accíla ziín asóle sóiyi Kúda no. 9 Montor yala toh tuáñra Alla re sinó, yáto Alla ye tuáñra re siné. Tói tuáñra kiyólla hé komzur edde behazor bút-ferot ókkol or uzu fíri zaito soór? Tuáñra ttu hónó abar ítarar gulamit óito monehoór né? 10 Tuáñra toh háas-háas din ókkol, mac ókkol, moósum ókkol, edde bosór ókkol falon goró. 11 Añí qdoorair de ki, añí tuáñra lla ze meénnnot goijjí híin hónó cán no óibo ne. 12 Ó báiboinán ókkol, añí tuáñra rebecábicí aros gorí hoír, tuáñra añr dóilla ó, kiyólla-hoile añí yó tuáñrar dóilla óiyi. Tuáñra añr honó hotí nó goró. 13 Tuáñra toh zano, añr ttu gaat ocúk óiye de héttola bóuli añí tuáñrar hañse foóila bar kúchóbor tobolik goríbar mouka faáilam. 14 Añr gaar ocúk or zoriya tuáñra bicí duk faáila, montor toóu tuáñra añré hékarot yáh inkár nó goró, bólke añré endilla gori kobul goijjíla zeén níki añí eggwa Allar fírista yáh Mosih Isá Nize. 15 Héntte de tuáñra bicí kúci accíla, montor yala hé kúci hoíré giyyói? Añí nize gobá dí faijjum de ki, héntte tuáñra faiitta bouli nizor suk kún úddwa neelai añré diifélaita. 16 Montor añí tuáñrar ducon óigiyogoi de tuáñra re sóiyi gán hoiyí de héttola né? 17 Hé manúc ókkole tuáñra llói dustí gorí bolla bicí saár, montor bála niyote no. Ítara ttu monehoór de, tuáñra re añr ttu alok goittó, zeéne tuáñra ítarar híkká óizogoi. 18 Dustí gorí bolla soón bála zodi bála niyot téke, montor sirif añí tuáñrar fúañti téke de októ no bólke hé niyot hámica tékon sáa. 19 Añr adorja fuain ókkol, fua hálás óibarcot maa ye zendilla duk faa, héndilla duk añí abar tuáñra lla bouli fair, híin añí otódin foijjonto faat tékiyum zetódin tuáñrar bútore Mosihr fitorot boni nó zagoi. 20 Añr ttu monehoór de, tuáñra llói cáikkacíkkit ténda mezase hotá hoi bolla, kiyólla-hoile tuáñrar baabute añí kessú buzí no farir. 21 Tuáñra zetará ttu Córíyot or tole tékito monehoór, Córíyote kii hoó de híyan tuáñra zano né? Añré hoósai. 22 Hére toh endilla leikká asé, Ibrahím ottu duwá fua accíl; ekgwá óiye de bañdi ttu, ar ekgwá óiye de bañdi no de híba ttu. 23 Fua zibá bañdi ttu zormo óiye íba jisím or niyom mozin óiye deh; montor zibá bañdi no de mayafuia ttu zormo óiye, íba Allar waada mozin beh óiye. 24 Hé hotá híin ot bútorgwa maáni asé: hé duní mayafuia óilde Allar duiyán razinama. Kuútor Faár or uore gorá gíyl de hé razinama óilde Házara, híba ttu zetará zormo ó, ítara beggún gulamit zormo ó. 25

E Házara óilde Arob dec ot asé de Kuútor Faár; híba yalar Jerúsalem cóor lói ek doilla, kiyólla-hoilé hé cóor edde hé cóor or manúc ókkol beggún gulamit asé. 26 Montor bañdi no de mayafua loi asmani Jerúsalem cóor gán lói ek doilla, aar hé cóor toh añárar maa. 27 Pak-kalam ot endilla asé, “Kúci gó, ó báz mayafua, tui zibá ttu honó fuain nó óijo. Guzori-guzori kúci zahér gó, tui zibá ye fuain hálas ówar duk nó fos; kiyólla-hoilé fitdífelaiya mayafua ttu hócom ola mayafuar túaro bicí fuain óibo.” 28 Ó báiboináin ókkol, Isahák or dóilla tuáñra yó Allar waada mozin zormo óiyo de fuain. 29 Montor hé októt fua zibá jisím or niyom mozin zormo óiye, íba ye fua zibá Allar Ruhr waada mozin zormo óiye íba re zalaitó. Héndilla yala yó ór. 30 Montor Pak-kalam ot hondilla asé? Hére asé de, “Bañdi wa re edde híbar fua wa re neelaido, kiyólla-hoilé bañdir fua honódin bañdi no de híbar fuar fúañti miras or bágí ói no faribó.” 31 Hétolla, ó báiboináin ókkol, añára bañdir fuain no bólke bañdi no de híbar fuain.

5 Mosih ye toh añára re azad táki fari bolla éna azad goijjé. Hétolla mozbut táko aar nizor hañd ot abar gulamir zuañl diito no diyo. 2 Fúno! Añí Páule tuáñra re hoír, zodi tuáñra nizoré ázomi gorábo, tuáñra lla Mosih honó kimot no. 3 Honó manúc zee niki nizoré ázomi gorá báye ítar hañse añí yián abar hoóir, ítar ttu tamám Cöriyot amól gorár fóros. 4 Tuáñra zetará Cöriyot amól gorí forhésgar tóoitto soór, tuáñra Mosih ttu alok óigiyogoi aar rahámot faa ttu duré óigiyogoi. 5 Montor añára toh Ruhr duara imane acá waán or kúb entezar ot así, ziyán óilde, añára re forhésgar bólui kobul gorá zaybo. 6 Kiyólla-hoilé Mosih Isár ummot ókkol olla ázomi gorón or no gorón or honó kimot nái, montor iman tákon beh bicí zoruri, ziyáne muhábbot or duara ham goré. 7 Tuáñra toh bálagori solat accíla; tói sóyi gán amól gorá ttu tuáñra re hone oónicce? 8 Becók, tuáñra re ziyán hoóí bíraifelaiye, híyan Ubár torfóttu aiccé de no Zibá ye tuáñra re ñake. 9 “Ekkiní góri cútare toh fura hañi or dola fúlaifele.” 10 Montor tuáñrar baabute añr ttu Malik or uore ekin asé de ki, tuáñra arek doilla cíkka kobul no goríba. Tuáñra re zee niki alabúlat féláider, íte zee óibo óuk, íte sáñza fai zaybo. 11 Ó báiboináin ókkol, añr baabute hoító sailé, zodi añí aijjó endilla tobolik gorí, ázomi gorár zorur; tóoile añí aijjó kiyá zulúm fair? Héen óile toh kúruc or bazá

dur óigiyoi. 12 Zetará tuáñra re ferecan gorér, ítara nizoré háñci goráifelaito bouli ebbere gom óito. 13 Ó báiboináin ókkol, tuáñra re toh azad ói bolla éna ñaha giyéh; tuáñrar hé azadi re tuáñrar jisím olla mouka ísafe estemal no goijjó, yárbodol muhábbote ezzon ore ezzone hédmot goró. 14 Kiyólla-hoilé tamám Cöriyot e ekkán hókum ot góliaya asé, “Atehañsór maincóré nizor dóilla muhábbot goríba.” 15 Lekin zodi tuáñra hoñrahoñri di ezzon ore ezzone hotí goró, únciyar! Arnóile tuáñra ezzon ore ezzone fúraifelaiba. 16 Añí hoír de ki hoilé, Pak-Ruhr hédayote solo, tói tuáñra jisími moncá ókkol fura no goríba. 17 Kiyólla-hoilé jisími moncá ókkol toh Ruhr moncár ulða, aar Ruhr moncá ókkol jisími moncár ulða. Hín ekgún or ulða ekgún, héttola bólui tuáñra nizor ttu ziyán goittó monehoó híyan no goijjó. 18 Montor zodi tuáñra Ruhr hédayote solo, tuáñra Cöriyot or tole no. 19 Jisími ham ókkol sáf zahér, hín óilde, zenákari, nafaki, bodmaci, 20 mutti fuñza, jadugari, duconni, hoijja, ric, guccá, baná nizor fáida tuwa, obonaboni, faáta-faáti, 21 hásorot, nicábazi, nicá hái fúruti gorá, héndilla aró boóut asé. Híin or baabute añí tuáñra re yaar age únciyari dílam, aar héndilla abar óu dir de ki, zetará hín goré ítara Allar raijo miras no faibo. 22 Montor ze gulagala Pak-Ruh ye dóraha hín óilde, muhábbot, kúci, cánti, sobór, meérbaní, bálai, imandari, 23 noromi, edde nizoré sóoñlon. Iín or hélf honó niyom-kaanun nái. 24 Zetará Mosih Isár ummot, ítara nizor jisím ore híyan or gizgizi edde moncá ókkol or fúañti kúruc ot dí marifélaie. 25 Añára zettót Ruhr zoriya zinda así, aiyó, añára Ruhr hédayote soli, 26 borái no gorí, ezzon or túaro ezzone barík no kúwalai, edde ezzon ore ezzone hásorot no gorí.

6 Ó báiboináin ókkol, zodi honó manúc guná gorát dóraha, tuáñra zetará Ruhr hédayote zindigi hañra, tuáñra yóggwa re bicí norom or sáánte sóiyit ainté; nize yó únciyar táikko, zeéne nize yó gunát fori no zogói. 2 Ezzon or bór ezzone cóo, kiyólla-hoilé héndilla gorí beh tuáñra Mosihr niyom fura gorí faribá. 3 Zodi honókiye nize zeén no héen kúwala, íte nizoré nize fáki dér deh. 4 Fottí ekzone nizor-nizor ham ore tahákit gorí soóuk, baade ítara nizoré oinno zon loi fúainna no gorí nizor ham or zoriya nizoré lói borái gorí faribó. 5 Kiyólla-hoilé zar-zar fuñzá tar ttu tar ttu bowá fore. 6 Zee niki honó ustátt ottu kalam or cíkka hásil goré, íte hé ustátt ore fottí ekkán bála

jiníc or bág douk. 7 Nizoré nize fáki no díyo, Alla lloí toh tooñcábazi no háre. Zee ziín cíñre híin beh daa. 8 Zee niki nizor jisím ot máze bis cíñre, íte jisím ottu fósol ísafe dóncó daibo; montor zee niki Ruht máze bis cíñre, íte Ruh ttu fósol ísafe ofúrani zindigi daibo. (aiōnios g166) 9 Aiyó, añára bálai goitté-goitté óran no ói, kiyólla-hoile sóyi októ ailé añára híyan or fósol daiyum zodi añára hímmot no hárai. 10 Hétolla añára ttu mouka táite manúc beggún ore bálai goríloí, hásgori uitará re zetará Allar foríbar or manúc. 11 Soó, añí hottór ðooñr-ðooñr hórof ókkol lói tuáñrar hañse nizor áte lekír. 12 Zedúne maincór muúntu barík kúwalaito sáa, tuáñra re ázomi gorái bolla ítara beh bolazuri gorér deh. Ítara héndilla goré de, zeéne ítara ttu Mosihr kúruc olla bouli zulúm faa no fore. 13 Zetará ázomi goijjá ítara nize úddwa Córivot amól no goré, montor toóu ítara saá de, tuáñra ázomi goró, zeéne tuáñra jisím ot ázomi goráyo de híyan lói ítara borái gorí fare. 14 Lekin aña ttu añárar Malik Isá Mosihr kúruc or baabute bade ar honó kessúr borái goríbar dil no tákouk, kiyólla-hoile hé kúruc or duara duniyai toh aña lla mora, aar aña duniyai lla mora. 15 Ázomi gorár no gorár honó kimot nái, bólke Mosihr duara noya mohóluk ówar beh kimot asé. 16 Zetará hé niyom mozin sole ítara beggún or uore, edde Allar asól Isráili ókkol or uore cánti edde rahám óuk. 17 Yala lóti honókiye aña ar duk no douk, kiyólla-hoile aña aña gaat mazé Malik Isár zohóm ókkol lói berair. 18 Báiboináin ókkol, añárar Malik Isá Mosihr rahámot tuáñrar ruhr uore zari tákouk. Aamin.

Íficiól

1 Añí Pául, Allar moncá mozin Mosih Isár éggwa sáhabí. Ífisás cóor ot Allar ze pak bonda ókkol asé ítarar hañse lekír, zetará Mosih Isár bútore imandár. **2** Tuáñrar uore Alla añárar Baf or edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **3** Añárar Malik Isá Mosihr Alla edde Baf or taarif óuk, zibá ye níki hár díolla ruúhani borhot ókkol asmani zagat añára re Mosihr usílaye diiyé, **4** zendilla Íba ye Íbar usílaye añára re duniyair foidayecir age lótí basí raikké, zeéne añára Íbar nozor ot pak edde behosúr óizaygoi. Muhábbote **5** Íba ye Nizor kúci edde moncá mozin age lótí añárar fáisela gorí raikké de, Isá Mosihr duara añára re Íbar fuain banaitó; **6** héttola yala Íbar rahámot or mohímar taarif óibo, ziyán Íba ye añára re Íbar Adorja war usílaye goijjé. **7** Híyan óilde, añára hé Mosihr lou wór usílaye azad óiyi, yáni añárar gunáháta ókkol maf faiyí. Allar hé rahámot hotó doóñr, **8** ziyán Íba ye añárar uore ódorbaára nazil goijjé. Nizor furafuri giyane edde buzá lói **9** Íba ye kúcir sáańte Nizor gufon moncá re añárar hañse zahér goijjé, ziyán Íba ye Mosihr duara fura goríbar fáisela goijjíl. **10** Híyan óilde, sóyi októ furafuri ailé, asman zobin ot ziín asé hín beggún ore Mosihr bútore ektofák ot anón. **11** Zibá ye hárr kessú Nizor moncár erada mozin goré, Íba ye Nizor moksót mozin age lótí añárar ze fáisela gorí raikké, híyan olla bóuli añára Mosihr zoriya ekkán miras or bági yó óiyi, **12** zeéne añára zetará Mosihr uore agor ttu acá raikkí, añárar duara Íbar mohímar taarif ó. **13** Tuáñra yó toh sóyi kalam, yáni tuáñrar nejat or kúchóbor fúni hé Mosihr uore iman ainnó. Zeñtté tuáñra iman ainnó, Íbar zoriya tuáñrar uore yó waada goijjá Pak-Ruh moór lagaidiya giyéh, **14** zibá óilde añárar miras or boona, otódin foijjonto lla zetódin Allar kinna bonda ókkol ore furafuri hálás gorífela nó zah, zeéne Íbar mohímar taarif ó. **15** Hétolla toh tuáñra ttu Malik Isár uore ze iman asé edde Allar tamám pak bonda ókkol olla ze muhábbot asé, hín añí fúnni lóti, **16** tuáñra lla cükuriya gorá bon gorí nó felai, bólke añr duat tuáñra re yaad rakí. **17** Añí magi de, añárar Malik Isá Mosihr Alla, zibá mohímar Baf, Íba ye tuáñra re giyan or edde Alla re zahér goré de Ruh dee fán, zeéne tuáñra Íba re beétor sinó. **18** Añí aró dua gorí de, tuáñrar dil or suk kún kúlouk, zeéne tuáñra zano de, Íba ye tuáñra re ze acá dii ɭaikké híyan kii, Íba ye Nizor pak bonda ókkol

olla ze taajuippa miras raikké híyan hotó doóñr, **19** aar Íbar ze kudurut añára imandár ókkol or hañse ham gorér híyan keén címa sára doóñr. Híyan óilde doóñr kudurut waán, **20** ziyán estemal gorí Íba ye Mosih re mora ttu zinda goijjé aar asmani zagat Íba re Nizor den dák ottu buágariye, **21** hár díolla hókumot or uore, adíkar or uore, taakot or uore, sóddarir uore edde zetó díolla nam túwa gíyeh hín beggún or uore, siríf e jáhan ot no bólke aibó de jáhan ot óu. (aión g165) **22** Alla ye hárr kessú Íbar foor tole gorídiye, aar Íba re hárr kessúr matá banai zomát ore diifélaie; **23** zibá óilde Íbar gaa; Íba zibá ye níki beggúlla beggún furaiféle, Íba hé zomát lói beh furafuri ó.

2 Tuáñra toh tuáñrar hosúrit edde gunát mora accíla, **2** héntte tuáñra e duniyair toutorika mozin edde boiyar or uore hókumot goré de sóddar or mozin beh solitá, zibá óilde ruh ubá zibá ye níki yala nafórmán ókkol or bútore ham gorát asé. (aión g165) **3** Becók añára beggúne yó toh yaar age ítarar díolla jisím or ayaci mozin solitám; héntte añára jisím or edde mon or azzu ókkol fura goittám, aar oinno maincór díolla fitorote añára yó gozzob or laayek accílam. **4** Montor Alla, zibá rahám or tuangor, Íba ye añára re goijjé de hé doóñr muhábbote, **5** añára re zeñtté añára añárar nafórmánit mora accílam héntu úddwa Mosihr fúańti zinda goijjé. Tuáñra rahámote beh nejat faiyó. **6** Añára Mosih Isár bútore de héttola Íba ye añára re Mosihr fúańti zinda gorí tulí Íbar fúańti asmani zagat buágariye, **7** zeéne Mosih Isár bútore añárar uore ze meérbani óiye híyan or duara Íba ye aiyér de zobana ókkol ot Nizor rahámot or ocímana tuangori dahái fare. (aión g165) **8** Kiyólla-hoile tuáñra iman or zoriya rahámote beh nejat faiyó; híyan tuáñra nizor torfóttu no, híyan óilde Allar hádiya; **9** híyan honó ham or dam óu no, zeén níki honókiye borái gorí faitto. **10** Kiyólla-hoile añára de Íbar át or mohóluk, añára re Mosih Isár bútore foida gorá gíyeh de toh gom ham uúin gorí solító, ziín añára gorí bolla Alla ye age lótí toiyar raikké. **11** Hétolla yaad raikkó de, tuáñra zetará zormo ttu lótí Beyohúdi, tuáñra re yaar age uitará “be-ázomi goijjá” ɭakító zetará nizoré nize “ázomi goijjá” dabi goré, ze ázomi insán or áte jisím ot gorá zah. **12** Aró yaad raikkó de, héntte tuáñra Mosih ttu aladá accíla, Boni Isráil ottu maárum accíla, aar Allar waadar razinama ókkol or bági nu accíla; tuáñra ttu honó acá nu accíl aar duniyait tuáñra Alla sára accíla.

13 Montor yala toh tuáñra zetará ek hale duré accíla, Mosih Isár bútore tuáñra re Mosihr lou wór usílaye dáke anífela gíyeh. **14** Kiyólla-hoilel íba beh añaarar cánti, zibá ye níki hé duní gún ore ek goijjé, aar alok goré de mazór débal ziyán accíl híyan báñgifelaiye. **15** Íba ye híyan Nizor gaa kurbani di ducconi re, yáni hókum edde niyom asé de Córíyot ore baatel gorifelai goijjé; zeéne Íba ye Nizor bútore hé duní gún ore milai ekgwá noya insán banai cánti aní fare, **16** aar Íba ye hé duní gún ore ek gaa gorí kúruc or usílaye Alla lloí bonot gorídi fare, ziyán lói hé ducconi re hótom gorifelaiye. **17** Íba ye toh aái, tuáñra zetará duré accíla, tuáñrar hañse yó cántir tobolik goijjíl, aar zetará dáke accíl ítarar hañse yó cántir tobolik goijjíl, **18** kiyólla-hoilel añaara duní gúne Íbar zoriya beh ekí Ruhr usílaye Baf or cákkaat zai fari. **19** Hétolla, tuáñra ar for edde bidecóitta no, bólke Allar oinno pak bonda ókkol ottu ze nagorita asé híyan tuáñra ttu yó asé, aar tuáñra yó Allar foribar or manúc, **20** zetará re níki sáhabí gún or edde nobi ókkol or buniyadír uore banaitulá gíyeh, ziyán or ebbe zoruri kunarfattór gwá óilde Mosih Isá Nize. **21** Íba llói guñra góri or híssa ókkol beggún zura loi Kúda lla ekkán pak góri bone. **22** Íba llói tuáñra re yó oinno maincór fúañti milai endilla ekkán zaga boni bolla banaitulá zár, zeré Ruh ísafe Alla téake.

3 Añí Pául zee niki tuáñra Beyohúdi ókkol or wasté Mosih Isár hédmotdari goróne bondit así, añaí hetolla toh Allar hañse dua gorí. **2** Becók Allar rahámot or entezam or baabute tuáñra fúinno, ziyán tuáñrar hañse foónsaibar zimmadari añaíre díiya gíyeh, **3** yáni, gufoni waán ziyán Íba ye wahí dí añaíre zanayié, ziyán yaar age barír sáaante lekífelaiyi. **4** Híyan foríle tuáñra zani faribá, Mosihr gufonir baabute añaí hoddúr buzí, **5** ziyán oinno zobana ókkol ot insán-zatir hañse zahér gorá nó zah, zendilla yala Íbar pak sáhabí edde nobi ókkol or hañse Pak-Ruhr duara zahér gorá gíyeh. **6** Hé gufoni óilde yián, kúchóbor or usílaye Beyohúdi ókkol óu Yohúdir fúañti mirasdár óiye, ekí gaar híssa óiye, edde waada waán or bági óiye ziyán Mosih Isár duara gorá gíyeh. **7** Allar rahámot or hádiyaye añaí hé kúchóbor or háadem boinní, ziyán Íbar kudurut or bole añaíre díiya gíyeh. **8** Allar tamám pak bonda ókkol or bútore añaí ebbe niróc cwa de óíle yo, añaí uore e rahámot tán óiye, Beyohúdi ókkol or hañse Mosihr ocímana dón or tobolik goríbar, **9** edde gufoni

waán or entezam tamám manúc ókkol ore daháíbar, ziyán guzorigiyói de zobana ókkol foijjonto Allar hañse lukaiya accíl, zibá ye níki hárr kessú foida goijjé, (aíon g165) **10** zeéne yala zomát or duara Allar doilla-bodoilla giyan or baabute, asmani zagat asé de hókumot-goróya edde adikari ókkol ore zanaidiya zah. **11** Íba ye híyan Nizor abadulabadi moksoz mozin beh goijjíl, ziyán ore Íba ye Mosih Isá añaarar Malik or duara fura goijjé, (aíon g165) **12** zibár zoriya edde zibár uore iman anóne añaíra kúlamela góri edde hímmot or sáaante Allar cáikkat zai fari. **13** Hétolla, añaí tuáñra re aros gorí, añaí tuáñrar zoriya ze dukmosibot fair híine hímmot no háräyo, kiyólla-hoilel hín tuáñrar izzot olla beh ór. **14** Añí hetolla oh Baf or muúntu añaírú félai, **15** zibár héntu asman zobin or hárä zandár ókkol foida óiye. **16** Añí dua gorí de, Íba ye Nizor mohímar tuangori mozin Íbar Ruhr duara tuáñrar dil ot bol di tuáñra re mozbut goré fán, **17** zeéne iman or usílaye Mosih tuáñrar dil ot téake. Añí aró dua gorí de, muhábbot ot cínyor gasái edde hé buniyadít tiki téaki tuáñra zen **18** tamám pak bonda ókkol or fúañti buzí faro de, Mosihr hé muhábbot hotó corá, hotó lamba, hotó uñsol, edde hotó mur, **19** aar hé muhábbot ziyán zani faribár baáre, tuáñra zen híyan zani faro, zeéne tuáñra Allar tamám furayir héddur furaiya óizogoi. **20** Zibá ye añaarar bútore ham goré de kudurut mozin, añaíra magi de edde sintá gorí de hín beggún or túaro boóut becábicí gorí fare, **21** Íbar mohíma zomát or duara edde Mosih Isár duara, hárä zobana edde abadulabadi foijjonto hámica ówat tákouk. Aamin. (aíon g165)

4 Hétolla añaí zee niki Malik or wasté bon así, añaí tuáñra re aros gorí, tuáñra re dhahté ziyán olla dhahté gíyeh híyan or laayek zindigi haró; **2** furafuri cídaye edde norome, sobóre, ezzon ore ezone muhábbote bordac gorí, **3** cántir ban or bútore Ruhr sólluk tikai rakí bolla hárri dóilla kucíc gorí. **4** Jisím asé de ekkán, aar Pak-Ruh asé de ekzon, zendilla tuáñra re dhahté ekkán acá lla beh dhahté gíyeh; **5** Malik asé de ekzon, iman asé de ekkán, bápítisma asé de ekgwá, **6** beggún or Alla edde Baf asé de yó ekzon, zibá beggún or uore beggún or duara ham goré edde beggún or bútore asé. **7** Montor añaíra fottíkyor uore Mosihr baridiya mozin rahámot óiye. **8** Hétolla pak-kalame fórmár de, “Íba zeñtté asman ot uittegoi, héritte bondi ókkol fúañti looi gyíl, aar Íba ye maincórre hádiya

ókkol diíl.” 9 “Íba uiṭtégoi” or maáni kii? Híyan or maáni óilde, Íba nise duniyair zagat óu laimmíl de asé. 10 Zibá laimmíl Íba óilde ubá zibá asman beggún or uore uiṭtégoi, zeéne Íba ye hárr kessú re bóraifelai fare. 11 Íba Nizebaze hodún ore sáhabí óíbar, hodún ore nobí óíbar, hodún ore tobolik-goróya óíbar, hodún ore zomát or soroya óíbar, edde hodún ore ustat óíbar niyamot diiyé, 12 pak bonda ókkol ore Allar hédmot goittó toiyar gorí bolla; zeéne héndilla góri Mosihr gaa barí uré, 13 otókkal foijjonto zetókkal añára beggún iman ot ek sólluk nó ói edde Allar Fua re zanifelai nó fari, aar oddúr balok nó ói zeddúr óíle Mosihr furayir héddur foóñse. 14 Tarfore añára ar fuain no tákiyum, mainc saláki edde dükabazi gorí oinno kiyó re gollot ot loizai bolla ze taalim deh, hé taalim ot boiyare tuillá goir or dóilla añára ikká uikká dílat no tákiyum, 15 bólke muhábbote hók hotá hoói yore fotti mikká ttu barí urí Ubár balok gaa boniyúm zibá óilde matá, yáni Mosih, 16 zibár zoriya guñra gaa gán hárr girár modote zura loh edde dóijja téake, aar zeñtté fotti híssa ye zeddúr ham gorá fore héddur goré, tói hé gaa gán baré aar hiyane nizoré muhábbot or sáańte banaitulé. 17 Hétolla, Malik or name añí tuáñra re hoóidir, Beyohúdi ókkole zendilla nizor behar kíyale sole, tuáñra ar héndilla góri zindigi no haraiyó, 18 kiyólla-hoile itarar buz andár ot fori asé, aar itarar dil dorór zoriya ítara ttu Allar baabute zankari no tóne ítara Alla ye dee de zindigi ttu maárum ói asé; 19 ítara ttu honó córomhaya nái; ítara nizor ttu hárr dóilla nafak ham goríbar ze azzu asé híin gorí bolla nizoré ayacit gosáidiye. 20 Montor tuáñra toh Mosihr baabute héndilla taalim faiyó de no, 21 bólke tuáñra oh sóiyi mozin Íbar baabute fúinno aar Íbar torfóttu taalim faiyó, ze sóiyi hé Isár hañse asé, 22 ki hoile, tuáñrar agor ze solasol asé, hé furana manúc ore fúñańti kúli félaido, zibá dükabazir azzu loi bigirizargói; 23 edde Alla re tuáñrar demak or kíyal ore noya goittó doh; 24 aar tuáñra noya manúc ore findífelo, zibá re Allar súrote sóiyi forhésgarir edde pakir sáańte foida gorá gíyeh. 25 Hé ísafe, tuáñra fotti kiye misá hotá howá félaido aar ezzon loi ezzone hók hotá hoó, kiyólla-hoile añára beggún toh ek gaar híssa ókkol. 26 “Guccá uríle uřouk, montor guná no goijjó.” Tuáñrar guccá re beil gólibar age faní gorífelaiyo; 27 Ibilíc ore mouka no diyo. 28 Sur ókkole ar suri no goijjó, bólke gom fecá banai nizor áte meénnnot goró; zeéne muútac ókkol ore dii bolla nizor ttu kessú téake. 29

Tuáñrar muk ottu honó bura hotá no neelaiyó, bólke ziín oinno zon ore ítarar zorurot mozin banaitulí bolla gom híin beh neelaiyó, zeéne fúnoya ókkole híin ottu fáida faa. 30 Aar Allar Pak-Ruh re naras no goijjó, zibá re tuáñrar uore otókkal foijjonto lla moór lagaidya gíyéh, zetókkal foijjonto hálás goríbar din nú aiyé. 31 Hárr dóilla monhalahali, rak, guccá, uzor di hoiija diya, bodnam gorá, edde hárr dóilla duconni tuáñra ttu dur gorifelo. 32 Ezzon ore ezzone meérbaní goró edde fetfurani dahó, aar ezzon ore ezzone endilla maf goró, zendilla Alla ye yó tuáñra re Mosihr bútore maf gorídiye.

5 Hétolla hoóir, tuáñra Allar adorja fuain ísafe, Íbar kofiyot loh; 2 aar endilla gori muhábbot ot solo zendilla Mosih ye yó añára re muhábbot gorí añára lla bóuli Nizor zan ore kúcbodar kurbaní ísafe Allar hañse kurbaní diféliye. 3 Montor tuáñrar bútore zenákarir, edde honó dóilla nafakir yáh lalsír hotá úddwa no tákouk, kiyólla-hoile híin Allar pak bonda ókkol olla tík no. 4 Héndilla, honó bereijja hotá, behar hotá, yáh birailla mockari yó no tákouk, ziín óu tík no; yárbodol Allar cíkur goró. 5 Kiyólla-hoile tuáñra toh fakkagori zano, honó zenákur, nafak manúc yáh lalósbon ottu Mosihr edde Allar raijjot honó miras nái deh. Lalós gorá mutti fuñza loi borabor. 6 Saiyó, honókiye tuáñra re galuwai gorí díuka no de fán, kiyólla-hoile híin or zoriya éna naförman ókkol or uore Allar gozzob aiyé. 7 Hétolla, tuáñra ítara llói honó bazá no raikkó. 8 Kiyólla-hoile tuáñra toh ek hale andár accíla, montor Malik or ummot ísafe yala tuáñra nur; hétolla nur or fuain dor dóilla góri solo, 9 kiyólla-hoile nur or gulagala óilde toh hárr dóilla bálai, forhésvari, edde háñsa; 10 aar Malik ziín lói kúci ó, zasai gorí híin goró. 11 Andár or befáida ham ot córik no óiyo, bólke híin or asóliyot zahér goró; 12 kiyólla-hoile manúc ítara addone ziín goré híin or baabute hoón úddwa córmor hotá. 13 Montor nure zahér goillé toh hárr kessú zahér óizagói, kiyólla-hoile ziín zahér óizagói híin óilde nur. 14 Hétolla toh endilla asé, “Ó gúm or manúc ókkol, seton óizogói, mora ttu zinda ó, tói Mosih tuáñrar uore zolibó.” 15 Hé ísafe, saiyó tuáñra hondilla soloór; bekuf or dóilla no bólke buddíman or dóilla góri solo; 16 honó mouka na háraiyo, kiyólla-hoile e zobana hóraf. 17 Hétolla hoóir, bekuf no óiyo, bólke Malik or moncá kii de buzó. 18 Córab hái țuúl no óiyo, kiyólla-hoile

híyane tuáñra re ayaci gorá baibó. Yárbdol Pak-Ruh lói furaiya ó, **19** aar Zobur Córif or kawali, seér, edde ruúhanir gozól ókkol or duara ezzon loi ezzone hotá hoó; héndilla gorí tuáñrar dil ottu Malik or name seér goó edde bazana bazo, **20** aar hámica hárr kessú lla añárar Malik Isá Mosihr name Alla Baf or cúkur goró. **21** Mosihr door rakí tuáñra nizoré ezzon ore ezzone gosáido. **22** Bouwáin ókkol, tuáñra nizoré nizor-nizor hócom or hañse gosáido, zendilla Malik or hañse gosáidiyo. **23** Kiyólla-hoile hócom óilde toh bou wór matá, zendilla Mosih yó zomát or matá; aar Íba óilde gaar Nejatdoya. **24** Hétolla hoóir, zomáte zendilla nizoré Mosihr hañse gosáidiye, héndilla bouwáin ókkol ottu yó hárr kessút nizoré nizor-nizor hócom or hañse gosáidiyar zorur. **25** Hócom ókkol, tuáñra nizor-nizor bou wóre muhábbot goró, zendilla Mosih ye yó zomát ore muhábbot goijjé aar híyan olla Nizor zan difélaive, **26** zeéne Íba ye kalam or duara hé zomát ore faní lói dífelai pak-sáf gorí fare, **27** zeéne Íba ye hé zomát ore eén nurani banai Nizor hañse házir gorái fare, zibát honó dak, kuñriaya yáh héndilla honó kessú nái, bólke hiba pak edde behosúr. **28** Hétolla, hócom ókkol ottu nizor-nizor bou wóre nizor gaar dóilla muhábbot gorár fóros. Zee niki nizor bou wóre muhábbot goré, íte nizoré muhábbot goré deh; **29** honókiye toh nizor gaa re honódin nafórot goijjé de nái, bólke híyan ore fali yore zotton beh goré, zendilla Mosih ye yó zomát ore goré; **30** kiyólla-hoile añára de Íbar gaar híssa ókkol. **31** “Híyan olla toh morotfua ye nizor bafmaa ttu zuda ói nizor bou wór fúañti tákibo, aar ítara duní zon ek jisím óizayboi.” **32** Híyan ekkán doónr gufoni, lekin ańí Mosih edde zomát or mutalek hoóir deh. **33** Zeén óibo óuk, tuáñra fottíkyo ttu yó nizor-nizor bou wóre nizor dóilla muhábbot gorár zorur, aar bouwáin ókkol ottu yó nizor-nizor hócom ore izzot gorár uzu kíyal rakár zorur.

6 Fuain ókkol, tuáñra Malik or ísafe, tuáñrar bafmaar hotábattara mano; kiyólla-hoile híyan toh tík. **2** “Bafmaa re izzot goríba” óilde waadar sáaňte foóila hókum, ki hoile, **3** “Zeéne tuáñr bálai ó, aar tuñí e duniyait lamba hóiyat foo.” **4** Bafáin, tuáñrar fuain dore guccá tulí no diyo, bólke Malik or torbiyote edde nosíyote ítara re dñoónr goró. **5** Gulam ókkol, dil or ehélasir sáaňte izzote edde doore tuáñrar duniyaili girós ókkol or hotábattara mano, zendilla tuáñra Mosihr hotá óito mainta; **6** maincóré kúci goróya

ókkol or dóilla daháibar niyote no, bólke Mosihr gulam ísafe dil ottu Allar moncá ókkol fura gorí bolla héndilla goró. **7** Tuáñra endilla juse hédmot goró, zeén níki Malik ore beh gorór, insán ore no; **8** kiyólla-hoile tuáñra toh zano, zee ze gom ham goré íte híyan or boccíc Malik or torfóttu faibo, íte gulam óuk yáh begulam. **9** Girós ókkol, tuáñra yó ítara re héndilla beh sólluk goró, aar ítara re dómkí díya félaido; tuáñra toh zano, asman ot asé de Íba óilde ítarar edde tuáñrar Girós, aar Íbar hañse honó ektofía nái. **10** Ahéri hotá óilde, tuáñra Malik loi laiggá tákí Íbar kudurut or bole mozbut óizogoi. **11** Larái lla Allar diiya tamám átiyar findífelo, zeéne tuáñra Ibilíc or sail ókkol or ulda mozbut gori tíyai faro. **12** Kiyólla-hoile añárar larái toh honó insán lói no, bólke hókumot-goróya ókkol lói, kémota ola ókkol lói, edde e andár duniyair hákim ókkol lói; yáni asmani zagat asé de Ibilíc or bútferot ókkol lói éna. (aión g165) **13** Hétolla, tuáñra Allar diiya hárr átiyar findífelo, zeéne ze din tuáñra re Ibilíce hámla goríbo héñtite mukabela gorí faro, aar hárr kessú hótom gorífelai mozbut gori tíyai tákí faro. **14** Hétolla hoóir, sóyi lói güt di, forhésgarir zama findí, **15** edde cántir kúchóbor tobolik gorí bolla nal tákito centár findí, mozbut gori tíyai táko. **16** Hín beggún or fúañti iman or dál loirakó, ziyán lói tuáñra Ibilíc or tamám ooini tir ókkol nifáifelai faribá. **17** Nejat ore tufir dóilla góri matát doh, aar Pak-Ruhr toluwar loirakó, ziyán óilde Allar kalam. **18** Pak-Ruhr bole hámica hárr dóilla dua edde fóriyat ókkol gorát táko; aar hé niyote furafuri sobór or sáaňte seton táko edde Allar tamám pak bonda ókkol olla dua gorát táko. **19** Añr lla yó dua goijjó, zeéne zeñitté ańí boiyan gorí héñtite ańré endilla lofzó ókkol diiya zah ziín lói ańí hímmot góri kúchóbor or gufoni zahér gorí faijjum, **20** ziyán olla ańí bon así de hálot ot óu ezzon nomainda ísafe ham gorí. Dua goríba de, ańí híyan boiyan goitté eén hímmot or sáaňte gorí fari fán, zeddúr góri ańr ttu goríbar zorur. **21** Ańr hálot keén asé aar ańí kii gorí hín tuáñra zano fán, Malik or bútore asé de adorja bái edde biccácdar háadem Tukikuse tuáñra re hárr kessú zanaidibo, **22** zibá re ańí tuáñrar hañse etollá diferáir, zeéne tuáñra añárar baabute zano, aar yóggwa ye zeéne tuáñrar dil ot tosólli déh. **23** Tuáñra báiboináin dor uore Alla Baf or edde Malik Isá Mosihr torfóttu cánti, iman, edde muhábbot nazil óuk. **24** Zetará añárar Malik Isá Mosih re ofúrani muhábbote

muhábbot goré, ítara beggún or uore rahámot zari
tákovk.

Filíppaiól

1 Añí Pául, añr fúañti Timóti yó asé. Añára óílam de Mosih Isár gulam. Filíppi cóor ot Mosihr bútore Allar ze pak bonda ókkol asé ítara beggún or hañse lekír; hére zomát or neta ókkol edde háadem ókkol óu gólaíya asé. **2** Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **3** Añí tuáñra re zetóbar yaad gorí, héto bar añr Allar cúkur gorí, **4** aar tuáñra beggún olla gorí de hárr dua hámica kúcir sáañte gorí, **5** kiyólla-hoile tuáñra toh foóila din ottu lótí kúchóbor fólar ham ot aij foijjonto córik asó. **6** Añr ttu yián ekin asé de ki, zibá ye tuáñrar bútore ze ekkán gom ham cúru goijjé íba ye híyan ore Mosih Isá aibó de din foijjonto solai loizai furussat goríbo. **7** Tuáñra beggún or baabute héndilla kíyal rakón añr lla tís, kiyólla-hoile tuáñra toh añr dil ot asó, aar añí bon táki yáh kúchóbor or sófai dí híyan or sóyi re sábut gorí, tuáñra beggún toh añr fúañti Allar rahámot or bági. **8** Alla añár gobá asé, Mosih Isár adore añr ttu tuáñra beggún olla hoddúr furer. **9** Añí dua gorí de, tuáñrar muhábbot sóyi giyan edde hárr dóilla buddír sáañte zetó éto bicí barát téke fán; **10** zeéne tuáñra ziín uttom híin forók gorí zano, aar Mosih aibó de din foijjonto pak edde behosúr téko, **11** Isá Mosihr duara forhésgarir gulagala ókkol aiyé de híin lói bóräiya ói yore; zeéne Allar mohíma edde taarif ó. **12** Ó báiboináin ókkol, añr ttu tuáñra re yián zanaidito monehoór de ki, añr uore ziín-zíin guoijjé, híine kúchóbor zetó éto fólat modot goijjé, **13** zeén níki añí Mosihr wasté bon así de híyan razmohól or tamám faáradar ókkole edde baki manúc beggúne zani faijjé. **14** Aar añr bon or zoriya bicí zon imandár báiboináin dor ttu Malik or uore bóraca eddúr barígyoi zeén níki ítara no doorai kalam tobolik gorí bolla aró bicí hímmot faijé. **15** Becók, hodúne ricé edde zibbat or niyote Mosihr tobolik goré, montor hodúne bála niyote goré de yó asé. **16** Fisór gúne híyan muhábbote beh goré, kiyólla-hoile kúchóbor or sófai dí bolla añré basíflowa gíyeh de híyan ítara zane. **17** Montor agor gúne Mosihr tobolik goré de ehélasir sáañte no bólke nizor fáidar niyote; kiyólla-hoile ítara téare de, añí bon así de hére ítara añr lla mosibot foida gorí faribó. **18** Tói kii óyi? Asól hotá óilde, bét dóri óuk yáh sóyi niyote óuk, fotti mikká ttu de Mosihr tobolik éna ór; héto lla añí kúci. Ói, aar kúci ówat tákiyum óu, **19** kiyólla-hoile añí zani

de, añr uore ziín-zíin guzorer híin or notiza ísafe añí hálas óiyum. Híyan tuáñrar duaye edde Isá Mosihr Ruhr modote beh óibo. **20** Añr ttu furafuri ekin edde acá asé de ki, añr ttu honó kessút córminda ówa no foribó, bólke eén furafuri hímmot tákibo zeén níki hámícar dóilla yala yó añr gaar duara Mosihr mohíma zahér óibo, añí zinda táki yáh mori. **21** Kiyólla-hoile añr lla Mosih óilde zindigi, aar moot óilde laf. **22** Zodi añí haiyaye zinda táki, añí kimoti ham or meénnöt ókkol gorí faijjum. Hétolla hon nán basítam añí hoi no fari. **23** Añí duihárat foijjí: monehoór de, duniyai ttu zaigói Mosihr fúañti tákito, kiyólla-hoile híyan boóut beétor óibo; **24** montor tuáñrar wasté añí haiyaye basi táka toh aró zorur. **25** Híyan or ekine añí zani de, añí basi táikkum aar tuáñra beggún or fúañti tákiyum, zeéne tuáñra iman ot baró aar híyan ot kúci téko. **26** Añí tuáñrar hére abar ailé, tuáñra ttu Mosih Isár bútore asé de borái añr zoriya bicí hoile bicí barízayboi. **27** Siríf endilla goró, ki hoile, tuáñrar solasol ore Mosihr kúchóbor or laayek bano, zeéne añí aáí yore tuáñra re saái yáh gairházir téko, añí zen tuáñrar baabute fúni de, tuáñra ek ruht máze mozbut gori tíyaiya asó aar kúchóbor ottu foida ó de iman olla ek mone milizúli bicí meénnöt gorór. **28** Tuáñrar muhálef ókkol ore honó hálote no dooraiyó, ziyán óilde ítara lla hálak óibar ekkán nícan, lekin tuáñra lla nejat faibar, ze nejat óilde Allar torfóttu. **29** Kiyólla-hoile tuáñra re toh Mosihr wasté toóufik diiya giyéh de siríf íbar uore iman aníbar no, bólke íbar wasté duk fai bolla yó. **30** Hétolla toh tuáñra yó duk uúin foór ziín añí faáilam de deikkíla aar yala yó fair de fúnor.

2 Hétolla, Mosihr ummot ísafe tuáñra ttu honó josba tékile, muhábbot or honó tosólli tékile, Pak-Ruhr honó taalukat tékile, aar honó ador edde rahám tékile, **2** endilla gorí añr kúci fura goró: ek mon ói yore, ekí dóilla muhábbot rakí yore, zane ek ói yore, edde ekí kíyal rakí yore. **3** Nizor fáidar niyote yáh barík kúwalai bolla kessú no goijjó, bólke niróc ói oinno zon ore nizor túaro uttom báfiyo. **4** Siríf nizor fáida no saiýó, oinno zon or fáida yó saiýó. **5** Tuáñrar bútore e kíyal rakó ziyán Mosih Isá ttu yó accíl: **6** Íba toh Allar súrote accíl de óile yo, Allar fúainnagiri re sibi dóri rakídito nó saá, **7** bólke íba ye Nizoré háli gorífelail, gulam boni, insán ísafe zonom loi yore. **8** Íba ye insáni cokóle téko, moot foijjonto, hoító sailé, kúruc or uore more foijjonto fórmadar ói yore Nizoré niróc goijjíl. **9**

Hétolla bóuli toh Alla ye yó íba re bicí uñsol tokkat tuillé, aar íba re nam waán diiyé ziyán hárr nam or túaro doóñr, 10 zeéne Isá nam ot hárr kiyé añrú féla, híin asman ot tóuk yáh zobin ot, yáh zobin or nise; 11 aar hárr zobane zen Baf Allar mohíma ói bolla cíkar goré de, Isá Mosih óilde Malik. 12 Hétolla, ó añañ adorja ókkol, zendilla tuáñra siríf añañ cáikkat no, bólke añañ gairházirit hámica aró fórmadar accíla, héndilla tuáñra yala doore edde hafanir sáaňte nizor nejat or ham gorízo, 13 kiyólla-hoile tuáñrar bútore toh Alla ye éna ham gorér, tuáñra re íba ye kúci ó de erada fura goríbar mon edde amól dí bolla. 14 Hárr kessú cékayot sára edde torkatorki sára goijjó, 15 zeéne tuáñra behosúr edde maasum boni, e zobanar terior edde báañra maincór dormiyan ot Allar dak sára fuain tóoro, zetarár mazé tuáñra duniyait serak or dóilla zoloór, 16 kiyólla-hoile tuáñra toh zindigir kalam ore mozbut or sáaňte dóri asó; héttola Mosihr waafesír din añañ borái gorí faijjum de, añañ no behar duñijjí añañ no behar meénnnot goijjí. 17 Fúno, zodi añañ ttu tuáñrar iman or hédmot or edde kurbanir uore nizoré úddwa roc kurbanir dóilla dáliya fore, toóu añañ kúci añañ tuáñra beggún or fúaňti kúci goijjum. 18 Tuáñra yó héndilla kúci ó, añañ fúaňti kúci goró. 19 Añañ acá gorí, Malik Isá ye sailé añañ Timótir re tuáñrar hére hára diferáiyum, zeéne tuáñrar hóbör fúni añañ yó tosólli fai. 20 Kiyólla-hoile añañ ttu yóggwa dóilla ar kiyó näi, zee niki tuáñra lla ehélasir sáaňte sintabáfana goré. 21 Beggúne nizor gún ot beh lagi asé, Mosih Isár gún ot no. 22 Lekin Timótir kimot sábut óiye de híyan toh tuáñra zano, ki hoile, fua ye zendilla baf or fúaňti meénnnot goré, héndilla yóggwa ye añañ fúaňti kúchóbor fóla lla meénnnot goijjé. 23 Hétolla añañ acá gorí, añañ hálöt kii óibo híyan zani faille mottor añañ yóggwa re tuáñrar hére diferáiyum. 24 Aar añañ ttu Malik or uore bóraca asé de ki, añañ nize yó tuáñrar hére bicí hára aiccúm. 25 Lekin añañ imandár bái Epaforoditus ore tuáñrar hére waafes diferáidon zoruri bouli báfir, zibá añañ sáaňti hamgoróya edde sáaňti fóous, aar tuáñrar hóborgwa yó, zibá re añañ zorurot ókkol fura gorí bolla diferáila. 26 Kiyólla-hoile yóggwa ttu tuáñra beggún ore saító kúb monehoór, aar yóggwa ocúk ot foijjé de híyan tuáñra fúinno de héttola yóggwa ferecanit asé. 27 Bécok, yóggwa ocúke moron-moron óoil, montor Alla ye yóggwar uore rahám goijjé; siríf yóggwar uore no, bólke añañ uore yó, zeéne añañ ttu ferecanir uore

ferecani no téke. 28 Hétolla yóggwa re diferáí bolla añañ ttu aró bicí kíyal óiye, zeéne tuáñra yóggwa re abar dekí kúci ó, añañ sintu yó home. 29 Hétolla yóggwa re Malik or ummot ísafe furafuri kúcir sáaňte kobul goijjó, aar héndilla maincór izzot goijjó; 30 kiyólla-hoile yóggwa ye Mosihr ham or wasté moot or foñt ot óoil, aar tuáñrar torfóttu añañ lla ze hédmot homi accíl híin adai gorí bolla nizor zan foijjonto hótarat félail.

3 Ahérít hoóir, ó añañ báiboináin ókkol, Malik or ummot de héttola kúci goró. Añañ ttu ekí hotá lekíte duk no lage, kiyólla-hoile héndilla goillé tuáñra héfazot tákiba. 2 Kuñir ókkol ottu úñciyar táikko, yáni hóraf ham-goróya uitará ttu zetarár jisím hařisíri ázomi goré. 3 Kiyólla-hoile añaára éna asól ázomi goijjá manúc, zetarár Allar Ruhr hédayote ebaadot gorí, Mosih Isá re lói borái gorí, aar jisím or uore honó bóraca no gorí, 4 zodi añañ nizor ttu yó jisím or uore bóraca goríbar wajá asé de óíle yo. Honókiye itar ttu jisím or uore bóraca goríbar wajá asé bólui tåare de óíle, añañ ttu toh aró bicí asé: 5 añañ añaçto din ot din ázomi gorá gýyl; añañ Boni Isráili, Binyamin or háandan ottu, añañ Hibraniól or ézzon Hibrani. Córíyot amól gorár baabute hoile, añañ ézzon Féroci accílam; 6 jus tákár baabute hoile, añañ Mosihr zomát ore zulúm goittám; aar Córíyote forhésgar ówar baabute hoile, añañ nidak faa zayto. 7 Lekin ziín añañ lla nofá accíl, yala híin ore Mosihr zoriya lussán bouli goni. 8 Aró hoító sailé, añañ hárr kessú re lussán bouli goni de kiyólla-hoile Mosih Isá añañ Malik ore zanat ódorbaára kimot asé, zibár zoriya niki añañ hárr kessúr lussán cooiyí aar híin ore fúrari bouli goni, zeéne añañ Mosih re fai, 9 aar añañ íbar bútore faa zah, Córíyot amól goillé faa zah de héndilla nizor kucíc or forhésgarir zoriya no, bólke Mosihr uore iman aníle faa zah de forhésgarir zoriya, ze forhésgarí Allar torfóttu iman or zoriya beh aiyé. 10 Añañ ttu hé Mosih re, yáni íbar zinda ówar kudurut ore edde íbar dukkót híssa ówa re zainto monehoór, íbar moot or nomunaye mori-mori; 11 zeéne honó bote añañ mora ttu zinda ówar héddur foijjonto yó foñsi. 12 Endilla no de ki, añañ híyan furafuri faifélaíyi yáh añañ furafuri sóiyi óigiyigoi, montor añañ waán dórifelai bolla beh duñrat así ziyán or niyote Mosih Isá ye añañ dórifelaiye. 13 Báiboináin ókkol, añañ nizoré nize híyan aijjó dórifelaiyi bouli no tåari, lekin añañ ekkán gorí de híyan óilde: fisé ziín asé híin ore foóraifelai muúntu ziín asé híin or

hére foónsibar kucíc. **14** Añí monzil-moksót or uzu duñrat así de, Mosih Isár duara asman or uzu Allar ze ñak asé, boccíc ísafe yíba hásil gorí bolla. **15** Hétolla, añára zetará balok así, añára beggún ottu hé kíyal rakár zorur. Aar zodi honó kessút tuáñra ttu oinno ñoilla kíyal táke, Alla ye tuáñra re híyan óu zahér goríbo. **16** Zeén óibo óuk, añára zeddúr ot foóñcicgoi héddur or mutafek zindigi harai. **17** Báiboináin ókkol, tuáñra beggúne añr ñoilla góri solat táko, aar uitarár híkka díyan diyo zetará añára ttu tuáñra deikkó de hé nomuna mozín sole. **18** Kiyólla-hoile añí toh tuáñra re yián boóut bar hoóilam, aar yala hañdi-hañdi yó hoóir, endilla boóut zon asé zetará Mosihr kúruc or duccon or ñoilla góri sole; **19** ítarar tokdír ot borbadi asé, ítarar Kúda óilde nizor fet, ítara nizor ttu córom laga foitto de híñ lói fohórai goré, ítara duniyaibi gún or híkka beh mon deh. **20** Montor añárar nagorita óilde asman ot, zentú añára éggwa Nejatdoya yáni Malik Isá Mosihr aibár bicí azzur sáaňte entezar ot así, **21** zibá ye níki añárar niróc haiya re Íbar mohíma ola gaar ñoilla ói bolla bodolifélaibo; híyan oh taakot estemal gorí goríbo ziyán lói Íba ye hárr kessú re úddwa Nizor kobzat gorífelai fare.

4 Hétolla hoóir, ó añr adorja báiboináin ókkol, tuáñra zetará re añr ttu saító kúb monehoón, zetará añr kúci edde matár tas, tuáñra héndilla soli Malik or búture mozbut táko, ó adorja ókkol. **2** Añí Yuwádiya re yó aros gorí aar Suntoki re yó aros gorí, Malik or búture tuáñrar mon ek ñoilla goró. **3** Aar, ó añr asól sáaňti, añí tuáñre yó aros gorí, hé mayafuain nún ore híyan ot modot goró, kiyólla-hoile ítara toh kúchóbor fóli bolla Kelemen edde añr oinno sáaňti ham-goróya ókkol lói cóo añr fúaňti bicí meénnöt ókkol goijjé, zetará beggún or nam zindigir-kitab ot asé. **4** Malik or búture hámica kúci táko; añí abar hoóir, kúci táko. **5** Tuáñrar cídayi tamám manúc ókkol or hañse zahér goró. Malik hárä aiyér. **6** Honó kessúr sinta no goijjó, bólke hárr hálót ot dua edde fóriyat or duara cíkuriyar sáaňte tuáñrar aros ókkol Alla re zanaiyó. **7** Baade Allar cánti, ziyán buzí farar furafuri baáre, híyan tuáñrar dil edde kíyal ore Mosih Isár usílaye héfazot rakíbo. **8** Ahérit hoóir, ó báiboináin ókkol, ziín háñsa, ziín izzotdár, ziín sóiyi, ziín pak, ziín cíndor, ziín namdár, yáni ziín uttom aar taarif or laayek asé, tuáñrar kíyal híñ or híkka beh rakó. **9** Tuáñra añr ttu ziín cíkko, hásil goijjó, fúinno, edde deikkó, híñ ore amól goró, tói cánti dooya Alla

tuáñrar fúaňti-fúaňti tákibo. **10** Añí Malik or búture bicí kúci, kiyólla-hoile yala boóut din baade tuáñra ttu añr lla sintabáfani abar zari óiye; becók tuáñra ttu age yó accíl, montor daháíbar mouka nu accíl deh. **11** Añí híyan muútac ot fori hoóir de no, kiyólla-hoile añí toh ze honó hálót ot kúci táka cíkki. **12** Añí hom táka keén de yó zani, aar beec táka keén de yó zani. Añí hárr mikká edde hárr hálót ot kúci tákar gufoni cíkki, bóra ferot óuk yáh hálí ferot, beec tákat óuk yáh muútac ot. **13** Añí hárr kessú Ubár duara gorí fari zibá ye níki añré bol dee. **14** Toóu gom óiye, tuáñra añr mosibot ot córik óiyo. **15** Ó Filíppaiól, tuáñra nize de zano, foóilabar tuáñrar hañse kúchóbor tobolik gorí zeñtté añí Makedóniya ttu gíñlamboi, hénntte siríf tuáñra bade ar honó zomáte añr llói lenden gorát cámil nó. **16** Tuáñra de Tisólonikat úddwa añr zorurot ókkol fura gorí bolla hoek bar modot foóñsaila. **17** Añí hádiya saáir de héen no, bólke nofá saáir deh, ziín tuáñrar hísaf ot barízargoi. **18** Becók añí hárr kessú furafuri faifélaíyi, yala añr ttu ódorbaára asé. Epaforoditus or áta tuáñra ziín diferáila híñ fai yore añr ttu bicí hoile bicí óigiyoi; híñ toh kúcbodar edde kobuldár kurbani, ziín lói Alla kúci ó. **19** Añr Alla ye Íbar mohímar dón ottu Mosih Isár usílaye tuáñrar hárr zorurot fura goríbo. **20** Añárar Alla Baf or taarif abadulabad foijjonto hámica ówat tákouk. Aamin. **(aión g165)** **21** Mosih Isár búture Allar ze pak bonda ókkol asé, ítara fottíkyo re añr sólam díyo. Añr fúaňti asé de báiboináin ítara yó tuáñra re sólam zanar. **22** Allar pak bonda ókkol beggúne tuáñra re sólam zanar, háasgori baáñcca Káisar or gó or maincé. **23** Malik Isá Mosihr rahámot tuáñrar ruhr uore zari tákouk.

Kolóciól

1 Añí Pául, Allar moncá mozin Mosih Isár éggwa sáhabí. Añr fúañti añárar bái Timóti yó asé. **2** Kolóciya cóor ot Mosihr bútore Allar ze pak bonda ókkol asé, hé imandár báiboinán ítarar hañse lekír; Tuáñrar uore añárar Baf Allar torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **3** Añára hámica tuáñra lla dua goríbarcot, añárar Malik Isá Mosihr Baf Alla re cükuriya gorí, **4** kiyólla-hoile añára fúinni de, tuáñra ttu Mosih Isár uore iman asé aar tuáñra Allar pak bonda beggún ore muhábbot goró, **5** waán or acáye ziyán tuáñra lla asman ot héfazot raká gíyeh. Híyan or baabute tuáñra yaar age sóiyi kalam ot fúinnila, yáni oh kúchóbora ot **6** ziyán tuáñrar hañse foónicce. Hé kúchóbora fura duniyait gulagala ókkol dórar edde zetó éto fólat asé, zendilla tuáñrar hañse yó oh din lóti dórar ze din tuáñra híyan fúinno aar Allar rahámot ore sóiyigori buzí faijó. **7** Hé kúchóbora ore tuáñra añárar adorja sáañti gulam Epaferas ottu cíkkila, zibá Mosihr ézzon biccácdar háadem ísafe añárar bodol tuáñrar hédmot gorér. **8** Yóggwa ye añára re tuáñrar muhábbot or baabute zanaiyé, ziyán Pak-Ruh ye tuáñrar dil ot foida goijjé. **9** Hétolla bouli añára hín fúinni lóti tuáñra lla dua gorá bon gorí nó felai. Añára magi de, tuáñra ruúhanir tamám giyane edde buddíye Allar moncár zankari loi furaiya óizogoi fán, **10** zeéne tuáñra Malik or laayek soli Íba re hárr mikká ttu kúci goró, yáni tuáñra zen fotti gom ham ot fól ó, Alla re zetó éto sinó, **11** furafuri sobór edde bordac táki bolla Íbar mohíma ola kudurutir fura bole mozbut ó, edde kúcir sáañte **12** Baf or cíkur goró, Zibá ye añára re nur ot asé de pak bonda ókkol or miras or bági óibar kaabel banaiyé. **13** Íba ye toh añára re andár or hókumot ottu rehái gorí Nizor adorja Fuar raij jot fargaráifelaiye, **14** ze Fuar duara añára rehái faiyí, yáni gunár maf faiyí. **15** Hé Fua óilde noirahar Allar súrot; Íba ebbe age lóti asé aar Íbar tokka tamám mohóluk ókkol or uore. **16** Kiyólla-hoile asman ot edde zobin ot ziín dahá zah de asé aar ziín dahá no zah de asé, beggún Íbar duara beh foida óiye, hín raastri óuk yáh kémota, hókumot óuk yáh adíkar; hárr kessú Íbar duara Íba lla beh foida gorá gíyeh. **17** Íba hárr kessúr age lóti asé, aar hárr kessú Íba ye beh tíkai raké. **18** Íba óilde gaar matá, yáni zomát or; Íba óilde cúru aar mora ttu zinda gorá gíyeh de foóila zon, zeéne hárr kessút Íbar tokka uore

ó. **19** Kiyólla-hoile Baf ottu fosón laiggé de, Nizor fura kúdayi Íbar bútore táka, **20** aar Íba ye kúruc or uore bácaíye de lou wór usílaye cánti aní yore Íbar duara hárr kessú re Nizor llo bonaiféhai bolla; hín zobin or gún óuk yáh asman or gún. **21** Tuáñra toh ek hale Alla ttu duré accíla aar nizor bura ham edde báfanir zoriya Íbar ducon accíla, **22** montor yala Íba ye Nizor Fuar insáni haiyar moot or usílaye tuáñra re Nizor llo bonaifélaiye, tuáñra re Nizor muúntu pak, behosúr, edde honó dak sára házir gorí bolla— **23** zodi tuáñra iman ot mozbut buniyadir sáañte dorógori lagí tákó, aar acá waán ottu lori no zogói ziyán fúinno de kúchóbora ottu faiyó. Hé kúchóbora toh asman or nisor tamám mohóluk ókkol or hañse tobolik gorá gíyeh; añí Pául híyan or háadem óiyi. **24** Añí tuáñrar wasté duk ókkol fair de híyan ot kúci, aar Mosihr ze dukmosibot ókkol Íbar gaa lla, yáni zomát olla baki asé hín añr gaat loi fura gorí. **25** Allar diiya zimmadari mozin añí tuáñrar fáida lla hé zomát or háadem óiyi, tuáñrar hañse Allar kalam furafurir sáañte tobolik gorí bolla, **26** yáni gufoni waán ore, ziyán guzorigiyó de tamám zobana edde nosól ókkol ottu lukai raká gíyl, montor yala Íbar pak bonda ókkol or hañse zahér gorá gíyeh. (aión g165) **27** Alla ttu ítara re zanaidito monehoiyé de, Beyohúdi ókkol or hañse hé gufoni híyan or mohíma hotó doóñr. Hé gufoni óilde, Mosih tuáñrar bútore asé, ziyán óilde mohímar bági óibar acá. **28** Añára fottíkyo re fura giyane úñciyari dí edde taalim di yore tobolik goríde óilde Íbar baabute, zeéne fottíkyo re añára Mosihr bútore furafuri balok hálote Allar muúntu házir gorí fari. **29** Hé niyote añí zanforan di meénnöt gorí, Mosihr oh kudurut or bole ze kudurut añr bútore zuresúre ham gorér.

2 Añr ttu tuáñra re yián zanaidito monehoór de ki, añí tuáñra lla, Laudíkiyat asé de ítara lla, edde zetará añré muk dehá nó déké ítara beggún olla hotó bicí meénnöt gorí, **2** zeéne ítara muhábbote ek óizai nizor dil ot josba faa, aar furafuri buzár ttu ze furafuri faktkayi foida ó híyan or tamám dón hásil goré. Tói ítara Allar gufoni zanibó, yáni Mosih re siníbo, **3** Zibár bútore níki giyan edde buddír tamám dón ókkol lukaiya asé. **4** Añí híyan etollá hoóir, zeéne tuáñra re honókiye mirá-mirä hotá ókkol hoóí díka dí no fare. **5** Kiyólla-hoile añí tuáñrar hañse jisím or sáañte házir nái de óile yo, ruhr sáañte así. Tuáñrar tík solasol edde Mosihr uore tuáñrar iman or mozbuti dekí añr

ttu bicí kúci lager. 6 Hétolla, tuáñra zehón Mosih Isá re Malik de kobul goijjó, tói Íba llói lagi táki solo, 7 íbar bútore mozbut cíñyor gasái edde íbar uore boni urí yore, aar tuáñra re cíka gýeah de héndilla góri iman ot mozbut táki yore edde hámica cükuriya gorí yore. 8 Úñciyar, honókiye tuáñra re insán or banaiya taalime edde behar dúkabazi lói cíkar gorífelai no fare fán, ziín aiyé de óilde insán or rosóm ókkol ottu edde duniyai hókumot goré de bút-ferot ókkol ottu; Mosihr torfóttu no. 9 Kiyólla-hoile fura illayi íbar haiyar bútore táke, 10 aar íbar bútore tuáñra re furussat gorá gýeah. Íba óilde hárr hókumot-goróya edde adikari ókkol or matá. 11 Íbar bútore tuáñra re ázomi yó gorá gýeah; hé ázomi híyan honó áte gorá gýeah de no, bólke Mosih Nize beh goijjé, ziyán óilde jisím or uore guná ola fitorot or ze hókumot accíl, hé hókumot ottu tuáñra re azad goijjé. 12 Kiyólla-hoile báptísmá lone tuáñra re Mosihr fúañti dohón gorífela gýeah, aar Zibá ye Íba re mora ttu zinda goijjé hé Allar kudurut or uore iman anóne tuáñra re híyan or duara íbar fúañti zinda gorá yó gýeah. 13 Zeñtté tuáñra nizor gunáye edde jisím or be-ázomi hálote mora accíla, Alla ye toh tuáñra re Mosihr fúañti zinda goijjé, añárar tamám guná-háta ókkol maf gorídi yore, 14 edde añárar ulða ze dolil ókkol accíl híin or dabi-dawa ókkol beggún baatel gorífelai yore. Íba ye hé dolil ore kúruc ot zoloi mari dur gorífeliye. 15 Íba ye hókumot-goróya ókkol ore edde adikari ókkol ore kémota sára gorífeliye, aar ítara ttu ziti yore beggún or muúntu ítara re córminda goijjé. 16 Hétolla honókiye tuáñra re háná-finar, honó id or, oñiccár, yáh ebaadot-or-din or baabute hosúri no douk. 17 Kiyólla-hoile híin toh siríf muúntu aibó de híin or sába éna, montor asóliyot toh Mosihr hañse éna asé. 18 Saiyó, zetará misá niróci kúwala re edde fírista ókkol or ebaadot gorá re fosón goré, ítara honókiye tuáñra re boccíc ottu maárum gorífelai no fare fán. Héndilla manúc ítara dunuyaibi demake hánnak fúlizai, deikké de híin or doóñr-doóñr gof mare. 19 Ítara matá re mozbut or sáaňte dóri nó raké, zibá ttu modot looi gaa guñra girá edde rogtana loi zurazuijja táki Allar baráiyé baré. 20 Tuáñra de duniyai hókumot goré de bút-ferot ókkol ottu Mosihr fúañti morigiyógoi, tói tuáñra aijjó kiyá dunuyaibir dóilla góri híyan or niyom-kaanune soloór, hoitó sailé, 21 "Yián no dóriyo! Waán na háiyó! Yián no súñiyó!" 22 Híin asé de óilde siz uúin beggún olla ziín estemal goitté-goitté borbad óizaybar asé;

híin óilde siríf insán or hókum edde taalim ókkol. 23 Becók niyom híine zettót ítarar banaiya ebaadot or torika, misá niróci kúwala, edde nizor gaa re dab ot raká cíka, híin saité giyane bóra, montor jisím or azzu ókkol bon gorí bolla híine honó fáida no deh.

3 Hétolla, tuáñra re zettót Mosihr fúañti zinda gorá gýeah, tuáñra uúin or talac ot táko ziín asman ot asé, zeré Mosihr Allar den dák ottu boirá asé. 2 Tuáñrar kíyal asmani gún or uzu rakó, dunuyaibi gún or uzu no. 3 Kiyólla-hoile tuáñra toh morigiyógoi, aar tuáñrar zindigi Mosihr fúañti Allar hañse lukaiya asé. 4 Zeñtté Mosih, Zibá óilde añárar zindigi, zahér óibo, héñtté tuáñra yó íbar fúañti mohímar sáaňte zahér óiba. 5 Hétolla, tuáñra nizor dunuyaibi fítorot ókkol ore marifélo, zendilla niki, zenákari, nafaki, kukíyal, bura moncá, edde lalsí ziyán óilde mutti fuñza loi borabor. 6 Kiyólla-hoile nafórman ókkol or uore Allar gozzob toh híin or zoriya éna aiyér, 7 ziín ot tuáñra yó ek hale soillíla, zeñtté níki tuáñra híin mozin zindigi haraáila. 8 Lekin yala tuáñra ttu iín beggún óu dur gorífelo: guccá, rak, duconni, bodnami, edde muk ottu bereijja hotá ókkol. 9 Ezzon ore ezone misá hotá no hoiyó, kiyólla-hoile tuáñra toh nizor furana fitorot ore híyan or hórkot cóo kúli félaidiyo, 10 aar noya fitorot ore fiñdfelaiyo, ziyán ore híyan or Banir súrot mozin noya gorá zát asé, zeéne tuáñra Íba re furafurir sáaňte zano. 11 Híyan ot Beyohúdi edde Yohúdir bútore, ázomi goijjá edde be-ázomi goijjár bútore, bidecóitta, gañiya, gulam, edde begulam or bútore honó forók nái, montor Mosih beh hárr kessú, aar Íba beggún or bútore asé. 12 Hétolla, tuáñra zettót Allar baiccá, pak edde adorbon ókkol, tuáñra fetfurani, meérbani, niróci, cídayi, edde sobór lói nizor dil ore háñzo. 13 Ezzon or bór ezone cóo, aar honókiyo ttu honókiyor ulða cékayot tákile maf gorído; Malike zendilla tuáñra re maf gorídiye héndilla tuáñra ttu yó maf gorídiyar zorur. 14 Híin beggún or fúañti-fúañti muhábbot lói yó háñzo, ziyán óilde furafuri ektofákir ban. 15 Mosihr cánti re tuáñrar dil ot hókumot goittó dóh, kiyólla-hoile tuáñra re hé cántit ek gaa ói bolla éna ñaha gýeah; aar cükuriya gorát táko. 16 Tuáñrar dil ot Mosihr kalam ore furafurir sáaňte tákito dóh, tamám giyane ezzon ore ezone taalim di yore edde nosíyot gorí yore, aar nizor dil ot cükuriyar niyot rakí Allar hañse Zobur Córif or kawali, seér, edde ruúhanir gozól ókkol gaái yore. 17 Tuáñra ziín hoibá

hoó aar ziín goríba goró, hárr kessú Malik Isár name beh goijjó, aar hénnté lbar usilaye Baf Allar cíkur óu goijjó. 18 Bouwáin ókkol, tuáñra nizoré nizor-nizor hócom or hañse gosáido, kiyólla-hoile Malik or bútore híyan tít ham. 19 Hócom ókkol, tuáñra nizor-nizor bou wóre muhábbot goró; ítara lla tita no óoyo. 20 Fuain ókkol, hárr kessút tuáñrar bafmaar hotábattara mano, kiyólla-hoile híyane Malik kúci ó. 21 Bafáin, nizor fuain dore no zalaiyó, zeéne ítarar dil no báñge. 22 Gulam ókkol, hárr kessút tuáñrar duniyaibi girós ókkol or hotábattara mano, maincórre kúci goróya ókkol or dóilla dahái bolla no, bólke Malik or door rakí dil or ehélasir sáaňte héndilla goró. 23 Tuáñra ziín goró híin endilla fura dilmon di goró, zeén níki Malik olla beh gorór, insán olla no. 24 Tuáñra toh zano, tuáñra Malik or torfóttu miras boccí faiba. Kiyólla-hoile tuáñra toh Malik Mosihr éna hédmot gorór. 25 Kiyólla-hoile zee niki bura ham goré íte nize goijjé de hé bura ham or notiza faibo, hére honó ektorfia nái.

4 Girós ókkol, tuáñrar gulam ókkol ore insáf edde hók adai goijjó; tuáñra toh zano, asman ot tuáñrar óu eggwá Girós asé. 2 Tuáñra úñciyare edde cíkuriyar sáaňte dua gorát lagí tákó, 3 aar fúañti-fúañti aňára lla yó dua goríba de, Alla ye aňára lla kalam boiyan goríbar duwar kúle fán, zeéne aňára Mosihr gufonir baabute tobolik gorí fari, ziyán olla bouli aňí bon así; 4 aró goríba de, aňí híyan endilla sáf-sáf góri boiyan gorí fari fán zendilla aňí ttu gorár zorur. 5 Honó eggwá mouka no hárí, toríkar baárgwa manúc lói demak hárí soliyó. 6 Hámica tuáñrar hotábattarat nun diiyé fán moza tákar zorur, zeéne tuáñra haré hondilla gori zuwab diya foribó de zano. 7 Aňí baabute hoitó sailé, aňárar adorja bái Tukikus, zibá ézzon biccácdar háadem aar aňárar fúañti Malik or ham-goróya, yóggwa ye aňí hóbor beggún tuáñra re zanaibó. 8 Aňí yóggwa re tuáñrar hañse etollá beh diferáir, zeéne tuáñra aňárar hálót ókkol zano aar yóggwa ye tuáñrar dil ot josba deh. 9 Yóggwar fúañti imandár edde adorja bái Onesímos ore yó differáir, zibá tuáñrar bútottu ekzon. Ítara tuáñra re egré kii-kii ór beggún zanaidibo. 10 Aňí fúañti ziyól ot asé de Aristarkuse tuáñra re sólam zanar, aar Bárnabas or sañsato bái Markuse yó zanar, zibár baabute tuáñra endilla hókum faiyó de ki, yóggwa tuáñrar hére ailé, estekbal goijjó. 11 Héndilla, Isá zibá re Yustus dake, yóggwa ye tuáñra re sólam zanar. Yohúdi ókkol or bútottu aňí fúañti Allar

raiijo lla ham-goróya óilde siríf ítara; ítara óilde aňr tosólli. 12 Mosih Isár gulam Epaferas, zibá tuáñrar bútottu ekzon, yóggwa ye tuáñra re sólam zanar; yóggwa ye tuáñra lla hámica dilmon di dua goré, zeéne tuáñra balok ói edde furafuri fakkár sáaňte Allar fura moncár uore mozbut gori tíyai tákó. 13 Yóggwar baabute aňí hoí faijjum de ki, yóggwa ttu tuáñra lla, aar Laudíkiyat edde Hiyerapolis ot asé de ítara lla kúb sintabáfana asé. 14 Adorja dákto Lukáse tuáñra re sólam zanar, héndilla Démase yó zanar. 15 Laudíkiyat asé de imandár báiboináin dore, aar Numfa re edde híbar góri ot zoma ó de zomát ore aňí sólam díyo. 16 Ceñrí yián tuáñrar hañse telawot goijjá óile, Laudíkiól or zomát or hañse yó telawot gorá báyo, aar Laudíkiya ttu aňí ze ceñrí gán aibó, tuáñra híyan óu telawot goríyo. 17 Arkipus ore hoibá de, “Malik or hédmot gorí bolla tuáñre ze zimma diiya giyéh, híyan furafuri adai gorí bolla sayiyo.” 18 Aňí Páule nizor áte e sólam lekír. Aňí bon así de híyan no foóraiyo. Tuáñrar uore rahámot zari tákouk.

1 Tisóloniól

1 Añári Pául, añañti Sílwanus edde Timóti yó asé.

2 Añára tuáñra re añárar duat mazé yaad rakí tuáñra beggún olla Alla re hámica cükuriya gorí. **3** Tuáñra imane gojjó de ham ore, muhbábbote gojjó de meénnnot ore, edde añárar Malik Isá Mosihr uore acá rakí asé de sobór ore Baf Allar muúntu dua goríbarcot añára nitti monet rakí; **4** kiyólla-hoile, ó báiboinán ókkol, Allar adorbon ókkol, añára zani, íba ye tuáñra re basíloye. **5** Kiyólla-hoile añára toh tuáñrar hañse kúchóbor tobolik gojjí de siríf hotáye no, bólke kudurute, Pak-Ruhr bole, edde furafuri ekin or sáaňte yó. Tuáñra toh zano, añára tuáñrar fúaňti tákite tuáñrar wasté hondilla gori zindigi hañaáilam. **6** Tuáñra dñoñr mosibot ot úddwa, Pak-Ruhr diiya kúciye añárar boiyan kobul gorí añárar edde Malik or nomuna mozín zindigi hañaáila. **7** Híyan lói tuáñra Makedóniya edde Akaya elakar tamám imandár ókkol olla nomuna bonigiyógoi. **8** Tuáñrar héntu Malik or kalam siríf Makedóniyat edde Akayat fóligyoi de no, bólke tuáñra ttu Allar uore asé de iman or hóbor hárr zagat één fóligyoi, añára ttu híyan or baabute honó kessú howá no fore. **9** Kiyólla-hoile añára tuáñrar hére aiccílam de híyalá tuáñra añára re hondilla gori kobul goijjíla de, aar tuáñra keéngori mutti fuñza bad di Allaruzu fíri aái zinda edde sóiyi Allar hédmot gorát asó de, hín manúc ókkole nize añára re hoó, **10** ítara yián óu hoó de ki, tuáñra Allar Fua asman ottu aibár entezar ot asó, zibá re íba ye mora ttu zinda goijjé, yáni Isá re, zibá ye añára re aibó de gozzob ottu basaáib.

2 Báiboinán ókkol, tuáñra toh zano, añára tuáñrar

hére aiccílam de híyan behar nó óyo. **2** Tuáñra yián óu zano de ki, yaar age añára Filíppi cóor ot duk faáilam edde beizzoti óílam. Montor bici bazá ókkol tákile yo, Allar torfóttu hímmot fai yore añára tuáñrar hañse Allar kúchóbor boiyan goijjí. **3** Kiyólla-hoile añára gorí de nosíyot toh honó gollot taalim ottu no, honó nafak yáh férókbazir niyote yó no. **4** Bólke Alla ye zendilla añára re laayek báfi kúchóbor or zimma diiyé, añára siríf hé mozín beh boiyan gorí. Insán ore kúci goríbar niyote no, bólke añárar dil zasai goré de hé Alla re kúci goríbar niyote. **5** Tuáñra toh zano, añára honódin honókiyor hañse tuládiya hotá hoiyi de nái, aar lalós or niyote honó bahána diyí de yó nái.

Alla gobá asé. **6** Añára honó insán ottu izzot faito yó saiý de nái, tuáñra ttu yó nó saái aar oinno kiyó ttu yó nó saái. Háleke Mosihr sáhabí ísafe añára saitám bólki tuáñra ttu dabi gorí faiittam. **7** Montor tuáñrar dormiyan ot añára endilla cída ói táikkilam, zendilla gori maa ye nizor fuain dore fale. **8** Añára tuáñra re bicí ador gorí de héttola añára tuáñrar hañse cídu Allar kúchóbor tobolik goittó kúci accílam de no, bólke nizor zan dito yó kúci accílam, kiyólla-hoile tuáñra toh añárar kúb adorja óigiyogoi. **9** Báiboinán ókkol, tuáñra ttu toh añárar duk edde meénnnot ókkol yaad asé, ki hoile, tuáñra re Allar kúchóbor tobolik goríbar fúaňti-fúaňti añára dine raite ham óu goijjí, zeéne tuáñra honókiyor hañse añára zulap ói no zaygói. **10** Tuáñra yó gobá asó aar Alla yó gobá asé de ki, tuáñra imandár ókkol lói añárar solasol hotó pak, sóiyi, edde behosúr accíl. **11** Tuáñra toh zano, bafe nizor fuain dore goré de héndilla góri tuáñra fottíkiyo re añára nosíyot goijjílam, tosólli dílam edde buz dilám de ki, **12** tuáñra Alla kúci ó de héndilla góri solo, zibá ye tuáñra re Nizor raijjor edde mohímar bági ói bolla ñaker. **13** Añára etollá yó lagatar Allar cíkur gorí, kiyólla-hoile zeñtté tuáñra añárar boiyan fúni Allar kalam kobul goijjó, héntte tuáñra hín insán or no bólke asóle zendilla héndilla ísafe kobul goijjí, yáni Allar kalam ísafe. Híne tuáñra imandár ókkol or bútore ham gorát asé. **14** Báiboinán ókkol, tuáñrar hálót toh Allar zomát uúin or dóilla ziín Yohúdiya elakat Mosih Isár bútore asé. Kiyólla-hoile tuáñra yó de nizor koum ottu undilla zulúm faiyó zendilla ítara nizor koum Yohúdi ókkol ottu faáil, **15** zetará Malik Isá re yó marifélail, nobi ókkol ore yó marifélail, aar añárar uore yó zulúm goijjé. Hétolla ítara re Alla ye fosón no goré; ítara manúc beggún ore duconni goré. **16** Beyohúdi ókkole nejat faibo bouli ítara añára re tarár hañse tobolik no goittó maná goré. Héndilla góri ítara hámica nizor guná lói gunár címa foijjonto foóñsegai. Ítarar uore gozzob furafuri aáigiyoi. **17** Montor, ó báiboinán ókkol, añára re zehón tuáñrar hañsóttu kessú taim olla alok gorífele gíyeh, háleke jisím duré óile yo añárar dil tuáñrar fúaňti asé, añára tuáñrar muk dekí bolla dñoñr azzur sáaňte bici kucíc goijjí. **18** Kiyólla-hoile añára ttu tuáñrar hañse aító monehoiyé. Háasgori añí Páule barbár kucíc goijjílam, montor Cítane añára re bazá díye. **19** Añárar Malik Isá zeñtté aibó héntte ñbar muúntu añárar acá, kúci edde fohórair tas hontará? Hín tuáñra no né? **20**

Becók, tuáñra óilade añárar fohórai, aar tuáñra óilade añárar kúci.

3 Baade añára zettót ar bordac gorí no farir, añára

Aten cór ot ekéla tásaiza gom óibo de báfi **2** añárar bái Timóti re diferáyi, zibá añárar fúañti Mosihr kúchóbor tobolik gorí Allar ham goré. Añára yóggwa re diferáyi de tuáñra re mozbut gorí bolla, aar tuáñrar iman or baabute tuáñra re josba di bolla, **3** zeéne e mosibot iín or zoriya honókiye fissá no zoogói. Tuáñra nize toh zano, añára re hín olla beh tik gorá gíyeh. **4** Kiyólla-hoile añára tuáñrar fúañti tákite tuáñra re age lóti howát accílam de ki, añárar uore zulúm óibo. Aar tuáñra zano, borabor héndilla óiye yó. **5** Hétolla bólui añí zettót ar bordac gorí no farir, añí tuáñrar iman or hálót saító diferáyi deh; kiyólla-hoile añí ttu dör accíl de, óitofare Ibilice tuáñra re dúka díye aar añárar meénnnot befózul óigiyoi. **6** Montor ehón Timóti tuáñrar héntu añárar hañse waafes aiccé, aar aái tuáñrar iman or edde muhábbot or bála hóbör zanaiyé. Yóggwa ye hoiyé de, tuáñra añára re hámica bála báfo, aar tuáñra ttu añára re dekító eddúr azzu lager zeddúr añára ttu yó tuáñra re dekító azzu lager. **7** Hétolla, ó báiboináin ókkol, añárar tamám ferecanit edde mosibot ot mazé yó tuáñrar imane añára tosólli faiyí. **8** Yala añára noya zindigi faiyí fán lager, kiyólla-hoile tuáñra Malik or hañse mozbut asó. **9** Tuáñrar zoriya Allar muúntu añára ttu ze doóñr kúci asé, híyan olla Alla re keéngori cükuriya goittám añára no zani. **10** Añára raite dine fura dilmon di dua gorí de, añára tuáñrar muk dekí fari fán, aar tuáñrar iman or homi ókkol fura gorí fari fán. **11** Añárar Alla Baf Nize edde añárar Malik Isá ye añára tuáñrar hére aibár rasta gorídouk. **12** Malike goróuk, zendilla añárar muhábbot tuáñra lla baái fore, héndilla tuáñrar muhábbot óu zen ezzon ottu ezzon olla edde tamám manúc ókkol olla bicí ói baái fore, **13** zeéne fba ye tuáñrar dil ore mozbut goríde, zeéne añárar Malik Isá Nizor pak bonda beggún ore fúañti looi aibó de híyala tuáñra añárar Baf Allar muúntu behosúr edde pak tóoro.

4 Ó báiboináin ókkol, ahéri hotá óilde, tuáñra de añára ttu cíkko, Alla re kúci goitté hondilla solar zorur deh, aar becók tuáñra héndilla soloór óu. Toóu tuáñra re añára Malik Isár name becábicí aros gorí, tuáñra héndilla góri aró solat táko. **2** Kiyólla-hoile tuáñra toh zano, Malik Isár diyya adíkare añára tuáñra re kii-kii hókum ókkol diyí. **3** Alla ye saá de, tuáñra pak

ó; yáni hárr dóilla zená ttu duré táko; **4** aar fottíkiye nizor-nizor gaa re pak edde izzot or sáaňte sóoňli rakí zano, **5** jisím or azzu mozin soli no, zendilla Alla re no siné de Beyohúdi ókkole goré. **6** Aró saá de ki, hé mosóla lói honókiye honó imandár bái or hóti no goróuk aar yóggwa ttu fáida no tulóuk, kiyólla-hoile Malike híin goré de ítara re sáńza díbo. Añára hín tuáñra re yaar age lóti hoóidiyi aar horagori únciyari díyi. **7** Kiyólla-hoile Alla ye toh añára re nafak solasol olla daikké de no, bólke pak solasol olla. **8** Hétolla, zee niki hé cíkka re inkár goré íte insán ore inkár goijjé de no, bólke Alla re goijjé deh, zibá ye tuáñra re Nizor Pak-Ruh diiyé. **9** Báiyali muhábbot or baabute tuáñrar hañse lekíbar honó zorur nái, kiyólla-hoile Alla ye toh tuáñra re ezzon ore ezzone muhábbot goittó cíkaiye. **10** Aar becók, tuáñra toh fura Makedóniyat asé de imandár báiboináin beggún or hañse híyan adai gorór. Toóu, ó báiboináin ókkol, añára tuáñra re aros gorí, tuáñra ítara re aró bící muhábbot goró. **11** Añára tuáñra re hoóilam de héndilla, tuáñra cántir zindigi hañai bolla, ar ezzon or gún ot nak gólai no di bolla, edde nizor áte meénnnot gorí bolla niyot bano. **12** Tói tuáñra baárgwa maincór ttu kodor faiba aar tuáñra honó muútac ot no foribá. **13** Ó báiboináin ókkol, añára no saái tuáñra moot or gún ot foijjé de ítarar baabute azanaiya táko, zeéne tuáñrar dil uitarár dóilla ferecanit no zetará ttu acá nái. **14** Añára zettót Isá moijjíl aar abar zinda óiye de biccác gorí, tói añára yián óu biccác gorí de ki, íbar fúañti Alla ye uitará re yó loizaybói zetará hé Isár uore iman aní moot or gún ot foijjé. **15** Malik or kalam mozin añára tuáñra re hoóir, añára zetará Malik nú aiyé foijjonto zinda basi tákiyum, añára moot or gún ot foijjé de ítarar agor ttu zaigói no faijjum. **16** Kiyólla-hoile Malik Nize toh doóñr abase hókum díbar fúañti-fúañti asman ottu lami aibó; héntte boro firistar abas fúna zaybo aar Allar cíañ mata zaybo. Hé októt, age uitará zinda óibo zetará Mosihr ummot boni morigílgói. **17** Yárbaade, añára zetará zinda basi tákkum, añára re yó ítarar fúañti asman ot Malik loi mili bolla miyúlar uore tulífela zaybo. Tói añára hámica Malik or fúañti óiyum. **18** Hétolla, hotá iín hoói ezzon ore ezzone tosólli díyo.

5 Ó báiboináin ókkol, hín hon zabanat óibo aar hon októt óibo, hín tuáñrar hañse lekíbar zorur nái. **2** Kiyólla-hoile tuáñra nize toh bálagori zano,

ki hoilé, Malik aibár din yíba raitta sur aiyé fángori aibó. 3 Zeñtté manúc ókkole hoibó de, “Beggún cánti óigiyoi, dooraibár kessú nái,” hétítte ítarar uore endilla asimbit dñoír docá aáizayboi, zendilla hámil mayafuar uore hooñri dóraní aáizagoi. Ítara bilkúl hári no faribó. 4 Lekin, ó báiboináin ókkol, tuáñra toh andár ot no, zeén níki hé din tuáñrar uore sur aiyé fángori aitó; 5 kiyólla-hoilé tuáñra beggún toh nur or edde din or foór or fuain. Añára rait or óu no aar andár or óu no. 6 Hétolla, aiyó, añára oinno manúc or dóilla gúm no zai, bólke seton táki aar úñic ot táki. 7 Kiyólla-hoilé zetará gúm zah ítara raitta éna gúm zah, aar zetará nicá háá ítara raitta éna nicá hái țuúl ó. 8 Montor añára zettót din or foór or, héttolla aiyó, añára úñic ot táki. Buk or héfazot olla iman edde muhábbot ore laráir zama ísafe fiñdí, aar matár héfazot olla nejat or acá re țufi ísafe fiñdí. 9 Kiyólla-hoilé Alla ye toh añára re gozzob olla țík gorí raikké de no, bólke añárar Malik Isá Mosihr usílaye nejat fai bolla. 10 Íba añárar wasté moiijjl de kiyólla-hoilé, añára seton táki yáh moot or gúm ot fori, añára zeéne Íbar fúañti basi táki. 11 Hétolla, hámica ezzon ore ezzone tosólli dóh; aar ezzon ore ezzone torki goró, zendilla tuáñra yala yó gorór. 12 Báiboináin ókkol, añára tuáñra re aros gorí, zetará tuáñra lla meénnnot goré, zetará Malik or ummot ísafe tuáñrar uore sóddari goré, edde zetará tuáñra re nosíyot goré, ítara re kodor goijjó. 13 Ítarar ham or wasté ítara re muhábbot or sáañte bicí izzot diyo. Ezzon loi ezzone cántit táikko. 14 Ó báiboináin ókkol, añára tuáñra re nosíyot gorí, ocót ókkol ore torbiyot goijjó, hímmot sára re hímmot díyo, komzur ore modot goijjó, sobór or sáañte fottíkyo re bordac goijjó. 15 Saiyó, honókiye burair bodol burai no goijjó, bólke hámica ezzon ore ezzone edde manúc beggún ore bábai goittó kucíc goijjó. 16 Hámica kúci táikko, 17 nitti dua goijjó, 18 hárr hálöt ot Alla re cükuriya goijjó, kiyólla-hoilé Mosih Isár bútore tuáñra lla Allar moncá óilde híyan. 19 Pak-Ruh re nifái no félaiyo. 20 Aar nobi ísafe Allar kalam boiyan goré de hín hékarot no goijjó, 21 bólke hárr kessú tahákit goijjó; ziyán gom híyan dóri táikko; 22 aar hárr dóilla burai ttu duré táikko. 23 Cánti dooya Alla Nize tuáñra re furafuri pak-sáf goróuk, aar tuáñrar gaa re, ruh re, edde zan ore otódin foijjonto furafuri behosúr rakóuk, zetódin añárar Malik Isá Mosih nú aiyé. 24 Zibá ye tuáñra re daikké, Íba toh biccácdar; Íba ye héndilla hámaha goríbo. 25 Báiboináin ókkol, añára lla dua goijjó. 26

Tamám imandár báiyain dore pak dile appá dí sólam zanaiyó. 27 Malik or name añí tuáñra re hókum gorí, e ceñrí gán báiboináin beggún or muúntu foríyo. 28 Añárar Malik Isá Mosihr rahámot tuáñrar uore zari tákouk.

2 Tisóloniól

1 Añí Pául, aña fúañti Sílwanus edde Timóti yó asé.

2 Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **3** Báiboináin ókkol, añaára ttu tuáñra lla Allar hañse hámica cükuriya gorár zorur. Héndilla gorón etollá sóiyi, kiyólla-hoile tuáñrar iman bicí barér aar tuáñra fottíkijor muhábbot afós ot zetó éto bicí ór. **4** Hétolla bóuli Allar zomát ókkol or hañse añaára tuáñra re lói borái gorí fari, ki hoile, tuáñra foór de tamám zulúm edde mosibot ot úddwa nizor sobór edde iman ore tikai raikkó. **5** Hín beggúne sábut goré de, Alla ye hók bisar goré, héttola tuáñra re Allar raijor laayek bouli gona zaybo, ziyán olla tuáñra duk foór. **6** Allar hók bisar óilde, zetará tuáñra re duk deh, Íba ye ítara re duk dibo, **7** aar tuáñra zetará duk foór, Íba ye añaárar fúañti tuáñra re yó aram dibo, oñtté zeñtté Malik Isá Nizor taakotwala fírista ókkol ore fúañti looi zoler de ooin ot gori asman ottu zahér óibo, **8** uitará re sáñza dí bolla zetará Alla re no siné aar zetará añaárar Malik Isár kúchóbor ore amól no goré. **9** Manúc ítara Malik or cákka ttu edde Íbar mohímar taakot ottu dur ói sáñza ísafe abadulabadi dónc faibo, (*aiōnios g166*) **10** oñtté zeñtté Íba ye Nizor pak bonda ókkol or hañse nizor mohíma zahér gorá zay bolla edde Íbar uore iman ainné de ítara beggúne or hañse taajuippa ói bolla aibó. Ítarar bútore tuáñra yó asó, kiyólla-hoile tuáñra de añaárar gobá fúni iman ainnó. **11** Hín monöt rakí añaára hámica tuáñra lla dua gorí de, Alla ye tuáñra re Íbar dak or laayek bouli gonouk, aar tuáñra ttu asé de bálai goríbar hárri azzu edde iman or amól ókkol ore Nizor kudurute fura goróuk, **12** zeéne añaárar Allar edde Malik Isá Mosihr rahámote tuáñrar duara añaárar Malik Isár nam or taarif ó, aar Íbar duara tuáñrar taarif ó.

2 Báiboináin ókkol, añaárar Malik Isá Mosihr aibár edde añaára re Íbar hañse zoma gorá zaybar baabute hoitó sailé: añaára tuáñra re yián aros gorí, **2** maincé Malik aibár din aáigiyoi hoile bánggori buddí háraiya yáh ferecan ói no zayogói. Ítara honó dorcón deikké, yáh wahí nazil óiye, yáh añaárar torfóttu ceñrí faiyé hoile úddwa biccác no goijjó. **3** Honókiye tuáñra re honó mikká ttu dúka no douk. Kiyólla-hoile din yíba toh otódin nu aibó zetódin beebák manúc Allar ulða ói nó zagoi, aar Nafórmainna uite, yáni borbadir fua

zahér nó. **4** Íte maincé ziín ore kúda bóuli hoó edde ziín ore fuñza goré, hín beggún or ulða goríbo edde nizoré nize hín or doñoñ kúwalaibo. Íte endilla úddwa goríbo, Allar gó or bútore góli boói yore Alla bouli dabi goríbo. **5** Tuáñra ttu yaad nái né, añí tuáñrar fúañti tákite hín beggún tuáñra re hoóílam dé? **6** Tuáñra toh zano, yala ítare kiyé oóñli raikké, zeéne íte nizor októ ailé zahér ó. **7** Kiyólla-hoile bedinir gufon ham toh aijjó solat asé. Montor Zibá ye aijjó oóñlat asé Íba ye otódin foijonto héndilla gorát tákibo zetódin Íba re lariféla nó zah. **8** Yárbaade hé Nafórmainna zahér óibo, zaré Malike Nizor gal or niyáce marifélaibo aar Nizor aár tozolli loi hótom gorífeiba. **9** Hé Nafórmainna íte Cóitan or kémotaye aái hárr kísím or misá keramoti ókkol, edde taajuippa ham ókkol gorí daháibo, **10** aar borbadí ókkol ore hárri dóilla beimani loi dúka díbo. Manúc ítara etollá borbad óibo, kiyólla-hoile nejat fai bolla ítara sóiyir muhábbot ore kobul nó goré. **11** Hétolla bóuli Alla ye ítarar hañse gumrár asór diferáibo, zeéne ítara misá gún ore sóiyi bóuli biccác goré. **12** Aar notiza óibo de, ítara zíne sóiyir uore iman nu aní burait ayaci goijjé, ítara beggúne Allar torfóttu sáñza faibo. **13** Lekin, ó báiboináin ókkol, tuáñra Malik or adorbon ókkol olla añaára ttu Alla re hámica cükuriya gorár zorur, kiyólla-hoile Alla ye toh tuáñra re foóila cúrut lóti etollá basíloie, zeéne tuáñra Pak-Ruhr duara pak-sáf ói edde sóiyir uore iman aní nejat fo. **14** Íba ye tuáñra re añaára tobolik goijjí de kúchóbor or duara etollá ðaikké, zeéne tuáñra añaárar Malik Isá Mosihr mohímat córik ói faro. **15** Hétolla hoóir, ó báiboináin ókkol, añaára tuáñrar hañse muké yáh ceñrír sááñte ze taalim diyí hín ot mozbüt gori tíyai táko, aar hín ore dóri rakó. **16** Añaárar Malik Isá Mosihr nize, edde añaára re muhábbot gorí rahámote ofúrani tosólli edde bála acá diiyé de añaárar Baf Alla ye, (*aiōnios g166*) **17** tuáñra re dil ot tosólli douk, aar ziín gom hín amól gorí bolla edde hoi bolla tuáñra re mozbüt goróuk.

3 Ó báiboináin ókkol, ahéri hotá óilde, tuáñra añaára lla dua goríba de, Malik or kalam endilla hára fólizagoi fán edde izzot faa fán, zendilla gori tuáñrar dormiyan ot óiye. **2** Aró goríba de, añaára hóraf edde nafórmán ókkol or át ottu basi taki fán, kiyólla-hoile manúc beggún toh imandár no. **3** Montor Malik toh biccácdar; Íba ye tuáñra re mozbüt goríbo, aar Ibilic or át ottu héfazot rakíbo. **4** Añaára ttu tuáñrar baabute

Malik or uore bóraca asé de ki, tuáñra uúin gorór aar goríba ziín añára hókum díh. **5** Malike tuáñrar dil ore Allar muhábbot or uzu edde Mosihr bordac or uzu loizat tákouk. **6** Báiboinán ókkol, añárar Malik Isá Mosihr name añára tuáñra re hókum dír, tuáñra uitará ttu duré tákíyo, zetará isarbísar sára zindigi haña aar añárar torfóttu tuáñra faiyó de taalim mozin no sole. **7** Tuáñra nize toh zano, tuáñra ttu añárar nomuna mozin solar keén zorur, kiyólla-hoile añára toh tuáñrar hére tákite isarbísar sára góri nó soli, **8** aar honókiyo ttu maana hána yó ná hái, bólke añára raite dine duk-meénnnot goijjí, zeéne tuáñra honókiyor hañse añára zulap ói no zaygói. **9** Añára héndilla goittám de añára ttu modot faibar hók nu accíl de no, bólke kiyólla-hoile, zeéne añára tuáñra lla bála nomuna boni aar tuáñra añárar hé nomuna mozin solo fán. **10** Añára tuáñrar hére tákite yó tuáñra re e hókum dílam de ki, “Zar ttu ham goittó mone no hoó, íte hána no hóuk.” **11** Añára fúnir de, tuáñra ttu kessú maincé isarbísar sára góri zindigi hañar. Ítara honó ham no goré, bólke hámica oinno maincór ham ot nak gólaide. **12** Héndilla maincór añára Malik Isá Mosihr name hókum dír edde nosíyot gorí, tuáñra nizám or sáaňte hamai nizor hána nize zuu goró. **13** Montor tuáñra, ó báiboinán ókkol, bálai goitté-goitté óran no óiyo. **14** Zee niki añára e ceñít leikkí de hotá amól no goré, ítare ót gorí ítar lói sákbak no raikkó, zeéne íte córom faa. **15** Toóu ítare ducon bouli no țáaijjo, bólke imandár bái ísafe nosíyot goijjó. **16** Cánti dooya Malik Nize tuáñra re hárr hálot ot cánti diiyat tákouk. Malik tuáñra beggún or fúaňti tákouk. **17** Añí Páule nizor áte e sólam lekír. Yián óilde añr fottí ceñírrí nicán; añí héndilla góri beh lekí. **18** Añárar Malik Isá Mosihr rahámot tuáñra beggún or uore zari tákouk.

1 Timóti

1 Añí Pául, añárar Nejatdoya Allar edde añárar acá Mosih Isár hókum mozin Mosih Isár éggwa sáhabí.

2 Timótir hañse lekír, zibá iman or hé rúwate añr sóyi fua. Tor uore Baf Allar edde añárar Malik Mosih Isár torfóttu rahámot, meérbani, edde cánti nazil óuk. **3** Añí Makedóniya elakat zaibarcót toré zendilla aros goijjílam hénđilla fíisas cóor ot tálk, zeéne hére hodún manúc zetará gollot taalim ókkol deh ítara re maná gorí faros. **4** Ítara re hoibí de, banaouti kissá ókkol or uzu edde lamba-lamba háandan or lectír uzu díyan no di bolla, ziíne ðoilla-bodoilla barábari beh foida goré. Hín lói Allar niyot buzí fara no zah, buzí fara zah de siríf imane. **5** Añr e hókum or moksót óilde, cáda dil ottu, bála hélim ottu, edde háti iman ottu muhábbot foida gorón. **6** Montor hodún manúce híin bad di behazor gof ókkol ot lagi táikke. **7** Ítara ttu monehoór de, Córíyot or alem óito; montor ítara ziín hoó yáh ziín ekin or sáaňte dabi goré híin nize úddwa no buzé. **8** Añára zani, Córíyot gom, zodi sóyi torika loi estemal goré. **9** Añára yián óu zani de ki, Córíyot forhésgar ókkol olla diiya gyíl de no bólke Allar niyom báñgoya ókkol olla, Allar nafórmán ókkol olla, bedini ókkol olla, gunágár ókkol olla, nafak ókkol olla, forhésgar no de ítara lla, baf ore yáh maa re kotól-goróya lla, kúni ókkol olla, **10** zenákur ókkol olla, morote-morote edde maya ye maya ye zená-goróya ókkol olla, gulam códor ókkol olla, misákur ókkol olla, misá gobá ókkol olla, edde ar badbaki zedúne sóyi taalim or muhálef goré ítara lla, **11** ze taalim óilde taarifdár Allar torfóttu ðooñr kúchóbor, ziyán tobolik goríbar zimma añré diiya gyiéh. **12** Añárar Malik Mosih Isá zibá ye añré toóufik diiyé, añí Íbar cúkur gorí, kiyólla-hoile Íba ye añré biccádar báfi Íbar ham ot lagaiyé. **13** Zodi añí ek hale kuféri-goróya, zulúmkur, edde zaalem accílm de óile yo, toóu añr uore rahám gorá gyíeh, kiyólla-hoile híin toh añí imandár nó óite no buzí goijjílam deh. **14** Añárar Malike añr uore ódorbaára rahámot goijjé, aar Mosih Isár hañsóttu foida ó de iman edde muhábbot óu furafuri diiyé. **15** E hotá yián sóyi aar furafuri kobul or laayek de ki, Mosih Isá duniyait aiccl de gunágár ókkol ore basaitó, zetárár bútore ebbe ðooñr gunágár gwá añí. **16** Lekin Alla ye añr uore etollá rahám goijjé, zeéne añí zibá ebbe ðooñr gunágár, añr bútore Mosih Isá ye Nizor ocímana sobór ore zahér gorí fare, aar híyan zen uitará lla ekkán nomuna bone,

zetará Íbar uore iman aní ofúrani zindigi faibo. (aiōnios g166) **17** Becók, Zibá abadulabadi Baáñcca, Zibá fána no, Zibá noirahar, hé siríf Allar izzot edde muhábbot abadulabadi foijjonto ówat tákouk. Aamin. (aiōn g165)

18 Ó añr fua Timótir, yaar age tor baabute ze agun hotá howá gyíl, hé mozin añí toré e hókum man dir, zeéne tui hé agun hotá monot rakí bála laráit dilezane larái gorí faros, **19** aar tor iman edde bála hélim zen zari táké; kiyólla-hoile hodún maincé nizor hélim or hédayot nó mane de héttolla, nizor iman zaáñs báñge fán báñgigiyoi. **20** Ítarar bútore Huminayus edde Alexzendar óu cámil asé, zetará re añí Cóitan or át ot gosáidiyi, zeéne ítara kuféri no gorá cíke.

2 Añr ebbe agor aros óiye de, tuáñra tamám manúc ókkol olla Allar hañse aros, dua, cúwaric, edde cükuriya goró. **2** Héndilla, baáñcca ókkol olla edde tamám adikari ókkol olla yó goró, zeéne añára dindári edde izzoitta solasol loi nirol or sáaňte cántir zindigi harai fari. **3** Héndilla gorón nán añaar Nejatdoya Allar nozor ot bála; híyane Íba kúci ó. **4** Íba ye saá de, insán beggúne nejat fouk aar sóyi re buzí farouk, **5** ki hoile, Alla asé de ekgwá, aar Allar edde insán or mazé usila asé de yó ekgwá, Íba óilde manúc Mosih Isá, **6** zibá ye níki insán beggún or zan or bodol Nizor zan diyé, ziyán óilde borabor októt híyan or gobá díye deh. **7** Hétolla beh Alla ye añré tobolik-goróya edde sáhabí banaiyé, zeéne añí Beyohúdi ókkol or hañse iman or edde sóiyir ustát ói fari. Añí háñsa hotá hoóir deh, misá hotá no. **8** Hétolla, añí saái de, hárr zagat morotfuain de honó guccá sára edde torkatorki sára, nizor pak át ókkol tulí dua goróuk. **9** Héndilla añí yián óu saái de ki, mayafuain de nizoré izzot-córome edde forhés or sáaňte izzoitta gori hoorsuor loi hánzouk, sul or binis, cúna, mukta, yáh dami hoorsuor loi no, **10** bólke ítara endilla gori zindigi harouk, zendilla dindár mayafuain dor ttu gom ham ókkol gorí zindigi harar zorur. **11** Maiya fuain de nizáme edde furafuri fórmadarir sáaňte cíkka hásil goróuk. **12** Taalim di bolla yáto morotfuar uore hókumot solai bolla añí honó mayafua re ezazot no dih. Ítara ttu nizám ói tákouk zorur. **13** Kiyólla-hoile age toh Adom ore éna bana gyíl, yárbaade Háwa re. **14** Díkat toh Adom foijjil de no, bólke Háwa ye éna fori Allar hókum báinggil. **15** Toóu híba ye fuain biyar zoriya nejat faibo, zodi ítara nizoré forhés rakí imane edde muhábbote pak zindigi hara.

3 Yián hók hotá de ki, ze manúce zomát or neta óito saá, íba ye ekkán gom zimmadarir azzu gorér deh. **2** Zomát or neta behosúr ówa foribó, siríf ek bou wór hócom ówa foribó, forhés góri soloya ówa foribó, nizoré sóoñloya ówa foribó, izzotdár ówa foribó, meémandari-goróya ówa foribó, edde taalim díbar kaabel ówa foribó. **3** Íba nicákur no ówa foribó, maramari-doya no bólke cída ówa foribó, hoijja-fózzat goróya no ówa foribó, tjañ-foicár lalósbon no ówa foribó. **4** Íba ttu nizor góri ore bálagori sóoñli fara foribó, aar nizor fuain dore izzot or sáañte dab ot rakí fara foribó. **5** Kiyólla-hoile ze manúce nizor foribar ore sóoñli no zane, íba ye Allar zomát ore keéngori sóoñlibo? **6** Íba noya imandár no ówa foribó, arnóile íba fohórai ye fúli urí Ibilíc or dóilla sáñzar laayek óibo. **7** Aró, baárgwa maincór hañse íbar cúnam táká foribó, arnóile íba bodnam zurai Ibilíc or fán ot forizaybói. **8** Héndilla, zomát or háadem ókkol ottu yó izzotdár ówa foribó, ehélas ówa foribó, córabkur no ówa foribó, aar tjañ-foicár lalósbon no ówa foribó. **9** Ítara ttu iman or gufoni háñsa re sáf dile dóri raká foribó. **10** Ítara re age zasai gorí sár zorur, baade zodi behosúr tóore, tói háademí ham gorí faribó. **11** Héndilla, ítarar bou wáin ókkol ottu yó izzotdár ówa foribó, ar ezzon or gifot-goróya no bólke forhés góri soloya ówa foribó, aar hárr tessút imandari táka foribó. **12** Háadem ottu yó siríf ek bou wór hócom ówa foribó, aar nizor fuain dore edde góri or badbaki manúc ókkol ore bálagori sóoñli fara foribó. **13** Ze háadem ókkole bálagori háademí goré ítara izzot zuraibó, aar Mosih Isár uore ítara ttu asé de iman or baabute bicí hímmote boiyan gorí faribó. **14** Añí tor hére bicí hára ai bolla acá goillé yo, añí tor hañse iín etollá lekír, zeéne **15** zodi añí aíté deri óile yo, tui yián zani faros de ki, manúc ottu Allar foribar ot, yáni zinda Allar zomát ot hondilla solasol tákár zorur, ze zomát óilde sóiyi taalim or túni edde buniyadi. **16** Honó cók nái, añárár iman or gufoni bicí ðoóñr, ki hoile, íba zahér óoil insán or súrote; aar behosúr bólui sábut goijjíl Pak-Ruh ye; íba re deikkil firista ókkole, íbar baabute tobolik gorá gíyl Beyohúdi ókkol or hañse; maincél íbar uore iman ainníl duniyait mazé; íba re uore tulífela gíyeh mohímar sáañte.

4 Pak-Ruh ye hárásira góri hoó de ki, ahéri zobanat vessú manúc iman ottu lorizaybói, aar dükabaz ruh ókkol or uzu edde bút or taalim ókkol or uzu

mon dibo. **2** Héndilla taalim ókkol aiyé de misákur ókkol or munaféki ttu, zetarár hélom ore gorom béoñr lói marhá maridiya gíyéh. **3** Ítara biyá-cádi no goittó edde hodún-hodún hána baz rakito maná goré, ze hána gún ore Alla ye foida goijjé de kiyólla hoile, imandár ókkole edde sóiyi re zanoya ókkole zen híin cükuriya gorí háa. **4** Allar foida goijjá hárr kessú gom, ekkán ore yó háram tárabar nái zodi Alla re cükuriya gorí háa, **5** kiyólla-hoile híin toh Allar kalame edde duaye pak-sáf óizagoi. **6** Tui zodi e hotá gún imandár báiboináin dore buzái dós, tóole tui Mosih Isár éggwa nekkar háadem óibi, tui toh iman or hotá ókkol or baabute edde nize mani soloór de bála taalim or baabute torbiyat faat asós. **7** Duniyaibi kissá ókkol ottu duré tákic, ziín ore burá mayafuain dor banaouti kaháni hoile yo fare. Yárbodol nizor dil ore dindári zindigi häräi bolla bana. **8** Kiyólla-hoile gaa re banailé siríf tessú fáida asé deh, lekin dil ore dindári lla banailé hárr mikká ttu fáida asé, kiyólla-hoile dindárit e zindigir edde ahérot or zindigir waada asé. **9** Híyan toh hók hotá aar furafuri kobul or laayek. **10** Hétolla éna añára meénnöt edde duk gorí, kiyólla-hoile añárár acá zinda Allar uore raikkí, zibá manúc beggún or Nejatdoya, háasgori uitarár zetará níki íbar uore iman ané. **11** Tui ítara re iín or hókum edde taalim dic. **12** Tui juwan bouli honókiye hékarot no goróuk, bólke tui hotábattaraye, solasole, muhábbote, imane, edde pak tákaye imandár ókkol olla nomuna bon. **13** Añí nú aiyí foijjonto pak-kalam telawot gorát, nosiyot gorát, edde taalim diyat birana ták. **14** Tor búture ze niyamot asé híyan ore éckara no gorí, ziyán zomát or buzurgó ókkole tor uore át díye rár agun hotár duara faiyós. **15** Hoiyí de híin or uzu furafuri díyan déh; híin lói fori ták, zeéne tor ruúhanir torki beggúne deké. **16** Nizor uzu edde taalim diyat uzu diyan rak. Híin ot lagi ták, kiyólla-hoile héndilla goillé tui nizoré yó edde tor boiyan fúne de ítara re yó nejat fa bay faribí.

5 Honó morot murubbi re no jéjeráic, bólke yóggwa re nizor baf ore buzá fángori buzáic; juwan morotfuain dore buzáite nizor bái ore buzá fángori buzáic; **2** maya murubbi ókkol ore buzáite nizor maa re buzá fángori buzáic; aar juwan mayafuain dore buzáite nizor bón ore buzá fángori furafuri sáf dile buzáic. **3** Ze rari ókkol or saásita-goróya nái, ítarar saásita gorí. **4** Montor honó rari ttu zodi fuain yáh

natiyáin téke, ítara ebbe age nizor góður or saásita góður dindári zindigi hara cíkouk. Héengori ítara nizor dada-bafdar gun fúñzi faribó, kiyólla-hoilé híyan Allar fosóndar. 5 Ze sóyi rari honó saásita-goróya nái híba ye nizor bóraca Allar uore rakí, raite dine fóriyat or sáaňte dua góðat fori téke. 6 Montor ze rari ye ayaci góður zindigi hara, híba toh zinda tákile yo mora. 7 Hín óu nosiyot góður, zeéne ítarar uore honó elzam lagaibár no téke. 8 Zodi honókiye nizor egana-guiccí re saásita no góður, háasgori nizor foribar ore, híyane dahá de íte nizor iman ore inkár goijjé. Manúc íte gairimandár ottu túaro hóraf. 9 Honó rari re rarir seráng ot tulité híbar boc háiþ bosór or nise no ówa foribó; híba ye siríf nizor hócom lói milmilab goijjil de ówa foribó, 10 gom ham or nam tákile foribó, nizor fuain dore ðooñr goijjil de ówa foribó, for ore meémandari goijjil de ówa foribó, Allar pak bonda ókkol or tengdúwai díyl de ówa foribó, dukkan ókkol ore modot goijjil de ówa foribó, edde hár dóilla gom ham gorát fori táikkil de ówa foribó. 11 Montor juwan rari ókkol ore seráng ot no tulísc; kiyólla-hoilé zeñtté ítara ttu biyá goríbar mon aiyé, ítara ttu Mosihr ðoor homi zay abar biyá goittó monehoó. 12 Aar héndilla góði ítara agor waada báñgi nizoré hosúrbon tóora. 13 Aró, ítara góðe-góðe zai yore boirá tákár adot bana; siríf híyan no, bólke ítara for or gifot góður, aar oinno zon or maamelat tengdúwai endilla hotá ókkol hoó ziín ítara ttu no hoón sáa. 14 Hétolla añi saái, juwan rari ókkole biyá goríbar, fuain biyouk, nizor góðr sóoñlouk, zeéne duccone bodnam goríbar moouka no faa. 15 Kiyólla-hoilé hodún rari ókkole toh sóyi rasta ttu lorizai cítan or fisáli doijje. 16 Zodi honó imandár mayafua ttu nizor foribar or bútoré rari ókkol téke, híba ye zomát or uore fuñzá tulí no díne ítarar saásita goríbar, zeéne zomáte rari uitarár saásita gorát fare zetarár saásita-goróya nái. 17 Ze murubbi-neta ókkole zomát ore bálagori sola, ítara dui gun izzot faibar laayek, háasgori uitará zetarár meénnot or sáaňte tobolik góður edde taalim deh. 18 Kiyólla-hoilé pak-kalam ot toh endilla asé, "Dán úñror de goru re hoóñr no diyó." Yián óu asé, ki hoilé, "Muzure nizor muzuri faibar laayek." 19 Dui zon yáh tin zon gobá no tákile murubbi-netar ulða honó elzam no gosíc. 20 Montor ze murubbi-neta ókkole guná gorát téke, ítara re manúc beggún or muúntu hosúri dahái dic, zeéne argúne úñciyari hásil góður. 21 Alla re, Mosihr Isá re, edde basíloya firista ókkol ore muúntu

góði añi toré horagori nicót góður, honókiyo lla buk no tani hín amól góður, ektorfíaye honó kessú no góður. 22 Zimma dii bolla honókiyor uore toratori át no dic, aar oinno zon or gunát cámil no óic. Nizoré pak-sáf rak. 23 Baná faní hái-hái no tákic; tor feror wasté edde tor ttu egazá ze biyaram ór híyan or wasté ekka-ekka anggur or roc óu hác. 24 Hodún manúc or guná sáf zahér, héttola ítarar bisar age ó; ar hodún or guná fore beh zahér ó. 25 Borabor héndilla, gom ham sáf zahér, aar ziín sáf zahér no hín óu lukaiya tákí no fare.

6 Zedún gulam ókkol gulamir zuañl or tole asé, ítara beggún ottu nizor-nizor girós ore furafuri izzot or laayek bouli báfar zorur, zeéne Allar nam or edde añaarar taalim or bodnam no. 2 Ze gulam ókkol ottu imandár girós asé, ítara imandár bólki gulam ókkole ítara re izzot no góður no tákouk, bólki aró bicígori ítarar hédmot goríbar, kiyólla-hoilé ítarar ham ottu zetarár fáida faar ítara toh adorja imandár ókkol. Tui iín taalim deh edde nosiyot góður. 3 Zee niki arek ðoilla taalim deh ziín sóyi hotá lói, yáni añaarar Malik Isá Mosihr hotá lói edde dindárir taalim loi mil no hár, 4 íte fohór ola aar kessú no buzé. Lofzó ókkol or baabute barábari don edde torkatorki don ítar ékkán biyaram, ziín or notiza ric, hoiija-fózzat, galagali, gollot cök-cubá, 5 edde bigiri-zaiya demak ola edde Allar sóyi nái de maincór dormiyan ot hámica keranghal. Ítara tákare de, dindárir zindigi hárailé nofá asé. 6 Háleke ziín asé hín lói kúci tákí dindárir zindigi hárailé beh ðooñr nofá asé. 7 Kiyólla-hoilé añaára duniyait aíté de kessú nú aní, aar duniyai ttu zaibarcót óu fúañti kessú loizai no fajjum. 8 Hétolla zodi añaára ttu hárbar hárna edde fiñðibar hoor téke, hín lói kúci tákón sáa. 9 Lekin zetarár tuangor óito saái, ítara ðoilla-bodoilla entán ot edde fán ot fore, aar ítarar dil ot behazor edde lussáni azzu ókkol foida ó, ziíne manúc ore borbadit edde dóncoñt ðufáifele. 10 Kiyólla-hoilé tiañ-foicár muhábbot óilde hár kísím or hórafir ékkán guijja. Kessú manúce tiañ-foicár lalóse iman ottu lorizai nizor uore ðooñr ferecani ainné. 11 Montor tui, ó Allar bonda, hín beggún ottu dáizagói, aar forhésgarir, dindárir, iman or, muhábbot or, sobór or edde noromir fisé lagi ták. 12 Iman or laráit bálagori larái góði zah; ofúrani zindigi re dóri rak, ziyán olla toré ñaha giyéh, ziyán or baabute tui bicí maincór cákkit cíkar goijjili. (aiōnios g166) 13 Alla, zibá ye hár kessú re foran dee, íba re cákkit góður edde Mosihr Isá,

zibá ye Pontiyus Filat or muúntu Nizor baabute sóiyi gobá díyl, Íba re cáikkat gorí añí toré tuaijo dir, **14** tui nidak edde behosúr táki aña hókum amól gó, zetódin añárar Malik Isá Mosih zahér nó. **15** Kiyólla-hoilé Alla ye toh Íba re borabor taim ot zahér goríbo. Hé Alla óilde taarifdár, siríf Íba óilde Hókumot-goróya, Íba baáñcca ókkol or Baáñcca aar malik ókkol or Malik. **16** Siríf Íba óilde Zibá fána no ó. Íba honó insán zai no fare de héndilla nur ot téke. Íba re no honókiye deikké aar no honókiye dekkí fare. Íbar izzot edde ofúrani raastri zari tákouk. Aamin. (*aiōnios g166*) **17** Zetará e duniyait tuangor asé ítara re hókum díbi de, fohór ola no óito, edde ítarar acá honó biccác nái de dóñ-cómbottir uore no rakí Allar uore rakító, Zibá ye níki añára re añárar kúci lla hárr kessú atalikka gori difiéle. (*aiōn g165*) **18** Ítara re hoibí de, oinno zon or bálai goittó, gom ham or tuangor óito, dílkúla góri sótka goittó, edde oinno zon ore nizor dóñ-cómbottir bák diito toiyar tákito. **19** Héndilla goríle ítara nizor lla dóñ zoma óibo, yáni ítarar muúm or lla endilla ekkán mozbüt buniyadi bonibó ziyán or uore týai ore ítara sóiyi zindigi re dóri rakí faribó. **20** Ó Timóti, toré zíín or zimma diiya giyéh híin ore héfazot rak. Duniyabi behazor hotábattara ttu edde mil no há de ze barábari re maincé goltir sáaňte “giyan” hoó, híin ottu basi ták. **21** Kiyólla-hoilé hodúne hé giyan or dabi gorí iman or rasta háraifelaiye de asé. Allar rahámot tuáňra beggún or uore zari tákouk.

2 Timóti

1 Añí Pául, Allar moncá mozin edde Mosih Isár hañse asé de zindigir waada mozin Mosih Isár éggwa sáhabí. **2** Añr adorja fua Timótir hañse lekír. Tor uore Baf Allar edde Mosih Isá añárar Malik or torfóttu rahámot, meérbani edde cánti nazil óuk. **3** Ze Allar ebaadot añí añr dada-bafdada ókkol or dóilla sáf dil ottu gorí, añí toré añr duat hámica yaad gorí hé Allar cükur gorí. **4** Tor hañdani monet urí añr ttu toré saító kúb monehoór, zeéne añí kúciye bórí zaygoi. **5** Tor háti iman or baabute añr ttu monet asé, ziyán age tor nani Lowis ottu edde tor maa Eunik ottu yó accíl. Añr ttu furafuri ekin asé de ki, héndilla iman tor ttu yó asé. **6** Hétolla añí toré yaad goráidir, tor uore añr át díyaye Allar torfóttu tui ze niyamot faiyós, híyan ore aró zolai tul. **7** Kiyólla-hoile Alla ye toh añára re door or ruh diiyé de no bólke taakot, muhábbot, edde nizoré sóonlibar ruh diiyé deh. **8** Hétolla añárar Malik or gobá díte no córmaic, aar añí zee niki Íbar wasté bon así, añré lói yó no córmaic, bólke Allar diiya taakote kúchóbor tobolik gorí bolla añr fúañti duk faa. **9** Kiyólla-hoile Alla ye toh añára re nejat diyé aar pak zindigi harai bolla daikké; héndilla goijjé de añárar honó ham or zoriya no, bólke Íbar erada edde rahámot mozin, ze rahámot añárar uore duniyair foidayecir age lóti Mosih Isár usílaye óiye, (aiónios g166) **10** aar yala híyan añárar Nejatdoya Mosih Isá aiyóne añárar hañse zahér óiye. Hé Mosih ye moot ore dóncō gorífelaiye, aar zindigi edde omoroni re kúchóbor or duara zahér gorídiye, **11** ze kúchóbor tobolik gorí bolla añré tobolik-goróya, sáhabí edde ustut ísafe basíloiya. **12** Hétolla bólui añí e duk iín beggún fair; toóu añí córminda no, kiyólla-hoile añí zani añí har uore iman ainní deh, aar furafuri ekin asé de ki, añí Íbar át ot ziyán gosáidiyi híyan ore Íba ye Íbar waafesir din foijjonto héfazot rakí faribó. **13** Tui añr torfóttu ziín or taalim faiyós híin ore sóiyi taalim ísafe dóri rak, aar Mosih Isár uore asé de imane edde muhábbote zindigi haña. **14** Ze amanot toré diiya giyéh híyan ore, añárar bútore téake de Pak-Ruhr bole héfazot rak. **15** Tui toh zanos, Ecíya elakar manúc beggún añr ttu alok óigiyoi, ítarar bútore Fugilas edde Hirmuginas óu asé. **16** Unisífaras or górtíya re Malike rahám goróuk, kiyólla-hoile yóggwa ye añr mon ore boóut bar fojfoit a goijjé, aar añí bon así bouli Íba córminda nó, **17** bólke Rom cóor ot aái yóggwa ye añré bicígori

tuwai añr lói dola óiye. **18** Malike goróuk, yóggwa ye zen Malik or waafesir din Íba ttu rahám faa. Tui to bálagori zanos, yóggwa ye añré Ífisás cóor ot hotó modot goijjíl.

2 Hétolla, ó añr fua, Mosih Isár hañse asé de rahámote mozbut óizagoi. **2** Aar bicí gobá ókkol or cáikkat añr muk ottu ze taalim tui fúinnili, hé taalim ore eén biccácdar manúc or át ot dee zetará ttu oinno zon ore yó taalim dibar kaabeliyoti asé. **3** Mosih Isár ek bála fóous or dóilla añr fúañti duk faa. **4** Honó fóouse toh larái goittó zailé awam ókkol or maamelat bazí no téake, zeéne ite ítar zonnal ore kúci gorí fare. **5** Héndilla, kélat lami zee niki kélár niyom mozin no kélá, ite zitar boccíc no faa. **6** Ze cacá ye meénnnot goré, niyom mozin fósol or bák ebbe age ite éna faa. **7** Añí ziín hooir hín báfi saá, Malike toré hárr kessú buzíbar toóufik diibo. **8** Dawud or nosól or Isá Mosih re mora ttu zinda gorá gíyeh de híyan yaad rakíc. Híyan óilde añí tobolik gorí de kúchóbor, **9** ziyán olla añí acámír dóilla duk fair, zeén níki añí bon así; lekin Allar kalam toh bon no. **10** Hétolla Allar basíloiya bonda ókkol or wasté añí hárr kessú bordac gorí, zeéne ítara yó Mosih Isár hañse asé de nejat hásil goré, aar ofúrani mohíma miras faa. (aiónios g166) **11** Yián hók hotá de ki, “Añára zettót Íbar fúañti moiiji, añára Íbar fúañti basi tákiyum óu. **12** Zodi añára duk bordac gorí, añára Íbar fúañti hókumot goríyum óu. Zodi añára Íba re inkar gorí, Íba ye yó añára re inkar goríbo. **13** Añára beiman óizaile yo, Íba bilkúl beiman ó de nái, kiyólla-hoile Íba ye toh Nizoré misá tóorai no fare.” **14** Allar pak bonda ókkol ore tui hotá hín monet goráide, aar Alla re cáikkat gorí ítara re nosíyot goríbi de, ítara zen lofzó ókkol lói torkatorki no deh. Híine toh honó fáidai no goré, bólke fúnoya ókkol ore borbad goré deh. **15** Tui nizoré Allar muúntu endilla ham-goróya ísafe házir gorí bolla furafuri kucíc góribá re lói Alla kúci, yáni zibá ttu córminda óíbar nái edde zibá ye sóiyi torika mozin sóiyi kalam or taalim deh. **16** Lekin duniyaibi behazor hotábattara ttu duré tákic, kiyólla-hoile híine manúc ore zetó éto bedini banaifélaibo, **17** aar híin óilde endilla taalim ziín kensar or dóilla fólijayboi. Héndilla taalim-doyar bútore Huminayus edde Filetus óu cámil asé, **18** zetará sóiyir rasta eridifelaiye; ítara hoó de, háñcor bitigiyói; héndilla hoói ítara hodún or iman nac gorífelar. **19** Montor toóu Allar buwáiya mozbut buniyadi toh

ti ki tāke, aar híyan ot e hotá moór maijja asé de ki, "Malike zane hontará Íbar," aar, "Zetará Malik or nam loh ítara kuham ottu duré tákouk." 20 Bor góri ot toh baná cúnar edde sañdir sónhoddá ókkol tāke de no, bólke gas or edde merir óu tāke; hodún háas ham olla, aar hodún eéñte ham olla. 21 Hétolla zee niki e burá ham ífin ottu pak-sáf tāke, íte háas ham or sónhoddá óibo. Ítare pak raká zaybo. Íte Malik or ham ot aibó, aar ze honó gom ham olla toiyar óibo. 22 Juwan hal or hóraf mon ottu dáizagoi, aar zetará pak dile Malik ore mata ítarar fúañti forhésgarir, iman or, muhábbot or, edde cántir fisé lagí ták. 23 Lekin behazor edde bekuippa torkatorki ókkol bad dic; tui toh zanos, híine siríf hoijja-fózzat beh foida goré. 24 Malik or gulam ottu hoijja-fózzat goróya no ówa foribó, bólke beggún or hañse meérban ówa foribó, taalim díbar laayek ówa foribó, aar bordac-goróya ówa foribó, 25 aar muhálef ókkol ore cída góri nosíyot-goróya ówa foribó, kiyólla-hoilel ótifare Alla ye ítara re touwá goríbar toóufik diibo, zeéne ítara Allar sóyi re zani fare, 26 aar búzón ot aái ibilíc or fán ottu basizagói, ze ibilíce ítara re ítar mon mozin soli bolla bondi banai raikké.

3 E hotá monet rak de ki, ahéri zobanat doóñri mosibot or din aibó. 2 Kiyólla-hoilel manúc ókkol siríf nizoré muhábbot-goróya óizayboi, tjañ-foicár lalósbon óizayboi, borái ola óizayboi, fohór ola óizayboi, bodnam-goróya óizayboi, bafmaar nafróman óizayboi, nacúkur óizayboi, nafak óizayboi. 3 Ítara ttu ador-muhábbot no tákibó; ítara berahám óizayboi, gifot-goróya óizayboi, nizoré sóoñli no faribó, zaalem óizayboi, bálai re nafrórot-goróya óizayboi, 4 beiman óizayboi, senfól óizayboi, edde tukabbor óizayboi; ítara Alla ye muhábbot no gorí ayaci gorá re muhábbot goríbo. 5 Ítara re saíté dindár lagibó, montor hákikot ot ítara dindárir asór ore inkar goríbo. Héndilla manúc ókkol ottu duré tákic. 6 Ítarar bútore endilla hodún manúc asé zetará góre-góre zai bekuf mayafuain dore fán ot féla, ze mayafuain dor uore gunár fuñzá asé. Hé mayafuain dore doilla-bodoilla hóraf mone sola; 7 Ítara hámica taalim fúne, montor Allar sóyi re zani farar héddur honódin foóñsi no fare. 8 Zendilla Jannise edde Jambrise Muúsar muhálef goijjíl, héndilla hé manúc híine yó sóiyir muhálef goré. Ítarar demak borbad óigiyoi, aar ítarar iman behar de sábut óigiyoi. 9 Montor ítara ar no baríbo, kiyólla-hoilel ítarar bekufai beggún or hañse sáf-sáf góri zahér óizayboi, zendilla

Jannis edde Jambris or óu óoil. 10 Lekin tui toh añr taalim, solasol, erada, iman, sobór, muhábbot, edde bordac or baabute zanos, 11 tui aró zanos de, añí hodún zulúm edde duk ókkol faiyí, yáni Ençiyok, Ikóniya, edde Lusítara cóor ot añr uore kii-kii guzoujjé; héré añí hotó zulúm bordac goijjíl! Montor hín beggún ottu Malike añré basaiyé. 12 Becók, zetará Mosih Isár bútore dindári zindigi haraitó saá ítarar uore zulúm óibo. 13 Montor bura edde dükabaz manúc ókkol dinbodin aró hóraf óizayboi. Ítara nizoré yó golot ot loizaybói, aar oinno zon ore yó golot ot loizaybói. 14 Montor tui uúin ot lagí ták, ziín cíkkos edde furafuri ekin goijjós, kiyólla-hoilel tui toh zanos hín hontará ttu cíkkos, 15 aar gurahale lótí tui pak-kalam zainti, ziín óttu toré endilla giyan diíbar taakot asé ze giyane Mosih Isár uore iman anár zoriya nejat hásil goríbar rasta daháide. 16 Pak-kalam or hárr hotá Allar torfóttu beh aiccé, híin taalim di bolla, hosúri daháidi bolla, sóyi gorí bolla, edde forhésgarir torbiyot di bolla ham ot aiyé, 17 zeéne Allar bonda ókkol furafuri kaabel bone, aar hárr gom ham olla toiyar óizagói.

4 Alla re cáikkat gorí, edde Mosih Isá zibá baáñcca ísafe hókumot goittó aibó de októt zinda edde mora ókkol or bisar goríbo íba re cáikkat gorí añí toré horagori nicót gorí, 2 Allar kalam tobolik gor; taimé beñtame toiyar ták; kúb sobór or sáañte taalim di manúc ore buz deh, úñciyari deh, edde nosíyot gor. 3 Kiyólla-hoilel eén októ aibó, zeñtté manúce sóyi taalim no fúnibo, bólke nizor mon or azzu mozin ítara nizor lla endilla ustata ókkol dola goríbo, zetará ítara ttu ziín fúnito han uñtar hín fúnaibo. 4 Ítara sóyi ttu nizor han fíraifelai banaouti kissá ókkol or uzu han dibo. 5 Montor tui hárr hálót ot nizoré sóoñli rak, duk bordac gor, kúchóbor tobolik gor, edde Alla ye toré ze zimma diiyé hín adai gor. 6 Añr hotá hoitó sailé, añré ehón roc kurbanir dóilla dálidiya zar. Añí duniyai ttu zaíbar októ aáigiyoi. 7 Añí bála laráit laráí goijjí, zibbat ore hótom goijjí, aar iman ore tókai raikkí. 8 Yala añr lla forhésgarir tas zoma goijjá asé, zibá insáfwala Bisarhar Malike ñbar waafesir din ot añré diibo; siríf añré no, bólke uitará beggún ore yó diibo zetará muhábbot or sáañte ñbar aár entezar ot asé. 9 Añr hañse toratori ai bolla kucíc gor. 10 Kiyólla-hoilel Démase e duniyai re muhábbot gorí añré eridiyé. Yóggwa Tisólonika cóor ot giyégoi.

Kresken toh Galatíyat giiyégoi, aar Titus Dalmatiyat giiyégoi. (aiōn g165) 11 Añr fúañti asé de siríf Lukás, hétolla Markus ore tor fúañti loianíc, kiyólla-hoile yóggwa re añr ham ot lager. 12 Añí Tukikus ore Ífisas ot diferáidiyi. 13 Toras ot Karpus or hére añí ze cál lan eri aiccí híyan tui aíté loianíc, aar kitab pún óu loianíc, háasgori samara ola gún. 14 Tamar hamgoróya Alexzendare añr boóut lussán goijjé. Malike ítaré ítar ham mozin bodola diibo. 15 Tui nize yó ítar ttu úñciyar tákic, kiyólla-hoile íte añarar tobolik or bicí muhálef goijjé. 16 Zeñtté añré foóilabar añr sófai dí bolla bisar ot tulá gíyl, héñtte honókiye añr sáañt nó deh, bólke beggúne añré félai giñlgoi. Alla ye ítarar hé ham or ísafkitab no rakóuk. 17 Montor Malik añr fúañti accíl aar Íba ye añré taakot diíl, zeéne añr duara kúchóbor furafuri tobolik goijjá óizagoi aar tamám Beyohúdi ókkole zen híin fúne. Híyan Alla ye añré cínggor muk ottu basaiyé deh. 18 Malike añré hárr bura ham ottu basaibó, aar sóyi-sólamote Íbar asmani raijjot loizaybói. Íbar taarif abadulabad foijjonto hámica ówat tákouk. Aamin. (aiōn g165) 19 Prisíla re edde Ekúila re, edde Unisífasas or górtíya re añí sólam díyi bólui hoíic. 20 Erastus Kórin cóor ot táigiyoi, aar Torofímos ore añí Miletus cóor ot eri aiccí, kiyólla-hoile yóggwa ttu ocük óiye. 21 Cítkhal or age ai bolla furafuri kucíc górt. Yubulus, Pudens, Linos, Kaludiya, edde tamám báiboináin dé toré sólam zanar. 22 Malik tor ruhr fúañti-fúañti tákouk. Tuáñrar uore rahámot zari tákouk.

Titus

1 Añí Pául, Allar gulam edde Isá Mosihr éggwa sáhabí. Añr zimmadari óilde, Allar basíloiya bonda ókkol ore iman or foñt ot anón edde dindári zindigi haráibár ze sóyi asé hé sóyi ítara re zanaidon. **2**

Hé sóyiye ítara re ofúrani zindigir acá diibo; ze Alla ye bilkúl misá hotá no hoó Íba ye hé zindigi diibar waada duniyai foida goríbar age lótí goijjíl, (**añios g166**)

3 aar borabor októt Nizor hé kalam ore tobolik or duara zahér goijjé, ze tobolik or zimma añí añárar Nejatdoya Allar hókume fají. **4** Titus or hañse lekír, zibá Mosihr uore añárar dóilla iman ainné de hé ruwateañr sóyi fua. Tor uore Baf Allar edde Mosihs Isá añárar Nejatdoyar torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **5** Añí toré Keret diyat etollá eri aiccí, zeéne ziín goríbar baki táigiyegoí híin tui tik gorífelai faros edde añí toré zendilla hókum díyi hé mozin hárr cóor or zomát ot murubbi-neta ókkol tulí faros. **6** Monot rakíc, ze manúc ore tulíbi Íba behosúr ówa foribó, ek bou wór hócom ówa foribó, Íba fuain imandár ówa foribó zetarár ayacir edde nafórmanir honó elzam nái. **7** Kiyólla-hoile zomát or neta re Allar torfóttu zimma diiya giyéh ísafe, Íba behosúr ówa foribó, ekguañija no ówa foribó, bánggori guccá-goróya no ówa foribó, nicákur no ówa foribó, maramari-doya no ówa foribó, nazayes nofár lalósbon no ówa foribó, **8** bólke Íba meémandari-goróya ówa foribó, gom ham ore fosón-goróya ówa foribó, akkól góri soloya ówa foribó, forhésgar ówa foribó, pak ówa foribó, aar nizoré sóoñli-faroya ówa foribó. **9** Íba ttu kalam uuín ot lagi táka foribó ziín biccácdar aar añára di de taalim or mozin, zeéne Íba ye sóyi taalim or duara nosiyot ókkol gorí fare aar zetará hé taalim or muhálef goré ítarar gollot sábut gorí fare. **10** Kiyólla-hoile ámanagoróya, galu edde dagabaz ókkol toh boóut zon asé, háasgori ázomi goijjá gún or bútore. **11** Ítarar muk bon gorár zorur, kiyólla-hoile ítara nazayes nofá hásil gorí bolla fura górgor endilla taalime borbad diféler ziín ítara ttu no don accíl. **12** Ítarar nizor ek nobi ye hoóil de ki, “Kereti ókkole hámica misá hotá hoó; ítara faári januwar or dóilla alcí edde dain.” **13** Hotá híyan bilkúl sóyi. Hétolla tui horar sáaňte ítarar golti daháide, zeéne ítarar iman furafuri sóyi óizagoi, **14** aar ítara zen Yohúdi ókkol or banaouti kissá ókkol or uzu edde ze manúc ókkol sóyi ttu lorigiyói ítarar hókum or uzu han no deh. **15** Zetará pak, ítara lla

toh hárr kessú pak; montor zetará nafak edde iman sára, ítara lla honó kessú pak nái, kiyólla-hoile ítarar zehén, hélom, duníyan nafak óigiyoi. **16** Ítara Alla re zani hoóí dari goré, montor nizor hamhorose Íba re inkár goré. Ítara nafórot or laayek, nafórmán, aar honó gom ham or kaabel no.

2 Montor tor ttu uuín boiyan gorár zorur, ziín sóyi

taalim loi mil há. **2** Morot murubbi ókkol ore hoibí de, hámica forhés góri soiutto, izzotdár óito, nizoré sóoñilto; aar ítarar iman, muhábbot edde sobór ore sóyi rakító. **3** Héndilla, maya murubbi ókkol ore yó hoibí de, izzoitta solasol rakító, gifot-goróya no óito, córab or gulam no óito, bólke ziyán gom híyan oinno zon ore cíkaito, **4** zeéne ítara juwan mayafuain dore iín or torbiyot di fare, ki hoile, nizor hócom ore muhábbot goittó, nizor fuain dore muhábbot goittó, **5** akkól góri soiutto, pak tákito, góri or hammwa óito, meérban óito, aar nizor hócom or hókumot ore izzot goittó, zeéne Allar kalam or bodnam no. **6** Héndilla, juwan morotfuain dore yó akkól góri soiutto buz dic. **7** Tui niže hárr kessút ítarar hañse gom ham or nomuna bon. Taalim dite sóyi niyote edde izzot or sáaňte dic.

8 Aar héntte endilla sóyi lofzó ókkol estemal goríc, ziín ore honó elzam di faribár nái, zeéne tor muhálef ókkol ottu añárar baabute honó hóraf hoibár no tákí córmindat fore. **9** Gulam ókkol ore hoibí de, hárr kessút mazé ítarar girós or adíkar ore izzot goittó, ítara re kúci rakító, ítarar hotár uottú no matitó,

10 suri no goittó, bólke furafuri imandari daháito, zeéne ítara añárar Nejatdoya Allar taalim ore hárr mikká ttu cíndorgori háñzai fare. **11** Kiyólla-hoile Allar oh rahámot toh zahér óiye, ziyán or usflaye insán beggíne nejat fa. **12** Híyan añára re cíka de, bedini edde duniyabi mon ókkol ore inkár gorí, e jáhan ot máze akkól, forhésgari edde dindárir sáaňte zindigi haráitó, (**añ g165**) **13** zeñtté añára kúci furaiya acá fura óíbar entezar ot así, yáni zeñtté añárar Alla Tála edde Nejatdoya Isá Mosihr mohíma zahér óíbar entezar ot así; **14** Zibá ye añára lla Nizor zan dyíl de, añára re hárr dóilla bedini ham ottu súrai bolla, edde añára re Íba Nizor lla Nizor endilla eggwá háas koum banaító pak-sáf gorí bolla zetará ttu gom ham goittó jus téke. **15** Híyan taalim deh, aar furafuri adíkar or sáaňte maincórre josba góli déh, edde ítarar golti daháide. Honókiye toré hékarot no goróuk.

3 Ítara re yaad goráide de ki, dec or hókumot-goróyar edde adikari ókkol or niyom or bútore tákito, ítarar hotá manító, fottí gom ham gorí bolla toiyar tákito, **2** honókiyor bodnam no goittó, hoijja-fózzat no goittó, edde cídar sáaňte manúc beggún or hañse noromdari daháito. **3** Kiyólla-hoile ek hale añára yó toh obuz, nafórman, edde gollot ot accílam, aar doiilla-boðoilla mon or edde ayacir gulamit accílam. Añára ducconi edde hásorote beh zindigi haraitám; héñtte añára re yó nafórot gorá zayto aar añára yó nafórot goittám. **4** Montor zeñtté añárar Nejatdoya Allar meérbani edde muhábbot insán-zati lla zahér óyiye, **5** héñtté Íba ye añára re basaiféhaiye. Híyan añára nize goijjí de honó forhésgarir zoriya no, bólke Íbar meérbani mozin beh añára re Pak-Ruhr duara basaiyé deh, ze Ruh ye añára re dúifelai noya zormo diyé edde noya zindigi diiyé, **6** zibá re níki añárar Nejatdoya Isá Mosihr duara Alla ye añárar uore furafuri dálidiye, **7** zeéne añára Íbar rahámote forhésgar tóori yore ofúrani zindigir mirasdár boni fari, ziyán or añára ttu acá asé. (aiónios g166) **8** Hín hók hotá. Añí saái de ki, tui hotá híin hímmot or sáaňte boiyan gor, zeéne zetará Allar uore iman ainné ítara gom ham ot lagi tákibar uzu díyan deh. Héndilla gom ham gorón toh manúc beggún olla bála aar fáidar ham. **9** Montor behar torkatorki, háandan or baabute matamati, aar Córivot or baabute barábari edde hoijja-fózzat diya ttu duré tákic, kiyólla-hoile hín ot honó fáida nái, híin behar. **10** Faátafaáti foida goré de ítare ekbar duibar úñciyari dic, yárbaade goillé ítar llói ar taalukat no rakíc, **11** kiyólla-hoile tui toh zanos, héndilla manúc ókkol sóyi ttu lorigiyói, aar guná gorí-gorí nizoré hosúrbon tóora. **12** Zeñtté añí tor hére Artimas ore arnóile Tukikus ore diferáiyum, héñtté añr hére Nikópolis cóor ot zeéne faros héene ai bolla kucíc goríc, kiyólla-hoile añí cítthal hére hañaibár fáisela goijjí. **13** Ukil Zenás ore edde Apólos ore ítarar sofór ot zai bolla zeddúr faros héddur modot goríc, zeéne ítara ttu honó homi no táké. **14** Añárar maincór ttu gom ham gorát lagi táká cíkon zorur, háasgori zejé goríbar bicí zorur óyiye, arnóile ítarar zindigi cár nó óibo. **15** Añr fúaňti asé de ítara beggúne toré sólam zanar. Imandár ókkol ore añárar sólam dic, zetará añára re muhábbot goré. Allar rahámot tuáňra beggún or uore zari tákouk.

Filimon

1 Añí Pául, Mosih Isár wasté eggwá hodi, añár fúañti añárar bái Timóti yó asé. Añárar adorja dustó edde sáañti ham-goróya Filimon or hañse, **2** añárar bón Afíyar hañse, añárar sáañti iman or fóous Arkipus or hañse, edde Filimon or górr ot zoma ó de zomát or hañse lekír. **3** Tuáñrar uore añárar Baf Allar edde Malik Isá Mosihr torfóttu rahámot edde cánti nazil óuk. **4** Añí dua gorí de októt, tuáñre yaad gorí añr Alla re hámica cükuriya gorí, **5** kiyólla-hoile tuáñr ttu Allar tamám pak bonda ókkol olla ze muhábbot asé híyan or edde Malik Isár uore ze iman asé híyan or baabute añí fúnat así. **6** Añí dua gorí de, Mosihr duara añaára ze bála-bála niyamot ókkol faiyí hín or baabute zankari hásil gorí yore imandár ókkol lói tuáñr taalukat zen aró baré. **7** Ó bái, tuáñr muhábbot dekí añí bicí kúci óiyi aar tosólli faiyí, kiyólla-hoile tuáñr de Allar pak bonda ókkol or dil ore fotfoit a goijjó. **8** Hétolla, sóyi gán goittó tuáñre hókum goríbar añár ttu Mosihr bútore furafuri hók asé de óile yo, **9** toóu añí tuáñre muhábbot or sáañte aros gorá fosón goijjúm. Añí óilam de Pául, burá manúc, añí yala yó Mosih Isár wasté hodi boni así. **10** Añí tuáñre añr fua Onesímos olla aros gorí, zibá re e e ziyól ot imandár banai añí ítar ru hanir baf óigiyigoi. **11** Yaar age íte tuáñr lla behazor acc l, montor yala duní zon olla, yáni tuáñr lla edde añr lla hazor óiye. **12** Añí ítare, yáni añr holizar tuku a re tuáñr hañse waafes dif ráir. **13** Añí ítare añr fúañti rakí bolla saáilam, ze ne k ch bor or wasté añí zetókkal ziyól ot bon táki, íte tuáñr zagat ói añr hédmot gorí fare. **14** Lekin tuáñr ezin s ra añí hon kess  goríbar mon n  gor , ze ne tu i a r ze b lai gor ba h in mojburiye no b lke k c ir s a n te gor . **15** Óitofare íte kess  okt  lla tu i ttu etollá b ouli alok óigiyoi, ze ne tu i ítare hámica lla waafes foo. (ai nios g166) **16** Tu i ítare ebarot sir  gulam ísafe faiba de no, b lke gulam or t aro bic , y ni adorja b i sa faiba. Íte ağrı h as adorja, montor íte gulam edde Malik or bútore b i sa faiba. **17** H tolla tu i zodi a r tu i s a n ti b ouli bu z , t oile a n   it am b ouli zendilla gori ağrı kobul goitt  h ndilla g ri ítare kobul gor . **18** Aar zodi íte tu i hon  luss n goijj l de óile, y h tu i ítar ttu hon  kess  fo r de óile, h in ağrı name lek  rak yo. **19** A n  P ule nizor öte lek  hoór de, a n  h in f n zifelaiy m. A r  ttu de tu i hoibár zorurot n i

de ki, tu i zan a r  gun or tole as . **20** Ó b i , Malik or wast  tu i a r  ekk n meérbani gor  de ki, Mosihr ummot ísafe tu i a r  dil ore fotfoit a gor . **21** A n  tu i f rmadari re ekin gor  tu i ha se i n lek  deh; a n  zani, a n  tu i re zi n hoór tu i h in or t aro b ci  gor ba. **22** Ar  ekk n hot , a r  lla ekk n mus fer h na y  bondubos gor yo, kiy lla-hoile ağrı ttu acı as  de ki, tu i r ar duaye a r tu i tu i ha se waafes diif ela zaybo. **23** A n  f ua n ti Mosih Is r  wast  ziy l ot as  de Epaferase tu i re s l am zan , **24** h ndilla ağrı f ua n ti ham-gor ya Markus, Aristarkus, D emas, edde Luk  se y  tu i re s l am zan . **25** Malik Is r  Mosihr rah m t tu i r ar ru r uore zari t kouk.

Hibraniól

1 Agor zobanat Alla ye dada-bafdana ókkol or hañse nobi ókkol or duara boóut kessú boóut torikaye hoóil de asé, **2** montor e ahéri zobanat Íba ye añára llói Íbar Fuar duara beh hotá hoiyé, Zibá re Íba ye hárr kessú mirasdár banaiyé edde Zibár usílaye Íba ye duniyai yó foida goijjé. (aión g165) **3** Aar Íba óilde Allar tozollir nur edde Íbar fura sóbi; Íba ye hárr kessú Nizor taakoti kalame sóoñli raké. Íba ye añárar guná ókkol dúifelai baade asman ot Alla Tálar den dák ottu boói tákke. **4** Hé ísafe, hé Fua fírista ókkol or túaro boóut bicí ðooñr óigiyoi, zendilla Íba ye miras ot hín or túaro boóut ðooñr nam faiyé. **5** Kiyólla-hoile Alla ye Íbar honó fírista re honódin eén hoiyé de asé né, “Tuñí óilade Añr Fua, aijja Añí Tuáñr Baf óiyi”? Yáh eén hoiyé de, “Añí Íbar Baf óiyum, aar Íba Añr Fua óibo”? **6** Bólke zeñtté Íba ye Nizor foóila Fua re duniyait diferár, Íba ye hoór de, “Allar tamám fírista ókkole Íba re sóida goró”. **7** Fírista ókkol or baabute Íba ye hoór de, “Íba ye Nizor fírista ókkol ore boiyar bana, aar Nizor háadem ókkol ore ooin or zilha bana.” **8** Montor Fua re Íba ye hoór de, “Ó Alla, Tuáñr toktó abadulabad foijjonto hámica zari tákiba, aar insásfir larí óilde Tuáñr raijjor larí. (aión g165) **9** Tuñí forhésvari re muhábbot goró aar bedini re nafovót goró; hé tolla, Alla, Tuáñr Alla ye Tuáñr uore kúcir tel di basíloí yore Tuáñre Tuáñr sáañti ókkol or túaro uore goijjé.” **10** Íba ye aró hoór de, “Ó Malik, foóila círut duniyair buniyadi dáillo de Tuñí, aar asman ókkol óilde Tuáñr át or toiyari. **11** Hín toh nac óizayboi, montor Tuñí tiki tákiba; hín beggún hoor or dóilla furan óizayboi. **12** Tuñí hín ore saddor or dóilla borifelaiba, aar hín ore bodoliféla zaybo. Montor Tuñí hámica ek ñoilla tákiba, aar Tuáñr hóiyat honódin no fúraibó.” **13** Montor Íba ye honó fírista re honódin eén hoiyé de asé né, “Añr den dák ottu boiyó, zetukkún foijjonto Añí Tuáñr ducon ókkol ore Tuáñr foor tole gorí nó felai”? **14** Fírista ókkol beggún kí hédmot goré de ruh no, zíñ ore uitarár hédmot goittó differá gíyeh zetará nejat miras faibó?

2 Hétolla añára ziín fúinni, hín or uzu aró bicígori díyan diyar zorur, zeéne añára hín ottu dur ói no zaygói. **2** Kiyólla-hoile zodi fírista ókkol or duara hoóil de hotá hín kaayem asé de óile, aar hárr hosúrir edde nafovánir laayek sáñza faáil de óile, **3** tóoile añára

héntu keéngori hári fariyúm zodi añára eén ðooñr nejat ore éckara gorí? Hé nejat or baabute toh age Malike elan goijjé, baade zetará fúinne ítara híyan sóyi de sábüt díye. **4** Fúañti-fúañti Alla ye yó Nizor moncá mozin illayi-nicán, taajuppa harhána, ñoilla-boðoilla keramot, edde Pak-Ruhr niyamot ókkol lói híyan or gobá díyat accíl. **5** Íba ye añára ze aibár duniyair baabute hoóir, híyan ore toh fírista ókkol or kobzat nó deh. **6** Bólke pak-kalam ot ek zagat honókiye endilla hoiyé de asé, “Insán kii deh, Tuñí hín olla kíyal rakó de? Yáh adomzat kii deh, Tuñí hín ore saásita goró de? **7** Tuñí hín ore kessú ñaim olla éna fírista ókkol or túaro niso banaiyó; Tuñí hín ore tas ísafe diiyó de óilde mohíma edde izzot; **8** Tuñí hárr kessú hín or foor tole gorídiyo.” Hé ísafe, Alla ye hárr kessú hín or kobzat gorídile toh Íba ye hín or kobzat no di honó kessú bad raikké de nái. Montor aijjo añára hárr kessú hín or kobzat no dekír. **9** Lekin añára toh Isá re dekír, Zibá re kessú ñaim olla fírista ókkol or túaro niso gorá gíyeh, zeéne Allar rahámote Íba ye fotti manúc olla moot mukabela gorí fare. Íbar dukkór moot or zoriya Íba re tas ísafe mohíma edde izzot diya gíyéh. **10** Kiyólla-hoile Alla, zibá lla hárr kessú asé, edde zibár usílaye hárr kessú asé, boóut fuain dore mohímat aní bolla Íba ttu tñk laiggé de, itarar nejat or bani re duk faa bay furafuri nal gorí bolla. **11** Kiyólla-hoile zibá ye pak-sáf goré Íbar edde zetará re pak-sáf gorá gíyeh, ítara beggún or Baf toh ek. Hétolla Isá ye ítara re báiboináin hoíté no córma; **12** Íba ye hoiyé de, “Añí Tuáñr nam Añr báiboináin dor hañse boiyan goijjum, maáfil ot máze Añí Tuáñr taarif or seér gaiyúm.” **13** Aró hoiyé de, “Añí Íbar uore bóraca rakíyum.” Yián óu hoiyé, “Ótiya, Añí edde Alla ye Añré diiyé de fuain hín.” **14** Fuain hín zettót gusso edde lou ola, hé tolla Isá Nize yó ekí dóilla boinné, zeéne moot or duara Íba ye uitáre dóncó gorifelai fare zar ttu moot or uore taakot asé, yáni Ibilíc ore, **15** edde uitará re azad gorí fare zetará moot or doore zindigibór gulamit asé. **16** Kiyólla-hoile asóle Íba ye fírista ókkol ore modot goré de no, bólke Ibrahím or nosól ore beh modot goré. **17** Hétolla Íba ttu hárr ruwate Nizor báiyain lói ek ñoilla ówa foijjé, zeéne Allar hédmot ot Íba ezzon raháman edde biccácdar boro imam boni insán or gunár koffara di fare. **18** Kiyólla-hoile Íba Nize zettót entán or hálot ot duk bordac goijjé de asé, hé tolla Íba ye zetará entán ot fore ítara re modot gorí fare.

3 Hétolla, ó pak báiboinán ókkol, zetará asmani ñak ot córik asó, Isár uzu soó, zibá Allar Rosúl edde Boro Imam bouli añára cíkar gorí. **2** Íba toh Ubár hañse biccácdar accíl zibá ye Íba re zimma diíl, zendilla Muúsa yó Allar foribar guñrat biccácdar accíl. **3** Íba re toh Muúsa re túaro bicí izzot or laayek gona giyéh, zendilla góð banoya ttu góð or túaro bicí izzot asé. **4** Ze honó góð toh ezzon nó ezzone banaiyé de asé, montor hárr kessúr banoya óilde Alla. **5** Becók, Muúsa Allar foribar guñrat biccácdar accíl de óilde gulam ísafe, zeéne fore boiyan óibo de hín or gobá déh; **6** montor Mosih toh Allar foribar or uore biccácdar accíl de óilde Fua ísafe. Zodi añára añára hímmot edde acár borái mozbut gori dórí rakí, tóoile toh Íbar hé foribar añára éna. **7** Hétolla, Pak-Ruh ye zendilla hoiyé, “Aijja zodi tuáñra Íbar abas fúno, **8** tuáñrar dil doró no goijjó, zendilla Añré guccá tulí díyl de októt moidan zagat entán goijjíl de hé din goijjíl. **9** Hére tuáñrar bafdada ókkole Añré entán goijjíl edde zasai goijjíl, aar salic bosór foijjonto ítara Añr ham deikkíl. **10** Hétolla Añí hé nosól lói guccá óílam, aar hoóilam de, ‘Ítarar dil hámica gollot ot zaat téake, ítara Añr rasta nó siné.’ **11** Tói Añí Añr guccáye hosóm háiyi de, ‘Ítara Añr aram or zagat bilkúl góði no faribó.’ **12** Ó báiboinán ókkol, hóboroddar, tuáñra honókiyu ttu zen endilla bura edde nabiccác ola dil no téake, ziyán zinda Alla ttu duré ózagoi. **13** Bólke ezzon ore ezzone fottí din nosiyot goró zetódin “aijja” bouli howá zah, zeéne tuáñra honókiyor dil gunár dükaye doró ói no zagói. **14** Kiyólla-hoilé ze bóraca añára ttu círuth accíl, híyan ore zodi ahéri foijjonto mozbut gori dórí taki, tóoile toh añára Mosihr búture córik óigiyigoi. **15** Howá giyéh de héndilla, “Aijja zodi tuáñra Íbar abas fúno, tuáñrar dil doró no goijjó, zendilla Añré guccá tulí díyl de októt goijjíl.” **16** Abas fúni Íba re guccá tulí díyl de hín hontará? Hín kí uitará beggún no zetará re Muúsa ye Ijíp ottu neelai ainníl? **17** Aar salic bosór foijjonto Íba hontará llói guccá accíl dé? Uitará llói no né zetará guná goijjíl, zetará lac moidan zagat fori accíl? **18** Íba ye hontará lla e hosóm háiyi de, “ítara Añr aram or zagat bilkúl góði no faribó” zodi nafórmanni goijjíl de ítara lla no óile? **19** Hé súrote añára dekí de, ítara nabiccác or zoriya beh góði no fare.

4 Hétolla, Íbar aram or zagat gólibar waada zettót baki asé, añára ttu ðoorar zorur, zeéne tuáñra

honókiyo re híyan ottu maárum óiya lootfa no zah. **2** Kiyólla-hoilé kúchóbor or tobolik añára hañse yó gorá gíyl, ítarar hañse yó gorá gíyl; montor ítara fúinne de hé kalame ítarar fáida nó goré, kiyólla-hoilé ítara toh hín fúni imane kobul nó goré. **3** Añára zetará iman ainní añára toh hé aram or zagat góði fari, zendilla Íba ye hoiyé, “Tói Añí Añr guccáhosom háiyi de, ‘Ítara Añr aram or zagat bilkúl góði no faribó.’” Íbar ham duniyair foidayecir héñite lóti hótom óiye de óile yo. **4** Kiyólla-hoilé Íba ye pak-kalam or ek zagat hánít nombór or din or baabute hoiyé de, “Alla ye Nizor ham beggún hótom gorá hánít nombór or din aram goijjé.” **5** Aró hoiyé de, “Ítara Añr aram or zagat bilkúl góði no faribó.” **6** Hétolla, zettót hodún hé aram or zagat gólibar baki asé, aar zetarár hañse age kúchóbor tobolik gorá gíyl ítara nafórmanni zoriya hére góði nó fare, **7** Íba ye abar ekgwá din tük goijjé, zibá re boóut khál baade Dawud or duara “aijja,” bouli hoiyé. Zendilla age hoiyé, “Aijja zodi tuáñra Íbar abas fúno, tuáñrar dil doró no goijjó.” **8** Zodi Yehócuá ye ítara re hé aram or zagat góliba de óito, tóoile toh Alla ye yárbaade ar ekgwá din or hotá no hoitó. **9** Hé ísafe, Allar bonda ókkol olla aram or din baki asé. **10** Hoitó saáir de, Alla ye zendilla Nizor ham hótom gorá aram goijjé, héndilla zee niki Íbar aram or zagat góle, yóggwa ye yó nizor ham ottu aram faa. **11** Hétolla, aiyó, añára hé aram or zagat góði bolla hárr dóilla kucíc goré, zeéne honókiye uitará nafórmanni nomunaye soli maárum ói no zagói. **12** Kiyólla-hoilé Allar kalam toh zinda, salu, edde ze honó dui dárja toluwar or túaro bicí dár. Hé kalame fúri zai foran edde ruh re edde girá edde fáriic ore úddwa alok gorífele, aar dil or kíyal edde erada re zasai goré. **13** Allar nozor ottu honó mohóluk lukaiya asé de nái, bólke Íba zibár hañse niki añára ttu ísaf díya foribó Íbar suk or muúntu hárr kessú kúla edde uidda. **14** Añára ttu zettót endilla ezzon doóñr boro imam asé zibá asman ókkol farái giyé, yáni Allar Fua Isá, héttola aiyó, añára cíkar goijjí de iman ore mozbut gori dórí taki. **15** Kiyólla-hoilé añára ttu toh endilla boro imam asé de no zee niki añára komzuri re buzí no fare, bólke Íba re toh añára dóilla hárr kisím or entán gorá giyéh, toóu guná goijjí de nái. **16** Hétolla, aiyó, añára rahámot or toktór hañse hímmot gorá zai, zeéne añára meérbani hásil gorá edde zorurot ot fori de októt añára re modot gorá bolla rahámot fai.

5 Manúc ottu basflowa zah de fottí boro imam ore toh manúc olla Allar hédmot goittó éna tíyagara zah, guná lla nozorana edde kurbani ókkol peec gorí bolla. **2** Íba ye no zanoya edde gollot ot zah de ítara llói norom or sáaňte sákbak gorí fare, kiyólla-hoile íba nize yó komzurir gereftarit asé. **3** Hétolla toh íba ttu maincór guná lla diya fore de héndilla nizor guná lla yó kurbani diya fore. **4** Honókiye héndilla imam óibar izzot nizorgá nize looi no fare, bólke Alla ye ñake de íba ye beh híyan faa, zendilla Arone faáil. **5** Héndilla, Mosih ye yó boro imam ói bolla Nizoré Nize doónr goijjé de no, bólke Ubá ye beh goijjé zibá ye íba re endilla hoiyé, “Tuñí óilade Añr Fua, aijja Añí Tuáñr Baf óiyi.” **6** Íba ye arek zagat óu hoiyé de, “Malkízadek or nomunaye Tuñí abadulabad fojjonto imam.” (aión g165) **7** Íba duniyait accíl de héntte, doónr-doónr góri guzori hañdi edde suk or faní bácai, Ubár hañse dua edde fóriyat goijjíl zibá ye íba re moot ottu basai faitto, aar íba ttu dindári solasol accíl de héntilla íba ye zuwab faáil. **8** Íba hé Allar Fua de óile yo, íba ye ziín duk faáil híin ottu fórmadari cíkke, **9** aar furafuri kaabel ói íba uitará beggún olla ofúrani nejat or guijja boinné zetará íbar hotá amól goré, (aiónios g166) **10** aar íba re Alla ye Malkízadek or nomunaye Boro Imam óibar tokka diiyé. **11** Híyan or baabute aňára ttu boót tessú hoibár asé, montor híin buzáite mockil, kiyólla-hoile tuáñra toh ar buzító no soór. **12** Asóle e októt tuáñra ttu ustataz óizontogi accíl, montor yala toh tuáñra re Allar sóyi re ebbe cúru ttu lóti abar cíkaito ar ezzon lager, aar doró hánar bodol tuáñra ttu dud háibar zorurot óiye. **13** Zee niki siríf dud háa, ítar ttu forhésgarir baabute honó zankari no téke, kiyólla-hoile íte toh dud or fua. **14** Montor doró háná óilde boc óiye de manúc olla, zetará ttu akkól góri solité-solité gom hóraf forók goríbar tojurba óigiyoi.

6 Hétolla, aiyó, Mosihr baabute ebbe cíkur ze taalim asé híin bad di balok óibar híkka hañi mari. Aňára ttu toh mora ham ottu touwá goríbar edde Allar uore iman aníbar abar buniyadi dálar zorurot nái, **2** aró, báptísmá lowar, honókiyor uore át díyar, muruda ókkol or hánco or, edde ofúrani azab or taalim faibar óu zorurot nái. (aiónios g166) **3** Allar hókum óile, aňára híyan beh goríyum. **4** Kiyólla-hoile yián bilkúl ói no fare de ki, zetará re ekbar foór ot aná gíyeh, asmani niyamot or moza faiféhaiye, Pak-Ruh faat córik óiye, **5** Allar kalam or bálai edde aibó de jáhan or

kudurut or moza faiféhaiye, (aión g165) **6** aar yárbaade iman ottu forigiyói, ítara re noya gori abar touwá gorábon; kiyólla-hoile híyan toh ítara nize Allar Fua re abar kúruc ot dí mariféler deh edde íba re beggún or muúntu beizzoti gorér deh. **7** Ze zobine barbár aiyé de zór or faní hózom goré aar keti-goróya ókkol olla endilla totorhari dóra ziíne ítarar fáida goré, híyan toh Allar torfóttu borhot faa, **8** montor ziyáne keñjar záli edde keñrabon fúra, híyan toh behar edde laánot faite deri nái; ahérít híyan furat diféla zah. **9** Montor ó adorja ókkol, zodi aňára endilla hotá hoile yo, aňára ttu tuáñrar baabute yár túaro beétor edde nejate ané de jiníc ókkol or ekin asé. **10** Kiyólla-hoile Alla toh nainsáf-wala no zeén níki tuáñrar ham edde muhábbot ore foóraifelaito, ziín tuáñra pak bonda ókkol or hédmot gorí yore edde aijjó gorí-gorí íbar hañse zahér goijjó. **11** Aňárar azzu óilde, tuáñra fottí zone ekí dóilla kucíc ahéri fojjonto dahát téko, zeéne zani faro de, tuáñrar acá hámaha fura óibo, **12** aró, tuáñra alcíya no óiyo, bólke uitarár nomunaye solo zetará imane edde sobóre Allar waada goijjá jiníc or mirasdár óiye. **13** Zeñté Alla ye Ibrahím lói waada goijjé, íba ttu hosóm hái bolla Nizor túaro doónr honókiye nái ísafe íba ye Nizor loi beh hosóm háiye. **14** Íba ye hoiyé de, “Añí toré hámaha bicí borhot diiyum, aar tor háandan boót bicí goijjum.” **15** Hétolla, yóggwa ye sobór or sáaňte entezar goijjé rár, waada goijjíl de híyan hásil goijjíl. **16** Manúce toh nizor túaro doónr lói éna hosóm há, aar hosóm há sabut goillé ítarar hárri hoijja-fózzat fúraizagoi. **17** Héndilla, Alla ttu yó zeñt monehoiyé, íbar erada honódin bodoli no fare de híyan waadar mirasdár ókkol ore aró sáf zahér gorí bolla, híyan íba ye hosóm há sabut goijjé, **18** zeéne no bodole de duiyán jiníc ziín or baabute Alla ye misá hotá hoói no fare, aňára zetará faná loiyí de así aňára ttu híin or zoriya doónr hímmot téke, aňárar muúntu raká gíyeh de hé acá re mozbut or sáaňte dórí rakí bolla. **19** Hé acá híyan óilde toh aňárar foran or endilla nogol ziyán mozbut edde kaayem téke; híyan forodar bútore úddwa foóñse, **20** zeré Isá aňára lla aňárar age góille, Malkízadek or nomunaye abadulabad fojjonto Boro Imam ói yore. (aión g165)

7 Hé Malkízadek accíl de Salem cóor or baáñcca edde Alla Tálar imam. íba ye zeñté Ibrahíme baáñcca ókkol ore hárri waafes aiyér, héntte yóggwa llói millfl edde yóggwa re borhot diíl, **2** aar Ibrahíme íba re luť goijjá hárri kessúr doc bák or ek bák diifélail.

Agor ttu hoító sailé, Malkízadek nam or maáni óilde “forhésgarir baáñcca,” aar Salem or baáñccar maáni óilde “cántir baáñcca.” 3 Íba baf sára, maa sára, edde honó fissán sára, íbar hóiyat or cúru yó nái fúranti yó nái, bólke íba Allar Fuar ðóilla ísafe, abadulabad foijjonto imam táigiyoi. 4 Yala báfiso manúc íba hotó ðoóñr accíl, zibá re añárar koum or baf Ibrahíme ziín luñ goijjíl hín ottu barík kún doc bák or ek bák diifelai. 5 Leévir nosól or manúc zetará imami ham faa, ítara ttu toh maincór ttu doc bák or ek bák looi bolla Córíyot or hókum asé, yáni nizor koum ottu, zodi ítara yó Ibrahím ottu aiccé de óile yo. 6 Montor Malkízadek toh Leévir nosól ottu aiccé de no, toóu íba ye hé Ibrahím zibá llói Alla ye waada goijjíl, yóggwa ttu doc bák or ek bák loóil edde yóggwa re borhot diíl. 7 Cóniro ye ðoóñr ottu beh borhot faa, hotá híyan ot de honó cökók nái. 8 Ek mikká ttu sailé, more de manúce éna doc bák or ek bák loo, montor arek mikká ttu sailé, uúin toh ubá ye éna loiyé zibá hámica zinda asé bóuli gobá dýa zah. 9 Hé ísafe hoilé, ze Leévi ye doc bák or ek bák loo, yóggwa ye úddwa Ibrahím or duara doc bák or ek bák diíl de asé, 10 kiyólla-hoilé zeñtté Malkízadeke Ibrahím lói millé, héñtte toh Leévi yóggwar bafdada Ibrahím or jisím ot accíl. 11 Hétolla, zodi Leéviól or imami ham or duara manúc furafuri sóiyi tóori faitto—kiyólla-hoilé hé bóracye éna manúc ore Córíyot diiya gíyéh—tóoise arek ðoilla eggwá imam foida óíbar kii zorurot accíl, zibá Aron or nomuna no bólke Malkízadek or nomuna? 12 Imami ham or kisím bodolizaylé toh córiyot óu bodolizar zorur. 13 Kiyólla-hoilé zibár baabute iín howá zar, íba toh arek háandan or, aar hé háandan ottu honókiye kurbani-gáñt hédmot goijjé de nái. 14 Híyané sáf zahér goré de ki, añárar Malik aiccé de óilde Yohúdahr nosól ottu, ze háandan ore hétap gorí Muúsa ye imami ham or mutalek honó kessú nō hoó. 15 Híyan toh aró sáf zahér óigiyoi, zettót Malkízadek or ðóilla ar eggwá imam foida óíye, 16 zibá imam óíye de jisími dabidawar niyome no, bólke fána no ó de zindigir taakote. 17 Kiyólla-hoilé íbar baabute toh endilla gobá dýa asé, “Malkízadek or nomunaye Tuñí abadulabad foijjonto imam.” (aión g165) 18 Ek ruwate sailé, agor furana niyom ore baatel gorífela gíyeh de, híyan komzur edde behar accíl de héttola, 19 kiyólla-hoilé Córíyote toh honó kessú re furafuri sóiyigori fajjé de nái. Ar ek ruwate sailé, híyan or zagat ekkán beétor acá diiya gíyéh deh, ziyán or usílaye añára Allar dáke

zai fari. 20 Hé acár baabute hosóm há gíyeh de asé, 21 uitará toh honó hosóm sára éna imam boinníl, montor Isá héndilla boinné de Ubár hosóme zibá ye íba re endilla hoiyé, “Mabude hosóm háiyi, Aar íba ye mon no bodolibo, ‘Tuñí abadulabad foijjonto imam.’” (aión g165) 22 Híyan or zoriya toh Isá ekkán beétor razinamar zabin tóojije. 23 Imam toh boóut zon tákito, kiyólla-hoilé ítara morizaylé imami ham ar gorí no faitto. 24 Montor Isá zettót abadulabad foijjonto zinda asé, íbar imami ham honódin no fúraibo. (aión g165) 25 Hétolla, zetará íbar duara Allar hañse aiyé ítara re íba ye furafuri nejat di fare, kiyólla-hoilé ítarar cùwaric olla íba toh hámica zinda asé. 26 Endilla eggwá boro imam táká añaára lla ódode óíye, zibá pak, behosúr, dak sára, gunágár ókkol ottu alok, edde zibá re asman ókkol or túaro uñsol ot tulá gíyeh. 27 Íba ttu fottí din kurbani peec gorá no fore, zendilla oinno boro imam ókkol ottu age nizor guná lla baade manúc or guná lla gorá fore, kiyólla-hoilé íba ye toh hé ham ekbar ot hámica lla oñtté adai gorífeliye zeñtté íba ye Nizoré kurbani diyé. 28 Kiyólla-hoilé Córíyote maincóré éna boro imam týagara zetará komzur ola, montor ze hosóm Córíyot baade há gíyeh, híyané toh Fua re éna hé ham ot týagaraiye, zibá re abadulabad olla furafuri háti gorífela gíyeh. (aión g165)

8 Ziín howá gíyeh hín or mul hotá óilde, añaára ttu eggwá endilla boro imam asé, zibá asman ot mazé Alla Tálar toktór den dak ottu boírá asé, 2 zibá pak zagat hédmot goré, yáni asól tóamu waán ot, ziyán Mabude beh tóakké, insáne no. 3 Hárr eggwá boro imam ore tulá zah de toh nozorana edde kurbani ókkol peec gorí bolla éna, héttolla añaárar gwá ttu yó peec gorí bolla kessú tákár zorur. 4 Íba zodi duniyait tákito, íba bilkúl imam ói no faitto, kiyólla-hoilé Córíyot mozin nozorana peec gorí bolla de age lóti imam asé, 5 zetará asmani siz ókkol or nomunár edde sábar hédmot goré. Hétolla toh Muúsa ye tóamu tóakibárcot Alla ye íba re endilla uñciyari díyl, “Saác, faár or uore toré ze nomuna dahá gíyeh, fottí ekkán hé mutafek banaic.” 6 Montor yala toh Isá ye ítarar túaro uttom hédmotdari faiyé, eddúr zeén níki íba beétor razinama waán or usíla yó, ziyán beétor waada ókkol or buniyadir uore gorá gíyeh. 7 Foóilar razinama gán zodi nikút óíto, tóoise toh dusára razinamar honó zorurot no óíto. 8 Montor Alla ye Nizor bonda ókkol or hosúri daháidi bolla hoiyé de, “Mabude fórmair,

soó, din uúin aiyér, zeñtté Añí ekkán noya razinama goijjum Isráil or manúc lói edde Yohúdahr manúc lói. **9** Híyan razinama waán or ðóilla no óibo, ziyán Añí ítarar bafdada ókkol lói oñtté goijjiflam zeñtté Añí ítarar re át ot dórí Ijíp dec ottu neelai ainnílam. Kiyólla-hoilel ítarar Añr hé razinamat zari nó téake, hétolla Añí yó ítarar uzu díyan nó díh, Mabude fórmair. **10** Mabude aró fórmair, din hín baade Añí Isráil or manúc lói ze razinama goríyum híyan óilde yiána: Añí Añr córiyot ókkol ítarar zehén ot dálidiyum, edde hín ítarar dil ot lekídiyum. Añí ítarar Alla óiyum, aar ítarar Añr bonda óibo. **11** Yárbaade lótí ítarar ttu nizor atehañsór maincórre yáh nizor bái ore endilla taalim diya no foribó de ki, ‘Mabud ore sinó,’ kiyólla-hoilel ítarar ðoóñr cóñro beggúne Añré siníbo. **12** Kiyólla-hoilel Añí ítarar hosúri ókkol maf goríyum, aar ítarar guná ar monot no raikkum.’ **13** Íba ye zeñtté “ekkán noya razinama” hoiyé, Íba ye toh agor gán ore baáldai féliye. Aar ziyán baáldai zagoi edde furan óizagoi, híyan toh hárä gaib óizayboi.

9 Hé ísafe, foóilar razinama gán ot ebaadot or niyom-kaanun accíl, aar héndilla ekkán dunuyaibi ebaadot-hánar baabute yó accíl. **2** Kiyólla-hoilel ekkán tambera taka gyíl, ziyán or foóila kamárat serak-or-boíróni, mes edde pak rutí accíl; hé kamára wa re Pak Zaga hoitó. **3** Dusára foroda gán baade accíl de óilde kamára ubá zibá re Ebbe Pak Zaga hoitó, **4** zibát cúnar agórbattir-gáñ edde sairó ðák ottu cúná lói lippa razinamar sónduk accíl. Hé sónduk ot máze manná ola eggwá cúnar fatila, Aron or fúlfuita lorí edde razinama leikká fattór or faþ tún accíl. **5** Sónduk kwar uore Allar tozollir karubi firista gún accíl, ziín nizor faké koffara-gáñ uore sába dito. Hín or baabute ehón tofsil or sáaňte hoibár taim no. **6** Zeñtté hín beggún héndilla góri toiyar goijjá óizaytoi, imam ókkole hámica foóila kamárat góli ebaadot or ham adai goittó. **7** Montor dusára kamárat siríf boro imam beh gólico, bosóre ekbar. Íba ye lou sára no gólico, ziín íba ye nizor lla edde maincé no zani goijjé de guná lla peec goittó. **8** Híyan lói Pak-Ruh ye dahár de, Ebbe Pak Zagat gólibar foñt otókkal zahér nó óyo, zetókkal foóila kamára estemal ot accíl. **9** Kamára híyan óilde ehón or zobana re dahá de ekkán meésal, ziyán or maáni óilde, nozorana edde kurbani peec goráye ebaadotgár or hélom ore furafuri sáf gorífelai no fare; **10** kiyólla-hoilel hín toh siríf háná, fína, edde

ðoilla-bodoilla uzu banar baabute éna; jisími niyom hín ore otókkal olla beh zari goijjíl, zetókkal hín ore bodolifélaibar októ nút aiyé. **11** Montor zeñtté Mosih gom siz uúin or Boro Imam óiaicce ziín age lótí aáigiyoi, héñtte Íba aró ðoóñr edde aró háti tambera waán ot beh góille, ziyán át or banaiya no, yáni e dunuyaibi no. **12** Íba ye góille de sóol or edde gorur-sóor lou loi no, bólke Nizor lou loi beh Íba ye hé Ebbe Pak Zagat ekbar ot hámica lla góille, aar héndilla gorí aárára re abadulabad olla hálás gorífelaiye. (aiónios g166) **13** Kiyólla-hoilel zodi sóol or edde biríc gorur lou, edde harúl gorur saí nafak manúc or uore cíñri dile, ítarar jisím pak-sáf óizagoi de óile, **14** tóóile zibá ye ofúraní Ruhr duara Nizoré Allar hañse honó dak sára kurbani ísafe peec goijjé, hé Mosihr lou wé aárára hélom ore behar ham ókkol ottu aró hotó bicí pak-sáf goríbo fáñllar, aárára zinda Allar hédmot gorí fán? (aiónios g166) **15** Íba toh etollá éna ekkán noya razinamar usíla, zeéne zetará re daka giyéh ítarar waada goijjá ofúraní miras faa, kiyólla-hoilel ítarar foóila razinamar tole táki ze guná-háta ókkol goijjé hín ottu ítarar re azad gorí bolla Íba ye toh foran di dam diifélace. (aiónios g166) **16** Kiyólla-hoilel wosíyot-nama tákile toh wosíyot-goróyar moot óiye de híyan sábut gorár óu zorur, **17** kiyólla-hoilel manúc or moot baade éna wosíyot-nama ham ot aiyé, wosíyot-goróya basi tákile híyan bílkúl ham ot aiyé de nái. **18** Hétolla toh foóilar razinama yó lou sára ham ot laga nót zah. **19** Zeñtté Muúsa ye tamám manúc ókkol ore Córiyot or hárrek kókum boiyan gorífelaiye, íba ye gorur-sóor edde sóol or lou wóre faní lói miyái yore bérásol or kirmis roingga fúnta edde hísop-gas estemal gorí Córiyot or hé kitab pwár uore edde tamám manúc cún or uore cítka díyl, **20** endilla hoói, “Ílin óilde razinama waán or lou, ziyán amól gorí bolla Alla ye tuárra re hókum díye.” **21** Héndilla góri íba ye tambera gán or edde ebaadot or tamám sámana gún or uore yó lou wór cítka díye. **22** Córiyot mozin tokoriban hárrek kessú lou loi beh pak-sáf gorífela zah, aar lou no bácaile gunár maf faa no zah. **23** Hétolla, asmani jiníc or nokoli gún ore hín lói pak-sáf gorár zorur accíl, montor asmani asóli jiníc ore pak-sáf gorí bolla hín or túaro beétor kurbani zorur. **24** Kiyólla-hoilel Mosih toh insán or át or banaiya pak zagat góille de no, ziyán siríf asóli gán or ekkán nokoli, bólke asman ot beh góille, yala Allar nozor ot aárára lla házir ói bolla. **25** Íba ye Nizoré barbár kurbani dito góille de yó no, zendilla boro

imame ze lou nizor no hín lói bosóre-bosóre Ebbe Pak Zagat góle. **26** Arnóile toh íba ttu duniyair foidayecir héñtte lóti barbár duk faa foitto, montor yala ahéri zobanat íba ekbar beh zahér óiye, Nizoré kurbani difélai guná dur gorí bolla. (**aíon g165**) **27** Zendilla, insán ottu ekbar mora foribó de aar yárbaade bisar óibo de híyan tík gorá gíyeh, **28** héndilla, Mosih ye yó boóut maincór gunár fuñzá boi bolla ekbar beh kurbani óiye. Íba dusárabar zahér óibo, gunár fuñza boi bolla no, bólke uitará re nejat di bolla zetará azzur sáaňte íbar entezar ot asé.

10 Córiyot zettót aibó de gom jiníc ókkol or siríf sába, aar hín or asóli súrot no, héttola Córiyote ze ekí dóilla kurbani bosóre-bosóre bad sára peec gorá zah hín lói, dáke aiyé de ítara re bilkúl furafuri sóyi gorí no fare. **2** Arnóile hín peec gorá bon ói no zaytoi né? Kiyólla-hoile ebaadotgár toh ekbar ot pak-sáf óizaytoi, aar nizoré nize gunágár bólui ar no tárarito. **3** Bólke hé kurbani ye fottí bosór guná beh monot goríde. **4** Kiyólla-hoile biríc gorur edde sóol or lou wé toh guná bilkúl dur gorífelai no fare. **5** Hétolla Mosih duniyait aibárcot Alla re hoiyé de, “Kurbani edde nozorana toh Tuñí fosón nó goró, montor Tuñí Añr lla ekkán jisím toiyar goijjó. **6** Furat dede kurbaniye edde gunár kurbaniye Tuñí kúci no óita. **7** Hétunot Añí hoiyé de, ‘Soó, ó Alla, Añí aiccí Tuáñr moncá fura goittó, zendilla Añr baabute pak-kitab or sábbat leikká asé.’’ **8** Foóila íba ye hoiyé de, “Kurbani edde nozorana, furat dede kurbani edde gunár kurbani Tuñí fosón nó goró, aar hín lói Tuñí kúci yó nó óiyo.” Háleke hín Córiyot mozin éna peec gorá zayto. **9** Íba ye tarfore hoiyé de, “Soó, Añí aiccí Tuáñr moncá fura goittó.” Hé ísafe, dusára gán ore kaayem gorí bolla íba ye foóilar gán ore baatel gorífelaiye. **10** Hé moncá mozin beh añára re Isá Mosihr jisím or kurbanir usílaye ekbar ot hámica lla pak-sáf gorífela gíyeh. **11** Hárr imame toh fottí din tíyai yore hédmot goré edde barbár ekí dóilla kurbani peec goré, ziíne guná bilkúl dur gorífelai no fare. **12** Montor Mosih ye toh guná lla ek kurbani hámica lla peec gorí, Allar den dák ottu boói táikke, **13** aar hé októt lóti íba ye entezar gorér de, íbar ducon ókkol ore íbar foor tole gorídiyar. **14** Kiyólla-hoile íba ye toh hé ek kurbaniye uitará re hámica lla furafuri sóyi gorífelaiye, zetará re pak-sáf gorá zar. **15** Híyan or baabute Pak-Ruh ye yó añárar hañse gobá der. Foóila íba ye hoiyé de, **16**

“Mabude hoóir, yián óilde razinama waán ziyán Añí hé din hín baade ítara llói goríyum: Añí Añr córiyot ókkol ítarar dil ot dálidiyum, aar hín ítarar zehén ot lekídiyum.” **17** Íba ye tarfore hoiyé de, “Ítarar guná edde bedini ham ókkol Añí ar honódin yaad no raikkúm.” **18** Hín maf ógiyoi de óile toh, guná lla kurbani ar zorurot nái. **19** Hétolla, ó báiboináin ókkol, añára ttu zettót Isár lou wór usílaye Ebbe Pak Zagat góli bolla hímmot asé, **20** noya edde zinda rasta waán or bólí ziyán íba ye añára lla foroda, yáni íbar jisím báy kúille, **21** aar añára ttu zettót eén eggwá boro imam asé, zibá Allar foribar or zimmadar, **22** héttolla, aiyó, añára ehélásir dile edde iman or fura ekin or sáaňte Allar hañse zai, kiyólla-hoile añaarar dil ore toh cítka dí bura hélom ottu sáf gorífela gíyeh, aar añárar gaa re sáf faní lói dúifela gíyeh. **23** Aiyó, añára cíkar gorí de hé acá re mozbut gori dóri rakí, kiyólla-hoile zibá ye waada goijjé íba toh biccádar, **24** aar añára ezzon ore ezzone muhábbot or edde gom ham or tuaijjo díbar kíyal rakí, **25** aar fúaňti zoma ówa re bad di no felai zendilla hodún ottu bad di adot asé, bólke ezzon ore ezzone tuaijjo dih, etó bicígori diyat táki zetó hára din ubá dáke aáizargoi de dekór. **26** Kiyólla-hoile sóiyir zankari fai baade zodi añaarar buzísinti guná gorát táki, guná lla ar honó kurbani baki nái, **27** bólke doorfúk bisar or entezar edde Allar muhálef ókkol ore furífeláibo de gozzob beh baki asé. **28** Muúsar Córiyot no manoya re toh dui zon yáh tin zon or gobáye honó rahám sára mariféla zah. **29** Yala báfiso sai, uite hotó hótara sáñzar laayek óibo zee niki Allar Fua re úñran maijjé edde razinamar lou ziín lói ítaré pak-sáf gorá gíyl hín ore nafak bouli báippe, aar rahámot or Ruh re beizzoti goijjé? **30** Añára toh Ubá re siní zibá ye hoiyé de, “Bodola lon Añr ham, Añí beh fúñzaiyum.” Aró hoiyé de, “Mabude goríyum Nizor bondar bisar.” **31** Zinda Allar át ot foron bicí door or hotá. **32** Agor din uúin ore monot goró, tuáñra re foór gorídi baade ziín ot duk-mosibote bicí duk faáila. **33** Táitai tuáñra re maincór muúntu beizzoti edde zulúm gorí tooñcá gorá zayto; aar táitai tuáñra héndilla bodsólluk ór de ítarar hére córik óita. **34** Tuáñra hodi ókkol olla feþfurani daháila, aar tuáñrar malsámana ókkol luþ gorífela re kúcir sáaňte mani loilá, kiyólla-hoile tuáñra zano de, tuáñra ttu nizor lla beétor edde hámica tike de dón asé. **35** Hétolla, tuáñrar hé hímmot no háräyo, kiyólla-hoile híyan or boccíc bicí dooñr. **36** Tuáñra ttu sobór tákar zorur,

zeéne tuáñra ttu Allar moncá fura gojjá óile, waada gojjíl de híyan hásil goró. **37** Alla ye toh hoiyé, “Taim bicí hom asé, tói aibár asé de Íba aáizayboi, deri no goríbo. **38** Montor Añr forhésgar bonda imane beh basi tákibo, montor zodi íte fissázagoi, Añr dil ítare lói kúci no tákibo.” **39** Montor añára toh uitarár búttottu no, zetará fisságíyoi aar dóncó óigíyoi; bólke uitarár búttottu éna zetará ruh re basai rakí bolla iman raké.

11 Iman anón óilde acá goré de siz or ekin, híyan andeikká siz or ekkán sábut. **2** Imane éna agor zobanar maincé taarif faáil. **3** Imane añára buz fai de, duniyai foida óiye de óilde Allar kalame; hé ísafe, ziín dahá zar híin dahá zah de siz ottu bana giyéh de no. (aïõn g165) **4** Imane beh Abele Allar hañse Keéin or túaro beétor kurbani peec gojjíl, ziyán or zoriya yóggwa re forhésgar bóuli gobá diá yíyeh, oñtté zeñtté Alla ye yóggwar hé kurbanir gobá dyíl. Aar yóggwa morigiyói de óíle yo, imane beh yóggwa aijjó foijjonto hotá hoó. **5** Imane beh Idiris nó more, bólke yóggwa re zinda tulífela gýl. Alla ye yóggwa re tulífelaie de héttola, yóggwa re tuwai faa nó zah. Yóggwa re tulífelaibar age endilla gobá diá asé de ki, yóggwa ye Alla re kúci gojjíl. **6** Iman sára toh Alla re kúci gorí fara no zah, kiyólla-hoile zee niki Íbar hañse aiyé yóggwa ttu endilla ekin gorá fore de ki, Íba asé, aar Íba óilde uitará re boccíc-dooya zetará Íbar talac goré. **7** Imane beh Nuh ye hétun foijjonto nó deké de jiníc or baabute úñciyari fai Allar doore ekkán kicí banaáil, nizor foribar ore basai bolla. Yóggwa ye híyané beh duniyai re hosúrbon tóorail, aar imane faa zah de hé forhésgarir mirasdár óiye. **8** Imane beh Ibrahíme Allar hotá mainnél, zeñtté yóggwa re matai oh zagat zaito howá gýl ziyán yóggwa ye miras ísafe faibo. Yóggwa horé zaar no zani rowana óíl. **9** Imane beh yóggwa waada gojjá zagat forbáci ísafe táikkil; yóggwa tambu ókkol ot beh táki-táki accíl, zendilla Isahák edde Yakub tará yó táikkil, zetará yó yóggwar dóilla hé ekí waadar mirasdár accíl. **10** Kiyólla-hoile yóggwa buniyadi ola cíor waán or entezar ot accíl deh, ziyán or qızáin-goróya edde banoya óilde Alla. **11** Imane beh Sárah nize yó hámil óibar toóufik faáil, oñtté zeñtté niki boc faráigilgoi, kiyólla-hoile híba ye waada gojjé de Íba re biccácdar báippil. **12** Hétolla toh more fán óigíyoi de héndilla eggwá manúc ottu edún manúc foida óiye zetará asman or tarar hédun, zetará re doijjar sor or balur dóilla goni kul gorí no fare. **13**

Ítara beggún iman or sáañte beh moijjé, Allar waada gojjá siz fai no bólke dur ottu híin ore dekí yore edde kúci ói yore, aar ítara duniyait gorba edde forbáci de cíkar gorí yore. **14** Zetará héndilla hotá hoó ítara yián zahér goré de ki, ítara nizor lla ekkán wotón or talac ot asé. **15** Becók zodi ítara dec waán or baabute báfito ziyán ottu ítara neeliaiccé, tóoile toh ítara ttu waafes zaibar moouka tákitó. **16** Bólke ítara ekkán beétor, yáni asmani dec olla beh azzu gorí accíl. Hétolla toh Alla ye Nizoré ítarar Alla hoité no córma, kiyólla-hoile Íba ye ítara lla beh ekkán cíor toiyar gojjé. **17** Imane beh Ibrahíme entán gorá gýl de hétte Isahák ore kurbani ísafe peec gojjíl. Yóggwa zibá ye niki Allar waada faáil, yóggwa ye nizor biyaya fua re kurbani goittó toiyar gojjíl, **18** ze fuar baabute yián howá gýl, “Isahák ottu beh tor nosól dóra zaybo.” **19** Ibrahím or buzá accíl de, Alla ye mora re úddwa zinda gorí fare. Buzító sailé, yóggwa ye Isahák ore moot ottu beh firai faiyé. **20** Imane beh Isaháke aibó de jiníc or mutalek Yakub edde Isów re dua dyíl. **21** Imane beh Yakube moribárcot, Yusúf or fua duní wa re dua dyíl, aar nizor lajír uore bór dí Allar ebaadot gojjíl. **22** Imane beh Yusúfe moribárcot, Boni Isráil or hízorot or baabute hoógiye, aar nizor áñđđi gún ore kii gorá foribó de cíkaidiye. **23** Imane beh Muúsa re bafmaa ye tin mac fán lukai raikkil zeñtté yóggwa zormo óoil, kiyólla-hoile ítara fua wa cíndor de deikkil, aar ítara baáñccar hókum ore nó doora. **24** Imane beh Muúsa ye balok óiye de októt Féruan or zír fua howá zah re inkar gojjíl. **25** Yóggwa ye gunár hooddinna ayaci-kúci gorár túaro, Allar manúc ókkol or fúañti duk bordac gorá basíloí, **26** aar báippil de, Mosihr lla beizzoti ówa óilde Ijíp dec or dóñ-cómboottir túaro bicí kimoti; kiyólla-hoile yóggwa ye boccíc or híkka beh nozor di accíl. **27** Imane beh yóggwa ye baáñccar guccá re no doorai Ijíp ottu neelgilgoi; kiyólla-hoile yóggwa ye Noirahar gwá re deikké fángori sobór gojjíl. **28** Imane beh yóggwa ye azadir-id ore edde lou cítká diári niyom ore amól gojjíl, zeéne foóila-fua re hálak-goróya ye ítara re no súwe. **29** Imane beh ítara Nil Doriya endilla gori farái gifl, zeén níki fúana meři ttu zaar; montor Ijípi ókkole híyan kucíc gojjé rár, ítara dufígilgoi. **30** Imane beh Boni Isráil ókkole Jeríkó cíor or debal ore sairókul ttu háñt din fán gúijje rár, híin forigilgoi. **31** Imane beh magi mayafua Rahába nañfórmán ókkol or fúañti hálak nó, kiyólla-hoile híba ye gurinda gún ore cántir sáañte estekbal gojjíl. **32**

Aró hodún hoitám? Añr ttu taim nái, Giđyon, Barak, Samson, Jeptah, Dawud, Sémuel edde nobi ókkol or baabute boiyan gorí bolla, 33 zetará imane beh raijjo ókkol zittíl, forhésvari ham ókkol goijjíl, Allar waada goijjá jiníc ókkol hásil goijjíl, cínggo ókkol or muk bon goijjíl, 34 ooin or tez homaáil, toluwar or dár ottu baiccíl, komzuri ttu bol ola óoil, laráit boluwar óoil, bidec or fóous ókkol ore dáfail. 35 Mayafuain ókkole ítarar mora ókkol ore waafes zinda faáil de asé. Ar hodúne hálas ówa re inkar gorí zulúm bordac goijjíl, zeéne ítarar háñcor or hal beétor ó. 36 Aró hodúne táttaibazi edde bet mara bordac goijjíl, aró hoitó sailé, bañdá há edde ziyól hařa úddwa bordac goijjíl. 37 Ítarar hodún ore dola mari mariféla gýyl, hodún ore horot loi dui bák gorífela gýyl, hodún ore toluwar loi kotól gorífela gýyl. Ítarar muútace, duk-mosibote, edde bodsólluk or hálote bérásol or edde sóol or sam beráí beh ikká uikká zaito, 38 duniyai ítarar laayek nu accíl. Ítarar zooñl ot, faár ot, kúñdat, edde zobin or gañrát beh gúraffíra goittó. 39 Ítarar beggúne imane beh gom nam zuraiyé, toóu ziyán or waada gorá gýyl híyan nó faa, 40 kiyólla-hoile Alla ye añára lla beétor kessú tík gorí raikké, zeéne añára re bad di ítarar re háti gorífela no zah.

12 Hétolla, añára ttu zettót ekkán doóñr miyúlar
dóilla añárar sairókul ttu gobá ókkol asé, aiyó, añára yó hárr fuñzá re edde aásan or sáaňte fán ot félá de guná re dur gorífelai yore, ze zibbat añárar muúmikka tík gorá gýyeh yíbat sobóre duñrat táki, 2 nozor Isár híkka rakí yore, zibá óilde iman or bani edde háti-goróya, zibá ye Nizor muúmikka tík gorá gýyl de kúci lla, córmor híkka no saái kúruc or duk bordac goijjíl, aar yala Allar toktór den dáke boói tákke. 3 Íba zibá ye níki gunágár ókkol ottu héndilla duconni cóoiye, Íbar hálót báfiso, zeéne tuáñrar dil komzur no aar hímmot na háró. 4 Guná lói larái gorí tuáñra ttu toh aijjó nizor lou báca de héddur mukabela gorá nó fore; 5 aar tuáñra oh nosíyot ore foóraifelaiyo, ziyán tuáñra re fuain dore goré fán gorá gýyeh, ki hoile, “Ó Añr fua, Mabud or torbiyot ore éckara no goríc, aar Íba ye toré bótbořáile mon cónřo no goríc, 6 kiyólla-hoile Mabude zaré muhábbot goré ítarare beh torbiyot goré, Aar zaré Íba ye fua ísafe kobul goré ítarare behuzu goré.” 7 Tuáñra ze duk bordac goró híin tuáñrar torbiyot olla; Alla ye tuáñra re fuain ísafe beh sólluk gorér. Endilla honó fua asé né zaré bafe

torbiyot no goré dé? 8 Zodi tuáñra torbiyot no foo, ziyán ot beggún córik asé, tóoile toh tuáñra zoura fuain, sóyi fuain no. 9 Aró hoitó sailé, añára ttu añára re torbiyot goittó de insáni baf accíl, aar añára ítara re izzot goittám. Tóí añára ttu ruúhanir Baf or torbiyot ot nizoré gosáidon aró bicí zoruri no né, zeéne añára zindigi fai? 10 Kiyólla-hoile ítara nizor buzá mozin añára re kessú din olla éna torbiyot goittó, montor Alla ye añára re añárar bábai lla beh torbiyot goré, zeéne añára Íbar pakir bági óizaygoi. 11 Honó torbiyot ore goré de héntte kúci lage de nái, bólke duk beh lage; montor zetará híin mani-mani kuwac óizagoi, ítara lla híine fore forhésgarir cánti ola fósol dóra. 12 Hétolla tuáñrar luta át ore edde komzur añřú re mozbut goró, 13 aar tuáñrar téng olla uzu rasta bano, zeéne leng téng mazur no ó, bólke gom óizagoi. 14 Manúc beggún lói cántit tákbar, aar pak óibar kucíc goijjó, pak no óile toh honókiye Malik ore no dekíbó. 15 Saiyó, honókiye zen Allar rahámot ottu maárum no ó; honó zohór-tita gas zen barí urí duk no de aar híyane boóut zon ore nafak gorí no fele; 16 honókiye zen zenákur yáh Isówr dójilla bedini no ó, zee níki ek októr háná lla nizor ttu foóila-fuar hók accíl de híyan besifélail. 17 Tuáñra toh zano, yárbaade zeñtté yóggwa ttu dua fatto monehoiyé, yóggwa re inkar gorífela gýyeh, kiyólla-hoile yóggwa ye hañdi-hañdi hé duar talac goillé yo, yóggwa ye mon fíraifelaibar mouka nó faa. 18 Tuáñra oh faár or hére aiccó de no, zibá re dóri faijjíl aar zibá ooin loi zoillíl, zibát gutguita andár, tuwán, 19 cíañr abas, edde hotár endilla abas accíl, zeén níki zetará híin fúinnil ítara fóriyat goijjíl de, ítara re ar honó hotá howá no zay bolla, 20 kiyólla-hoile ítara e hókum yián cóoi nó fare de ki, “Zodi honó januware úddwa faár gwá re súile, yíba re fattór mari mariféla zaybo.” 21 Aar ítara ziyán deikkil híyan eén döor or accíl, zeén níki Muúsa ye hoíl; “Añí doore hafir.” 22 Bólke tuáñra Síyon faár or hére beh aiccó, yáni zinda Allar cóor asmani Jerúsalem or hére. Tuáñra aiccó de óilde lak-lak fíristar 23 edde foóila-fuain uitárár dol ot, yáni zomát ot, zetarár seráng asman ot asé, aar zibá beggún or bisarhar hé Allar hére edde háti gorá gýyeh de forhésgar ítarar ruh ókkol or hére, 24 aar noya razinamar usíla Isár hére edde cíñra gýyeh de lou uúin or hére, ziíne Abel or lou wór túaro beétor hotá hoó. 25 Saiyó, hotá hoór de Íba re inkar no goijjó, kiyólla-hoile uitárár zettót duniyait hédaioyt goittó de yóggwa re inkar gorí basi

nó fare, tói añára zodi asman ottu hédatoy goré de Íba ttu muu fíraifelai, añára toh basi faribár nái. **26** Héntte Íbar abase toh duniyai-dari tóttorail, montor yala Íba ye endilla waada goijjé, “Aró ekbar Añí sirí duniyai re tóttoraiyum de no bólke asman ore yó.” **27** “Aró ekbar” lofzó yíba ye zahér goré de, ze siz ókkol tóttora, yáni ziín ore foida gorá gíyeh, híin ore dur gorifela zaybo, zeéne ziín ore tóttorai no fare híin tiki téake. **28** Hétolla, añára zettót tóttorai no fare de raijjo fair, aiyó, añára cükuriya zanai, ziyáne añára izzote edde doore Allar kobuldár ebaadot gorí fajjum. **29** Kiyólla-hoile añárar Alla toh furiféle de ooin or dóilla.

13 Báiyali muhábbot gorát téake. **2** Musáfer ókkol ore meémandari goittó no foóraiyo, kiyólla-hoile héndilla gorí hodúne ót no fai fírista ókkol ore meémandari goijjé de yó asé. **3** Ziyól or hodi ókkol ore nize ziyól ot asó fángori yaad raikkó, aar bodsólluk gorá zar de ítara re nizoré gorá zar fángori yaad raikkó. **4** Biyácádi re beggúne izzot goijjó, aar zamai bou wór bútore milmilab or imandari raikkó; kiyólla-hoile Alla ye toh hárr dóilla zenákur or bisar gorí zaybo. **5** Nizor adot ore tiañ-foicár lalós ottu duré raikkó, nizor ttu ziín asé híin lói kúci táikko; kiyólla-hoile Alla ye Nizebaze hoiyé de, “Añí toré bilkúl félai no zaiyum, aar bilkúl fit no diyum.” **6** Hétolla añára hímmot or sáaňte hoói fari de ki, “Mabud añr modotgár; añí no döoraiyúm. Insáne añré kii gorí faribó dé?” **7** Tuáñrar sóddar ókkol ore yaad raikkó, zetará tuáñrar hañse Allar kalam boiyan goijjé; aar ítarar zindigir solasol or notizar uzu kíyal gorí ítarar dóilla iman ola óizogoi. **8** Isá Mosih gel de hailla, aijja, edde abadulabad ek döolla. **(aión g165)** **9** Döolla boðoilla edde osin taalime ikká uikká ói no zayogói; kiyólla-hoile bála óilde, dil hánaye no bólke rahámote beh mozbut téakon; háná lói birana óiya ókkole toh kessú fáida faiyé de nái. **10** Añára ttu ekkán endilla kurbani-gáñ asé, ziyán ottu tamber hédmot-goróya ókkole kessú háibar hók nái. **11** Kiyólla-hoile ze januwar ókkol or lou boro imame Ebbe Pak Zagat gunár kurbani di bolla loiza, híin or jisím ore kemfór baáre beh furat diféla zayto. **12** Hétolla toh Isá ye yó cóor or geiñ or baáre duk-zulúm faáil, manúc ókkol ore Nizor lou wé pak-sáf gorí bolla. **13** Hétolla, aiyó, Íbar beizzoti re nizor uore loi yore añára kemfór baáre Íbar hére zai. **14** Kiyólla-hoile eré toh añára ttu tiki téake de

cóor nái, bólke añára aibár asé de cóor or talac ot beh así. **15** Hétolla, aiyó, añára Isár duara Allar hañse lagatar taarif or kurbani peec gorí, yáni añárar dui uñté Íbar nam or kúlasa taarif goré de gulagala dórai. **16** Aar bálai goittó edde dan-sótka diito no foóraiyo, kiyólla-hoile héndilla kurbani ókkol lói Alla kúci ó. **17** Tuáñrar sóddar ókkol or hotá maniyó, edde nizoré ítarar hañse gosáidiyo, kiyólla-hoile ítara toh tuáñrar zan ore uitarár dóilla faára dí raké zetará ttu ísaf díya foribó. Héndilla etollá goijjó, zeéne ítara ham híyan kúcír sáaňte goré, dukkané no; kiyólla-hoile dukkané goillé toh tuáñrar honó fáida no óibo. **18** Añára lla dua goijjó, kiyólla-hoile añára ttu ekin asé de, añárar dil sáf, añára hárr kessút hók foñté solitó sái. **19** Añí tuáñra re háasgori fóriyat gorí, tuáñra dua goríba de, añí zen hára tuáñrar hañse abar aái fari. **20** Yala, cánti dooya Alla zibá ye abadulabadi razinamar lou wór usílaye añárar Malik Isá re mora ttu zinda goijjé, yáni bérásol Soroya doóñr gwá re, **(aión g166)** **21** Íba ye tuáñra re hárr gom ham ot háti banouk, tuáñra Íbar moncá mozin gorí bolla; aar ziyán lói Íba kúci ó híyan añárar bútore Isá Mosihr duara goróuk, zibár taarif abadulabad foijjonto hámica ówat téake. Aamin. **(aión g165)** **22** Ó báiboináin, añí tuáñra re becábicí aros gorí, sobór or sáaňte e nosiyoti hotá gún fúno, kiyólla-hoile añí tuáñrar hañse baittát lekífelai. **23** Tuáñra re zanaidir, añárar bái Timóti ziyól ottu hálás óigiyoi; yóggwa hára foóñsile, añí yóggwa re fúaňti looi tuáñra re saító aiccum. **24** Tuáñrar tamám sóddar ókkol ore edde pak manúc ókkol ore sólam díyi hoiyó. Italir gúne tuáñra re sólam zanar. **25** Tuáñra beggún or uore rahámot zari téakouk.

Yakub

1 Añí Yakub, Allar edde Malik Isá Mosihr éggwa gulam. Ze baró háandan or manúc duniyair agagura dorbodor ógiyoi, ítara re sólám. **2** Ó añí báiboináin ókkol, zeñtté tuáñra döilla-bodoilla entán ot foro, nizoré nize bággitta bólui tásariyo, **3** kiyólla-hoilé tuáñra toh zano, tuáñrar iman or entáne sobór foida goré. **4** Aar sobór ore híyan or ham furafuri goittó díyo, zeéne tuáñra ttu háti edde balok óbar kessú homi no téke. **5** Lekin tuáñra honókiyo ttu zodi giyan or homi téke, yóggwa ye Alla ttu magouk, Íba ye yóggwa re diibo, kiyólla-hoilé Íba ye bezar no ói yore dilkúla góri beggún ore dee. **6** Montor cók no gorí imane maga foribó, kiyólla-hoilé zee niki cók goré yóggwa toh doijjar goir or döilla, ziín ore boiyare ikká-uikká loizagói. **7** Héndilla manúce Malik or torfóttu honó kessú faibar acá no goróuk, **8** kiyólla-hoilé yóggwar mon toh dui mikká; yóggwa ye ziín goré híin ot tiki no téke. **9** Gorib imandár ókkole Alla ye ítara re uoror tokkat tuillé de héttola kúci óuk; **10** aar tuangor imandár ókkole Alla ye ítara re niróc goijjé de héttola kúci óuk, kiyólla-hoilé tuangori hoó de híin de bil or fúl or döilla nac óizayboi. **11** Beil toh bicí gorom or sáaňte urí gas ókkol fúafeile, baade híin or fúl ókkol zórizai ar cündor no téke. Héndilla, tuangor ókkol óu nizor ham loi birana tákite-tákite fána óizayboi. **12** Mubarek manúc ubá, zibá ye entán or októt sobór raké, kiyólla-hoilé yóggwa ye ziti baade tas ísafe zindigi faibo, zibá Malike uitará re diibar waada diyé zetará Íba re muhábbot goré. **13** Zeñtté honókiyo ttu guná goríbar mon aiyé, yóggwa ye “Guná goríbar mon híyan Allar torfóttu aiccé,” bólui no hoóuk, kiyólla-hoilé honó hórafi ye Alla re gunár uzu tani no fare, aar Íba Nize yó honókiyo re gunár uzu no tane. **14** Bólke guná goríbar mon nizor-nizor hórafi moncá ttu beh aiyé, ziíne nizoré tani fán ot féla. **15** Baade hórafi moncá híin hámil ói guná zormo deh, aar guná furafuri doóri ói moot foida goré. **16** Añí adorja báiboináin ókkol, fáki na háiyo. **17** Fottí gom niyamot edde fottí háti niyamot asman ottu beh nise aiyé; híin aiyé de Baf or torfóttu, zibá ye níki asman or nurani jiníc ókkol foida goijjé. Íba honódin no bodole aar Íba lorizagói de sábar döilla no. **18** Íba ye Nizor moncá lói sóyi kalam or duara añára re noya zibon diiyé, zeéne Íbar mohóluuk ókkol or bútore añára ebbe kimot ola gún ói fari. **19** Añí adorja báiboináin ókkol, yián

monot rakiyo de ki: fottíkiyo ttu fúnat salu ówa foribó, hotábattara hoíté báfisinti howá foribó, edde bánggori guccá no urá foribó; **20** kiyólla-hoilé Alla ye saá de héndilla forhésgari zindigi guccá lói hařai no fare. **21** Hétolla tamám bura adot edde hórafi solasol ókkol dur gorífele, aar tuáñrar dil ot ruwa giyéh de kalam ore norom or sáaňte gosílo, ziíne tuáñra re nejat di fare. **22** Kalam amól-goróya bono, siríf fúnoya no, arnóile nizoré fáki dór fán óibo. **23** Kiyólla-hoilé zee niki kalam fúnoya montor amól-goróya no, yóggwa ézzon endilla manúc or döilla, zee niki nizor siyára aainat mazé saá; **24** yóggwa ye toh nizoré cúndorgori saái zai baade nizoré saité hondilla laiggíl de híyan éhon foóraifele. **25** Lekin azadi dede hé sóyi niyom or uzu zee niki gomgorí nozor diyat téke, yóggwa ye ziín goré híin ot rahámot faibo, kiyólla-hoilé yóggwa ye fúni foórai no fele, bólke amól goré. **26** Zodi honókiye nizoré nize dindár bólui tásare, montor nizor zaban no sóoňle, yóggwa ye nizoré nize fáki dér, aar yóggwar dindári behar. **27** Alla Baf or nozor ot pak edde sóyi dindári óilde, etim edde rari ókkol ore ítarar dukkór októt saásita gorón, aar duniyair tamám hórafi ttu nizoré pak-sáf rakón.

2 Añí báiboináin ókkol, tuáñra zettót añárar mohíma ola Malik Isá Mosihr uore iman ainnó, tuáñra manúc beggún ore ek nozore sayiý. **2** Dóro, ezzon tuangor manúc tuáñrar mujilíc ot cúnar oóñri dí edde barík hoorsuor fiñdí aiccé, aar hére ézzon gorif manúc óu aiccé, zar gair or hoor niróc. **3** Zodi tuáñra ze tuangor manúc cwa ye barík hoor fiñdí aiccé yóggwar uzu háas díyán dí endilla hoó, “Tuñí e gom zaga gán ot boiyó,” aar gorif manúc cwa re endilla hoó, “Tui uré týyai ták, arnóile nise añí téng or dáke góri boi,” **4** tóoile tuáñra tuáñrar bútore forók nó goró né aar bura niyote bisar nó goró né? **5** Ó añí adorja báiboináin, fúno, Alla ye e duniyair gorif ókkol ore iman ot tuangor ói bolla edde raiijo waán or mirasdár ói bolla basiloie de no né, ziyán Íba ye uitará re diibar waada goijjé zetará Íba re muhábbot goré? **6** Lekin tuáñra de gorif manúc cwa re beizzoti goijjó. Tuáñra re tuangor ókkole no né zala deh edde tani-tani bisar ot tulé dé? **7** Ítara no né Ubár izzoitta nam or kuféri goré deh Zibá ye tuáñra re daikké? **8** Pak-kalam ot endilla asé, “Nizor atehaňsór maincóré nizor döilla muhábbot goríba.” Zodi tuáñra Allar raijjor hé córiyot amól goró, tóoile tuáñra gom ham goró. **9** Lekin zodi ektorfía goró, tuáñra guná gorór aar tuáñra córiyot

báñgoya de híyan Córiyote sábut goré. 10 Kiyólla-hoile zee niki fura Córiyot amól goré, montor ekkán báñge, yóggwa re toh hín beggún báingge bóuli dóra zaybo. 11 Zibá ye endilla hoiyé, "Zená no goriba," íba ye toh endilla yó hoiyé, "Kún no goriba." Hétolla, zodi tuáñra zená no goró, montor kún goró, toóu tuáñra Córiyot báñgoya óigiyogoi. 12 Honó hotá hoité edde honó kessú goitté monot rakíyo de, tuáñrar bisar azadi dede córiyot lói gorá zaybo. 13 Kiyólla-hoile zee niki oinno zon or uore rahám no goré, bisar or októt yóggwar uore yó Alla ye rahám no goribó. Rahám dil ola ókkol ore toh rahám or sáaňte bisar gorá zah. 14 Ó añr báiboináin ókkol, zodi honókiye endilla hoó, "Añr ttu iman asé," montor yóggwa ttu amól nái, tóoile híyan ot kii fáida asé? Héndilla imane ki yóggwa re basai faribó? 15 Dóro, eggwá bái óttu yáh bón óttu fiñdító hoorsuor nái, aar háito háná nái. 16 Hé hálot ot zodi tuáñra honókiye yóggwa re endilla hoó, "Cántir sáaňte zoogói, um táikko aar háafiya goijjó," montor yóggwar zorurot ókkol fura no goró, tóoile yóggwar kii fáida asé? 17 Borabor héndilla, ze iman or fúaňti amól nái, hé iman mora. 18 Óitofare honókiye endilla hoibó, "Kiyó ttu iman asé, aar kiyó ttu amól asé." Tík asé, tóoile amól sára tuáñr iman añaře dahái faribá né? Añi toh añr amól or duara añr iman tuáñre dahái faijjum. 19 Tuñí endilla biccác goró de ki, Alla asé de ekgwá. Híyan bála! Montor bút ókkole yó de héndilla biccác goré, aar doore hafe. 20 Ó bekuf, ze iman or amól nái hé iman or dam nái de híyan or tuñí sábut soó né? 21 Añárar baf Ibrahím toh e amóle forhésgar tóojijil, ki hoile, yóggwa ye nizor fua Isahák ore kurbani di bolla kurbani-gáñr uore peec goijjil. 22 Tuñí toh dekór, yóggwar iman edde amól ekku fúaňti ham goijjil, aar yóggwar iman oñtté furafuri sóiyi óiye zeñtté yóggwa ye amól goijjé. 23 Héndilla góri pak-kalam ot asé de e hotá fura óiye, ki hoile, "Ibrahíme Allar uore iman raikkil, héttola Alla ye yóggwa re forhésgar bóuli goinnil." Hétolla Alla ye yóggwa re "dustó" daikké. 24 Yala tuáñra de deikkó, manúc siríf iman tákile forhésgar no tóore, tóorite amól óu lage. 25 Rahába nam or magi mayafua war hálot óu héndilla. Híba e amóle forhésgar tóojijil, ki hoile, híba ye gurinda gún ore lukai rakí baade arek bouli duñraídíl. 26 Hé ísafe, zendilla, ruh sára gaa mora, héndilla, amól sára iman óu mora.

3 Añr báiyain, tuáñra bicí zon ustata boinno. Tuáñra toh zano, añára zetará ustata así añárar bisar oinno kiyór túaro bicí hora óibo. 2 Kiyólla-hoile añára beggúne ñoilla-bodoilla golti ókkol gorí. Montor furafuri balok manúc óilde úba zibá ye ziín hoó hín ot honó guná no goré edde nizor gaa guñra re sóoňli rakí fare. 3 Añára toh gúra re sóoňli rakí bolla gúrar gal ot lehan lagai, baade añára hín or guñra gaa re zikká monehoó híkka loizai fari. 4 Zaáñs ókkol or baabute yó báfiso: hín zettór ñooñr óibo óuk aar zeén tez boiyare solibó solouk, montor hín ore séraingga ye ekkán bicí cóniro súwan lói yore zikká monehoó híkka loiza. 5 Añárar zir óu héndilla; híyan gaar ekkán cóniro híssa de óile yo, híyané ñooñr-ñoñr fohórai ókkol goré. Tuáñra yián óu báfo, ekiníssara ooin loi hotó ñooñr-ñoñr zooñl ókkol furat di fare. 6 Zir hoó de híyan ooin or dóilla yó; añárar gaat ze híssa ókkol asé hín or bútore zir ore kuham or ekkán duniyi hoile fare. Híyané añárar gaa agagura nafak gorífelei añárar zindigi guñrat ooin dórai deh, kiyólla-hoile híyan ot zuzuk or ooin asé. (*Geenna g1067*) 7 Insáne toh hárri kisim or januwar, faik, buke áñre de zandár, edde fanír zandár ókkol ore sóoňille edde yala yó sóoňle. 8 Montor honó maincé zir ore sóoňli fare de nái; zir óilde ekkán hóraf jiníc ziyán ore sóoňli fara no zah; híyan háf or bic or dóilla bicí hótara. 9 Hé zir ziyán lói añára añárar Malik edde Baf or taarif gorí, híyan lói añára Allar súrote banaiya insán ore gozzob óu dih. 10 Añárar ze muk óttu taarif aiyé hé muk óttu gozzob óu aiyé. Añr báiboináin ókkol, héndilla no ón sáa. 11 Ze nolkwa ttu mutúra faní uré, hé nolkwa ttu kí nuna faní yó uré né? 12 Añr báiboináin, duñir-gas ot kí zolfai dóre né? Aar anggur-gas ot kí duñir gula dóre né? Borabor héndilla, nuna faní nolkwa ttu mutúra faní no uré. 13 Tuáñrar bútore giyani edde buzón or manúc hon asé? Tákile, yóggwa ye nizor bála solasol loi sábut goróuk de ki, giyan tákile ze noromdarí táké hé noromdarír sáaňte yóggwa ye nizor ham ókkol goré. 14 Lekin zodi tuáñrar dil ot bicí ric edde siríf nizor fáida tuwar niyot táké, guman no boinno aar hárnsa re misá no banaiyó. 15 Héndilla giyan aiyé de Allar torfóttu no, bólke duniyi ttu, hóraf moncá ttu, edde bútferot óttu. 16 Kiyólla-hoile zeře ric edde siríf nizor fáida tuwar niyot táké, hére hoijja-fózzat edde hárri dóilla burá ham óu táké. 17 Montor ze giyan Allar torfóttu aiyé, híyan ebbe age pak, baade cántiye bóra; híyan ot cídayi edde buz asé; híyan raháme

edde gom notizaye furaiya; híyan ot honó forókai yáh munaféki nái. 18 Cánti aníbar meénnöt-goróya ókkole forhésvari daibar bis cántir sáaňte cíñre.

4 Tuáñrar bútore maramari edde hoijja-fózzat hontú

aiyé? Hín tuáñrar bútore ayaci goríbar ze azzu asé hín óttu no né aiyé deh, ziíne tuáñrar gaar líssa ókkol ot larái goré? 2 Tuáñra toh azzu goró, montor no faile kún goró. Tuáñra ttu lalós lage, montor no faile hoijja-fózzat goró edde maramari doh. Toóu tuáñra azzu goró de hín tuáñra ttu no táke, kiyólla-hoile tuáñra de Alla ttu no mago. 3 Tuáñra magilé yo no foo, kiyólla-hoile tuáñra hóraf niyote éna mago, zeéne hín lói ayaci gorí faro. 4 Ó beiman ókkol, tuáñra no zano né, duniyai lloí dustí gorón maáni Alla lloí ducon ón d? Hétolla, zee niki duniyai lloí dustí goittó saá, yóggwa ye nizoré Allar ducon bana. 5 Aar náki tuáñra pak-kalam ot yián hánnak asé bóuli tåaro, ki hoile, "Alla ye añárar bútore ze ruh diiyé, hé ruh lla íba ttu gairot lage?" 6 Montor Allar rahámot aró bicí. Hétolla toh pak-kalam ot endilla asé, "Alla fohór ola ókkol or ulða tíya, montor niróc ókkol ore rahámot goré." 7 Hétolla, nizoré Allar hañse gosáido. Ibilíc or mukabela goró, tóí íte tuáñra ttu dáizayboi. 8 Allar dáke aiyó, tóí íba tuáñrar dáke aibó. Ó gunágár ókkol, nizoré pak-sáf goró, tuáñra dui mikká mon ola ókkole nizor dil sáf goró. 9 Afsús hái hañdahári goró edde bilak goró; áñcar bodol hañdo, aar kúcir bodol ferecan ó. 10 Nizoré nize Malik or nozor ot niróc ó, tóí íba ye tuáñra re uoror tokkat tulíbo. 11 Ó báiboináin ókkol, ezzon or bodnam ezone no goijjó. Zee niki arek bái or bodnam goré yáh bisar goré, yóggwa ye córiyot or bodnam goijjé fán edde bisar goijjé fán. Zodi tuní córiyot or bisar goró, tóile toh tuní córiyot amól-goróya no, bólke híyan or bisarhar. 12 Córíyot-dooya edde Bisarhar Ekzon beh asé, zibá ye basai yó fare dóncó yó gorí fare. Montor tuní hon abar tuáñr atehaňsór maincór bisar goittá? 13 Fúno, tuáñra zetará endilla hoó, "Aija no óile hailla añára fólana cóor gán ot zaiyum, aar hére ek bosór táki baade códori gorí bicí-bicí tiañ hamaiyúm." 14 Tuáñra toh tuáñrar zindigit hailla kii óibo de híyan úddwa no zano. Tuáñrar zindigi toh báf or dóilla, ziín essát ánik dahá zay baade gaib óízagoi. 15 Híyan or bodol tuáñra ttu endilla hoón saá, "Malike sailé, añára basi tákiyum aar waán-yián goríyum." 16 Montor tuáñra de gumane borái goró; héndilla borái beggún hóraf.

17 Hétolla zee niki gom mán gorí zane montor no goré, yóggwa ttu guná óibo.

5 Ó tuangor ókkol, yala tuáñra fúno, ki hoile, tuáñrar

uore ze doóñr duk-mosibot aiyér hín olla hañdahári edde bilak goró. 2 Tuáñrar tuangori borbad óigiyoi, aar tuáñrar hoorsuor uui ye háifelaiye. 3 Tuáñrar cúna-cañdit zooñre doijje, aar hé zooñre tuáñrar hélfob díbo edde ooin or dóilla góri tuáñrar gaa furifélaibo. Kiyólla-hoile tuáñra e ahéri din ot éna dón zoma gorifelaiyo. 4 Soó, tuáñrar fósol-dooiya ókkol ottu tuáñra ze muzuri beimaní gorí rakídiyo, híne tuáñrar hélfoguzorer, aar tuáñrar hé doooya ókkol or hañdani Alla Robbul Alamin or han ot foóñicce. 5 Tuáñra duniyait fúruti edde ayaci gorí beh din haraiyó. Zooráibar din olla bola fángori tuáñra nizoré bolaiyó. 6 Tuáñra behosúr maincórre hosúr díyo aar kún goijjó, montor ítara tuáñrar mukabela nó goré. 7 Hétolla, ó báiboináin, Malik nú aiyé foijjonto sobór goró. Tuáñra saái faribá, cacá ókkole zobin or kimoti fósol fai bolla hotó sobór goré. Ítara toh zeñ mac ottu cúru góri oón mac foijjonto sobór or sáaňte entezar goré. 8 Héndilla, tuáñra yó sobór goró. Nizor dil ore mozbut rakó, kiyólla-hoile Malik aibár októ dáke. 9 Ó báiboináin, ezzon or cékayot ezone no goijjó, zeéne Alla ye tuáñrar hosúr no dóre. Fúno, Bisarhar duwar or gurat foóñiccegai. 10 Ó añr báiboináin, ze nobi ókkole Malik or name boiyan ókkol goijjé, ítara ttu duk faar edde sobór gorár meésal lóh. 11 Becók ítara zetará duk bordac goijjé, añára ítara re mubarek bouli hoó. Tuáñra toh Aiyube duk bordac goijjíl de híyan zano; tuáñra yián óu zano, ki hoile, forezai Mabude yóggwa re rahámot goijjíl. Mabud óilde feþfuraniye edde meérbaniye furaiya. 12 Añr báiboináin, añr ebbe asól hotá óilde, tuáñra asman or, zobin or yáh oinno honó kessúr name bilkúl hosóm na háiyo. Montor tuáñra baná eddúr hoijyó, óile ói, aar no óile no, arnóile tuáñra hosúrbon tóoriba. 13 Tuáñrar bútore honókiye dukkan asé né? Tákile, yóggwa ye dua goróuk. Honókiye cíkkot asé né? Tákile, yóggwa ye taarif or seér goóuk. 14 Tuáñrar bútore honó ocúikka asé né? Tákile, yóggwa ye zomát or qaiðoóñr ókkol ore matouk, aar ítara aái Malik or name yóggwar matát tel di yore yóggwa lla dua goróuk. 15 Zodi hé dua iman or sáaňte goijjé de óile ocúikka wa gom óízayboi, yóggwa re gom goríbo de óilde Malike. Hé manúc cwa ye zodi guná gorí tåke, hín maf gorídiya zaybo. 16

Hétolla ezzon or guná ezzon ore cíkar goró, aar ezzon
olla ezzone dua goró, zeéne ocúk ottu gom ói faro.
Ezzon forhésgar bondar duat bící bol táke aar hé duar
zoriya ðoóñr-ðoóñr ham ókkol ói fare. **17** Nobi Eliyas
añárar ðóilla ézzon insán accíl. Yóggwa ye zettót zór
no di bolla dilmon di dua goijjíl, ítarar mulluk ot cáro
tin bosór fán zór nó deh. **18** Abar yóggwa ye zettót
zór olla dua goijjíl, asman ottu zór fori zobin ot fósol
ókkol dóra cúru goijjíl. **19** Añr báiboináin ókkol, zodi
tuáñrar bútottu honókiye sóiyi ttu duré zaagói, aar ar
ezzone ítare firai ané, **20** yóggwa ye yián zani louk de
ki, zee niki honó gunágar ore gollot rasta ttu firai
ané, yóggwa ye hé gunágar or zan basaiyé, aar tar bící
guná ókkol or maf faa baiyé.

1 Fitor

1 Añí Fitor, Isá Mosihr ézzon sáhabí. Allar basíloiya uitarár hañse lekír zetará dorbodor ói Pontus, Galatíya, Kappadókiya, Ecíya, edde Bitúniya elaka ókkol ot forbáci ísáfe tákér, 2 zetará re Alla Baf or agori niyot mozin edde Pak-Ruhr pak bana loi basílowa gíyeh de, Isá Mosihr fórmadar ói bolla edde Íbar lou wór cítkeye pak-sáf gorífela zay bolla. Tuáñrar uore rahámot edde cánti bicígori nazil óuk. 3 Añárar Malik Isá Mosihr Alla edde Baf or taarif óuk, kiyólla-hoile Íba ye toh Isá Mosih re mora ttu zinda gorí yore Nizor doóñir meérbaniye añára re noya zormo diyé. Híyane añára ekkán zinda acá faiyí, 4 endilla miras faibar ziyán fána no, dak no fore, edde ofát no. Hé miras asman ot tuáñra lla raká gíyeh, 5 zetará iman or usílaye Allar kudurute oh nejat olla héfazot asó ziyán céc hale zahér ói bolla toiyar asé. 6 Hétolla toh tuáñra bicí kúci, yala tuáñra ttu kessú taim olla doilla-bodoilla entáne duk bordac gorá forer de óile yo. 7 Hín aiyé de etollá, zeéne tuáñrar iman, ziyán ooín loi zálai gorí baade yo borbad zagói de cúnar túaro kimoti, híyan or sábut óiya asólíye zen Isá Mosih zahér óibo de októt taarif, mohíma, edde izzot ané. 8 Tuáñra toh Íba re nó dekó, toóu Íba re muhábbot goró, aar ehón no dekó de óile yo Íbar uore iman raikkó, edde boiyan gorí faribár raá nái de héndilla edde gabí kúciye tuáñra bicí kúci, 9 kiyólla-hoile tuáñra toh nizor iman or notiza foór, yáni tuáñrar ruhr nejat. 10 Hé nejat or baabute oh nobi ókkole díyane talac edde tahákit goijjil, zetará tuáñra re tuáñrar uore óíbar rahámot or baabute agun zanaáil. 11 Ítarahákit goijjil de ki, ítarar bútore Mosihr ze Ruh accíl Íba ye zeñítte Mosihr duk faar edde yárbaade mohíma faar baabute zanaider, héñtte Íba ye hoñtíyaror edde hon hálot or baabute icára gorér deh. 12 Ítarar hañse yián zahér gorá gíyeh de ki, ítarar nizor hédmot gorér de no bólke tuáñrar; uúin hoói ziín yala tuáñrar hañse uitará boiyan goijjil zetará asman ottu díferá gíyeh de Pak-Ruhr hédaiyote tuáñrar hañse kúchóbor tobolik goijjil; firista ókkole úddwa hé siz híin or baabute zani bolla azzu goré. 13 Hétolla, tuáñrar demak ore nal gorí aar únic ot táki, tuáñrar acá furafuri oh rahámot or uore rakó, ziyán Isá Mosih zahér óibo de októt tuáñrar uore óibo. 14 Fórmadar fuain bono, Alla re nó siníte age tuáñra ttu ze bura azzu ókkol accíl, híin mozin no soliyó, 15 bólke tuáñra re ðaikké de Íba

zendilla pak, tuáñra yó nizor hárr solasol ot pak bono; 16 kiyólla-hoile pak-kalam ot toh endilla asé, “Pak ó, kiyólla-hoile Añí pak.” 17 Tuáñra toh zibá ye honó ektorfía sára nizor-nizor ham mozin bisar goré Íbar hañse dua goitté Baf ðako, hétonna tuáñrar e forbácir októt Íbar ðoor rakí solasol goró; 18 tuáñra toh zano, tuáñra nizor bafdada ókkol ottu ze behar solasol miras faáila héntu tuáñra re azad gorá gíyeh de, nac óizagoi de siz yáni cúna-rufa lói no, 19 bólke nikút edde nidak bérásol-or-sóor, yáni Mosihr kimoti lou loi. 20 Becók, Íba re duniyair foidayecir age lóti basíraka gíyl, montor e ahéri zobanat tuáñrar wasté zahér gorá gíyeh. 21 Tuáñra Íbar duara éna Allar uore iman ainnó, Zibá ye Íba re mora ttu zinda gorí mohíma diiyé, zeéne tuáñrar iman edde acá Allar uore beh ó. 22 Tuáñra sóiyi re mani nizoré pak-sáf gorífelaiyo ísáfe tuáñra ttu imandár báiboináin ókkol olla háti muhábbot foida óiyé, ezzon ore ezone josbar sááñte dil ottu muhábbot goríyo. 23 Kiyólla-hoile tuáñra toh noya gori zormo óiyé de, nac ó de bis ottu no bólke nac no ó de bis ottu, yáni Allar zinda edde hámica zari téke de kalam ottu. (aión g165) 24 Pak-kalam ot asé de, “Hárr moniccó kér or ðóilla, aar ítarar tamám rub kérgwa fúl or ðóilla. Kér fúaizagoi, aar fúl zórizagoi, 25 montor Mabud or kalam abadulabad zari téke.” Hé kalam óilde oh kúchóbor, ziyán tuáñrar hañse tobolik gorá gíyeh. (aión g165)

2 Hétolla, hárr duconni, hárr dúkabazi, munaféki, ricárici, edde gifot tuáñrar hañsóttu dur gorífelo, 2 aar noya-noya zormo óiya fuain dor ðóilla tuáñra ruúhanir háti dud hái bolla azzu goró, zeéne híin or zoriya tuáñra nejat olla barát téko, 3 kiyólla-hoile tuáñra toh Malik or meérbanir moza faifelaiyo. 4 Íbar hañse, yáni hé zinda fattór zibá re maincé inkár gorífelaiye montor Allar basíloiya edde kimot ola, Íbar hañse aiyóne, 5 tuáñra re yó zinda fattór ókkol ísáfe ekkán ruúhanir góri bana zar, zeéne pak imam boni tuáñra ruúhanir endilla kurbani ókkol peec goró, ziín Isá Mosihr duara Alla ye kobul goré. 6 Hétolla toh pak-kalam ot endilla asé, “Soó, Añí Síyon ot eggwá fattór rakí, basíloiya edde kimot ola kunar-fattór. Zee niki Íbar uore iman aníbo, yóggwa bilkúl córminda no óíbo.” 7 Hétolla, tuáñra zetará iman ainnó tuáñra lla hé fattór kimot ola, montor zetará iman nú ané ítarar lla yián háitþe: “Ze fattór mistíri ókkole inkár gorífelaiye, yíba fattór beggún or túaro bicí zoruri

wa ógiyoi,” 8 yián óu: “Yibá eggwá uját há de fattór, edde foraba de eggwá cíl.” Ítara uját há de kiyólla-hoile, ítara kalam amól no goré, aar ítara re híyan olla beh tík gorá gíyeh. 9 Montor tuáñra toh eggwá basfloiya nosól, baáñccar imam, pak koum, edde Allar Nizor háas bonda, zeéne zibá ye tuáñra re andár ottu Nizor taajuippa foór ot ḥahai ainné Íbar kuduruti ham or boiyen goró. 10 Ek hale toh tuáñra Allar manúc nu accíla, montor yala tuáñra Íbar manúc; age tuáñra rahám nó foo, montor yala tuáñra rahám faiyó. 11 Ó adorja ókkol, añí tuáñra re fóriyat gorí, tuáñra nizoré bidecí edde forbáci buzí jisími azzu ókkol ottu basi táko, ziíne ruh lói larái goré. 12 Beyohúdi ókkol or dormiyan ot tuáñrar solasol tík raikko, zeéne ítara tuáñra re burai-goróya hoi elzam lagailé yo, tuáñrar bála ham ókkol dekí hín or zoriya, Alla aibár din Íbar taarif goré. 13 Malik or wasté nizoré hárr insáni hókumot ot gosáido: íba baáñcca óuk zibá uoror tokkat, 14 yáh hákim ókkol, zetará re baáñccar torfóttu diferá zah de, burai goróya ókkol ore sáñza dí bolla aar bála ham goróya ókkol ore taarif gorí bolla. 15 Kiyólla-hoile Allar moncá óilde híyan, tuáñra zen bála ham gorí bekuf ókkol or afáraingga hotá ókkol nizám gorifelai faro. 16 Azad faiyar dóilla góri zindigi hařo, montor nizor azadi re burair gúroni ísafe estemal no goijjó, bólke Allar gulam ísafe goijjó. 17 Beggún ore izzot goijjó; imandár báiyain dore muhábbot goijjó; Allar ḥoor raikko; baáñcca re izzot goijjó. 18 Gulam ókkol, furafuri izzot or sáaňte nizoré nizor girós or hañse gosáido, siríf gom edde cída gún or hañse no, bólke gáaňr gún or hañse yó. 19 Kiyólla-hoile yián toh rahámot or laayek, zodi honókiye nizor kíyal ot Alla re rakí nainsáfi duk or tokolif bordac goré. 20 Kiyólla-hoile zodi tuáñra hosúri goróne fiřa hóo de hín sobór or sáaňte bordac goró, híyan ot kii súwab asé? Montor zodi sóyi gán gorí duk foo de hín sobór or sáaňte bordac goró, híyan toh Allar hañse rahámot or laayek. 21 Tuáñra re etollá éna ḥaka giyéh, kiyólla-hoile Mosih ye toh tuáñra lla duk fai ekkán meésal rakí gíyeh, zeéne tuáñra Íbar hañiye-hañiye solo. 22 Íba ye no honó guná goijjé, aar no Íbar muk ot honó férokbaži faa giyéh. 23 Zeňtté Íba ye gail háiye, Íba ye uzan gail nó deh; aar zeňtté duk faiyé, Íba ye dómkí nó deh, bólke insáf bisar goré de Íbar hañse Nizoré gosáidiye. 24 Aar Nize añárar guná re Íbar gaat gori looi kúruc ot loigiyé, zeéne añára guná ttu mori forhésgarí lla basi táki. Tuáñra Íbar zohóme beh gom óiyo. 25 Kiyólla-

hoilé bérásóol or dóilla tuáñra toh gollot rastat zaat accíl; montor yala tuáñra nizor Soroya edde ruhr Saásita-goróyar hañse fíri aigiyogói.

3 Bouwáin ókkol, héndilla tuáñra yó nizoré nizor nizor hócom or hañse gosáido, zeéne zodi ítara baaz kiyé kalam no manilé yo, ítarar bouwáin de zen honó hotá sára nizor solasole ítara re bořai aní fare, 2 kiyólla-hoile ítara saibó de óilde, tuáñrar pak edde izzoitta solasol. 3 Tuáñra nizoré baár ttu háñzar zorur nái, sul or binis báñgi, cúna lói yáh barík hoorsuor findí; 4 bólke ziyán zorur híyan óilde nizor dil ore háñzon, ruhr fána no ó de norom edde cída lói, kiyólla-hoile Allar nozor ot híyan beh bicí kimoti. 5 Agor zobanat Allar uore bóraca rakító de pak mayafuain ókkole yó nizoré héndilla háñzaito de, nizoré nizor-nizor hócom or hañse gosáidi. 6 Zendilla niki Sárah, híba ye İbrahim ore malik ḥaki yóggwar hókum or tole tákito; zodi tuáñra sóyi gán goró aar honó ḥoor ore faṭṭa no doh, tóoile tuáñra toh híbar ziyain óiyo. 7 Hócom ókkol, héndilla tuáñra yó bouwáin dor fúaňti buddír sáaňte zindigi hařo, ítara re komzur sáaňti de zani edde tuáñrar dóilla rahámoti zindigir mirasdár de buzí ítara re izzot diyo, zeéne tuáñrar duat bazá foida no. 8 Hoitó sair de, beggún ek mon ola ó, fetfurani rakó, bái or dóilla muhábbot goró, rahám ola ó, norom ó; 9 burair bodol burai no goijjó, aar gail or bodol gail no diyó; yárbodol ítara lla borhot maiggo, kiyólla-hoile tuáñra re hé moksóte éna ḥaha giyéh, zeéne tuáñra borhot miras foo. 10 Pak-kalam ot toh endilla asé, “Zar ttu zindigi re muhábbot lage, edde monehoó bála din ókkol dekíte, yóggwar ttu nizor zir ore hórafi ttu aar nizor uňt ore misá hotá howá ttu sóoňlar zorur. 11 Yóggwa ttu burai ttu fíri aái gom mún gorár zorur; yóggwa ttu cántir kucíc edde fisá dórár zorur. 12 Kiyólla-hoile Mabud or suk toh forhésgar ókkol or uore, aar Íbar hane ítarar dua fúne; montor Mabud burai-goróya ókkol or hélef.” 13 Zodi tuáñra ttu gom mún goittó josba téake, tuáñra re hóti-goróya hon? 14 Montor zodi forhésgarir wasté tuáñra ttu duk faa fore yó, tuáñra mubarek. Ítarar dómkí re no ḥooraiyó, aar sintá no goijjó, 15 bólke tuáñrar dil ot Mosih re Malik ísafe pak maniyó. Zee niki tuáñra ttu asé de acár wajá tadarot goré, yóggwa re zuwab di bolla hámica toiyar táikko, montor dite norom or sáaňte edde izzote diyo, 16 aar dil óu sáf raikko, zeéne ze maincé tuáñrar bodnam goré edde

tuáñra ttu Mosihr ummot ísafe asé de bála solasol ore gail deh, ítara corminda ó. **17** Kiyólla-hoile hóraf ham gorí duk faar túaro, zodi Allar moncá óile gom ham gorí duk faa toh beétor. **18** Kiyólla-hoile Mosih yó de guná lla ekbar duk faáil de asé, yáni forhésgar gwá ye hóraf manúc ókkol olla, zeéne íba ye añára re Allar hañse loizai fare. Íba re jisíme mariféla gíyeh, montor ruhr hálót ot zinda gorá gíyeh, **19** aar hé hálote íba zai bondit asé de ruh ókkol or hañse tobolik goijjé, **20** zetará boóut age Nuhr zobanat zeñtté kicți toiyar ór aar Alla ye sobór or sáaňte entezar gorí táikkil, héñtte nafórman accíl. Hé kicți gán ot bicí hom, yáni añçto zon manúc beh faní ttu baiccíl. **21** Hé faní óilde báptísmar ekkán nicán, ziyáne yala tuáñra re nejat faba. Bápítsma lon gaar hoñsara dur gorón no, bólke híyan óilde sáf dil olla Allar hañse ekkán aros. Híyané nejat faba de Isá Mosih mora ttu zinda ówar duara, **22** Zibá asman ot zaigói Allar den dák ottu asé, aar fírista ókkole, kémota ola ókkole, edde kuduruti jiníc ókkole íbar hókumot mane.

4 Hétolla, zettót Mosih ye jisím ot duk faiyé, tuáñra nizoré yó ekí niyote mozbut goró; kiyólla-hoile zee niki jisím ot duk faiyé yóggwa ye gunár adot félaidiye, **2** tói yóggwa ye baki zindigi insáni hóraf moncáye ar no hará, bólke Allar moncáye beh hará. **3** Giyói de októt tuáñra uúin gorát kaffi taim haráfelaiyo ziín Beyohúdi ókkole goitté fosón goré; tuáñra iín ot beh zindigi harááila: bodmaci, kukýal, nicábazi, aððabazi, nicár mela-cóba, edde gínyai mutti fuñza. **4** Yala tuáñra ítarar fúaňti hé bicí ayaci-kúcít cámil nái de dekí ítara taajup óigiyoi, aar ítara tuáñrar baabute bura-ára hoó. **5** Montor ítara ttu Ubár hañse ísañ díya foribó zibá zindar edde morar bisar gorí bolla toiyar. **6** Kiyólla-hoile mora ókkol or hañse úddwa kúchóbor tobolik etollá éna gorá gíyeh, zeéne jisími hálote ítarar bisar insán or dóilla gorá zah, montor ruhr hálote ítara Allar dóilla zinda táke. **7** Tamám jiníc ókkol or hótom dáke aáigiyoi; hétolla, dua gorí bolla úñciyar táko edde úñic ot táko. **8** Ebbe zoruri óilde, ezzon ore ezzone josbar sáaňte muhábbot goró, kiyólla-hoile muhábbote boóut guná ókkol záfai raké. **9** No monmonai ezzon ore ezzone meémandari goró. **10** Zee zendilla niyamot faiyó, Allar dóilla-bodoilla rahámot or bála mazí ísafe híñ ezzon ore ezzone hédmot gorí bolla estemal goró. **11** Zee kiyé tobolik goré, yóggwa ye Allar kalam beh tobolik goróuk; zee kiyé hédmot

goré, yóggwa ye Alla ye dee de toóufike beh hédmot goróuk, zeéne hárr kessút Isá Mosihr duara Allar taarif ó. Taarif edde raastrí abadulabab hámica íbar. Aamin. (aión g165) **12** Adorja ókkol, tuáñrar hañse ze ooini duk ókkol asé ziín aiyé de óilde tuáñra re entán gorí bolla, híñ tuáñrar hañse osin kessú ór fángori taajup no óyo, **13** bólke zetó tuáñra Mosihr duk ókkol ot bági ór héto kúci ó, zeéne íbar mohíma zahér óibo de októt óu tuáñra kúcir uore kúci ó. **14** Zodi Mosihr nam olla tuáñrar beizzoti ó, tuáñra mubarek, kiyólla-hoile mohíma ola Ruh, yáni Allar Ruh tuáñrar uore asé. **15** Duk faile yo, saiýo tuáñra honókiye zen kúni, suri, burai-goróya ísafe yáh oinno zon or maamelat nak gólaidi duk no faa, **16** lekin zodi honókiye Isáyi de héttola duk faa, yóggwa ye no córmouk, bólke hé forisor zoriya Allar taarif goróuk. **17** Kiyólla-hoile bisar or októ toh aáigiyoi, aar hé bisar Allar foribar ottu lóti beh cúru ór. Añára ttu lóti cúru ór de óile, uitárra hálót keén óibo fáñllar zetará Allar kúchóbor ore amól no goré? **18** Aar, “forhésgar ottu úddwa nejat faite mockil de óile, bedinir edde gunágár or hálót keén óibo fáñllar?” **19** Hétolla, zetará Allar moncá mozin duk faar de asé, ítara gom ham gorí-gorí nizor zan ore biccácdar Foidagoróyar hañse gosáidouk.

5 Tuáñrar bútore asé de buzurgó ókkol ore, Añí nize yó zettót buzurgó aar añí Mosihr duk-mosibot or ezzon gobá edde zahér óibo de mohímat óu córik óiyum ísafe, ítara re nosiyot gorí: **2** Allar ze bérásol or zák tuáñrar bútore asé yíba re soro, yíbar saásita goríba de mojburiye no bólke Allar moncá mozin monehoói yore; nazayes nofár acáye no bólke azzuye; **3** aar zetará re tuáñrar át ot diiya giyéh ítarar uore hókumot no solaiyó, bólke hé sóol or zák or hañse nomuna boinno. **4** Tói zeñtté Doóñr Soroya wa zahér óibo, tuáñra mohíma tas faiba, zibá honódin nac no óibo. **5** Ó juwan ókkol, héndilla tuáñra yó nizoré tuáñrar buzurgó ókkol or hañse gosáido. Beggúne ezzon ore ezzone hédmot gorí bolla cídayi re fiñdó, kiyólla-hoile, “Alla fohór ola ókkol or ulđa tíya, montor niróc ókkol ore rahámot goré.” **6** Hétolla nizoré Kudurutwala Allar muúntu niróc goró, zeéne íba ye sóiyi októt tuáñra re uñsol ot tulé. **7** Tuáñrar hárr sintabáfani íbar uore dálico, kiyólla-hoile íba ye toh tuáñrar díyan raké. **8** Úñic ot táko, edde úñciyar táko; tuáñrar ducon Ibilíc, guzore de cínggor dóilla gúrafíra gorát asé, haré háifelai faribó de talace. **9**

Hétolla iman ot mozbut táki ítar mukabela goró, kiyólla-hoilé tuáñra toh zano, duniyait asé de tuáñrar imandár báiyain ókkole yó ekí ðóilla duk ókkol faar.

10 Tuáñra kessú þaim duk fai baade, hárr rahámot or Alla, zibá ye tuáñra re Mosihr usflaye Nizor ofúrani mohímat ðaikké, íba Nize tuáñra re fakka goríbo, mozbut goríbo, bol diibo, edde týagaraibo. (**aiónios g166**) **11** Íbar raastri abadulabad hámica zari tákouk.

Aamin. (**aión g165**) **12** Añí e barí ceñrí gán tuáñrar hañse, biccácdar bái bouli goni de Sílwanus or áta leikkí deh. Yián lói añí tuáñra re josba edde gobá dír de ki, híyan óilde Allar sóiyi rahámot. Híyan ot mozbut táko. **13** Babilon ot asé de ze zomát ore Alla ye tuáñrar fúañti basfloiyé, yíba ye tuáñra re sólam zanar; aar héndilla añr fua Markuse yó zanar. **14** Ezzon ore ezzone muhábbot or sáañte pak dile appá dí sólam zano. Mosihr bútore asó de tuáñra beggún or uore cánti nazil óuk.

2 Fitor

1 Añí Sáimon Fitor, Isá Mosihr éggwa gulam edde sáhabí. Uitarár hañse lekír zetará añárar Alla edde Nejatdoya Isá Mosihr forhésgarir usílaye añárar gán or dóilla ekkán kimoti iman faiyé: **2** Alla re edde Isá añárar Malik ore sinóne tuáñrar uore rahámot edde cánti bicígori nazil óuk. **3** Ubár illayi kudurute toh añára re zindigi edde dindári lói taalukat goré de hín beggún dan goijjé, zibá ye añára re Nizor mohímaye edde bálaiye ñaikké Íbar re sinár zoriya. **4** Hín or duara Íba ye añára re Nizor kimoti edde ñooñ waada ókkol diyé de asé, zeéne hín or usílaye tuáñra illayi fítorot or bági óizogoi, ontú hári ze borbadí níki duniyait hóraf azzu ókkole foida goijjé. **5** Hétolla tuáñra furafuri kucíce, nizor iman ot bálai, bálait giyan, **6** giyan ot forhés, forhés ot sobór, sobór ot dindári, **7** dindárit báiyali meérbani, edde báiyali meérbanit muhábbot baró. **8** Zodi tuáñra ttu hín táké edde barér de óile, híne tuáñra re añárar Malik Isá Mosih re sinát behar edde befózul óito no dibo. **9** Montor zar ttu hín nái yóggwa ye duré no deké, hoító sailé añdá, aar nizoré nizor agor guná ókkol ottu pak-sáf gorífela gíyeh de híyan foóraifelaiye. **10** Hétolla, ó báiboináin, Alla ye tuáñra re ñaikké de edde basíloye de híyan fakkagori bolla aró becábicí kucíc goró. Kiyólla-hoile zetókkal tuáñra hín gorát tákó, tuáñra bilkúl uját no hýyba, **11** bólke héndilla óile toh tuáñra re añárar Malik edde Nejatdoya Isá Mosihr ofúrani raijjot becábicí izzote góla zaybo. (*aiónios g166*) **12** Hétolla añí tuáñra re hín hámica yaad goráidiyat tákíyum, tuáñra hín zainna de edde nize faiyó de sóiyit máze tiki asó de óile yo. **13** Añí yián tík bóuli báfi de ki, zetókkal añí e támbar dóilla haiyaye así, tuáñra re hín yaad goráidi foñfoñtä gorón, **14** kiyólla-hoile añí zani, hártañr ttu añár e támbar eri zaagói foribó, zendilla añré añárar Malik Isá Mosih ye yó sáf-sáf góri zanaidiyé. **15** Añí furafuri kucíc goríyum de ki, tuáñra zen añr entehal or baade yó hín hámica yaad rakí faro. **16** Kiyólla-hoile añára toh tuáñra re añárar Malik Isá Mosihr taakot or edde Íba aibár baabute zanaidiyí de hín saláki gori banaiya kaháni no, bólke añára óilam de Íbar cáan or sukdhá gobá. **17** Íba ye Alla Baf ottu oñtté izzot edde mohíma faiyé zeñtté Íbar hañse hé ñooñ Mohíma-wala ttu e abas swá aiccé, “Íba óilde Añr adorja Fua, zibá re lói Añí bicí kúci.” **18** Asman ottu aiccíl de hé abas yíba añára nizebaze

fúinni, hýala añaára Íbar fúañti pak faár or uore. **19** Aar añaárar hañse nobi ókkole hoíi gíye de hotá yó asé ziíne aró fakka goré. Andár zagat suk zendilla serak or foór or uzu táke, borabor héndilla zetún fózor nó fáre aar tuáñrar dil ot sút-tara nó ulé, tuáñra hín or uzu kíyal dilé tuáñra bála goríba. **20** Montor age yián zanilo de ki, pak-kalam or honó poigam insán or buzá ttu aiccé de no. **21** Kiyólla-hoile honó poigam insán or moncá ttu aiccé de nái, bólke insáne Pak-Ruh ye solaiyé de mozin Allar torfóttu hoiyé deh.

2 Montor zendilla Isráil koum or bútore misá nobi ókkol óu accíl, héndilla tuáñrar bútore yó misá ustata ókkol tákibo. Ítara suppe-suppe endilla na sóyi taalim ókkol dibo ziíne dónco ané, aar nizoré kinifélaie de Malik ore úddwa inkar goríbo, héndilla gorí ítara nizor uore hóthat dónco aníbo. **2** Boóut zone ítarar bereijja solasol or fisá doribo, aar ítarar zoriya sóyi torikar bodnam óibo. **3** Ítara lalóse banaouti hotá ókkol hoíi tuáñra ttu fáida tulíbo; ítarar uore boóut age lóti hókum óigiyoi de sáñza aitéderi nái, aar ítarar borbadí gúm ot no. **4** Alla ye toh guná goijjé de firista ókkol ore bad nó deh, bólke hín ore zuzuk ot félaidi añdár gañt ot bañdí raikké, bisar or din foijjonto bon tákí bolla. (*Tartaroō g5020*) **5** Íba ye furana duniyai re bad nó deh, bólke bedini ókkol or hé duniyait tuwán ainníl, montor forhésgarir tobolik goijjíl de Nuh re edde oinno háñt zon ore héntu basaáil. **6** Íba ye Sodom edde Gomórah cóor ore furi sái gorífelai borbadir hosúrbon tóoraiye; héndilla gorí Íba ye hín ore bedini ókkol or hálót kii óibo de híyan or meésal banaiyé; **7** montor Íba ye forhésgar Luút ore basaifé'lail, zibá bedini ókkol or nafak solasol or zalanit accíl. **8** Kiyólla-hoile hé forhésgar manúc cwa ye ítarar bútore tákí ítarar becorá ham ziín dekító edde fúinito híine dinbodin nizor forhésgar ruht toziya faito. **9** Hé ísafe Mabude toh dindár ókkol ore entán ottu basailoi zane aar hóraf manúc ókkol ore sáñza lla bisar or din foijjonto rakí zane, **10** háasgori uitará re zetará nizor jisími nafak moncá mozin sole edde hókumot ore hékarot goré. Ítara toh goddar edde ekguañija, ítara kuduruti zandár ókkol ore bura-ára hoíté no doora. **11** Montor firista ókkol ítarar túaro boluwar edde taakotwala de óile yo, híne Mabud or muúntu ítarar bisar dite bura-ára no hoó. **12** Lekin manúc ítara ziín no zane hín ore beh bura-ára hoó. Ítara óilde akkól sára januwar or dóilla, ziín nizor

zate foida óiye de dóra hái mori bolla; ítara jonggoli januwar or dóilla dóncó óizayboi, **13** aar oinno zon ore goijjé de burair bodol burai faibo. Ítarar kúci óilde, din ot kúlamela góri ayaci gorón. Ítara tuáñrar fúañti háná háite dükabazir sáañte ayaci gorí, tuáñrar uore bodnam edde córom ané. **14** Ítarar suk zenár kiyale furaiya; ítara guná gorá honó októt bon no goré; ítara komzur maincóré fán ot féla; ítara ttu lalóse kuwac goijjá dil asé; ítara toh laánnoti! **15** Ítara sóyi rasta eridi gollot rastat giyyói; ítara Biyor or fua Balam or foñt doijje deh, zee niki hárami hamanir acík accíl, **16** montor yóggwa ye nizor hosúri lla bótborán háail: eggwá buga gadá ye insán or abase hotá hoói nobi Íbar foolait bazá díyl. **17** Manúc ítara óilde fúana kuwa edde tuwáne urai loizagói de miyúlar dóilla; ítara lla ebbe gutguita añdár raká gíyeh. **18** Kiyólla-hoile ítara no de hotár doóñr-doóñr gof mari, manúc uitará re jisím or azzu mozin bodmaci goittó uskaidi fán ot féla, zetará gollot ot sole de ítara ttu neeliaiyér de asé. **19** Ítara tará re azadir waada deh, montor ítara nize borbadir gulam boni asé. Kiyólla-hoile zaré ziyáne ziti aiyé, íte toh híyan or gulam óizagoi. **20** Ítara zettót añaarar Malik edde Nejatdoya Isá Mosih re siní dunyair nafaki ttu basi aái baade abar hín or fán ot foijjé aar ítara re híine ziti aiccé, ítarar fisór hálot agor hálot or túaro hóraf óiye. **21** Forhésgarir rasta siní, oh pak hókum ziyán ítara re diiya giyéh híyan ottu fissá zaar túaro, hé rasta no siná ítara lla aró beétor accíl. **22** Ítarar hálote e boson sóyi de dahá, “Kuñire ziín oolifélace hín or hañse waafes zaa” aar, “Dúifelaiya cíwór waafes fúñrot deráf foitto zaa.”

3 Ó adorja ókkol, tuáñrar hañse lekír de yián óilde añaar dusára ceñrí. Yaad gorídiyar mikká ttu aña duní ceñrit tuáñrar saf dil ore laridiyí, **2** zeéne tuáñra pak nobi ókkole ze hotá ókkol age lóti hoóigiye aar Malik edde Nejatdoyar ze hókum tuáñrar sáhabir duara aiccé hín yaad rakó. **3** Ebbe age yián zanilo de ki, ahéri zobanat táttaibazi-goróya ókkol táttaibazi gorí-gorí aibó, aar nizor hóraf azzuye solibó. **4** Ítara hoibó de, “Íba aibár waada horé giyyói? Hárr kessú toh añaarar dada-bafdada ókkol moot or gúm ot fori baade yo aijjó undilla solat asé zendilla hín dunyair foidayecir héntte lóti accíl.” **5** Montor ítara buzísinti foóraifele de ki, boóut age Allar kalame asman foida óiye, aar zebin ore faní ttu banai fanít kaayem goijjé, **6** ze fanír duara hé zobanar duniyai re tuwán aní

dónco gorífela gíyl. **7** Hé ekí kalame beh yalar asman edde zebin ore ooin loi zolai difélaí bolla raká gíyeh. Híin ore héfazot raká zaybo de, bedini ókkol or bisar edde borbadir din foijjonto. **8** Montor adorja ókkol, tuáñra e hotá foórai no felaiyo de ki, Malik or nozor ot ek din ek ázar bosór or fúwan aar ek ázar bosór ek din or fúwan. **9** Malike Íbar waada fura goitté deri goré de no, zendilla kiyé-kiyé deri goré bouli báfe; bólke Íba ye tuáñra re sobór gorí táikke deh, kiyólla-hoile honó ezzon dóncó óizagoi de híyan Íba ye no saá, bólke saá de, beggúne zen touwá gorífele. **10** Lekin Malik or din sur aiyé fángori beh aibó. Hé din asman eggwá doóñr uzore ofát óizayboi, aar san, beil, edde tara ókkol tez ooine milai zayboi; duniyai edde híyan or ham ókkol zolizaybói. **11** Híin beggún zettót héndilla góri nac óizayboi, tuáñra ttu hondilla manúc ón sáa? Tuáñra ttu pak edde dindári góri soli, **12** Allar din aibár entezar ot edde yíba hárá anaíbar kucíc ot ón sáa. Hé din toh asman furi dóncó óizayboi, aar san, beil, edde tara ókkol tez ooine milai zayboi. **13** Lekin Íbar waada mozin añaára noya asman edde noya zebin or entezar ot así, zeré forhésgarí téake. **14** Hétolla, adorja ókkol, zettót tuáñra hín or entezar ot asó, kucíc góri de ki, Alla ye zeéne tuáñra re cántir hálot ot dak sára edde behosúr lootfa. **15** Táariba de, añaarar Malik or sobór óilde nejat or mouka; ze hotá añaarar adorja bái Páule yó Allar diiya giyan mozin tuáñrar hañse leikké. **16** Yóggwa ye nizor ceñrí beggún ot óu iín ókkol leikké, ziín ot endilla hodún hotá asé ziín buzíté mockil. Taalim sára edde komzur ókkole ítara baki pak-kalam bodole de héndilla hín ore yó bodolifélaí, nizor lla borbadí foida goré. **17** Hétolla hoír, ó adorja ókkol, tuáñra híyan age lóti zano ísafe, úñciyar téako, zeéne hé bedini ókkol or gollote tuáñra re gollot rastat no loizagói, aar nizor mozbut zaga ttu lori no zogói; **18** bólke añaarar Malik edde Nejatdoya Isá Mosihr rahámot ot edde Íba re sinát zetó éto baró. Yala edde abadulabad foijjonto Íbar taarif ówat tákouk. Aamin. (aión g165)

1 Yohánnna

1 Añára tuáñrar hañse Ubár baabute lekír, zibá foóila curu ttu lótí asé, zibár muk zoban añára fúinni, zibá re nizor suké deikkí, zibá re kíyal góri saái yore nizor áte dóijji, yáni zindigi-dooya Kalam or baabute.

2 Hé zindigi zahér óyiye; añára híyan deikkí aar híyan or baabute gobá dísh. Añára tuáñrar hañse ofúrani zindigir baabute boiyan gorí deh, ziyán Baf or fúáñti accíl aar añárar hañse zahér óyiye. (aiónios g166) **3** Añára ziín deikkí edde ziín fúinni, tuáñrar hañse híin beh boiyan gorí, zeéne tuáñra ttu yó añára llói taalukat téake. Becók añárar taalukat toh Baf loi edde Íbar Fua Isá Mosih llói éna.

4 Añára tuáñrar hañse iín etollá lekír, zeéne añárar kúci fura ó.

5 E hotá añára Íba ttu fúinni aar tuáñrar hañse boiyan gorí, ki hoilé, Alla óilde Nur, Íbar bútore honó andár nái.

6 Añára andár ot zindigi haçai zodi endilla hoóí, añára ttu Íba llói taalukat asé, tóoile toh añára misá hotá hoóí, aar sóiyi gán no gorí.

7 Montor zodi añára Nur ot zindigi haçai, zendilla Íba Nize yó Nur ot asé, tóoile toh añára ezzon ottu ezzon loi taalukat asé aar Íbar Fua Isár lou wé añára re hárr guná ttu pak-sáf goré.

8 Añára zodi hoóí, añára ttu honó guná nái; tóoile toh añára nizoré fáki dír deh, aar dahá zah de, añárar bútore sóiyi nái.

9 Montor zodi añára añárar guná Allar hañse cíkar gorí, tóoile Íba ye añárar guná maf gorídibo, aar añára re hárr kuham ottu pak-sáf goríbo, kiyólla-hoile Íba biccácdar; Íba ye honódin nainsáfi no goré.

10 Añára zodi hoóí, añára honó guná nó gorí; tóoile toh añára Íba re misákur banair, aar añárar dil ot Íbar kalam nái.

2 Ó adorja fuain, añí tuáñrar hañse iín etollá lekír, zeéne tuáñra guná no goró. Montor zodi honókiye guná gorífele, añára ttu de Baf or hañse ezzon Cúwaricgar asé, Íba óilde forhésgar Isá Mosih.

2 Íba Nize óilde añárar gunár koffara; siríf añárar no, bólke fura duniyair maincór gunár óu.

3 Añára zodi Íbar hókum ókkol amól gorí, tóoile zani faijjum de ki, añára Íba re siní faijjí.

4 Zee niki endilla hoóí, “Añí Íba re siní faijjí,” lekin Íbar hókum ókkol amól no goré, íte misákur, ítar bútore sóiyi nái.

5 Montor zee niki Íbar kalam amól goré, becók ítar bútore Allar muhábbot furafuri asé. Híyané añára zani fari de, añára Íbar bútore así.

6 Zee niki Íbar bútore así hoóí dabi goré, ítar ttu Íbar dóilla góri solar fóros.

7 Ó adorja ókkol,

añí tuáñrar hañse honó noya hókum lekír de no, bólke ekkán furana hókum, ziyán tuáñrar hañse foóila cùrut lótí asé. Furana hókum híyan óilde tuáñra fúinno de hé kalam.

8 Arek ruwate, añí tuáñrar hañse ekkán noya hókum lekír hoilé fare, ziyán or sóiyi Íbar bútore edde tuáñrar bútore dahá zah, kiyólla-hoile andár fúraizargoi aar asól nur zola curu óigiyoi.

9 Zee niki nur ot así hoó montor nizor bái ore nafórot goré, íte aijjó andár ot asé.

10 Aar zee niki nizor bái ore muhábbot goré íte nur ot téake, aar ítar ttu uját háibar kessú nái.

11 Montor zee niki nizor bái ore nafórot goré, íte andár ot asé aar andár ot solafíra goré; íte horé zaar de híyan íte no zane, kiyólla-hoile andáre ítar suk añdá gorífelaiye.

12 Ó gura fuain ókkol, añí tuáñrar hañse etollá lekír, kiyólla-hoile Mosihr name toh tuáñrar guná ókkol maf gorídiya gíyeh.

13 Ó baf ókkol, añí tuáñrar hañse etollá lekír, kiyólla-hoile tuáñra toh Ubá re sinó zibá foóila cùrut lótí asé.

14 Ó juwan ókkol, añí tuáñrar hañse etollá lekír, kiyólla-hoile tuáñra toh Ibilíc ore ziti aiccó.

15 Ó fuain ókkol, añí tuáñrar hañse etollá lekíkí, kiyólla-hoile tuáñra mozbut; tuáñrar bútore Allar kalam téake, aar tuáñra Ibilíc ore ziti aiccó.

16 Duniyai re yáh duniyait asé de honó kessú re muhábbot no goijjó.

17 Zee niki duniyai re muhábbot goré, ítar bútore Baf or muhábbot nái.

18 Kiyólla-hoile duniyait asé de híin toh, jisím or azzu, suk or lalós edde zindigir borái; híin Baf or torfóttu no, bólke duniyair torfóttu.

19 Duniyai edde duniyair azzu ókkol fúraizargoi, montor zee niki Allar moncá mozin goré, íte abadulabad tákibo. (aión g165)

20 Ó fuain ókkol, yala óilde ahéri októ; tuáñra de fúinno, Doijjal aiyér, ehón úddwa boóut doijjal aáigiyoi.

21 Híyané añára zani de, yala óilde ahéri októ.

22 Becók ítar añárar héntu neeligiyói, háleke ítar añárar manúc nu accíl; kiyólla-hoile ítar zodi añárar manúc óito, tóoile ítar añárar fúáñti táizaitoi; montor ítar neeligiyói de híyané sáf zahér de, ítar ezzon óu añárar manúc nu accíl.

23 Montor tuáñrar uore toh Pakzone zimmadari diiyé, aar tuáñra beggúne sóiyi re zano.

24 Tuáñra sóiyi re no zano bóuli tåari añí tuáñrar hañse lekír de no, bólke etollá kiyólla-hoile tuáñra sóiyi re zano, aró zano de ki, sóiyi ttu honó misá nu aiyé.

25 Zee niki Isá re Mosih de inkar goré, íte misákur no ói ar kii?

Zee

niki Baf edde Fua re inkar goré, íte toh doijal. **23** Zee niki Fua re inkar goré, ítar bútore Baf nái; aar zee niki Fua re cíkar goré, ítar bútore Baf óu asé. **24** Hétolla saiyó, tuáñra foóila cúru ttu lótí ziín fúni-fúni aiyór hín tuáñrar dil ot táke fán. Tuáñra foóila cúru ttu lótí ziín fúni-fúni aiyór hín zodi tuáñrar dil ot táke, tóole tuáñra yó Fua edde Baf or bútore tákiba. **25** Mosih ye añára re ziyán diabar waada goijjé híyan óilde ofúrani zindigi. (aiónios g166) **26** Añí tuáñrar hañse iín uitarár baabute leikkí zetará tuáñra re gollot rastat loizaitó kucíc gorér. **27** Lekin tuáñrar uore Íba ye ze zimmadari diiyé híyan toh tuáñrar dil ot táke. Hétolla tuáñra ttu ar honókiyor taalim or zorurot nái, kiyólla-hoilel Íbar Ruh ye toh tuáñra re hárr tessúr taalim deh, aar híin misá no bólke sóyi. Hétolla Ruh ye tuáñra re zendilla taalim diiyé, héndilla tuáñra Íbar bútore zari ták. **28** Ói, ó adorja fuain ókkol, Íbar bútore zari ták, zeéne Íba zeñtté zahér óibo, héñtte añára ttu hímmot táke, aar Íba aibó de din ot Íbar muúntu córminda ówa no fore. **29** Tuáñra zehón Íba forhésgari de zano, tuáñra yián óu zanibá de ki, zetará forhésgari zindigi haña, ítarar zormo Alla ttu óiyo.

3 Soó, Bafe añára re hotó ðoóñr muhábbot goijjé, zeén níki añára re Allar fuain howá zah; eéne toh híyan sóyi. Duniyair maincé añára re etollá no siné, kiyólla-hoilel ítara Íba re no siné. **2** Ó adorja ókkol, yala toh añára Allar fuain, montor muúntu zay añára kii óiyum de híyan aijjó zahér nái óiyo. Añára eddúr zani de ki, Mosih zeñtté zahér óibo héñtte añára Íbar dóilla óiyum, kiyólla-hoilel Íba asóle zendilla añára Íba re héndilla dekíyum. **3** Zetó zone Mosihr uore hé acá raikké, ítara nizoré pak-sáf raké, zendilla Íba pak-sáf. **4** Zee niki guná goré íte córiyot báñge, kiyólla-hoilel guná gorón óilde córiyot báñgon. **5** Tuáñra toh zano, añárar guná ókkol dur gorí bolla Mosih zahér óoil; Íba ttu honó guná nái. **6** Hétolla zee niki Íbar bútore táke íte gunát fori no táke; aar zee niki gunát fori táke íte Íba re no deikké aar no siné. **7** Ó adorja fuain ókkol, saiyó, tuáñra re honókiye gollot ot no loiza fán. Zee niki forhésgari zindigi haña íte óilde forhésgari, zendilla Íba forhésgari. **8** Aar zee niki gunát fori táke íte óilde Ibilíc or, kiyólla-hoilel Ibilíce toh foóila cúru ttu lótí guná gorát asé. Allar Fua etollá zahér óoil, zeéne Íba ye Ibilíc or ham ókkol ore dóncó gorífela. **9** Zee niki Alla ttu zormo óigiyoi íte gunát fori no táke, kiyólla-hoilel ítar bútore Allar bis asé;

aar íte Alla ttu zormo óigiyoi de hétolla íte gunát fori táki no fare. **10** Allar fuain hontará aar Ibilíc or fuain hontará híyan endilla gori siná zah: zee niki forhésgari zindigi no hara íte Allar no, héndilla uite yó Allar no zee niki nizor bái ore muhábbot no goré. **11** Kiyólla-hoilel tuáñra foóila cúru ttu lótí ziyán fúni-fúni aiyór híyan óilde, añára ttu ezzon ore ezzone muhábbot gorár zorur. **12** Keéin or dóilla no óiyo, zee niki Ibilíc or accíl aar nizor bái ore kún goijjíl. Íte nizor bái ore kiyá kún gorífelai? Kiyólla-hoilel ítar ham ókkol bura accíl, montor bái or ham ókkol gom accíl. **13** Ó báiboináin ókkol, duniyair maincé tuáñra re nañrot goillé taajup no óiyo. **14** Añára toh zani, añára moot ottu zindigit faráyigai; kiyólla-hoilel añára de báiyain dore muhábbot gorí. Zee niki muhábbot no goré íte aijjó moot or hókumot or tole asé. **15** Zee niki nizor bái ore nañrot goré íte kúni, aar tuáñra toh zano, honó kúnir bútore ofúrani zindigi nái. (aiónios g166) **16** Añára toh Mosih ye añára lla Nizor zan dyíl de híyan ottu muhábbot kiyó re hoó de zani faijí. Hétolla, añára ttu yó nizor báiboináin ókkol olla nizor zan diyar fóros. **17** Dunyaibi cómbotti asé de manúce zodi nizor bái zorurot ot foijjé de dekí baade yo nizor suk bon gorí raké, ítar bútore Allar muhábbot keéngori zari tákibó? **18** Ó adorja fuain ókkol, aiyó, añára siríf hotáye edde zobane no, bólke hame edde sóiyiye muhábbot gorí. **19** Tói añára zani faijum de ki, añára sóiyir, aar Allar muúntu añárar dile tosólli faibo. **20** Kiyólla-hoilel añárar dile zodi añára re hosúrbon tóora, añára toh zani, Alla añárar dil or túaro ðoóñr, Íba ye hárr tessúr zane. **21** Hétolla, ó adorja ókkol, añárar dile zodi añára re hosúrbon no tóora, tóole toh añára ttu Allar muúntu hímmot tákibó, **22** aar añára Íba ttu ziín magi hín faiyum, kiyólla-hoilel añára de Íbar hókum ókkol amól gorí, aar Íbar nozor ot ziín fosóndar híin gorí. **23** Íbar hókum óilde, añára Íbar Fua Isá Mosihr uore iman anón aar ezzon ore ezzone muhábbot gorón, zendilla Mosih ye añára re hókum díye. **24** Zee niki Allar hókum ókkol amól goré íte Allar bútore zari asé, aar Alla ítar bútore zari asé. Íba ye añára re Pak-Ruh diiyé de híyanie añára zani de ki, Íba añárar bútore zari asé.

4 Ó adorja ókkol, hárr ruh re biccác no goijjó, bólke híin Allar torfóttu ói ne no tahákit gorí saiyó; kiyólla-hoilel duniyait boóut misá nobi ókkol neeillé. **2** Allar Ruh re tuáñra endilla gori siní faribá: ze ruh ye Isá Mosih insán boni aicclí de híyan cíkar goré,

hé ruh óilde Allar torfóttu; 3 montor ze ruh ye Isár baabute héndilla cíkar no goré, hé ruh Allar torfóttu no; hé ruh óilde Doijjal or, ze ruh aibár hotá tuáñra fúinno, aar yala úddwa duniyait asé. 4 Ó adorja fuain ókkol, tuáñra toh Allar torfóttu aar tuáñra ítara re ziti aáigiyogi, kiyólla-hoile tuáñrar bútore zibá asé Íba toh duniyait zee asé ítar túaro doóñr. 5 Ítara duniyair torfóttu, hétolla ítara duniyaibi hotá hoó deh, aar duniyair maincé ítarar hotá fúne. 6 Montor añára de Allar torfóttu. Zetará Alla re siné, ítara añárar hotá fúne; montor zetará Allar torfóttu no, ítara añárar hotá no fúne. Héndilla góri añára sóiyir ruh re edde dükabazir ruh re siní fari. 7 Ó adorja ókkol, aiyó, añára ezzon ore ezzone muhábbot gorí, kiyólla-hoile muhábbot toh Allar torfóttu. Zee niki muhábbot goré íte Alla ttu zormo ógiyoi aar íte Alla re siné. 8 Aar zee niki muhábbot no goré íte Alla re no siné, kiyólla-hoile Alla óilde toh muhábbot. 9 Añárar hañse Allar muhábbot yiáne zahér óiye, ki hoile, Íba ye Nizor lehár ek Fua re duniyait diferáyi, zeéne añára Íbar duara basi táki fari. 10 Añára Alla re muhábbot goijji de hétolla no, bólke Íba ye añára re muhábbot gorí añárar gunár koffara ói bolla Nizor Fua re diferáyi deh. Híyan ore hoó de muhábbot. 11 Ó adorja ókkol, Alla ye zettót añára re etó muhábbot goijjé, añára ttu yó ezzon ore ezzone muhábbot gorár fóros. 12 Alla re toh honókiye honódin deikké de nái. Añára zodi ezzon ore ezzone muhábbot gorí, tótoile toh Alla añárar bútore zari asé aar Íbar muhábbot añárar bútore furafuri asé. 13 Íba ye añára re Nizor Ruh ttu diiyé de hétolla añára zani fari de, añára Íbar bútore zari así aar Íba añárar bútore zari asé. 14 Añára deikki edde gobá dí de ki, Bafe Fua re duniyair Nejatdoya ói bolla diferáil. 15 Zee niki Isá re Allar Fua de cíkar goré, Alla ítar bútore zari téke, aar íte Allar bútore zari téke. 16 Alla ttu añára lla ze muhábbot asé híyan añára zani edde biccác gorí. Alla óilde muhábbot; zee niki muhábbot or bútore zari téke íte Allar bútore zari téke, aar Alla ítar bútore zari téke. 17 Héndilla góri muhábbot añárar bútore furafuri asé, zeéne añára ttu kiyamot or din hímmot téke, kiyólla-hoile e duniyait añára yó de Isár dóilla. 18 Muhábbot ot honó door nái; furafuri muhábbote door ore dur gorífele, kiyólla-hoile door or fisé sáñzar sintá téke. Zee niki doora ítar bútore muhábbot furafuri nái. 19 Añára etollá muhábbot gorí, kiyólla-hoile age Íba ye añára re muhábbot goijjé. 20 Zodi honókiye endilla hoó, “Añí

Alla re muhábbot gorí,” montor nizor bái ore nafrórot goré, íte misákur; kiyólla-hoile zee niki deikká bái ore muhábbot no goré, íte andeikká Alla re keéngori muhábbot gorí faribó? 21 Añára Íbar torfóttu e hókum faiyí de ki, zee niki Alla re muhábbot goré ítar ttu nizor bái ore yó muhábbot gorá foribó.

5 Zee niki Isá re Mosih de biccác goré, íte Alla ttu zormo ógiyoi; aar zee niki Baf ore muhábbot goré, íte Íbar fua re yó muhábbot goré. 2 Añára Alla re muhábbot gorí de edde Íbar hókum ókkol amól gorí de híyané zani de ki, añára Allar fuain ókkol ore muhábbot gorí. 3 Allar hókum ókkol amól gorá óilde Alla re muhábbot gorá. Íbar hókum ókkol zulap no. 4 Kiyólla-hoile zee niki Alla ttu zormo ógiyoi íte toh duniyai re ziti aiyé. Duniyai re ziyáne ziti aiccé híyan óilde añárar iman. 5 Zee niki Isá re Allar Fua de biccác goré, siríf íte no ói duniyai re ziti aiyé de ar hone? 6 Isá Mosih óilde Ubá zibá faní edde lou wór duara aiccé; siríf faní duara no, bólke faní edde lou wór duara. Héndilla bólui Pak-Ruh ye gobá déh, kiyólla-hoile hé Ruh toh Nize sóyi. 7 Gobádoya asé de tin, hín óilde: 8 Pak-Ruh, faní, edde lou; hé tiní gobá ye ekí dóilla gobá déh. 9 Becók añára insán or gobá re biccác gorí, montor Allar gobá toh aró doóñr. Allar gobá óilde waán ziyán Íba ye Nizor Fuar baabute diyé. 10 Zee niki Allar Fuar uore iman ané ítar dile hé gobá kobul goré; aar zee niki Alla re biccác no goré íte Íba re misá banaiyé, kiyólla-hoile Alla ye Nizor Fuar baabute ze gobá dífe híyan de íte biccác nó goré. 11 Hé gobá óilde, Alla ye añára re ofúrani zindigi diiyé, aar hé zindigi Íbar Fuar hañse asé. (aiónios g166) 12 Zee niki hé Fua re faiyé íte hé zindigi faiyé, montor zee niki Allar hé Fua re nó faa íte hé zindigi nó faa. 13 Tuáñra zetará Allar Fuar uore iman ainnó, íín añí tuáñrar hañse kiyólla lekín hoile, zeéne tuáñra nizor ttu ofúrani zindigi asé de zano. (aiónios g166) 14 Allar muúntu añárar ze hímmot asé híyan óilde, zodi añára Íbar moncá mozin honó kessú magi, híyan Íba ye fúne. 15 Añára zehón yián zani, añára ziyán magi híyan Íba ye fúne; añára yián óu zani de ki, añára Íba ttu zíin maiggí híin faiyí. 16 Zodi honókiye nizor bái ye endilla guná gorér de deké ze guná ye moot nu ané, tótoile íte dua goillé Alla ye hé bái ore zindigi diibo. Añí guná waán or hotá hoóir de ze guná ye moot nu ané. Moot ané de guná yó asé, añí héndilla guná lla dua goittó hoóir de no. 17 Hárr dóilla kuham guná, montor moot

nu ané de guná yó asé. **18** Añára zani, zee niki Alla
ttu zormo ógiyoi íte gunát fori no táke, kiyólla-hoile
Allar Fua ye ítare héfazot raké, aar Ibilíce ítare súi no
fare. **19** Añára yián óu zani de ki, añára Allar, aar fura
duniyai Ibilíc or kobzat asé. **20** Añára aró zani de ki,
Allar Fua aái añára re buzíbar toóufik diiyé, zeéne
añára Zibá sóiyi Íba re zani fari. Becók añára Zibá
sóiyi Íbar bútore así, yáni Íbar Fua Isá Mosihr bútore.
Íba óilde sóiyi Alla aar ofúrani zindigi. (aiónios g166) **21** Ó
adorja fuain ókkol, nizoré mutti fuñza ttu basai rakó.

2 Yohánnna

1 Añí buzurgó ye, Allar basíloiya mayafuar hañse edde híbar fuain dor hañse lekír, zetará re añí sóiyi muhábbot gorí. Siríf añí no bólke zetará sóiyi re zane ítara beggúne yó muhábbot goré, **2** kiyólla-hoilé sóiyi toh añárar bútore zari táke aar abadulabad añárar fúañti tákibo. (aión g165) **3** Alla Baf or torfóttu, edde hé Baf or Fua Isá Mosihr torfóttu rahámot, meérbaní, edde cánti añárar fúañti sóiyi edde muhábbote zari tákibo. **4** Tuáñr kessú fuain sóiyit soler de dekí añí bicí kúci óiyi, zendilla soli bolla añára Baf or torfóttu hókum faiyí. **5** Ó izzotdár bóin, añí tuáñre aros gorír, aiyó, añára ezzon ore ezzone muhábbot gorí. Híyan añí tuáñr hañse honó noya hókum leikkí de no, bólke waán ziyán añára re foóila cúru ttu diiya giyéh. **6** Añára Allar hókum mozín solon óilde muhábbot. Íbar hókum óilde yián ziyán tuáñra círuth lóti fúni-fúni aiyór, ki hoilé, tuáñra muhábbot or foñt báy solo. **7** Kiyólla-hoilé duniyait toh boóut dúkabaz ókkol neeillé, zetará Isá Mosih insán boni aiccé de cíkar no goré. Héndilla manúc óilde dúkabaz edde doijjal. **8** Úñciyar tákko, zeéne añára ziín olla meénnnot goijjí híin hárai no félo, bólke híin or boccíc furafuri faizo. **9** Zee niki Mosihr taalim or címar baáre zaagói aar híin or bútore zari no téke, ítar bútore Alla nái. Montor zee niki hé taalim or bútore zari téke, ítar bútore Baf óu asé, Fua yó asé. **10** Honókiye zodi tuáñrar hañse aái héndilla taalim no deh, ítare góí ot zaga no diiyó aar sólam óu no zanaiyó. **11** Kiyólla-hoilé zee niki héndilla manúc ore sólam zana, íte hé manúc or bura ham ot córik óiye. **12** Añr ttu tuáñrar hañse lekíbar boóut kessú asé, montor añí híin habos edde cíyai lói lekító no saáir. Añr acá asé de, añí tuáñra llói milto aiccúm, aar tuáñra llói muámuikka ói hotá hoiyúm, zeéne añárar kúci fura ó. **13** Tuáñr bóin zibá re Alla ye basíloye, híbar fuain de tuáñre sólam zanar.

3 Yohánnna

1 Añí buzurgó ye, adorja Gayus or hañse lekír, zibá re añí sóiyi muhábbot gorí. **2** Ó adorja, añí dua gorí de, zendilla tuáñr ruúhani torki ór héndilla tuñí zen hárr tessút torki óizogoi aar tuáñr sehét bála téke.

3 Añí bicí kúci óiyi, zeñtté hodún imandár báiyain aái yore añré tuáñr hákikot or gobá díye, ki hoilé, tuñí bóle sóiyi foñt báy solat asó. **4** Añr fuain ókkol sóiyi foñt báy soler de híyan fúnar túaro ñooñr kúci añr ttu ar nái. **5** Ó adorja dustó, tuñí toh imandár báiboináin ókkol olla ziín gorór híin imandarir sáañte gorór, hálezke ítara tuáñr sinforiso manúc no. **6** Ítara zomát or muúntu tuáñr muhábbot or baabute gobá díye. Tuñí ítara re ítarar sofór ot rowana gorídite Alla kúci ó de héndilla góri dilé bicí gom óibo. **7** Kiyólla-hoile ítara sofór ot neeilé de Mosihr nam or wasté; ítara gairimandár ókkol ottu honó modot nó loo. **8** Hétolla, héndilla maincór modot gorón añára ttu fóros, zeéne añára yó sóiyir ham-goróya ói fari. **9** Añí zomát or hañse kessú leikkílam; montor Diyutrifes, zee ítarar bútore sóddari goittó saá, íte añárar hotá kobul no goré. **10** Hétolla, añí hére ailé, íte goré de ham ókkol tulídoriyum. Íte añára re ínca gorí añárar bodnam ókkol gorér. Ítar ttu híyan lói kafí nó óyo, íte imandár báiyain dore yó kobul no goré, aar zetará kobul goittó saá ítara re maná goré aar zomát ottu neelaide. **11** Ó adorja dustó, burair fisáli no bólke gom or fisáli dóri solo. Zee niki gom ham goré íte óilde Allar, montor zee niki bura ham goré, íte Alla re nó deké. **12** Demetriyuse beggún or hañsóttu gom nam faiyé, sóiyir hañsóttu úddwa. Añára yó yóggwar nam gorí. Tuñí toh zano, añára di de gobá sóiyi deh. **13** Añr ttu tuáñr hañse lekíbar boóut kessú asé, montor añí híin holom edde cíyai lói lekító no saáir. **14** Añr ttu acá asé de, añí tuáñre bicí hára dekíyum, aar añára muámuikka ói hotá hoiyúm. Tuáñr uore cánti óuk. Eñíyar dustó ókkole tuáñre sólam zanar. Tuñí héñíyar dustó ókkol ore zon-zon gori añr sólam diyo.

Yohúdah

1 Añí Yohúdah, Isá Mosihr éggwa gulam aar Yakub or bái. Uitarár hañse lekír, zetará re Alla ye ðaikké, zetará óilde Alla Baf or adorbon aar Isá Mosihr duara héfazot or tole asé. **2** Tuáñrar uore meérbaní, cánti edde muhábbot bicígori nazil óuk. **3** Ó adorja ókkol, zeñté añí tuáñrar hañse nejat waán or baabute lekí bolla furafuri kucíc goríñ ziyán ot añára beggún córik así, añí e aros sán lekón zorur bouli báippi, ki hoilé, tuáñra zan-foran di oh iman or wasté larái goró ziyán Allar pak bonda ókkol ore ekbar ot hámica lla diiféla gíyeh. **4** Kiyólla-hoile ót no faifán góri hoozzon manúc suppe-suppe añañrar bútore góillegai de asé, zetarár sáñzar zikír yaar boóut age lóti asé. Ítara bedini ókkol, zetará Allar rahámot ore bura ham or ezazot-nama banaiféle, aar añañrar lehár Girós edde Malik Isá Mosihr re inkar goré. **5** Tuáñra iín beggún zano de óile yo, toóu añañttu tuáñra re yaad goráidito monehoór de ki, Malike Boni Isráil ókkol ore Ijíp mulluk ottu basai aní baade, ítarar bútottu uitará re dónco gorífelail zetará iman nú ané. **6** Aar ze fírista ókkole nizor hókumot or tokka zari nó raké bólke nize tákito de sóiyi zaga eridiféhaiye, Alla ye híin ore ðooñr kiyamot or din olla abadulabadi síyol lói andár ot bañdí raikké; (**añdios g126**) **7** zendilla Sódom edde Gomórah re edde cóor híin or ateháñsor cóor ókkol ore raikké, kiyólla-hoile híin óu fírista híin or dóilla zenákarit forigílgai edde niyom or ulda zenár fisá doijil. Ítarar hálot óilde uitarár ekkán meésal zetará ofúrani ooin ot sáñza faibo. (**añños g166**) **8** Borabor héndilla, hé bedini ókkole yó ítarar cóppon or bazá dídi jisím ore nafak goré, honó hókumot ore no mane, aar kudurutdár ókkol or bodnam goré. **9** Montor uñsol tokkar fírista Maikele úddwa zeñté ibilíc lói Muúsar lac or baabute torkatorki diyé, yóggwa ye beizzotir sáñte ítarar hosúr dí bolla hímmot nó goré, bólke hoóil de, “Malike toré sáñza douk!” **10** Montor hé manúc ítara ziín no buzé híin or baabute bodnam goré, aar akkól sára januwar or dóilla ítara ziín buzé híine ítara re dónco gorífele. **11** Ítarar uore afsús! Kiyólla-hoile ítara Keéin or foñt doijje, aar nofá hásil gorí bolla bouli ítara Balame goijíl de goltit nizoré gosáidiye; ítara Kórar dóilla ámana gorí dónco óigiyoi. **12** Zeñté ítara honó door-córom sára tuáñrar muhábbot or mela-cóbat córik ó, héñtte ítara óilde ót no faiya gúiñtar dóilla, aar siríf nizoré beh fale deh. Ítara boiyare urai loizagói de zór

sára miyúlar dóilla, aar endilla gas ókkol or dóilla ziín ore gulagalar moósum ot úddwa gulagala no dóre de héttola murí ttu hánrifela zah, híin dui mikká ttu mora. **13** Ítara doijjar tuwáni goir or dóilla, kiyólla-hoile fénar dóilla ítarar córomi ham ókkol báci uré. Ítara gúrafíra goré de tara ókkol or dóilla, zetará lla ebbe gutguíñta andár hámica lla raká gíyeh. (**añgn g165**) **14** Ítarar baabute Adom zai háñt nombór or nosól or manúc Idirise endilla agun hotá hoiyé, ki hoilé, “Soó, Malik Nizor ázar-ázar pak fírista ókkol lói aiyér, **15** beggún or bisar goittó. Íba ye tamám bedini ókkol ore ítara bedinir sáñte zedún bedini ham ókkol goijjé híin or edde hé bedini gunágár ókkole Íbar ulða zedún doró-doró hotá ókkol hoiyé híin beggún or hosúrbon elan goríbo.” **16** Manúc ítara hámica monmona edde ték feñra, aar nizor bura azzu mozin sole. Ítara nizor baabute boráí goré, aar nofá hásil gorí bolla maincór tulá déh. **17** Lekin, ó adorja ókkol, Malik Isá Mosihr sáhabí gúne ziín hoóí gíyeh híin yaad raikkó, **18** ítara tuáñra re hoóil de, “Ahéri zobanat tooñcábazi-goróya ókkol aibó, zetará nizor bedini azzu mozin solibó.” **19** Ítara óilde uitará zetará faáta-faáti foida goré; ítara duniyabi kíyale beh sole, aar ítara ttu Pak-Ruh nái. **20** Montor, ó adorja ókkol, tuáñra ttu asé de hé ebbe pak iman or uore nizoré banaituló, Pak-Ruh hédayote dua goró, **21** nizoré Allar muhábbot ot zari rakó, ofúrani zindigi fai bolla añañrar Malik Isá Mosihr meérbanir entezar ot táko. (**añños g166**) **22** Zetará ttu cök-cubá asé ítarar uore rahám goijjó; **23** oinno zon ore ooin ottu tani basaiféhaiyo; aar zetarár zindigi hoñsara óigiyoi, ítarar nafak hoor ore úddwa nafórot gorí úñciyarir sáñte ítarar uore rahám goijjó. **24** Zibá ye tuáñra re uját há ttu basai fare aar Nizor mohímar cáikkat honó dak sára ðooñr kúcir sáñte týagarai fare, **25** hé lehár Alla añañrar Basailoyar mohíma, ðooñrgiri, raastri edde kémota Isá Mosihr añañrar Malik or duara hárr zobanar age yó accíl, ehón óu asé, aar abadulabad óu zari tákouk. Aamin. (**añgn g165**)

Zahéri

1 Iín óilde Isá Mosih ye goijjé de zahéri ókkol, ziín Alla ye Íba re etollá zanaiyé, zeéne ziín bicí hára hámaha fura óibar asé hín Íba ye Nizor gulam ókkol ore dahá. Hétolla Isá ye Nizor firista diférái Nizor gulam Yohánnar hañse iín zahér goijjé. **2** Yohánna ye Allar kalam or edde Isá Mosihr gobár baabute ziín-zíín deikkil hín beggún or baabute gobá díye. **3** Mubarek ubá zee niki e poigam iín telawot goré, aar uitará yó mubarek zetará iín fúne edde eré ziín leikká asé hín amól goré, kiyólla-hoile iín fura óibar októ toh dáke. **4** E ceñrí gán añí Yohánnar torfóttu, Ecíya elakat ze háñt twa zomát asé hín or hañse lekír: Tuáñrar uore rahámot edde cánti nazil óuk, Ubár torfóttu zibá asé, zibá accíl, edde zibá aibár asé; háñt ruh uúin or torfóttu yó, ziín Íbar toktór muúntu asé; **5** héndilla, Isá Mosihr torfóttu yó, zibá óilde biccácdar gobá, zibá mora ókkol ottu zinda óiye de foóila zon, zibá duniyair baáñcca ókkol or hókumot-goróya. Íba zibá ye niki añaára re muhábbot goré, zibá ye Nizor lou wé añaára re añaárar guná ttu azad goijjé, **6** zibá ye añaára re lói ekkán raijjo banaiyé aar añaára re Íbar Alla edde Baf or ham olla imam banaiyé, Íbar mohíma edde raastri abadulabad hámica zari tákouk. Aamin. (aiōn g165) **7** Soó, Íba miyúlar bútore góri aiyér; hárr suké Íba re dekíbo, uitará úddwa zetará Íba re gañittíl. Duniyair tamám koum ókkole Íba re dekí ferecani zahér goríbo. Héndilla óuk. Aamin. **8** Mabud Alla ye endilla fórmár, “Añí óílam de Alfa edde Omíga, Ubá zibá asé, zibá accíl, edde zibá aibár asé, yáni hárr Kudurutwala wa.” **9** Añí óílam de Yohánnna, zibá tuáñrar bái, aar Isár ummot ísafe mosibot ot, raijjot, edde sobór ot tuáñrar sáañti, zibá re Allar kalam tobolik gorár zoriya edde Isár baabute gobá diyar zoriya Pátmos hoó de diyat raká gýyl. **10** Malik or din ek rooibare añí Pak-Ruhr kobzat accílam, aar añí fisór ttu cíañr abas or dóilla éggwa doóñr abas fúinni, **11** eén hoór de, “Tui ziín dekór hín eggwá kitab ot lek, baade ylba re háito wa zomát ot diférá, yáni Ífisás ot, Semúrnat, Pírgamun ot, Tuatírat, Sárdis ot, Filadílfiyat, edde Laudíkiyat.” **12** Hétunot, zibá ye añí lói hotá hoór Íba re sai bolla añí muu fíraiysi. Aar fíjji rár cúnar háñt tan serak-or-boiróni deikkí; **13** hé boiróni gún or mazéhale moniccór dóilla honnwággwa asé, zibár téng or gurat foijjonto lamba zubba findá aar sínat máze cúnar ekkán fañti baindá. **14** Íbar matár sul lun bérásóol or

keñc or dóilla dóla, yáni boróf or dóilla fúut dóla; aar Íbar suk kún ooin or zilhar dóilla. **15** Íbar téng or fata gún gutgüiñta ooin or fooin ot furat di sáf goijjá sosoikka fitol or dóilla, aar Íbar abas bicí faní holholanir abas or dóilla. **16** Íba ye Nizor den áte háñt twa tara dóri táikke, aar Íbar gal ottu ekkán dui-dárja dár toluwar neeliaiccé. Íbar siyára fura teze zoler de beil or dóilla. **17** Íba re dekí añí mora manúc or dóilla Íbar foot forigiyígoi. Hétunot Íba ye Íbar den át añr uore di hoór de, “No doorac; Añí Awal edde Akér. **18** Añí óílam de Zindawa; Añí morigílambói, yala saá, Añí abadulabad foijjonto zinda así. Moot or edde fatalfur or zagar sabí Añr át ot asé. (aiōn g165, Hadés g86) **19** Hétolla ziín deikkós, ziín yala ór, edde ziín iín baade óibo de asé, hín beggún lekfela. **20** Tui ze háñt twa tara Añr den át ot deikkós hín or edde cúnar háñt tan serak-or-boiróni gún or gufoni óilde endilla: háñt twa tara óilde háñt twa zomát or firista gún, aar háñt tan serak-or-boiróni óilde háñt twa zomát tun.

2 “Ífisás cóor or zomát or firistar hañse endilla lek:

Zibá ye Nizor den áte háñt twa tara dóri téke, zibá ye cúnar háñt tan serak-or-boiróni gún or mazéhale solafíra goré, Íba ye iín hoór: **2** Añí tor ham, tor meénnöt edde tor sobór or baabute zani. Añí yián óu zani de ki, tui hóraf manúc ókkol ore bordac gorí no faros aar zetará nizoré nize sáhabí bouli dabi goré, háleke ítara sáhabí no, tui ítara re tahákit goijjós aar ítara misá de loot faiyós; **3** tor ttu sobór asé, aar tui Añr nam or wasté duk bordac gorát óran nó ós. **4** Montor Añr ttu tor ulða yián hoibár asé de ki, tui tor foóila muhábbot ore bad difélayios. **5** Hétolla, báfi sáa tui hoddúr ottu forigiyósgoi. Touwá gor, aar ham uúin gor ziín age goijjíli; arnóile zodi tui touwá no gorós, Añí aáí yore tor serak-or-boiróni gán híyan or zaga ttu larifelaiyum. **6** Montor tor ttu yián asé: tui Nikolatiól or ham ókkol ore nafovrot gorós, ziín Añí yó nafovrot gorí. **7** Zar ttu fúnibar han asé íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii hoór deh. Zee niki ziti aiyé, Añí ítare zindigi gas or gula háito díyum, zibá Allar jonnottul-férodus ot asé. **8** “Semúrna cóor or zomát or firistar hañse endilla lek: Zibá Awal edde Akér, zibá morigílgói aar zinda óiye, Íba ye iín hoór: **9** Añí tor mosibot ókkol ore edde tor gorifi hálot ore zani, montor becök tui ruúhanir tuangor. Añí uitarár kuféri re yó zani zetará nizoré nize Yohúdi hoói dabi goré, háleke ítara Yohúdi no, bólke Cítian or éggwa

dol. 10 Tui ze duk ókkol faibar asé hín ore no dooraic. Fún, Ibilíce toré entán gorí bolla tor kessú maincóré ziyól ot díbo de asé, aar tui doc din fán duk faibi. Moot fojjonto imandari tákic, tói Añí toré tas ísafe zindigi diiyum. 11 Zar ttu fúnibar han asé íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii hoór deh. Zee niki ziti aibó, ítare dusárabar or moote hótí no goríbo. 12 “Pirgamun cójor or zomát or fíristar hañse endilla lek: Zibá ttu dui-dárja dár toluwar asé, Íba ye iín hoór: 13 Añí zani tui horé tákos, tui uré tákos zeré Cóitan or toktó asé; montor toóu tui Añí nam ore dorógori dóri táikkos, aar ze din ókkol ot Añí biccácdar gobá Entipas ore Cóitan téake de zagat tuáñrar muúntu kotól gorá gíyeh, hé din ókkol ot úddwa tui Añí uore iman raká eri nó dos. 14 Lekin Añí ttu tor ulða hookkán asé: Tor hére endilla kessú manúc asé zetará Balam or taalime sole, zibá ye Balak ore cíkai díyl de, Boni Isráil ókkol ore gunát forabai bolla, yáni muttir hañse kurbaní diya háná ókkol hábai bolla edde zená gorá bay bolla. 15 Borabor héndilla, tor hére endilla yó kessú manúc asé zetará Nikolatiól or taalime sole. 16 Hétolla touwá gor; arnóile Añí toratori tor hére aiccum, aar Añí gal or toluwar loi ítara llói larái goijjum. 17 Zar ttu fúnibar han asé íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii hoór deh. Zee niki ziti aiyé, Añí ítare lukai raikká kessú manná diiyum. Añí ítare eggwá dóla fattór óu diiyum, ze fattór gwar uore noya ekkán nam leikká asé, ziyán zee niki yíba faiyé íte bade ar honókiye no zane. 18 “Tuatíra cójor or zomát or fíristar hañse endilla lek: Allar Fua, zibá ttu ooin or zilhar dóilla suk asé, zibár téng or fata sosoikka fitol or dóilla, Íba ye iín hoór: 19 Añí tor ham, tor muhábbot, iman, hédmot edde tor sobór or baabute zani. Añí aró zani de ki, tor yalar ham age goittí de hín or túaro bicí. 20 Montor Añí ttu tor ulða yián asé: Tui mayafua Jezabel ore ham goittó dos, zibá ye nizoré nize eggwá ambiya hoó, héttola híba ye nizor taalim loi Añí gulam ókkol ore sóyi ttu duré gorífeler, zeéne ítara zená góre edde muttir hañse kurbaní diya háná ókkol háá. 21 Añí híba re híbar zenákari ttu touwá goríbar mouka diílam, montor híba ye touwá goittó nó saá. 22 Saá, Añí híba re biyaram or bisánat félaiyum, aar zetará híba llói zená goré ítara re dñoñ mosibot ot félaiyum, zodi ítara híbar hé ham ottu touwá no goré. 23 Añí híbar fuain dore zane marifélaiyum, baade tamám zomát ókkole zanibó de, Añí óílam de Ubá zibá ye dil edde mon ókkol ore zasai gorí saá. Añí tuáñra

fottíkiyo re nizor-nizor ham mozín bodola diiyum. 24 Montor Tuatíra cójor or baki manúc tuáñra zetará híbar taalime no solo, zetará ttu Cóitan or mur taalim or zana nái, Añí tuáñra re hoóir, Añí tuáñrar uore oinno honó fuñzá no diiyum. 25 Montor tuáñra ttu ziín asé, hín Añí nú aiyí fojjonto mozbut gori dóri rakó. 26 Zee niki ziti aiyé aar Añí ham ókkol ahéri fojjonto goré, Añí ítare koum ókkol or uore adíkar diiyum; 27 aar íte luwár lorí lói ítarar uore hókumot goríbo, aar kuáñijjar meit  fatila ókkol or dóilla ítara re a s r  mári gurigara gorífelaibo, zendilla goríbar adíkar Añí yó Añí Baf or torfóttu faiyí; 28 Añí ítare bi nnar s t-tara y  diiyum. 29 Zar ttu fúnibar han asé íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii hoór deh.

3 “S rd s cójor or zomát or fíristar hañse endilla lek:

Zib  ttu Allar h  t twa ruh edde h  t twa tara u  n as , Íba ye i  n ho  r: Añí tor ham ókkol zani, tui zinda as s b  li nam as  montor tui toh mora. 2 Úñciyar t  k, aar badbaki zi  n as  aar moron-moron o ye h  n ore mozbut gor, kiyólla-ho  l   Añí tor ham ókkol ore Añí Allar mu  ntu ofura loot faiy  . 3 Hétolla tui ze taalim faiyós edde f  innos h  n ore monot gor; h  n ore mozbut gori d  r aar touw   gor  fela. Montor zodi tui úñciyar no   s, Añí sur aiy   fángori aicc  m, aar hon okt  t Añí tor hére aicc  m h  yan tui no zanib  . 4 Montor S  rd s c  jor ot m  ze tor hoozzon endilla manúc as  zet  r nizor hoor ore ho  nsara n   gor  . Ítara d  la fuc  k fi  nd   Añí f  u  nti solafira gor  bo, kiyólla-ho  l   ítara h  yan or laayek. 5 Zee niki ziti aiy   ítare y   héndilla g  ri d  la fuc  k find   zaybo; aar Añí ítar nam ore zindigir-kitab ottu no b  zaiyum, b  lke Añí Baf or mu  ntu edde Íbar f  rista ókkol or mu  ntu ítar hé nam c  kar goijjum. 6 Zar ttu fúnibar han as  íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii ho  r deh. 7 “Filad  lfia c  jor or zom  t or f  ristar hañse endilla lek: Zib  pak edde sóiyi, zib  ttu Dawud or sab   as , zib  ye k  lile hon  kiye bon gor   no fare, aar bon goill   hon  kiye k  li no fare, Íba ye i  n ho  r: 8 Añí tor ham ókkol zani. Sa  , Añí tor mu  ntu ekk  n k  la doroz   raikk   ziy  n ore hon  kiye bon gor   no fare. Añí zani tor ttu bic   hom taakot as , to  u tui Añí hot   am  l goijjós edde Añ   nam ore ink  r n   gor  s. 9 Sa  , C  itan or dol or manúc zet  r nizoré nize Yoh  di ho  i dabi gor  , háleke ítara Yoh  di no b  lke misákur ókkol, Añ   ítara re tor hére a  bai tor foot sóida fora baiy  um, aar ítara re zanaidiy  um de, Añ   tor   muh  abb  t gor  . 10 Kiyólla-ho  l   tui zettót

Añr sobór or hókum amól goijjós, Añí yó toré mosibot or októt héfazot raikkúm, ze októ duniyair báncinda ókkol ore entán gorí bolla fura duniyait aibár asé. **11** Añí hára aiyír; tor ttu ziín asé híin ore mozbüt gori dóri rak, zeéne tor tas honókiye looi no fele. **12** Zee niki ziti aiyé, Añí ítare Añr Allar góor or éggwa túni banaiyúm, aar íte héntu ar honódin baáre no zaibo. Añí ítar uore lekíyum Añr Allar nam, Añr Allar cóor or nam, yáni noya Jerúalem waán or nam ziyán Añr Allar héntu asman ottu nise aibár asé; ítar uore Añr noya nam óu lekíyum. **13** Zar ttu fúnibar han asé íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii hoór deh. **14** “Laudíkiya cóor or zomát or fíristar hañse endilla lek: Zibá Aamin, zibá biccácdar edde sóiyisóiyi Gobádoya, zibá Allar foidayecir Guijja, Íba ye iín hoór, **15** Añí tor ham ókkol zani, ki hoilé, tui no tánda aar no gorom. Tui noóile tánda óiti arnóile gorom óiti gom óito. **16** Tui zettót mazéhale, yáni no gorom aar no tánda, Añí toré Añr gal ottu ooli diyum. **17** Tui hoós de, “Añí tuangor, aar dóni óigiyigoi, añí honó kessúr muútac no.” Montor tui no zanos de ki, tui bodnosif ola, dukkítá, gorif, añdá edde biyossor. **18** Hétolla, Añí toré mocuwara dir, tui Añr ttu ooin ot zálai goijjá háti cúna kin, zeéne tui tuangor ói faros; fiñdí bolla dóla fucák kin, zeéne tor biyossor córom ore gúri rakí faros; suk ot lagai bolla cúrma kin, zeéne tui déki faros. **19** Añí zetará re muhábbot gorí, ítarar golti dahái dí torbiyot gorí. Hétolla jusola ó edde touwá gor. **20** Saá, Añí dorozat tíyai dorozá baijjair, zodi honókiye Añr abas fúni dorozá kúlide, Añí bútore ítar hére aiccúm edde ítar fúañti háná háiyum, aar íte Añr fúañti háná háibo. **21** Zee niki ziti aiyé, ítare Añr fúañti Añr toktót boibár hók diiyum, zendilla Añr yó ziti aáí Añr Baf or fúañti Íbar toktót boiccí. **22** “Zar ttu fúnibar han asé íte fúno, Pak-Ruh ye zomát ókkol ore kii hoór deh.”

4 Híin baade añí saái deikkí de, asman ot ekkán dorozá kúla; aar age añí cíáñr abas or dóilla góri añáñr hoór de zibár abas fúinnilam Íba ye hoór de, “Eré uore ai, Añí toré daháiyum iín baade kii óíbar zorur.” **2** Éhon or bútore añí Pak-Ruhr kobzat óigiyigoi, aar deikkí de, asman ot ekkán toktót asé, aar hé toktór uore honnwággwa boírá. **3** Zibá hére boírá asé Íbar súrot jaspar johár edde sardiyas johár or dóilla sosoikka; hére toktót gán or sairókul ttu ekkán dónu asé, ziyán emerald johár or dóilla sosoikka. **4** Hé toktór sairókul

ttu ekkuri sair gán toktó asé. Añí deikkí de, hé toktóbún or uore dóla fucák findá ekkuri sair zon murubbi-neta boírá asé, aar ítarar matát cúnar tas asé. **5** Toktóbún ottu bijilir córok, door lage de abas, edde táral foribár mat ókkol aiccé. Aar hé toktór muúntu ooin or hánít tan serak zolat asé, ziín óilde Allar hánít ruh. **6** Aró, toktóbún gán or muúntu aainar doijjar dóilla kessú asé, ziyán fórik or dóilla sáf. Toktóbún gán or mazéhale edde sairókul ttu sair gwá zandár asé, híin or muúm edde fis suké bórhaiya. **7** Foóila zandár gwá cínggor dóilla, dusára zandár gwá gorur-sóor dóilla, tisára zandár gwá ttu insán or dóilla siyára asé, aar sair nombór or zandár gwá ure de sil or dóilla. **8** Hé sairó wa zandár fotti ekgwá ttu sów wan or dóre fak asé, aar híin or sairókul ttu edde bútore suké bórhaiya; ítara dine raite no zirai howát táke de, **9** Zeñtté-zeñtté hé zandár gúne zibá toktór uore boírá asé, zibá abadulabad hámica zinda asé, Íbar mohíma, izzot edde cíkur goré, (*aíon g165*) **10** héntte ekkuri sair zon murubbi-neta gúne zibá toktór uore boírá asé Íbar muúntu sóida fore, aar héndilla góri ítara zibá abadulabad hámica zinda asé Íbar ebaadot goré; ítara nizor tas ókkol toktóbún gán or muúntu rakí hoór de, (*aíon g165*) **11** “Ó añárar Malik añárar Alla, Tuñí mohíma, izzot edde kudurut or laayek, kiyólla-hoile hárressú toh Tuñí foida goijjó deh, aar híin Tuáñr moncáye beh tiki asé edde foida óoil.”

5 Zibá toktóbún gán or uore boírá asé Íbar den át ot añí éggwa kitab deikkí, zibár bútore-baáre kessú leikká asé, zibá hánít twa moór lói moór lagaiya. **2** Baade añí éggwa taakotwala fírista deikkí zibá ye dooñr abase elan gorér de, “Hé moór gún kúlifelai kitab pwá kúlibar laayek honókiye asó né?” **3** Montor asman ot yáh zöbin ot yáh fatalfur ot endilla honókiyo re faa nó zah, zee niki kitab pwá kúlibar yáh yíbar bútore saibár kaabel. **4** Hétunot añí bicí hañdat doijji, kiyólla-hoile hé kitab pwá kúlibar yáh yíbar bútore saibár laayek honókiyo re faa nó zah. **5** Montor murubbi-neta gún ottu ekzone añré hoór de, “No hañdiyó; soó, Yohúdahr háandan or ze Cínggo asé, zibá Dawud or Cínyor, Íba zitigiyói; Íba kitab pwá kúlibar edde yíbar hánít twa moór gún báñgifaibár kaabel.” **6** Baade añí deikkí de, toktóbún gán or sairó wa zandár or edde murubbi-neta gún or mazéhale eggwá Bérasóol-or-Sóo tíyaiya, zibá re saité zooráifela gíyeh fán. Íba ttu hánít tan cíng edde hánít twa suk asé; suk híin

óilde Allar háñt twa ruh uúin ziín ore fura duniyait diferá giyeh. 7 Íba aái yore, zibá toktó uore boírá asé Íbar den át ottu kitab pwá loiyé. 8 Íba ye kitab pwá looi baade, sairó wa zandáre edde ekkuri sair zon murubbi-neta gúne hé Bérasóol-or-Sóo war muúntu sóida foijjé; ítara fottíkiyor át ot ekgwá-ekgwá bina edde agórbatti lói bóräiya cúnar fiyala asé, ziín óilde Allar pak bonda ókkol or dua. 9 Ítara eggwá noya seér gaiyé, hondilla hoilé, “Tuñí kitab pwá loibar edde yíbar moór gún kúlifelaibar laayek; kiyólla-hoile Tuáñre toh zooráifela gýl, aar Tuñí Nizor lou loi hárr háandan ottu, hárr Zuban ottu, hárr koum ottu edde hárr dec ottu Alla lla manúc ókkol kinnó. 10 Tuñí ítara re lói ekkán raijo banaiyó, aar añárar Allar ham olla ítara re imam banaiyó; ítara duniyait hókumot goríbo.” 11 Tarfore añí abar saiý rárá, hé toktó gán ore, zandár gún ore edde murubbi-neta gún ore gíridoijja boóut firista ókkol or abas fúinni, ziín or gona lak-lak, edde kutí-kutí; 12 híne eggwá doóñr abase howát asé de, “Ze Bérasóol-or-Sóo wa re zooráifela gýl, Íba kémota, dón-doulot, giyan, taakot, izzot, mohíma, edde taarif or laayek.” 13 Tarfore añí fúinni de, asman ot, zöbin ot, fatalfur ot, edde doriyat zedún mohóluk ókkol asé, yáni hín or bútore ziín asé hín beggúne eén hoór, “Zibá hé toktó uore boírá asé Íbar edde Bérasóol-or-Sóo war taarif, izzot, mohíma edde raastri abadulabad hámica zari tákouk.” (aïñ g165) 14 Tói sairó wa zandáre “aamin” hoiyé, aar murubbi-neta gúne uúiñtoi fori sóida goijjé.

6 Baade añí deikkí de, Bérasóol-or-Sóo wa ye háñt twa moór ottu ekgwá moór kúille, hétunot sairó zandár ottu ekgwá ye táral or mat or dóilla góri eén hoór de fúinni, “Ai.” 2 Añí saái deikkí de, eggwá dóla gúra, yíbar uore zibá boírá asé Íba ttu éggwa tir-hánda asé; Íba re éggwa tas diiya giyéh, aar Íba fóta gorí-gorí aró fóta goittó rowana loiyé. 3 Bérasóol-or-Sóo wa ye zeñtté dusára moór gwá kúille, hétunot dusára zandár gwá ye eén hoór de fúinni, “Ai.” 4 Ebarot ar eggwá gúra neeillé, zibá ooin or dóilla lal. Yíbar uore zee boírá asé ítare duniyai ttu cánti loifelaibar kémota diiya giyéh, zeéne manúc ókkole ezzon ore ezzone mariféla. Ítare ekkán doóñr toluwar óu diiya giyéh. 5 Bérasóol-or-Sóo wa ye zeñtté tisára moór gwá kúille, hétunot tisára zandár gwá ye eén hoór de fúinni, “Ai.” Tói añí saái deikkí de, eggwá hala gúra, yíbar uore zibá boírá asé Íbar át ot ekkán falda asé. 6 Baade

añí sairó zandár or mazór ttu endilla mikká éggwa abas fúinni, “Ek cér giyuñr dam ek dinár, aar tin cér barlímur dam ek dinár; montor tel lun edde anggur or roc cún lussán no goijjó.” 7 Bérasóol-or-Sóo wa ye zeñtté sair nombór or moór gwá kúille, hétunot sair nombór or zandár gwá ye eén hoór de fúinni, “Ai.” 8 Tói añí saái deikkí de, eggwá díucca roingga gúra, yíbar uore zibá boírá asé Íbar nam óilde Moot; fatalfur Íbar kure-kure zaat accíl. Ítara re duniyair sair bák or ek bák or uore adíkar diiya giyéh, manúc ókkol ore toluwar, raṭ, afot edde duniyair jonggoli januwar ókkol lói zane mariféla bolla. (Hadës g86) 9 Bérasóol-or-Sóo wa ye zeñtté fañs nombór or moór gwá kúille, hétunot añí kurbani-gáñr nise uitarár ruh deikkí zetará re Allar kalam or zoriya edde ze gobá ítara zari raikkíl híyan or zoriya mariféla gýl; 10 ítara doóñr abase guzori hoór de, “Ó pak edde sóiyi Mabud, Tuñí hotódin fojjonto duniyair báçinda ókkol ottu bisar gorí añárar lou wór bodola no loiba?” 11 Hétunot ítara fottíkiyo re ekgwá-ekgwá dóla zubba diiya giyéh; aar ítara re howá giyeh de, aró hotókkal dommari bolla, zetún fojjonto ítarar sáañti gulam edde imandár báiboináin zedún ore ítarar dóilla marifélaibar asé, ítara re mariféla nó zah. 12 Añí deikkí de, Bérasóol-or-Sóo wa ye zeñtté sów nombór or moór gwá kúille, hétunot eggwá doóñr búsal óiye, aar beil lan keñc loi banaiya sálarcoṭ or dóilla hala óigiyoi, aar guñíra san lou wór dóilla óigiyoi; 13 asman or tara ókkol zöbin ot forigiyói, zendilla tez boiyar bailé duñir-gas ottu keeñsa duñir gula ókkol zórizagoi. 14 Asman bák ói boiṭṭa habos or dóilla góri borigiyói; aar hárr faár edde diya nizor-nizor zaga ttu lorigiyói. 15 Aar duniyair baáñcca, doóñr manúc, zonnal, dóni, boluwar, hárr gulam edde begulam ókkol faár or gañte-gañte edde cil ókkol or argwale-argwale luki táikke; 16 aar ítara faár gún ore edde cil lun ore hoór de, “Añárar uore foro, zibá toktó uore boírá asé Íbar nozor ottu edde Bérasóol-or-Sóo war gozzob ottu añára re lukaifélo, 17 kiyólla-hoile Ítarar gozzob nazil goríbar doóñr din aáigiyoi, yala ar tiki taki faribár hon asé?”

7 Yárbaade añí deikkí de, duniyair sair kunat sair gwá firista tíyaiya, ziíne sairó kunar boiyar ore támai raikké, zeéne zöbin ot, doijjat yáh honó gas ot boiyar no baá. 2 Hétunot añí ar eggwá firista deikkí, zibá fuk mikká ttu uormikká urí aiyér, zibár hañse zinda Allar moór maroni asé. Ze sair gwá firista re

zobin edde doijja re hóti goríbar kémota diiya giyéh, híin ore íba ye dóoñr abase guzori-guzori 3 hoór de, “Zobin, doijja yáh gasgusála ókkol ore otókkal hóti no goijjó, zetókkal añára añára Allar gulam ókkol ore ítarar kuwal ot moór nó mari.” 4 Baade añí fúinni de, zetará re moór mara giyéh ítara muñtaç ek lak salic sair ázar zon, zetará óilde Boni Isráil or fottí háandan ottu: 5 Yohúdahr háandan ottu moór mara giyéh de baró ázar ore, héndilla Ruben or háandan ottu baró ázar ore, Gad or háandan ottu baró ázar ore. 6 Acer or háandan ottu baró ázar ore, Naftálir háandan ottu baró ázar ore, Manasér háandan ottu baró ázar ore. 7 Símiyon or háandan ottu baró ázar ore, Leévir háandan ottu baró ázar ore, Yissákar or háandan ottu baró ázar ore. 8 Zebulun or háandan ottu baró ázar ore, Yusúf or háandan ottu baró ázar ore, Binyamin or háandan ottu baró ázar ore, moór mara giyéh. 9 Híin baade añí saái deikkí de, dóoñr ek dol manúc, zibá re honókiye goni kul gorí no fare; yíbat hár dec or, hár háandan or, hárroum or edde hár Zuban or manúc asé, zetará dólazubba findí edde át ot házu daggwa ókkol looi toktó gán or muúntu edde Bérasóol-or-Sóo war muúntu týai táikke; 10 aar ítara dóoñr abase guzori-guzori hoór de, “Nejat asé de óilde toktór uore boírá asé de añára hé Allar hañse edde Bérasóol-or-Sóo war hañse.” 11 Tamám fírista ókkol toktó gán ore, murubbi-neta gún ore, edde sairó zandár ore gíri týai asé; aar híine toktó gán or muúntu uúiñtoi fori Alla re sóida goijjé, 12 endilla hoói, “Aamin. Taarif, mohíma, giyan, cíkurana, izzot, kémota edde taakot abadulabab hámica añára Allar ówat tákouk. Aamin.” (aión g165) 13 Baade murubbi-neta gún ottu ekzone añré hoór de, “Dólazubba findá manúc iín hontará? Itará hontú aiccé dé?” 14 Añí yóggwa re hoiyí de, “Jonab, híyan toh tuñí éna zano.” Hétunot yóggwa ye añré hoiyé de, “Itará óilde uitará zetará ñooñr mosibot ottu neeliaiccé; itará nizor Zubba re Bérasóol-or-Sóo war lou loi dúifelai dólazubba goijjé. 15 Hétolla toh itará Allar toktór muúntu asé; itará dine raite íbar ebaadot-hánat íbar hédmot goré. Zibá toktó gán or uore boírá asé, íba ye itará re Nizor háziri lói sáhara dibo. 16 Tói itará ttu ar búk no lagibó, ar tirác no lagibó; itará gaat no beil or tez foribó, aar no itará re honó gorome faibo, 17 kiyólla-hoilé toktó gán or mazéhale asé de Bérasóol-or-Sóo wa itará soroya óibo, aar itará re zindigi dee de faní zónnar híkka loizaybó. Aar Alla ye itará suk ottu hár suk or faní fuñsídibo.”

8 Bérasóol-or-Sóo wa ye zeñtté háñt nombór or moór gwá kúille, hétunot asman ot tokoriban adá gónda ánik nizám accíl. 2 Aar añí ze háñt twa fírista Allar muúntu týai téke híin deikkí; híin ore háñt twa cíiañ diiya giyéh. 3 Yárbaade ar eggwá fírista aái kurbani-gáñr hañse týaiye, zibá ttu cíunar agórbattir-dani asé; íba ye bicí agórbattí ókkol diiya giyéh, zeéne íba ye Allar tamám pak bonda ókkol or duar fúañti híin ore toktó gán or muúntu asé de cíunar kurbani-gáñr uore peec gorí fare. 4 Aar hé agórbattir dúañ gún fírista war át ottu Allar pak bonda ókkol or duar fúañti Allar muúntu foónicce. 5 Tarfore fírista wa ye agórbattir-dani gán looi yore kurbani-gáñr ooin loi furaiyé, baade zobin ot félaidiye; tói hére téral or mat edde door lage de abas ókkol fúna gíyeh, aar bijilir córok ókkol edde búsal óiyé. 6 Ze háñt twa fírista ttu háñt twa cíiañ asé, ítara híin matai bolla toiyar óigiyoi. 7 Foóila fírista wa ye cíiañ matai yé rár, lou miyáilla cíl-boróf edde ooin ókkol foida óiyé, aar híin ore duniyait félaidiye gíyeh; tói duniyai yó tin bák or ek bák zoligiyói, gasgusála ókkol óu tin bák or ek bák zoligiyói, aar áil kérkuñra ókkol óu beggún zoligiyói. 8 Dusára fírista wa ye cíiañ matai yé rár, ooin zoler de eggwá ñooñr faár or dóilla kessú re doijjat félaidiye gíyeh; tói doijja tin bák or ek bák lou bonigiyói, 9 doijjar tin bák or ek bák zandár morigiyói, aar tin bák or ek bák zaáñs nac óigiyoi. 10 Tisára fírista wa ye cíiañ matai yé rár, uzal or dóilla zolat accíl de eggwá ñooñr tara asman ottu zóri tin bák or ek bák hál ókkol ot edde faní zónna ókkol ot forigiyói. 11 Hé tara war nam óilde, “Zohór Tita.” Yíba fori tin bák or ek bák faní zohór tita óigiyoi, aar hé faní titaye boóut manúc morigiyói. 12 Sair nombór or fírista wa ye cíiañ matai yé rár, beil or tin bák or ek báke, san or tin bák or ek báke, tara ókkol or tin bák or ek báke eén zohóm faiyé, zeén níki híin or tin bák or ek bák andár óigiyoi. Din or tin bák or ek bák foór sára accíl, héndilla rait or tin bák or ek bák óu. 13 Saité-saité, añí éggwa sile uore asman ot uri-uri ñooñr-ñooñr guzori eén hoór de fúinni, “Ze tin nwá fíristar cíiañ matibár baki táigiyoi híin olla duniyair báncinda ókkol or uore afsús, afsús, afsús.”

9 Fañs nombór or fírista wa ye cíiañ matai yé rár, añí asman ottu duniyait forigiyói de eggwá tara deikkí; otái gañt or sabí wa hé tara wa re diya giyéh. (Abyssos g12) 2 Íba ye zeñtté otái gañt twa kúille, tói hé gañt ottu uore dúañ ókkol eén aiccé, zeén bor

fooín ottu dúañ ókkol aiyé; aar hé gañt or dúañye beil edde asman andár ógiyoi. (*Abyssos g12*) 3 Hé dúañ ttu fíring ókkol neeli duniyait aiccé, aar híin ore eén taakot diiya giyéh ze taakot duniyair bissú ókkol ottu asé. 4 Híin ore howá giyeh de, zobin or kérkuñra, honó sara yáh honó gas ore lussán no gorí bolla, bólke siríf manúc uitará re gorí bolla zetará kuwal ot Allar moór nái. 5 Honókiyo re marifélai bolla híin ore ezin diya nái zah, siríf fañs mac fán toziya di bolla beh diya giyéh; híin or toziya endilla zendilla bissú ye cún góglai dilé maincé duk faa. 6 Hé din ókkol ot maincé moot or talac goríbo montor no faibo; ítará ttu moitto bicí monehoibó montor moot ítará ttu dáizayboi. 7 Fíring híin or súrot endilla gúrar dóilla ziín ore larái lla toiyar goijjá; híin or matát cúnar tas or dóilla kessú findá asé, aar híin or siyára insán or siyára dóilla. 8 Híin ottu mayafuain dor dóilla sul asé, aar híin or dat tun cínggor dat or dóilla. 9 Híin ottu luwár zamar dóilla zama ókkol asé, aar híin or fak or abas ókkol laráit duñri zaa de bicí gúra ókkol or gúra-garír abas or dóilla. 10 Híin ottu bissúr dóilla les edde cún asé, aar manúc ókkol ore fañs mac fán duk dibar taakot híin or les ot asé. 11 Híin or baáñcca óilde oñái gañt or fírista wa, zibár nam Hibrú zuban ot Abaddon, aar Girík zuban ot Apoliyon. (*Abyssos g12*) 12 Foóila afsús or hálót toh ógiyoi; montor soó, híin baade aró duiyán afsús or hálót aibár asé. 13 Tarfore sów nombór or fírista wa ye cíañ mataiyé rár, añí Allar muúntu asé de cúnar kurbani-gáñr sairó cíng ottu ekgwá abas fúinni. 14 Abas swá ye cíañ ola sów nombór or fírista wa re hoór de, “Sairó fírista uúin ore hálás goríde, ziín bor hál Efurat ot bon asé.” 15 Tói hé sairó fírista ziín ore e októ, e din, e mac edde e bosór olla toiyar gorí raká giyl, híin ore hálás gorídiya giyeh, zeéne híine tin bák or ek bák insán mariféle. 16 Gúra-soloínná fóous ókkol or gona óilde kuri kuñt; añí híin or gona hodún de fúinni. 17 Añr dorcón ot máze añí gúra gún ore edde híin or uore soróínná ókkol ore endilla deikkí: soróínná gún or zama ooín or dóilla lal, níla edde barus bana de góndok or dóilla óloidda. Gúra gún or matá gún cínggor matár dóilla, aar híin or gal ottu ooín, dúañ edde góndok neeliaiccé. 18 Híin or gal ottu ze ooín, dúañ, edde góndok neeliaiccé, hé tiní afote tin bák or ek bák insán morigiyói. 19 Kiyólla-hoile gúra gún or taakot óilde híin or gal ot edde les ot; kiyólla-hoile híin or les sún matá ola háf or dóilla, ziín lói híine hotí ókkol goré. 20 Badbaki manúc zetará re

hé afote mariféla nó zah, ítará nizor át or banaiya jiníc ottu touwá gorí nó fele; ítará bút ókkol ore, edde cúnar, rufar, fitol or, fattór or, edde gas or banaiya mutti ókkol ore fuñza bon nó goré—mutti ziíne no dekí fare, no fúni fare, aar no áñri fare. 21 Héndilla, ítará kotólakotóli ttu, jadugari ttu, zenákari ttu, edde suri gorá ttu yó touwá gorí nó fele.

10 Tarfore añí deikkí de, ar eggwá taakotwala fírista asman ottu lami aiyér, íba miyúla findá. Íbar matár uore dónu asé; íbar siyára beil or dóilla, aar íbar téng gún ooini túnir dóil. 2 Íbar át ot eggwá gura kitab asé zibá kúlla. Íba ye íbar den téng gán doriyat raikké, aar ban téng gán zobin ot raikké; 3 baade íba ye endilla eggwá doóñr guzoran maijjé zendilla cínggo ye mare. Íba ye guzoran maijjé rár, háñt twa táral or mat fúna giyeh. 4 Zeñté háñt twa táral or mat fúna giyeh, añí lekí bolla toiyar óiyi, montor asman ottu eggwá abas fúinni, eén hoór de, “Háñto wa tárale ziín hoiyé híin ore gufon rak, híin ore no lekíc.” 5 Ze fírista re añí doijjat edde zobin or uore tíyaiya deikkí, íba ye nizor den át tan asman or uzu tuillé, 6 aar zibá abadulabad hámica zinda asé, zibá ye asman edde hére bútore ziín asé híin ore, zobin edde hére bútore ziín asé híin ore, doijja edde hére bútore ziín asé híin ore foida goijjé, íbar hosóm hái hoór de, “Yala ar deri no óibo, (*aión g165*) 7 montor háñt nombór or fírista wa ye cíañ mataibó de din ókkol ot máze, Allar gufon niyot furafuri fura óizayboi, zendilla íba ye Nizor gulam nobi ókkol ore zanaáil.” 8 Tarfore, asman ottu añí zibár abas fúinnilam, íba ye abar añré hoór de, “Zoo, zai oh kitab pwá loogói, zibá doijjat edde zobin or uore tíyaiya fírista war át ot kúlla asé.” 9 Hétunot añí fírista war hañse zai gura kitab pwá añré dii bolla hoiyí. Íba ye añré hoór de, “Yibá looi háifelo; yibá ye tuáñr fej ore titá gorífelabo, montor tuáñr gal ot yibá re modúr dóilla miñá lagibó.” 10 Tói añí gura kitab pwá fíristar át ottu looi háifelaiyi; aar yibá re añr gal ot modúr dóilla miñá laiggé, montor gillí rár, añr fej titá ógiyoi. 11 Tarfore añré howá giyeh de, “Tuáñr ttu abar boóut koum, decóitta, zuban ola edde baáñcca ókkol or baabute kalam boiyan gorá foribó.”

11 Baade añré súañr dóilla eggwá mafonir lojí diiye giyéh, aar howá giyeh de, “Zoo, Allar baitul-mukaddos ore edde kurbani-gáñ gán ore mafogói, aar hére ebaadot goré de ítará re gonogói. 2 Baitul-mukaddos or baáre ze urán asé híyan ore bad diyo;

híyan ore no mafiyó, kiyólla-hoilé híyan oinno koum ókkol ore diiféla gíyeh. Aar ítara pak cóor gán ore salic-dui mac fán úñribo. **3** Añi añr dui zon gobá re eén kémota diiyum, ítara sálarcoṭ fiñdí yore baró cío háít din fán nobi ísafe Allar kalam boiyan goríbo.” **4** Ítara óilde oh duwá zaitun-gas edde oh duiyán serak-or-boiróni, ziín duniyair Malik or muúntu tíyaiya asé. **5** Honókiye ítara re hóti goríbar kucíc goillé, ítarar muk ottu ooin neeli aái ítarar hé ducon ókkol ore hálak gorífele. Zee niki ítara re hóti goríbar kucíc goré, ítar ttu héndilla góri mora fore. **6** Ítara ttu asman bon gorífelai bar kémota asé, zeéne ítara nobi ísafe Allar kalam boiyan goríbar din ókkol ot zór no déh; ítara ttu faní re lou banai felaibar, edde zöbin ore zetóbar monehoó héto bar hárr dóilla afot di hóti goríbar óu kémota asé. **7** Zeñtté ítara ttu gobá díya fúraibo, héñtte oñái gañt ottu neeliaibó de háywane ítara llói larái goríbo, aar ítara re hárai marifélaibo. (*Abyssos g12*) **8** Ítarar lac doóñr cóor gán or rastat fori tákibo, ziýan or kítabi nam óilde Sódom edde Ijíp, zeré ítarar Malik ore yó kúruc ot dí mariféla gíyl. **9** Hárr koum or, háandan or, zuban or edde dec or manúc ókkole cáro tin din fán ítarar lac saái tákibo, aar ítarar lac hobor ot dito no dibo. **10** Duniyair báncinda ókkole ítarar moot or uore kúci goríbo, mela-cóba goríbo, ezzon or hañse ezzone hádiya ókkol foónsaibo, kiyólla-hoilé hé duní nobi ye duniyair báncinda ítara re zalaáil. **11** Montor cáro tin din baade, ítarar bútore Allar torfóttu zan or niyác góille, aar ítara nizor téngé tíyaiye. Zará ítara re saái táikke tará bicí dooraigiyói. **12** Baade ítara duní zone asman ottu eggwá doóñr abas fúinne, ítara re eén hoór de, “Eré uore aiyó.” Hétunot ítara miyúlar bútore góri uore asman ot urígyioi, héñtte ítarar ducon ókkole ítara re saái accíl. **13** Hé októt hére eggwá doóñr búsal óyiye, aar hé cóor gán doc bák or ek bák forigiyói. Hé búsale háñt ázar manúc morigiyói, aar badbaki gúne doorai asman or Allar mohíma gorát doijje. **14** Dusára afsús or hálót toh óigiyói; montor soó, yala tisára afsús or hálót hára aiyér. **15** Baade zeñtté háñt nombór or fírista wa ye cíañ mataiyé, asman ot doóñr-doóñr abas ókkol aiccé, eén hoór de, “Yala toh duniyair raijjo añárar Mabud or edde Íbar Mosihr raijjo óigiyoi; Íba ye abadulabad hámica hókumot goríbo.” (*aión g165*) **16** Hétunot ekkuri sair zon murubbi-neta zetará Allar muúntu nizor-nizor toktór uore boirá asé, ítara uuíñtoi fori Alla re sóida goijjé, **17** eén hoói, “Ó Malik, hárr Kudurutwala

Kúda, zibá asó edde zibá accíla, añára Tuáñre cükuriya gorí, kiyólla-hoilé Tuñí Tuáñr doóñr taakot át ot looi hókumot gorá cúru goijjó. **18** Koum ókkol guccá óyiye, aar Tuáñr gozzob nazil óyiye. Októ aiccé mora ókkol or bisar goríbar, aar Tuáñr gulam nobi ókkol ore edde Tuáñr pak bonda doóñr-cóñro zetará Tuáñr nam ore doora, ítara re boccíc diibar, aar zetará duniyai re dóñco goré ítara re dóñco goríbar.” **19** Baade Allar ebaadot-hána ziyán asman ot asé híyan kúlagiye, aar Íbar razinamar sónduk Íbar ebaadot-hánat dahá gíyeh. Hétunot bijilir córok, dñor lage de abas, edde táral or mat foida óyiye, aar búsal óyiye edde doóñr-doóñr cíl-boróf forar tuwán óyiye.

12 Baade asman ot ekkán doóñr nicán dahá gíyeh: eggwá mayafua beil findá, híbar téng or tole san asé, aar matár uore baró wa tara ola eggwá tas asé. **2** Híba hámil, aar fua zormo dibar októr dukké guzorat accíl. **3** Tarfore asman ot arekkán nicán dahá gíyeh: eggwá doóñr lal nagá, yíba ttu háñt twa matá edde doc cán cíng asé, aar yíbar matá gún ot háñt twa tas asé. **4** Yíbar lese asman or tin bák or ek bák tara taní aní yore duniyait félaidiye. Hé nagá wa ze mayafua wa fua zormo doom-doom óyiye híbar muúntu tíyai táikke, zeéne híba ye zormo dilé mottor híbar Fua wa re háifelai fare. **5** Mayafua wa ye eggwá morot Fua zormo diyé, zibá ye luwár lorí lói tamám koum ókkol or uore hókumot goríbo. Híbar hé Fua wa re súlan mari Allar edde Íbar toktór hañse aná gíyeh. **6** Tarfore mayafua wa moidan zagat dáigiyegoi, zeré Alla ye híba lla ekkán zaga toiyar gorí raikké, zeéne hére híba re baró có háít din fán fala zah. **7** Baade asman ot larái óyiye: Maikele edde yóggwar fírista ókkole nagá llói larái goijjé; aar nagá edde yíbar fírista ókkole yó híin lói larái goijjé, **8** montor híine nó zite, aar híin ore asman ot ar zaga diiya nó zah. **9** Hé doóñr nagá re félaidiye gíyeh, yáni furana háf zibá re Ibilíc edde Cítan howá zah, zibá ye fura duniyair maincóré gollot ot loiza yíba re. Yíba re duniyait félaidiye gíyeh, aar yíbar fúañti yíbar fírista gún ore yó félaidiye gíyeh. **10** Tarfore aní asman ot eggwá doóñr abas fúinni, eén hoór de, “Yala añárar Allar nejat, taakot, raijjo edde Íbar Mosihr adíkar házir óyiye, kiyólla-hoilé añárar imandár báiboináin dor uore elzam-lagoya zee niki añárar Allar muúntu dine raite ítarar uore elzam lagaitó, ítare toh nise félaidiye gíyeh. **11** Ítara Bérasóol-or-Sóor lou wór edde nize dyíl de gobár

hotár zoriya ítare ziti aiccé; ítara moot or muk ot úddwa nizor zan ore ador nó goré. 12 Hétolla, ó asman ókkol edde zetará hére táko, kúci goró. Montor, ó zobin edde doijsa, tuáñrar uore afsús, kiyólla-hoile ibilíc toh tuáñrar hére lami aiccé. Íte rake furaiya óiye, kiyólla-hoile íte ítar taim barí de zane.” 13 Zeñtté nagá wa ye nizoré duniyait félaidiya gýeh de deikké, hétunot yíba ze mayafua wa ye morot Fua zormo dijé híbar fisá doijsje. 14 Montor hé mayafua wa re doóñr sil or duiyán fak diiya gýeh, zeéne híba ye moidan zagat nizor zaga waán ot uri zai fare, ziyán ot híba re cáro tin bosór fojjonto hé háf or muúntu no fore fángori fala zaybo. 15 Baade hé háf fwa ye nizor gal ottu faní neelai mayafua war fisé hál or dóilla gorídiye, zeéne hé faníbane híba re bácai loizagói. 16 Montor zobine mayafua wa re modot goijjé; zobine nizor gal kúli hál lan or faní gún háfelaiye, ziín nagá ye nizor gal ottu neeláil. 17 Hétolla hé nagá wa mayafua wa lloí bicí rak óiye, aar híbar badbaki nosól uitará lloí larái goittó giyói zetará Allar hókum ókkol amól goré edde Isár diya gobá re dóri táikke.

13 Hé nagá wa doijsar balur sor ot tíyai táikke.

Tarfore añí deikkí de, doijsa ttu eggwá háyowan neelaiyér; yíba ttu doc cán cíng edde háñt twa matá asé; yíbar cíng gún or uore doc cwa tas asé, aar yíbar matá gún or uore kuféir nam leikká asé. 2 Añí ze háyowan nwá deikkí yíba lamba-bag or dóilla, montor yíbar téng gún bálluk or téng or dóilla, aar gal lan cínggor gal or dóilla. Nagá wa ye hé háyowan ore nizor taakot, nizor toktó edde doóñr kémota diifélaie. 3 Háyowan or matá gún ottu eggwá re saíté mooti zohóm asé fán, montor hé mooti zohóm gom óigiyoi. Hétolla duniyair tamám manúc ókkol taajup ói hé háyowan or fisá doijsje; 4 nagá wa ye hé háyowan ore nizor kémota diifélaie de hétolla ítara nagá wa re sóida goijjé. Ítara háyowan ore yó sóida goijjé, endilla hoói, “Háyowan or dóilla hon asé? Yíba llói hone larái dí faribó?” 5 Hé háyowan ore doóñr-doóñr gal mari bolla edde kuféri goríbar muk diiya gýeh; yíba ye salic dui mac fán ham solaibár kémota faiyé. 6 Tói yíba ye Allar kuféri gorí bolla nizor muk kúille, yáni íbar nam or, íbar éstan or, edde asman or bácinde ókkol or ulða kuféri gorí bolla. 7 Yíba re aró kémota diiya gýeh de, Allar pak bonda ókkol lói larái goríbar edde ítara re háraíbar. Yíba re hárr háandan, hárr koum, hárr zuban ola, edde hárr decoíttar uore yó

kémota diiya gýeh. 8 Duniyair tamám bácinde ókkole yíba re sóida goríbo, yáni uitará beggúne zetará nam duniyair foidayecir héñtte lóti zooráifela gýl de Bérasóol-or-Sóo war zindigir-kitab ot leká nó zah. 9 Zar ttu fúnibar han asé, íte fúno. 10 Zee niki bondit zaibar hotá, íte bondit zaibo. Zaré toluware kotól goríbar hotá, ítare toluware kotól gorá zaybo. Híyane dahá de, Allar pak bonda ókkol ottu sobór edde iman rakár zorur. 11 Baade añí deikkí de, ar eggwá háyowan zobin ottu neelaiyér; yíba ttu duiyán cíng asé ziín bérásóol-or-sóor cíng or dóilla, montor yíba ye matító de nagár dóilla. 12 Yíba ye foóila háyowan or fura kémota yíbar cáikkat estemal goittó, aar duniyai re edde híyan or bácinde ókkol ore hé foóila háyowan or sóida gorá baitó, zíbar mooti zohóm gom óigiyoi. 13 Yíba ye doóñr-doóñr keramot ókkol daháito, ebbe hoító sailé, maincór cáikkat asman ottu zobin ot ooin nazil goittó. 14 Yíba ye duniyair bácinde ókkol ore gollot ot loizaitó, keramot uúin or duara ziín foóila háyowan or cáikkat gorí bolla yíba re kémota diiya gýeh. Yíba ye duniyair bácinde ókkol ore hókum goittó de, ze háyowan nwá toluwar or zohóm fai baade yo ziañta óiye, yíbar mutti banaitó. 15 Yíba re hé háyowan or mutti wa re foran díbar kémota yó diiya gýeh, zeéne hé háyowan or mutti wa ye mati fare aar zetará hé mutti re sóida no goré ítara beggún ore kotól gorífei fare. 16 Yíba ye doóñr cónřo, tuangor gorif, begulam gulam, beggún ore den át ot yáh kuwal ot ekkán or dóre nicán kobil goittó bolazuri goijjé, 17 zeéne zar uore nicán asé, yáni háyowan or nam yáh yíbar nam or nombór lagaiya asé, yóggwa ye bade ar honókiye besa kina gorí no fare. 18 Yián buzíte giyan or zorurot. Zar ttu buddí asé yóggwa ye háyowan or nombór gwá re ísaf goró, kiyólla-hoile yíba óilde eggwá manúc or nombór; aar íbar hé nombór óilde 666.

14 Baade añí saái deikkí de, Bérasóol-or-Sóo wa Síyon Faár or uore tíyai asé, íbar fúañti ek lak salic sair ázar manúc óu asé, zetará kuwal ot íbar edde íbar Baf or nam leikká asé. 2 Tarfore añí asman ottu endilla eggwá abas fúinni zíbar bicí fanír holholanir edde doóñr góri mate de táral or abas or dóilla. Añí ze abas swá fúinni yíba fúinte bina-bazoya ókkole bina baár de abas or dóilla laiggé. 3 Hé manúc cúnue toktó gán or, sairó zandár gún or edde murubbi-neta gún or muúntu eggwá noya seér gaiyé. Hé seér

gwá re honókiye cíki nó fare, siríf hé ek lak salic sair ázar manúc zetará re duniyai ttu kiniféla gíyeh ítara beh fajjé. 4 Ítara óilde uitará zetará mayafuain loi milmilab goijjé de nái, ítara nizoré nafak nó goré bólke pak raikké. Ítara óilde uitará zetará Bérasóol-or-Sóo wa zeré-zeré zaa hére-hére íbar fisé-fisé zaa. Ítara re insán-zatir búttu foóila fósol or dóilla Alla lla edde Bérasóol-or-Sóo wa lla kiniféla gíyeh. 5 Ítara honódin misá hotá hoiyé de nái; ítara behosúr. 6 Tarfore añí ar eggwá fírista deikkí, zibá uore asman ot umer, zibá ttu duniyair báncida ókkol or hañsi tobolik goríbar ofúrani kúchóbor asé, yáni hárr decóitta, háandan, zuban ola edde koum or hañse. (aiónios g166) 7 Íba ye eggwá doóñr abase hoór de, “Alla re doro, aar íbar mohíma goró, kiyólla-hoilé íba ye bisar goríbar októ aáigiyoi. Íbar ebaadot goró zibá ye asman, zobin, doijja, edde fanír zónna ókkol foida goijjé.” 8 Tarfore fírista foóila wa baade ar eggwá fírista aái hoór de, “Forigiyói, doóñr cóor Babilon forigiyói, ziýáne nizor zenákarir azzur córab tamám koum ókkol ore háa baiyé.” 9 Hé duní wa baade tisára eggwá fírista aái doóñr abase hoór de, “Honókiye zodi hé háyowan ore edde yíbar mutti re fuñza goré, aar nizor kuwal ot yáh át ot yíbar nicán kobul goré, 10 íte yó Allar guccár córab háibo, ziín ore íbar gozzob or fiyalat mazé honó miyál sára dálidiya gíyeh. Ítare pak fírista ókkol or muúntu edde Bérasóol-or-Sóo war muúntu ooin edde góndok lói azab diya zaybo. 11 Aar ítarar hé azab or dúañ uormikká abadulabad hámica urát tákibo. Zetará háyowan nwá re edde yíbar mutti wa re fuñza goré, edde zetará yíbar nam or nicán kobul goré, ítara dine raite honó aram no faibo.” (aión g165) 12 Híyane dahá de, Allar pak bonda zetará Allar hókum ókkol amól goré edde Isár uore iman raké, ítara ttu sobór tákar zorur. 13 Yárbaade añí asman ottu endilla hoór de eggwá abas fúinni, “Yán lek: yala lóti zetará Malik or ummot ísafe more ítara mubarek!” Pak-Ruh ye hoór de, “Ói, ítara nizor meénnott ottu aram faibo, kiyólla-hoilé ítarar amól ókkol ítarar fisé-fisé zaibo.” 14 Baade añí saái deikkí de, ekkán dóla miyúla, hé miyúlar uore moniccór dóilla honnwágga boírá asé. Íbar matát cúnar eggwá tas asé, aar íbar át ot ékkan dár hañsi asé. 15 Tarfore ar eggwá fírista ebaadot-hána ttu neeliaiccé, zibá miyúlar uore boírá asé íba re doóñr abase dak mari-mari endilla hoóí-hoóí, “Tuáñr hañsi át ot looi daifélo, kiyólla-hoilé daibar ainda aáigiyoi; duniyai toh fagigiyói.” 16 Tói zibá miyúlar

uore boírá asé íba ye duniyait íbar hañsi solaiyé, aar duniyai daiya óigiyoi. 17 Yárbaade asman ot asé de ebaadot-hána ttu ar eggwá fírista neeliaiccé, aar íba ttu yó ekkán dár hañsi asé. 18 Baade aró eggwa fírista kurbani-gáñ ttu neeliaiccé, zibá ttu ooin or uore kémota asé. Íba ye ze fírista wa ttu dár hañsi asé íba re doóñr abase dak mari hoór de, “Tuáñr dár hañsi estemal gorí duniyair anggur-gas swá ttu sóra gún hari zoma gorífelo, kiyólla-hoilé yíbar anggur fagigiyói.” 19 Tói hé fírista wa ye nizor hañsi gán duniyait solaiyé, aar duniyair anggur-gas swá ttu sóra gún hari zoma gorífeliye. Baade híin ore anggur or roc neela de doóñr gañrát félaidiye, zibá óilde Allar gozzob or gañrá. 20 Híin ore cóor or baáre hé gañrá wat úñra gíyl, aar hé gañrá ttu edún lou neeillíl, zeén níki híin uormikká gúra ókkol or lehan or héddur uiitté, aar duré dui cót mail foijjonto giiyé.

15 Tarfore añí asman ot arekkán nicán deikkí ziýán doóñr edde ammúükka: háñt twa fírista, ítarar át ot háñt tan afot asé ziín óilde ahéri gún, kiyólla-hoilé afot híine beh Allar guccá fúra. 2 Yárbaade añí ooin miyáilla aainar doijjar dóilla kessú deikkí; hé aainar doijjar farot Allar diiya bina dóri uitará týayai asé zetará háyowan ore, yíbar mutti re, edde yíbar nam or nombór ore ziti aiccé. 3 Ítara Allar gulam Muúsar seér edde Bérasóol-or-Sóor war seér gaiyé, endilla, “Ó Mabud, hárr Kudurutwala Kúda, Tuáñr ham hotó doóñr aar taajuippa! Ó koum ókkol or Baáñcca, hotó insáfi aar sóyi Tuáñr rasta! 4 Ó Mabud, hon asé Tuáñre no dooraibó dé? Hon asé Tuáñr nam or mohíma no goríbo dé? Kiyólla-hoilé siríf Tuñí beh pak. Tamám koum ókkole aái Tuáñr muúntu sóida foribó, kiyólla-hoilé Tuáñr insáfi ham ókkol toh zahér óiye.” 5 Híin baade añí saái deikké de, asman ot ebaadot-hána gán, yáni Allar Házirir Tambu gán kúlagiye, 6 aar hé ebaadot-hána ttu háñt twa fírista uúin neeliaiccé ziín ottu háñt tan afot asé; ítara sáf edde sosoikka hoor findá aar ítarar sínat cúnar fatjí beráya. 7 Sairó zandár gún ottu eggwá ye háñt twa fírista híin ore cúnar háñt twa fiyala diiyé; híin Allar guccá lói furaiya, zibá abadulabad hámica zinda asé. (aión g165) 8 Ebaadot-hána gán Allar mohíma ttu edde kudurut ottu aiyér de dúañ lói bórígíyego; aar hé ebaadot-hánat otúkkun foijjonto honókiye góli nó fare zetukkún háñto wa fíristar háñt tan afot tun nó fúra.

16 Baade hé ebaadot-hána ttu añí éggwa ñooñr abas fúinni, háñto wa fírista re één hoór de, “Zoo, Allar gozzob or fiyala háñto wa duniyait dálidogoi.” 2 Tói foóila fírista wa zai ñbar fiyala wa duniyait dálidiye; baade manúc uitarár gaat bicí hótara edde bic ola ek zat or gáa foida óiyé zetarár uore háyowan or nicán asé edde zetarár yíbar mutti re sóida goijjé. 3 Dusára fírista wa ye ñbar fiyala wa doijjat dálidiye; baade híyan mora manúc or lou zendilla héndilla lou bonigiyói, aar doijjar fottí zandár morigiyói. 4 Tisára fírista wa ye ñbar fiyala wa hál ókkol ot edde fanír zónna ókkol ot dálidiye; baade híin lou bonigiyói. 5 Tarfore añí fúinni de, fanír zimmadar fírista ye één hoór, “Ó Pakzon, zibá asó edde zibá accíla, Tuñí insáfwala, kiyólla-hoile Tuñí toh iín or insáf goijjó; 6 kiyólla-hoile manúc ítara toh Allar pak bonda ókkol or edde nobi ókkol or lou bácaiyé, héttola Tuñí ítara re lou háa baiyó; kiyólla-hoile ítara híyan or laayek.” 7 Baade añí fúinni de, kurbani-gáñ ye endilla hoór, “Ói, ó Mabud, hárr Kudurutwala Kúda, Tuáñr bisar sóiyi aar insáfi.” 8 Sair nombór or fírista wa ye ñbar fiyala wa beil ot dálidiye, aar híyan ore manúc ókkol ore ooín loi furadi bolla kémota diiya giyéh. 9 Manúc ókkol gorom or teze zoligiyói; aar ítara Allar nam or kuféri gorát doijje, zibá ttu hé afot tun or uore kémota asé. Ítara touwá yó nó goré, aar Allar mohíma yó nó goré. 10 Tarfore fañs nombór or fírista wa ye ñbar fiyala wa háyowan or toktó gán or uore dálidiye, baade yíbar raijjo andár óigiyoi; aar manúc ókkole tokolife zir hooñri doijje. 11 Ítara nizor tokolife edde gáa ókkol or zoriya asman or Allar kuféri gorát doijje, aar ítara ítarar ham ottu touwá gorí nó fele. 12 Sów nombór or fírista wa ye ñbar fiyala wa bor hál Efurat ot dálidiye; baade híyan or faní gún fúaigiyoi, zeéne fuk kul or baáñcca ókkol olla rasta toiyar ó. 13 Tarfore añí deikkí de, beng or ñóilla tin nwá nafak ruh neeliaiyér, ekgwá nagár gal ottu, ar ekgwá háyowan or gal ottu, ar ekgwá misá nobir gal ottu. 14 Híñ óilde bút ókkol or ruh ziíne keramot ókkol dahá. Híñ neeli fura duniyair baáñcca ókkol or hére giyé, ítara re hárr Kudurutwala Kúdar ñooñr din or larái lla zoma gorí bolla. 15 “Soó, Añí sur aiyé fángori aiyír. Mubarek ubá zibá seton táke edde nizor hoor findí táke, zeéne íba ttu biyossor hálote bera no fore aar maincé ñbar córom no deké.” 16 Baade híine baáñcca ókkol ore zaga waán ot zoma goijjé ziyán ore Hibru Zuban ottu Harmagidon bouli hoó. 17 Tarfore háñt nombór or fírista wa ye ñbar

fiyala wa boiyar ot dálidiye, aar ebaadot-hána gán or toktó ttu eggwá ñooñr abas neeliaiccé, één hoór de, “Óigiyoi.” 18 Hétunot bijilir córok óiyé, ñor lage de abas óiyé, edde tárál forat doijje; hére endilla eggwá ñooñr búsal óiyé, zendilla duniyait insán-zati foida óiyé lóti honó októt nó óiyé, yíba héttor ñooñr búsal edde bicí taakotwala. 19 Doñr cóor gán tin bák óigiyoi, aar koum ókkol or cóor ókkol forigiyói. Alla ye ñooñr cóor Babilon ore yaad gorí híyan ore ñbar guccár gozzob or córab lói furaiya fiyala háa baiyé. 20 Hárr ñiya gaib óigiyoi, aar faár ókkol horé giyói. 21 Asman ottu mon-mon uzón ola doñr-ðoñr cíl-boróf ókkol manúc ókkol or uore forat doijje, aar manúc ítara hé cíl-boróf or afot olla bóuli Allar kuféri gorát doijje, kiyólla-hoile hé afot tán bicí hótarnak.

17 Ze háñt twa fírista ttu háñt twa fiyala asé, hín ottu ekgwá ye aáí añré hoór de, “Aiyó, añí tuáñre bicí fanír uore boírá asé de hé ñooñr maginir sáñza kii de daháiyum, 2 zibá llói duniyair baáñcca ókkole zená goijjíl, zibár zenákarir córabe duniyair báçinda ókkol tñúl óigilgoi.” 3 Tarfore hé fírista wa ye añré Ruhr bútore góri ekkán moidan zagal loigiyé. Hére añí éggwa mayafua deikkí, zibá kirmis roingga endilla eggwá háyowan or uore boírá, zibár agagura kuférir nam loi furaiya, zibá ttu háñt twa matá edde doc cán cíng asé. 4 Hé mayafua wa bayoinna rong or edde kirmis rong or hoor findá, aar cúna, kimoti johár edde mukta loi hñzaiya. Híbar át ot cúnar eggwá fiyala asé, zibá gínayi jiníc ókkol lói edde híbar zenákarir nafaki loi furaiya. 5 Híbar kuwal ot mazé gufon maáni ola nam yián leikká asé, “Ðoñr Babilon, magi ókkol or edde duniyair gínayi jiníc ókkol or maa.” 6 Añí deikkí de, hé mayafua wa Allar pak bonda ókkol or lou edde Isár gobá ókkol or lou hái tñúl ói asé. Híba re dekí añí ebbe taajup óigiyigoi. 7 Fírista wa ye añré hoór de, “Tuñí taajup kiyá óiyo? Añí tuáñre hé mayafuar edde híba re boói loiza de háyowan or gufon maáni buzádiyum, ze háyowan ottu háñt twa matá edde doc cán cíng asé. 8 Tuñí ze háyowan deikkó yíba age accíl déh, yala nái; yíba otái gañt ottu neeli dñocot zaibar asé. Duniyair báçinda ókkol zetarár nam duniyair foidayecir héñitte lóti zindigirkitab ot leikká nái, ítara hé háyowan nwá re dekí taajup óibo, kiyólla-hoile yíba age accíl, yala nái, montor aibó. (Abyssos g12) 9 “Íní buzíte giyan ola demak or zorurot: háñt twa matá gún óilde háñt twa faár

ziín or uore mayafua wa boiyé. 10 Háñt twa matá híin háñt zon baáñcca yó. Héntu fañs zon forigiyói, ezzon asé, ar ezzon aijjó nú aiyé; montor íba zeñté aibó héñtte íba ttu hotókkal ánik táka foribó. 11 Ze háyowan nwá age accíl, yala nái, yíba óilde añçto nombór or baáñcca. Yíba óilde háñto wa baáñccar bútottu ekzon, aar yíba dóncor uzu zaar. 12 “Tuñí ze doc cán cíng deikkó, híin óilde doc zon baáñcca zetará aijjó raijjo nó faa, montor ítara kessú taim baáñcca ói bolla háyowan nwar fúañti adíkar faibo. 13 Ítarar moksót ek ñoilla, aar ítara nizor kémota edde adíkar háyowan nwá re diifélaibo. 14 Ítara Bérasólor-Sóo wa llói larái díbo, montor Bérasólor-Sóo wa ye ítara re hárabo, kiyólla-hoile híba óilde kúda ókkol or Kúda aar baáñcca ókkol or Baáñcca. Zetará íbar fúañti asé ítara óilde uitará zetará re ñaha giyéh, basílowa giyéh, edde biccádar.” 15 Tarfore fírista wa ye añré hoór de, “Tuñí ze faní deikkó, ziín or uore magini boirá asé, híin óilde koum ókkol, manúc or dol ókkol, decóitta ókkol edde zuban ola ókkol. 16 Tuñí ze doc cán cíng háyowan ottu deikkó, ítara hé magini re nafórot goríbo, edde hárr kessú loifelai biyossor gorífeiba, aar híbar gusso háifelai híba re ooin loi furat difélaibo. 17 Kiyólla-hoile Alla ye ítarar dil ot gólaidiye de ki hoile, Íbar moksót fura gorí bolla, ek niyote edde ítarar raijjo háyowan ore otókkal olla gosáidi yore zetókkal fojjonto Allar kalam fura nó. 18 Tuñí ze mayafua deikkó híba óilde ñooñr cóor waán ziyáne duniyair baáñcca ókkol or uore hókumot goré.”

18 Híin baade añí ar eggwá fírista deikkí zibá asman ottu lami aiyér; íba ttu ñooñr kémota asé, aar duniyai íbar tozollíye foór óigiyoi. 2 Íba ye zure guzori hoór de, “Forigiyói, ñooñr Babilon forigiyói! Híba bút ókkol tákibar zaga, fotti hóraf jin or añda-hána, edde hárr ñoilla nafak edde gínayi faik or añda-hána bonigiyói. 3 Kiyólla-hoile tamám koum ókkol toh híbar zenákarir azzur córab hái þuúl óigiyoi; duniyair baáñcca ókkole híba llói zená goijjé, aar duniyair cóor ókkol híbar ayacir aṭalikka dón-doulote tuangor óigiyoi.” 4 Tarfore añí asman ottu ar ekgwá abas fúinni, eén hoór de, “Ó añr bonda ókkol, tuáñra híba ttu neeli aáizogoi, zeéne tuáñra híbar gunát córik no, aar híbar honó afot tuáñrar uore nu aiyé; 5 kiyólla-hoile híbar guná toh asman or héddur fojjonto uñsol ot foóñicce, aar Alla ye híbar nañormani ókkol monot

goijjé. 6 Híba ye zendilla goijjé héndilla tuáñra yó híba re goró; híba re híbar ham mozin duí gun bicí bodola doh. Ze fiyalat híba ye oinno zon olla nicá miyáldiye, hé fiyalat mazé híba lla aró duí gun bicí nicá miyál döh. 7 Híba re eddúr azab edde duk doh, zeddúr híba ye nizoré nize ñooñr kúwalaiye edde ayaciye zindigi haraiyé, kiyólla-hoile híba ye nizor dile-dile hoó de, ‘Añí rani ísafe boirá así; añí hóno rari no, añr ttu honódin ferecan óíbar nái.’ 8 Hétolla toh ek din or bútoré híbar afot híbar uore aáizayboi, yáni moot, ferecani, edde raṭ. Aar híba re ooin di furiféla zaybo, kiyólla-hoile híba re bisar-goróya Malik Alla toh taakotwala.” 9 Duniyair baáñcca ókkol zetará híba llói zená goijjé aar ayaci goijjé, ítara híba zoler de dúañ dekí híba lla hañdahari goríbo edde bicí ferecani zahér goríbo. 10 Ítara híbar azab dekí ñoore dur óttu týai hoibó de, “Ó ñooñr cóor Babilon, ó mozbüt cóor, afsús, tor uore afsús! Hom taim or bútoré toh tor sáñza aáigiyoi.” 11 Duniyair cóor ókkole híba lla hañdahari goríbo edde ferecani zahér goríbo, kiyólla-hoile ítarar malsámana ókkol ar honókiye no kiner. 12 Hé malsámana óilde: cúna, rufa, kimoti fattór edde mukta; barík faror-hoor, bayoinna rong or hoor, recóm hoor edde kirmis rong or hoor; hárr kisím or kúcbo gas, áñtir dat ottu banaiya ñoilla-bodoilla jiníc ókkol, edde dami gas ottu, fitol ottu, luwá ttu edde marból ottu banaiya ñoilla-bodoilla jiníc ókkol; 13 gas or sál, mosólla, agórbatti, añtor, luban, anggur or córab, tel, moida, giyuñ, goru, bérásóol, gúra, gúragarí, edde gulam ókkol. 14 Hé cóor ókkole hoibó de, “Tui ze fólfola faito azzu goijjí híin tor hañsóttu dur óigiyoi, aar tor tuangorir edde cúndor or jiníc beggún tor héntu gaib óigiyoi, maincé híin ore ar loot no faibo.” 15 Hé jiníc or cóor ókkol zetará híbar zoriya tuangor óigiyoi, ítara híbar azab dekí ñoore duré týai tákibo. Ítara hañdahari edde bilak goríbo, 16 eén hoóí hoói, “Ó ñooñr cóor, afsús, tor uore afsús, zibá barík faror-hoor, bayoinna rong or hoor edde kirmis rong or hoor findá, aar cúna, kimoti fattór, edde mukta loi háñzaiya; 17 kiyólla-hoile hom taim or bútoré edún dón-doulot toh dónco óigiyoi!” Zaáñs or hárr mazí, hárr facíndar edde séraingga, aar zedúne doijjat ham gorí sole, ítara beggún duré týai tákibo. 18 Híba zoler de dúañ dekí ítara guzori hoibó de, “E ñooñr cóor yián or ñoilla ar honó cóor accíl níki?” 19 Ítara nizor matát dúil maribó, aar hañdi-hañdi edde bilak gorí-gorí guzori hoibó de, “Afsús, hé ñooñr cóor or

uore afsús, zibár dón-doulote doijjar tamám zaáñs ola ókkol tuangor óiyé, kiyólla-hoile híba re toh hom taim or bútore dóncor gorífela gíyéh!” 20 Ó asman, Allar pak bonda ókkol, rosúl ókkol, edde nobi ókkol, híbar uore ziyán óiyé híyan olla kúci goró; kiyólla-hoile Alla ye insáf gorí híba ttu tuáñrar bodola loifelaiye. 21 Tarfore eggwá taakotwala fírista ye doóñr sakkir dóilla éggwa fattór tulí looi doijjat melámari hoór de, “Endilla zure doóñr cóor Babilon ore félaidiya zaybo. Híba re ar honódin faa no zaybo. 22 Bina-bazoyer, tal-bazoyer, bací-bazoyer edde cíañ-matoyer abas ar honódin tor bútore fúna no zaybo; tor bútore ar honódin honó dóilla mistírir códori faa no zaybo; tor bútore honó sakkir abas ar honódin fúna no zaybo. 23 Tor bútore serak or foóre ar honódin foór no dibo; dulá edde dulír abas tor bútore ar honódin fúna no zaybo; kiyólla-hoile tor códor ókkol toh duniyair doóñr manúc accíl, aar tor jadugari loi tamám koum ókkol gollot ot giyói. 24 Híbar bútore nobi ókkol or, Allar pak bonda ókkol or, edde uitará beggún or lou faa giyéh zetará re duniyait kún gorá gíyéh.”

19 Hín baade añí asman ot manúc or doóñr dol or uzor or dóilla eggwá doóñr abas fúinni, eén hoór de, “Háleluyah! Nejat, mohíma aar kémota toh añañrar Allar, 2 kiyólla-hoile Íbar bisar sóyi edde insáfi. Íba ye toh doóñr maginir bisar goijjé, zibá ye nizor zenákari lói duniyai borbad difelaiye, aar íba ye híba ttu Nizor gulam ókkol or lou wór bodola loiyé.” 3 Ítara aró ekbar hoór de, “Háleluyah! Híba zoler de dúañ abadulabad hámica uṛát tákouk.” (*aiōn g165*) 4 Ekkuri-sair zon murubbi-neta gúne edde sairó zandár gúne fori Alla re sóida goijjé, zibá toktó uore boirá asé, eén hoóí, “Aamin. Háleluyah!” 5 Hétunot toktó gán ottu eggwá abas aiccé de, “Añárar Allar taarif goró, ó Íbar tamám gulam ókkol, tuáñra zetará Íba re dooro, tuáñra doóñr cóniro beggúne.” 6 Tarfore añí manúc or doóñr dol or uzor or dóilla, bicí fanír holholanir dóilla, edde táral or doóñr mat or dóilla éggwa abas fúinni, eén hoór de, “Háleluyah! Añárar Malik hár Kudurutwala Kúda ye toh hókumot gorér. 7 Aiyó, añaára kúci ói aar kúci-áci gorí Íbar mohíma gorí, kiyólla-hoile Bérasóol-or-Sóo war biyár októ toh aáigiyoi, aar Íbar dulí ye nizoré toiyar gorífelaiye.” 8 Híba re sosoikka edde sáf barík faor-hoor findí bolla diiya gíyéh, 9 Tarfore fírista wa ye añré hoór de, “Yián lekó: mubarek uitará zetará re Bérasóol-or-Sóo war

boirat or melat dawot diya gíyéh.” Baade Íba ye añré hoíyé de, “Iín Allar sóyi hotá ókkol.” 10 Hétunot Íba re sóida gorí bolla añí Íbar foot forigiyigoi. Montor Íba ye añré hoór de, “No goijjó; añí yó toh tuáñr dóilla edde tuáñr imandár báiboináin uitarár dóilla éggwa gulam, zetará Isár diya gobá re dóri téke. Alla re beh sóida goró. Isár diya gobá ókkol óilde toh nobi ókkol or mul hotá.” 11 Baade añí asman kúla deikkí, hére deikkí de, eggwá dóla gúra. Yíbar uore zibá boirá asé Íba re Biccácdar edde Sóyi bóuli howá zah. Íba ye insáf or sáañte bisar edde larái goré. 12 Íbar suk ooin or zilhar dóilla, aar Íbar matát bicí tas asé. Íbar gaat endilla ekkán nam leikká asé ziyán Íba Nize bade ar honókiye no zane. 13 Íba lou wót buraiya fucák findá, aar Íbar nam óilde Allar Kalam. 14 Asman or fóous ókkol dóla edde sáf barík faor-hoor findí, dóla gúra ókkol ot góri Íbar fisé-fisé zaat accíl. 15 Íbar gal ottu ekkán dár toluwar neeliaiccé, zeéne híyan lói Íba ye koum ókkol ore hárai fare. Íba ye ítarar uore luwár lorí lói hókumot goríbo. Anggur or roc neela de gañrá re Íba Nizebaze úñribo, ze gañrát hárr Kudurutwala Allar guccár gozzob asé. 16 Íbar fucák ot edde ran ot nam yián leikká asé, “baáñcca ókkol or Baáñcca, kúda ókkol or Kúda.” 17 Tarfore añí deikkí de, eggwá fírista beil or bútore tíyaiya, Íba ye uore asman ot ure de tamám faik ókkol ore doóñr abase guzori-guzori hoór de, “Aiyó, Allar doóñr mela háito zoma ózogoi, 18 zeéne tuáñra baáñcca ókkol or gusso, zonnal ókkol or gusso, boluwar manúc ókkol or gusso, gúra ókkol or edde hín or uore soré de ítarar gusso, edde tamám manúc ókkol or gusso hái faro, ítara begulam óuk yáh gulam, cóniro óuk yáh doóñr.” 19 Tarfore añí deikkí de, háyowan nwá edde duniyair baáñcca ókkol ítarar fóous ókkol lói ekkán ot zoma óiye, zibá gúrar uore boirá asé Íba llói edde Íbar fóous ókkol lói larái gorí bolla. 20 Montor háyowan nwá re gereftar gorífela gíyéh, aar yíbar fúañti misá nobi ubá re yó gorífela gíyéh zibá ye hé háyowan or muúntu endilla keramot ókkol goittó, ziín or zoriya Íba ye uitará re gollot ot loigiyói zetará hé háyowan or nicán kobil goijjé edde zetará yíbar mutti re sóida goijjé. Hé duní wa re ooin or dít zinda félaidiya gíyéh, ziyán gónđoke zole. (*Linné Pyr g3041 g4442*) 21 Aar badbaki gún ore toluwar waáne mariféla gíyéh ziyán zibá gúrar uore boirá asé Íbar gal ottu neillé; aar tamám faik ókkole ítarar gusso hái fej bóraifelaiye.

20 Tarfore añí éggwa fírista deikkí zibá asman ottu lami aiyér; íbar át ot otái gañt or sabí wa edde ekkán ñooñr síyol asé. (*Abyssos g12*) **2** Íba ye nagá wa re dórifelaiye, yáni furana háf zibá re Ibilíc yáh Cóitan howá zah ítare; baade ek ázar bosór olla bañdífelaiye. **3** Tarfore íba ye ítare otái gañt ot félaidi yíba bon gorifelaiye, aar yíbat moór lagaidiyé, zeéne ek ázar bosór fura nó óyo foijjonto íte koum ókkol ore gollot ot ar loizai no fare; becón yárbaade ítare essát olla eridiya zaybar asé. (*Abyssos g12*) **4** Baade añí toktó ókkol deikkí, hín or uore zetará boírá asé ítara re bisar goríbar kémota diiya gíyeh. Añí uitarár ruh ókkol ore yó deikkí zetarár holla ókkol Isár baabute gobá dóne edde Allar kalam or zoriya hariféla gíyeh, zetará háyowan nwá re yáh yíbar mutti re sóida nó goré edde nizor kuwal ot yáh át ot yíbar nicán kobul nó goré. Ítara zinda ói Mosihr fúañti ek ázar bosór fán hókumot gorát doijje. **5** Oinno muruda ókkol ek ázar bosór fura nó óyo foijjonto zinda nó. Híyan óilde mora ttu zinda ówar foóilabar. **6** Mubarek edde pak manúc óilde ubá zee niki hé foóilabar mora ttu zinda ówat cámil táke; ítarar uore dusára moot or honó taakot nái, bólke ítara Allar edde Mosihr imam óibo, aar íbar fúañti ek ázar bosór fán hókumot goríbo. **7** Ek ázar bosór guzori zaigói baade, Cóitan ore ítar ziyól ottu hálas gorídiya zaybo, **8** baade íte duniyair sairó kunat asé de koum ókkol ore gollot ot loizai bolla neelibó, yáni Yajúj edde Majúj ore, aar ítara re larái lla zoma goríbo. Ítarar gona doijjar sor or balur hédon óibo. **9** Ítara zobin or agagura fólizai, Allar pak bonda ókkol táke de zaga gán ore gérgwal gorifelaiye, yáni íbar adorja cóor gán ore; montor asman ottu ooin nazil ói ítara re hálak gorifelaiye. **10** Aar ítara re gollot ot loigiyé de hé Ibilíc ore góndo ke zole de ooin or ñíit félaidi ya gíyeh, zeré háyowan nwá edde misá nobi wa yó asé. Hére ítara dine raite abadulabad hámica azab faibo. (*aión g165, Limnë Pyr g3041 g4442*) **11** Baade añí ekkán ñooñr dóla toktó edde híyan or uore boírá asé de íba re deikkí, zibár muúntu zobin edde asman dáigiyego, aar híne honó zaga nó faa. **12** Tarfore añí ñooñr-cóñro tamám mora ókkol ore toktó gán or muúntu týaiya deikkí, aar kitab ókkol kúlagiye. Aró ekgwá kitab kúlagiye, zibá óilde zindigir-kitab; baade hé mora ókkol ore nizor-nizor ham mozin bisar gorá gíyeh, ze ham ókkol hé kitab pún ot leká gíyl. **13** Ze mora ókkol doijjat accíl, ítara re doijja ye tulídiye, aar moote edde fatalfure yó híin ot ze mora ókkol accíl

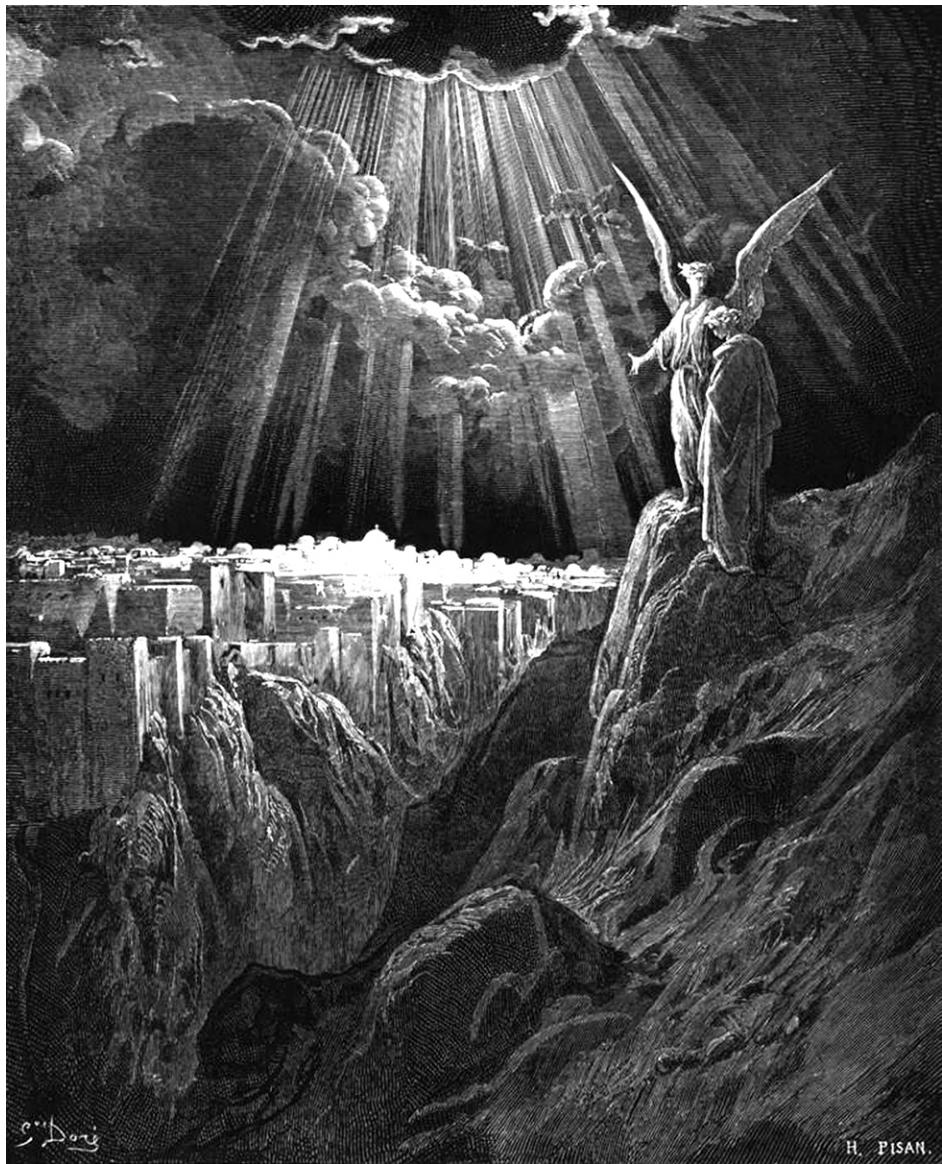
ítara re tulídiye; aar ítara fottíkiyo re nizor-nizor ham mozin bisar gorá gíyeh. (*Hadës g86*) **14** Baade moot ore edde fatalfur ore ooin or ñíit félaidi ya gíyeh. Ooin or ñíit óilde dusára moot. (*Hadës g86, Limnë Pyr g3041 g4442*) **15** Zar-zar nam hé zindigir-kitab ot leká gíyeh de faa ná zah, ítare-ítare yó hé ooin or ñíit félaidi ya gíyeh. (*Limnë Pyr g3041 g4442*)

21 Baade añí ekkán noya asman edde ekkán noya zobin deikkí; kiyólla-hoile foóilar asman edde foóilar zobin toh céc óigiyoi, honó doijja yó ar nái. **2** Tarfore añí deikkí de, pak cóor gán, yáni noya Jerúsalem mán asman ottu Allar hañsóttu lami aiyér; híyan ore dulí re dulí lla hánza fángori hánza gíyeh. **3** Baade añí toktó gán ottu eggwá ñooñr abas fúinni, eén hoór de, “Soó, Alla tákibar zaga yala insán or búture. Íba ítarar fúañti tákibó, aar ítara íbar bonda óibo. Alla Nize ítarar fúañti óibo edde ítarar Alla óibo. **4** Íba ye ítarar suk ottu hárr suk or faní fuñsídib; honó moot ar no tákibó; honó ferecani, hañdani, yáh duk óu ar no tákibó; kiyólla-hoile agor gún toh fúraigiyoi.” **5** Toktó gán ot boírá asé de Íba ye hoór de, “Saá, Añí hárr kessú noya gorifelair.” Íba ye aró hoór de, “Íln lek, kiyólla-hoile hotá iín biccácdar edde sóiyi.” **6** Baade Íba ye añré hoór de, “Yala fúraiye. Añí óílam de Alfa edde Omíga, yáni Awal edde Akér. Zetará tiráci asé ítara re Añí zindigi dee de faní zónna ttu faní diiyum, ebbe maana. **7** Zee niki ziti aiyé íte hín beggún miras faibo; Añí ítar Alla óiyum aar íte Añr fua óibo. **8** Montor sélfadúrar, gairimandár, gínayi ham-goróyar, kúnir, zenákur or, jadugor or, mutti-fuñzoyar, edde tamám misákur ókkol or bák óibo de ooin edde góndo ke zole de hábiya zuzuk; híyan óilde dusára moot.” (*Limnë Pyr g3041 g4442*) **9** Tarfore ze háñt twa fírista ttu ahérir háñt tan afot furaiya háñt twa fiyala accíl, híin ottu ekgwá ye aái añré hoór de, “Eré aiyó, añí tuáñre dulí, yáni Bérasóol-or-Sóo war bou daháiyum.” **10** Íba ye añré Pak-Ruhr búture góri eggwá ñooñr edde uñsol faár ot loigiyé, aar añré pak cóor Jerúsalem mán daháyiye, ziyán asman ottu Allar hañsóttu lami aiyér, **11** ziyán ot Allar tozolli asé. Híyan or sossohani bicí kimoti johár or dóilla, yáni fórik or dóilla sáf jaspar johár or dóil. **12** Híyan ot baró wan geit ola ekkán ñooñr edde uñsol débal asé, aar hé geit tun ot baró wa fírista asé. Geit híin ot nam ókkol leikká asé, zíin óilde Boni Isráil or baró háandan or nam. **13** Tin nán geit fuk mikká ttu, tin

nán geiṭ uttor mikká ttu, tin nán geiṭ doóin mikká ttu, aar tin nán geiṭ fosím mikká ttu. **14** Cóor or ḍebal lan baró wa buniyadir fattór or uore bana guyéh, aar híin ot Bérasóol-or-Sóo war baró zon sáhabí gún or nam asé. **15** Zibá ye añr lói hotá hoiyé, íba ttu eggwá mafonir lorí asé zibá cúnar; cóor gán ore, híyan or geiṭ ókkol ore, edde híyan or ḍebal ore mafi bolla. **16** Cóor gán sair kuinna; híyan or lamba zeddúr fatári yó héddur. Íba ye cóor gán lorí wa lói maippé rár baró ázar kuni de zani faijjé; híyan or lamba, fatári edde uormikká borabor. **17** Baade íba ye híyan or ḍebal lan ore insáni mafe maippé rár, ek cób salic-sair át óyi, zendilla gori firista ye yó mafe. **18** ḍebal lan jaspar johár lói banaiya; aar cóor gán sáf aainar dóilla háti cúnar. **19** Hé cóor or ḍebal or buniyadir fattór gún hárr kisím or kimoti johár lói háñzaiya. Foóila buniyadir fattór gwá jaspar or dóilla sosoikka, dusára wa safayar dóilla cúrma roingga, tisára wa kalsédanir dóilla asmani roingga, sair nombór or gwá emerald or dóilla áil, **20** fañs nombór or gwá sardonix or dóilla dóla edde miýá roingga, sów nombór or gwá sardiyas or dóilla córboti roingga, háñt nombór or gwá krisolaiṭ or dóilla óloidda, añc̄to nombór or gwá beral or dóilla faní roingga, now nombór or gwá ṭopaz or dóilla cúna roingga, doc nombór or gwá krisopreis or dóilla hora áil, egaro nombór or gwá jasend or dóilla lal roingga, baró nombór or gwá ametist or dóilla bayoinna roingga. **21** Baró wan geiṭ tun baró wa mukta; ekkán geiṭ ekgwár dóre mukta. Cóor or rasta gán sáf aainar dóilla háti cúnar. **22** Cóor gán or bútore añí honó ebaadot-hána nó dekí, kiyólla-hoilé Mabud hárr Kudurutwala Alla edde Bérasóol-or-Sóo wa óilde híyan or ebaadot-hána. **23** Cóor gán ot foór ói bolla beil edde san or honó zorurot nái, kiyólla-hoilé Allar mohímaye híyan ore foór goré, aar Bérasóol-or-Sóo wa óilde híyan or serak. **24** Koum ókkol híyan or foóre solafíra goríbo, aar duniyair baáñcca ókkole ítarar dón-doulot ókkol híyan or bútore anábo. **25** Din ot híyan or geiṭ ókkol honódin bon no tákibo, kiyólla-hoilé hére toh rait no óibo. **26** Aar koum ókkol or dón-doulot edde izzot híyan or bútore aná zaybo. **27** Montor honó nafak jiníc, gímayi ham goré de yáh misá hotá hoó de honó manúc híyan ot bilkúl góli no faribó, montor siríf uitará faribó zetarár nam Bérasóol-or-Sóo war zindigir-kitab ot leikká asé.

22 Yárbaade firista wa ye añré zindigir faní ekkán hál daháye; híyan fórik or dóilla foón, aar híyan Allar edde Bérasóol-or-Sóo war toktó ttu neeli **2** cóor gán or doóñr goldir mazór ttu zaat accíl. Híyan or ek hañsat zindigi gas asé, zibát baró kisím or gulagala dóre, fottí macé-macé. Hé gas or fataye koum ókkol or biyaram gom ó. **3** Hére honó laánnot ar no tákibo; Allar edde Bérasóol-or-Sóo war toktó hé cóor ot tákibo, aar íbar gulam ókkole íbar ebaadot goríbo; **4** ítara íbar siyára dekíbo, aar íbar nam ítarar kuwal ot leikká tákibo. **5** Hére honó rait no óibo; ítara ttu serak or foór yáh beil or foór no lagibó, kiyólla-hoilé Malik Alla ye ítara re foór díbo, aar ítara abadulabad hámica hókumot goríbo. (**aíon g165**) **6** Firista wa ye añré hoór de, “Hotá iín beggún biccácdar edde sóyi. Malik Alla, zibá ye nobi ókkol or hañse nazil goré, íba ye Nizor firista diferáiyé, íbar gulam ókkol ore uúin dahái bolla ziín bicí hárá hámaha óibar asé.” **7** Isá ye hoór de, “Soó, Añí hárá aiyír. Mubarek ubá zee niki e kitab or poigam ókkol amól goré.” **8** Añí Yohánnna ye edún iín fúinni edde deikkí. Zeñtté añí iín fúinni edde deikkí, añí sóida gorí bolla firista war foot forigiyígoi, zibá ye añré iín daháye. **9** Hétunot íba ye añré hoiyé de, “No goijjó; añí yó toh tuáñr dóilla, tuáñr báiyain nobi ókkol or dóilla, edde zetará e kitab or hotá ókkol amól goré ítarar dóilla éggwa gulam. Alla re beh sóida goró!” **10** Baade íba ye añré hoór de, “E kitab or poigam ókkol ore moór lagai no raikkó, kiyólla-hoilé októ toh dáke. **11** Zee niki burai goré, íte burai gorát tákouk; zee niki nafaikka, íte nafaikka tákouk; zee niki forhésgar, íte forhés góri solat tákouk; aar zee niki pak, íte pak tákouk.” **12** Isá ye hoór de, “Soó, Añí hárá aiyír, fottíkiyo re nizor-nizor ham mozin dii bolla boccíc Añr fúañti asé. **13** Añí óílam de Alfa edde Omíga, Awal edde Akér, Círu edde Céc.” **14** Mubarek uitará zetará nizor Zubba dúifele, kiyólla-hoilé ítara zindigi gas or hók faibo, aar geiṭ tún báy cóor gán ot góli faribó. **15** Híyan or baáre óibo de óilde, kuttar dóilla manúc ókkol, jadugor ókkol, zenákur ókkol, kúni ókkol, mutti-fuñzoja ókkol, edde uitará beggún zetará níki misá re fosón goré edde misáye sole. **16** “Añí Isá ye Añr firista diferáiyí, zomát ókkol olla tuáñrar hañse iín gobá díto. Añí óílam de Dawud or Cínyor edde Nosól, Fózor or sosoikka Sút-tara.” **17** Pak-Ruh ye edde dulí ye hoór de, “Aiyó.” Zee niki fúner íte yó hoó, “Aiyó.” Zar ttu tirác laiggé íte aiyó; monehoór de íte zindigir faní maana loogái. **18** Zee

niki e kitab or poigam ókkol fúne, yóggwar hañse añí e gobá gán dir de, zodi honókiye iín ot kessú bará, Alla ye yóggwar zindigit mazé e kitab ot leikká asé de afot ókkol diibo; **19** aar zodi honókiye e kitab or poigam ókkol ottu honó hotá neelaiféle, Alla ye ítar ttu e kitab ot leikká asé de hé zindigi gas or edde pak cóor or hók loifélaibo. **20** Zibá ye edún iín hoói der Íba ye hoór de, “Becók, Añí hára aiyír.” Aamin. Ó Malik Isá, aiyó. **21** Malik Isár rahámot pak bonda ókkol or uore zari tákouk. Aamin.

H. PISAN.

Tarfore aňí deikkí de, pak cóor gán, yáni noya Jerúsalem mán asman ottu Allar haňsóttu lami aiyér; híyan ore dulí re dulá lla háñza fángori háñza gíyeh. Baade aňí toktó gán ottu eggwá ðooňir abas fúinni, eén hoór de, "Soó, Alla tákibar zaga yala insán or bútore. Íba ítarar fúaňti tákibo, aar ítara Íbar bonda óibo. Alla Nize ítarar fúaňti óibo edde ítarar Alla óibo.

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Ruáingga at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Ruáingga at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Rohingya---Kitabul-Mukaddos-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lukás 8:31
Romiól 10:7
Zahéri 9:1
Zahéri 9:2
Zahéri 9:11
Zahéri 11:7
Zahéri 17:8
Zahéri 20:1
Zahéri 20:3

aïdios

Romiól 1:20
Yohúdah 1:6

aiōn

Moti 12:32
Moti 13:22
Moti 13:39
Moti 13:40
Moti 13:49
Moti 21:19
Moti 24:3
Moti 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Lukás 1:33
Lukás 1:55
Lukás 1:70
Lukás 16:8
Lukás 18:30
Lukás 20:34
Lukás 20:35
Yoháんな 4:14
Yoháんな 6:51
Yoháんな 6:58
Yoháんな 8:35
Yoháんな 8:51
Yoháんな 8:52
Yoháんな 9:32
Yoháんな 10:28
Yoháんな 11:26
Yoháんな 12:34
Yoháんな 13:8
Yoháんな 14:16

Hamól 3:21
Hamól 15:18
Romiól 1:25
Romiól 9:5
Romiól 11:36
Romiól 12:2
Romiól 16:27
1 Kórintiól 1:20
1 Kórintiól 2:6
1 Kórintiól 2:7
1 Kórintiól 2:8
1 Kórintiól 3:18
1 Kórintiól 8:13
1 Kórintiól 10:11
2 Kórintiól 4:4
2 Kórintiól 9:9
2 Kórintiól 11:31
Galatiól 1:4
Galatiól 1:5
Íficiól 1:21
Íficiól 2:2
Íficiól 2:7
Íficiól 3:9
Íficiól 3:11
Íficiól 3:21
Íficiól 6:12
Filíppaiól 4:20
Kolóciól 1:26
1 Timóti 1:17
1 Timóti 6:17
2 Timóti 4:10
2 Timóti 4:18
Titus 2:12
Hibraniól 1:2
Hibraniól 1:8
Hibraniól 5:6
Hibraniól 6:5
Hibraniól 6:20
Hibraniól 7:17
Hibraniól 7:21
Hibraniól 7:24
Hibraniól 7:28
Hibraniól 9:26
Hibraniól 11:3
Hibraniól 13:8
Hibraniól 13:21
1 Fitor 1:23

1 Fitor 1:25
1 Fitor 4:11
1 Fitor 5:11
2 Fitor 3:18
1 Yoháんな 2:17
2 Yoháんな 1:2
Yohúdah 1:13
Yohúdah 1:25
Zahéri 1:6
Zahéri 1:18
Zahéri 4:9
Zahéri 4:10
Zahéri 5:13
Zahéri 7:12
Zahéri 10:6
Zahéri 11:15
Zahéri 14:11
Zahéri 15:7
Zahéri 19:3
Zahéri 20:10
Zahéri 22:5

aiōnios

Moti 18:8
Moti 19:16
Moti 19:29
Moti 25:41
Moti 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Lukás 10:25
Lukás 16:9
Lukás 18:18
Lukás 18:30
Yoháんな 3:15
Yoháんな 3:16
Yoháんな 3:36
Yoháんな 4:14
Yoháんな 4:36
Yoháんな 5:24
Yoháんな 5:39
Yoháんな 6:27
Yoháんな 6:40
Yoháんな 6:47
Yoháんな 6:54
Yoháんな 6:68

Yohánna 10:28
Yohánna 12:25
Yohánna 12:50
Yohánna 17:2
Yohánna 17:3
Hamól 13:46
Hamól 13:48
Romiól 2:7
Romiól 5:21
Romiól 6:22
Romiól 6:23
Romiól 16:25
Romiól 16:26
2 Kórintiol 4:17
2 Kórintiol 4:18
2 Kórintiol 5:1
Galatiól 6:8
2 Tisóniól 1:9
2 Tisóniól 2:16
1 Timótí 1:16
1 Timótí 6:12
1 Timótí 6:16
2 Timótí 1:9
2 Timótí 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Filimon 1:15
Hibraniól 5:9
Hibraniól 6:2
Hibraniól 9:12
Hibraniól 9:14
Hibraniól 9:15
Hibraniól 13:20
1 Fitor 5:10
2 Fitor 1:11
1 Yohánna 1:2
1 Yohánna 2:25
1 Yohánna 3:15
1 Yohánna 5:11
1 Yohánna 5:13
1 Yohánna 5:20
Yohúdah 1:7
Yohúdah 1:21
Zahéri 14:6

eleēsē
Romiól 11:32

Geenna

Moti 5:22
Moti 5:29
Moti 5:30
Moti 10:28
Moti 18:9
Moti 23:15
Moti 23:33
Markus 9:43

Markus 9:45
Markus 9:47
Lukás 12:5
Yakub 3:6

Hadēs

Moti 11:23
Moti 16:18
Lukás 10:15
Lukás 16:23
Hamól 2:27
Hamól 2:31
1 Kórintiol 15:55
Zahéri 1:18
Zahéri 6:8
Zahéri 20:13
Zahéri 20:14

Limnē Pyr

Zahéri 19:20
Zahéri 20:10
Zahéri 20:14
Zahéri 20:15
Zahéri 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

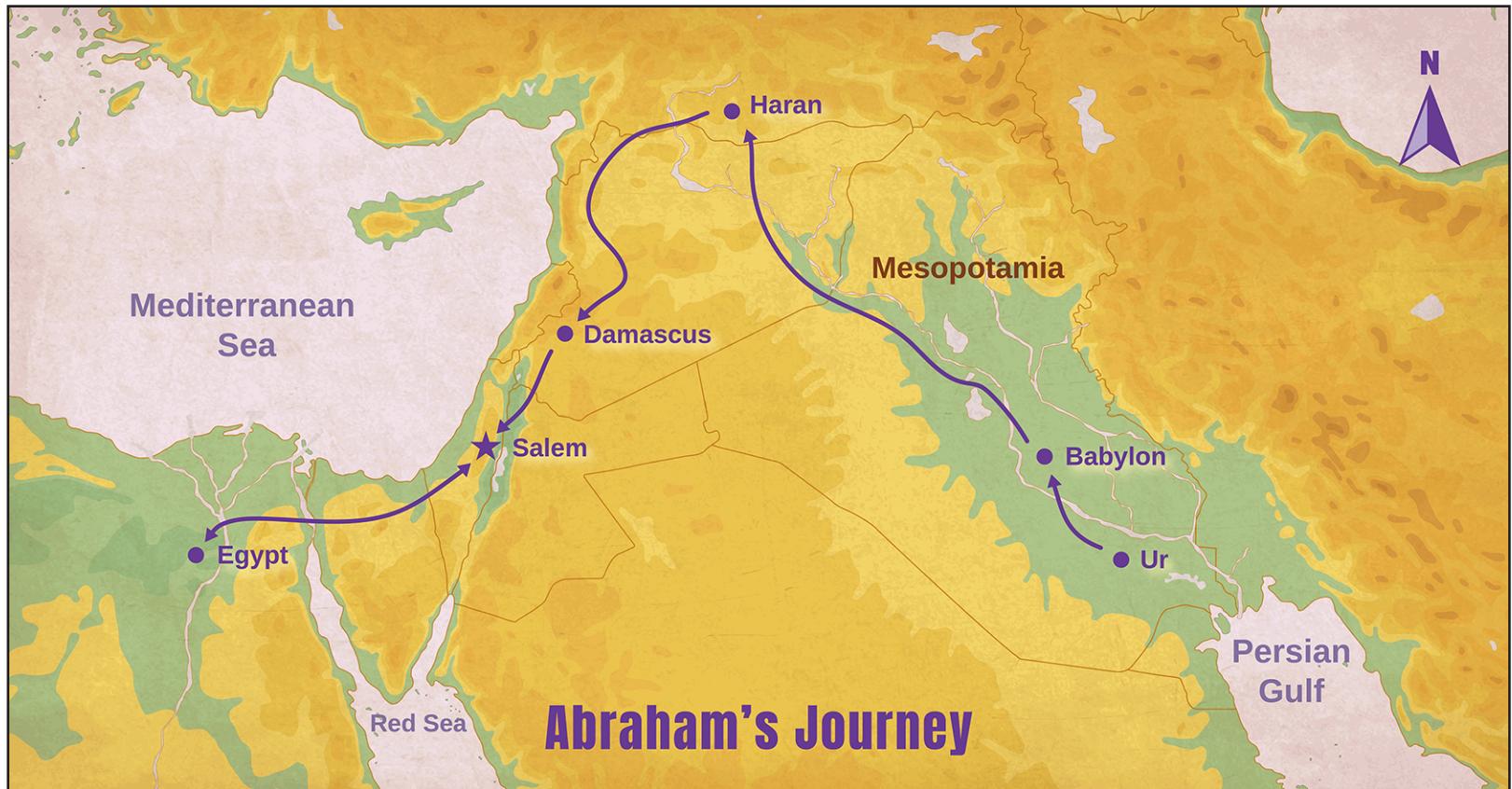
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Fitor 2:4

Questioned

None yet noted

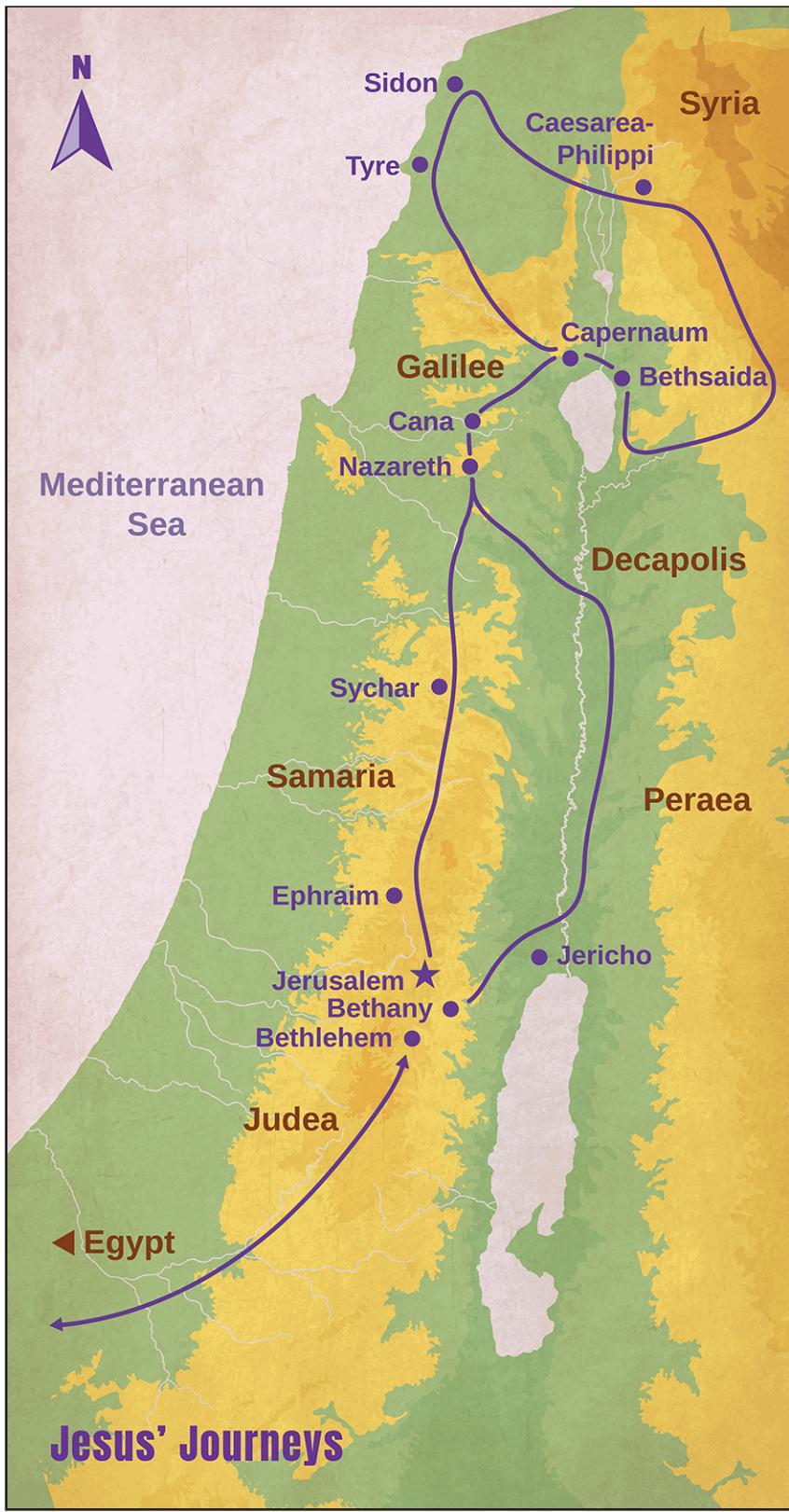

Imane beh Ibrahíme Allar hotá mainnél, zeňtté yóggwa re matai oh zagat zaito howá gýl ziyán yóggwa ye miras ísafe faibo. Yóggwa horé zaar no zani rowana óil.

- Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Kiyólla-hoile Manúc or Fuayó toh hédmot faito aiccé de no, bólke aiccé de hédmot goittó, edde boóut zon or bodol Nizor zan dito. - Mark 10:45

Añí Pául, Mosih Isár éggwa gulam, zibá re sáhabí ói bolla ɬaka giyéh edde Allar kúchóbor or tobolik olla basílowa gýeh. - Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		When?									
		Innocence		Fallen			Glory				
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth		
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City		
		Son		Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43					
		Holy Spirit		Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17						
	Mankind	Living Mankind	Adam in the Garden of Eden	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					All Restored		
		Deceased Believing Mankind		Blessed in Paradise, Luke 16:22							
		Deceased Unbelieving Mankind		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13							
	Angels	Holy Angels	No people	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					No Hades No Dead Rev 20:3		
		Imprisoned Angels		Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6							
		Fugitive Angels		Rebelling Against Christ Thalaasa, Rev 20:13							
		First Beast Demon	Gen 1:1	Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20	Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes?		
		False Prophet Demon		1 Peter 5:8 and Revelation 12:10							
		Satan		Abyss Revelation 20:2							

Destiny

Ruáingga at AionianBible.org/Destiny

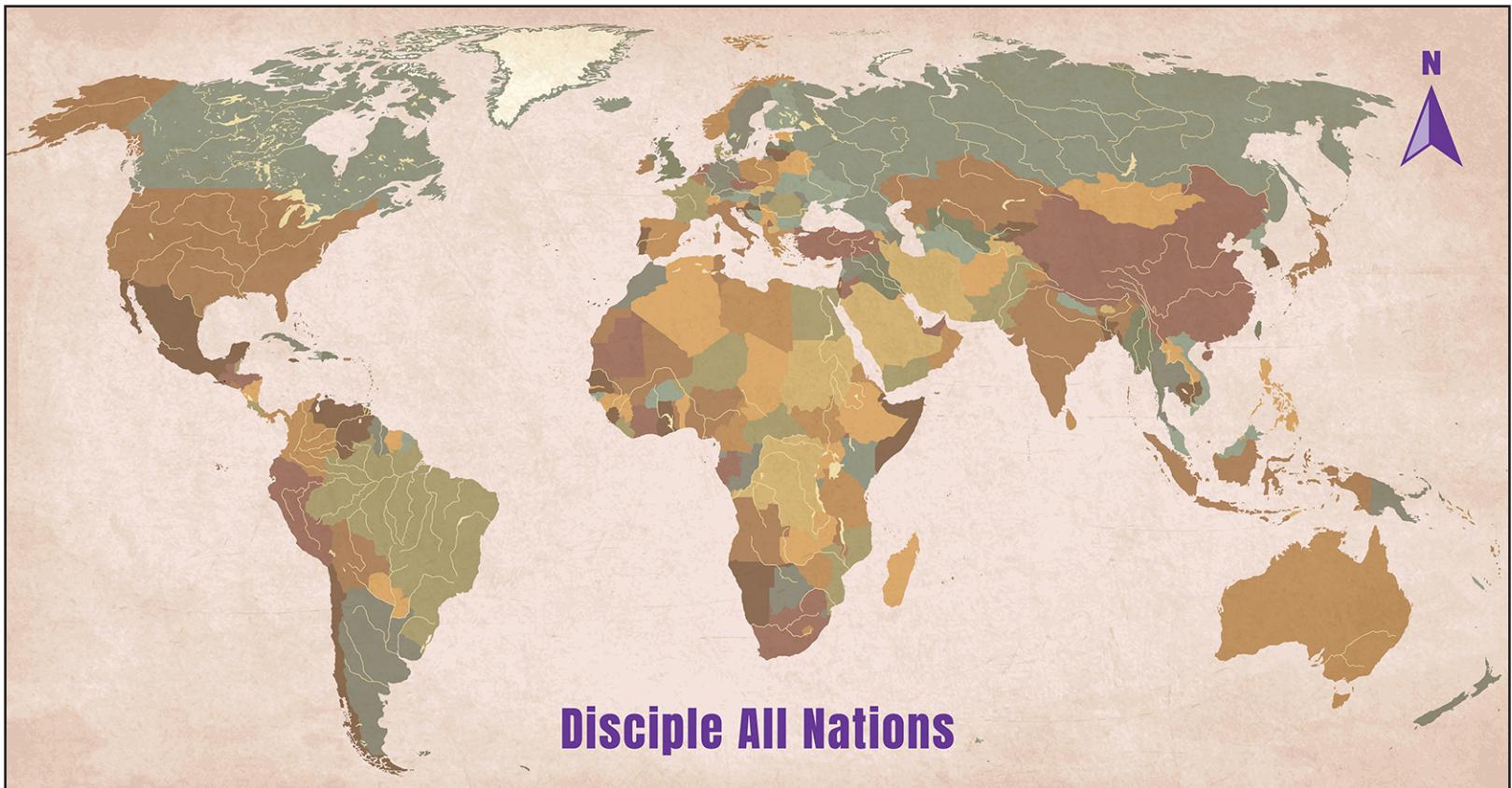
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament Sheol and New Testament *Hadēs*, 2) Geenna, 3) Tartaroō, 4) Abyssos, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Hétolla zoo, tamám koum ókkol ore Añr ummot banogoi; ítara re Baf or, Fuar edde Pak-Ruhr name báptísmá díyo. - Matthew 28:19